DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

1968

85STE JAARGANG

INHOUD

1968

Bestuursberichten . . . 1, 2; 41, 42; 117, 118; 149; 177, 178; 201; 233-235: 305, 306; 341, 342, 381, 382

De afstamming van het Rotterdamse geslacht Van der Pot, door W. A. van Rijn 2-16

Het wapen der gemeente Ellewoutsdijk (geïll.) door Drs. J. Fox 16-20

Boekbespreking . . . . . 23-27; 70-80; (geïll.) 108—113

De afstamming der Nederlandse De Monchy's van Karel de Grote (geïll.), door Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus 42--51; 81-98

Het proces, betreffende de betaling van dorpslasten, tussen Floris van Alkemade en het dorp Warmond, 1678—1679, door A. G. van der Steur 51-59

Het geslacht Van Driel te Den Bommel, door Dr J. Mac Lean 59-61

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften, door Tha. J. van Alff 65-69; 171-174; 228-232; 298—303; 375-380; 414, 415

Het geslacht Van Driel te Mijnsheerenland en Klaaswaal, door Dr. J. Mac Lean 99-103

Weemhof, door Mr. H. L. Hommes 103-108

In memoriam Jonkheer Mr. Henri Jean Louis Theodore van Rheineck Leyssius, door J. K. H, de Roo van Alderwerelt 118-121

In memoriam Jonkheer Mr. H. E. van Weede, door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg 121, 122

De kanunnik Dr. Theodorus van Gulpen, zijn voor- en nageslacht (geïll.), door A. van der Marel. 122-136

De geschiedenis van het familiearchief De la Lande Cremer (geïll.), door C. F. Nannringa-van Lessen 136-146

Naamgenoten, stammende uit het buis Nassau, van Maurits prins van Oranje-Nassau, van Vollenhoven, door Dr. A. W. E. Dek . . . . . 150—159

Het geslacht Van Drie1 te Piershil en Goudswaard, door Dr J. Mac Lean 160-162

Het ontstaan van een wapenbord (geïll.), door N. Plomp 162-166

De symbolen van Stad en Land van Bergen op Zoom (geïll.), door W. A. van Ham 178-189

Het geslacht van Johan Lodewijksz. van Driel, ambachtsheer van Piershil 161 1-1615, door Dr. J. Mac Lean 190-194

De afstamming van Aline Ovingh († 1632), door Drs. O. D. J. Roemeling 201-217

Briët. Aanvulling op de genealogie in Nederland's Patriciaat, door C. P. Briët 217-227

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 25 mei 1968 in de Nederlands Hervormde O.L. Vrouwekerk te Tholen 236, 237

Jaarverslag 1967 . . . . . 238—240

De heerlijkheid Abbenbroek en het geslacht Van Abbenbroec (geïll), door C. Hoek 240-253

De Bocholtse Van Beynem's, door Ir. J. van Beynum 253-266

De oudere generaties van het geslacht Van Driel te Strijen en Cromstrijen, door Dr J. Mac Lean . . 266-278

Het geslacht Draeck uit Varik, door J. A. W. Swane Wzn. 278-285

Genealogische notities bij een portret van Maria van Lelyveld (1725-1804) (geïll.), door Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus 285-290

Familie-aantekeningen Heynis en Van dan Broek, medegedeeld door W. F. del Campo Hartman . 290-294

Het doopsgezinde geslacht Sipkes (geïll.), door Mr. O. Schutte 306-320

De „Raad vir Heraldiek" in Zuid-Afrika vijf jaren oud, door C. Pama 320-323

Van Bodegom, door Mr. G. van Niekerken 342-359

De nazaten van Mr. Gerrit Hamel, door J. L. Hamel 360-374

Graaf Thierry de Limburg Stirum † 381, 382

De nakomelingen van Johan van Oldenbarnevelt (geïll.), door D. van Duijn 382-414

Lexicografisch naamregister, door Dra. W. E. Smelt 417-427

Korte mededelingen: De Kwartierstaat van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer 20-23; Van Essen 61, 326; Gansneb genaamd Tengnagel 62, 195, 196; Sweerts de Weert 62; Doopsgezinde takken van het geslacht De Veer 63; Het wapen van het waterschap „Tusken Mas en Klif" (geïll.) 63, 64; Het wapen der gemeente Anloo (geiill.) 64, 65; Het gedenkbord voor de generaal-majoor J. B. baron van Merlen in de kerk te Waterloo 167, 168; De 'afstamming der Nederlandse De Monchy's van Karel de Grote 168—170; Ubbena 171: Het geslacht Van Driel te Mijnsheerenland en Klaaswaal 194, 195; Weemhof 196-199; Het wapen van het waterschap „Boarnferd" (geïll.) 295, 2916; Het wapen van het waterschap „Bijlmer" (geïll.) 296, 297; Het wapen van het waterschap „De Schipbeek" (geïll.) 297, 298; De Koninklijke besluiten, o.m. betreffende de titel, de geslachtsnaam en het wapen van de kinderen uit het huwelijk van H.K.H. Prinses Margriet met Mr. Pieter van Vollenhoven, alsmede de vaststelling van het wapen van Mr. P. van Vollenhoven 323-325; Van der Beke 325, 326; De kwartierstaat van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer 326, 327; De kanunnik Dr. Theodorus van Gulpen, zijn voor- en nageslacht 327; Pain et Vin 327, 328; Het geslacht Vijfhuis 328, 329; Het voorgeslacht van Floris van Rijswijck, heer van Rijsoorde 329--33 1; Hoog-bejaarde vaders 33 1; Heksenwaag te Oudewater 331, 332; Het wapen der gemeente Emmen (geïll.) 332, 333; Het (verbeterde) wapen der gemeente Norg (geïll.) 333, 334: Het wapen van het waterschap „De Aa of Weerijs (geïll.) 334, 335; Het wapen van het waterschap „De Brabantse Biesbosch" (geïll.) 335, 336; Het wapen van het waterschap „De Haagsche Beemden" (geïll.) 336, 337; Het geslacht Draeck uit Varik 374; De Hertoghe 375; Genealogische notities bij een portret van Maria van Lelyveld (1725-1804) 375. 414.

Vragen en antwoorden: Ableyn, d' (Dablijn, Dableyn, etc.) 304: Armel, van (van Ermel-(en), etc.) 114, 115; Bakker 27; Bockhorst genaamd Kemerlinck, van 303; Boot 199; Bötticher 303; Brecht, van 114; Breur 303, 304, 337, 338; Broy, de 232; Bruyn, de 338; Bucquoy 27, 28, 80, 114, 232; Cloon, van Soestdijk van 29-32, 339, 340; Cramers 116; Croix, du 116; Dablijn (Dableyn, d'Ableyn, etc.) 304; Donck, van 199; Elst, van (der) 114: Ermel (en) (Armel, etc.), van 114, 115: Favier (Fafié) 28: Fennema 115; Groenhout 28; Handonk (Hardongh, Hardonck, Hardung, Handunck, van Hordonck) 304; Harmens 33-40, 148: Heathcote 232; Heereman 28, 29; Hoofd 115; Hooft 3.38, 339; Kemerlinck, van Bockhorst genaamd 303: Kievit 147; Klein 174: Kleszenaar 174: Kramer 416; Krantz 199; Laar, van de 199; Lambert 232: Lastdrager 116, 174, 175; Lulofs 415; Manger 116; Muller 146, 147; Muijlwijck, van 28; Ommeren, van 146, 147; Oringen, van 304; Poelgeest, van 304; Poley 147; Pontier 199; Rekker 199, 200; Rengers 147; Rotgans 416; Rompeus (Rumpeus) 416; Schat 147, 148; Schilden, van der 148; Sleesen, van der (Sleeser) 175; Soestdijk van Cloon, van 29-32, 339, 340: Spruyt 175; Steenbergen 33--40, 148; Stenfert (Steinfurt) 416; Sunen 115; Swart 416; Taaks 415; Taat 340; Tol, van 148; Varkevisser 340; Veraart (Verhaert) 416; Worcum, van 175, 176; Wijs, de 29-32, 339, 340; De bril van Oldenbarnevelt 40: Onbekend wapen 40; Tekening „Huis te Spijck" of „Ubbena" 40; Friese geslachten 176,

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN. PRINS VAN LIPPE BIESTERFELD

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad ƒ 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, *Louise de Colignylaan 18,* Oegstgeest.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5,*** *'s-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 48'7073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 1 | LXXXVe Jaargang | januari 1968

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr. A. J. d'Ailly en Mevrouw Mr. W. Eldering-Niemeyer, resp. sedert 1951 en 1948 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
Jhr. J. L. Th. F. GRAAFLAND, ***Theresiastraat 127 A, 's-Gravenhaage.***	L. Q. BAKKER, ***'s-Gravenhage.***
J. C. E. VAN DEN HOEVEN, Oudraadtweg 11, ***Delft.***	H. 's GRAEUWEN, ***Rotterdam.***
Mr. T. LANDHEER, ***Van Alkemadelaan 1154, 's-Gravenhage.***	Mevrouw A. E. M. LANDHEER geb. ROELANTS, *'s-Gravenhage.*
Drs. C. J. MAATS, ***Johan** Mulderstraat **11,** Groningen.*	A. PATHUIS, *Groningen.*
R. J. A. VAN REEKUM, ***Blankertseweg 6, Meteren (Gld.).***	Drs. J. A. COLDEWEIJ, ***Deventer.***
Ir. W. D. P. STENFERT, *Bachlaan **20,*** ***Hilversum.***	Mevrouw Mr. E. C. M. LEEMANS geb. PRINS. ***Arnhem.***
Mr. 0. A. C. VERPAALEN, Overaseweg 9, ***Breda.***	Dr. W. F. LEEMANS, ***Arnhem.***

Adreswijzigingen:

J. A. DE BOO,	Wagenborgen (Gr.), ***Familie** Bronsweg **12.***
H. J. J. BRUNING,	Delft-1, *Woonschip „Doaemer", Zuiderstraat t.o. 172.*
F. A. DEKKERS,	Hengelo (O.), *Woolderbinnenweg **20.***
T. DORREPAAL,	Oegstgeest (Post Leiden-7), ***Pieter** Molijnlaan 11.*
L. J. VAN HATTEM,	Gouda, *Gedenklaan **1.***
R. A. VAN HOLTHOON,	Wassenaar, *Stichting Flats voor ouderen, „De Burcht" 11, Flat 89.*
Mevrouw CH. G. HOYTEMA VAN KONIJNENBURG geb. ROMSWINCKEL,	Heino ***(O.),*** *„'t **Hondenbos".***
W. A. VAN DER NOORDAA,	Blaricum, ***Hazeleger 24.***
T. PLATE,	Oegstgeest (post Leiden-7), ***Haarlemmertrekvaart 22.***
Mr. E. SCHOKKER,	Wormerveer, *Lijsterstraat 25.*
J. E. H. TISSOT VAN PATOT.	Nijverdal, *Vechtstraat 11.*

De afstamming van het Rotterdamse geslacht Van der Pot,

door W. A. van Rijn.

De eerste zes generaties van het geslacht *Van der* Pot, voorkomende in Nederland's Patriciaat jaargang 1920, luiden:

I. *Willem Fredericksz.,* woonde te Amsterdam op de Middeldam „in de Pot", tr. *Lobberich* Remmetsdr.

11. *Jan Willemsz. Pot,* verwer op de N.Z. Voorburgwal te Amsterdam, tr. *Trijn Florisdr.*

111. *Cornelis Jansz. Pot,* verwer en houtkooper op de N.Z. Voorburgwal over de St. Jacobsbrug, † (door een onbekende doodgestoken in de Vischsteeg) 30 Sept., begr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 2 Oct, 1591, tr. *Aeghje Hooft,* begr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 14 Sept. 1590, dr. van *Cornelis* en *Alijd Cornelisdr. Jongh.*

IV. *Jan Cornelisz, van der Pot,* tr. *Aagje Pesser,* geb. in 1582, † in 1648, dr. van *Willem Pesser,*

V. *Thomas Jansz. van der Pot,* tr. 2° N.N.

VI. *Cornelis Thomasz. van der Pot,* geb. 16 Dec. 1633, grootschipper te Rotterdam, koopman in laken, † Rotterdam 17 Sept. 1692, begr. in de St. Laurenskerk, tr. 18 April 1656 *Aeltje Cornelisdr, de Ruiter,* geb. 23 Oct. 1636, † Rotterdam 12 Febr. 1709, begr. in de St. Laurenskerk, dr. van *Cornelis* en *Maria* van *der Peel.*

De heer A. A. Vorsterman van Oyen had reeds in 1890 in het Stam- en Wapenboek van Aanzienlijke Nederlandsche Familiën het volgende gepubliceerd:

„Dit geslacht behoort tot de refugées en had tot stamvader *Guillaume Pot, die uit* Frankrijk naar Vlaanderen week en behoorde tot het Fransche geslacht van dien naam, dat in het gewest Limousin tot den hoogen adel behoorde, zich te Berry, Nivernais, enz., uitbreidde en met de aanzienlijkste familiën vermaagschapt was [1]). Zij bezaten een aantal heerlijkheden; dit geslacht bestaat nog in Frankrijk.

Voornoemde *Guillaume* had twee kinderen: 1° *Cornelia Pot* (of *van der Pot),* gehuwd met *Simon Rijkszoon van der Gracht;* 2° *Jan Pot,* die volgt.

Jan Pot (of van der Pot), pas genoemd, had tot zoon: *Cornelis van der Pot,* geh. met *Aagje Hooft Cornelisdochter,* bij wie hij zeven kinderen verwekte, o.a.: 1° *Maria van der Pot,* gehuwd met *Willem Jacobse van der Gracht;* 2° *Jan van der Pot,* die volgt: 3° *Aaltje van der Pot,* geh. met *Jan* of *Gerrit Willekens;* 4° *Jannetje van der Pot,* geh. met *Egbert Pijl Jan Doedenszoon;* 5° *Catharina van der Pot,* geh. met *Jan van Vierhuizen;* 6° *Wijntje van der Pot,* geh. met *Hendrik Druif.*

Jan van der Pot, zoo even genoemd, huwde met *Aagje Pesser Willemsdochter,* bij wie hij verwekte: *Thomas van der Pot,* was tweemaal gehuwd, doch de namen zijner vrouw (en) zijn onbekend. Hij had twee kinderen: 1° *Jan van der Pot,* geh. met *Willimpje N.N.:* 2° *Cornelis van der Pot,* die volgt.

Cornelis van der Pot, pas genoemd, huwde in 1656 met *Neeltje de Ruiter,* dochter van *Job* en kleindochter van *Herman de Ruiter,* bekend wegens Loevestein."

In de noot wordt nog vermeld: „[1]) De geslachtslijst begint met de XIIIe eeuw en is uitvoerig behandeld in de Heraldieke Bibliotheek, Deel V."

De gegevens van generatie V zijn in beide genoemde bronnen maar zéér vaag en deden bij mij het vermoeden rijzen, dat er met de afstamming iets niet in orde was.

Toen ik vernam, dat ook de familie Van der Pot zèlf aan de juistheid der eerste vijf generaties twijfelde, besloot ik de afstamming aan een nieuw onderzoek te onderwerpen.

Vanaf generatie VI af schenen mij de gegevens betrouwbaar en ik begon dan ook met de huwelijksacte van *Cornelis Thomasz. van der Pot,* die luidt:

„*Cornelis Thomasz* Jongman van Rotterdam met *Aeltge Cornelis Jongedochter* mede van Rotterdam."

De inschrijving van het huwelijk had plaats op 30 maart 1656 in het stadstrouwregister en de voltrekking daarvan op 18 apnil 1656.

In de Remonstrantse kerk werden de volgende kinderen gedoopt:

11 mei	1659	*Maertgen* — *Cornelis Thomas,* en *Aeltgen Cornelis*
16 okt.	1661	*Achie* — *Cornelis Thomasz, Aeltie Cornelis, get. Aghie Willems*
29 apr.	1664	*Cornelia* — *Cornelis Thomas, Aeltgen Cornelis get. Abraham Pauwelsz, Fijtge Maertens*
21 mrt.	1666	*Thomas* — *Cornelis Thomas, Aaltje Cornelis*
12 juni	1667	*Thomas* — *Cornelis Tomasse, Aaltie Cornelis*
8 okt.	1669	*Cornelia* — *Cornelis Tomas, Aaltje Cornelis*
9 nov.	1670	*Cornelis* — *Cornelis Thomas, Aaltje Cornelis*
6 aug.	1673	*Abraham* — *Cornelis Thomasse, Aaltje Cornelis*
10 mrt. (in huis)	1676	*Catharina* — *Cornelis Thomasse, Aaltje Cornelis get. Maertje Cornelis, Fijtje Maertens*
25 sept. (in huis)	1678	*Jacob* — *Cornelis Tomasse, Aaltje Cornelis*
21 jan.	1682	*Cornelia* — *Cornelis Thomasse Pot, Aaltje Cornelis*

De huwelijkse voorwaarden van *Cornelis Thomasz. van der Pot* en *Aeltgen Cornelisdr de Ruijter* werden op 29 maart 1656 verleden voor notaris Balthasar de Gruijter:

„den E. *Isaacq pouwelsz* koopman alhier, als vooght beneffens *Jan Joppen den Ruijter,* wesende absent, edogh geassisteert sijnde met desselfs moeder ende huijsvrou, 'over de naergelaten weeskinderen van *Maritgen Pouwels* zalr. gepnocreert bij *Cornelis Joppen* ter eenre ende *Cornelis Thomasz,* geassisteert met Sr, *Dammas Jansz. Pesser* sijnen vooght, ende *Aeltge Cornelisdr,* geassisteert met *Aerjaentgen Jacobs* haer grootemoeder, ongetrouwde luijden, ter andere zijde"; „de voorn, *Aeltgen Cornelis* met haren toecomenden man, sullen blijven woonen in 't Huijs van haere ouders, naer haer trouwen, den tijt van een geheel jaer vast, en soolange daer naer als het de vooghden ende den voorn. *Corn. Thomasz.* ende sijn toecomende vrou tot 't gemeene beste sullen geraeden vinden, ondertusschen de winckel met 't vercoopen als in te coopen, nevens haer suster *Aerjaentgen Cornelis,* waer te nemen ter goeder trouwen, tot prouffijte van den gemeenen boedel", etc.

Voor het eerst testeerde *Cornelis Thomasz.* van *der Pot* op 16 januari 1648 voor notaris Arnout Hofflant:

„*Corñs Thomisz* Jegenwoordich gereet leggeñ naer See eñ considereren de broosheijt des menschen leven, etc. daer omme etc, Eerstēl ende alvoorens beveleñ etc. ende comende ter dispositie van sijne tijdēl goederen, verclaerde tot sijn eenige eñ universeele erffgeñ genomineert, eñ geJnstitueert te hebben sulcx hij doet bij desen, *Maertge Cornelis* s *ij* n

moeder in alle de goederen roeren eñ onroereñ egeene uijtgeseijt en sulcx hij met de doot ontruijmen en naer laten sall met volcomen rechte van jnstitutie mits dat sij gehouden blijft uijt te betalen aen *Jan Thomassz* sijn halve broed er vijftich gulden sonder meer, en soo de voorsz sijn moeder quame te overlijden voor hem testateur soo jnstitueert hij Compant tot sijn erffgeñ in alle sijn goederen als vooren is geseijt *Jacob Prssz* eñ *Jan fhomassz* voorsz elcx voor de helft".

Opnieuw testeerde hij 27 dec. 1653 voor dezelfde notaris:

„*Cornelis Tomisz* jongman out twintich jaeren sieckelijch te bedde leggende doch sijn verstandt redenen ende memorie wel hebbende ende gebruijckende soo wtwendelijck bleeck mij Notaris seer wel bekent, dewelcke verklaerde te aenmercken de fragiliteijt etc daeromme ende andere redenen hem hier toe moverende beraden etc. Eerstelijck ende alvorens bevelende sijne siele inde handen ende genaede van Godt Almachtich ende sijn lichaem soo wanneer de siele daer wt gescheijden sal sijn de gewoonelijcke begraevinge der aerden Ende komende ter dispositie van sijne tijdelijcke goederen hem bij Godt op deser werelt verleent ende noch te verleenen verklaerde naer revocatie van alle sijne voor date deses gemaeckte soo Testamentaire als Codicillaire dispositie die hij wil dat gehouden sullen werden voor nul krachteloos ende van geender waerde ende specialijck sijnen Testamente voor mij Notaris ende seeckere getuijgen gepasseert op den sestienden Januarij 1648, tot sijn eenige ende universele Erffgenaem genomineert ende geinstitueert te hebben sulcx hij doet bij desen *Maerfge Cornelis* sijn moeder in alle de goederen roerende ende onroerende Actien ende Crediten egeene wtgesondert ende sulcx hij metter doot ontruijmen ende naerlaeten sal met volkomen rechte van Jnstitutie mits dat sij gehouden blijft wt te keeren aen *Jan Thomisz* sijn halve broeder achtien gulden sonder meer ende soo de voornoemde sijne moeder quaeme te overlijden voor hem Testateur soo instituteert hij Comparant tot sijn Erffgenaemen in alle sijne goederen als voren is geseijt *Jacob Piefersz* (zijn stiefbroeder) ende *Jan Tomasz* voorsz elcx voor de helft".

Hij tekent: „*Cornelis fhomassen poot*".

Kort daarop, 4 januari 1654, testeerde hij opnieuw voor notaris Arnout Hofflant:

„*Corñ Thomasz* Jongman sieckēl te bedde leggen": hij revoceerde alle voor die datum gemaakte dispositien en speciaal het testament van 27 dec. 1653 voor dezelfde notaris gemaakt en verklaarde „tot sijn eenige ende universael erffgen genomineert ende geJnstitueert te hebben sulcx hij doet mits desen in alle sijne goederen die hij metter doot ontruijmen ende naer laten sal egeene wtgesondert met vollen rechte van Jnstitutie *Maerfge Cornelis* sijn moeder, ende bij vooroverlijden vande selve sijn schoonvader (stiefvader) *Pieter Crijnen*".

Op 19 augustus 1669 testeerde *Cornelis Thonzasz. van der Pof* voor notaris Philips Basteels:

„*Cornelis Thomassen*, schipper ter Zee ende *Aelfjen Cornelisdr.* echtgenooten, wonende aende Oostzijde van den Schiedamsen dijck".

Voor het laatst testeerde hij 17 september 1692 voor notaris Arnoldus Meijsterus:

„*Cornelis Thomassen vander Pof*, ende *Aelfgen Cornelis* egteluijden, woonagtigh op den Schiedamsen dijck, alhier ter Stede, mijn notaris bekent, ende verclaerde sij Compten bij desen doot en te niet te doen alle Testamente en acten van uijtterste wille voor dato deser gemaeckt, ende speciaalijck haer uijtterste wille, den 16 Aug. 1669, voor den notš Philips Basteels en sekere getuijgen alhier verleden, houdende deselve voor nul ende van onwaerden, ende vervolgens op nieuws coomende ter dispositie van derselver tijdelijcke na te laatene goederen, soo verclaerde den eerststervende van henliede beijde bij desen te maken aan *Maartge Cornelis vander Pof*, wede. van wijlen *Abraham Bijl*, ende aen *Aegje Cornelis vander Pof* huijsvrouw van *Abraham Jansz Bijl* ijder de somma van vier duijsent guldens, die aen deselve ijder ten houwelijck sijn gegeven, voor ende inplaetse vande legitime portie, ende met Titule van Jnstitutie, ende bij overlijden van deselve ijders descendenten bij representatie, gelijck mede den eerststervende bij desen verclaerde te maken, aen sijn ofte haer eerststervendens soonen met naamen *Thonzas, Cornelis,* en *Abrahanz vander Pof*, ijder de somma van vierduijsent guldens", „ende verclaarde den eerststervende van henliede beijde over en wederover, den Langstlevende van henliede beijde bij desen met volcoomen regt en Titule van Institutie te noemen, en te stellen ,tot sijne eerststervendens erffgenaamen, en dat in alle de andere ofte verdere goederen, bij den eerststervende, eenigsints metter doot te ontruijmen en natelaaten, geen uijtgeseijt, des dat den Langstlevende van henliede beijde verder sal sijn gehouden en verbonden, sijne ofte haer andere kinderen, met naamen *Caetge, Jacobus, en Cornelia Cornelis vander Pof*, te moeten alimenteren en onderhouden, tot ijders kints mondigen dage ofte houwelijcken staete toe, ende jnmiddels te moeten doen en laaten leeren lesen, en schrijve mitsgaders een ambagt, ofte eerlijcke exercitie, na staat ende gelegenheijt, en boven dien aende ijder van deselve haer voorn drie kinderen met naamen *Caetge, Jacobus en Cornelis Cornelis vander Pof*, tot mondigen dage ofte houwelijcken staet gecoomen sijnde te moeten uijtkeeren, aen ijder, off aen derselver descendenten de somma van vier duijsent gulden"; tot voogden en administrateurs over de goederen van de na te laten minderjarigen werden gesteld: „sijn ofte haer swager *Abraham Bijl*, en *Pauls vander Reijden* haer ofte sijne goeden vrunt", etc.

Zijn weduwe testeerde 25 februari 1707 voor dezelfde notaris:

„de Eerbare *Aeltje Corneiis de Ruijter* wede. van *Cornelis Thomasz. van der Pof* woonagtig op den Schiedamsen dijck"; haar enige erfgenamen zijn haar zes kinderen „met naemen *Maertje van der Pof* huijsvrouw van *Hugo Coornharf, Cornelis van der Pof, Abraham van der Pof, Caetje van der Pof* huijsvrouw van doctor *Cornelis Thoen, Jacobus van der Pof* en *Cornelia van der Pof*".

Uit het testament van 4 jan. 1654 bleek, dat *Pieter Crijnen* de schoonvader (stiefvader) was van *Cornelis Thomasz. van der Pof*, zodat zijn moeder hertrouwd moest zijn na het overlijden van zijn vader. Op 1 juni 1637 trouwden te Rotterdam:

Pieter Crijnen schipper wedr met

Maerfge Cornelis, wede van *Thomas Thomasse Pof*.

De huwelijkse voorwaarden werden op 28 mei 1637 verleden voor notaris Arnout Hofflant:

„den Eersamen *Pr. Crijnen* weduenaer van *Aechge Gerrifs* toecomeñ bruijdegom ter eenre, ende de Eerbaere *Maerfge*

Cornelis wede. van *Tomas Tomasz* toecomen Bruijt, ter andere zijde, beijden wonen alhier".

Maertge Cornelisdr. werd in de week van 11-17 januari 1654 te Rotterdam begraven:

„*Maertge Cornelissen* vrouw van *Pieter Crijnen*",

Pieter Crijnen, die op 7 mei 1623 met *Aegje Gerritsdr.* was gehuwd, trouwde voor de derde maal op 9 januari 1656 te Rotterdam:

„*Pieter Crijnen* wedr. van Rotterdam, w. in Jongmanstraat met

Trijntje Jans van Aken wede. van *Wolfert Jorisse de Munnik* op Leuve Have".

De huwelijkse voorwaarden werden 23 december 1655 gepasseerd voor notaris Jacobus Delphius:

„Deers: *Pieter Crijnen* weduwenaer van *Maertge Corñ* zijne overleden huisve. za: toecomen Bruijdegom ter eenre en deerb *Trijntge Jans wede.* van *Wolffert Jorissz de Munnick* toecomen Bruijt Jn desen geadsisteert met Capñ *Michiel Franssz vañ Berge* haere bekende vrunt alle woonachtich binnen dese Stede Rotterdam ter andere zijde".

Over het nagelaten weeskind van *Maertgen Cornelisdr.* verwekt door *Pieter Crijnen* werden op 18 juni 1654 de volgende voogden benoemd:

„*Derck Claesz Visscher,* ende *Wouter Woutersz vander Wel* sijn geordonneerdt als voogden over het naergelatene weeskindt van *Maritgen Cornsdr*„ daer vader af is *Pieter Crijnen*".

Dezelfde voogden werden op dezelfde dag benoemd tot voogden over het nagelaten weeskind van *Thomas Thomasz. Pot* en *Maertge Cornelisdr:*

„De selve sijn noch van s moeders sijde geordonneerdt als voogden over het naergelatene weeskindt van *Maritgen Cornelisdr.* daer vaeder af was *Tomas Tomasz Pot*".

Cornelis Thomasz. van der Pot was dus een zoon van *Thomas Thomasz. Pot* en *Maertge Cornelisdr. Jan Thomasz van der Pot* „sijn halve broeder" moest dus uit een ander huwelijk geboren zijn. Wie zijn moeder was, blijkt uit een testament van 29 december 1634 verleden voor notaris Arnout Hofflant:

„den Eersaemen *Volckert Jansz* varende man mij notsende de getuijgen zeer wel bekent zieckël te bedde leggen doch zijn verstant redenen ende memorie well hebbende ende gebruijckende, dewelcke verclaerde datter niet zeeckerder en is dan de doot ende niet onseeckerder dan de uure van dien daeromme beraden was te disponeren van zijne goederen als volcht, Eerstēl ende alvooren bevelende zijn ziele inde handen ende genade van Godt Almachtich, ende zijn Lichaem de gewoon1 begravinge der aerde, ende comeñ ter dispositie verclaerde wt sijn vrijen ende liberale wille, sonder persuatie van ijemanden, te legateren aeñ kinderen van *Evert Jansz Waterhont* gewonnen bij *Magdalena Willems* t'geene hen competeren is voor een vierdepaert in een rentēb inhoudende de somme van hondert gūl cappitaels met t' verloop van dien int geheel1 spreeckeñ op de wede. van Corñ Corñsz wonen tot noortwijck daer iñe de voorsz *Magdalena* de helft compt, mitsgrs aen *Jan Thomasz* naege1aetenzoone van *Thomas Thomasz, g* epr ocr eert bij *Jannitge Isbrants* beij dezea: ge:, de somme van hondert ca: gūl van xl groōn den gūl dien hij Compant wilt dat het voorsz

kint wt gekeert zullen werden en naer zijn testateurs overlijden wt de eerste penningen die geprocedeert sullen werden van zijne te vercoopen, ofte naer te laeten goederen, sonder dat de selve van sijne gereede pen (die hij hier naer legaeteert) sullen mogen genomen, ofte betaelt werden, verclaert mede Jngevalle hij Testateur voor *Aeffgen Willems dr.* zijne huijsvrouwe quame te overlijden, d'selve mede te legateeren wt loutere Conjugale lieffde sonder persuatie als vooren, en de getrouwe diensten aen hem bewesen boven t'legaet van drie hondert gūl haer gemaeckt, ofte gelegateert voor den notsē Duijffhuijsen en zeeckere getuijgen den 8e. april 1622 twelck in zijn geheel1 blijft"; heeft een huis „ontrent het nieuwe hooft op de Leuvenhaven opden zuijthouck vande zwijnestraet alhier".

Nu de namen van de beide vrouwen van *Thomas Thomasz. Pot* bekend waren, konden de huwelijksacten gemakkelijk gevonden worden.

Gehuwd Rotterdam 6 jan. 1630.

„*Thomas Thomassoon* J, G.w. op het nieuwe hooft met *Jannetgen Isbrants* Jongedr. van Delft woont op de Hoochstraet."

Gehuwd Rotterdam 23 jan. 1633

„*Thomas Thomass* van Rotterdam wr. van *Jannitgien Isbrants* woonende op t' nieuwe hooft met *Maeritgie Cornelis* J.d. van Rotterdam woonende inde hootsteech."

Over het nagelaten weeskind van Jannetgen Isbrantsdr werden 28 juli 1632 voogden benoemd:

„*Dirck Janssz pesser* eñ *Dammas Janssz pesser* brouwers zijn geordineert voochden over tnagelaten weeskindt van *Jannitgen ijsbrandts* daer vader af is *Thomas thomassz* varen man."

De inventaris van de goederen, door *Thomas Thomasz. Pot* en *Jannitgen Isbrantsdr.* bezeten, komt op dezelfde dag voor in het register van boedelinventarissen:

„Inventaris van alle de goederen in eñ vuijtschulden die *Thomas thomassz* schipper met zijne overleden huijsvrouwe *Jannitgen ijsbrants* in haer leven gemeen beseten heeft zulcx die bijde zelve *Jannitgen* metter doot zijn ontruijmt eñ naegelaeten zijn. Overgelevert ter Weescamer der Stadt Rotterdam bij de voorsz *Thomas thomassz* present *dirck Janssz pesser* eñ *dammes Janssz pesser* brouwers als geordineert voochden over tweeskint van voorn *Jannitgen ijsbrants* daer vader af was de voorsz *Tomas Thomassz*".

„Portie Scheeps

Een sestiende paert eñ een achtstepaert in een sestiendept in een coopvaerdieschip groot omtrent tsestich lasten daer op schipper is de voorn *Thomas Thomassz*". Onder „Vuijtschulden daer mede den boedel is belast", komt o.a. voor: „de moeder vañ voorsz. *Thomas thomassz tot* Rotterdam Comt van geleent gelt drije hondert vijff en tnegentich gūl tot betalinge vañ portie scheeps verstreckt iije xcv £".

Thomas Thomasz. Pot kocht 1 juli 1634 een huis in de Jonckmanssteeg:

„Henrick Jansz keurmr. als geordonneerde voocht over de onmodige naer gelate weeskinderen van Adriaen Pieterssz den Bode, daer moeder af was Engeltge Willems, als hier toe consent ende approbaie hebbende van Bailliu, Burgermfn, Schepen, ende Weesmfn, in date den xxxen Junij 1634, ons

Schepen gebleecken, Geeft *Thomas Thonzasz* schipper, gifte en eijgendom van een huijs ende erve, staende ende gelegen aende Noortsijde van Jonckmans stege", voor ƒ1250.—.

Het huis werd 5 mei 1662 verkocht:

„*Pieter Crijnen* Vaerendeman borger alhier te voorens weduwenaer, ende boedelhouder van *Maertge Cornelis* die in haer leven wede ende boedelhouster was van *Thomas Thomasz* Schippr", verkoopt aan Adriaen Huijbrechtssz „binnelantschippr", een huis en erve N.Z. Jonghmansteech, voor ƒ 1525.—.

Thomas Thomasz. Pot is overleden vóór 1 dec. 1634, Op die datum compareerden voor notaris Arnout Hofflant:

„de Eersame Srs Pieter vander Laenen, Dirck Jansz pesser, de wede. van Dammis Jansz pesser, Abraham Boogaert, voor hem selven en in desen vervangen de Heeren Evert Bleijswijck en Antonij Henssius tot Delft, Johan van Citers, ende de wede. van *Thomas Thomasz* schipper, alle zeehsndelaers, de welcke verclaerden geconstitueert, ende machtich gemaeckt te hebben, sulcx zij doen mits desen, Reijer Jansz Swart burger alhier, special omme wt den naeme ende van wegen haer Comparanten onder sijne acquite op te vaerden alle de goederen die gebercht zijn vanden schepe (naam niet ingevuld) daer schipper op was *Thomas Thomasz* van dese Stede Rotterdam".

Tot voogden over het nagelaten kind van *Thonzas Thonzasz. Pot* verwekt aan *Maritgen Cornelisdr.* werden op 6 juli 1635 benoemd:

„*Dirck Janssz pesser* eñ *Dammas Janssz pesser* brouwers, zijn geordineert voochden over t'naekindt van *Thomas Thomassz schipper* daer moeder af is *Maritgen cornelis dr*".

Uit het vorenstaande is voldoende gebleken, dat *Jan Thonzasz. van der Pot* uit het eerste huwelijk was van *Thomas Thonzasz. Pot* en *Cornelis Thomasz. van der Pot* uit het tweede huwelijk.

Het huwelijk van *Jan Thonzasz. van der Pot* werd 22 januari 1651 te Rotterdam ingeschreven:

„*Jan Thomasz* jongeman van Rotterdam won. Schied. dijk *Willemtgen IJsbrants* wede van *Bastiaen Jansen* won. Jongemanssteeg".

Uit dit huwelijk werd het eerste kind gedoopt in de Remonstrantse kerk en de vier volgende kinderen in de Gereformeerde kerk:

2 nov. 1651 *Jannetie* —
Jan Tomasse, Willemtie Isbrants
get. Aechie Willems, Maertie Cornelis

30 nov. 1653 *Tomas* —
Jan Tomasse, Willemijntje Isbrants
get. Jan Heinderickxse, Maertge Isbrants, Areijaentge Jans

19 febr. 1656 *Aechje* —
Jan Tomassen, Willemtje Isbrands
get. *Arij Isbransen, Aechje Willems, Lijsbet Isbrans*

28 apr. 1658 *Thomas* —
Jan Thomasse, Willemtje Isbrants

10 apr. 1661 *ijsbrant* —
Jan Teunisz, Willempje ijsbrants
get. Maertje IJsbrants

Blijkens twee acten, verleden 23 mei 1663 voor notaris Jacobus Delphius, leende *Jan Thomasz. van der Pot* van zijn broeder *Cornelis* ƒ1.000,— en van zijn neef *Dammis Jansz. Pesser* ƒ 400,—:

„deersaeme *Jan Thonzassz vander Poth* burger deser Stadt jegenwoordich geresolveert omme voor Schippr in dienste der geoctroijeerde oostindische Compagnie met het schip de Pau naer Oostindien te vaeren, en bekende hij Compt wel en deuchdelijck schuldich te wesen aeñ eersaemen *Cornelis Thonzassz vander Poth* z ij nen broed er mede burger deser Stadt ofte zijns actie vercrijgende de somma van thien hondert ḡl tot xl st tstuck, spruijteñ ter zaacke van deuchdelijcke geleende, en aengetelde penningen, bij hem Compt zoo hij verclaerde, tot zijnen volcomen contentement, en genougen op huijden den Lesten penningh metten eersten, in goeden ganckbaren gepermitteerde gelde, ontfangen en genooten".

„deersaemen *Jan Thonzassz vander Poth* burger deser Stadt, ijegenwoordigh geresolveert omme voor Schipper in dienste der geoctroijeerde Oostindiesche Compagnie met het schip de Pauw wegens de camer van Rotterdam naer Oostindien te vaeren, ende bekende hij Compt wel ende deuchdelijck schuldich te wesen aenden E. *Damnzis Janssz Pesser* z ij n en ne v e, ofte zijns actie vercrijgende, de somma van vier hondert ca: gulden tot xx stuijvers tstuck, spruijtende ter zaecke van deuchdelijcke geleende ende aengetelde penningen, bij hem Comparant zoo hij verclaerde, tot zijnen volcomen contentement ende genougen op huijden den Lesten penningh, metten eersten in goeden gangbaren gepermitteerden gelde ontfangen ende genooten".

Voor nots. Vitus Mustelius testeerden 25 maart 167Ò:

„*Jan Thomassz vander Pot* schipper naer d'oost Jndien eñ d'Eerb. *Willemtge Isbrands* echte man en vrouw wonende op de glashaven alhier"; „soo de testatrice gedurende de uijtlandicht. van den testateur comt te overlijden verclaren zīj̄l noch verders bij desen tot voochden te eligeeren d'Heer *Johan Pesser* des testateurs neve eñ *Cornelis Thomassz vander Pot* zijn testateurs broeder".

Jan Thomasz. van der Pot overleed vóór 8 nov. 1689. Op die datum compareerde voor notaris Adriaen van Santen te Amsterdam:

„d'Eersame *Gerbrand vande Velde,* vaerende tschip genaemt Hollandia, daermede gedestineert naer Portugael, wonende binne dese Stadt, mij Notaris bekent, getrout met d'Eerbare *Aegje Jans* die een dochter en mede Erfgenaem is, van zalr *Jan Pot,* in dienste vande Ed.e: Heeren Bewinthebberen vande geoctroijeerde Oostjndische Compē deser Landen, in qualiteijt als Schipper in Oostjndien overleden. En verclaerde hij Compt op de cragtigste maniere doenlijck bij desen te constitueren en machtich te maken, zijn genoemde Huijsvrou *Aegje Jans.*

Eerstelijck, omme vande gedachte Edē: Hren Bewinthebberen te jnnen en ontfangen zijn Compts gerechtelijcke portie, inde effecten door zijn voorsz schoonvader zalr: in Jndien naergelaten, en die onder de gemelte EE Heeren Bewinthebberen berustende zijn".

De juiste datum van het overlijden van *Jan Thomasz. van der Pot* komt voor in een acte van 4 juli 1690 voor notaris Francois de Coninck:

„Reeckeninge, Bewijs en reliqua, die bij desen doende is, Sr. *Cornelis Tomassz* Pot als bij den mutuele testamente

van *Jan Tomassz Pot* en *Willempje Isbrants* jn haer leven egteluijden gepasseert voor den notaris Vitus Mustelius en seeckere getuijgen alhier op den 25 Maert 1670 gestelde voogd over de nagelaten minderjarige kinderen van haer overlede dogter *Jannetje vander Pot* daer vader aff was *Heindrick van Campen* en dat van soodanigen Ontfanck en Wtgave als hij rendant in die qualiteijt 't sedert het overlijden vande voorn *Willempje Isbrants* sijnde geweest den 15 April 1685 tot de doot vande voorn: *Jan Tomassz Pot* in oostjndien overleden sijnde geweest den 7 September 1688 heeft gehadt en gedaen, alles volgens jnventaris daer van op den 25 April 1685 opgestelt en den 4e Julij 1690 voor mij Notario en seeckere getuijgen binnen dese stad verleden sijnde"; „*Gerbrant vander velde* als jn huijwelijck hebbende *Aegje vander Pot*"; „Ende *Aegje vander Pot* huijsvrouw van *Gerrebrant vander Velde* tegenwoordigh uijtlandigh hier toe speciale last en procuratie hebbende vande voorn haren man, sijnde deselve procuratie gepasseert voorden nots. Adriaen van Santen en seeckere getuijgen tot Amsterdam op den 8: Novembr. 1689 welke *Aegje vander Pof* een nagelaten dogter js van *Willempje Isbrants en Jan tomasse Pot* jnt hooft deses geroert".

De inventaris van de nalatenschap werd op dezelfde datum door dezelfde notaris ingeschreven:

„Inventaris van alle de goederen, penñ: ende effecten, mitsgaders In en uijtschulden sodanig deselve bij *Jan thomasz pot* uijtlandig en *Willempje Isbrants* egtel. Jn gemeenschap beseten ende bij de voorn *Willempje Isbranfs* Als eerststervende op den 15 April 1685 binnen dese Stadt overleden metter doot ontruijmt eñ nagelaten sijn Als volgt": „Sr. *Corñ: thomasz pot* Coopman binnen dese Stadt"; voogd over de „minderjarige nagelaten kintskinderen eñ mede Erffgeñ daar vader eñ moeder van waren *Hendrik van Campen* eñ *Jannetje vañ Pot,* Alsmede *Aegje vander pot* getrout met *gerrebrant vañ velde,* nagelaten meerderjarige dogter van voorñ *Jan Thomasz pof* ende *Willempje Isbrants*".

Ter weeskamer werd 7 juli 1690 de volgende acte gepasseerd:

„*Cornelis Thomasz van der Pot,* die bij testamente van *Jan Thomas van der Pot* sijn overlede broeder, sijnde gepasst. voor den Notrs Vitus Mustelius en seeckere gĕt alhier op den 25 Martij 1670 is gestelt tot vooght over de mindeřj. kinderen van wijle *Hèndric van Kampen* daer moeder af was *Jannetje Pot* in dier qualite voor d'eene helft Erfgeñ vañ voorn *Jan Thomasz Pot,* in sijn leve wedr van *Aegje Jans* (moet zijn van *Willemtge Isbrantsdr; Aegje Jans* was zijn andere dochter, zoals uit de voorgaande inventaris blijkt) ".

„eodem die"

„*Isacq Verdoes* koopman alhier is geordt. tot mede vooght (nevens *Cornelis Thomas vandr. Poth)* over de minderj. kinderen van uts".

Te voren, op 12 november 1689, was tot voogd gesteld over de minderjarige erfgenamen van *IJsbrant Jansz. van der Pot,* zoon van *Jan Thomasz. van der Pot* en *Willemtge Isbrantsdr.*:

„*Cornelis Thomasz vander Poth* is geordt. als vooght over d'minderj. Erfgeñ: van wijle *IJsbrant Jansz vander Poth* in Oost Indien overleden".

„eodem die"

„op 't versouck van *Cornelis Thomasz van der Poth* als

geordonnde vooght over de minderj. Erfgeñ van wijle *IJsbrant Jansz van der Poth* in Oost Indien overleden is *IJsack Verdoes* Coopman alhier gestelt tot mede voogt over d'voorñ: minderj.".

Wie waren de ouders van *Thomas Thomasz. Pot ?* Wie de moeder was blijkt uit een acte van 11 maart 1665 gepasseerd voor notaris Jacobus Delphius:

„d Ed *Adriaen Pouwels* eñ *Jan Joppen de Ruijtter* beijde burgers deser Stadt Rotterdam weseñ van competenten ouderdom, de welcke bij haerl mannen waerh, ofte waere woorden in plaetse van eede, ter Instantie en versoucke van *Corñ Thomassz vañ Podt* voor hem selven, en als procuratie hebben van zijn broeder *Jan Thomassz vañ poth,* Schipper Jegenwoordich in oostindien weseñ getuijcht en verclaert hebben zoo als zij doen bij desen waer te zijn, dat reqteñ zijn rechte eñ eenige erffgeñ van *Aechie Willems* wedue van *Volckert Janssz* za: haerl Grootmoederz a: g e d: alhier overleden. Geven voor redenen van wel wetenschap dat zijl depoš de reqteñ eñ haer voorsz Grootmoeder Jn haer leven van overlangen Jaren hebben gekent, metten selven Familiare ommeganck gehadt en mitsdien daer van oock sekere en vaste kennisse zijn hebben. Presentereñ etc".

Volckert Jansz. kon de vader van *Thomas Thomasz Pot* niet geweest zijn, anders had hij naar alle waarschijnlijkheid *Thomas Volkertsz* geheten. Dit blijkt ook voldoende uit een acte van 1 oktober 1636 voor de Weeskamer verleden:

„Reeckening staet eñ verdeelinge van boel eñ goeden bij *Volckert Janssz* Veerman in zijn leven met *Aefgen Willems* zijn huijsvrouwe int gemeen beseten zulx die bij de zelve *Volckert* metter doot zijn ontruijmt eñ naegelaten", etc.

„*Thomas thomassz voorzoon* van voorsz *Aefgen Willems* was schuldich van geleende peñ twee hondert gl daer op aen *Volckert Jans* bĕt vijer eñ tachtich gl, zulx dat resteerde Een hondert xvj gl die hier in ontf. compt f116.-.".

„Daer wt de weduwe van *Volckert Janssz* moet trecken Eerst de soñ van drije hondert gl haer bij *Volckert Janssz* volgende zijn wtterste wille voor Jacob Duijfhusen gepasseert wt zijn goeden gelegateert

Ende noch Een hondert gl bijde zelve *Volckert* gelegateert tkint van *Thomas thomasz* eñ bijde voorsz weduwe thaer last genomen", etc.

Aechje Willemsdr. moest minstens tweemaal gehuwd zijn geweest en het leek mij wenselijk maar eerst de huwelijksacten op te sporen.

Gehuwd Rotterdam 23 mei 1621:

„*Volckert Janssoon* wr. woont op het nieuwe hooft met *Aechen Willems* we. van *Henrick Hermanssoon* woont op de hoochstraet beijde van Rotterd."

Gehuwd Rotterdam 16 april 1595:

„*Hendrick Hermensen* J.g. van Jemminghen varende gesel1 met

Aechgen Willems J.d. van Noortwijck woonende bij de Schidamsche poorte".

Was *Thomas Thomasz.* een zoon van *Hendrick Hermensen,* en zo ja, waarom wordt hij dan niet *Thomas Hendricksz.* genoemd ? Opgemerkt zij hierbij evenwel dat het meer voor-

kwam dat het patronymicum niet altijd overeen kwam met de voornaam van de vader.

Veronderstellende dat de vader van *Thomas Thomasz.* toch een *Thomas* moest geweest zijn, zocht ik of er niet een *Thomas* met een *Aechje Willemsdr.* was gehuwd. Dit was inderdaad het geval.

Gehuwd Rotterdam 27 jan. 1602:

„*Thomas P a d d e* wr. wt Engelant woont op de Nieuwe Haven met *Aechen Willems* van Rotterdam, wed. van *Hinrick Aeriaens*, woont opt Westeinde".

Naar mijn mening kwam deze *Thomas Padde* beter in aanmerking voor vader van *Thomas Thomasz.* dan *Hendrick Hermansz.*, al zijn er meerdere bedenkingen tegen in te brengen.

a. *Padde is* geen *Pot*, maar de naam kan verkeerd verstaan zijn en Pot kan een verschrijving van *Padde* zijn. Dergelijke verschrijvingen, vooral van vreemde namen, komen herhaaldelijk voor.

b. *Aechje Willemsdr.* wordt in deze trouwacte vermeld als zijnde „van Rotterdam", terwijl zij te Noordwijk geboren werd en de acte van haar eerste huwelijk zulks terecht vermeldt, doch — als zij in 1621 met *Volckert Jansz.* trouwt — staat er: „beijde van Rotterd".

c. *Aechje Willemsdr. zou* deze acte weduwe zijn van *„Hinrick Aeriaens"* en niet van *Hendrick Hermansz*, maar dat *Hermansz.* kan wel als *Harmensz.* of *Armensz.* zijn opgegeven en ongeveer als *Adriaensz. hebben* geklonken.

d. Als *Aechje Willemsdr.* in 1621 met *Volckert Jansz* huwt, wordt zij vermeld als weduwe van *„Henrick Hermanssoon"* en niet van *Thomas Padde.*

De vele verschillen noopten mij tot verder onderzoek. Was *Aechje Willemsdr.* als weduwe van *Hendrick Hermansz.* met *Thomas Padde* hertrouwd, dan moest *Hendrick Hermansz.* vóór 27 jan. 1602 zijn overleden. Op 31 dec. 1601 werd in het Voogdenboek der Weeskamer aangetekend:

„*Arent Janssz* eñ *Herman Janssz* zijn geordonneert voochden over de naegelaten weeskinderen van wijlen *Henrick Hermans sz* bootgesel, daer moeder aff is *Aechtgen Willemsdr".*

De inventaris van de door *Hendrick Hermansz* nagelaten goederen werd op dezelfde dag ter Weeskamer ingeschreven:

„Inventaris van alle de goederen roerende onroerende in ende vuijtschulden die *Aechtgen Willems dr* met haere overleden man *Heijndrick Harmanssz* in zijn leven tsamen gemeen beseten heeft zulcx die bij de zelve *Hendrick* metter doot zijn ontruijmpt ende achtergelaten. Overgelevert ter weeskamer van Rotterdam bijde voorñ *Aechtgen Willems dr* present *Arent Janssz* ende *Harman Jans sz* als geordineerde voochden over de kinderen vande voorñ *Henrick Harmans sz";*

„Alsoe de voorñ *Aechtgen Willemsdr.* noijt huijsgehouden maer altijt met haere ouders ingewoont heeft heeft daer om noijt Imboedel gehadt ergo hijer pro ..... memorie".

„Inschulde

staet noch te ontfangen van heure voorsz mans souldie, op de strate machelana, onder den Generael Olivijer van noort verdijent hondert Seven ende veertich guldens ..... Cxlvij gūl";

„Vuijtschulde,

Compt *Anna pieters dr* haere moeder van verteerde montcosten bij *Aechtgen Willems dr,* voorsz ende haere kinderen verteert tnegentich gulden .....xc gūl".

Na het vinden dezer acten werd ik versterkt in het vermoeden dat *Aechje Willemsdr.* na het overlijden van *Hendrick Hermansz.* hertrouwde met *Thomas Padde,* die de vader van *Thomas Thomasz. Pot* geweest kon zijn.

Natuurlijk blijft dan de vraag bestaan waarom zij bij het huwelijk met *Volckert Jansz* niet weduwe genoemd werd van *Thomas Padde,* maar van *Hendrick Hermansz.*

Zolang er geen acte gevonden wordt waaruit duidelijk blijkt wie de vader was van *Thomas Thomasz. Pot,* dient de afstamming met hem te beginnen.

Aechje Willemsdr. attesteerde 13 sept. 1656 voor notaris Gerrit van der Hout:

„*Aechgen Willems* weduwe van *Volckert Jansz* out lxxvij Jaren". Zij moet dus omstreeks 1579 te Noordwijk zijn geboren. Haar ouders waren „*Willem Claessen* van noortwijck varentman" en *Anna* of *Annetgen Pietersdr.,* die een huis bezaten bij de Schiedamse Poort te Rotterdam. Haar overlijden werd in de week van 15-21 juni 1664 ter Weeskamer aangegeven:

„*Aechje Willems* wede. op den dijck op den hoek vañ Swanesteeg leijt in de france kerck".

Het onderzoek wordt voortgezet en de resultaten daarvan zullen in een vervolgartikel worden bekend gemaakt.

Het begin van de genealogie *Van der Pot* kan thans luiden:

1. *Thomas Thomasz. Pot,* geb. Rotterdam omstreeks 1603, schipper ter zee, † vóór 1 dec. 1634, tr. le Rotterdam 6 jan. 1630 *Jannetgen Isbrantsdr.,* geb. te Delft, † te Rotterdam (aangeg. aldaar 4-10 mei) 1631; tr. 2e Rotterdam 23 jan. 1633 *Maritgen Cornelisdr,* geb. te Rotterdam, overl. Rotterdam (aangeg. aldaar 11-17 jan.) 1654: zij hertr. Rotterdam 1 juni 1637 *Pieter Crijnen,* varende man.

   Uit het eerste huwelijk:

   1. *Jan,* volgt 11.

   Uit het tweede huwelijk:

   2. *Cornelis,* volgt IIbis.

II. *Jan Thomasz. van der Pot,* geb. Rotterdam omstreeks 1630, „schipper naer d'oostJndien", † in Oost-Indië 7 sept. 1688, tr. (ingeschr. Rotterdam 22 jan. 1651) *Willemtge Zsbrantsdr.* ged. Rotterdam (geref.) 20 juni 1626, † Rotterdam 15 april, begr. aldaar (Prinsenkerk) *21* april 1685, dr. van *Isbrant Willemsz.* en *Maertgen Oliviersdr.,* en weduwe van *Bastiaen Jansz.*

   Uit dit huwelijk:

   1. *Jannefie van der Pot,* geb. Rotterdam 5 okt., ged. aldaar (rem.) 2 nov. 1651, † tussen 22 dec. 1683 en 4 juli 1690, tr. Rotterdam 10 nov. 1669 *Heijndrijck van Camp (Campen),* ged. Noordwijk (geref.) 14 sept. 1645, schipper, † Rotterdam (aangeg. 27 febr.-5 maart) 1680, zn. van *Gerrit Meesz.* en *Lijsbeth Wigmansdr.*

2. *Tomas van der Pot,* ged. Rotterdam (geref.) 30 nov. 1653, † jong.
3. *Aechje van der Pot,* ged. Rotterdam (geref.) 19 febr. 1656, † Rotterdam (aangeg. aldaar 9-15 febr.) 1690, tr. Rotterdam 7 okt. 1674 *Gerbrant Jansz. van der Velde,* geb. te Rotterdam, „commandeur (om) te varen naer Groenlant, met het schip de drie helden davits", ter „Walvisvangst".
4. *IJsbrant van der Pot,* ged. Rotterdam *(geref.)* 10 april 1661, onder-koopman in dienst der O.-I.C., † in Oost-Indië vóór 12 nov. 1689.

IIbis. *Cornelis van der Pot,* geb. te Rotterdam, schipper, koopman, begr. Rotterdam 22 sept. 1692, tr. Rotterdam 18 april 1656 *Aeltje de Ruijter,* geb. te Rotterdam, † Rotterdam 12 febr., begr. aldaar (Grote kerk) 18 febr. 1709, dr. van *Cornelis Jobsz.* en *Maritgen Pauiusdr. van der Peel.*

Uit dit huwelijk:

1. *Maertgen van der Pot,* geb. Rotterdam 5 april, ged. aldaar (rem.) 11 mei 1659, begr. Rotterdam (Grote kerk) 20 okt. 1724, tr. le Rotterdam 25 maart 1685 *Abraham Bijl,* geb. te Rotterdam, zn. van *Pieter Cornelisz.* en *Annifgen Cornelisdr. van Buijren,* tr. 2e Rotterdam 19 april 1693 *Hugo Coornhart,* geb. Rotterdam 12 juni 1658, ged. aldaar (rem., in huis) 12 dec. 1744, begr. Rotterdam (Grote kerk) 4 jan. 1745, zn. van *Jacobus* en *Dieuwertge van Eijck.*
2. *Achie van der Pot,* ged. Rotterdam (rem.) 16 okt. 1661, begr. Rotterdam (Grote kerk) 9 april 1703, tr. Rotterdam 23 juni 1686 *Abraham Bijl,* ged. Rotterdam (rem.) 3 juli 1665, koopman, begr. Rotterdam (Grote kerk) 17 febr. 1717, zn. van *Jan Cornelisz.* en *Jannetgen Arijensdr. Starreman;* hij hertr. *Maria Aemilius.*
3. *Cornelia van der Pot,* ged. Rotterdam (rem.) 29 april 1664, † jong.
4. *Thomas van der Pot,* ged. Rotterdam (rem.) 21 maart 1666, † jong.
5. *Thomas van der Pof,* ged. Rotterdam (rem.) 12 juni 1667, onderkoopman in dienst der O.-I.C., † Batavia vóór 27 aug. 1701.
6. *Cornelia van der Pof,* ged. Rotterdam (rem.) 8 okt. 1669, † jong.
7. *Cornelis van der Pot,* geb. Rotterdam 27 okt., ged. aldaar (rem.) 9 nov. 1670, koopman, begr. Rotterdam (Grote kerk) 7 nov. 1719 (zie verder Nederl. Patriciaat 1920, generatie VII).
8. *Abraham van der Pot,* ged. Rotterdam (rem.) 6 aug. 1673, koopman, begr. Rotterdam (Grote kerk) 15 mei 1741, tr. Rotterdam 10 april 1695 *Cornelia Cox,* geb. Rotterdam 1671, begr. Rotterdam (Franse kerk) 11 mei 1731, dr. van *Huijgh Fransz.* en *Adriaentje Cornelisdr. de Ruijter.*
9. *Catharina van der Pot,* ged. Rotterdam (rem., in huis) 6 maart 1676, begr. Rotterdam (Grote kerk) 16 aug. 1740, tr. Rotterdam 19 febr. 1696 Dr. *Cornelis Thoen,* ged. Rotterdam (rem.) 1 dec. 1669, med. doct., begr. Rotterdam 27 febr. 1731, zn. van *Govert* en *Adriana de Riemer.*
10. *Jacob van der Pot,* ged. Rotterdam (rem., in huis) 25 sept. 1678, houtkoper te Delft, † tussen 1 mei 1728 en 12 maart 1729, tr. le (ondertr. Delft 12 febr.) 1701 *Agneta Aemilius,* dr. van *Wilhelmus* en *Agneta de Hoog,* tr. 2e (ondertr. Delft 16 april) 1707 *Johanna Baroen.*

   Uit het tweede huwelijk:

   Cornelis van der Pot, ged. Delft (rem.) 29 febr. 1708, † vóór 18 febr. 1733.
11. *Cornelia van der Pot,* ged. Rotterdam (rem.) 21 jan. 1682, begr. Rotterdam (Grote kerk) 20 maart 1752, tr. Rotterdam 17 juni 1708 *Leendert (Leonard) Swartendijck,* ged. 's-Gravenhage (rem,) 9 jan. 1681, koopman, begr. Rotterdam (Grote kerk) 21 aug. 1758. zn. van Mr. *Pieter* en *Engeltje van Wieringen.*

Het wapen der gemeente Ellewoutsdijk,

door Drs. J. Fox.

De naam der gemeente Ellewoutsdijk is gemakkelijk te verklaren. De oude mansnaam Elewout is hier gecombineerd met het achtervoegsel dijk, dat in het moderne Nederlands nog altijd een bekende klank heeft [1]). Elewout — als voornaam niet meer gebruikelijk — is als achternaam nog lang niet uitgestorven. Een enkele blik in de Telefoongids van 's-Gravenhage, die tevens Rijswijk en Voorburg bestrijkt, kan op dit punt tot lering strekken [2]). In zijn „Woordenboek van voornamen" heeft Dr. J. van der Schaar Elewout opgenomen als variant van Adelwald en daarbij uitdrukkelijk naar de plaatsnaam Ellewoutsdijk verwezen [3]). De verkorte vorm Elout, die de heer van der Schaar eveneens vermeldt, kan hier buiten beschouwing blijven.

Plaatsnamen, die op „dijk" eindigen, zijn er meer in Nederland: Kinderdijk, Koedijk, St. Maartensdijk om slechts enkele voorbeelden te noemen. Het zijn namen geworden voor de nederzetting, die aan of bij een bepaalde dijk is ontstaan.

Ellewoutsdijk komt voor het eerst voor in een oorkonde van paus Innocentius 111 van 1216 [4]). De naam luidt dan: Elewoldesdike. Het is wel duidelijk, dat het dorp vóór het genoemde jaar moet zijn ontstaan, maar gegevens hieromtrent ontbreken. Welke Elewold of Elewout aan het dorp zijn naam heeft gegeven, moet noodgedwongen in het duister blijven evenals het wapen, dat deze stichter mogelijk heeft gevoerd.

Uit later eeuwen is een wapen van de heerlijkheid Ellewoutsdijk bekend, dat merkwaardig aandoet. M. Smallegange heeft het in zijn „Nieuwe Cronyk van Zeeland" (Middelburg 1696) voor het nageslacht bewaard (Afbeelding 1) [5]). Dit wapen is overgegaan op de gemeente Ellewoutsdijk, die echter de figuren op de dwarsbalk niet meer in zwart voert,

1) H. J. Moerman † „Nederlandse plaatsnamen. Een overzicht" (Leiden 1956), blz. 59.

2) De betrokken geslachtsnaam luidt hier: van Elewout. Nochtans behoeft men er geen plaatsaanduiding in te zien; als zodanig is Elewout niet bekend.

3) J. van der Schaar, a.w. (Utrecht-Antwerpen 1964), blz. 21.

4) L. Ph. C. van den Bergh „Oorkondenboek van Holland en Zeeland tot het einde van het Hollandsche huis" 1 (Amsterdam-'s-Gravenhage 1866) no. 250 op blz. 144.
K. Heeringa „Oorkondenboek van het Sticht Utrecht tot 1301" 11 ('s-Gravenhage 1940) no. 625 op blz. 91.

5) Ontleend aan de wapenplaat „Landen en heerlijkheden Bewesterschelde" achterin het genoemde werk.

doch in rood en bovendien het schild met een passende kroon heeft gedekt (Afbeelding 11) [6]).

I. Wapen der heerlijkheid Ellewoutsdijk.
Afbeelding in M. Smallegange „Nieuwe Cronyk van Zeeland" (Middelburg 1696).

11. Wapen der gemeente Ellewoutsdijk.
Afbeelding in „Nederlandsche Wapens" 1 (De Bilt 1941), blz. 79.

Toen de Hoge Raad van Adel dit wapen 31 juli 1817 bevestigde, is een officiële beschrijving achterwege gebleven'?). C. Druif heeft in zijn boek „Nederlandse gemeentewapens" (Leeuwarden 1965) de volgende omschrijving gekozen: „in zwart een dwarsbalk van zilver, beladen met een St. Andrieskruis, aan weerskanten vergezeld van het cijfer 11, alles van rood. Schild gedekt met een vijfbladige kroon van goud" [8]). Deze beschrijving vindt men met geringe, hier niet ter zake doende wijzigingen terug in het Album, dat door T. en S. G. van der Laars in 1924, benevens in het pocketboek, dat door Kl. Sierksma in 1960 aan de Nederlandse gemeentewapens is gewijd [9]).

Terwijl de plaatsnaam Ellewoutsdijk gemakkelijk te verklaren is, ligt de betekenis van het geschetste wapen minder voor de hand. Mevr. Drs. Cl. M. Rooze-Stouthamer, uit Ellewoutsdijk afkomstig, deelde mij mee, dat er een legende aan venbonden is. Op zeker ogenblik zou er sprake van geweest zijn Ellewoutsdijk tot stad te verheffen. Vier van de tien stemmen zouden hiervoor zijn opgekomen. Daarop zouden de vier en de tien in het wapen gestalte hebben gekregen als blijvende herinnering aan dit gedenkwaardige échec. M. Smallegange heeft deze legende geboekstaafd, Kl.

6) Vgl. W. J. d' Ablaing van Giessenburg „Nederlandsche gemeentewapens" ('s-Gravenhage 1862) Zeeland Pl. 2; „Nederlandsche wapens van het Rijk, de provinciën en de gemeenten, voorts van waterschappen, heerlijkheden enz." 1 (de Bilt 1941) blz. 78-79 Zeelandno. 21 en bovendien de na te noemen werken van T. en S. G. van der Laars, Kl. Sierksma en C. Druif.

7) De wapenafbeelding was in een geval als het onderhavige voor de Hoge Raad van Adel klaarblijkelijk primair; een eventuele beschrijving van minder belang. De verhouding tussen wapenafbeelding en -beschrijving is door Dr. C. Pama aangeroerd in „De Nederlandsche Leeuw" LXXXIV-1967, kol. 247-248.

8) C. Druif „Nederlandse gemeentewapens" (Leeuwarden 1965), blz. 100 Zeeland Serie 11 no. 22.

9) T. en S. G. van der Laars „Nederlandsche gemeentewapens. Album voor Koffie Hag-zegels" (Amsterdam 1924) Zeeland no. 5; Kl. Sierksma „De gemeentewapens van Nederland" (Utrecht-Antwerpen 1960), blz. 182.

Sierksma haar overgenomen [10]). Al mag men er geen serieuze verklaring van het huidige gemeente-wapen in zien, de volksmond in dit opzicht geen geloof verdienen, daarom is zo'n overlevering nog niet van belang ontbloot. Men mag er in elk geval uit afleiden, dat het wapen in de dagen van Smallegange niet bepaald nieuw was. De oorsprong ervan zal minstens teruggaan tot omstreeks 1600.

Opmerkelijk is, dat in de genoemde overlevering de figuren op de dwarsbalk als Romeinse cijfers worden opgevat, terwijl moderne wapenkundigen er een St. Andrieskruis van maken, geflankeerd door het getal 11 in Arabische cijfers. Hierin komt een verschillende interpretatie tot uiting. Zou — mag men zich afvragen — het een juist zijn of het ander ?

Het is de vroeggestorven genealoog J. Loeff uit 's-Gravenmoer geweest, die als eerste onderzoeker uit onze kringen een poging heeft gedaan het gemeente-wapen van Ellewoutsdijk in zijn betekenis te doorgronden. „Het zal enige jaren geleden zijn," — zo schreef de heer Loeff in 1956— „dat mijn aandacht werd gevraagd voor het gemeente-wapen van Ellewoutsdijk, dat in zwart een zilveren dwarsbalk vertoont, die beladen is met een rood St. Andrieskruis, aan weerszijden vergezeld van een rood cijfer ll. Het resultaat van dit kruis en de cijfers op de balk is een rekenkundige opgave, die men kan lezen als elf maal elf (11 × 11). — Tevergeefs heeft men gezocht naar een verklaring van deze vermenigvuldiging in het wapen en er zullen ongetwijfeld vreemde uitleggingen verzonnen zijn. Bij de Hoge Raad van Adel, die bij het begin van ons koninkrijk de bestaande gemeentewapens heeft bevestigd, is ook geen verklaring van dit wapen bekend."

De heer Loeff deelt vervolgens mee, dat hij in korte tijd tweemaal een akte onder ogen kreeg, waarin een comparant, die niet kon schrijven, met eenzelfde merk ondertekent: „een eenvoudig kruisje, aan weerszijden vergezeld van twee (verticale) streepjes". Zo deed *Cornelis Pietersz. alias Looseweert* te Klundert in 1578 en *Cornelia Symen Jacop Lenaertsdochter te* Breda in 1626.

„Beide handmerken" — aldus de heer Loeff — „vallen te lezen als 11 x 11, en nu dit teken tweemaal als merk werd neergeschreven, is het niet onmogelijk, dat dit in het verleden ook te Ellewoutsdijk is gebeurd. Ja zelfs, dat een schout of schepen dit als zijn merk heeft gebezigd, toen hij een plaatselijke acte moest bekrachtigen. Ten slotte is dan ook nog denkbaar, dat men, zoekend naar een symbool, dit merk in het wapen heeft opgenomen. Maar een bevestiging van deze gang van zaken zal wel niet meer te verkrijgen zijn, tenzij men in het oud-archief van Ellewoutsdijk een acte zou vinden, die dit merk zou dragen."

Boven zijn artikel plaatste de heer Loeff als opschrift: „Het verdwaalde handmerk" [11]). — Zou dit nu werkelijk de oplossing zijn ter verklaring van het gemeente-wapen van Ellewoutsdijk ? Mij heeft dit betoog niet bevredigd. Naar ik vrees, is de heer Loeff op een dwaalspoor geraakt. Het moge vrij vaak zijn voorgekomen, dat het wapen van een heer dienst ging doen voor de heerlijkheid, de latere gemeente, het lijkt onaannemelijk, dat het handmerk van een schout of schepen als passend embleem voor de dorpsgemeenschap zou zijn aanvaard. Wie het geheimschrift van het wapen van

10) M. Smallegange, a.w. (1696), blz. 701; Kl. Sierksma, a.w. (1960), blz. 182.

11) Het artikel verscheen in „De Navorscher" 96ste jrg. 1955/1956, blz. 120-121.

Ellewoutsdijk wil ontcijferen, zal het naar mijn mening in een andere richting moeten zoeken,

Bepalen wij onze aandacht opnieuw bij de naam der gemeente. Zoals van Gorinchem en Woudrichem de afkortingen Gorkum en Workum bekend zijn, zo is ook de naam Ellewoutsdijk voor inkorting vatbaar gebleken. Oude vormen zijn, naar A. J. van der Aa opgeeft: Elfsdijk en Elsdijk [12]).

Uit taalkundig oogpunt beschouwd heeft zich hier een interessante ontwikkeling voltrokken. Het Elewoldesdike van 1216 is een eeuw later, in 1318/'19 geëvolueerd tot Elewoudsdike met daarnaast als nevenvormen: Elwoudsdike en Elwoutsdike [13]). In 1468 verschijnt in een Antwerpse schepenakte *Jacop Veerman,* schipper van Elfsdijck uit Zeeland, die in zijn koggeschip op de rivier de Somme raapzaad heeft ingeladen en dit naar de Bourgondische Nederlanden wil vervoeren [14]). In 1482 is een jonge non, *Theodrica van Maelstede,* de adellijke vrouwenabdij van Rijnsburg ontvlucht om haar heil te zoeken bij haar familie in Elffdijck [15]). De vorm Elsdijk of Elsdiek zonder „f" zal vermoedelijk jonger zijn. Deze is — naar Mevrouw Rooze mij verzekerde — uitgerekt tot Ellesdiek in de spreektaal nog altijd in zwang.

Het Elfsdijck van 1468 en het Elffdijck van 1482 bevatten het getal elf, dat als 11 in het heerlijkheidswapen van Ellewoutsdijk is geschreven. Elfsdijck kan alleen ontstaan zijn uit Elwoudsdijk via een tussenvorm in de trant van Elfvoudsdijk. Dit inzicht stempelt het gemeente-wapen van Ellewoutsdijk tot een sprekend wapen: de dwarsbalk is de dijk, die door het opschrift gekenmerkt wordt als Elfvoudsdijk alias Ellewoutsdijk.

Zoals men ziet, was de heer Loeff de oplossing bijzonder dicht genaderd, toen hij gewaagde van „een rekenkundige opgave, die men kan lezen als elf maal elf (11 x 11) ", maar die men moet lezen — zo is nu duidelijk geworden — als „elfvoud".

Het gemeente-wapen van Ellewoutsdijk is hiermede tot een sprekend wapen geworden, maar dan een sprekend wapen van een bijzonder soort. De naam Ellewoutsdijk is — zo mag men het wel uitdrukken — met miskenning van de werkelijke betekenis in rebus-vorm in het wapen neergeschreven. Men zou het ook, zoals een mijner collega's deed, een cryptogram kunnen noemen.

Op het gebied van wapen- en zegelkunde moet in vroeger eeuwen een speelse geest hebben rondgewaard, die deze en gene, die een wapen of zegel had te ontwerpen, heeft geïnspireerd. Herinnerd zij aan *Arnoud van Rijswijk* of *Rijswick,* die in 1312 een zegel voert met een vogel — een ar e n d naar mijn idee, die een r ij s w i c kt, d.w.z. een tak in de bek houdt en heen en weer beweegt [16]). De beroemde admiraal *Pief Hein* nam een wapen aan met een v o g e l e npietje op een h e i n i n g [17]). Ook in de publieke sfeer is er meer dan één wapen, dat een overeenkomstige opzet vertoont. Zo voert de gemeente Hensbroek in rood een h e n van zilver rustend op een b r o e k van goud. Wie zou menen, dat een moderne kwajongensstreek de gemeente dit wapen heeft bezorgd, komt bedrogen uit. Toen de schout van Hensbroek het in 1817 ter bevestiging aan de Hoge Raad van Adel voordroeg, was het sinds onheugelijke tijden in gebruik geweest [18]). Wie het wapen van het stadje Hindeloopen in ogenschouw neemt, ziet er een h i n d e op l o p e n, die ook wonderwel in dit rebus-verband schijnt te passen [19]).

Nu de betekenis van het gemeente-wapen van Ellewoutsdijk is opgehelderd, mag ten slotte worden vastgesteld, dat de beschrijving zoals de heer Druif die heeft gegeven op één enkel punt voor verbetering in aanmerking komt: het St. Andrieskruis behoort plaats te maken voor het vermenigvuldigingsteken.

12) A. J. van der Aa „Aardrijkskundig Woordenboek der Nederlanden" IV (Gorinchem 1843), blz. 153.

13) Men zie de oudste rentmeestersrekening van Zeeland van 20 maart 1318-30 april 1319: H. G. Hamaker „De rekeningen der grafelijkheid van Zeeland onder het Henegouwsche huis" I - „Werken van het Historisch Genootschap te Utrecht" Nieuwe Reeks no. 29 (Utrecht 1879), blz. 56, 84, 123, 150, 152-157.

14) Gustaaf Asaert „De oudste certificatiën van de stad Antwerpen (1468—1482)" in „Handelingen van de Kon. Commissie voor Geschiedenis van de Kon. Academie van België CXXXII-1966, blz. 275.

15) Maria Hüffer „Bronnen voor de geschiedenis der abdij Rijnsburg". Eerste deel, le stuk „Oorkonden (tot 1620)" — „Rijks Geschiedkundige Publicatiën", Kleine Serie 31 ('s-Gravenhage 1951) no. 957 op blz. 393-394. ***Theodrica*** *van Maelstede was* overigens een dochter van ***Frederik*** van Renesse, heer van Ellewoutsdijk enz. ex matre *van Maelstede.* Vgl. M. Smallegange, a.w. (1696), blz. 701 en 725.

16) H. Hardenberg „De hofstede van Rijswijk" in Jaarboek „Die Haghe" 1953, blz. 145-146.

17) Mevrouw Mr. E. C. M. Leemans-Prins, de vroegere archivaris van ons genootschap, heeft mij eens op dit wapen opmerkzaam gemaakt. Het siert o.m. de graftombe van Piet ***Hein*** in de Oude Kerk te Delft.

18) Kl. Sierksma, a.w. (1960), blz. 195-196.

19) Naar Kl. Sierksma op blz. 197 meedeelt, vertoonde het stadswapen van Hindeloopen oudtijds een hert, zodat het hem twijfelachtig voorkomt, of men dit als een sprekend wapen mag opvatten. Mogelijk echter mag men in dit dier toch een hinde zien, die in het wapen abusievelijk met horens werd getooid.

KORTE MEDEDELING+

De kwartierstaat van **Mr.** Guillaume Groen van **Prinsterer.**

Bij het uitwerken van de kwartierstaat van Mr. *Guillaume Groen van Prinsterer,* gepubliceerd in Sibbe, jrg. 1942, blz. 214, bleek, dat zelfs na enige correcties in Sibbe, jrg. 1942, blz. 258, van de acht kwartieren van vaderszijde nog drie foutief waren, Hier volgen zijn kwartieren van vaderszijde voorzover zij zonder diepgaand onderzoek te vinden waren; hierbij zijn reeds gepubliceerde gegevens verkort, In enkele gevallen was het niet zeker of de echtgenote van de vader de moeder was, in deze gevallen is een vraagteken achter het nummer geplaatst.

1. Dr. *Petrus Jacobus Groen van Prinsterer* [1]), Heeze 1764 - 's-Gravenhage 1837, med. doctor, lid Gemeenteraad van 's-Gravenhage, lid Staten van Zuid-Holland, staatsraad, ridder Nederl. Leeuw, tr. Voorburg in 1797 *Adriana Hendrica Caan,* Rotterdam 1772 - 's-Gravenhage 1832, dr. van Mr. *Adriaan* en *Hester van Staphorst.*

O u d e r s :

2. Ds *Cornelis Groen van Prinsterer,* Waspik 1731 - . . . 1797, Herv. predikant, tr. Pijnacker 1763

1) De genealogie van het geslacht Groen (van ***Prinsterer)*** is gepubliceerd in „De Wapenheraut", jrg. 1899, blz. 217 e.v., jrg. 1909, blz. 33 e.v. jrg. 1910, blz. 3% e.v., met een uitbreiding in De Nederl. Leeuw, jrg. 1924. kol. 345 e.v., zie ook De Nederl. Leeuw jrg. 1925, kol. 25 e.v.

3. *Johanna Clasina Hoevenaar* [2], Pijnacker 1739 ~ Uitwijk 1778.

Grootouders:

4. Ds, *Petrus Groen van Prinsterer,* Heerjansdam 1705 ~ Geertruidenberg 1782, Herv. predikant, tr. Delft 1728
5. *Jacoba van der Sleyden* [3], Delft 1704 ~... 1738.
6. Ds. *Huibert Hoevenaar,* Raamsdonk 1699 ~ Dordrecht 1766, Herv. predikant, tr. Dordrecht 1727
7. *Johanna van Bueren,* ged. Dordrecht 4 maart 1704, † 1788.

Overgrootouders:

8. Ds, *Johannes Groen,* Delft 1662 ~ Oud-Beijerland 1720, Herv. predikant, tr. Rijsoord 12 okt. 1693
9. *Catharina Johanna le Roy,* geb. Rijsoord 7 okt. 1764 ~ † Oud Beierland 10 sept. 1717.
10. Mr. *Cornelis van der Sleyden,* geb. Delft 1 aug. 1670, begr. Delft 12 dec. 1722, notaris, tr. 's-Gravenhage (Eng, k.) 21 nov. 1696
11. *Yda van Amsterdam* [4], ged. 's-Gravenhage (Nieuwe k.) 6 dec. 1671, † Delft 22 mei 1742.
12. *Adriaan Hoevenaar,* Raamsdonk 1663 ~ Raamsdonk 1746, notaris en secretaris te Raamsdonk, tr. Geertruidenberg 1692
13. *Maria Hoevenaar,* geb. te Raamsdonk.
14. *Jacobus van Bueren,* ged. Dordrecht 12 april 1679, begr. Dordrecht 17 aug. 1729, koopman, (tr. 2e *Geertruyd van der Mildt)* tr. le Dordrecht 29 april 1703
15. *Hester van Tongeren,* ged. Leiden 19 jan. 1683, begr. Dordrecht 12 april 1717.

Betovergrootouders:

16. *Pieter Gerritsz. Groen,* zilversmid te Delft, begr. ald. 1669, tr. 2e ? (ondertr. Delft 1652)
17. *Christina Prinsfer,* ged. Amsterdam 1626
    - 32. Gerrit *Heyndricksz.* ***Groen,*** tr. Werkendam (ondertr. Gorinchem 1624)
    - 33. ***Lysabethgen*** *Pietersdr.* ***van Houweningen.***
    - ***34. Jan*** *Jeronimusz.* ***Prinster,*** tr. Amsterdam 1625
    - 35. ***Christina*** *Pieters.*
18. Ds, *Johannes Ze Roy,* ged. Leiden (Waalse k.) 22 nov. 1637, Herv. predikant te Rijsoord 1667, † na 12 okt. 1704, tr. Rijsoord 5 sept. 1667
19. *Cafharina Sonnemaens,* geb. Dordrecht 8 aug. 1636.
    - ***36. François le Roy,*** van Movon bij Rijssel, raswerker, tr. Leiden (Waalse k.) 30 nov. 1635
    - ***37.*** *Susanne* ***Ze Per,*** ged. Leiden 2 maart 1608, dr. van Jean le Per.
    - 38. Arend. Sonnemaens [5], ambachtsheer van Rijsoord, begr. Dordrecht (Aug. k.) 12 aug. 1661, tr. Dordrecht 1625
    - 39. Catharina ***de*** Carpentier [6], geb. Dordrecht 31 jan. 1605.

20. *Jacobus van der Sleyde,* ged. Delft (oude k.) 3 april 1641, begr. Delft (Oude k.) 15 sept. 1674, tr. Delft (ondertr. Delft 5 okt. 1669)
21. *Margareta Versteech,* ged. Delft (Oude k.) 19 nov. 1647, begr. Delft (Oude k.) 31 okt. 1702.
    - 40. *Cornelis Jansz.* van der *Sleyde,* blikslager, tr. Delft 11 nov. 1635
    - 41. *Jannetje* ***Jacobsdr.*** *Eversdijck* [7].
    - ***42. Gerrit Versteech*** [8], begr. Delft (Oude k.) 16 okt. 1667, tr. Delft 12 febr. 1647
    - 43. *Aeltgen* ***van der*** *Burch* ***Q),*** ged. Delft (Oude k.) 23 febr. 1622, begr. Delft (Oude k.) 20 dec. 1697.
22. *Symon van Amsterdam,* zilverdraadtrekker te Delft en te 's-Gravenhage, tr. Delft 25 maart 1671
23. *Johanna Doncker(s),* ged. Delft (Oude k.) 20 dec. 1648, begr. Delft (Oude k.) 6 okt. 1731.
    - 44. ***Anthonie Symonsx. van Amsterdam,*** zilverdraadtrekker te Delft, begr. Delft (Oude k.) 2 juni 1679, tr.
    - 45? Itge *Ariens,* begr. Delft (Oude k.) 19 juli 1671.
    - 46. ***Symon*** *Jansz. Doncker,* tr. (als weduwnaar van *Jannetje* ***Jans)*** Delft 6 febr. 1647
    - 47. Jannetgen *Verdelff,* weduwe van *Marcelis van Harpen.*

24. Pieter Hoevenaar, geb. omstr. 1632, † vóór 29 nov. 1671, tr.

25? *Maria Rademaecker,* geb. omstr. 1632, † Raamsdonk 19 sept. 1704.
    - 48. Nicolaas *Adriaansz. Hoevenaar,* geb. omstr. 1600, † na 24 nov. 1676, tr.
    - 49. N.N.
    - 50 ? ***Adriaan Pouwele,*** tr.
    - 51. N.N.

26. *Huybert Hoevenaar,* geb. omstr. 1630, † vóór 21 april 1683, tr.

27? *Dingena Peeters Brouwers,* † vóór 16 mei 1696.
    - 52. Jan *Adriaansz.* ***Hoevenaar,*** geb. omstr. 1602, † vóór ***22*** april 1639, tr.
    - 53? Neelke ***Huybrechts*** *Bosser,* † vóór 22 april 1639.
    - 54? *Peeter* Ariens, tr.
    - 55? ***Maria Adr. Coninq.***

28. *Adriaen van Buere,* ged. Dordrecht in sept. 1641, tr. Dordrecht 15 sept. 1665
29. *Joanna van der Monde.*
    - *56. Floris Hesselsen,* zilversmid, begr. Dordrecht (Grote k.) 21 april 1678, tr. (als j.m. van Buren) Dordertr. Leiden 6 dec. 1641 (ouders beide uit Belle)

---

2) Voor de voorouders van ***Johanna Hoevenaar*** zijn de gegevens ontleend aan De Brabantse Leeuw, jrg. 1953, blz. 125 e.v., aangevuld door De Nederl. Leeuw, jrg. 1923, kol. 299.

3) Van het geslacht ***Van der*** *Sleyden* zijn slechts fragmenten gepubliceerd; van 10 stamt o.a. af de minister van Waterstaat ***Ph. W. van der Sleyden*** (1842-1923). 40 was de zoon van ***Jan*** *Cyprianusz.* ***van der*** *Sleijde* en ***Pietertje*** *Cornelisdr.*

4) ***Yda van Amsterdam*** moet niet verward worden met de gelijknamige nichtjes ged. Delft 30 aup. 1672 en Delft 15 aug. 1677, dochters van *Cornelis* van ***Amsterdam en*** *Aerlant* ***van*** *Coevenhove.*

5) Hij was zoon van ***Jacob Sonnemans,*** van Weert, en ***Elisabeth van Nederhoven.*** Balen geeft de afstamming uit het geslacht ***Van*** *Mewen.*

6) Zij was de dochter van Johan ***de*** Carpentier en Maria *Hellincx;* voor haar verdere voorouders zie Nederl. Patriciaat 1937 en diverse publicaties in De Nederlandsche Leeuw (zie nader Geneal. Repertorium v. Beres'ceyn). Het is de moeite waard het bewogen leven van Johan de Carpentier gepubliceerd in De Nederl. Leeuw jrg. 1926, kol. 33 e.v. (niet vermeld in Rep. v. Beresteyn) te volgen.

7) Zij was dochter van Jacob *Fransz. Eversdijck,* van Goes, lid van de bekende familie uit Goes, en ***Fytje*** *Cornelisdr.* ***van*** *Moerkercken.*

8) Hij kan identiek zijn met ***Gerrit*** *Willemsz.,* ged. in 1620, of met ***Gerrit*** *Cornelisz.,* ged. in 1627; zijn grootvader is waarschijnlijk in beide gevallen ***Gerrit*** *Willemsz.* ***Versteech.***

9) ***Aeltgen van der'*** *Burch* ***was*** de dochter van ***Willem*** *Cornelisz.* ***van der*** *Burch* en ***Margaretha*** *Cornelisdr.* van der ***Meer,*** beide uit aanzienlijke Delftse geslachten.

57. Janneke *Ariens* van der *Werf*.
58. N.N.
59. N.N.

30. *Jacobus van Tongeren*, ged. Leiden (Hoogl. k.) 15 maart 1648, begr. Leiden (Hoogl. k.) 30 juni 1703, tr. (ondertr. Leiden 19 maart 1670)

31. *Johanna Cruyssemee*, ged. Leiden (Pietersk,) 7 nov. 1646.

60. *Anthony Berents van Tongeren*, begr. Leiden (Hoogl. k.) 18 sept. 1664, tr.
61. *Lysbet Abrahams van Buylaert.*
62. *Jacob Cruyssemee*, koopman te Leiden, tr. 3e (ondertr. Leiden 6 dec. 1641 (ouders beide uit Belle).
63. *Magdaleentgen* Conincx, geb. te Haarlem, begr. Leiden (Hoogl. k.) 16 aug. 1660.

Wat de kwartieren van de echtgenote van Dr. *P. J. Groen van Prinsterer* betreft kan ik geen aanvullingen geven op reeds gepubliceerde gegevens.

De in de genealogie *Caan* voorkomende *Geertruyd van Asperen* was een dochter van *Gijsbrecht Anthoniesz. van Asperen*, pontgaarder, veertigraad te Dordrecht, en *Maria Thomasdr. de Witt*. Deze laatste behoorde tot het bekende regentengeslacht waarover na de genealogie in Balen wel eens een nieuwe publicatie zou mogen komen.

IR. J. C. DEKNATEL.

BOEKBESPREKING

Dr. Isabella H. van Eeghen, Brieven van het Deutzenhofje, Uitg. H. D. Tjeenk Willink & Zoon N.V., Haarlem 1967.

De bewoonster van het Deutzenhofje, die deze brieven de wereld inzond, geniet internationale bekendheid onder de naam van Madame de *Haren Nerha*, een der geliefden van *Mirabeau*, die aan haar zijn in 1909 als „Lettres à Yet-Lie" gepubliceerde brieven richtte, Behalve het feit, dat zij een natuurlijke dochter was van de in onze litteratuurgeschiedenis niet onbekende dichter-staatsman *Willem van Haren*, was overigens over deze *Yet-Lie* feitelijk zeer weinig bekend.

Schrijfster is er in geslaagd, om het leven van deze, volgens de Burgerlijke Stand op 53-jarige leeftijd op 19 juni 1818' op het Deutzenhofje te Amsterdam overleden *Henriette Amelie van Haren de Nerha* grotendeels uit de doeken te doen en zij heeft daarbij aangetoond, dat zij identiek is met *Henriette Dusercy*, de op 12 november 1754 te Brussel geboren dochter van *Willem van Haren* en diens latere (tweede) echtgenote *Anne Catherine Louise Natalis*.

Aangezien bij haar geboorte *Van Haren* nog met zijn eerste vrouw gehuwd was, was wettiging niet mogelijk en verkeerde zij reeds' in haar prille jeugd in het ouderlijke ambassadeursgezin te Brussel in een scheve positie. Vrijwel geheel verstoken van financiële middelen, was zij — na de zelfmoord van haar vader in 1768 — genoopt als gouvernante de kost te verdienen. Na een avontuurlijker intermezzo, waarin haar vierjarige verhouding met *Mirabeau* viel en waarin zij tijdens de revolutie als „ci-devant noble" (sic !) Parijs in 1794 nog had moeten verlaten, keerde zij in 1796 naar Nederland terug. Wederom vond zij daar een betrekking als gouvernante, totdat zij in 1804 in het Deutzenhofje werd opgenomen, waar zij tot haar dood verbleef. Met *Lafayette, Dupont de Nemours* en vele andere bekenden uit haar Franse periode bleef zij, ook in de latere jaren van haar leven, corresponderen.

Dit avontuurlijke en bewogen leven vond in Mejuffrouw van Eeghen een kundig beschrijfster. Op boeiende wijze worden ons de belevenissen van de heldin en de personen in haar omgeving van de moeilijke beginjaren in de ambassade te Brussel tot de levensavond in het Amsterdamse hofje voor *ogen* gevoerd.

Het aardige boekje telt 132 bladzijden, 8 illustraties en een genealogische staat, betreffende de kinderen van *Willem van Haren* en de familie *(De) Natalis*. Het is in de handel voor de prijs van ƒ 8,75 (geb.).

Gentes Finlandiae 1. Frenckellska Tryckeri Aktiebolagets Förlag, Helsingfors 1966.

In nr. 11 van de serie Skrifter Utgivna av Finlands Riddarhus in samenwerking met Finlands Adelsförbund is onder redactie van Torsten G. Aminoff het eerste deel verschenen van een rij publicaties, waarin het Finse ridderhuis om ongeveer elke drie jaren resultaten van onderzoek, verband houdende met de genealogische en cultuurhistorische werkzaamheid van het Riddarhus, en documenten uit en opgave van het materiaal, in de verzamelingen van dat Riddarhus hoopt vast te leggen in druk. Om de samenwerking met buitenlandse onderzoekers en instellingen op dit gebied te vergroten worden van de meeste in deze publikatie opgenomen studies uitvoerige resumés in de Engelse of Duitse taal opgenomen.

In dit eerste deel bespreekt bovengenoemde heer T. G. Aminoff, de afkomst van *Henrich Johan Schauman*, die in 1686 Zweedse adelsnaturalisatie verkreeg en wiens afkomst uit Koerland aannemelijk wordt gemaakt. Dezelfde schrijver wijdt in een ander opstel de aandacht aan de vraag van een gemeenschappelijke afkomst van de in het Finse Riddarhus geïntroduceerde geslachten *Grotenhielm* en *Grotenfelt*. Aangetoond wordt, dat de stamvaders van deze adellijke geslachten zeker geen broeders en zeer waarschijnlijk zelfs geen verwanten waren. Geïnteresseerd is het Riddarhus in dit verband in personen van de naam *Peter Grote* in de eerste helft van de 17de eeuw. Nogmaals van dezelfde schrijver is een artikel over het geslacht *Schildt*, in 1642 in het Zweedse Riddarhus geïntroduceerd onder verplichting om de adellijke afkomst te bewijzen. In 1643 werd dit bewijs geleverd door middel van verklaringen van enige edellieden uit Lijfland. Gezien het gevoerde wapen is afkomst uit een in 1583 geadeld en te Regensburg gevestigd geslacht aannemelijk. Ten onrechte werden later zowel in het Zweedse als in het Finse Riddarhus naamgenoten opgenomen als afstammelingen van de in 1642 in de Zweedse adel opgenomen *Jurgen Schildt*, hoewel zij niet van deze, doch mogelijk van diens broeder *Christoffer Schildt* afstammen. Van de hand van Ole Gripenberg is een bijdrage over portretten van leden van het geslacht *Von Knorring*. Aan de hand van op drie portretten van leden van het geslacht uit het begin van de 18e eeuw afgebeelde uniformen en ordetekenen bleek het mogelijk de afgebeelde personen te identificeren. Dit artikel is verlucht met een aantal afbeeldingen. Voorts verschaft de heer Aminoff een overzicht van de Baltische genealogische litteratuur. De daarop volgende mededelingen over de verzamelingen van het Finse Riddarhus zijn — zoals eveneens het geval bij enige andere bijdragen — helaas niet vergezeld van een Engels of Duits resumé.

Hoewel degeen, die de Zweedse taal beheerst, met veel

meer vrucht van de inhoud zal kunnen genieten, is het door de Duits- of Engelstalige resumés ook voor anderen mogelijk een indruk te krijgen van de inhoud van de meeste artikelen.

Nederlands repertorium van familienamen, Deel 1 Drente; Deel IV Utrecht: Deel V Zeeland, Uitg. Van Gorcum & Comp. N.V. Assen, resp. 1963, 1967 en 1967.

Uitgegeven door de Naamkundecommissie van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen onder de redactie van Dr. P, J. Meertens beoogt deze reeks een volledig overzicht te geven van de familienamen in Nederland. Hierbij is uitgegaan van de gegevens, verkregen bij de volkstelling van 31 mei 1947 en ter beschikking gesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage. Een vijftal delen van de reeks zijn tot op heden verschenen, nl. 1 Drente, 11 Friesland, 111 Groningen, IV Utrecht en V Zeeland. In de noch te verschijnen delen zullen de familienamen in de overige provincies en die in de steden Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage verschijnen, waarbij de volgorde zal bepaald worden door het gereedkomen van de kopij. Een vijftiende deel van geringere omvang zal een aantal samenvattende conclusies geven.

Het belang van deze uitgave voor de genealogische onderzoeker is bijzonder groot. Het zal immers in de toekomst zeer gemakkelijk zijn na te gaan of een bepaalde familienaam (nog) in Nederland voorkomt, en tevens kan onmiddellijk blijken, waar naamdragers in 1947 gevestigd waren. Elk deel is van een inleiding voorzien, waarin zeer belangwekkende en uitvoerige samenvattende conclusies zijn neergelegd.

Het aan Drente gewijde deel 1 is voorzien van een inleiding van Dr. P. J. Meertens, waarin o.m. wordt gewezen op de typische oud-Drentse namen op *-ing(h)e, -ing(h)* of *-in(c) k* (tezamen bijna, 10 % van de in 1947 in Drente voorkomende geslachtsnamen), en die op *-nge* en *-ies*. De vijf meest voorkomende geslachtsnamen in Drente behoren echter niet tot één dier groepen: zij waren in 1947 de volgende (daarachter staan tussen haakjes vermeld het aantal naamdragers): De *Vries* (2614), *Mulder* (2067), *Vos* (1905), *Bos (1799)* en *Smit* (1734). Eerst op de zestiende plaats treedt één der voormelde typisch Drentse namen op in de door 930 Drentenaren gevoerde naam *Oosting*.

De prijs van dit bijna 200 bladzijden tellende deel bedraagt ƒ 9,90 (ingenaaid).

Deel IV, waarin de familienamen der inwoners der provincie Utrecht een beurt krijgen, wordt ingeleid door H. Buitenhuis. De vijf meest voorkomende namen in deze provincie blijken te zijn: *Van Dijk, V. d. Berg, Jansen, De Jong* en *Van Doorn*, die door resp. *4230, 3306, 3151, 2733* en 2012 inwoners der provincie blijken te worden gevoerd. Onjuist is o.i., dat — in tegenstelling met de in deel 1 gevolgde handelwijze — blijkens de vermelding van de naam *V. d. Velde* etc. geen onderscheid is gemaakt tussen de namen *Van den Velde, Van der Velde* en *Van de Velde* etc. Het betreft hier immers verschillende namen en men moet zich dan ook afvragen of het bij de namen *V. d. Velde* en *V. d. Velden*, die met 198 resp. 422 naamdragers voorkomen op de lijst van door meer dan 50 personen gevoerde namen, wel gaat om dragers van dezelfde familienaam. De naam *Koelewijn* blijkt in 1947 te worden gevoerd door het respectabele aantal van 930 inwoners van de gemeente Bunschoten, welke toen in totaal 6558 zielen telde.

De prijs van dit 528 bladzijden tellende deel bedraagt ƒ 19,90 (ingenaaid).

Het deel V, gewijd aan Zeeland, wordt wederom door Dr. P. J. Meertens ingeleid. Hij wijst hier op de patronymica op *-se*, die kenmerkend zijn voor deze provincie en wel in het bijzonder voor het eiland Walcheren. De vijf meest voorkomende namen blijken te zijn de volgende (tussen haakjes is het aantal naamdragers vermeld): *De Jonge* (2032), *Dieleman* (1140), *Dekker* (1127), *De Visser* (*1065)* en *V. d(er) Velde* (1000). Voor deze naamsopgave *V. d(er) Velde* geldt hetgeen wij hierboven bij onze bespreking van deel IV (Utrecht). in dit verband 'opmerkten. Als bijzonderheid verdient vermelding, dat de naam *Van Belzen* in 1947 door niet minder dan 411 inwoners van de toen 2891 zielen tellende gemeente Arnemuiden werd gedragen.

Dit vijfde deel van de reeks telt meer dan 230 pagina's en is voor de prijs van ƒ 13,50 (ingenaaid) in de handel.

Genealogie Van Walsem, door W. Wijnaendts van Resandt en N. A. Hamers. Nijmegen *1967*.

Het door J. M. van Walsem samengestelde en in 1904 uitgegeven „Geslacht-Register der Familie van Walsem van 1688 af" is in de onderhavige uitgave volledig herzien, aangevuld en voortgezet van 1904-1966 door W. Wijnaendts van Resandt en N. A. Hamers in opdracht en met medewerking van Mr. J. J. van Walsem.

Hoewel in de uitgave van 1904 en ook in het onderhavige boek gegevens worden verstrekt over andere gelijknamige geslachten sedert ongeveer 1250, wordt toch hoofdzakelijk aandacht gewijd aan het geslacht *Van Walsem,* welks afkomst thans is opgevoerd tot *Dirck Jansz. (van Walsem),* scheepstimmerman te Grave en in 1669 aldaar overleden. Zijn zoon *Hendrik Dirksz. van Walsem (1633-1702)* en zijn kleinzoon *Hendrik Hendriksz. van Walsem* (1663—1729) maakten als gezworen raadsvriend, resp. als schepen deel uit van het bestuur der stad Grave.

Volledig is in het onderhavige boek uitgewerkt de nakomelingschap in de mannelijke lijn van *Johan van Walsem* (1771—1854), frans-kostschoolhouder en stads-schoolmeester te Buren, en zijn echtgenote *Arnolda Johanna Schirmer* (1779—1855), dochter van een uit Zwitserland afkomstige kapitein-luitenant in Statendienst.

Onder deze afstammelingen valt het grote aantal theologen en medici op: verschillende nakomelingen traden in het maatschappelijke leven op de voorgrond.

Helaas zijn in de genealogie niet uitgewerkt een te Rhenen gevestigde tak *Van Walsem* (zie blz. *72)* en een tweetal takken *Van Walsum,* resp. te Rotterdam en te Krimpen aan den IJssel gevestigd (zie blz. 50 en 53). Tot de laatste tak behoort de oud-burgemeester van Rotterdam Mr. *Gerard Ewout van Walsum*.

Over de behandelde personen worden uitvoerige biografische gegevens verstrekt,. Waarom, in tegenstelling met de overigens gevolgde gedragslijn, op bladzijde 80 bij de aangehuwde mannen niet de ouders worden vermeld, is echter niet duidelijk.

Ter aanvulling dier gegevens moge dienen, dat de op pag. 80 vermelde *Willem Frederik van Heemskerck* — die volgens Ned. Leeuw jrg. 1937, kol. 184, op 2 9 april 1 7 9 5 zou

zijn geboren — volgens diezelfde bron was kapitein der Infanterie en zoon van de kolonel *Willem Sybrand van Heemskerck* en *Johanna Catharina Vitriarius.*

Enige namen zijn enigszins verminkt; zo leze men op blz. 83 *Daniëlla Anna de Chaufepié* en op blz. 90 *Adriana Wendelina Vinju* (en niet *Vinjer).* Op blz. 86 wordt Jonkvrouwe *Louise Charlotta Anne van Geen* ten onrechte van haar adellijke praedicaat beroofd. De namen van de gemeenten Krimpen aan den IJssel, Standdaarbuit en en Zuidzand zijn verminkt tot Krimpen aan de IJssel (blz. 53), Standaardbuiten (blz. 99) en Zuidzand (blz. 110).

Het boek telt 161 bladzijden en een groot aantal voortreffelijke afbeeldingen van leden van het geslacht, oude prenten, etc. Het is verkrijgbaar door storting van een bedrag van ƒ 37,50 op postrekening 954830 ten name van N. A. Hamers, Kerkpad 3 te Nijmegen.

VRAGEN EN ANTWOORDEN<

Bakker (LXXX 276). De heer P. Bos te Monster wees mij geruime tijd geleden op het bestaan van zekere *Jan Arents de Geus,* bakker, vermeld in het rechter]. archief Monster CXV 24, fol. 174 (d.d. 15 mei 1645) en fol. 199 en 199vso.

Deze *Job Arents de Geus* woonde in 1646 te Delft en wordt reeds op 25 sept. 1624 genoemd als echtgenoot van *Ariaentgen Gerritsdr.,* † vóór 15 mei 1645, dochter van *Gerrit Cornelisz. van Middelburch,* secretaris van Monster, en weduwe van *Jan Jansz.* (met wie zij reeds vóór 1605 was gehuwd).

Kan iemand mij nadere gegevens verschaffen over deze *Job Arents de Geus* en zijn eventuele verwantschap met de in Nederl, Leeuw 1953, kol. 167, genoemde *Job Arens Backer (ex* matre *Maartje Jobs),* visser te Goedereede in 1664, en met *Aren Jobsz. Bakker,* aldaar wonende in 1669 en stamvader van het in Nederl. Patriciaat 1928/29 behandelde geslacht *Bakker ?*

Bestaat verwantschap tussen laatstgenoemd geslacht en het door Smallegange in zijn Kroniek van Zeeland vermelde geslacht *Backer* te Goes, dat — behoudens gering kleurverschil — een vrijwel gelijk wapen voerde als het geslacht *Bakker* te Goedereede ?

's-Gravenhage. L. Q. Bakker.

Bucquoy (LXXXIV 392). In de doop- en trouwboeken van Leiden komt in de 17de en 18de eeuw de naam *Bucquoy* voor, t.w. in de volgende acten:

Ondertr. acte Leiden 30 dec. 1686.

Dirk Drijflo, Chirurgijn, jongman van Leyden vergeseld met de edele *Jacob Drabbe* sijn bekende, met *Sara Bucquoy,* hare suster.

Bij de doop van 8 kinderen van dit echtpaar treden uitsluitend als doopgetuigen op: *Jacobus de Beunje* en *Maria Bucquoy.*

Jacobus de Beunje was eveneens chirurgijn, ondertr. Leiden 7 juni 1686 met *Maria Bucquoy.*

Ondertr. acte Leiden 21 april 1774.

Abraham Bekooy, metselaar, j.m. van Leyden, verg. met *Caatje Hartog* sijn moeder, met *Anna Mulhovius,* j.dr. van Leyden, verg. met *Maria Mulhovius* haer zuster.

Een *Maria de Bucquoy* trad te Rotterdam als doopgetuige op in 1681, 1682, 1684 en 1687 bij kinderen van *Pieter van Hambroeck* en *Lysbeth Gerrits.*

Assen. C. J. Siertsema-Heuvelink.

Favier (Fafié). *Joseph Fafié* geb. Rotterdam 1 april 1731, tr. le Rotterdam 29 juli 1759 *Geertruy Dooremans,* begr. aldaar (Zuiderkerkhof) 21 febr. 1778; tr. 2e Rotterdam 4 mei 1784 *Elisabeth van Gelderen,* weduwe van *Jan de Heer.* Voornoemde *Joseph Fafié* was de zoon van *Pierre Favier* en *Ester Audier.*

Op 24 febr. 1726 werd in de Waalse kerk te Rotterdam het huwelijk afgekondigd van deze *Pierre Favier,* geboren te Lan in de Provence in Frankrijk, met *Ester Audier,* geboren te Rotterdam, dochter van *Jean Audier* (die afkomstig was van St. Paul-trois-Châteaux ten noorden van Orange) en *Ester Carpentier:* op 10 maart 1726 werd het huwelijk van *Pierre Favier* en *Ester Audier* in de Waalse kerk te Rotterdam gesloten.

Uit andere gegevens bleek voorts, dat *Pierre Favier* in 1725 lidmaat van de Waalse kerk te Rotterdam was geworden en dat hij op 3 maart 1726 attestatie kreeg voor een reis naar Berlijn, waarheen hij blijkbaar met zijn vrouw na het huwelijk vertrok om op 26 november 1726 daarvandaan weer terug te keren, In 1758 is hij met zijn vrouw en een 18-jarige zoon *Abraham* met attestatie naar 's-Gravenhage vertrokken.

Weet iemand ligging en nadere gegevens van Lan?

Kent iemand gegevens over een familie *Favier* in Berlijn ?

Hilversum. Drs. G. Fafié.

Groenhout-van Muijlwijck (LXXXIII 328). *Goosen Adriaensz. Groenhout* was droogscheerder, zijn ouders zijn mij onbekend. Als moeder van *Anna Goosensdr. Groenhout* wordt genoemd *Aefje Mathijsdr. van Mulicx, zij* was vermoedelijk dochter van *Mathijs Pietersz. van Muylwijck,* schepen van Gorinchem (1510), en *Hester Willem Dirxdr.*

Rotterdam. Mr. E. A. Engelbrecht.

Heereman (LXXXIV 214). Hoewel geen antwoord op de gestelde vraag is het volgende wellicht van belang voor de vraagsteller:

In de gevel van een huis aan de Kalfjeslaan 40, bij de Amsteldijk te Amsterdam-Buitenveldert staat of stond (mijn notitie is van 1959) een gevelsteen van 1704 met het wapen van de familie *Heereman van Zuijd(t) wij(c) k*: van goud met een geschakeerde keper van keel en zilver, het schild vastgehouden door 2 griffioenen en bedekt met een kroon met 5 fleurons.

Volgens het Kohier Cap. Imp. woonde in 1585 in de Kalverstraat bij de Plaets (= Dam) *Pouwels Heremansz.* koopman (blijkens akte van 24 maart 1592, nots. van Huyswaert) is ook pachter van de accijns op wijn (nots. Rapiamus 1586, fo. 210); hij was aangeslagen voor ƒ 6,-.

In 1631 (Koh. 200e penn., fol. 269 nr. 78) woonde in de Kalverstraat tussen Duifjessteeg en Gapersteeg *Claes Heermansz.,* aangeslagen voor voor ƒ 750,— (een der hoogst aangeslagenen).

Ook in 1585 (Koh., fol. 234) woonde op het Beneden Spuy (= zuidzijde v. h. Spui) *Claes Heremansz.,* aangeslagen voor ƒ 3,-, lantaarnmaker (reg. Weesk. 11 fol. 57 (1586).

In 1742 (Koh. Pers. Quot.) woonden te Amsterdam: in de Haarlemmerstraat, Wijk 52, verp. nr. 1563 *Crijn Heremans,*

kolenkoper met 1 dienstbode, ƒ 200 huur, 1/2 kapitalist, ink. ƒ 2.000,—;

op het singel bij Heisteeg, wijk 29, verp. nr. 4956 Nic. *Heremans*, boekhouder, ink. ƒ 600,—, inw. bij *Chr. Nop:*

in de Molsteeg, wijk 23, verp. nr. 2824 Wed. *Heermans*, poppenwinkel, huur ƒ 450,—, ink. ƒ 700,—;

op de Keizersgracht bij Reguliersgracht, wijk 59, verp. nr. 5240 *Adr. Heermans*, koopman, 1 dienstb., huur ƒ 557,—, heeft een buitenplaats met chais en paard, 1/2 kapitalist, ink. ƒ 2500,—.

Naarden. **T.** DEN **HERDER.**

van Soestdijk van Cloon-de Wijs (XXI 10; XXIII 76,240).

1. *Steven Janszn. van Soes(t)dijck,* geb. ca. 1560 [1]), overl. 18 april 1646, tr. N.N.

In zijn testamenten van 3 juli 1628 en 12 nov. 1631 (nots. W. Zwaerdecroon) noemt *Steven van Soesdijck* zijn kinderen: Johan, Appolonia (gehuwd met *Barent Hermans* van *Bijler*), Cornelia, Sara, *Marrichgen* en Jannichje (gehuwd met Servaes van den *Helm).*

In volgorde van de trouwdata zijn de kinderen:

1. *Pleunfje Stevens (Appolonia van Soesdijck)* overl. 10 juni 1661, tr. Utrecht 7 mei 1609 *Barend Hermans van Bijler (f),* glazenmaker, zoon van *Herman Barents* en *Elisabeth Willems van Lakervelf.*

Laatstgenoemde moeder testeert 17 maart 1627 (nots. W. Zwaerdecroon) en noemt als haar kinderen en kleinkinderen: *Judith, Anna, Luytgen, Berent van Bijler,* de kinderen van wijlen haar zoon *Willem,* alsmede *Johan van. Bijler* (de bekende Utrechtse schilder). (Dit ter aanvulling van Ned. Leeuw 1947, k. 233.)

2. *Sara Stevens van Soesfdijck,* overl, 2 okt. 1643, tr. 14 febr. 1613 *Kors Piefers, j.g.* van Amsterdam, won. te Utrecht, Later blijkt hij bekend onder de naam *Corsfiaen Piefers van Eichouf (Eijckhout)* (zie o.a. transp, akte van 4 nov. 1645 en 8 april 1662.) Hij hertr. 20 jan. 1646 met *Maria Sfruys,* de weduwe van de schilder *Ambrosius Bosschaerf* de jongere.

Zie over *Corstiaen,* soms ook Cornelis genaamd, Gem. Arch. Utr. inv. 11 2426, 2548 en Stichtse Heraut blz. 236 e.v.

3. *Jannichje Stevens van Soesfdijck,* overl. 18 maart 1625, tr. 18 juli 1613 *Servaes Jans van der Helm,* overl. 17 aug. 1655, zoon van *Johan Servaes.* (Zij testeren voor not. W. Zwaerdecroon 26 febr. 1625). Hij hertr. 9 okt. 1625 *Chrisfina Pauwels Claesdr. Verrief.*

Blijkens de akte van huw. voorw. dd. 28 sept. 1625 (nots. C. Verduyn) zijn zijn getuigen: zijn vader voorn., zijn broeder Gerrit, *Geerhard* van *R* .... sekretaris van het kapittel van St. Marie, en *Geerhard van Ruempst,* kanunnik van hetzelfde kapittel, alsmede *Wolphart Zwaerdecroon,* neven. Haar getuigen zijn: haar broeder *Johan Verriet,* haar schoonbroeder Johan de *Bont,* alsmede haar ooms *Godert, Goossen en Roetert van Millingen.*

4. *Marrichje (Mayke) Stevens van Soesfdijck* tr. 9 april 1616 *Jacob Jacobs Spiering j.g.* van Amsterdam.

Steven Jans van Soesdijck treedt op 28 juni 1638 (nots. G. Houtman) op als grootvader van de kinderen van Jacob Spierinck de jonge en *Maria Stevens van Soestdijck.* Boedelscheiding 1 sept. 1651 bij nots. G. Houtman.

5. *Cornelia van Soesfdijck,* overl. 7 maart 1645, tr. *Nicolaas van der Meer,* raad en schepen van Utrecht, overl. 24 juni 1654. Hij hertr. 22 febr. 1646 met zijn schoonzuster *Hesfer van Kirckharfen,* weduwe van *Johan Stevens van Soesdijck* (zie 11 hieronder).

6. *Jan,* volgt 11.

11. *Jan Stevens van Soestdijck,* overl. 23 juni 1636, tr. 29 maart 1619 *Hester van Kirckharfen* dr. van *Henrick Jans* en *Jacomijnfje Cornelis Tack.* Zij overl. 28 aug. 1655 na te zijn hertrouwd met haar zwager *Nicolaas van der Meer.*

Testamenten 15 jan. 1621 nots. C. Verduyn en 16 maart 1630 nots. W. Zwaerdecroon.

Kinderen:

1. *Geertruidf,* ged. 31 juli 1622.
2. *Trijnfgen,* ged, 11 sept. 1628.
3. *Steven,* volgt 111.

111. *Steven Jans van Soestdijck,* raad van Utrecht, overl. 15 nov. 1675, tr. le 11 mei 1647 *Huberfa van Hattem,* ged. 28 okt. 1627, overl. **12** maart 1649, dr. van *Aelbert Dirck Aelbertszn van Hattem* en *Geerfruid Jacob Hendriksdr. Noest* (Mut. testament dd. 5 april 1648, nots. A. van Ewijck); tr. 2e 19 febr. 1650 *Maria Flaman,* ged. 5 okt. 1630, overl. 14 maart 1664, dr. van Ds. *Joannes Flaman* en *Anna Piefers van Sfrijp* (in de akte van huw. voorw. d.d. 31 jan. 1650, nots. W. Zwaerdecroon inv. nr. 214 C-serie, treden als getuigen op voor de bruidegom: *Nicolaas van der Meer,* raad en ouschepen van Utrecht, behuwdvader (stiefvader), *Hermannus Ribbius* (zie hieronder) neef en voor de bruid: haar vader voorn. predikant te Utrecht, haar broeders Ds. *Joannes Flaman,* pred. te Eemnes en *Petrus Flaman,* apotheker en de Utrechtse predikant Ds. *Arnoldus Teckmannus. Steven* tekent *„van Soesfdijck"):* tr. 3e 24 aug. 1665 *Johanna Quint,* ged. 22 maart 1629, overl. 18 jan. 1692, dr. van *Cornelis Corneliszn.* en *Margarifha Henricks van Velfhuysen* (laatstgenoemde is getuige bij het huwelijk).

Uit het lste huwelijk geen kinderen.
Uit het 2de huwelijk:
Hesfer, ged. 10 dec. 1650, *Joannes,* ged. 5 sept. 1652, *Servaes,* ged. 30 jan. 1656, *Anna Maria* ged. 17 mei 1657, *Nicolaas* ged. 28 nov. 1658 en *Anna Maria* ged. 30 mei 1661. Hun levensloop werd niet nagegaan.
Uit het 3de huwelijk:
Margrietje ged. 6 jan. 1667, *Cornelis* ged. 12 aug. 1670, en voorts:

a. *Margarita,* ged. 4 nov. 1668, tr. Tiel 8 nov. 1692 (ondertr. Utrecht) met de Tielse advocaat en stadsprocureur Dr. *Johan Barfens.* (Zie verder over dit echtpaar Jaarboek Centr. Bur. v. Geneal. 1952, blz. 106, 108; Nederl. Leeuw 1959, kol. 21, en Grafzerken enz. Tiel in Gelre B. en M. XLV.)

b. *Hendrik,* ged. 26 aug. 1672, tr. 1713 *Maria van Cloon.* Hieruit de familie *Van Soesfdijck van Cloon* enz. (Zie de literatuur in het Repertorium Van Beresteyn en Ned. Leeuw 1963, k. 231).

De kwartieren van de bovengenoemde derde echtgenote van *Steven Jans van Soesdijck* t.w. *Johanna Quint* zijn:

2. *Cornelis Cornelis Quint* de Jonge, raad en schepen van Utrecht, overl. ald. 14 maart 1660, tr. 30 okt. 1608

1) Getuigenis van *Steven Jans* van. *Soestdijck,* oud 68 jaar, en van *Peter Tack,* oud 58 jaar. (Not. W. Zaerdecroon).

3. *Grietje Hendricks van Velthuysen,* overl. 13 juli 1668. Zij testeren 2 mei 1625 not. J. van Vechoven.
4. *Cornelis Quint* de Oude, overl. 10 sept. 1650 (Dom-, overluiding), tr. ca. 1588
5. *Elisabeth de Roest Jansdr.,* overl. 17 juni 1641. Zij testeren .. juni 1634 not. C. Verduyn (fol. 229) ; hun oudste zoon is *Cornelis* en hun jongste *Hendrik* (eerder test. van 24 juli 1624 ging verloren).
6. *Hendrick van Velthuysen,* overl. 4 mei 1598, tr.
7. *Adriaantje Remmers,* overl. 24 april 1610, na op 22 juni 1600 te zijn hertrouwd met *Dirck Gerrits van der Elburch.*
12. (volgens Booth H.S. 378) *Wernart Jacobs van Velthuysen,* overl. 19 okt. *1607,* tr.
13. *Aeltje van Rhenen* (zie over dit echtpaar Ned. Leeuw 1966, k. 442).

Fragment *Van Kirckharten.*

Dit geslacht is vermoedelijk afkomstig van Kircheerten, Kirckhirten, kreis Bergheim.

1. *Jan van Kirckharfen* tr. N.N.
hieruit o.a.:

11. *Henrick Jansz. van Kirckharten* (deze naam komt uiteraard in veel varianten voor) overl. 18 sept. 1626, tr. ca. 1590 *Jacomijntje Tack Cornelisdr.* overl. 13 juni 1631.
Haar moeder was waarschijnlijk Jacomina *van Dorssen,* die als wed. van *Cornelis Tack* 13 juni 1599 compareerde in de acte van huw. voorw. (nots. J. A. Wttenwaell) van haar zoon Cornelis *Tack* en *Elsje* ***Adriaan Gerrits de Leeuw.*** Zijn getuigen zijn *Peter Tack Cornelisz* (in sept. 1594 gehuwd met *Maria Antonis Jansdr. Wttenwael), Alons Tack* en Jan *Antonis Wttenwaell.*
Samen met zijn vrouw testeert *Henrick* ***van*** *Kirckharten* op '7 juli 1626 (nots. C. Verduyn) en in hun boedelscheiding van 24 sept. 1633 (zelfde nots.) worden genoemd Gerard *Ruysch,* gehuwd met Sara *Hendricks van K., Bartholomeus Jans van Kirkherten* als oom van de voorkinderen van Sara voorn., *Jannichje* van ***K.*** weduwe van *Hans Verstegen, Jan Stevens van Soestdijck* gehuwd met *Hester* ***van K.,*** Ds. ***Otto*** *Glimmerus,* predikant te Breukelen geh. met *Cornelia Henricks van K., Ysaack Henricks* van *Kirckharten (zie* ook akte van 2 maart 1637).

Kinderen:

1. *Sara Henricks van Kirckharten,* overl. 6 sept. 1652, tr. le 11 aug. 1612 *Isaac de Backer Gerrits, j.g.* van Leiden, won. te Utrecht; tr. 2e 16 nov. 1623 *Geerhard Ruys,* j.g. van Woerden, won. te Utrecht, overl. 23 aug. 1652.
Huw. voorw. bij not. C. Verduyn 7 nov. 1623 waarin als getuigen o.a. zijn broeders *Bartholomeus Gerrits Ruysch,* won. te Zegveld en *Willem* won. te Woerden. *Geerhard Ruysch* promoveerde tot dr. in de philosofie 3 juni 1647 (zie de stukken over de familie Ruysch in Gem. Arch. Utrecht, Cat. Bibliotheek b1.164).

2. *Janneke Henricks van Kirckharten,* overl, 3 aug. 1674 tr. 19 sept. 1613 *Johannes Verstegen* (ook genaamd *Hans Versteeg*) uit Utrecht, overl. 23 mei 163 1.
Voor verschillende kwartierstaten blijken de kinderen uit dit huwelijk van belang te zijn t.w.:
a. *Aaltje Versteegh,* tr. 28 dec. 1634 *Hermannus Ribbius* (zie bij fragment Van Soestdijck onder 111). Test, d.d. 21 jan. 1636 not. C. Verduyn.
b. *Maria Versteech,* geb. te Utrecht, tr. te Utrecht (ondertr. Tiel) 31 mei 1640 *Cornelis van Niel.*

In hun akte van huw. voorw. d.d. 16 april 1640 (not. C. Verduyn) compareren *Johan* van *Eck,* schepen van Tiel, en Cornelis *Udens,* secretaris van Tiel (zie jaarboek Centr. Bur. v. Genealogie 1951, blz. 66 noot 213) als neven van de bruidegom, en voor de bruid haar moeder *Jannichje van Kirckharten,* weduwe van *Hans Versteech, Hermannus Ribbius* als schoonbroeder, *Isaacq* van *Kirckharten,* oom, Gerard *Ruysch* en Ds. ***Otto*** *Glimmerus* (dan pred. te Tiel) als behuwde ooms.
Zie verder over dit echtpaar Jaarboek Centr. Bur. v. Geneal. 1951, bl. 77, noot 234.

c. *Hendricus Versteegh,* ged. Utrecht 20 mei 1629. boekverkoper, overl. 22 sept. 1673, tr. 29 april 1655 *Elisabeth van Aken,* weduwe van *Johan van Eijckelbeeck.*
Zie verder de gegevens *Versteegh-van Poolsum, Nagtglas Versteeg o.a.* in Ned. Leeuw 1922, k. 151; 1928, k. 192; 1930, k. 384; 1931, k. 62; 1941, k. 73, Stichtse Heraut 1954, afl. 7.

3. *Hester Hendricks van Kirckharten,* tr. le *Jan Stevens van Soestdijck;* tr. 2e *22* febr. 1646 *Nicolaas van der Meer* (zie onder fragment Van Soestdijck nr. 1, 5 en II.)
Nicolaas van der Meer testeert op zijn familie 10 sept. 1650 voor nots. G. Houtman.

4. *Cornelia Hendricks van Kirckharten,* vermoedelijk † te Tiel, tr. 30 dec. 1623 Ds. *Otto Glimmerus, j.g.* van Bommel, dan predikant te Schalkwijk. Blijkens akte van huw. voorw. d.d. 18 nov. 1623 not. C. Verduyn zijn zijn getuigen zijn oom *Thomas Ottens van Thiel en* zijn neven *Claes Willems,* burger van Tiel en *Adriaan Peters Verthint,* borger te Utrecht (laatstgenoemde tr. als wedr. in 1621 met *Cornelia Peters van Vollenhooff,* huw. voorw. 30 dec.). Getuigen voor de bruid haar ooms *Bartholomeus Jans van Kirckharfen* en *Peter Tacq* en haar schoonbroeders *Jan Stevens van Soestdijck* en *Geerhard Ruys.*
Ds. Otto *Glimmerus* die o.a. predikant te Breukelen en Tiel was, is blijkbaar hertr. met *Geertruidt van Eck* (zie Jaarboek Centr. Bur. v. Geneal. 1951, bl. 51 en 78).

5. *Isaack Hendricks van Kirckharten,* tr. 11 mei 1625 *Maria Verstegen* (later ook *Versteegh),* blijkens de akte van huw. voorw. d.d. 27 jan. (nots. C. Verduyn) dr. van *Peter* en *Aaltje van Cuilenburg.*

Alle gegevens voor dit antwoord werden ontleend aan archivalia in het Gemeente-archief van Utrecht, tenzij een andere bron genoemd wordt.

Huwelijken en dopen allen geref. Een aantal overlijdensdata werden overgenomen uit het register op de Domoverluidingen (R.A.U.).

Utrecht, W. A. WIJBURG JR.

2) Aanvankelijk achtte ik hem identiek met Steven Jans van *Soesdijck,* die gehuwd was met *Josina* van den *Bongart,* dr. van Cornelis *Jansz.* en ***Sophia*** *Nicolaasdr.* Zii testeren 1 aug. en 17 okt. 1621 (nots. W. van Galen), doch noemen in die testamenten geen kinderen, maar wel een *Cornelia Jacob Croockendr.* en *Josina's* moeder voornoemd. Ons medelid, de heer P. H. Bogaard wees mij er echter op dat Steven *Jansz.* van *Soesterdijck op* 10 febr. 1621 voor schepenen van Utrecht huwde met *Joosgen Cornelis* Jansdr. van *den Bongert.* Zij hertr. 10 jan. 1624 als weduwe met Cornelis Willem *Bogertssoon,* wedr. van *Jacomijntje van* ***den Berch.*** Aangezien ik deze -fragmenten alleen samenstelde ter aanvulling van kwartierstaten, was mijn onderzoek uiteraard niet volledig en blijft dus in het midden of en op welke wijze voorn. *Steven Jans van Soest (er)dijck* verwant was aan de onder 1 genoemde stamvader.

Steenbergen-Harmens (LXXXIV 252). Naar aanleiding van deze vraag kan het volgende over deze *Steenbergen's* worden medegedeeld.

I *Frederik ten Heuvel* wordt in 1630 in de hoofdelijke belasting te Zuidwolde aangeslagen voor een gezin van 9 belastbare personen en in de grondschatting van hetzelfde jaar voor een boerenerf waard 3000 daalders (de gewone waarde van een volle boerderij) en een bezit aan rentebrieven van 750 daalders [1]). In de grondschatting van 19 jan. 1646 wordt *Frederik ten Heuvel* te Zuidwolde, wonende aldaar, in Ten Arlo, aangeslagen voor het bezit van een huis, acht gebint lang en 26 voet wijd en het grootste van het kerspel, ter waarde van ƒ1530,—, en voor het bezit van een boederij groot 30 mud bouwland, alles te samen voor ƒ 6443.0.0. Hij was eigenerfde in Ten Arlo, † tussen 20 mei 1652 [2]) en 1659. Van zijn kinderen zijn bekend (volgorde onzeker) [3]):

1. *Hendrik Frericx*, volgt II.
2. *Albert Frericx ten Heuvel*, geërfde te Zuidwolde 21 dec. 1661 [4]), ette wegens Beilerdingspil 1665—1671 [5]), † vóór 1672 [6]), tr. vóór of in 1661 *Marchien Alberts Vierkant*, bezat in 1672 een der beide erven op Ten Heuvel in Ten Arlo [7]), † 1700 [8])/1702 [9]), dr. van *Albert Hendriks* te Ruinerwold. Hieruit een tak *Ten Heuvel* te Zuidwolde en Hoogeveen, die later via Steenwijk in Amsterdam belandde,

   Zijn zoon *Claes Alberts ten Heuvel* had een zoon: *„Lambert Everts" ten Heuvel* [10]), ged. Hoogeveen in sept. 1712, schatbeurder kerspel Meppel 1742-1752 [11]), pander 1742 [12]), landspander van Drenthe 1766, verwalter schulte van Meppel 1748 [13]), 1750 [14]); hij leverde 30 okt. 1739 te Meppel kerkelijke attestatie van Amsterdam in, wijnkoper te Meppel [15]), alwaar hij in 1786 overleed, nalatende ƒ20.000,— [16]), tr. Meppel 31 juli 1740 *Arentje Cornelis*, uit Leggelo, begr. Meppel (kerk) 11 jan. 1774, Van hem is het wapen bekend, zie Ned. Leeuw 1936, k. 36: in (goud ?) een (zwarte ?) adelaar vergezeld in de schildvoet van drie (groene ?) klaverbladen.
3. *Claes Frericx ten Heuvel*, † kinderloos vóór 1679;
4. *Jan Frericx ten Heuvel* tot Nuil, ook *Jan Frericx tot Nuil*, erfbuur te Zuidwolde 7 april 1677-31 mei 1680 [17]), erfbuur te De Wijk 15 okt. 1687-15 juni 1695 [18]), vermeld met zijn vrouw op 28 okt. 1685 [18]). Volgens opgave van wijlen de heer Albert ten Heuvel stamde uit hem een geslacht *Van Nuil* te Hoogeveen;
5. *Roelof Frericx ten Heuvel*, eigenerfde te Zuidwolde in 1674, erfbuur onder De Wijk 15 febr. 1679-22 april 1691 [18]), tr. *Grietien Egberts* [19]), samen vermeld te Koekange 23 mei 1678 [20]) en 27 okt. 1677 [21]). Zijn beide zoons waren brouwer, de een te Koekange, de andere te Hoogeveen. Nazaten niet bekend.
6. *Jan Frericx fen Heuvel*, vermeld 1671 [22]), koopman te Zuidwolde-Hoogeveen, geërfde te Zuidwolde 1 dec. 1674-16 juli 1708 [23]), geërfde te Hoogeveen 17 sept. 1700 [22a]), ouderling van Hoogeveen 1681/'83, '86/'88, '91/'93, '95/'97, '99/1701, '05/'07, tr. *Aaltien Roelofs Steenbergen*, samen op de lidmatenlijst van Hoogeveen uit (april) 1682 [24]), weduwe van *Roelof N.* [25]).
7. *Willem Frericx ten Heuvel* tot Kiers, † vóór 1672, tr. Geesjen *Knelis* op Kiers, bezat in 1672 een half erf op Kiers in Ten Arlo [25a]), weduwe 4 febr. 1678 [26]); zij hertr. vóór 1679 [3]) *Willem Gerrits* tot Kiers, samen vermeld Midwinter 1683 [27]). Mogelijk stamt hieruit *Van Kiers*.

II. *Hendrick Frericx ten Heuvel* tot Steenbarch; hij vestigde zich op de boerderij van zijn schoonmoeder te Steenbergen onder Zuidwolde, eigenerfde aldaar 15 maart 1663-25 mei 1668 [28]), woonde in 1672 op een 3/4 plaats, † vóór 8 febr. 1675 [29]), tr. (huw. voorw. 11 juni 1654) *Feije Willemsdr.* [30]), koopt met haar man in juni 1659 de grove en smalle tienden af [31]), † tussen 9 mei

1) Statenarchief Drenthe 841.
2) Schultenprotocol Zuidwolde-Schultengerechten 91-fol. 14vs.
3) Fam. Archief Ten Heuvel te Zeist. Acte Zuidwolde op 7 juli 1679: „*Jan* ***Frerix*** tot Nuil. ***Roelof Frericx ten Heuvel*** ende ***Jan Frerix ten Heuvel*** voor ons zelven ende mede nevents ***Jan Koerts*** tot Kiers en ***Willem*** *Willems Steenberch* in qualiteit als momboiren over wijlen ***Hendrik ten Heuvel*** tot Steenbarch en wijlen ***Willem ten*** *Heuvel* tot Kiers nagelatene minderjarige kinderen en ***Willem*** *Gerrits* tot Kiers nomine uxoris *Geesjen Knelis* nagelatene wed. van voorschreven ***Willem ten*** *Heuvel* ***tot*** *Kiers*" — dragen over aan: ***Marrichjen Alberts*** *Viercant* nagelatene weduwe van zalige ***Albert ten Heuvel*** — „soodanige erffenisse als ons en onse voorschreven pupillen respective vaders, van onze broeder *Claas* ***ten Heuvel*** zaliger angeërft ende angestorven is".
4) S.P. Zuidwolde fol. 6vs.
5) N. Dr. V. Alm. 1917. p. 90.
6) Statenarchief 868 Haardstegenreg. Zuidwolde Ao. 1672.
7) ***Inv.*** Ambtenaren ***en*** Particulieren nr. 1501 en 1506: aankoop van goederen te Elp.
8) Lottingsprotocol 11 juni 1700 en 28 juni 1700.
9) Lottingsprotocol 12 dec. 1702.
10) S.P. Zuidwolde fol. 72. Testament dd. 23 dec. 1729 van *„Lambert Eeverts"* die een legaat maakt aan *Lambert* ***ten Heuvel, soon*** van ***wijlen*** *Claas* ***ten Heuvel;*** *„Lambert* ***Everts"*** tr. Hoogeveen 27 jan. 1700 met ***Aaltje ten Heuvel.***
11) Kerspelresolutiën Meppel fol. 111.
12) Rek. Ontv. Collaterale Successien — Statenarchief 1785 — Ao. 1741/42.
13) Kerkeraadsnotulen Meppel 7 sept. 1748; Arch. Kerspelen en Marken; Kerspelresolutie Meppel 12 juli 1748.
14) S.P. Zuidwolde fol. 374vs.
15) S.P. Zuidwolde fol. 253vs. en fol. 260vs.
16) Collaterale Successie Ao. 1788/'89.

17) S.P. Zuidwolde fol. 8vs en 18.
18) S.P. De Wijk.
19) Mededeling wijlen Mr. Dr. G. L. van Oosten Slingeland: Lottingsprotocol 16 nov. 1686 kinderen van *Roeloff* ***Frericks ten Heuvel*** en *Grietien* ***Egberts,*** beide te Coecange.
20) S.P. De Wijk fol. 32.
21) S.P. De Wijk geregistreerd 23 dec. 1684.
22) Lottingsprotocol 1 nov. 1671 en 8 dec. 1674.
22a) S. P. Hooeeveen fol. 13.
23) S.P. Zuidwolde fol. 4 en 51.
24) Kerkeraadsnotulen Hoogeveen.
25) Lottingsprotocol 1719: beiden overleden.
25a) Statenarchief 868.
26) S.P. Westerbork fol. 176.
27) S.P.Westerbork fol. 95.
28) S.P. Zuidwolde fol. 14vs. en 16.
29) S.P. De Wijk fol. 17: ***Jan Frericx ten Heuvel*** wegens sijn broeder zal. *Hendrick* ***Vrericx ten Heuvel*** op Stienbargen op Zuijtwolde.
30) Lottingsprotocol Eastoel fol. 61 - 25 okt. 1655 Goedkeuring huw. voorwaarden dd. 11 juni 1654 tussen ***Henrick*** *Freryx* en een dochter van ***Anne*** *Warners,* wed. ***Willem*** *Hilbers,* tot Suijtwolde.
31) Fam. archief Ten Heuvel: Feijo Sickinge Heere tot Wurfumborgh en Sophia van Echten e.l. dragen in juni 1659 over aan ***Anne Warners*** op Steenbargh neffens haer swaeger ***Henderick Frericks*** met *Feije* syn echte huijsvrouwe ende haer soone ***Willem*** *Willems* hun deel van de groeten en smallen tijnden over de landerijen gelegen tussen de Zuidwolder Schipsloot en het oude ontgonnen land te Zuidwolde voor ƒ 4399.2.14.

1671 en 2 okt. 1686, dr. van *Willem Hilbers (Stenberch)* en *Anne Warners te* Zuidwolde.

Kinderen:

1. *Mareyn (Marchien) ten Heuvel* of *Steenbergen*, geb. te Zuidwolde omstreeks 1660, lidmaat te Westerbork 1683, † aldaar begin sept. 1743, tr. Zuidwolde 21 jan. 1683 *Luytien Nysingh*, geb. 24 april, ged. Westerbork 29 april 1644, stud. te Groningen 3 sept. 1663, te Franeker 8 juni 1666, lidmaat Pasen 1674, eigenerfde te Westerbork, schout van Westerbork bij commissie van de stadhouder van 24 maart 1681 in plaats van zijn vader, † in 1706 (voor maart), zn. van *Albart Nijsinge* en *Harmtyn Homans*.
2. *Hilbert Henricx (tot) Steenbaergh*, geërfde te Zuidwolde 17 mei 1709-21 juni 1710 [32]), wordt in 1691 in het haardstedenregister aangeslagen voor 4 paarden, tr. (huw. contract 2 okt. 1686) *Hilleghyn Frerickx tot* Veeninge, dr. van *Frerick Roelofse* tot Veeninge onder Zuidwolde [33]). Nageslacht niet bekend [34]).
3. z 0 0 n, † vóór 1686.
4. z 0 0 n, † vóór 1686.
5. z o o n, minderjarig in 1686.
6. *Klaas Steenbergen*, volgt IIIa.
7. *Willem Steenbergen*, volgt IIIb.

IIIa. *Klaas Hendriks Steenbergen*, minderjarig 1686, geërfde te Hoogeveen 1716-1718 [35]), geërfde te Zuidwolde 4 juni 1720-14 dec. 1725 [36]), bakker te Hoogeveen [37]), kerspelvolmacht te Hoogeveen 1723, diaken 1707/'08, 1716/'18, ouderling 1722/'23, † vóór 1733 [40]), tr. (ondertr. Hoogeveen in okt. 1692) *Willemtien Jans*, lidmaat samen met haar man 9 okt. 1698, bezat venen in het Hollandse Veld, begr. Hoogeveen (kerkhof) 20 okt. 1752 (dr. van *Jan Thijs* en *Aaltjen Martens ?)* [38]).

Kinderen:

1. *Fijgjen Steenbergen*+ lidmaat te Hoogeveen 13 april 1721, begraven Hoogeveen 20 juli 1773, armlastig.
2. *Hendrik, volgt* IVa.
3. *Aeltyn Steenbergen*, ged. Hoogeveen 11 maart 1708, woont 1733 op de Geldersekade te Amsterdam, † na 29 november 1733 [39]), tr. Alkmaar 8 febr. 1733 *Jacob Teunisz. Smit*, geb. te Oldemarkt, wonende te Alkmaar [40]), eerst in de Snidsen, later in de Voormeer, weduwnaar van *Femmetje Hoekman*. Hij hertr. Alkmaar 31 mei 1744 *Jannetje Wessels* [41]), samen vermeld 31 aug. 1748 [42]).
4. *Frerik Steenbergen*, ged. Hoogeveen 21 sept. 1710.
5. *Annigien Steenbergen*, ged. Hoogeveen 15 april 1714.
6. *Jan Tijs, volgt* IVb.

IVa. *Hendrik Klaassen Steenbergen*, bakker te Hoogeveen [43]), woonde op de Zuidwoldersloot en bezat venen [44]), lidmaat 28 maart 1723, † tussen 27 okt. 1751 en 3 jan. 1752 [44]), tr. le *Margjen Hoekman*, lidmaat 25 dec. 1720, dr. van *Tymen Jansen Hoekman* (en *Karsjen Geertz.*) [45]); tr. 2e Dwingelo 23 nov. 1738 *Marrigjen Prins*, geb. te Dwingelo, † na 2 juni 1751 .

Kinderen uit het eerste huwelijk: [46])

1. *Carsjen Steenbergen*, ged. Hoogeveen 5 maart 1724, † jong.
2. *Tiemen Hoekman Steenbergen*, ged. Hoogeveen 27 mei 1725, † jong.
3. *Kersjen Steenbergen*, ged. Hoogeveen 31 aug. 1727, begr. Hoogeveen 22 jan. 1808, tr, *Jan Steenbergen*,

---

32) S.P. Zuidwolde fol. 52 en 54vs; fol. 62 — 8 sept. 1721 treedt nog een ***Hilbert*** *Steenbergen* op.

33) Archivalia Steenbergen van Mr. P. van Eeghen (Centr. Bur.) *Jan Frerickx ten Huevel, Jan Frerickx* tot Nul, ***Willem*** *Willems Steenbergen* en *Jan Coerts tot* Cijers als momberen van z. ***Henrick Frerickx ten Huevel*** tot Steenbergen nagelattene cijnderen dragen de tijlbare en ontiilbaere goederen op aan *Hilbert Henrickx* met zijn bruid, die daartegenover zijn drie broeders afkoopt uit het gezamenlijke ouderlijke goed en de erfenis van twee vooroverleden broeders met een stuk veen, ieder *f* 2050,— en een uitzet.
Medeondertekend door ***Willem*** Hendricks en *Klaes* ***Hendricks*** (als broeders van de bruidegom).

34) In 1742 woonde op dezelfde boerderii ***Roelof*** *Hilbers Steenbergen,* aangeslagen voor „omtrent 1 hoeve, houdende 4 paarden meestijts". Gezien het leeftijdsverschil zal hij één zoon zijn van *Hilbert* ***Henricx*** *Steenbaergh.* In het kort is hierover bekend:
1. ***Hilbert.***
Kinderen:
1. ***Roelof*** *Hilberts Steenbergen,* geërfde te Zuidwolde 18 maart 1752-11 sept. 1761, Woonde op Steenbergen 1742, diaken te Zuidwolde 1757, † vóór 13 nov. 1762, nalatende *f* 22.000.—; kinderloos.
2. ***Henrick,*** volgt II.
3. *Geesje Hilberts* ***Steenbergen,*** † ***vóór 20*** juni 1749; kinderloos.
4. ***Warner*** *Hilberds* ***Steenbergen,*** meerderjarig 19 dec 1755, nog vermeld 2 juni 1770.
5. dochter, vermeld in 1762.

11. ***Hendrik*** *Hilberts Steenbargen,* van Nolde, † vóór 13 nov. 1762, tr. in 1751 Femmigje ***Jans,*** vermeld 31 jan. 1764; zij hertr. met *Seijne* ***Jans.***
Kinderen:
1. ***Hilbert Hendriks Steenbergen,*** geb. in 1751, vermeld 22 aug. 1792, tr. *Fijgjen* ***Wessels*** (Veninge), † vóór 21 juli 1786.
2. ***Jan Hendriks Steenbergen,*** geb. in 1754, begr. Hoogeveen (kerk) 8 okt. 1793.

Op 20 juni 1749 treedt *Frerik* ***Steenbergen*** van Meppel (IVd) op namens ***Roelof*** en ***Hendrik*** *Hilberts* ***van Steenbergen*** en c.s.; dit wijst op een familierelatie met bovengenoemden.

35) S.P. Hoogeveen 352 1 fol. 26 en 27. .

36) S.P. Zuidwolde fol. 61 en 66.

37) Statenarchief 868 Haardstedenregister Zuidwolde - Hoogeveen Ao. 1691.

38) idem. Onder Zuidwolde-Hoogeveen woonde een ***Jan*** *Thijs;* S.P. Zuidwolde fol. 15vs.: 27 dec. 1678 *Jan Thijes;* idem fol. 24vs.: 9 juli 1684 *Aaltjen Martens* wed. ***Jan*** *Thijs* en onmundige kinderen.

39) Doopboek Alkmaar.

40) Amsterdam D.T.B. 574/178.

41) Amsterdam D.T.B. 587/274.

42) Nots. Jacob v. Bodeghem, Alkmaar 543/69.

43) S.P. Zuidwolde fol. 130vs. Schuldbekentenis dd. 1 jan. 1751 door ***Jan Steenbergen*** nom. uxoris Carsien *Steenbergen, Claas Smit* ***als*** hoofdmomber, ***Jan Varnhout, "Roelof*** *Steenbergen* en ***Albert ten*** Heuvel als medemombers over de beide minderjarige kinderen van ***Hendrik Klaas Steenbergen*** bij *Marregjen Hoekmans* - aan ***Frerik Steenbergen,*** houtkoper te Meppel; de klapper duidt deze acte aan als: „*Jan* ***Steenbergen*** en ***Hendrik Bakker's*** kinderen".

44) Momberprotocol Zuidwolde 11 fol. 113 Rekening door de hoofdmomber dd. 2 aug. 1758.

45) Tymen tr. Hoogeveen in april 1695 ***Karsjen*** *Geertz.*

46) Momberprotocol Zuidwolde 1 fol. 51vs. ***Hendrik*** stelt tot mombers over zijn drie onmondige kinderen van de verstorven zijde: ***Klaes Theunis Smid*** van de Oldemarkt en ***Albert ten Heuvel*** (tr. ***Aeltjen Jans Hoekman),*** en van zijn zijde: ***Jan Fernehout*** en ***Roelof*** Steenbergen (te Hoogeveen).

ook wel genoemd *Jan Nessink Steenbergen*, ged. Hoogeveen 18 april 1717, woont op de Suidwolder Sloot [47]), zijn goederen worden openbaar verkocht 12 juni 1774 [48]), samen met zijn vrouw vermeld 1 jan. 1751 [43]), † na 13 mei 1785 [48a]), zn. van *Roeloff Willems Steenbergen* en *Jantien Nessink*.

4. *Tiemen* alias *Claas Tymens Steenbergen*, volgt Va.
5. *Willemijna Steenbergen*, ged. Hoogeveen 23 aug. 1733, meerderjarig 2 aug. 1759 [49]).
6. *Annigien Steenbergen*, ged. Hoogeveen 4 sept. 1735, † vóór 28 okt. 1738.

Va. *Klaas Tymensen Steenbergen*, ged. Hoogeveen in juli 1731, woont in 1763 en 1773 in de Herestraat te Amsterdam, † 22 april, begr. Amsterdam (Westerkerk) 27 april 1798, tr. le (ondertr. Amsterdam 6 mei 1763) *Claesje Jongkindt*, ged. Meppel 30 juli 1731, woonde in 1763 in de Gasthuismolensteeg te Amsterdam, begr. aldaar 16 sept. 1772, dr. van *Joost Jongkind* en *Jacomijne Tortel;* tr. 2e (ondertr. Amsterdam 9 juli 1773) *Jannetje Bruyns*, ged. Hoogeveen 27 januari 1737, woont 1773 op het Bikkerseiland, † 30 dec. 1797, begr. Amsterdam (Westerkerkhof) 3 jan. 1798, dr. van *Otto Jans Bruins* en *Albertien Nijenhuis*. Beide huwelijken waren kinderloos [50]). Hij liet ƒ 1177,— na.

IVb. *Jan Thijs Steenbergen*, scheepstimmerman te Hoogeveen [51]) tot 2 juni 1758 [52]), woonde te Vries 3 jan. 1765 [53]) en in 1777 [54]), tr. le circa 1734 *Janna Aaldrings* of *Aelerink* (dr. van *Lambert Alering* en *Elisabeth Rutgers Kollenaars ?)* [55]); tr. 2e in 1742 *Annegien Roelofs Smaant*, van Veene; tr. 3e vóór 1765 *Hendrikjen Claassen*.

Kinderen:

1. *Lambert Steenbergen*, ged, Hoogeveen 26 juni 1735, scheepstimmerman te Zwartsluis 3 jan. 1765 [56]), † na 9 febr. 1769 [57]), tr. Zwartsluis 11 mei 1766 *Geertjen Hendriks van Baarlo*, wonende te Baarlo.

47) S.P. Zuidwolde fol. 203vs. dd. 3 juni 1765.
48) S.P. Zuidwolde fol. 366.
48a) Doopgetuige te Amsterdam D.T.B. 112 fol. 308vs Westerkerk.
49) Momberprotocol Zuidwolde fol. 138: *Willemina* bedankt haar voogden.
50) Amsterdam Arch. Burg. 61 Collaterale Successie 1798 fol. 353.
51) Momberprotocol Zuidwolde 1 fol. 187vs. - 30 jan. 1743. Inventaris van Jan *Thijs* ***Steenbergen,*** wedr. van *Janna Aelerinks:* o.a. twie huisen, helligen en land soo als bij mij selfs word bewoond en gebruikt en is aangekogt (vóór 2 juni 1758 heeft hij het aan familieleden moeten verkopen — zie onder). De drie kinderen krijgen ieder voor moeders goed ƒ lO,-. Anwesende vrunden o.a. ***Hendrik Klaas Steenbergen*** bakker als broeder.
52) S.P. Zuidwolde fol. 173: 2 juni 1758 *Frerk* Steenbergen van Meppel en ***Hendrik Jans*** van Koekange bekennen dat onse neef Jan *Thijs* Steenbergen vant Hoogeveen verbuitet heeft met onse consent huis hof land en helligen of scheepswerf soo ons in evgendom is toekomende en bij Jan *Thijs* ***Steenbergen*** selfs "word bewoont.
63) S.P. Zuidwolde fol. 215.
54) Inv. Arch. Gew. Besturen.
55) Momberprotocol Zuidwolde 1 fol. 195vs. *Lambert Alerink* j.m. van Nyenhuis tr. Hoogeveen in jan. 1694 *Lijsbeth* ***Rutgers,*** j.d. van het Hoogeveen.
56) S.P. Zuidwolde fol. 215.
57) Collaterale Successie Zuidwolde: Jan *Thijs* ***Steenbergen*** en syn soon *Lambert* Steenbergen verkopen huis en hof en land op de Korte Wyke.

2. *Annegien Steenbergen*, ged. Hoogeveen 12 mei 1737, † Hoogeveen 22 dec. 1752.
3. *Frerik*, ged. Hoogeveen 1 mei 1740, † na 30 jan. 1743 [58]).
4. *Roeloff*, ged. Hoogeveen 14 april 1743.
5. *Hendrik*, ged. Hoogeveen 17 okt. 1745.
6. *Aaltien*, ged. Hoogeveen 21 april 1748.

IIIb. *Willem Hendriks Steenbergen*, minderjarig 1686, † Koekange vóór 16 mei 1718 [59]).

Kinderen:

1. *Hendrick*, volgt IVc.
2. *Frederick*, volgt IVd.
? 3. *Fygje Willems*, lidmaat te Koekange dec. 1719, dooppeet te Koekange 20 maart 1722, idem te Meppel 17 jan. 1742 en 4 okt. 1744.
? 4. *Egbertje Willems*, dooppeet te Yhorst 21 okt. 1725 en te Meppel 1 jan. 1746.

IVc. *Hendrik Willems Steenbergen*, tr. circa 1721 *Femmigje Harmens Bloemberg*, lidmaten te Koekange 12 april 1721, zij dooppeet te Meppel 6 juli 1740, samen vermeld te Koekange 26 aug. 1752 [60]), † vóór 2 juni 1758.

Kinderen:

1. *Willem*, ged. Koekange 20 maart 1722.
2. *Aaltje*, ged. Yhorst 21 okt. 1725.
3. *Harm*, ged. Koekange 8 dec. 1727.
4. *Roelofje Hendriks Steenbergen* [61]), ged. Koekange 3 dec. 1730, tr. Koekange 11 juli 1751 *Hendrik Jans*, uit Ruinerwold.
   Hieruit twee zoons bekend, die later de naam der moeder aannamen:
   a. *Jan Hendriks (Steenbergen)*, geb. Koekange 6 april 1754, † Koekange 7 april 1826.
   b. *Willem Hendriks (Steenbergen)*, geb. Koekange 29 april, ged. aldaar 3 mei 1767, † Koekange 15 juni 1848.
   Uit hen beiden een geslacht *Steenbergen*.

IVd. *Frederik Willem Steenbergen* [62]), geb. te Koekange, burger van Meppel 25 nov. 1729, houtkoper (handelaar in bouwmaterialen) aldaar, treedt zeer veelvuldig op als geldschieter, omstreeks 1740 eigenaar van graf nr. 134 in de kerk te Meppel [63]), overluid Meppel 27 mei 1773 en begraven in de kerk, tr. Meppel 18 nov. 1730 *Jantjen*

58) Zie noot 51.
59) S.P. Zuidwolde fol. 60vs. — schuldbekentenis aan de kinderen en erfgen. van *Willem* ***Hendrickx Steenbergen*** op Cockange. Bij doop en trouw te Koekange komen zij zonder hun familienaam voor.
60) S.P. Zuidwolde fol. 94vs: 1 juni 1739 ***Jan.*** *Thijs* ***Steenbergen*** is schuldig aan ***Hendrik*** *Willems* van Koekange en ***Frederik*** *Willems* ***Steenbergen*** van Meppelt; de borgen van *Jan* zijn *Willemtien* ***Jans*** (zijn moeder) en *Anneqien Jans.*
S.P. De Wijk: 26 aug. 1752: *Hindrik Willems* ***Steenbergen*** en ***Femmigje*** echteluiden. *Hindrik* ***Jans*** en *Roelfje* ***Steenbergen*** echteluiden te Koekange.
61) S.P. Zuidwolde fol. 228vs. Schuldbekentenis aan ***Hendrik Jans*** en *Roelofiin Henders* ***Steenbergen op*** Coekang Ao. 1752.
62) Collaterale Succesie 1747/'48 fol. 6: ***Frerik Steenbergen van*** Meppel voor hem en medeërven van wilen *Willem Freriks Steenbergen* van Suitwolde geeft diens erfenis aan, groot ƒ 2100,—; nadere gegevens over deze *Willem* ontbreken mij.
63) Aantekeningen in fam. archief Oosting over kerkgraven te Meppel.

Harmens (Kuiper), j.dr. van Rwinerwold, zij worden lidmaat 17 aug. 1731 en kopen 28 juni 1737 het recht van de klok te Meppel, zij overluid Meppel 5 jan. 1746, begr. aldaar 14 jan. 1746.

Kinderen:

1. *Aeltjen*, ged. Meppel 19 maart 1731, lidmaat te Meppel 31 maart 1752.
2. *Grietjen*, ged. Meppel 25 febr. 1733, jong overleden.
3. *Willem*, volgt Vb.
4. *Hermannus*, ged. Meppel 18 maart 1737, overluid Meppel 22 okt. 1738.
5. Grietje, ged. Meppel 4 maart 1739, lidmaat te Meppel 19 febr. 1760.
6. *Harmannus Steenbergen*, ged. Meppel 6 juli 1740, lidmaat te Meppel 20 maart 1761, begr. Meppel 9 mei 1775, kinderloos, hij liet ƒ 3000,— na [64]); tr. *Maria Jongkindt*, vermeld als weduwe 4 nov. 1775. Zij hertr. Meppel 25 juli 1776 *Lubbartus Tortel*.
7. *Jan*, ged. Meppel 17 jan. 1742, overluid aldaar 26 april 1744.
8. *Fijchje Steenbergen*, ged. Meppel 4 okt. 1744, † vóór 1812, tr, Meppel 23 juni 1769 *Evert Jongkindt*, ged. Meppel 8 april 1735, werd lidmaat te Meppel 28 maart 1755, vertrok naar Alkmaar in febr. 1756 en kwam terug uit Amsterdam 24 febr. 1762, koopman, † Meppel 6 juli 1826, zn. van *Joest Evers Jongkindt* en *Jacomijne Tortels* [65]).
9. *Janna*, ged. Meppel 1 jan. 1746, overluid Meppel 13 maart 1747.

Vb. *Willem Freriks Steenbergen*, ged. Meppel 29 okt. 1734, † na 1787 en vóór 1808, tr. Staphorst 2 mei 1766 *Grietje Alberts van Haamingen*, geb. in 1739, woonde op Haminge, eigenares van graf nr. 134 in de kerk te Meppel [63]), † Meppel 8 maart 1815.

Kinderen:

1. *Albertus Steenbergen*, tr. Meppel 1 sept. 1827 *Hendrikje Gritters*.
2. *Fredrik Steenbergen*, leverde in 1790 schobben en latten [66]), † Mepel 24 mei 1819.
3. *Klazina Steenbergen*, † Meppel 12 sept. 1817, tr. *Egbert Gritters*, samen vermeld 8 maart 1815.
   Hieruit o.a.:
   Willem Steenbergen, ged. Meppel 25 sept. 1808.
4. en 5. dochters, in leven 8 maart 1815.
   Deze tak is niet verder uitgewerkt.

Er woonden kennelijk sinds de aanvang van de 16de eeuw vlak naast elkaar twee eigenerfde geslachten *Ten Heuvel* in de buurschap Ten Arlo. Later zijn die wel te ontwarren, ondanks onderlinge huwelijken. Gezien de opeenvolging der voornamen *Albert* en *Frederik* in de openeenvolgende generaties is de volgende hypothese mogelijk:

A. *Albert ten Hovel*, getr. circa 1530, vermeld te Zuidwolde in 1573 en 1574, † vóór 1576. Zoon ?:

64) Collaterale Succesie 1774/'75, dd. 4 nov. 1775.
65) Ned. Patriciaat jrg. 31 (1945).
66) Diaconie-rekening Dwingelo 31 jan. 1790.
67) Charters Hoge Justitie-Kamer. Recht. Arch. 11 oo*, 271 nr. 1556.

B. *Frerick ten Hovel*, getr. circa 1560, vermeld te Zuidwolde in 1576, † vóór 1612. Zoon ?:

C. *Albert ten Hoeuell*, zaaide in 1612 onder Zuidwolde 18 mud 1 schepel bouwland in, getr. circa 1590, † vóór 1630. Op dat erf woonde in 1630:
Vrerijck ten Heuvel = de hierboven onder 1 genoemde.

Zie Goorspraken Drenthe 10 april 1573, 19 maart 1574, 13 maart 1576 en Statenarchief Drenthe nr. 621. Hierbij is er van uitgegaan dat als eigenerfde uit het gezin op de boerderij altijd de oudste optreedt, die eventuele andere broeders afkocht.

Helaas was het testament van *Fredericus ten Hoevel*, geb. in 1518 te Zuidwolde, eerst kapelaan te Pesse en later pastoor van de A-Kerk te Groningen, † aldaar 1 sept. 1590, niet terug te vinden, alhoewel het Diarium van Egbert Alting de registratie vermeldt; *Frederick* werd in Groningen opgevolgd door zijn broeder *Hinrick ten Hoevel*, tot dien pastoor te Zuidwolde.

Deze Groningers voerden een ander wapen, n.l. 3 vogels (2-1) [67]) en behoorden alzo mogelijk op de andere boerderij Ten Heuvel thuis.

Utrecht. IR. G. L. MEESTERS.

De bril van Oldenbarnevelt, In 1930 bevond zich in het bezit van de heer *Johan F. Snelleman* te 's-Gravenhage een bril, met grote waarschijnlijkheid afkomstig van *Johan van Oldenbarnevelt*. Wie kan mij zeggen:

1. Of, waar en wanneer de heer *Snelleman* overleden is ?
2. Wie (c.q.) zijn erfgenaam of erfgenamen waren ?
3. Waar de bril van *Oldenbarnevelt* zich thans bevindt ?

Leusden (Li.) MR. JAN DEN TEX.

Onbekend wapen. Wie van de lezers kent onderstaand wapen:

„In rood een Christusmonogram waarvan de x aan de voet van de P staat, met een burcht over alles heen. Helmteken een uitkomende leeuw" ?

Mogelijk is het wapen Belgisch of Frans.

INLICHTINGENDIENST.

Tekening **„Huis** te Spijck" of **„Ubbena".** Bij onderzoek is gebleken dat zich vóór 1940 een tekening van de voormalige Ubbenaborg, het „Huis te Spijck" te Spijk (Gron.), in het bezit was van de familie van Jhr. *Alberda van Ekenstein* op „Ekenstein" te Tjamsweer bij Appingedam.

Wie weet iets naders omtrent de verblijfplaats van deze tekening ?

Nijmegen. JAKOB B. BRONSEMA.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De afstamming van het Rotterdamse geslacht Van der Pot, door W. A. van Rijn. — Het wapen der gemeente Ellewoutsdijk, door Drs. J. Fox. — Korte mededeling: De kwartierstaat van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan. 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* ***5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 2 **LXXXVe Jaargang** **februari 1968**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met deedwezen kennis van het overlijden van Jhr. Dr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius, sedert 1899 'gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
A. VAN HALL, *„Astra", Harenbergerweg* 54, ***Hattem (Gld.),***	Mr. A. N. baron DE VOS VAN STEENWIJK, *Doorwerth.*
Mejuffrouw H. J. DE JAGHER, *Stevinstraat* ***169, 's-Gravenhage-2017.***	Mevrouw A. H. E. CREUTZBERG, ***Vorden.***
Mr. A. LATOUR, ***Flat 5, Neptunusstraat 81, Scheveningen-2016.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
Mevrouw G. J. VAN OOSTRUM geb. BODINCKHUYSEN, Gen. *Spoorlaan* ***671, Rijswijk (Z.H.)-2103.***	P. J. VAN OOSTEROM, ***Amsterdam.***
H. POL, ***Van Hamelstraat 19, Groningen-3.***	A. PATHUIS, Groningen.

Adreswijzigingen.

D. DAM, Jr.	Amsterdam-9. ***Parnassusweg 115.***
J. E. DE LANGEN,	Amstelveen, ***De Ruyschlaan 197.***
Mevrouw E. J. L. LANTSHEER,	Amsterdam-13. ***Roemer Visscherstraat 48.***
Jhr. Mr. C. C. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER,	Londen, S.W. '7. (Engeland), *p/a* ***Ambassade der*** Nederlanden, 38 ***Hyde Park Gate.***
Th. P. M. PALSTRA,	's-Gravenhage-2012, Van ***Blankenburgstraat 8.***
Ir. F. D. PIGEAUD,	Oosterbeek, ***Van Lennepweg 11.***
H. G. baron TAETS VAN AMERONGEN TOT WOUDENBERG,	Doorn, Moersbergselaan 2.
Jhr. Dr. F. VAN REIGERSBERG VERSLUYS.	Torremolinos (Spanje), *Calle* San ***Miguel 1.***

De afstamming der Nederlandse De Monchy's van Karel de Grote,

door MR. G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS.

§1. Inleiding.

Voor diegenen die na lezing van deze veelbelovende titel een antwoord verwachten op de aloude vraag naar de afkomst van de familie De *Monchy*[1]) moet ik beginnen met een teleurstelling: de hieronder behandelde ascendentie loopt namelijk niet via René *de Monchy*, de stamvader van het in Nederland's Patriciaat (jaargangen 1912, '39 en '60) behandelde geslacht, doch via *Maria Walop,* de echtgenote van zijn kleinzoon *François de Monchy*. Alle thans levende Nederlandse *De Monchy's* stammen van haar af, en de hierna volgende uiteenzetting beoogt te laten zien hoe zij op haar

1) Alg. Ned. Familieblad 1883/'84 no. 43 e.v. (met name 80 en 134); Ned. Heraut 1885, 105.

beurt afstamt van tal van aanzienlijke middeleeuwse geslachten, waaronder dat der Karolingen.

Voor de goede orde zij opgemerkt dat de paragrafen 4, 5 en 6 in wezen weinig meer behelzen dan hergroepering en bewerking van reeds eerder in druk verschenen materiaal: uit de bronvermeldingen zal dit nader blijken,

§ 2, De kwartieren van Maria Walop.

Maria Walop werd in 1692 te Gouda geboren als dochter van *Maarten Walop* en *Hester Rottermond*. Teneinde de generaties die de verbindingsschakels gaan vormen op de juiste wijze te kunnen localiseren, volgt hier eerst een overzicht van Maria's voorouders in de vorm van een genummerde kwartierstaat:

1. *Maria Walop,* geb. 7 mei, ged. Gouda 17 mei 1692, † Rotterdam 17 april, begr. Gouda 21 april 1745, tr. Gouda 25 maart 1710 *François de Monchy,* ged. Zoetermeer 3 juli 1689. brouwer en azijnmaker te Gouda en Rotterdam, † Rotterdam 31 januari 1733, begr. te Gouda, zoon van *Wilhelmus* en *Clasiena Kouwenhoven. Zij* werden met Pasen 1710 als lidmaten van de gereformeerde gemeente te Gouda aangenomen.

2. *Maarten Walop,* geb. Gouda 4 dec. 1663 [2]) (waarschijnlijk Remonstrants gedoopt), brouwer „int Ossenhooft" te Gouda [3]), testeert aldaar 2 april 1692 [4]) † 14 mei, begr. Gouda (St. Janskerk) 18 mei 1699, tr. Gouda 13 febr. 1691 (ondertr. ook te Dordrecht en 's-Gravenhage, huwelijksvoorwaarden Gouda 23 juni 1691 [3]))

3. *Hester Rottermond,* ged. Dordrecht 30 okt. 1671, woonde bij haar ondertrouw aldaar „op de Verkenmert", kerkelijke attestatie naar Gouda 5 april 1691, † 14 okt., begr. Gouda (St. Janskerk) 16 okt. 1699.

4. *Pieter Abrahamsz. Walop,* ged. Gouda (St. Janskerk) 24 juni 1633, brouwer „int Ossenhooft" te Gouda [5]), kapitein van de schutterij aldaar, begr. Gouda (St. Janskerk) 14 sept. 1679, tr. Gouda (schepenen) 13 jan. 1660

5. *Maria de Haes,* geb. Gouda 13 febr. 1631 [2]) (waarschijnlijk Remonstrants gedoopt), begr. Gouda (St. Janskerk) 11 maart 1669. Zij testeerden te Gouda 27 sept. 1660 en 16 febr. 1669 [6]).

6. *Symon Rottermond,* ged. 's-Gravenhage (Waalse k.) 16 okt. 1620, essayeur-generaal der Verenigde Nederlanden 1644, muntmeester van Holland sedert 1652 (laatst gecontinueerd 1676) [7]), veertigraad, oudraad en schepen van Dordrecht, overman van het Groot Schippersgilde, woonde in 1670 „inde Munt" te Dordrecht: begr. aldaar (Grote kerk) 25 nov. 1678, tr. le (?[8])) Dordrecht 28 april 1665 *Willemina van Groenesteyn;*

2) Volgens aantekeningen in het familie-archief De Monchy, berustende bij Mr. H. W. de Monchy te Rotterdam.
3) N.A. Gouda 352 f. 51 (huwelijksvoorwaarden).
4) N.A. Gouda 353 f. 17.
5) Boedelinventaris dd. 23 okt. 1679 (N.A. Gouda 474).
6) N.A. Gouda 415 resp. 460 f. 24.
7) Jaarb. Centraal Bureau voor Genealogie X, blz. 83, 90, 91 en afb.
8) In 1651 liepen te Dordrecht over hem geruchten als zou hij in Malaga getrouwd geweest zijn en zijn vrouw en twee kinderen aldaar schandelijk hebben verlaten (bron in vorige noot).

tr. 2e Loosduinen 14, sept. 1670 (ondertr. te Bodegraven en Dordrecht) [9])

7. *Theodora Sonnemans,* geb. Dordrecht waarschijnlijk tussen 1645 en '50 [10]), woonde in 1670 op de Nieuwe Haven te Dordrecht, † te Haastrecht, begr. Dordrecht (Grote kerk) 24 mei 1721; zij tr, 2e Dordrecht 18 sept. 1690 *Johan Hallincq.*

8. *Abraham Lievensz. Walop,* geb. in 1594 [11]), bakker „in de vijf Gerstebroden" in de Sevenstraat te Gouda, overman van het Bakkersgilde aldaar [12]), lidmaat St. Janskerk te Gouda 1639, † Gouda 23 maart 1647 [2]), tr. le Gouda 30 dec. 1615 *Lijsbetje Stevensen;* tr. 2e Gouda 10 dec. 1617

9. *Weyntge Pietersdr. Mul,* geb. in 1601 [2]), lidmate St. Janskerk te Gouda 31 maart 1641, † in 1673. Zij testeerden Gouda 22 maart 1647 [13]).

10. *Maerten Cornelisz. de Haes* [14]), geb. te Brielle in 1606, † 4 juni 1634 [2]), tr. (ondertr. Brielle en Gouda 30 mei 1627) Gouda' (schepenen) 20 juni 1627 [2])

11. *Geertruijt Jacobsdr. Bosch,* geb. te Gouda, vermeld op 14 mei 1660 [15]), † 20 mei 1662 [2]).

12. *Adriaen Simonsz. Rottermond,* geb. in 1583, goudsmid te 's-Gravenhage, keurmeester van het Goudsmedengilde aldaar [16]), muntmeester van Holland te Dordrecht sedert 1635 (laatst gecontinueerd 1648) [7]), † (oud 69 ½ jaren) 14 sept., begr. Dordrecht (Grote Kerk) 16 sept. 1652, tr. 's-Gravenhage (Grote kerk) 13 febr. 1607

13. *Hester Willemsdr. Doncker,* geb. te Geertruidenberg ? in 1580, woont in 1607 te 's-Gravenhage, † Dordrecht 9 aug. 1644, begr. aldaar [2]).

14. *Govert Jacobsz. Sonnemans,* ged. Dordrecht in juli 1596 ? [17]), koopman in hout en zout te Dordrecht [18]), achtraad aldaar 1659/'60; woonde in 1638 „op het

9) Huwelijksvoorwaarden 's-Gravenhage 25 sept. 1670 (N.A. 's-Gravenhage 297 f. 146). Hun dochter *Adriana,* geb. 'Dordrecht 24 nov. 1675 huwde Schoonhoven 19 juli 1715 (ondertr. Haastrecht 16 juli) *Reinier de* ***Monchy,*** ged. Zoetermeer 22 april 1674, zoon van ***Wilhelmus*** en *Geertruy Doessen* ***van*** *Koningsburgh Cornelisdr.* en halfbroeder van de echtgenoot van nr. 1.
10) 'Van haar doop is in het Dordtse gemeentearchief geen fiche aanwezig. In het bij de Hervormde Gemeente berustende doopboek zal haar doop niettemin wel te vinden zijn. In elk geval blijkt haar afkomst voldoende uit N.A. Dordrecht 313 f. 106 dd. 16 juni 1673; zie voorts 313 f. 137 en 64 f. 251vso.
11) Diverse notariële akten vermelden zijn leeftijd; hoewel er enige tegenstrijdigheid bestaat, komt hieruit als meest waarschijnlijke periode voor zijn geboorte naar voren: 9-17 maart 1594 (N.A. Gouda 131 f. 53, en 90 dd. 17 maart 1632).
12) N.A. Gouda 138 dd. 1 april 1626. .
13) N.A. Gouda 196 f. 22.
14) Hij was wellicht verwant aan *Digna Cornelisdr.* ***de*** *Haes,* de echtgenote van ***Maarten,*** *Harpertsz. Tromp* (zie H. de Jager, Het Geslacht Tromp).
15) Op deze datum verleende zij als weduwe machtiging aan ***Pieter*** *Walop,* haar „swager" om door haar verkochte huizen aan de kopers over te dragen (N.A. Gouda 322 f. 140).
16) N.A. 's-Gravenhage 6 f. 119 dd. 23 febr. 1615.
17) Zijn ouders lieten toen een „*Goevaert*" dopen; in 1602, '05 en '07 echter ook nog niet met name genoemde kinderen, waarbij een jongere Govert kan zijn geweest, die in dat geval identiek zal zijn met nr. 14; diens trouwdatum duidt inderdaad in de richting van een latere geboortedatum.
18) Zie b.v. N.A. Dordrecht 41 f. 117 dd. 29 dec. 1643.

nieuwe werck" te Dordrecht, begr. Dordrecht (Grote kerk) 7 nov. 1666, tr. Dordrecht 8 juni 1638

15. *Maria van Akerlaken*, geb. 1614/'15, testeerde Dordrecht 18 dec. 1635 [19]), woonde in 1638 aldaar ,,over de schrijverstraet", begr. Dordrecht (Grote kerk) 17 okt. 1657. Zij woonden in 1657 ,,op de Hoogenieustraet" te Dordrecht.

De wapens van de acht kwartieren van Maria *Walop* luiden als volgt (bron in noot 2):
Wa Zop: van zilver met een haas van natuurlijke kleur opspringend tegen een wal van groen.
Mul: van zilver met een dorre boom van natuurlijke kleur, een vogeltje op een der takken zittend.
De Haes: van groen met drie springende zilveren hazen boven elkaar.
Bos ch: van goud met een ossekop van zwart.
Rot termond: van goud met een staande viool van rood vergezeld van drie zwarte ratten 2 en 1.
Doncker: doorsneden, 1 van zilver met een rood getongde zwarte brakkenkop, II van zilver met twee zwarte stijgbeugels naast elkaar (verg. de in noot 24 genoemde bron).
Sonnemans: gevierendeeld; 1. van blauw met een zon van goud, 11. en III. van zwart met drie sterren van goud 2 en 1, IV. van blauw met een maan van goud.
Van Akerlaken: van goud met twee zalmen van natuurlijke kleur, afgewend en in een van de bovenschildrand uitgaande rode punt met ingebogen zijden een gouden eikel (vlg. Ned. Patriciaat).

16. *Lieven Hendricksz.* (*Walop*), geb. te Asperen, † na 30 jan. 1635, tr. Gouda 7 aug. 1588
17. *Tanneke Willems*, geb. te Asperen, † na 30 jan. 1635. Zij testeerden Gouda 30 jan. 1635 [20]).
18. *Pieter Cornelisz. Mul*, timmerman te Gouda, raad, vroedschap en kolonel der burgerij [2]) aldaar, † vóór 8 maart 1636 [21]), tr. 2e (ondertr. voor schepenen Gouda 6 juli 1608) *Aryaentje Jans van Yperen*; tr. le Gouda (schepenen) 5 jan. 1597 [22])
19. *Neeltje Sivertsdr.*, † *vóór 6* juli 1608.
20. *Cornelis Cornelisz. de Haes*, geb. in 1576, † 22 maart 1660, tr.
21. *Lijsbeth Huygen*, † *19* juli 1630 [2]).
22. *Jacob Bosch*, brouwer in Het Ossenhooft te Gouda, tr.
23. *N. Hendriksdr. Camp* [2]).
24. *Simon Adriaensz. (van) Rottermond*, geb. in 1547, goudsmid te 's-Gravenhage [23]), vroedschap aldaar 1582—'91, schepen 1590, † 28 dec. 1614, tr. 14 okt. 1576
25. *Florentina de Vries*, † *23* dec. 1624 [2])[7])[24]).
26. *Willem Adriaensz. Doncker*, afkomstig uit Geertruidenberg, cipier van de voorpoort van het Hof van Holland te 's-Gravenhage, tr. 2e (ondertr. 's-Gravenhage 27 april 1602) *Aelken Christiaens*, weduwe van *Gerrit Willems Verhoutert*, uit 's-Hertogenbosch; tr. le
27. (waarschijnlijk: *Lijnke*) *Molengraeff* [2])[25]).
28. *Jacob Sonnemans*, ambachtsheer van Rijsoord [26]), geb. Weert 1565/'66 [27]), koopman in hout en zout te Dordrecht [28]), kocht in 1612 het moederlijk erfdeel in een hofstede te Zierikzee en in land te Rijsoord en op 11 juli 1614 in een aantal zeeschepen van de kinderen van Elisabeth van Nederhoven, tante zijner echtgenote [29]), † na 30 dec. 1638, waarsch. begr. Dordrecht (Augustijnenkerk) 15 juni 1639 [30]), tr. ca. 1595
29. *Elisabeth van Nederhoven*, geb. omstreeks 1570, † na 13 febr. 1631, waarsch. begr. Dordrecht (Augustijnenkerk) 31 juli 1634 [31]).
30. *François Jansz. van Akerlaken*, ged. Dordrecht 19 nov. 1582, † vóór 25 okt. 1636 [32]), waarsch. begr. Dordrecht (Grote kerk) 9 okt. 1636 [33]), tr. Dordrecht 21 mei 1613
31. *Maria Pietersdr. Verniers*, geb. Dordrecht 1589/'99, † tussen 19 dec. 1620 [34]) en 8 maart 1646.

36. waarschijnlijk: *Cornelis Pietersz. Mul*, vermeld 29 dec. 1596 [22]).
38. waarschijnlijk: *Syvert Syvertsz.*, vermeld 29 dec. 1596 [22]).
46. *Hendrik Cornelisz. Camp* [2]).
48. *Adriaen Hendricksz. Rottermond* [24]) (zoon van *Hendrick Simonsz. Taalman genaamd Rottermond*, † 6 jan. 1537, begr. 's-Gravenhage (Grote kerk), en *Anna van Duyn*), eerste deurwaarder van Holland, † in 1563 [2]), tr.
49. *N.N.*, † (oud 56 jaren) in 1572 [2]).
50. *Pieter Willemsz. de Vries*, apotheker te 's-Gravenhage, schepen 1566—'75, en vroedschap 1577 aldaar, kocht in 1546 het huis De Zon [2]), tr.
51. *Grietje Snouck* (dochter van Mr. *Adriaen* en *Marytgen Fransdr.*) [24]).

19) N.A. Dordrecht 67 f. 71. Zij is dan 20 jaar oud; uit het testament blijken de namen van haar ouders. Tot erfgenamen worden benoemd haar tantes *Anna* en *Susanna* ***Paignet.***
20) N.A. Gouda 184 f. 5.
21) N.A. Gouda 180.
22) De aangifte voor de ondertrouw werd op 29 dec. 1596 gedaan door ***Syvert Syvertsx.*** en *Cornelis Pietersz. Mull*, wellicht de vaders van bruid resp. bruidegom.
23) N.A. 's-Gravenhage 3 f. 134vso. dd. 20 dec. 1605.
24) M. A. van Rhede van der Kloot, Aanteekeningen omtrent de Regeeringsfamiliën ***van*** 's-Gravenhage en Scheveningen.
25) Zijn beroep blijkt uit de ondertrouwakte van zijn tweede huwelijk. De overlevering dat zij *Molengraeff* heette zal wel juist zijn; deze familie stamt eveneens uit de omgeving van Geertruidenberg en blijkens R.A. 's-Grevelduin-Capelle 35 f. 54vso. leefde er op 25 dec. 1582 een echtpaar ***Willem Adriaensz.*** - *Lijnke* ***Michiel*** *Geldensz.* ***de Molengraeff.*** Vergelijk Wapenheraut 1918, 323, 326 en zie verder Ned. Patriciaat IX (1918) ; het in de *eerste* bron bedoelde wapenbord was tot voor kort door het Haagse Gemeentemuseum in bruikleen afgestaan aan het Gemeentearchief te 's-Gravenhage.
26) N.A. Dordrecht 38 f. 306 dd. 15 aug. 1636.
27) op 10 sept. 1605 ,,out XXXIX jaren", N.A. Dordrecht 4 f. 188. Bij de doop van enkele zijner kinderen staat achter zijn naam ,,van Weert". Te Weert komt in 1549, 56 en '62 een ***Aert Sonnemans als*** burgemeester voor. Op 6 jan. 1572 verklaren burgemr. en schepenen van Weert, dat zij ten behoeve van de stad een jaarrente verkocht hebben aan ***Aert*** *Sonnemans;* onderaan het charter bevindt zich een verklaring dd. 23 okt. 1621 inzake aflossing, getekend door ***Jacob, Hans,*** *Gerardt* ***en*** *Arent* Sonnemans (Gem. Arch. Weert, Inv. nr. 1497, regest 156).
28) Zie b.v. N.A. Dordrecht 24 f. 242 dd. 31 mei 1619.
29) N.A. Dordrecht 10 f. 1037 dd. 16 juli 1612 e.a., resp. 15 f. 352.
30) Als ,,ambachtsheer *Sonnemaen*".
31) Als ,,vrouw Sonneman".
32) N.A. Dordrecht 59 f. 326vso.
33) Als ,,Monsr. *Ackerlaecken*".
34) N.A. Dordrecht 70 f. 31vso.

54. waarschijnlijk: *Michiel Geldensz. Molengraeff,* geb. Sprang omstreeks 1514 (zoon van *Gelden Aertsz.* en *Margriet Corsten*) (zie noot 25).

58. *Mattheus van Nederhoven,* geb. te Maaseik, aanvankelijk kruidenier te Antwerpen, poorter aldaar 29 dec. 1564, muntmeester van de graaf Van den Bergh te Stevensweert 1580/'81 en van de bisschop van Luik te Maaseik 1582-1612 [35]), burgemeester van Maaseik 1587, schout (1596) en schepen (1587, 1608) aldaar [36]), † begin mei 1612 [37]), tr. 2e tussen 21 jan. 1600 en 13 maart 1601 *Aleid Scheris,* weduwe van achtereenvolgens *Gereth van Ummesen, Jan Thewen* en *Matheus Vos* [38]); tr. le „cum dispensatione" Antwerpen (O.L. Vrouwekerk) 10 mei 1564

59. *Magdalena van Winderbeeck* [39]), † vóór 1601 (dochter van *Franchoys* en *Eijsbeth Bouwens Cornelisdr.,* te Antwerpen).

60. *Jan Foppens (van Akerlaecken),* begr. Dordrecht (Grote kerk) in dec. 1596, tr. (Dordrecht 14 juni 1567 ?)

61. N.N. *(Maria van Alteren* ?), begr. Dordrecht (Grote kerk) in maart 1597 [40]).

62. *Pieter Verniers,* geb. te Mechelen ?, luitenant te Willemstad, kapitein van een compagnie voetknechten, commandeur van Geertruidenberg en Breda, † vóór 1599, tr. Dordrecht 10 febr. 1589

63. *Maria Dirksdr. van Beverwijck* [41]) (dochter van *Dirk Philipsz.* en *Elisabeth Cornelisdr. Diert* [42])), † vóór eind 1600; zij tr. 2e *Pierre Paignet,* ritmeester in Statendienst, die hertr. in 1600 *Anthonetta van Brakel* [43]).

35) Dr. F. B. M. Tangelder, Muntheer en Muntmeester (uitg. Vereen. Gelre 1955); verg. ook Drs. W. Sangers en A. H. Simons, Er ligt een eiland in de Maas (1955).

36) Rijksarchief Hasselt (België), Schepenregisters Maaseik (Gichten).

37) Gichten Maaseik 7 f. 203 dd. 21 jan. 1620; zie ook id. 6 f. 44vso. dd. 15 mei 1612.

38) Gichten Maaseik 3 f. 123vso. dd. 21 april 1580, 5 f. 313bis dd. 16 juli 1602 en 5 f. 231 dd. 31 aug. 1599. *Aleid Scheris* († 1620) had uit haar tweede huwelijk een dochter ***Jenne Thewen,*** die trouwde met ***Peter*** *Verschuyl* (Gichten Maaseik 6 f. 90 dd. 13 maart 1613; verg. R.A. Dordrecht 10 f. 1242 dd. 24 dec. 1612). Laatstgenoemde volgde ***Mattheus wan*** *Nederhoven* op als muntmeester.

39) Haar naam blijkt bij de registratie van de verdeling hunner nalatenschap (Gichten Maaseik 8 f. 13vso. dd. 23 okt. 1620, waarbij een Dordtse schepenakte van 14 nov. 1615 wordt aangehaald t.w. R.A. Dordrecht 756 f. 98vso., waarin ten onrechte *„Winderkerck"* staat geschreven; de zoon ***Jacob van Nederhoven*** ontvangt de goederen in en bij Maaseik, de schoonzoon ***Jacob Sonnemans*** die in Holland en Zeeland, waaronder de ambachtsheerlijkheid Rijsoord (verg. noot 46).

40) Zie Wapenheraut 1916 blz. 464 e.v.; Navorscher 1935; Ned. Patriciaat 1956; Ned. Adelsboek 1940.

41) N.A. Dordrecht 61 f. 667 dd. 8 maart 1646, testament van Alida van Beverwijck: „... Item de voors. *Anna* en *Susanna* ***paignet,*** mitsgs ***Maria van*** *Ackerlaeck* naergelatene dochter van Maria ***Verniers aen*** haer verweekt bij wijlen *francois* ***van Aeckerlaeck,*** kinderen en descendenten van haer za: zuster ***Maria*** van ***Beverwijck*** .."

42) Over haar voorouders (wij noemen de namen ***Van Nek,*** *Pallaes,* ***Van Segwaert,*** *Van Alblas*) is zeer veel te vinden bij Balen, zie noot 44. Voor *Diert* zij verwezen naar Jaarboek Centr. Bureau voor Genealogie XXI, 137 e.v., voor ***Van*** *Segwaert* naar Ned. Leeuw 1960, k. 307.

43) Ned. Leeuw 1960 k. 382; verg. ook Ned. Leeuw 1917 k. 27.

§ 3. De **aansluiting bij Van Meeuwen.**

Richten wij thans de blik op kwartier nr. 58, *Mattheus van Nederhouen.* Van hem zegt Balen"[44]) (blz. 1127) dat hij een zoon was van *Tielman van Nederhoven* en *Geertruid van Meeuwen* en voorts dat hij (o.a.) een broer *Matthijs* had. Hoewel het bekend is dat een dergelijke gelijkheid van voornamen in één gezin in die dagen meer voorkwam, leek het juist om na te gaan of voor deze bewering van Balen bewijzen te vinden waren. In Dordrecht bleek zulks niet het geval te zijn: aldaar compareerde *Mattheus van Nederhoven* op 11 november 1602 voor notaris Willem van der Broeck met procuratie van *Tielman van Nederhoven* en *Geertruid van Meeuwen,* in verband met de nalatenschap van hun kort tevoren overleden zoon *Matthijs van Nederhoven; Mattheus* verleende op zijn beurt procuratie aan zijn schoonzoon *Jacob Sonnemans* [45]). De akten geven géén antwoord op de vraag of *Mattheus* eveneens een zoon was van *Tielman* en *Geertruid* en evenmin wordt hij uitdrukkelijk als broeder van *Matthijs van Nederhoven* aangeduid.

Gelukkig echter bleef ook de akte van procuratieverlening aan *Mattheus van Nederhoven* bewaard; deze werd verleden voor schepenen van Maaseik op 9 juli 1602: *„Thilman van Nederhoeven* ende *Gertruyt van Meuwen* beyde eheluyde syne huysfrouwe ... maecken mechtich ... ende constitueren op date den ix Juny 1602 ... *Maftheussen van Nederhoeven* huer beyder constituanten soen omme in hunnen naeme ende van hunnent wegen te reysen ende gaen tot dordrecht in hollant ende aldaer te ontfangen ende te aenverden alle hun guederen ... die huen constituanten eynichsins toecomen ende verstorven sien durch aeffsterven van *matthys van Nederhoeven* hunnen soen waer ende tot wat plaetse die gelegen sien ende met de naegelatene weduwe des voers. *matthysen* te liquideren scheydinge ende deylinghe te maecken ..." enz. [36]). Duidelijker kan het niet, en bovenbedoelde mededelingen van Balen zijn dus juist [46]).

§ 4. De **stamreeks Van Meeuwen.**

De familie *Van Meeuwen* (ook *Van Mewen*) wordt enkele malen in de genealogische literatuur behandeld. Balen was

44) Matthijs Balen Jansz., Beschrijvinge der Stad Dordrecht (1677).

45) N.A. Dordrecht 3 fs. 189, 190 en 4 fs. 30, 32.

46) Nederhoven was de naam van een hoeve te Tongerlo (tussen Bree en Maaseik). Reeds in 1456 komt daar een *Tilman van Nederhoven* voor (zie de in noot 68 genoemde bron, blz. 218; hij of een naamgenoot was in 1487 schepen te Opoeteren). De gegevens van Balen omtrent de zes kinderen van *Tielman van* ***Nederhoven*** en *Geertruid* van ***Meeuwen*** kunnen alsvolgt worden aangevuld: 1. ***Mattheus,*** zie boven; behalve de reeds ter sprake gekomen dochter *Elisabeth* had hij een zoon ***Jacob;*** ***2.*** *Govert,* burgemeester van Arnemuiden, † vóór 11 jan. 1592, tr. *Cornelia* ***Boucauet*** (N.A. Dordrecht 6 f. 44 en ***7*** f. 356); 3. Mr. Johan,-burgemeester van Roermond 1600; 4. *Matthijs,* kocht de ambachtsheerliikheid Riisoord (welke via zijn broer ***Mattheus*** aan diens schoonzoon ***Jacob*** *Sonnemans* kwam en vervolgens aan *Jacob*'s zoon *Arent*), † ***voor 9*** juni 1602, tr. *Cornelia* Cornelisdr. van ***Beverwijck*** (haar vader, *Cornelis Philipsz.* ***van*** *Beverwijck,* was een oom van Maria ***Dirksdr.*** van *Beverwijck* kwartier nr. 63 in § 2); *Matthijs* had een natuurlijke zoon, eveneens *Matthijs* geheten (N.A. Dordrecht 3 f. 189 en 4 f. 30); 5. ***Elisabeth,*** tr. le ***Jan*** *Nessels* († voor ***28*** nov. 1579), tr. 2e ***Jacob*** *Beckers,* tr. 3e vóór 31 juli 1600 ***Mattheus*** *Gruijssen;* 6. *Mechteld (Mette),* tr. ***Leonard*** *Pijlmans,* burgemeester van Maaseik, zn. van ***Hendrik*** en *Margaretha van Itteren* (een en ander vindt verdere bevestiging in Gichten Maaseik, akte dd. 19 juli 1603 — zie ook reg. ***5,*** tusen fs. 249/250 -: de moeder en de nog in leven zijnde kinderen verdelen goederen te Maaseik, Tongerlo, Dordrecht, Rijsoord en Zierikzee).

de eerste die zich met haar bezig hield [44]) (blz. 1123 e.v.), en wel omdat de familie een Dordtse tak had. Vervolgens is een genealogie *Van Meeuwen* van de hand van C. de Borman verschenen in Annuaire de la Noblesse de Belgique, jaargang 1865. Tenslotte zij verwezen naar De Nederlandsche Heraut, jaargang 1886, waarin de genealogie van De Borman besproken wordt [47]). Over de stamreeks zijn de schrijvers het eens en deze volgt thans hieronder, geheel geverifieerd en op enkele punten aangevuld; wij gaan daarbij terug in het verleden, de draad opvattend waar wij gebleven waren:

generatie VI (kwartier nr. 117 van Maria Walop). *Geertruid* van *Meeuwen*, † kort na 19 juli 1603, tr. ca. 1540 *Tielman van Nederhoven*, die testeert Maaseik 6 juni 1602, † tussen 9 juni en 9 aug. 1602 [36]). Zij woonden in 1591 in de „mercktstraet" te Maaseik.

V. *Goert van Meeuwen*, geb. ca. 1485, vermeld als schout te Maaseik 1520—'40, schepen aldaar 1541—'55, rentmeester van de prins-bisschop van Luik voor het kwartier Stokkem 1535, '37 [36]), beleend met de hof Boshuysen onder Tongerlo op 26 maart 1514 [48]), † in 1557, tr. ca. 1510 *Clara van Tongerloo*, weduwe in 1560, † voor 13 maart 1561, dr. van *Matthijs*, burgemeester en schepen te Maaseik, en *Clara Bex* [49]).

IV. *Goert van Meeuwen*, schepen der Hoge Justitie van Loon (?) (volgens Balen), burger van Bree (Belg. Limburg), woonde aldaar in „de Royen leuwe" ten tijde van zijn optreden in verband met de hoeve „Versceet" of Veerscott" te Someren in 1474 [50]), op 4 dec. 1475 beleend met goederen te Diepenbeek en op 26 nov. 1479 met Boshuysen [51]), † 2 aug. 1488, tr. in 1472 *Margaretha van Elsrack*, † na haar echtgenoot, dr. van meester ***van, te*** Hasselt, en *Ida* [52]) ***Scouteten*** *Aertsdr.* [53]).

47) Mr. P. A. J. van den Brandeler, De Dordrechtse tak van het geslacht van Mewen, en diens nakomelingen in de vrouwelijke lijn; Ned. Heraut 1886 blz. 198 e.v.

48) Rijksarch. Hasselt, Leenzaal van Kuringen, Verheffingen ***12 f. 46:*** hij legt de eed af, mede namens zijn zuster *Katharina*; *Arnoud* ***van*** Meeuwen, schout van Bree en drossaard van Stokkem, hun gewezen momber, wordt tegelijkertijd van zijn eed ontslagen. Laatstgenoemde was een oom van ***Goert*** en *Katharina;* hij had het leen als momber verheven on 3 mei 1492 en op 7 juli 1506 (Leenverheffingen van Kurhgen 10 f. 87 resp. 11 f. 129); blijkbaar was Goert van ***Meeuwen op*** laatstbedoelde datum nog minderjarig. Op 13 maart 1561 werd Boshuysen gereleveerd door ***Goert's*** zoon ***Jacob van Meeuwen,*** de stamvader van de Dordtse tak (Leenverheffingen van Kuringen 20 f. 18).

49) *Matthijs* ***van Tongerloo*** komt tot 1540 voor als schepen te Maaseik; hij stierf tussen 22 juni 1540 en 22 maart 1541 (Gichten Maaseik). ***Clara Bex*** (slechts haar voornaam vond ik in authentieke bronnen bevestigd) overleed tussen 16 juli 1526 ***en 29*** nov. 1527, zij was eerder gehuwd met Gerard van de *Monneken* (Gichten Maaseik 1bis fs. 6 en 270). Volgens J. Kok, Nederlandsch Geslacht-, Stam- en Wapen-Boek (1785) was *Clara* Bex een dochter van ***Pieter*** *Bex Jansz.* (ex ***Johanna van*** *Merode*) en ***Margaretha van*** *Holtrop* (zie ook Annuaire de la Noblesse de Belgique 1860 blz. 47 en „L'intermédiaire" 1956 blz. 166); het komt mij voor dat deze gegevens onbewezen zijn, ik vermeld ze derhalve onder alle voorbehoud. Dat ***Margaretha van*** *Holtrop* identiek zou zijn met de op 15 maart 1548 te Maaseik testerende ***Griet Bex*** (zie de laatstgenoemde bron iuncto Gichten Maaseik) lijkt mij uitgesloten, tenzij niet zij doch de eerste echtgenote van ***Pieter Bex,*** Maria van ***Eelen,*** de moeder van Clara was (deze laatste had uit haar eerste huwelijk een zoon Goert van de ***Monneken,*** die ook ***Goert van*** Eelen genoemd wordt: Gichten Maaseik t.a.p.).

50) Deze hoeve was op 29 juni 1473 door ***Jan*** *Willemsz. van* ***den Berghe*** in erfpacht gegeven aan ***Daniël*** Bormans, echtgenoot van ***Margaretha van Chiny Godartsdr.*** Laatstgenoemde „vernadert" het goed op 28 febr. 1474, nadat *Godart* ***Hendriksx. van Meeuwen*** hetzelfde had gedaan op 22 jan. 1474. Op 3 juni d.a.v. ziet deze echter er vanaf hierover met Daniël ***Bormans*** te procederen. Op 21 febr. 1476 doen Jan van *Arkel* en ***Willem van den Berghe*** ten behoeve van ***Daniël Bormans*** afstand van het deel van wiilen Jan van *den* ***Berqhe.*** die gehuwd geweest is met ***Ghexa van Heesterbeke*** *Philipsdr.* (R.A. 's-Hertogenbosch 1242 f. 201vso., 1243 fs. 212 en 372 vso.. 1245 f. 218: deze door De Borman — zie noot 68 — vermelde kwestie kon worden achterhaald dankzij de fiches der Bossche schepenprotocollen door de heer F. Smulders, Rijksarch. 's-Hertogenbosch) . Genealogisch gezien bevestigt een en ander, dat *Godart* ***van*** *Chiny* uit zijn huwelijk met een dochter van ***Willem van den Berghe*** een dochter ***Margaretha*** had, die met ***Daniël Bormans*** trouwde, alsmede een dochter. die met ***Hendrik van Meeuwen*** in het huwelijk trad, waaruit een zoon *Godart*. Blijkbaar had ***Willem van den Berghe*** ook een ***zoon Jan,*** getrouwd met ***Ghexa van Heesterbeke*** *Philipsdr.*, waaruit *N.* van ***den Berghe*** die huwt ***Jan van*** *Arkel,* en ***Willem*** van den ***Berghe.***

Bij De Borman (t.a.p. blz. 261, bewijsstuk XXIV „sans date; feuille volante") is over deze kwestie een letterlijke aanhaling van een vermakelijk contemporair verhaal te lezen: ***Griet*** *(van* ***Elsrack),*** de weduwe van *Goert* ***van*** *Mewen,* klaagt juffr. ***Margriet Daniël*** *Bormans* weduwe aan en verklaart dat Goert en ***Daniël*** „een gedinge gehadt hebben voer dy heren scepenen van den Boss om eynen hoeff dat Jan van ***Berge*** achter gelaeten had, liggende tot Zomeren"; ***Margriet Bormans*** zou destijds met haar man in een wagen op weg naar Den Bosch langs Bree zijn gekomen en daar een afgezant naar haar neef ***Goert*** van *Mewen* gezonden hebben om hem te vragen „off sy met hoem spreken mucht in den Royen leuwe, doer Goert bynnen wonende was", waarop deze antwoordde ,,jae, hy woude gheere met synre moenen spreken". ***Margriet*** ging vervolgens naar haar neef toe en zei „met screyenden ougen: ,,Leyff neve ich bid uch vryntlic om allen dyenst ende doechden will, dy ich uch doen moch, dat ghy den peys wilt laeten maken tusschen uch ende mynen huysheer Daniel, ende neempt van hoem dat ghy cont gecrygen, ich geloeff uch yn ur hant, als een wyff van eren, dat ich uch geven ende betalen sall als een wyff van eren XX rynsgulden". Ende dat doen Goert antwoorde: ,,Lyeff moen het heet mich veel meer gecost dan much myn oem Daniel geven sall". ,,Lyeff neve doer om sal ich uch geven dese XX rynsgulden ..." Ende doer om, want alle poenten gescyet syn gelyck voers. is, compt Griet voerg. ende heyst dese XX rynsgulden als wettige huysvrou Goerts voerg. ende devlt Jouffr. Margriten een lov alder poenten voersc. off sij contrary seggen wolde, dat Griet nyet en gelooffte". Blijkbaar had tante's bezoek succes, want wij zagen reeds dat neef van verder procederen afzag; de nakoming van tante's belofte heeft hij kennelijk niet meer mogen beleven.

51) Rijksarch. Hasselt, Leenzaal van Diepenbeek, Verheffingen 3 f. 95rto. en vso., resp. Leenverheffingen van Kuringen 6 f. 159. Het leen van Boshuysen was op 12 sept. 1432, na de dood van ***Gerard van Meeuwen*** (generatie II), gereleveerd door diens zoon *Walter,* behoudens lijftocht van *Lijsbeth* ***Kueskens*** (Leenverheff. van Kuringen 4 f. 15vso.; getuige o.a. *Dirick* ***van*** *Chiney*). Deze *Walter* ***van*** *Meeuwen* overleed kinderloos, waardoor Boshuysen aan zijn broeders zoon Goert van. ***Meeuwen*** kwam. ***Goert*** verhief het leen namens zijn echtgenote *Margarete* ***de Elsrack.*** krachtens huwelijksvoorwaarden: op ***20*** juni 1485 deed hij dat nogmaals voor de toenmalige nieuwe leenheer (Leenverh. v. Kur. 8 f. 45 en 10 f. 86). ***Na Goert's*** overlijden werd Boshuysen verheven door zijn broer *Arnoud* ***van Meeuwen*** als momber van de minderjarige kinderen (zie noot 48).

52) Haar voornaam blijkt uit aantekeningen betreffende het geslacht Van ***Elsrack,*** Rijksarch. Hasselt (fiches Prof. Gessler).

53) Rijksarch. Hasselt, Leenzaal van Diepenbeek, Verheffingsreg. 3 f. lvso. dd. 11 okt. 1450: verheffingen door ***Jan van Elsrack*** als momber van zijn echtgenote, na het overlijden van haar vader ***Aert Scouteten,*** van „twee boenre lants hoofleen gelege int lanckvelt" en „een boenre VII rueden lants beckenoortsleen te cau (den) berch".

111. *Hendrik van Meeuwen,* vermeld als schout te Bree sedert 1447 [54]), .tot 1460 wordt regelmatig melding gemaakt van zijn aanwezigheid op de pleitdagen van het leenhof van Kuringen [55]), op 12 sept. 1433 te Maaseik beleend met de hoven Eijsden (z.g. Agimontsleen) en Ten Venne bij Bree [56]), eigenaar van de Kuyskenshof op het Eetseveld onder Bree [54]), † vóór 24 april 1468 [57]), tr. (huw. contract 13 jan. 1441) *Cafharina van Chiny,* † vóór *22* jan. *1474* [50]), dr. van *Goert,* schout te Bree, en *Margarefha van den Berghe Willemsdr.* Zij werden in de kerk van Bree begraven [58]).

11. *Gerard van Meeuwen,* woonde te Meeuwen (1421), op 4 sept. 1417 op het kasteel Huy beleend met de hof Ten Venne onder Bree [59]) (opnieuw verheven 11 okt. 14 18 en 26 febr. 1421 [60])), had voorts de hoven Boshuysen (1421) en Eijsden in leen, † 31 aug. 1431 en begr. te Meeuwen blijkens een inmiddels verdwenen grafzerk, tr. (huw. contract 2 febr. 1409) *Elisabeth Kuyskens Hendriksdr.,* eigenares van de Kuyskenshof onder Bree [54]), † na 12 sept. 1432 (zie noot 51).

1. *Walfer van Meeuwen,* op 4 juli 1397 beleend met de hof Ten Venne onder Bree, die hij had gekocht van Johan van den Berghe [59]), † vóór 4 sept. 1417, tr. *Cafharina van Wessem (?)* (volgens Balen).

(Slof volgf).

54) S. F. Maes, De Geschiedenis van Bree, dl. 11 (1952).
55) Rijksarch. Hasselt, Leenzaal van Kuringen, Rollen 1.
56) Rijksarch. Hasselt, Leenzaal van Kuringen, Verheffingen 4 f. 14vso.
57) Verheffing van Ten Venne door zijn zoon Gerard.
58) De in noot 63 behandelde bronnen beschrijven een grafzerk te Bree van *Goert wan Meeuwen,* schout aldaar († 1632), waar boven staat „Dono *Henrico De Mewen et* Dna *Cath. de Ciney* sepulchrum".
59) Rijksarch. Luik, Cour féodale de Liège 44 f. 302vso (zie ook noot 99).
60) Rijksarch. Luik, Cour féodale de Liège 45 fs. 10vso en 77vso.

Het proces, betreffende de betaling van dorpslasten, tussen Floris van Alkemade en het dorp Warmond, 1678-1679,

door A. G. VAN DER STEUR.

Bij een onderzoek in de Warmondse archieven werden verschillende malen stukken (betreffende dit proces aangetroffen: in het oud-archief van de gemeente, bewaard op het gemeentehuis,; in het Huisarchief Warmond, het archief van de ambachtsheren dat op het Leidse Gemeente-Archief berust; in het archiefje van de heerlijkheid Oud-Alkemade, aanwezig in het Algemeen Rijksarchief, en in het familiearchief Cousebant, het geslacht dat de Van Alkemade's opvolgde als bewoners van Oud-Alkemade [1]). Op zich zelf zou geen van de bronnen voldoende geweest zijn om een duidelijk beeld van dit proces te verkrijgen, maar door combinatie van de verschillende stukken ontrolt het gehele tafereel zich voor onze ogen. Slechts de achtergrond blijkt niet duidelijk uit de stukken, maar deze valt aan de hand van andere feiten te illustreren [2]). Het kwam er in het kort op neer dat de ambachtsheren van Warmond, de baronnen *van Wassenaer,* het op hun 'grondgebied gelegen kasteel Oud-Alkemade niet als een „oud riddermatig huis" erkenden, evenmin als zij de *Van Alkemade's* als „oud riddermatig geslacht" wilden erkennen. Zo luidt bijvoorbeeld een aantekening op een inventaris, van stukken die bij dit proces dienden [3]), wanneer over *Floris van Alkemade,* de eiser in dit proces, gesproken wordt: „als dewelcke wel sigh *Alkemaede* schrijft, maer daerom niet en is uyt die adelycke familie". De bewoners van het Huis te Warmond, de zetel van de ambachtsheren, beschouwden hun buren op Oud-'Alkemade als parvenu's, een groep die in de kleine kring van de 17de-eeuwse Hollandse adel niet gewaardeerd werd.

1) Hierna zullen de archivalia als volgt worden aangehaald:
O.A.G.W. = Oud Archief Gemeente Warmond;
H.A.W. = Huisarchief Warmond, wanneer geen inventarisnummer wordt gegeven betreft het nr. 194;
O.A. = Archief Oud-Alkemade, wanneer geen inventarisnummer wordt gegeven betreft het nr. 78;
F.A.C. = Familiearchief Cousebant. Dit archief, aanwezig in het Algemeen Rijksarchief, is nog niet definitief geïnventariseerd. Er kunnen daarom nog geen inventarisnummers worden aangehaald. Een woord van dank aan Drs. J. Fox, die mij in de gelegenheid stelde enige stukken uit dit archief te raadplegen, is hier op zijn plaats.

De voorgeschiedenis van het proces.

Het middeleeuwse huis Alkemade, de zetel van het geslacht van die naam, gelegen in het Oosteinde van Warmond, tegen de grens met Sassenheim, was in de late middeleeuwen vervallen en uiteindelijk geheel verdwenen. Rond 1600 was er op de plaats van dit kasteel „niet anders als een boerenhuys". Dit blijkt uit een verklaring, afgelegd op 18 november 1678, op verzoek van de ambachtsheer, door *Heyltje Bartholomeus,* oud 84 jaar, *Barfholomeus Klinckenberg, 77* jaar, en *Jan Dirks, 64* jaar [4]). De eerste comparante verklaart „dat in voor tijden op de huysinge van de tegenwoordige *Floris van Alckemade* staend, heeft gewoond gehad eene *Aegfe Floris en* na haer *Willem Jansz.,* sijnde de soon van *Aegfe Floris,* welke de bouwneringe op deselve huyse hebben gedaen". De reden dat zij zich dit herinnert is het feit dat ze deze personen gekend heeft en dat ze zelf hier dienstmaagd geweest is, „als wanneer 't selve huys niet en anders, als een boerenhuys en was". De tweede comparant verklaart zich te herinneren dat *Willem Jansz.* er heeft gewoond en hij vertelt dat hij zelf heeft geholpen het „bouwhuys" af te breken en „wederom dit jegenswoordige huys soo en in dier voege 't getimmert en gemaeckt staet, als thimmerman, heeft helpen opbouwen". De derde comparant vertelt, dat zijn moeder er ook de „bouwerij" gedaan heeft en hij herinnert zich op zijn vijfde jaar bij zijn moeder op dit bouwhuis gewoond te hebben (dit was dus ca. 1619). Waarschijnlijk om de herinnering van een vijfjarige iets meer geloofwaardig te maken, heeft men erbij gevoegd dat hij zich dit herinnert omdat hij, „wanneer sijn moeder seer sieckelijck was, soo stout geweest te sijn, dat hij geordonneert wiert om naer de Hooge Mos naert Haegsche Schou, bij sijn meuitge te gaan".

Een uittreksel uit het kohier van de 100e penning van 10 september 1576 [5]) bevestigt deze verklaring: tegen de grens met Sassenheim woonden de weeskinderen van *Matthijs Cornelisz.,* daarnaast *Aegfe Florisdr. Jan Willems Weduwe,* met „een vervallen woning met 10½ morgen en 3½ hont lant,

2) Vgl. het artikel van schrijver dezes „Een burenruzie op hoog niveau" in Heeren en Bueren, Bijdragen tot de geschiedenis van Warmond, Den Haag 1968.
3) H.A.W.
4) H.A.W.
5) H.A.W.

competerende mede de vrou van *Montschoeu*[6]) om den oorbaar, dair van 5 morgen onder water liggen". Het bedrag van de aanslag was nihil.

Uit een. uittreksel uit de cedulle van de steek of dorpslasten van 1579 [7]) blijkt dat, beginnende bij de grens met Sassenheim, eerst *Krijn Matthijsz.* wordt aangeslagen met 4 steek en als tweede *Aechfe Florijs* met 13 steek. Uittreksels uit de cedullen van 1580 en 1587 bevestigen dit. In 1587 is het *Willem Jansz.,* die aangeslagen wordt[8]).

Op 10 december 1614 koopt *Sijbranf van Alkemade* voor 21000 Caroli Gulden van *Willem van Hamal*[9]), met ingang van 1 januari 1615: ,,seeckere twee wooninge ofte hoffsteden, gelegen in den banne van Warmont, samen 20 morgen, soo teel als weylanden, met haere visscherije, boomgaerden ende plantagien, bouhuysen, stallingen, berge, schuyre, genaamt Out Alckemade ende tegenwoordig gebruyckt bij *Willem Jansz.* ende *Willem Crijnen,* ende te leen gehouden voor een onversterveliick erfleen van de grafelijkheit van Hollant en West Frieslant" [10]).

Op 31 mei 1622 begon *Sijbranf van Alkemade* met de bouw van een nieuw kasteel Oud-Alkemade op de plaats van een der boerderijen [11]). Na zijn #overlijden in 1644 'ging Oud-Alkemade over op zijn zoon *Johannes,* na diens overlijden in 1653 op *Sijbrant*'s kleinzoon *Floris van Alkemade* (1631—1704).

Van de steekcedullen zijn uit de 17de eeuw slechts die van 1650 en 1660 bewaard [12]). In 1650 staat hier ,,*Johan van Alckemade* sijn wooninghe van oudts geweest hebbende 't huys t'Alckemade. Ten aensien dat Jhr. *Johan van Alckemade* den armen, binnen Warmondt benefitieert wort alsnoch voor desen en de voorgaende ommeslagen, sonder prejuditie van der Ambachts gerechtigheyt, gepasseert, niettemin houdende voor memorië .

In de cedulle van 1660 wordt ,,Mevrouw van Out Alckemade" aangeslagen voor 100 steek, daarna volgt de passage over de armen en wordt er P.M. voor in de plaats gezet. Men liet dus uitdrukkelijk blijken, dat de bewoners van Oud-Alkemade niet uit dien hoofde vrijgesteld waren van betaling van de steek.

Uit de armenrekeningen — uit de 17de eeuw zijn alleen de jaren 1670 t/m '79 bewaard [13]) — blijkt, dat *Sijbranf van Alkemade* onder 'bepaalde voorwaarden een legaat gemaakt had aan de Warmondse armen. Ieder jaar werd de opbrengst van ,,de lande off wooninghe gelegen op gene sijde van Haerlem", een bedrag van ca. ƒ 80,— overgegeven aan armmeesteren, die apart rekening en verantwoording aflegden wie met dit geld bedeeld waren.

Tot slot zijn er in de archieven van beide partijen [14]) aantekeningen bewaard over de 'ontvangst van wagengeld in 1677 en 1679 ,,tot dienste van 't gemeene lant vervallen". Dit was door Jhr. *Floris van Alkemade* voldaan.

6) *Margriete van Culenburgh,* die 15 okt. 1574 met Oud-Alkemade verlijd was, na het overlijden van haar moeder ***Agatha van. Alkemade.*** (Leenkamer Holland nr. 228, fol. 535 v.)
7) H.A.W., de originele cedulle is verloren gegaan.
8) H.A.W.
9) *Guillaume van Hamal* werd met Oud-Alkemade verlijd op 31 juli 1609, na het overlijden van ***Margriete van Cuylenburgh,*** ,,sijne vrouw moeder". (Leenkamer Holland, nr. 228, fol. 535 v.).
10) O.A. nr. 1.
11) Navorscher 23 (1873) 312.
12) O.A.G.W. nr. 21.
13) O.A.G.W. nr. 19.
14) H.A.W. en O.A.

Het proces.

Ondanks het feit, dat *Floris van Alkemade* in 1676 ƒ 50,— aan armmeesteren overhandigde, volgens het legaat van zijn grootvader, werd hij dit jaar in de steek aangeslagen. Ook in 1677 werd hij aangeslagen. In dat jaar lezen wij in de rekening van armmeesters: ,,Wat aengaet het legaet bij Jonckheer *Floris van Alckemadens* grootmoeder (bedoeld is grootvader) ten behoeve van eenige te noeme arme persoone besproocken, is voor desen jare bij den rendant niet 'ontvangen, maer geinnet by een van de laatste voor jegenwoordige armmeesters, met name *Pieter Benjamins Maarlevelt,* ter somma van tseventigh guldens en is bij deselve wederom volgens ordonnantie van Jonckheer *Floris van Alckemade* tot de laetste penning gedistribueert, als gesien kan worde uyt de notitie en liquidatie daer van sijnde" [15]). In 1677 was dus het legaat niet op de normale wijze verstrekt. In de rekening van 1678 staat ,,voor dese jaere niets ontvangen".

De reden hiervan was, dat *Floris wan Alkemadè,* die geen gevolg had gegeven aan de aanslag van 1676 en 1677, op 10 augustus 1678 gesommeerd werd deze beide aanslagen, ƒ 25,— per jaar, te betalen [16]). Een tweede sommatie volgde twee dagen later [17]). *Floris van Alkemade* schrijft hier zelf een wat onbeholpen notitie over, onder de titel ,,memorie: men moet weeten" [18]): ,,Op den 12 Aug. 1678 naer voorgaende sommatie tot betalinge vande steeck, ben ick gerechtelijck (door toedoen van de Heer van Warmondt) gerenoveert, waerop datelijck op de middagh naer den heer gonck, die persisterende bij de billicheyt van haer begoste, en dat ick de dorpssteeck behoorde te geven, neem mijn afgescheyt en treck soo voorts naer den Haegh, aldaer koomende naer lanck geloopen hebbende, vondt ick nogh een advocaet, wandt het was vacantie, die mijn het request van mandement penael instelde: ingestelt sijnde moest naer het zeegel soecken, want de presedent waer upt de hage, vont het eyndelijck: en wirde gedepesscheert, waer meede daeghs naer mijn genoomen afgescheyt op den 13 Aug. omtrent een uren naer noen tot Wermondt quam, met de Deurwaerder om te exploteren, en naer sijn gedane raport seyde mijn dat so soo gereet stoende en soude naer mijn huys hebben gekoomen om te executeren".

De ambachts'heer had er dus geen gras over laten, groeien, maar ondanks vacanties in Den Haag en het feit dat het zegel gezocht moest worden, was *Floris van Alkemade* juist op tijd in Warmond terug om de verkoop van zijn goederen te voorkomen!

Van 10 september daaropvolgend dateert een brief van *Floris van Alkemade* aan monsr. *Ravesteyn,* procureur voor het Hof van Holland, waarin Jonker *Floris* o.m. zegt ,,Ick, nogh vader en grootvader, hebben ooit gecontribueert in de steek, gelijck mede bij geen persoonen adelijcke huyse besittende in Heel Hollant int gebruyck is, Ja dat selves de Welgeboore Mannen alsnog tot Noortwijkerhout preminentije hebben en soo veel niet geven als particuliere".

In genoemde ,,Memorie" schrijft *Floris* hierover: ,,Eerstelijc soo staet hier gelet te moete worden dat bij de grave en souveraine vande lande volgens hare placateboecke staende 1 D: folio 2048; en bij nadere placat 1518 folio 2052, gegeven ende gegunt is aen de Ed[e] woonende onder een anders heers heer-

15) O.A.G.W. no. 19.
16) O.A.
17) O.A.
18) F.A.C., in het zelfde katern, waaruit de hierna volgende bijlage zal worden opgenomen.

lijckheyt, niet subject te sijn aen eenighe dorps omslagh, maer dat die ommeslagen moeten, gevonden worden uyt de particuliere ingeseetenen, gelijck 'het oock nader blijckt sulckx op requeste 14 septemb: 1676 aen *Anna van Kerckhaoven,* vrouwe van Noortwijck, met die exceptie aen haer den omslagh is vergundt, als meede met deselve conditie den omslagh te doen onder de particuliere en niet die vrij sijn, is het vergundt bij requeste aen de heer van Voorschooten om die selve tijdt."

In een brief van 1 oktober 1678 geeft *Floris van Alkemade* nadere inlichtingen aan N. *Hertogh,* advocaat van het Hof van Holland. Hij zegt in dit schrijven onder meer dat het ,,Huys of heerlijkheyt van Alckemade is een out Adelijck stamhuys, 'over honderden van jaren bij de ridderen ende adelijke persone altijd besete, waarop, volgens getuigenis van *Hypolitus Persijn, Alckmeena,* de moeder van de groote *Hercules,* hare residentie zoude gehouden hebben. Het heeft seer schoone, treffelijcke en menighvuldige achterleenen, ende vasallen, behalve sijn visserije, swanedrifte en voorts vasallen verspreyt door Hollandt, West Vrieslandt en Stight Uytrecht, over welcke persoonen, dispuet 'onder hun vallende, een vierschaer wert gespannen en recht geëxerceert".

Verder voegt hij enkele bijlagen bij deze brief, onder meer om te bewijzen dat de Staten van Holland hem als ,,Heer van Oud Alkemade" aanschreven.

In de genoemde ,,Memorie" van *Floris van Alkemade,* opgesteld na afloop van het proces., geeft Jonker *Floris* een korte familiegeschiedenis en een opsomming van de stukken betreffende het geslacht *Van Alkemade,* waarvan er verschillende als bewijsstukken bij dit proces gediend hebben. Deze ,,Inventaris consernerende de Brieven de Geslaghte van Alckemade rakende" is hierachter als bijlage opgenomen. Een deel van de hier genoemde stukken is zeer waarschijnlijk in het Familiearchief Cousebant aanwezig.

Over het proces zelf schrijft Jonker *Floris* in zijn ,,Memorie": ,,Wij sijn hieroover dan in proces getreden en partije dronge hardt aen om de provisie te moogen hebben en het mandement geannuleert te sien, dit den 7 Octob: 1678". Partijen waren toen [19]) *Jacob van Ravesteyn,* procureur van *Floris van Alkemade,* enerzijds, en *Jan van Leeuwen,* gaarder van de steek, en *Gerrit Vlaanderen,* bode van Warmond, als gedaagden anderzijds. De procureur van de gedaagden was *Pieter van der Velde.*

De moeilijkheid bleek te zijn, dat niet nagegaan kon worden waarvoor er in vroeger jaren betaald werd. Volgens gedaagden was Oud-Alkemade in 1579, 1580 en 1587 in de steek aangeslagen, volgens *Floris van Alkemade* betrof dit alleen de boerderij en was een later op deze plaats gebouwd adellijk huis vrij van dorpslasten. De gedaagden betwijfelen de adeldom en zeggen [20]), ,,dat een schiltaelige woninge soodanigh blijft, onaengesien die bij den edelman wiert gekocht, want anders de binnelantse lasten mettertijt op eenige weynige huyslieden souden moeten aenkomen, dat heel onbillijck soude sijn."

Het extract betreffende de betaling van het wagengeld in 1676 bewees volgens de gedaagden dat Oud-Alkema.de van ouds niet vrij is geweest van de binnenlandse omslag. *Floris* had in maart 1677 namelijk 23 weken wagengeld à ƒ 2,— per week, betaald. Volgens' een aantekening op de kwitantie ervan, in de papieren van de *Van Alkemade's,* betrof dit echter slechts het ,,bouwhuys naest de huyse van Out-Alkemade", dat, ,,van een huerder ontbloot sijnde geweest, door dieners is bebout" [21]).

19) O.A.
20) H.A.W.

Het niet betalen van de 100ste penning in 1576 had volgens de *Van Alkemade's* tot reden dat Oud-Alkemade daar vrij van was. Volgens gedaagden bleek uit de omschrijving dat de woning niet ,,op de schiltael" was gezet, omdat deze ,,meerendeels onder water" lag, ,,ende niet om dat deselve woning andersints daer vrij van is".

,,Den 13 Decemb. 1678 wordt geordonneert de stucken in te leveren", aldus Jonker Floris in zijn ,,Memorie",,,Deselve worde met een deductie dan ingelevert, waer bij geseyt wort dat ick een Edelman sijnde, meede de Privilegie van de placate [22]) moet geniete als breeder in de selve kan gesien worde (.....) en oock dient naegesien en bewaert, want uyt die hoofde als edelman en Adelijck huys besittende, hebbe het proces gewonnen, gepronuntieert den 2 May 1679 en partije sijn inde coste vant proces gecondemneert, hebben geappelleert, maer laten steecken".

De sententie van het Hof van Holland van 2 mei 1679, vormde dus de overwinning voor *Floris van Alkemade.* Er werd bij deze sententie verboden met de begonnen executie voort te gaan.

De kostten voor *Van Ravesteyn,* die *Floris van Alkemade* moest betalen, bedroegen ƒ 32.8.8 [23]). In de dorpsrekening van 1679 [24]) is een bedrag van ƒ 100,— uitgetrokken voor de procureur *Van der Velde,* ,,over onkosten van 't ligten vant mandament van appel teygen Jhr. *Floris van Alckemade"* en een. uitgaaf van ƒ 50,— aan advocaet *Paelhuys* te 's-Gravenhage over ,,salaris verdient in de saacke contra Jhr. *Floris van Alckemade".*

De nu in het Huisarchief Warmond berustende papieren zijn kort na het proces enige tijd zoek geweest. Op 3 maart 1683 wordt dan echter „de lange gesochte sack met stucken" teruggezonden. De afzender, de Haagse procureur G. *B. van Thienen,* schrijft in een P.S. van het begeleidend briefje: ,,Ick hebbe gesien dat op de sack staet ,,*Jan Vlaanderen* contra *Floris van Alckemade,* Heere van Out Alkemade", sulcks dat hij aen U kant selfs daer voor geestimeert wert te sijn Heere van Out Alckemade"!

Het 'dorp Warmond is in stilte blijven protsteren tegen deze uitspraak. In de steekrekeningen, van 1680 en latere jaren [25]) lezen wij ieder jaar dat Jonker *van Alckemade* ,,alsnogh weigert de steeck te betalen". Tot 1778, het laatste jaar waarvan een steekcedulle bewaard is, worden de bewoners van Oud-Alkemade nog P.M. aangeslagen.

De Warmondse armen hebben door dit proces slechts één jaar het legaat van *Sijbrant van Alkemade* niet ontvangen. In 1679 geeft *Floris van Alkemade* weer als vanouds de opbrengst van „lande off wooninge op gene sijde van Haerlem" over aan armmeesteren [26]).

In 1795 ging iedereen meebetalen aan de steek, zelfs, de bewoners van het Huis te Warmond. Toch lezen wij in 1799 [27]), dat de douairière *Cousebant,* dan bewoonster van Oud-Alkemade, niet dan onder uitdrukkelijk protest de steek betaalt.

21) O.A.
22) Bedoeld is het reeds eerder gememoreerde placaat van 8 sept. 1518.
23) O.A.
24) O.A.G.W. nr. 21.
25) O.A.G.W. nrs. 21. 22. 23 en 24.
26) O.A.G.W. nr. 19.'
27) O.A.G.W. nr. 5 dd. 5 aug. 1799.

Bij **l a g e.**

INVENTARIS CONSERNERENDE DE BRIEVEN DE GESLAGHTE VAN ALCKEMADE RAKENDE [28]).

En men moet weeten dat *Gerrit van Alckemade,* door den inbreuck vant Soutelandt Anno 1421, tot armoede gekoomen sijnde, sigh tot Egmont begaf, bij sijn neve de grave van Egmondt, met sijn soon *Floris van Alckemade* die toens out waer 10 jaren: en alsoo die aende lage wal sijn, ordinaris versmaedtheyt en calangieuse tongen moete onderstaen; soo hebben onse voorsate tot verificatie van ons geslaght weer eenige documenten soecken bij een te krijgen, alsoo alle de selve oude brieven bij den inbreuck waren vernielt.

Eerstelijck een geslaght boom beginnende „dit is de slaghboom vande Heere *van Alckemade"* en buytenop staet „deese geslaghboom is uyt de Oude etc, no. 1

Nogh een genealogie beschreven no. 2. Buiten op „Dit is den Boom"

Item een beschrevene genealogie, beginnende „Dit is vande geslachte"

Een cleyn boekije met de handt van *Jacob van Alckemade Florisz.,* daer in de generatie verhaelt van de Heere *van Alckemade,* tot *Floris Martensz.* toe; en om de handt te kennen, soo is daer sijn handt teeckeninge bij annex. no. 3

Een handtschriftelijcke genealogie van die geslaghte *Poelgeesf* genaempt no. 4.

Nogh een genealogie van *Alckemade* met handt bescreven, no. 5.

Nogh een geschreve genealogie van *Alckemade,* no. 6

Een bezeegelde verleybrief, gepasseert voor de grave van Egmont, daer *Floris van Alckemade* als leenman staet, den 29 May 1433, toens out sijnde 22 jaer.

Nogh een Copije daer van in dato den 27 Jan. 1590

Item nogh een Attestatie van seeckere te leen gegeven goederen vande grave van Egmont, mitsgaders een verseegelde brief, getnocken uyt de Registeren vande leenkamer van Hollandt van de selve inhoude; oock nogh vande inhoude op pampier bij *Boudewijn van Rietwijck,* geteeckendt no. 7.

Brieve vande grafsteede tot Egmondt daer onse voorouders alsmeede ons over oudt com *Jacob van Alckemade* in begraven leyt, met de attestatie van dien vant graft, twee attestatie vande ouderdom van den attestandt.

Twee verseegelde 'brieven, vande nonnitijes van Poel, waer *Gerrittie van Rietwijck* mater was, die gesamentlijck verklaren dat *Gerrifije van Rietwijck* een dochter waer van *Margareta van Alckemade Florisdr,* suster van meester *Maerfen van Alckemade,* nighte 'van *Agatha van Alckemade.*

Nogh deselve verklaringe op parquement en uytgecopieert opt pampier in dato den 14 April 1679.

Paspoort verleent van Isebella, governante van Brabant, int Frans, aen Jonker *Johan van Alckemade,* ons heer vader salig. in dato den 20 November 1629

Item copije vant selve pasport in dato den 14 April 1679

Paspoort vande ceurvorst van Mens aen Broer *Jacob* gegeven, den 20 Martij 1673.

Paspoort vande State van Hollandt gegeven over de nutraliteyt van Sevenbergen, aen Jonker *Jan van Alckemade,* om daer te moogen woonen van diverse datums.

Attestatie van die twee copere wapenties oft schiltijs daer het wapen van *Alckemade* opgeschildert staet met het wapen van *Houf* [29]), soo inde katolijcke tijde aende tourse inde processie sijn gebruijyckt bij *Floris van Alckemade.*

Missive aen Joncheer *Jan van Alckemade in* dato 1583

Missive vande secretaris van de Hooghheemrade van Rijnlandt aen Jor *Sijbrandt van Alckemade,* in dato den 19 mart. 1629

Nogh een missive aen Jor *Sijbrandf van Alckemade* vande secretaris *Bouman* van Warmondt, in dato den 16 may 1616

Missive aen Jor *Johan van Ackemade* van *Paffenrode* drost van Gorcum

Twee missive aen Jor *Jan van Alckemade* van heer *Otto,* Baron *van Arckel,* heer van Amelroy etc.

Een missive aen neef *Hendrick van Alckemade,* heer van Berckenrode, geschreven van de heer Baron *van Reede,* heere van Rijnswou

Missive aen neef *van Alckemade,* heer van Berckenrode, geschreven van *Alt van Wassenaer,* heer vande Bosche

Missive aen mijn *Floris van Alckemade,* geschreven van *Wighbolt Ripperda van Wirdum*

Missive aen mijn *Floris van Alckemade* van Baron *de Heerma*

Item van *Roelof van Arckel,* heer van Broeckhuyse

Een missive aen mijn *Floris,* waer in worde geadverteert vande te maken kronijck

Octroy bij de State van Hollandt om te disponeren der goederen, verleendt aen Joncheer *Floris van Alckemade*

Extract uit het selve octroy, gecopieert in dato den 29 Sept. 1678

Seker extract uyt -de resolutie vande Hoogh Ed. Moogende Heeren Ridderschap ende Ed. van Hollandt en Westvrieslandt, beginnende „Nogh op de requeste van Jonchr *Floris van Alckemade* om te moogen hebben in coop" etc, „is naer deliberatie toegestaen aen de voors, Jonchr *Florens van Alckemade"* etc.

Een copie onder de handt daer *Theodericus de Alckema* als getuyge staet over de kerckwijdinge van Egmondt, 1143

Item opt selve pampier als getuyge over seecker leen *Gerbrandus de Alckma,* 1226

Item *Ths de Alckemade* obijt 1328, den 20 April, legavit Eclesie Egmundencie x ss Annuatim

Verklaringe van *Sijbrandt van Alckemade* weegens de Autoriteyt van *Floris van Alckemade,* sijn grootvader.

Twee perquemente versegelde leenbrieven, een van *Willem van Alckemade* in dato den 3 July 1512; item nogh een gelijcke brief van *Willem van Alckemade,* ridder, in dato 1546, den 14 Decembris, beyde met afhangende roode wasse zeegelen, met de Leeuw en een wilde man met een grieffioen het schilt houdende.

Een bundeltije daer in eenige houwelijcke proclamatien; de handt teeckeninge van *Jan van Alckemade Florisz.* met een attestatie: een verklaringe ten versoecke van *Sijbrandt van Alckemade:* copije van een obligatie tot laste vande stadt van Leyden van 500 gls, ten profijte van Jor *Floris van Alckemade van Berckenrode,* 1615; attestatie van Jor *Jacob van Alckemade* vande wegh inde Vogelesanck; een verhael int oovergaen van

28) **F.A.C.**

29) **De** grootmoeder van *Sybrandt van Alkemade* was *Lysbeth Jacobsdr. van Hoeff.*

Amsterdam; een copije van houwelijcke voorwaerde van *Johan van Wouda* en *Floris Catrijn*, joncksте dochter van *Johan van Boggen* tot Delft,

Een oudt geschildert wapen op parquement, sijnde het wapen van *Alckemade*, weesende een swarte leeuw op een silver velt, gebroocken met een label [30]).

Nogh het selve wapen op pampier met het devies int leeven strijdt hebbende gebroocken met een pijl van booven inde borst, anno 1569

Nogh een grieffioen in een ruyt, sijnde het wapen van *Houf*

Nogh het wapen ***van*** *Alckemade* en *Arckel* gequartireert

Een parquemente wapen van *Martens*, met vier inde kante staende

Een wapenbrief van *Martens*

Een copije von seeckere fundatie van Acte, bij *Isbrandt van Alckemade* en *Gerrit van Oesgeest*, 1416, sijn vicarije

30)= barensteel.

Het geslacht Van Drie1 te Den Bommel,

door DR. J. MAC LEAN.

1. *Dirck Arens*, geb. omstreeks 1560, schepen van Ooltgensplaat, † vóór 22 juli 1641, hij was minstens twee maal gehuwd, tr. 1° *Leuntgen Leenerts Vogel;* tr. 2° *Neesje Marselis;* zij hertr. *Pieter Arensen Pover*, met wie zij, wonende in de polder van Bommel, op 30 maart 1645 testeert (r.a. Ooltgensplaat D XXIV, no. 110).

   Uit het eerste huwelijk:

   1. *Lodewijck*, volgt 11
   2. *Neeltgen Dirx*, tr. 1° *Hendrik Symonsz. van der Stel;* tr. 2° *Leenert Crijnsz. Kievith.*
   3. *Philip Dircxsz.*
      Hij had een dochter:
      Berbel Flips, tr. *Cornelis Davitsen Kievith*, zn. van *David Crijnse Kievits.*
   4. *Job Dircxsz.*, tr. *Geertruyt Leenderts Vogel.*
      Uit dit huwelijk een zoon: *Leendert Jobse*, † zonder descendenten.

      r.a. Ooltgensplaat D XXIV, no. 110, 27 februari 1652: *Leendert* ***Jobse*** testeert. Noemt zijn oom *Lodewijck* ***Dirckse*** dijckgraaf, zijn neef ***Dirck*** *Lodewijcks.* Erfgenamen zijn de kinderen van wijlen ***Neeltgen Dircx,*** te weten *Symon Hendricxsen,* ***Aren*** *Hendricxsen, Matgen Hendricx van* ***der Stel*** gehuwd met ***Gerrit*** *Teunissen van* ***Puroye,*** *Neeltgen* ***Leenclers*** gehuwd met ***Adryaen*** *Cornelisz. Kattestaert, Hendrick Leenders, Crijntgen Leenderts.* Verder zijn erfgenamen ***Berbel*** *Flips*, gehuwd met *Cornelis Davitsen Kievith* en *Leentge Dircx* gehuwd met *Johannis Teunissen* ***van*** *Proyen.* Van de zijde van zijn moeder erven *Cornelis Leenderts* ***Vogel,*** nog eea *Cornelis* Leenderts ***de Vogel,*** het weeskind ***Thoontgen*** van *Barent* ***Leenderts de Vogel*** en *Leentgen* ***Dircxs*** voornoemd gehuwd met *Johannis* ***Teunissen*** *van Proyen.*

   Uit het tweede huwelijk?:

   5. *Leentge Dircxs*, tr. *Johannes Teunissen van Proyen.*
      Weeskamer Ooltgensplaat no. 106, pak 102, rekening 311: Rekeningen van het -weeskind van wijlen ***Dirck*** *Arensen* en wijlen *Leuntgen* ***Leenderts*** ***(28*** januari 1643).
      Weeskamer Ooltgensplaat no. 106, rekening 362, 9 april 1648: *Lodewijck Dircxsz.* dijckgraeff, ***Leenert*** *Crijnsz.* ***Kievith*** weduwnaar van *Neeltgen* Dircx, *Cornelis Davitsen* ***Kievith*** getrouwd met *Barteltgen* dochter van *Philip Dircxsz.,* ***Lodewijck*** *Dircxsz.* voogd van *Leen-*

dert Jobse. enige wees van ***Job*** *Dircxsz.* bij ***Geertruyt*** ***Leenert Vogels,*** *Leentge Dircxs* dochter van *Leuntgen* ***Leenert Vogels*** met als voogd ***Geerit*** Teunisx. van *Puroye* nomine uxoris neve, tesamen kinderen en, kleinkinderen van *Dirck Arens,* die in den polder van Den Bommel was overleden. De inventaris was van 4 april 1641, het accoord tussen de erfgenamen van 11 mei 1641, zij kavelden 28 januari 1642. Administrateur is ***Pieter*** *Arensen* ***Pover*** getrouwd met Neesgen *Marchelis,* ***we***duwe van ***Dirck*** *Arensen.*

II. *Lodewijck Dircks*, geb. omstreeks 1600, dijkgraaf van de Bommelse polder 1642, 1643, 1644, 1647, 1653, oud-dijkgraaf in 1663, kerkmeester 1653-1655, ouderling 1657-1660, begr. Den Bommel 3 oktober 1666, tr. 1° *Nelleken Cornelis*, † vóór 8 februari 1624; tr. 2° *Neeltgen Bartels*, begr. Den Bommel 14 februari 1665.

Lodewijk *Dirks* wordt vermeld op de kerkklok van Den Bommel; deze kerk werd in 1647 gebouwd.

Weeskamer Den Bommel, no. 82, 8 februari 1624: *Loodewijck* ***Dircks,*** weduwnaar van *Nelleken Cornelis,* heeft één kind. Bloetvrienden in deze uitkoopakte zijn *Leendert* ***Jansse*** en *Adriaen Pietersz. Parien.*

Idem, 19 mei 1642: ***Lodewijck Dircx,*** dijckgraeff.

r.a. Ooltgensplaat no. 94, 16 april 1663: ***Neeltge*** *Bartels,* huisvrouw van *Lodewijck Dircxs,* oud-dijkgraaf van de polder van Den Bommel.

Idem D XXIV, no. 110, 22 april 1663: Zij testeren. Hij noemt zijn zoons Aren en ***Dirck*** alsmede ***Pieter*** de zoon van wijlen ***Bartel*** *Lodewijxsen* en *Anneken Povers.*

Kinderen:

1. *Bartel Lodewijks,* volgt IIIa.
2. *Dirck Lodewijkse van Driel,* tr. Den Bommel 1 mei 1678 (ondertr. 9 april) *Leentie Engels,* j.d. van aldaar en „woonende beijde alhier".

   Dirck Lodewijckse erfde ca. 56 gemeten van zijn neef ***Leendert*** *Jobsen.* De laatste vermaakte in het geheel ca. 190 gemeten aan diverse familieleden. (r.a. Ooltgensplaat D XXIV no. 110, 27 febr. 1652.)
3. *Aren Lodewijks van Driel,* volgt IIIb.

IIIa. *Bartel Lodewijks*, geb. omstreeks 1630, diaken te Den Bommel 1656-1657, begr. aldaar 12 augustus 1658, tr. *Annetje Arents Pover*, † na 14 oktober 1681; zij was zuster van *Jan Arens Pover*, en weduwe van *Aren Hendriks van der Stel.* Zij hertr. *Marynis Hermans Verhage*, die † vóór 10 juni 1678.

r.a. Den Bommel no. 99, 12 november 1651: *Annetje* ***Arens Pover*** koont van *Lodewijck Dircxs.,* oom van haar man, ca. 16 gemeten land, geërfd van *Leendert Jobsen.*

r.a. Den Bommel no. 99, 10 juni 1678: *Annetje Arens* ***Pover,*** laatst weduwe van *Marinus Hermans Verhage.*

Kinderen:

1. *Dirck Bartels,* drie jaar oud in 1658, begr. Den Bommel 30 november 1659.
2. *Pieter van Driel,* één jaar oud in 1658, tr. (als j.m. van Den Bommel) Den Bommel 27 augustus 1679 *Clasina Cornelis Heere,* j.d. van Colijnsplaat, „woonende beyde aldaer".

   Weeskamer Ooltgensplaat 106, pak 110, no. 419, ***2*** oktober 1662: *Bartel Lodewijcksen* overleed in de polder van, Den Bommel. Er is een inventaris van 20 september 1658. Genoemd worden: ***Marinus*** *Hermansen* ***Verhage*** getrouwd met *Anneken* ***Arens Pover*** laatst weduwe van *Bartel Lodewijcks* en daarvoor vaa ***Aren*** ***Hendricx van der Stel,*** zuster van ***Jan Arens Pover.*** Kinderen zijn ***Dirk*** drie jaar en ***Pieter*** één jaar oud.

IIIb. *Aren Lodewijks van Driel,* dijkgraaf in 1666, 1672, dijkgraaf en ouderling van Den Bommel in 167-3, kerkmeester

1672-1673, begr. Den Bommel 9 augustus 1674, tr. (als j.m.) Den Bommel 1 juli 1670 *Pietertgen Huubrechfs*, j.d., beiden woonachtig' in Den Bommel.

Weeskamer Ooltgensplaat no. 106, pak 116, no. 490, 16 februari 1685; wijlen ***Aren Lodewijcks van Driel*** was gehuwd met ***Pietertie Huybrechts,*** die na hem overleed. Hij was dijkgraaf van Den Bommel, Tille, Uytslagh en Den Bommels Molenpolder. Er is een kind *Neeltien Arens,* oud 12 jaar; ook een kind van hen was *Lodewijck,* in augustus 1684 overleden.

Kinderen:

1. *Lodewijck van Driel,* ged. Den Bommel 1 maart 1671 (get.: Dirck Lodewijckse van Driel, Corstiaen Lodewijckse de oude en Crijntge Leenderts), † aldaar in augustus 1684.
2. *Neeltie van Driel,* ged. Den Bommel 30 september 1672 (get. Annetie Imants), † na 16 februari 1685.
3. *Huybrecht van Driel,* ged. Den Bommel 9 februari 1675 (get.: Cornelis Spaen, Johannis Teunisse van Proyen, Emmetgie Geerits, Annetgie IJemant en de huisvrouw van Johannis van Proye), begr. aldaar 24 februari 1675.
4. *Aren van Driel,* ged. Den Bommel 9 februari 1675 (dezelfde getuigen), begr. aldaar 24 februari 1675.

KORTE MEDEDELINGEN.

Van Essen.

(LXXXIV, kol. 2-23, 44-76, 85-108, 390/391, 434).

Onder de in mijn bezit zijnde familiepapieren wind ik de volgende aantekening van Mr. Jan van Heurn dd. circa 1736, omtrent de in de vorige jaargang van dit maandblad, kol. 74, onder VIe, 2 genoemde *Geerfruidf van Essen,* echtgenote van *Alphert van Isselmuden,* Deze aantekening luidt als volgt:

„*Geertruijt van Essen* is tot Utrecht begraaven 22 May 1624 in de buerkerk ontrent de suijder deur, als men die in gaat aan de linkerkant tussen deselve deur en de eerste pilaar; alwaar ik haar waapen in junij 1736 met het volgende opschrift gevonden hebbe:

Esaia 26 ... 19
... (onleesb.) ...Mortui tui
Resurgent Cadavera Tua

Isselmuden	wapen: gedeeld	*Essen*
Mulart	1. *Van Isselmuden,*	*Clooster*
Essen	11. *Van Essen.*	*Hoier*
Buckhorsf		*Mulart*

Memoria
..... etc. ....."

Van deze *Geertruijf van Essen* alsmede van haar echtgenoot *Alfert van Isselmuden* bezit ik door J. van Attevelt vervaardigde (copie-?) portretten, evenals (o.m.) van haar dochter *Maxia van Isselmuden* en van de echtgenoot van deze laatste, Ds. *Jan van Langen,* predikant te Utreuht.

Bovendien zijn in het door voorgenoemde Jan van Heurn geschreven geslachtsregister opgenomen afschriften van de huwelijkse voorwaaaden dd. 27 oktober 1577 van *Geertruijt van Essen* en *Alfert van Ittersum* en het testament van *Geertruijf van Essen* dd. 28 juni 1615. De originele akten, destijds aanwezig, zijn sindsdien verloren gegaan.

Mocht een der lezers voor genoemde portretten en/of stukken belangstelling hebben, dan zal ik zulks gaarne vernemen.

JHR. N. C. VAN HEURN.

Gansneb genaamd Tengnagel.

(LXXXIV, kol. 430-433).

In de vorige jaargang van dit maandblad, kolom 431, schrijft Mr. J. Belonje, dat *Frans van Gansneb genaamd Tengnagel* in 1601 gehuwd zou zijn met „*Elisabeth Braë,* dochter van *Tycho Braë* uit Bohemen, wonende in Oostenrijk."

Aanvullend kan ik mededelen„ dat genoemde *Elisabeth Braë* identiek is met *Lisbet Brahe,* † Kopenhagen 6 juni 1652, 'dochter en zesde kind van de wereldberoemde astronoom *Tycho Brahe,* geb. Knudstrup (Denemarken) 14 december 1546, † Praag 24 oktober 1601, die bij een niet-vrije vrouw, genaamd *Kirsfine,* † Meissen in 1604, negen kinderen had verwekt, die naderhand door de familie *Brahe als* wettig werden erkend. Vgl. ook „Stamtavler over Danske Adelsslaegter, ved A. Thiset, 11, Kjøbenhavn 1891," blz. 52, waar staat vermeld, dat *Lisbet Brahe* in 1601 trouwde met „*Frands Gagnes von Teknagel til Baupe,* keiserlig Bibliothekar" (sic!).

P. R. TH. ZANDER TER MAAT.

Sweerts de Weert.

In het tijdschrift „Taxandria" XV, 1908 publiceerde wijlen M. G. Wildeman een bijdrage tot de familie-geschiedenis van het aanzienlijke Brabantse geslacht *Sweerfs de Weert* (bldz. 44 e.v. en 81 e.v.), er daarbij op wijzende, dat deze familie hoegenaamd niets te maken heeft gehad met het adellijke geslacht *Sweerts de Landas,* terwijl „Nederland's Adelsboek" zulks slechts schijnt te bevestigen. Niettegenstaande deze aanwijzingen valt het op, dat de samensteller en aanvullers van het bekende „Genealogisch Repertorium" door Jhr. Mr. E. A. van Beresteyn [1]) in voce *Sweerts de Weert* hierover blijkbaar een andere mening koesteren, immers daarin is *Sweerfs de Weert* onder een gelijke noemer als *Sweerts de Landas* gebracht!

Wildeman behandelde in voornoemd artikel het geslacht *Sweerts de Weert* voorzover dat in de XVIde en in de aanvang der XVIIde eeuw leefde, maar prompt stopte hij 'daarna.

Dit geslacht heeft niettemin een langduriger voortbestaan gekend. Een bewijs daarvoor leverden mij de 'dossiers losse stukken van de Hoofdbank van Echt (Limburg), aanwezig in het oud-rechterlijk archief der provincie Limburg te Maastricht en wel het protocol no. 2266, alwaar een transport geboekt staat van een akker op de Groote Bellicken, gelegen onder Echt, groot 197 roeden en 8 voet van 6 Junij 1753 (fol. 204 vso. en 205 ro.). Daar dan staat, dat de „Weduwe Juffrouwe *Anna Margariet Matteij Sweerts de Weert* met wille en consent van haeren respectievelijke soone *Wilhelmus Zweertz* wie mede met approbatie ende aggreatie van haar respectievelijke dochter *Anna Elisabefh Sweerfz de Weert* geassisteert bij haeren geassumeerden momboir *W: G. Sweers de Weert* beijde onder haere signatuijre", als verkopers optraden. — Mede werd daar getekend door „*J: E: Sweert* (!) *de Weerdf* (!) oudt 26 jaer."

MR. J. BELONJE.

---

1) Deel 1, 's-Gravenhage 1948, bldz. 301. Zie mogelijk ook Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins „Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden, in en uit de Kerken der Provincie Noord-Brabant, I, Utrecht 1924, bldz. 253/4.

Doopsgezinde Dantziger takken van het geslacht De Veer.

(LXXXIV, kol. 338-358, 434).

Enige door mij verstrekte gegevens voor de genealogie der Dantziger takken De *Veer* blijken niet geheel juist te zijn. De hieronder volgende rectificaties zijn gegrond op onderzoekingen van het huidige Poolse staatsarchief te Dantzig (directeur Dr. Roch Morcinek).

kol. 344: *Catharina von Roy*, echtgenote van *Gijsbert de Veer* (IIe, 9), was dochter van *Peter Janssen von Roy* en *Maria* .....; het is niet zeker, dat zij te Dantzig werd geboren.

kol. 344/345: de man van *Agnefa de Veer* (IIe, 11) was *Peter von Roy*, geb. Dantzig (?) in 1644, koopman in zijde en passementen te Amsterdam en Dantzig, † Neugarten 6 dec. 1698, zn. van *Peter Janssen von Roy* en *Maria* ..... hij hertr. Dantzig 19 okt. 1681 *Catharina Kröcker* etc. (cf. LXXXIV, kol. 345).

JOACHIM VON ROY.

Het wapen van het waterschap „Tusken Mar en Klif".

Bij Koninklijk Besluit van 2 juni 1967, no. 12 is aan het in het Zuid-Westen van Friesland gelegen Waterschap „Tusken Mar en Klif" een wapen verleend, waarvan de officiële beschrijving luidt als volgt:

Gevierendeeld: 1, In zilver drie omgewende hellebaarden waartussen twee omgewende strijdbijlen, alle van azuur en gesteeld van sabel, de hellebaarden boven de bijlen uitstekende en alle stelen komend uit de onderrand van het veld: 11 en III. Links geschuind van azuur en keel, waaroverheen een steigerende hengst van zilver: IV. In zilver drie gespannen handbogen van sabel, naast elkaar geplaatst, met de pezen aan de linkerzijde. Over alles heen een hartschild van azuur, beladen met een keper van zilver, boven vergezeld van twee zespuntige sterren van goud, onder van een omgekeerde gezichtswassenaar, eveneens van goud. Het schild gedekt met een kroon van drie bladeren en twee paarlen.

De hellebaarden, strijdbijlen en handbogen die in het lste en 3de kwartier zijn geplaatst, herinneren aan de befaamde slag bij Warns, waar op 26 september 1345 de Hollandse graaf Willem IV verpletterend werd verslagen door de Friezen. In deze slag sneuvelde niet alleen graaf Willem zelf, maar met hem kwam de bloem van de Hollandse en Zeeuwse adel om het leven. In het met vele wapens van gesneuvelden geïllustreerde boekje van Jean van Malderghem „La bataille de Staveren" is te lezen, dat de Hollanders door het water naar het land waadden, nadat men de schepen gewoon op het strand had laten lopen. Men streed dus niet te paard. Van graaf Willem staat vermeld dat hij vocht met een strijdbijl en dat hij 'door een bijlslag op het hoofd is gedood.

Het tweede en derde kwartier zijn blauw en rood gekleurd als toespeling op de naam van het waterschap.

„Mar" is het Friese woord voor „meer" en dit wordt met de blauwe kleur gesymboliseerd, onder de „kliffen" van de Gaasterlandse kunst is er een dat het „Rode Klif" heet, vandaar de rode kleur.

De paarden op deze velden vormen een herinnering aan de „wilde merckte" een soort openluchtjaarbeurs, die krachtens het bestand op 22 juni 1348 door de Friezen met Holland gesloten, elk jaar op „Mariënhemelvaertsdag" (16 augustus) bij het dorp Harich werd gehouden. Kooplieden van de overzijde der Zuiderzee mochten dáár 'hun goederen te koop aanbieden. De aanvoer moest noodgedwongen geschieden met weinig diep gaande schepen want de Friese steden stonden vijandig tegenover de Hollandse handel en hielden de havens met name die van Stavoren gesloten. Desondanks had de markt een zeer grote economische betekenis en ofschoon die later verminderde, bleef het tot in de 16de eeuw een zeer levendige aangelegenheid. De handel omvatte vrijwel alles wat men destijds nodig had en volgens de heer Spahr van der Hoek (kenner van de geschiedenis van het boerenbedrijf in Friesland)' werden er ook de paarden verhandeld, die de boeren na de hooioogst, gedurende de winter niet meer nodig hadden. Daar het steigerende paard een aantrekkelijke wapenfiguur is, is de keuze hierop gevallen.

Het hartschild is het wapen van het geslacht *Van Swinderen*, dat op het slot te Rijs resideerde en waarvan de geschiedenis door en door verweven, is met de historie van de streek. De kroon is alleen het gebruikelijke versieringselement.

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen der gemeente Anloo,

Bij Koninklijk Besluit van 15 september 1932 is aan de gemeente Anloo een wapen verleend, dat overeenkomstig de wensen van de gemeenteraad zou worden vastgesteld. Desondanks is op het daarbij uitgegeven wapendiploma het wapen iets anders getekend, waardoor het een geheel andere heraldische samenstelling kreeg.

Het gemeentebestuur had een schildverdeling in drieën gewenst, die verkregen werd door van het midden der bovenrand twee wat naar binnen gebogen lijnen te laten lopen naar de beide onderste schildhoeken. De heraldische term voor een dergelijke schildverdeling is „ingebogen — gekapt", maar omdat deze term voor leken moeilijk te begrijpen is sprak het gemeentebestuur in de aanvraag van „een tot de bovenrand van het schild reikende ingebogen punt".

Bij de officiële vaststelling van het wapen liet de Hoge Raad van Adel de woorden „tot de bovenrand van het schild reikende" weg en de tekenaar liet deze punt dan ook eindigen op enige afstand van de bovenrand.

Over deze zaak is destijds een hele correspondentie gevoerd, waarbij bleek, dat gebrek aan eenheid in de terminologie en met name een onnauwkeurigheid begaan bij de bewerking van de 3de druk van Rietstap's Handboek der Wapenkunde de narigheid had veroorzaakt.

Op 23 maart 1967 verzocht het gemeentebestuur de fout te willen herstellen en tevens te bepalen dat het wapen met zoveel woorden op een voetstuk zou worden geplaatst. Bij Koninklijk Besluit van 29 mei 1967, No. 45, werd aan dit verzoek voldaan.

De omschrijving luidt nu:

In goud een ingebogen, tot de bovenrand van het schild reikende punt van sabel, beladen met een tot de eed opgeheven rechterhand van goud, ter weerszijden van de punt een afgewende sleutel van sabel, de baard benedenwaarts gericht, de steel boven eindigende in een geknopte malie, waarbinnen

een kruis, Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen en gehouden door twee wildemannen omkranst en omgord met eikenloof, in de vrije hand een knods over de schouder houdende, alles van natuurlijke kleur. Het geheel geplaatst op een wit voetstuk.

De beide sleutels herinneren aan het feit, dat de bisschop van Utrecht, in de middeleeuwen enige honderden jaren lang als graaf van Drenthe wereldlijk heerser over het Oversticht, te Anloo een „hof" had, waar een „spijker" („spicarium") stond voor het bewaren der aan zijn administratie afgedragen tienden. Dit spijker werd uiteraard deugdelijk afgesloten (vandaar de sleutels), het kruis in die sleutels accentueert de bisschoppelijke bemoeiing met dit primitieve belastingkantoor.

De tot de eed opgeheven hand herinnert aan de vergaderingen, die de Drentsche Etstoel („ette" = gezworene) jaarlijks op Sint Magnus te Anloo placht te houden.

De schildhouders zijn opgenomen als herinnering aan de vele praehistorische monumenten (w.o. 9 hunebedden) die nog op territoir der gemeente kunnen worden aangewezen.

De kroon is het gebruikelijke versieringselement. Het voetstuk dat nu uitdrukkelijk in de beschrijving is genoemd, is in de plaats gekomen van de arabesk die onder het oude wapen was getekend.

Mr. G. A. Bontekoe.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften,

C. Douxchamps-Lefèvre, Inventaire analytique des enquêtes judiciaires du Conseil de Namur. Bruxelles, 1967. dl. II: 1601-1633.

Vermeld worden hierin o.a. *Willelmine van Bronchorst,* vrouw van 1. *Alexis van Nassau,* heer van Corroy-le-Château, van 2. *Jan de Lannoy dit de Maingoval* en van 3. *Jean de Casembroot, Anne de Casembroot,* wed. van *André de Miranda, Drion, Guillaume Gulpen,* koopman te Maastricht,

H. G. Ph. E. v. Nerée, Gesamtnachkommenschaft der fünf Söhne von Carl Philipp Mauve, * 19.5.1754, † 8.3.1821, . . . und seiner Ehefrau Wilhelmine, geb. Möller, *3.12.1760, † 9.5. 1829 en z. Hamburg-Lokstedt, 1967.

Geeft een overzicht van de mannelijke en vrouwelijke nakomelingen van 4 zonen — de jongste zoon *Ernst Mauve,* geb. en overl. 1797, heeft geen nageslacht- van het in de titel genoemde echtpaar. Van de oudste zoon *Carl Christian Mauve (1782-1863) x* **1.** *Magdalena Cornelia van Britten de Jong* (1779-1850) stammen. vele Nederlanders af o.a. de bekende dier- en landschapschilder *Anthony (Anton) Mauve* (1838—1888). De Duitse takken stammen uit het 2de huwelijk van *Carl Christian Mauve* met *Therese Wagner* en uit zijn broers *Friedrich Wilhelm* (1789—1879), *Carl Heinrich* (1791—*1878)* en *Ludwig Gotthilf Diederich (1796-1867).* Laatstgenoemde was getrouwd met *Walburga de Nerée (* 1807—1862), zuster van de overgrootvader van de samensteller van het onderhavige genealogische overzicht. Behalve de geboorte-, huwelijks- en overlijdensjaren bevat het boek voor zover bekend de functies, beroepen en adressen der nakomelingen. Onder de Nederlandse nakomelingen paraisseren de namen *Van Gelder, Gerritzen, De Kock van Leeuwen, Pekelharing, Salm, Seydendaal, Swaen (van Poederoyen), De Vos* en *Witsen.*

Bij de aangehuwden treft men de namen *Adama, De Broer, Carbentus, Henny, Hirschig, Van Hoogstraten, Obermeyer, Troost* en *Vriesendorp* aan. De gegevens *Henny* en *Pekelharing* kunnen uit de genealogische litteratuur worden aangevuld: voor *Henny zie:* 48ste jrg. van Ned. Patriciaat en voor *Pekelharing:* Uit den gulden bijkorf enz. door G. J. Honig.

Deutsches Familienarchiv, bd.33 (1967).

Bevat o.a.: W. Grote, Nachkommen des *Georg Schlieper* und seiner Frau *Charlotte Wiilfing.* Tot de nakomelingen behoren mede: *Irma Schlieper* (kleindr. van genoemd echtpaar), geb. Barmen 23 okt. 1880, tr. 's-Gravenhage 1914/Barmen 24 febr. 1914 Jan *Willem Verberne,* geb. Rotterdam 3 april 1870, ass.-resident op Java, overl. Nice 16 aug. 1932. Zijn weduwe woont te Garmisch-Partenkirchen. Uit dit huwelijk behalve een jong overleden dochter: Dr. med. *Sieglinde Verberne,* geb. Semarang *27* maart 1916, tr. Garmisch-Partenkirchen 17 sept. 1941 Dr. med. *Sven Arthur Brauns,* geb. Ivorno (Zwits.) 10 juni 1915. [Karlsruhe-Rüppurr.]

Gedenkschriften Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde, buitengew. uitg. XXII (1967).

Zegelbrieven in de Collegiale en het Museum te Dendermonde door M. Bovyn, D. Liévois en J. Melkenbeeck.

Eigen Schoon en de Brabander, jrg. L (1967), afl. 9/10.

Hierin o.a.: A. Meulemans, De natie van de schoenmakers. (Vervolg.) Met naamlijsten van schoenmakers, schoenlappers enz. — J. Vrancken, Het oude Zelem. (Vervolg.) Heren van Zelem waren o.a. *Engelbert van Nassau, Hendrik van Nassau, René van Chalon, Willem de Zwijger, Filips Willem wan Nassau, Constantijn Huygens* e.a.

Jaarboek van Kon, Hoogstratens Oudheidkundige Kring, dl. XXXIV (1966).

H. Faes, Aspekten van let sociaal-economisch leven te Hoogstraten tijdens de 1ste helft van de 80-jarige oorlog. In vier hoofdstukken behandelt de schrijver resp.: Enkele demografische aspekten, De landbouw, De nijverheid en De Handel, het geheel voorafgegaan door een Inleiding en Bibliografie. — J. Lauwerys vervolgt zijn studie over: De Graven van Hoogstraten en bespreekt in dit gedeelte, waarin vele illustraties zijn opgenomen: *Karel de Lalaing,* de 6de Graaf, *Albert de Lalaing,* de 7de Graaf, *Paul de Lalaing,* de 8ste Graaf en *Maria Gabriëla de Lalaing,* 9de Gravin.

Vlaamse Stam, jrg. III (1967), afl. 5.

J. Hendrickx, Onze kwartierstaat: Gebroeders *Edward* en *Frans van Raemdonck,* 1895/97—1917. Door de grootmoeder van moederszijde: *Sophia Joanna van Herpen* (Temse 1829—Temse 1899) hebben genoemde broers — beiden sergeant in de 6de comp. van het 24ste linieregt. en beiden gesneuveld 26 maart 1917 te Zuidschote-Steenstrate — Nederlandse kwartieren. *Sophia Joanna van de Velde,* geb. *van Herpen is* dr. van *Hendrik van Herpen,* geb. Maren 22 maart 1783, schipper, overl. Temse 24 aug. 1853 en (getr. 1814) *Theresia Impens* en kleindr. van *Wouter van Herpen,* geb. Alem 12 jan. 1754 als zn. van *Corneel* en *Elisabeth Stockmans,* schipper, overl. Maren 20 jan. 1785 en (getr. Waspik 3 sept. 1780) *Petronella de Zeeuw,* geb. Waspik 17 dec. 1755 als dr. van *Peter* en *Maria Verschueren,* overl. Maren 1 nov. 1804.

a. b., jrg. III (1967), afl. 6.

L. Poplemont, Buitenechtelijk. Is een reactie op een publicatie in De Standaard, waarin de Franse dichter *Guillaume Apollinaire,* hoewel beide ouders ongehuwd waren een buitenechtelijk i.p.v. volgens schrijver een natuurlijk of onwettig kind werd genoemd. — F. Goole, Over de familie *Haecx.* Deze aantekeningen zijn ontleend aan een in 1719 door nots. J. J. Haecx samengestelde ms. genealogie. — L. van Acker, De edele familie *Nipho de Medici* in Vlaanderen. *Ferdinand Nipho de Medici,* kapt. leger van *Alexander Farnese,* was de eerste van het uit Sessa bij Napels stammende geslacht, die zich blijvend in de Nederlanden vestigde. Uit een verbintenis met een ,,femme libre non mariée" zijn drie zonen geboren, die allen omstreeks 1611 door aartshertog *Albrecht* en *Isabella* zijn ,,gelegaliseerd." De 'oudste dezer zonen t.w. *Geronimo Nipho de Medici,* overl. Brussel 17 nov. 1658, was gehuwd met *Maria de Haen,* dr. van de schout van Grave *Antoon de Haen.* In Ned. Leeuw 1905, k. 50, wordenvan laatstgenoemde drie kinderen vermeld, *Maria* is daar echter niet bij. — D. C. J. Bevaart, Vlamingen en Walen als soldaten voor de West-Indische Compagnie in Brazilië van 1648-1654. Op deze lijsten treft men o.m. de namen *Van Aensorge, Haulterive, De Kempenaer, Van de Mortel, Palinck, Piso, Du Sart, Schuyl* en *Van Woerden* aan. — F. C. en J. C. P. Jansen Verplanke, Hoe en waar ontstond de dubbele naam *Jansen Verplanke ?* — *G.* Nyssens, Nog *Puteanus.* Is aanvulling op het omtrent genoemd geslacht in het *eerste* nummer van de lopende jrg. van V.S. gepubliceerde.

Schrifttumsberichte zur Genealogie und zu ihren Nachbargebieten, afl. okt. 1967.

Bevat het 2de gedeelte van ,,Deutsche Bildnis-Kupferstiche mit bürgerlichen Familienwappen von Anfang des 16. bis Ende des 18. Jahrhunderts. (G—Z.) door W. Weidler. Met vermelding van portretten van *Dan. Gerdes(ius), Anton von Geusau, Leberecht* en *Otto von Guericke, Balth. -Alex. von Knobelsdorf, Joh. Anton van der Linden,* prof. med. prac. te Leiden, *Petrus van Musschenbroeck,* prof. wiskunde en wijsbegeerte, *Gerardus van Swieten,* lijfarts van keizerin *Maria Theresia, Laurentius Stenersloot,* pred. o.a. te Leiden.

Fuldaer Geschichtsblätter, jrg. XLIII (1967), afl. 2.

R. Pessenlehner, Die Gouverneurbilder von Maastricht in Schloss Fasanerie. Geeft levensbeschrijving van *Daniel Wolf von Dopff (d'Off)* en belangrijke aanvullingen op N.A.B. 1941, bl. 250, sub I. Uit het onderhavige artikel blijkt: 1. dat het geslacht niet, zoals in N.A.B. werd aangenomen, uit de Paltz, doch uit Hanau afkomstig is en 2. dat de genealogie één generatie kan worden opgevoerd. *Daniel Wolf von Dopff* is geb. Hanau 1650 als zn, van *Johann Wolfgang (Wolf) Dopff,* ,,Schultheiss und Zollerheber" (,,Praetor") te Hanau-Kesselstadt en van *Maria Catherina Geiselbach.* Laatstgenoemde is dr. van de ,,Gräflich Hanauische Rat und Stadtschultheiss" *Johann Conrad Geiselbach.*

Siegerland, jrg. XLIII (1966), afl. 3.

F. Menk, Die erste Gemahlin von *Friedrich Wilhelm Adolf* Fürst *zu Nassau-Siegen,* eine geborene Landgräfin *zu Hessen-Homburg.*

a. b., jrg. XLIV (1967) afl. 1.

F. Menk, *Johann* der Mittlere Graf *zu Nassau-Siegen (* 1561 -1623) und seine zweite Gemahlin. Met afb. van het geschilderde portret, dat in het Stadhuis van Breda hangt.

The coat of arms, d.l IX (1966), nr. 67.

J. F. Harmon, Concerning the assumption and regulation of armorial bearings in the United States of America. — A. F. J. Karlovsky, A few remarks on the *von Amsberg* family 'and arms.

a. b., nr. 68.

J. M. Spiegel, Japanese heraldry — a study of Mon. (Wordt vervolgd.) — L. Visegrady, The coat of arms of Hungary in the last 100 years.

a. b., no. 69.

P. M. Spiegel, Japanese heraldry — a study of Mon. (Wordt vervolgd.) — C. R. Hump'hery-Smith and M. G. Heenan, The Royal heraldry of England.

a. b., nr. 70.

P. M. Spiegel, Japanese heraldry — a study of Mon. (Slot.)

Year book of The Holland Society of New York, jrg. 1897.

Behelst o.a. de volgende van genealogisch belang zijnde artikels: 1. Names of Dutch settlers in Esopus. De 17de eeuwse gegevens, die op deze lijst voorkomen zijn ontleend aan de ,,Court Records" van Wildwyck (Kingston). De aan de namen toegevoegde jaartallen geven het jaar aan, waarin bedoelde personen voor het eerst in de registers zijn vermeld. Op de lijst behalve vele patronymica de namen: *Van Alen, Biljouw* (van Leiden). *Van Breemen, Ten Broeck, Crafford* (van Amsterdam), *Grevenraedt, Hoorenbeeck, Kunst* en *Wynkoop; 2.* First book of records of the Dutch Reformed Church of Brooklyn, New York: list of the members, marriages, baptisms. Als lidmaat worden tussen sept. 1660 en mei 1670 genoemd o.a. *Duurkoop, Hadders, Maria Fredericks* (van 's-Gravenhage), *Middag, Van Mullem, Rossillon* (van Leiden), *Soisson* (van Leiden). Bij de huwelijksinschrijvingen tussen 31 okt. 1660 en 22 nov. 1690 komen voor de namen *Bommel, Bosch* (van Ootmarsvm), *Buys, Neefjes* en *Wynant Pietersze* (van Eck, Betuwe) en bij de huwelijksafkondigingen *Van Duyn (3* jan. *1691), Slecht* (11 april *1696), Van der Veer (5* jan. 1695), *Waertman (17* jan. 1691 en 29 dec. 1694). Onder de dopelingen, ouders en doopgetuigen treft men aan de namen *De Beauvois* (1662), *Been* (1662), *De Bon* (1661), *Fonteyn* (1662). *Foreest* (1664), *Van Leeuwen* (1686), *Pos* (1689), *Salm* (1688), *Spronk* (1689), *Traphagel* (1662), *Van der Voort* (1706), *Vroom* (1681), *Van der Wyck (1694).*

a. b., jrg. 1901.

Dutch records in the city clerk's office, New York. Bevat naamregisters op de transportregisters (landoverdracht, hypotheek enz.) gedurende een bepaalde periode van het Nederlandse regime. Het geheel is verdeeld in: A. Grants of lands from the Indians and the Dutch West India Company and miscellaneous transactions [1630—1649], B. Conveyances of land in the city of New Amsterdam [1654—1672], C. Mortgages of land in the city of Amsterdam [1654—1660, 1664—

1675]. Op de lijsten komen verscheidene bekende namen voor: *Duyckingh, D'Hinjossa, Hudde, Kierstede, Kip, De Kleyn, Levy, Lubeck, Mantfoort, Pa(a)uw, Pluvier, Van Rensselaer, Van Ruyven, De Sille, Smedes, Stuyvesandt, Van Tienhoven, Van Tright, Van Valckenborch, Verplanck, Vis.* — De rubriek „In Memoriam", aan het slot van de jaarboeken, geeft een opsomming van overleden leden, bevattende jaar van benoeming tot lid, namen (voornamen voluit), woonplaats en datum en jaar van overlijden.

The New England historica1 and genealogical register, juli1967.

W. L. Sheppard Jr., Royal bye-blows 11: The illegitimate royal offspring Erom *Edward III* to Queen *Anne*. — W. L. Sheppard Jr., Royal bye-blows: additions and corrections [on] : The illegitimate children of the English kings Erom *William I* to *Edward III*.

Familia, jrg. IV (1967), no. 3.

J. Ploeger, Die *Prakke-geslag*. Behandelt uitsluitend de Zuid-Afrikaanse tak van het uit Drente afkomstige geslacht van die naam. De genealogie vangt aan met de 18de eeuwse *Jan Coops Pracken,* boer te Ruinerwold en getrouwd met *Marchien N.N.* Zijn achter-achter-kleinzoon *Adriaan Prakke,* geb. Utrecht 16 juli 1864, heeft zich in Zuid-Afrika gevestigd, alwaar hij *Hendrika Johanna Evertsen* huwde, De aantekeningen zijn ontleend aan een publicatie van de hand van Prof. Dr. H. J. Prakke. — J. A. Heese, Kwartierstaat van genl. *J. B. M. Hertzog*. Met kwartieren *Burger, Roos* en *Verwey*. — J. J. Scheepers, The founder of the *Scheepers* family in South Africa. Hierin wordt aangetoond, dat de stichter van de Zuid-Afrikaanse tak niet was *Isaac Scheepers,* van Rotterdam — zoals veelal in de litteratuur vermeld — doch *Coenraad Scheepers* uit Gelderland en zoon van *Jacob*. Genoemde *Coenraad* kwam vergezeld van zijn lste vrouw *Teuntje Gijsberts* en een zoon *Jacob* 1699/1700 in Zuid-Afrika. — J. H. Steenkamp, *Steenkamp*. (I.) Geeft een algemene beschouwing over de afkomst en de stamvader van de Zuid-Afrikaanse familie t.w. *Jan Harmensz. Steenkamp,* overl. 1744, tr. 1° 1714 *Geesje Visser* en tr. 2° *Jannetjie van Eck*. In een volgend artikel zullen de verschillende takken worden behandeld. — J. Ploeger, Nederlandse immigrante afkomstig van Groningen en Drente. (Vervolg.) Uit Groningen — prov. en stad — zijn o.m. afkomstig personen met de namen *Boneschans, Bottema, Buning, Hefting, Pesman, Talens, Woldendorp.*

Arma, juni 1967.

Bevat de artikels: 1. Heraldry in mediaeval warfare door T. R. Davies; 2. C. Pama, Arms of the navigators; 3. Gayre of Gayre and Nigg, The heraldic commemoration of deceased persons in Scotland; 4. C. Pama, *Van Blommestein Stewart-Bam*. Met wapenafb.; 5. L. G. Pine, The post war developments in the heraldry of Britain, in the new institutions and the new states formed from the former British empire.

Arma, no. 39 (sept. 1967).

C. Pama, Civic heraldry in greater Cape Town. — J. R. Carroll, Knighthood in the twentieth century. From „The Augustan Society Information Bulletin." — T. R. Davies, Heraldry in mediaval warfare. From „The coat of arms."

THA. J. VAN ALFF.

BOEKBESPREKING

Joseph Valynseele, Les prétendants aux trônes d'Europe. Paris 1967.

De heer Valynseele heeft aan zijn lange reeks publicaties thans een werk toegevoegd, gewijd aan Europa's troonpretendenten.

Na een inleiding van de duc de Castries, wordt aan elke pretendent een hoofdstuk gewijd. Het betreft hier de pretendenten van de navolgende Europese tronen: Albanië, Duitsland, Oostenrijk-Hongarije, Bulgarije, Spanje, Frankrijk, Italië, Portugal, Roemenië, Rusland en Yougoslavië. Schrijver geeft eerst in grote lijnen een overzicht van de geschiedenis van het land, de ups and downs van het vorstenhuis, beschrijft de oorzaken en omstandigheden van de val van de laatste heerser, om te eindigen met de lotgevallen van het vorstelijke huis na het troonsverlies en het curriculum vitae van de pretendent; hierbij wordt tevens uitvoerig ingegaan op de persoon van de pretendent, zijn levensomstandigheden, zijn beroep, zijn vermogensomstandigheden en de politieke aanhang in zijn land en elders.

De heer Valynseele zal met dit boek ongetwijfeld een groter publiek bereiken dan met zijn eerdere, vrijwel zuiver genealogische werken. Zeer velen zullen dan ook met genoegen dit boek ter hand nemen, dat — zoals de duc de Castries in het voorwoord terecht opmerkt — „se dévore comme le plus attachant des romans d'aventure et qui instruira beaucoup ses lecteurs".

Hier verder in te gaan op de interessante inhoud van dit bijna 460 bladzijden tellende boek is helaas niet mogelijk; het is voor de prijs van 50,— Franse francs verkrijgbaar bij de schrijver, 10 rue des Deux Gares, Paris Xe.

W. W. VAN VALKENBURG.

Dr. P. C. Boeren, De heren van Breda en Schoten ca. 1100 — 1281. Uitg. A. W. Sijthoff, Leiden 1965.

In dit maandblad zijn de oudste heren *van Breda* herhaaldelijk aan de orde gesteld: door Jhr. C. Ph. L. van Kinschot in 1916, door Jhr. Dr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius in 1932, door Dr. Henri Obreen in 1937 [1]). Dr. P. C. Boeren volgt hun spoor zonder het in allen dele met zijn voorgangers eens te zijn. Als stamvader wordt de lezer gepresenteerd heer *Hendrik van Brunesheim,* die in 1116 'optreedt als stichter van de kerk van Groot-Zundert. Dit is in overeenstemming met een oude traditie. Brunesheim mag beschouwd worden als hoofdplaats van het graafschap Brunengeruuz. Men moet het zoeken bij Tienen in België. Jhr. van Rheineck Leyssius wees wat dit betreft de goede weg [2]). Het denkbeeld van de heer Leyssius, dat heer *Hendrik* voornoemd met de oude heren *van Strijen zou* stammen uit het geslacht der graven *van Leuven,* de latere hertogen *van Brabant,* wordt echter door Dr. Boeren verworpen. Dit was trouwens al eerder door Pastoor G. C. A. Juten bestreden.

Baanbrekend in de conceptie van de heer Boeren is het inzicht, dat de oudste heren *van Breda en Schoten* niet in

1) „De Nederlandsche Leeuw" XXXIV (1916) kol. 174-179; L (1932) kol. 67-75, 104-107; LV (1937) kol. 235-238.

2) Men zie het kaartje in „De Nederlandsche Leeuw" LXI (1943) kol. 25-26.

twee afzonderlijke geslachten zijn te onderscheiden, maar dat zij in feite één stamhuis vormen, waarvan de leden zich afwisselend naar Breda en Schoten, later ook naar beide bezittingen tezamen hebben genoemd. Zekere *Amelricus Scotus,* die door vroegere auteurs voor de stamvader van de heren *van Schoten* werd gehouden, moet in deze visie het veld ruimen. Terecht betoogt de heer Boeren, dat het 'Latijnse *Scotus* „Schot", niet *„Van Schoten"* betekent, terwijl het al evenmin aangaat in Schoten bij Antwerpen een nederzetting van Schotten te zien, wat ook een latere legende-vorming hiervan gemaakt moge hebben.

Dank zij een diepgaande kennis vooral ook van de Belgische literatuur, die zich paart aan een bijzondere scherpzinnigheid, vermag de heer Boeren veel wetenswaardigs over zijn heren *van Breda en Schoten* mee te delen, hen ook telkens met andere geslachten in verband te brengen.

Natuurlijk worden niet alle problemen opgelost. Algemeen is het bekend, dat het bronnenmateriaal voor de behandelde periode schaars is, Bovendien is het sterk verspreid. Hoe vaak komt het niet voor, dat een tekst voor tweeërlei uitleg vatbaar lijkt of dat de geschiedvorser bij gebrek aan gegevens niet meer kan doen dan het 'opstellen van een min of meer aannemelijke hypothese! In zulke omstandigheden zal het altijd wel mogelijk blijken op een bepaald punt met de auteur van mening te verschillen of detail-critiek uit te oefenen, die de gegeven voorstelling van zaken hier en daar corrigeert en bijwerkt. Overigens lijkt niemand hiertoe meer bevoegd dan Dr. Boeren zelf getuige enkele artikelen van zijn hand, die na de verschijning van zijn boek het licht zagen [3]). Ze hebben voornamelijk betrekking op *Arnoud van Leuven,* gehuwd met *Elisabeth* laatste vrouwe *van Breda* uit het oude stamhuis, († 1280/'81).

Niemand zal het verwonderen, dat de auteur eerder uitglijdt op het Schotse ijs dan wanneer hij de vertrouwde Bredase en Brabantse grond onder de voeten heeft. Hoe anders het drie-leeuwen-wapen van Schotland en Denemarken te verklaren, dat de heer Boeren zijn lezers voorzet? Denemarken heeft inderdaad een wapen met drie gaande leeuwen. Ongetwijfel zijn de aanziende (leeuwen of luipaarden (lions léopardés) in de wapens van Normandië en het door de Normandiërs veroverde Engeland — respectievelijk twee en drie in getal — aan de Deense leeuwen verwant, maar in deze heraldische trits — Denemarken, Normandië, Engeland — is voor het wapen van Schotland met zijn klimmende leeuw geen plaats.

Toegegeven zij, dat deze opmerking het hoofdthema van de heer Boeren nauwelijks, raakt. Zo blijft dan de overheersende indruk, dat met dit boek en de beide aanvullende artikelen een goed en belangrijk werk tot stand is gekomen, dat ten aanzien van de oude heren *van Breda en Schoten* meer klaarheid schept dan tot nu' toe bestond.

Het boek is voor de prijs van ƒ 18,90 in de handel.

J. Fox.

Geschiedenis van het geslacht Van Dam van Isselt, door J. J. Hooft van Huysduynen. 1965.

Aan het geslacht *Van Dam van Isselt* is in de kolommen van dit maandblad reeds vaker aandacht gewijd. De Stichting Familiefonds Jacob van Dam heeft thans de volledige genealogie van het geslacht het licht doen zien en de bewerking daarvan toevertrouwd aan de 'deskundige hand van thans wijlen J. J. Hooft van Huysduynen. Deze wijst er echter op, dat 'deze geschiedenis niet door hem maar door wijlen de generaal W. E. van Dam van Isselt is geschreven en dat hij slechts de stof geordend, geboekstaafd en wat omgevormd en aangevuld heeft.

Als oudste bewezen stamvader moet thans worden beschouwd *Willem Jansz.,* vermeld 1395-1441 en gehuwd met *Geertruyt* . . . . Zijn kleinzoon *Willam van Dam,* schepen van Amersfoort in 1483, ontleende zijn familienaam aan het geslacht van zijn moeder, Deze oudste generaties staan thans vast op grond van een drietal akten, door de heer van Hinsbergen gevonden in het archief van de Leenkamer van de Utrechtse St. Paulusabdij. Deze akten zijn in het onderhavige boek opgenomen, doch overigens wordt slechts weinig medegedeeld over de bronnen, waarop de overige gegevens omtrent de eerste twee generaties berusten.

Peter Willamsz., de zoon van de stamvader, was sedert 1459 meermalen schepen van Amersfoort; dat — zoals op blz. 17 wordt gesteld — het door hem gevoerde wapen door hem zou zijn ontleend aan het geslacht van zijn tweede echtgenote *Willem (pje) van Dam,* en dat hij, „louter met een patronymicon, geen, man voor een eigen wapen" was, acht ik niet aannemelijk. Talrijk zijn toch in die tijd de gevallen van slechts patronymica voerende personen met wapens, daarentegen is mij nooit gebleken van het 'overnemen door een man van het wapen zijner echtgenote in dat tijdperk.

Tot in de 17de eeuw leverde het geslacht een aantal Amersfoortse regenten op, daarna — in de 18de eeuw — maakten leden deel uit van de regering van de stad Utrecht, Het geslacht kreeg geen grote uitgebreidheid: zijtakken stierven meestal reeds uit met de kinderen van de stamvader der tak.

Slechts enkele portretten van vóór 1800 van leden van het geslacht blijken- te zijn bewaard. Als enige niet-fotografische portretten zijn in het boek slechts afgebeeld een geschilderd portret van *Jacob van Dam* (1720-1783) en een lithografie, voorstellende *Willem Edmond van Dam van Isselt* (1796-1860). Te betreuren valt daarom, dat men geen reden heeft gezien om mede een afbeelding op te nemen van het op blz. 138 vermelde olieverf-portret van *Adriana van Dam* (*1648-*171 1), echtgenote van Mr. *K. R. van Kuffeler.*

Verschillende leden van het geslacht traden op de voorgrond, zoals o.m. de geschiedschrijver der O.I. Compagnie Mr. *Peter van Dam (1621-1706)* en bovengenoemde *Willem Edmond van Dam van Isselt,* die zich in 1830 als oprichter van het Korps Vrijwillige Jagers van Van Dam bekendheid verwierf. Van de leden van het geslacht worden uitgebreide, voortreffelijke biografieën gegeven, waarbij echter de gegevens over hun echtgenoten — vooral in de generaties vóór 1800 — wat in verdrukking zijn geraakt. Tot de twaalfde generatie worden slechts zelden de plaats en datum van geboorte en/of doop en de namen van de ouders van de aangehuwde mannen en vrouwen opgegeven. Om deze te weten te komen moet men dus de genealogie in Nederland's Patriciaat 1940 opslaan, Zelfs worden bij een in 1945 gesloten huwelijk slechts de voorletters (dus niet de voornamen voluit) van de schoonouders vermeld, terwijl bij het in 1963 gesloten huwelijk van een dochter van het geslacht haar echtgenoot slechts als Drs. *J. Geleynse* wordt genoemd, zulks in tegenstelling met zijn ouders, die hier wel met hun voornamen voluit worden vermeld.

Het boek wordt besloten met „De geschiedenis van het

3) P. C. Boeren, Waar lag Bruhames ? (Jaarboek „De Oranjeboom" XVIII - 1965, blz. 7'7-88). Dezelfde, Over de verpandingen der heerlijkheid Breda 1273-12'77 (Jaarboek „De Oranjeboom" XIX - 1966, blz. 105-122).

Familiefonds Jacob van Dam". De daarbij genoemde leden van de geslachten *Grothe (van Schellach)* en *Van Ewijck (van de Bilt)* behoren echter niet tot de adel en hun is op de bladzijden 234, 236 en 238 ten onrechte het praedicaat van jonkheer gegeven.

Deze kleine onvolkomenheden 'doen echter niet af aan de belangwekkende inhoud van dit zeer goed uitgevoerde boek over een oud en aanzienlijk Nederlands regentengeslacht. Een beperkt aantal exemplaren van deze 250 bladzijden en 17 voortreffelijk uitgevoerde platen tellende uitgave is voor verkoop 'beschikbaar; belangstellenden dienen zich daartoe te wenden tot Ir. J. van Dam van Isselt, Julianalaan 120 te Bilthoven.

W. W. **VAN VALKENBURG.**

Chevalier Emmanuel Coppieters de ter Zaele et Charles van Renynghe de Voxvrie, Histoire professionnelle et sociale de la famille Coppieters, 1550-1965, Premier volume: Sous l'ancien régime, précédé de La carrière d'un conseiller des finances de S. M., Jean-Baptiste Coppieters, chevalier, 1661-1732, par le Chevalier Emmanuel Coppieters de ter Zaele. Tablettes des Flandres, Recueil 7, Bruges 1966.

Het merendeel van de thans levende leden van het geslacht *Coppieters,* waarvan in dit boek de geschiedenis tot aan de Franse Revolutie wordt behandeld, maakt deel uit van de Nederlandse adel sedert in 1816 één lid door Nederlands koning wend benoemd in de Ridderschap van West-Vlaanderen en in de loop van 1822 drie leden erkend werden te behoren tot de Nederlandse adel.

De oudste bewezen stamvader is *Nicolaes Jansz. Coppieters,* die in 1557 met zijn zes kinderen burger van de stad Kortrijk werd en aldaar zijn beroep van waard in „De Gheete" uitoefende. Zijn nakomelingen stegen snel op de maatschappelijke ladder; via ambten als collecteur van plaatselijke accijnsen en ontvangers van belastingen bereikten zij spoedig belangrijke ambtelijke functies bij de administratie der Vlaamse belastingen. Onder hen trad o.m. op de voorgrond *Jan-Baptist Coppieters* ridder (1661—1732), heer van Vlamertinghe, lid van de Raad van Financiën van Keizer Karel VI sedert 1719, wiens carrière viel in het voor de Zuidelijke Nederlanden zeer bewogen tijdperk van de Spaanse Successie-Oorlog. In de bijna 200 bladzijden #beslaande biografie van deze vooraanstaande ambtenaar wordt diep ingegaan op deze zo belangrijke periode in de geschiedenis van onze zuiderburen, waarin de souvereiniteit over hun gebied van Spanje op Oostenrijk overging.

De volgende 275 bladzijden zijn gewijd aan de lotgevallen van het geslacht in de periode 1550—± 1800, waarbij de vaak uitgebreide levensbeschrijvingen van de leden van de verschillende takken te Kortrijk, Brugge, Nieuwpoort en elders een goed inzicht geven in de geschiedenis van dit aanzienlijke Belgische geslacht.

Ook aan de afstammelingen in de vrouwelijke lijn wordt aandacht besteed; voor Noord-Nederland zijn hierbij van belang de gegevens op blz. 281, betreffende *Jean Henri* baron *de Kreynck,* geb. in 1672 en kennelijk behorende tot het bekende Gelderse geslacht, en die op blz. 257, noot 10, over de uit Zeeland afkomstige admiraal *Marten Thijssen,* die in 1644 met de geslachtsnaam *Anckarhielm* in de Zweedse adel werd verheven.

In het nog te verschijnen tweede deel zullen de verdere lotgevallen van het geslacht *Coppieters* worden behandeld. Dit eerste 'deel telt 475 bladzijden en 65 illustraties en is voor de prijs van 400 Belgische franken verkrijgbaar bij de heer van Renynghe de Voxvrie, Wijnzakstraat 1 te Brugge; het tweede deel, dat ter perse is en dat ongeveer 500 bladzijden en 100 illustraties zal tellen, zal eveneens 400 Belgische franken kosten. Bij bestelling vóór het verschijnen van het prospectus voor dat tweede deel bedraagt de prijs van de beide delen tezamen 700 Belgische franken.

W. W. **VAN VALKENBURG.**

B. W. van Schijndel, Une Généalogie brabançonne: Les van Zeeland 1230-1965. Bruxelles 1965.

De *Van Zeeland's,* die in dit werk ter sprake komen, stammen uit een aantal verschillende geslachten, die mogelijk hun gemeenschappelijke stamvader hebben in een 'omstreeks 1230 geboren *Gerard van Zeeland.* Schrijver onderscheidt de oudste, door hem behandelde *Van Zeeland's* in drie groepen, stammende uit drie omstreeks 1260 geboren personen, t.w.:

a) *Lambert van Zeeland,* wiens nakomelingschap in de mannelijke lijn wordt gevolgd tot de eerste helft van de 15de eeuw;

b) *Hendrik van Zeeland,* wiens afstammelingen in de mannelijke lijn tot het eind van de 15de eeuw werden getraceerd:

c) *Jan van Zeeland,* uit wie een zeer talrijk nageslacht, dat in de mannelijke lijn is gevolgd tot en met het gezin van de in 1744 te Boxtel geboren hoedenmaker in 't Hang te Rotterdam *Willem van Zeeland en* welk gedacht mogelijk nog door diens in 1808 en 1811 geboren zonen of door de twee niet uitgewerkte takken, op blz. 79 vermeld, tot op heden is voortgezet.

Uit deze onder c genoemde *Jan van Zeeland* stammen bovendien een aantal geslachten in de vrouwelijke lijn, die de naam *Van Zeeland* hebben overgenomen. De meeste van deze *Van Zeeland's* in de vrouwelijke lijnen stammen uit het in de tweede helft van de 14de eeuw levende echtpaar *Conrad van den Wiel — Aleyt van Zeeland;* een tak van dit nieuwe *Van Zeeland*-geslacht sloot in de loop van de 16de eeuw huwelijken in de Brabantse kleine landadel en voerde in de 17de en 18 de eeuw het praedikaat van jonker. Als jonkers *van* (of *de) Zeeland* komen zij in de 18de eeuw voor te Beek in Noord-Brabant en zijn zij waarschijnlijk omstreeks 1800 uitgestorven.

Uit het uit *Van den Wiel* stammende geslacht *Van Zeeland* sproot *Anna van den Wiel (genaamd van Zeeland)* omstreeks 1550 gehuwd met *Jan van Vladeracken,* († in 1604), schout van Boxtel 1584—'85, van vaderszijde stammende uit een bastaardtak uit het bekende Brabantse geslacht *Van Vladeracken* en van moederszijde uit het geslacht De *Heusch* (waaruit stammen de latere Nederlandse baronnen *van Scherpenzeel Heusch* en de Belgische 'baronnen *de Heusch de la Zangrye).* Hun dochter *Maria van Vladeracken* († in 1649) had uit haar huwelijk met *Jan Marynen* pres. schepen van Boxtel (en, gezien de gegevens vermeld- op bladz. 106/109, kennelijk voorvader van het in De Nederl. Leeuw 1964, kol. 320 e.v., behandelde geslacht *Marijnen*), een dochter *Anna Marynen,* echtgenote van *Nicolaes Hansemekers,* koopman en schepen 1632—'52 van Geldrop, wier nageslacht de naam *Van Zeeland* aannam.

Laatstgenoemd geslacht *Van Zeeland* verkreeg in Noord-

Brabant tamelijke uitgebreidheid en is thans in ons land in elk geval nog vertegenwoordigd door de in 1885 geboren *F. H. M. van Zeeland*, gedurende meer dan vijftig jaren huisarts te Leidschendam, en thans met zijn echtgenote mevrouw *van Zeeland-Lops*, woonachtig in het rusthuis „Huize Liduina" te Hillegersberg. Mogelijk zijn er nog levende afstammelingen van andere takken van dit geslacht *Van Zeeland* in ons land aanwezig, maar de onvolledige bewerking van een aantal takken, waarover de gegevens vrijwel verborgen zijn in noten (blz. 155 noot 147, blz. 168 noot 230 en blz. 173 noot 244), maken het niet mogelijk om uit te maken of deze takken al dan niet uitgestorven zijn. Voorts kwam in België een tak tot groot aanzien: zij stamt uit *Arnold van Zeeland*, geb. te Geldrop in 1802, die sedert 'omstreeks 1826 te Bierbeek (België) gevestigd was als onderwijzer en later als gemeente-secretaris en aldaar in 1871 overleed. Zijn kleinzonen waren Dr. *Paul Guillaume* burggraaf *van Zeeland* (geb. in 1893), bekend als Belgisch minister-president en minister van Buitenlandse Zaken, etc., etc., in 1963 verheven tot Belgisch burggraaf bij eerstgeboorte, en Dr. *Marcel Ferdinand Michel* baron *van Zeeland* (geb. in 1897), tresaurier-generaal van het Internationale Rode Kruis etc., in 1954 verheven tot Belgisch baron met overgang van die titel na zijn dood op de kinderen van de voornoemde burggraaf *van Zeeland*, zijn broeder.

Een zevental kwartierstaten, gegevens over gelijknamige, doch niet bewijsbaar verwante geslachten en personen alsmede genealogieën van de aanverwante geslachten *Dossin (de Sainf Georges)*, *Delfosse*, en *Willemaers* en een naamregister besluiten het boek.

In totaal 21 zeer fraaie afbeeldingen en talrijke wapentekeningen sieren het boek. Het valt op, dat geen afbeeldingen zijn opgenomen van de ouders, verdere voorouders of naaste bloedverwanten van de in België geadelde heren *van Zeeland*, doch wel van de in de 18de eeuw geleefd hebbende echtelieden *de Vicq de Cutmpfich-de t'Serclaes*, die in feite totaal geen banden met het geslacht *Van Zeeland* hebben (zij waren de grootouders van de vrouw van een. volle neef van de grootvader van moederszijde van de burggravin *van Zeeland* geb. *Dossin de Sainf Georges* !!).

Ik wees er reeds op, dat een aantal takken in noten zijn behandeld, hetgeen de overzichtelijkheid niet bevordert. De in noot 234 van blz. 169 gedane mededeling omtrent het geslacht der jonkheren *Verheijen* suggereert ten onrechte een vrijwel op niets gebaseerde verwantschap. Verwondering wekt de mededeling in noot 125 op pag. 152, dat de familie *Wesferman* nog in het begin van deze eeuw het kasteel Helmond bezat (zulks n.b. naar aanleiding van een huwelijk van de weduwnaar van ene *van Zeeland* met een in 1746 te Reisenbeck (Dlnd.) katholiek gedoopte vrouw, wier moeder *Anna Elisabefh Wesferman* was genaamd). Kennelijk is hier verwarring met de protestantse jonkheren *Wesselman van Helmond*. De mededeling in noot 217 op blz. 166, naar aanleiding van het door *Joseph van Zeeland* van 1851 tot 1873 beklede ambt van burgemeester van Waspik, luidende: „En Brabant septentrional, les bourgmestres étaient nommés par le Roi des Pays-Bas et appartenaient à cette époque aux familles nobles ou patriciennes du pays", werpt door haar algemeenheid een te zonnig licht op de sociale positie en de afkomst van een groot aantal 19de-eeuwse Brabantse dorpsburgemeesters.

Bovenstaande 'opmerkingen bedoelen echter niet af te doen aan het grote belang van deze uitgave, waarin voor het eerst uitvoerige gegevens over de geslachten van de naam *Van Zeeland* in druk zijn vastgelegd en waarin men een schat van gegevens over talloze Brabantse geslachten aantreft.

Het bijna 280 bladzijden tellende boekwerk is tegen de' prijs van ƒ 71,50 te verkrijgen bij Drukkerijen Vermeys, Markendaalseweg 73 te Breda (giro nr. 1073738).

W. W. VAN VALKENBURG.

Diddens, fünf Jahrhunderte in Ostfriesland 1422-1965. Erster Band, Herausgeber: Johannes-Vienne Smidt, Erica Smidt-Oberdieck. Leer (Ostfriesland) 1966.

De oudste, bewezen stamvader van het geslacht *Diddens* is *Didde Sybels*, „Hofbesitzer" en kerkvoogd te Bunde in Oost-Friesland, die na 1688 overleed. Zijn talrijk nageslacht is ook nu nog voor een groot deel in Oost-Friesland woonachtig; zelfs te Bunde zijn nog steeds leden van het geslacht gevestigd.

Een tweetal leden van het geslacht vestigden zich in Nederland en werden de stamvaders van twee thans nog in ons land voortlevende takken, zij waren: *Heyko Diddens (1797-1856)*, landbouwer en kerkvoogd te Oudeschans, (gem. Bellingwolde), en *Albert Botjes Diddens* (1861—1925), bezitter, van de plaats Vogelzang bij Scheemda,

In de genealogie zijn ook (opgenomen gegevens over de kinderen van dochters van het geslacht, waaronder die van *Jantina Diddens* (1821—1894), in 1842 te Bunde gehuwd met Prof. Dr. *Anfhony Niermeijer* (1814—'55), hoogleraar te Leiden sedert 1852 en eerder predikant te 's Heer Arendskerke en te Wemeldinge. In de gevallen, waar afstammelingen in de vrouwelijke lijn de geslachtsnaam *Diddens* overgenomen hebben, is hun nageslacht van de naam *Diddens* volledig uitgewerkt.

De onderhavige genealogie der afstammelingen van bovengenoemde *Didde Sybels* omvat in totaal 1111 nakomelingen.

Een achttal „Stammlisten" gaan aan de genealogie *Diddens* vooraf: deze verschaffen gegevens over mogelijke, doch onbewezen voorouders in de mannelijke lijn van *Didde Sybels*, teruggaande tot het begin van de 15de eeuw, hunne afstammelingen en verwanten. Onder die verwanten wordt ook genoemd *Frerick Emsinge*, sedert ongeveer 1550 de echtgenote van *Lübbert Meier*. Een portret in het „Landesmuseum für Kunst und Kulturgeschichte te Oldenburg i.O., daterende uit omstreeks 1550/1560 kon op grond van de onderzoekingen. van de heer en mevrouw Smidt-Oberdieck worden geïdentificeerd als het portret van bovengenoemde *Frerick Emsinge*. Dank zij de welwillende toestemming van voornoemd Landesmuseum te Oldenburg i.O. is het ons mogelijk een afbeelding van dat portret bij deze bespreking op te nemen. Het is nog niet gelukt te bepalen wie de schilder is van dit uitmuntende portret: deskundigen sluiten de mogelijkheid niet uit, dat de schilder ervan een Nederlander is geweest.

Voor de prijs van DM. 25,—, vermeerderd met de verzendkosten, is het meer dan 259 bladzijden tellende boek verkrijgbaar bij de heer Johannes-Vienne Smidt, Fabriciusstrasse 7 te 295 Leer (Ostfriesland, Duitsland).

W. W. VAN VALKENBURG.

Nederlands Joods Familiearchief. Register op de akten van aangenomen en behouden familienamen te Amsterdam. Uitg. Scheltema en Holkema N.V. en Polak & Van Gennep, Amsterdam 1967.

De in de laatste jaren in ons land sterk toegenomen belangstelling voor de Joodse genealogie is gebundeld in de Stichting **Joods** Familiearchief, die op 11 maart 1965 te Amsterdam werd opgericht en zich tot doel heeft gesteld de Joodse genealogie te bevorderen en de publicatie van bronnen mogelijk te maken. Een zodanige bronnenpublicatie vormt de onderhavige uitgave voor de voornoemde stichting, waarin een alfabetisch register wordt verstrekt op de namen van hen, die in de jaren 1811 tot en met 1826 zijn verschenen voor de bevoegde ambtenaar te Amsterdam om een familienaam te laten registreren,

Deze uitgave wordt ingeleid door Dr. L. Fuks, die de Joodse geslachtsnamen onder de loupe neemt en mededeelt, dat de thans gepubliceerde lijst grotendeels is opgesteld door thans wijlen de heer Ph. A. Samson, die met zeer veel geduld en nauwgezetheid dit omvangrijke werk op zich genomen heeft, daarbij bijgestaan door Dr. J. A. Weijel.

In een kort voorwoord „Aan de gebruiker" geeft voornoemde Dr. Weijel een toelichting op de indeling der gepubliceerde lijsten en de wijze, waarop deze dienen te worden gebruikt. Hij wijst er op, dat het overgrote deel van de in die registers voorkomende personen Joodse Amsterdammers van Hoogduitse origine waren, terwijl er een enkele Portugees-Joodse comparant en ook een niet onbelangrijk aantal niet-Joden in optreden.

Moge deze uitgave van de sympathieke stichting het begin vormen van een lange reeks publicaties over deze groep Nederlanders, op wie in het verleden in ons land slechts zelden de aandacht van de genealogische onderzoekers werd gericht.

Voor de prijs van ƒ16,90 is het werk verkrijgbaar (losbladig in klemband) ; voor leden van 'voornoemde stichting bedraagt de prijs ƒ12,50.

W. W. VAN VALKENBURG.

Kroniek van Groenlo, bewerkt door W. P. Vemer. Uitgave Stichting Grolsch Museum, Groenlo 1965,

Dit „chronologisch overzicht van de historie der oude veste Grol in de wenteling der eeuwen" is opgedragen aan de jonge generatie van het oude stadje en beschrijft de geschiedenis daarvan van de oudste tijden tot heden. De zeer talrijke en voortreffelijke illustraties geven daarbij een aanschouwelijk beeld van Groenlo, zoals dit er heeft uitgezien vóór en na de sloping in de 'eerste helft van de 19de eeuw van de muren, poorten en talrijke mooie oude gebouwen van de stad.

De laatste 'hoofdstukken bevatten beknopte opgaven over de plaatselijke burgemeesters sedert 1627, gemeentesecretarissen sedert 1798, pastoors sedert 1306, Hervormde predikanten sedert 1598, notarissen sedert 1812 en kantonrechters sedert 1838 en bovendien enige biografische gegevens over schrijvers en uitgevers op het gebied van de geschiedenis van Groenlo.

Het goed verzorgde boekje telt 164 bladzijden en is, voorzover de voorraad strekt, verkrijgbaar voor de prijs van ƒ11,90.

W. W. VAN VALKENBURG.

C. spoor, Kroniek van Nootdorp. Uitgave Gemeentebestuur van Nootdorp, Nootdorp 1966.

Ds. C. Spoor, de 37ste predikant der Hervormde Gemeente te Nootdorp, heeft deze geschiedenis en geschiedkundige beschrijving van deze Zuid-Hollandse gemeente samengesteld op verzoek van het bestuur der gemeente Nootdorp, die aan elk Nootdorps gezin een exemplaar van dit alleraardigste boekje heeft aangeboden.

De lotgevallen van het dorp en zijn inwoners in de loop der eeuwen worden door schrijver op onderhoudende en overzichtelijke wijze behandeld. Een lijst van ambachtsheren van de ambachten Nootdorp, Nieuweveen en Hoogeveen — alle welke heerlijkheden in het gebied der tegenwoordige gemeente liggen — en een zeer uitvoerige lijst van geraadpleegde archieven en litteratuur besluiten het boek.

Het 222 bladzijden tellende en van een zeer groot aantal aantrekkelijke illustraties voorziene werk is uitstekend verzorgd en is tegen kostprijs ter Gemeente-Secretarie van Nootdorp verkrijgbaar.

W. W. VAN VALKENBURG.

Na honderdvijftig jaar. Schetsen uit de Lymers. Uitg. De Walburg Pers, Zutphen 1966.

In 1966 was het 150 jaren geleden, dat de gebieden der gemeenten Zevenaar, Huissen, Duiven en Wehl bij Nederland werden gevoegd, na deel te hebben uitgemaakt van het koninkrijk Pruisen. Om deze gebeurtenis in de herinnering te houden werd dit boekje uitgegeven in opdracht van het Streekarchivariaat De Liemers en Doesburg: samenstellers zijn: W. Zondervan, streekarchivaris; R. Wartena, hoofdarchivist aan het gemeentearchief van Zutphen; Mr. P. J. W. Beltjes, provinciaal chartermeester van Gelderland, en E. J. van Ebbenhorst Tengbergen, ambtenaar ter provinciale archiefinspectie.

Een historisch overzicht leert ons, dat de onderhavige gebieden met het hertogdom Kleef aan Pruisen waren gekomen en vervolgens in de periode 1806-1816 telkens in andere handen kwamen en wel o.m. bij het kortstondige groothertog-'dom Bergh (1806—'08) en het Franse keizerrijk (1811—'13) en zelfs van 1808—'10 bij het koninkrijk Holland.

Het boekje bestaat uit twee afdelingen; in het eerste ge-

deelte komen o.m. de „Kerken en kapellen", „De Havezathen in de Lymers" en „De gemeentewapens en hun geschiedenis" ter sprake; de tweede afdeling, getiteld „Beelden uit de Tijd", geeft ons een bloemlezing van uitingen van autoriteiten en particulieren over toestanden en gebeurtenissen in Zevenaar, Duiven en Wehl in de 18de en 19de eeuw.

Het, ook in typografisch opzicht zeer goed verzorgde boekje telt 120 bladzijden en 20 afbeeldingen; het is voor de prijs van ƒ 6,90 in de handel.

W. W. VAN VALKENBURG.

Dutch American relations Friesland 1845—1878, compiled by Y. C. Spyksma. Uitgave van de Fryske Akademy, Leeuwarden 1965. Gestenc.

Deze uitgave van de Friese Academie verstrekt ons een „Staat van Landverhuizing naar Noord Amerka", vermeldende de uit Friesland vertrokken emigranten en het tijdperk 1845 tot en met 1878 beslaande. De lijst vermeldt van elk emigrerend gezinshoofd de geslachtsnaam, voornaam of -namen, het eventueel vergezeld zijn door een echtgenote, de godsdienstige gezindheid, en kinderen, met vermelding van het aantal dier kinderen, en eventueel vergezellend personeel. Van de echtgenoten, kinderen en personeel worden in de regel dus geen namen of andere gegevens opgegeven, behalve in de gevallen van afzonderlijke emigratie. Bovendien zijn in het jaar 1847 vaak de namen aangegeven van het schip, waarmede de oceaan werd overgestoken, te weten de „Vesta" en de „Albatros". In de jaren 1849 e.v. worden ook wel eens plaatsen van bestemming vermeld: wij lezen hier am.: Suriname, Batavia, Zuid-Afrika, Oranje Vrijstaat, Sumatra, etc. Hoewel zulks slechts een zeer gering percentage betreft, is toch kennelijk de titel van de lijst, die slechts naar Noord-Amerika verwijst, niet geheel correct. In latere jaren volgen nog wel eens andere mededelingen in de laatste kolom, zoals namen en leeftijden van vergezellende kinderen, de mededeling „returned" e.d.

Ten slotte bevat het boekje nog de passagierslijsten van de schepen „Albatros" en „Vesta", waarin a 11 e passagiers worden vermeld met geslachtsnaam en voorletters, leeftijd, sexe en beroep+

De namen lijken met grote nauwkeurigheid te zijn gereproduceerd; de op blz. 15 vermelde *Louise Marie Adelaide Bauberf de Puiseau*, oud 25 jaren, die in 1854 uit Lemsterland naar Suriname vertrekt, is'echter kennelijk identiek met de in Nederl. Adelsboek 1953, blz. 271 voorkomende Jkvr. *L. M. A. Wauberf de Puiseau (1829-1862)*.

Een belangrijke uitgave, waaraan echter een register op de persoonsnamen niet had mogen ontbreken.

W. W. VAN VALKENBURG.

Levensschets van Jan Gerbens Laansma (1648-1720), door S. Laansma. Gestencild.

Jan Gerbens Laansma — aan wie deze korte biografie is gewijd en die in 1648 te Ried in Franekeradeel werd geboren — was landbouwer en eigenaar van de plaats „Laanseijnde" te Menaldum, dorpsontvanger, administrerend kerkvoogd en diaken Herv. Gemeente aldaar, mederechter van Barradeel, en overleed te Menaldum in 1720. De door hem als eerste van zijn geslacht gevoerde geslachtsnaam ontleende hij kennelijk aan de voornoemde, door hem bewoonde plaats „Laanseijnde".

Hij liet zeer waarschijnlijk slechts drie dochters na. „Laanseijnde" vererfde op nakomelingen in de vrouwelijke lijn van

zijn met Ype Symens gehuwde dochter *Sipkjen Laansma*, die in 1812 eveneens de naam *Laansma* aannamen.

Een beknopt genealogisch overzichtje en bronnenopgave sluiten het boekje af.

Belangstellenden naar nadere gegevens 'omtrent *Jan Gerbens Laansma's* voorgeslacht en over zïjn nageslacht, ook in de vrouwelijke lijn, kunnen uitvoeriger gegevens aantreffen in het Jaarboekje van het Genealogisch Werkverband van de Friese Academie jrg. 1966, blz. 49 e.v.

W. W. VAN VALKENBURG.

Dr. H. P. H. Jansen, Algemene geschiedenis der middeleeuwen. Uitg. Het Spectrum, N.V., Utrecht 1964,

Een voortreffelijk boekje, waarin op zeer beknopte, doch desalniettemin zeer gedegen wijze een inzicht wordt gegeven en een overzicht wordt verschaft van de middeleeuwse Europese geschiedenis. Als aanhangsel is bijgevoegd een hoofdstuk, getiteld: Bronnen en methoden der mediëvistiek. Personen- en zakenregisters besluiten het pakkende en. welsprekende boek.

Deze 224 bladzijden tellende uitgave vormt deel 4 van de serie Prisma-Compendia.

W. W. VAN VALKENBURG.

Rectificatie:

Bij de bespreking van de Genealogie Van Walsum in het januari-nummer (kol. 26/27) is abusievelijk medegedeeld, dat het boek 161 bladzijden telt; hierbij zijn echter niet geteld de 45 romeins genummerde bladzijden van de eerste hoofdstukken, waarin — zoals wij reeds in onze bespreking vermeldden — aandacht wordt gewijd aan gelijknamige geslachten. Het gehele boek telt mitsdien 206 bladzijden.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Bucquoy (LXXXIV 392; LXXXV 27).

Olivier (de Jonge) de Bucquoy, tr. (ondertr. Leiden 16 okt.) 1629 *Clasina Sfockius*, ged. Leiden 9 febr. 1607, dr. van *Paulus* en *Sophia van Dijlzen*.

Uit dit huwelijk:

Alida de Bucquoy, ged. Leiden 20 maart 1637, † aldaar 26 jan. 1680, tr. Leiden 4 febr. 1659 *Simon Vliethoorn*, ged, Leiden 28 april 1637, † aldaar 31 aug. 1689, zn. van Ds. *Pieter* en *Suzanna Stevin*.

Afstamming gezocht van *Olivier (de Jonge) de Bucquoy*.

Wassenaar. K. VAN SOMEREN GREVE.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De afstamming der Nederlandse De Monchy's van Karel de Groote, door Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus. — Het proces, betreffende de betaling van dornslasten, tussen Floris van Alkemade en het dorp Warmond, 1678—1679, door A. G. van der Steur. — Het geslacht Van Drie1 te Den Bommel, door Dr. J. Mac Lean. — Korte mededelingen: Van Essen; Gansneb genaamd Tengnagel; Sweerts de Weert; Doopsgezinde Dantziger takken van het geslacht De Veer; Het wapen van het waterschap „Tusken Mar en Klif"; Het wapen der gemeente Anloo. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Boekbespreking. -- Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,-- gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, *Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 3 LXXXVe **Jaargang** **maart 1968**

De afstamming der Nederlandse De Monchy's van Karel de Grote,

door MR. G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS.

(vervolg en slot van LXXXV, kol. 51).

§ 5. De Heinsberg kwestie,

Volgens Balen was *Walter van Meeuwen* (generatie 1 hierboven), een wettige zoon van *Hendrik van Heinsberg*, heer van Meeuwen, en diens echtgenote *Katharina Opgenoy*, † in 1364 en een kleinzoon van *Johan van Heinsberg*, die heer van Meeuwen zou zijn geweest volgens brieven van Otto van Kuyk, St. Pieter 1328 [61]). Uit de nieuwere, in de vorige paragraaf genoemde bronnen blijkt reeds — met verwijzing naar Kremer [62]) — dat Balens mededelingen onjuist moeten zijn: er is in de onmiddellijke omgeving van Bree weliswaar een dorp Meeuwen, doch een heerlijkheid van die naam heeft nooit bestaan en een echtgenote van *Hendrik van Heinsberg* komt in geen enkele oorkonde voor. Laatstgenoemde testeerde op 28 augustus 1354 en hij schijnt kort daarna zonder wettig nageslacht te zijn overleden. De schrijvers merken op dat on w e t t i g e afstamming van *Hendrik van Heinsberg* tot de mogelijkheden blijft behoren.

Alvorens op dit laatste punt verder in te gaan dienen wij stil te staan bij de vraag waar de beweerde afstamming van het geslacht *Van Meeuwen* op gegrond kan zijn. Ongetwijfeld is dat het familiewapen, dat namelijk gelijk is aan het wapen *Loon-Chiny-Heinsberg*, zoals dat gevoerd werd door *Dirk 11 van Heinsberg*, graaf *van Loon en Chiny*, † in 1361, oom van de zojuist genoemde *Hendrik van Heinsberg*. De beschrijving van dit wapen luidt als volgt: Gevierendeeld; 1 en IV gedeeld, A gedwarsbalkt van tien stukken van rood en goud *(Loon)*, B. van rood met twee ruggelings naar elkaar gekeerde verticaal geplaatste vissen van goud waaromheen vier rechte kruisjes van goud *(Chiny)*, 11 en 111 van rood met een klimmende dubbelstaartige leeuw van zilver *(Heinsberg)* ; helmteken: twee hazenoren in natuurlijke kleur. De leden van het geslacht *Van Meeuwen*, die van dit wapen gebruik maakten, voegden een hartschild of vrijkwartier (drie meeuwen, geplaatst 2, 1) eraan toe [63]). Volgens Balen namen de zes kinderen van *Tielman van Nederhoven* en *Geertruid van Meeuwen* (generatie VI hierboven) het wapen van hun moeder aan. De Akense genealoog Eberhard Quadflieg vermoedt nu [64]), dat een dergelijke aanname van het moederlijke wapen ruim een eeuw eerder eveneens had plaatsgevonden, omdat volgens hem het *Heinsberg-wapen* in de familie *Van Meeuwen* kwam door het in 1441 gesloten huwelijk van *Hendrik van Meeuwen* met *Catharina van Chiny* (zie boven). De vader van deze laatste, *Goert* (*Godart, Gotfried, Godefroid*) *van Chiny*, schout van Bree in 1429 [54]) en nog daar

61) Vergelijk de vragen in Ned. Leeuw 1956 k. 156 en 291.

62) C. J. Kremer, Akademische Beiträge zur Gülch- und Bergischen Geschichte (1769).

63) Verg. F. Goole en P. Potargent, Graf- en Gedenkschriften uit de Provincie Limburg (d.w.z. Belgisch Limburg), dl. 1 (1965) ; ook Inscriptions funéraires du Brabant etc. (M.S. eigendom *van Comte* T. de Limburg Stirum te Huldenbergj. In dl. 11 van dit laatste worden enige 17de- en 18de eeuwse grafzerken te Aken beschreven, waarbij blijkt dat sommige leden van het geslacht zich zozeer door de traditie lieten meeslepen dat zij als *Van Mewen* genaamd *Heynsberg* door het leven gingen.

64) Particuliere correspondentie.

vermeld van 1441 tot '53 [65]), zou namelijk een bastaardzoon zijn van *Gotfried II van Heinsberg*, graaf *van Loon en Chiny*, † in 1395, broeder van de bovenbedoelde *Hendrik van Heinsberg*.

Een bezwaar tegen deze theorie zou op het eerste gezicht kunnen zijn dat in 1449 een wapen *Heinsberg-Loon-Chiny* [66]) en in 1468 *Heinsberg-Chiny* [67]) gebruikt werd door *Johan van Meeuwen*, die in het geheel niet tot de afstammelingen van *Walter* (generatie 1) behoort, laat staan tot die van *Hendrik* (generatie III). Deze *Johan* was een zoon van *Arnoud van Meeuwen*, burgemeester van Hasselt in 1423, welke laatste wel verondersteld wordt een broer van *Walter* te zijn. Echter, de moeder van *Johan van Meeuwen* was *Elisabeth van Keverberg Gotfriedsdr.* en deze *Gotfried* zegelt in 1409 eveneens met een — zij het summier — *Heinsberg-wapen*, terwijl hij de hierna nog ter sprake komende *Gotfried van Chiny*, heer van Gruitrode, die ook al *Heinsberg-Loon-Chiny* voerde, zijn oom noemt [68]). Het ziet er dus naar uit dat onze *Van Meeuwen*-tak door het moederlijke wapen te gaan gebruiken het voorbeeld van deze *Johan van Meeuwen* gevolgd heeft. De tak van *Johan* ging nog een stap verder: zij namen ook de naam van de moeder erbij: de nakomelingen noemden zich *Van Meeuwen gezegd Keverberg*. In hun wapen bleef uiteindelijk alleen de Heinsbergse leeuw over.

Wij zijn met het voorgaande inmiddels doorgedrongen tot de kern van de zaak: wanneer Balen dan al geen gelijk heeft met zijn wettige afstamming uit het geslacht *Heinsberg*, dan is daar in elk geval de onwettige descendentie uit dat geslacht via *Gotfried van Chiny*, de schout van Bree. Tenminste, wanneer de opmerkingen van Quadflieg juist zijn. Hij is zó zeker van deze afstamming dat hij haar als bewijs aanvoert tegen Balens opvatting: *Walter van Meeuwen* kán geen zoon geweest zijn van *Hendrik van Heinsberg*, zelfs geen onwettige, omdat in dat geval pauselijke dispensatie nodig zou zijn geweest voor het huwelijk tussen *Hendrik van Meeuwen* en *Catharina van Chiny*, en een dergelijke dispensatie ontbreekt !

Het komt mij voor dat deze conclusie wel vèr gaat: in de eerste plaats schijnt het mij toe dat het onbekend zijn van een dispensatie nog geen bewijs behoeft te zijn voor de stelling dat een dergelijke dispensatie nooit verleend werd. Voorts zou men zich kunnen afvragen of het huwelijk niet zonder dispensatie tot stand kan zijn gekomen zonder dat zulks uit de bronnen blijkt. Tenslotte zijn er, zoals straks zal blijken, andere mogelijkheden voor de afkomst van de schout *Gotfried van Chiny* dan een vaderschap van *Gotfried II van Heinsberg*. Wel kan men — mét Quadflieg — ervan overtuigd zijn dat onze *Gotfried van Chiny* op de een of andere wijze uit *Heinsberg* moet stammen: behalve de reeds besproken kwestie van het wapen, bestaan daarvoor nog vier aanwijzingen: zijn familienaam (dit in tegenstelling tot *Van Meeuwen* !), zijn voornaam, zijn ambt en tenslotte zijn standplaats Bree, een der steden van het Loonse land, luttele kilometers verwijderd van het hierna nog ter sprake komende Gruitrode.

Tot goed begrip van de situatie geven wij in schema 1 een fragment *Heinsberg* uit de desbetreffende periode [69]).

65) Rijksarchief Hasselt, Schepenregisters Bree, Rollen 1. 2. 46.

66) Rijksarch. Hasselt, Collectie persoonlijke zegels. De wapenfiguren zijn hier anders gecombineerd: Gedeeld; 1 klimmende leeuw, 11 doorsneden, A. gedeeld, 1. twee verticaal geplaatste vissen, 2. gedwarsbalkt van tien stukken, B. klimmende leeuw. Blijkens de tweede in noot 63 genoemde bron werd dit wapen in 1617 nog gebruikt door de familie ***Van Meeuwen gezegd Keverberg.***

67) Annuaire de la Noblesse de Belgique 1865, blz. 230 e.v.

68) C. de Borman, Le livre d'or de la Famille de Borman (Luik, 1906); met tal van bronvermeldingen en -aanhalingen.

69) Ontleend aan Walther Möller, Stamm-Tafeln Westdeutscher Adels-Geschlechter im Mittelalter, Neue Folge 1 (1950), Tafel IV. Ook bij Kremer (zie noot 62).

70) Over haar leze men E. Quadflieg, Katharina Frau von Born und Sittard (Genealogische Forschungen zur Reichs- und Territorialgeschichte, Heft 2, 1958).

Schema I.

Gotfried I heer *van* ***Heinsberg en Blankenberg,*** † ***1331,***
× ***(ca. 1300)***
Machteld van Loon en Chiny.

- ***Dirk II*** heer *van* ***Heinsberg en Blankenberg,*** graaf *van* ***Loon en*** Chiny, † 1361, × ***Kunigunda van der Mark.***
  - ***Gotfried v. Heinsberg,*** heer van Millen en Eike, † 1347. (× ***Mathilde v.*** *Gelre*).
    - ***Gotfried*** (nat.), vermeld 1342.
  - ***Dirk*** (nat.) vermeld 1344.
- ***Gotfried*** graaf ***van Chiny,*** domheer te Keulen en Luik, proost te Maastricht 1329—'54.
- ***Johan I van Heinsberg,*** heer van Dalenbroek, geb. ca. 1305, † 1334, × ***Catharina v. Voornenburg*** [70]).
  - ***Godfried II*** heer van ***Heinsberg, Blankenberg, Dalenbr.,*** graaf v. ***Loon en Chiny,*** † 1395, ***Philippa van Gulik.***
    - ***Johan II van Loon,*** heer van Heinsberg, Dalenbroek, Gulik, † 1438, ***Margaretha v. Gennep,*** † 1419.
      - ***Johan III v. Loon,*** heer van Heinsberg, † 1443, x ***Walburga van Meurs.***
      - ***Willem I v. Loon,*** heer van Gulik, x (1411) ***Elisabeth v.*** *Blankenheim.*
      - ***Johan v. Heinsberg,*** proost te Aken en Maastricht, prins-bisschop van Luik.
  - ***Hendrik*** van ***Heinsberg,*** test. 28 aug. 1354.

Goffried van Chiny, de schout van Bree, moet ergens in dit schema zijn in te passen. Voor zover mij bekend bestaat er in de litteratuur slechts één genealogie *Van Chiny* [71]), en wel door De Herckenrode [72]), die het volgende mededeelt:

1. *Godefroid de Chiny,* begin 15de eeuw, heer van Grintrade (stellig wordt bedoeld Gruitrode !), tr. *Marguérife N.,* waaruit:
   1. *Godefroid de Chiny,* kanunnik van St. Servaas te Maastricht en later „tréfoncier" te Luik.
   2. *Théodore,* volgt 11.
   3. *Cafharine de Chiny,* tr. *Guillaume de Meeven.*
   4. *Mafhilde de Chiny,* tr. 4 mei 1430 *Raes de Printhagen.*

11. *Théodore* ***de*** *Chiny,* heer van Grintrade, tr. N.N., waaruit:
   1. *Godefroid,* volgt 111.
   2. *Jean de Chiny,* tr. *Reys* ***de*** *Reepen.*

III. *Godefroid de Chiny,* heer van Grintrade, tr. N.N., waaruit:
   1. *Marguérite de Chiny,* tr. *Daniël Bormans.*
   2. *Guillaume de Chiny,* heer van Roye, tr. *Jeanne van de Wyer* (nageslacht [73])).
   3. *Marguérife (!) de Chiny,* tr. le *Herman Ripops* en 2e *Etienne de Geloes,* † 1516 [74]).

Hier worden wij kennelijk geconfronteerd met een aantal onjuistheden: een *Willem van Meeuwen* is niet bekend, zodat met *Guillaume de Meeven* denkelijk *Hendrik* bedoeld wordt, van wie wij weten dat hij met *Cafharina van Chiny* gehuwd was (§ 4, generatie 111); dit zou betekenen dat de schout van Bree identiek is met generatie 1 hierboven, hetgeen klopt met de naam *Margarefha* van zijn echtgenote. Echter, de met *Daniël Bormans* gehuwde *Margarefha van Chiny* was eveneens een dochter van de schout [68]) (zie ook noot 50), waaruit zou zijn af te leiden dat hij dezelfde is als 111 hierboven, en dat zijn vader *Théodore (Theoderic)* heette. Ook dit kan evenwel niet kloppen, want het huwelijk *Bormans-van Chiny* moet rond 1450/'60 hebben plaatsgevonden, zodat er — gezien het huwelijk van *Mafhilde* in 1430 — geen plaats is voor vier generaties. Anderzijds staat vast dat *Willem van Chiny,* heer van Rooi, nog leefde in 1519 (leenverheffing van het in 1503 gekochte goed).

Teneinde uit deze misverstanden te geraken dienen wij ons te verdiepen in de geschiedenis van de heerlijkheid Gruitrode, die blijkbaar aan een zich *Van Chiny* noemende Heinsberg-tak heeft toebehoord (vergelijk De Borman [68]): Op 5 maart 1346 kreeg *Dirk II van Heinsberg* Gruitrode in leen van de aartsbisschop van Keulen [75]) en op 15 april 1353 gaf eerstgenoemde zijn goederen te Rothem (bij Stokkem; behorende tot de heerlijkheid Gruitrode) aan zijn natuurlijke zoon *Dirk (Theoderic)* [75]). *Dirk 11 van Heinsberg* stierf in 1361 en hij blijkt in 1365 als heer van Gruitrode te zijn opgevolgd door *Goffried van Chiny,* die de heerlijkheid een halve eeuw lang heeft bezeten [76]). Hij verpandde Gruitrode voor twaalf jaren op 26 februari 1385 [77]). Bij het huwelijk tussen *Willem van Loon* en *Elisabeth van Blankenheim* in 1411 verdeelt *Willem's* vader *Johan II van Loon* „alle alsolche versterbnisse as uns von *Goedarf von Sinay,* unsen neve, anersterven mag" ten gunste van zijn zoon *Johan,* de latere prins-bisschop van Luik [62]). Door het overlijden van *Goffried van Chiny* komt Gruitrode inderdaad aan ***Johan*** *II van Loon,* die het echter met zijn echtgenote en zijn drie zonen op 18 december 1416 verkoopt aan de namens de Duitse orde, Balije van Oudenbiezen, optredende *Iwan van Corfenbach;* opnieuw noemen zij hierbij *Gotfried van Chiny* hun neef [78]). Deze gang van zaken wordt bevestigd door contracten van 1434 en 1443, waarbij wederom blijkt dat de tot Gruitrode behorende hof van Rothem achtereenvolgens toebehoorde aan *Goffried van Chiny, Jan van Heinsberg* en *Iwan van Corfenbach* [68]). Op 12 december 1439 verklaart de prins-bisschop *Johan van Heinsberg* dat zijn vader de heerlijkheid Gruitrode, welke „die edel *Goedarf van Cyny* onsse oeme" had bezeten, aan *Iwan van Corfenbach* verkocht

71) De naam wordt op allerlei manieren gespeld: meestal *Chiney,* doch ook Ciney, *Chini,* Sinaw, *Schyny* enz. Hier wordt de huidige spelling gebruikt van het stadje Chiny, gelegen in een bocht van de rivier de Semois in de Belgische provincie Luxemburg. Aldaar stond het stamslot der Oude graven vun *Chiny* (verg. noot 113), en het wapen van deze plaats vertoont nog altijd de (tegenwoordig drie horizontaal geplaatste) vissen. Niet te verwarren met Ciney ten noordoosten van Dinant.

72) J. S. F. J. L. de Herckenrode, Collection de tombes, épitaphes et blasons des éplises et couvents de la Hesbaye (1845), blz. 515.

73) Behalve bij De Herckenrode komt dit nageslacht ter sprake in het Oude Land van Loon, 1949, blz. 40, waar de geschiedenis van het kasteel Rooi wordt behandeld.

74) Zij hoort stellig niet thuis op deze plaats in de genealogie: De Herckenrode zelf noemt haar on blz. 315 een dochter van ***Dirk van Chiny*** en *Anna* van ***Elderen gezegd van den Bosch*** ! Zij wordt nop vermeld in Bulletin de l'Institut Archéologigue Liégeois, jrg. 1860, 399 en 1937, 166; daar blijkt dat ***Etienne de Geloes nog*** leefde in 1520 en dat *Marguérite's* eerste echtgenoot ***Herman Typots*** heette. Evenals ***Guillaume de Chiny*** zal zij tot een latere generatie moeten behoren (verg. noot 103).

75) T. J. Lacomblet, Urkundenbuch für die Geschichte des Niederrheins (1840—'58, herdr. 1960).

76) Rijksarch. Hasselt, Fonds Oudenbiezen nrs. 1673 (t.w. Cartularium Gruitrode 1 f. 33 en 11 nr. 1) en 1703 (dd. 5 aug. 1513). Het betreft hier een drietal afschriften van een oorkonde gedateerd zondag voor palmen 1365, waarbij *Godart van Cyny,* heere van Gruytrode, een stuk „bampt" te Reppel aan Peter van de Nedermoelen geeft. Fonds Oudenbiezen nr. 1678 (ook Cart. Gruitrode 1 f. 37 en II nr. 3) omvat een oorkonde van 2 dec. 1426 over een rente die „tot dieser tyt toe den edelen Jonckeren *Gorde* van *Synay* over vyertich jaren off vyfftich ende langher, ende daernae den heeren van Heynsberg erffheeren derselver rente geweest, ende nu den Lantcommandair ... enz." betaald werd.

77) Hauptstaatsarchiv Düsseldorf, Bestand Kurköln, Lehen 77, 1; ook in een voetnoot vermeld bij Lacomblet (zie noot 75). De verpanding vond plaats in verband met een schuld van 4340 Rijnsgulden, die *Gotfried* van ***Chiny*** had aan Willem van der Lecke, kanunnik van St. Lambert te Luik (blijkens ziin zegel uit het geslacht Polanen). Meer hierover is te vinden in Bestand Kurköln, Lehen Generalia 8, akten 299 en 300 fs. 157vso en 158).

78) De originele oorkonde bevindt zich in het Rijksarchief te Hasselt, Fonds Oudenbiezen nr. 1675. De koop vond plaats voor „dertien duysent ende vyfdehalf hondert Rynsgulden" en omvatte o.m. huis, heerlijkheid, dorp, recht en gericht van Gruitrode, met alle renten, forfeiten en benefitiën, wildvang, bossen, akkers, weiland, heide, water, molen, tollen en verdere toebehoren, alsmede de hof Rothem met toebehoren. zoals ..die edel *Godart* ***van Cyney*** onse lieve neve den god genade" "dat alles placht te bezitten en te gebruiken. De gedrukte bronnen noemen 21 jan. 1417 als verkoopdatum met verwijzing naar J. H. Hennes, Codex diplomaticus ordinis Sanctae Mariae Theutonicorum; hier is echter slechts sprake van een oorkonde waarbij de schepenen van Honnef en enkele andere plaatsen een verklaring omtrent de verkoop afleggen (Fonds Oudenbiezen nr. 1676 alsmede Cart. Gruitrode 1 f. 35 en II nr. 2).

heeft [79]). De Borman weet niet goed raad met de termen „neef" en „oom" gebezigd voor één en dezelfde persoon door respectievelijk vader en zoon, aangezien zij — letterlijk opgevat — met elkaar in strijd zijn. Hij betoogt nu [68]) dat ook een oudere achterneef met „oom" kan zijn aangeduid en komt dan, gezien de bovenstaande gegevens (voor zover hij die althans kende) tot de conclusie dat *Gotfried van Chiny*, heer van Gruitrode, identiek is met de in 1342 vermelde natuurlijke zoon van *Gotfried van Heinsberg*, heer van Millen en Eike (Maaseik). Inderdaad is dit een voor de hand liggende mogelijkheid; het komt mij echter voor dat *Dirk* de bastaard *van Heinsberg* die in 1353 Rothem ontving, evengoed als vader van *Gotfried van Chiny* in aanmerking kan komen [80]).

Een derde tijd- en naamgenoot *Gotfried van Chiny* treedt in 1421 als getuige op; hij is kanunnik van St. Servaas te Maastricht en een zoon van *Gotfried van Chiny*, heer van Erintrade (!) en *Katharina N.* [81]) (vergelijk De Herckenrode). De Theux [82]) vermeldt hem als kanunnik van St. Lambert te Luik in 1426. Hij zou misschien zijn overleden op een vierde juni volgens een necrologie van Onze Lieve Vrouw te Maastricht, maar hier worden twee gelijknamige personen verward, want op 24 april 1374 komt een *Gotfried van Chiny* als kanunnik van O.L. Vrouw voor [83]), zodat wij thans rond dezelfde tijd reeds vier personen kennen die deze naam droegen [84]). Als vijfde is er dan nog de domheer van Keulen

79) Rijksarch. Hasselt, Fonds Oudenbiezen nr. 1684 (ook Cart. Gruitrode 1 f. 45 en 11 nr. 8; tevens bij Hennes en Daris, zie volgende noot).

80) Zoals uit het bovenstaande reeds blijkt, zijn verscheidene van de op Gruitrode betrekking hebbende oorkonden hetzij in origineel, hetzij in afschrift, terug te vinden in het Rijksarchief te Hasselt, Fonds Oudenbiezen, en wel de nrs. 349 (dd. 24 juni 1434 over de hof van Rothem) en 1673 t/m 1688, alsmede Cartularium Gruitrode 1 en 11. Gedrukte publicaties zijn, behalve de door De Borman geciteerde werken van Hennes (zie noot 78), Kremer (zie noot 62) en Lacomblet (zie noot 75): J. Daris, Notices Historiques sur les Eglises du Diccèse de Liège, dl. XII blz. 22; J. Habets, Archeologische wandelingen door de Limburgsche Kempen, in De Maasgouw 1886 blz. 53 en 57; E. de Seyn, Geschied- en Aardrijkskundig woordenboek der Belgische Gemeenten. (Verg. tenslotte nog Bull. de l'Inst. Arch. Liégeois 1883, 34, alsmede maandbl. Limburg 1923, 249 en 1951, 8).
N.B. Dezer dagen verschijnt in druk het derde deel van de „Regestenlijst der oorkonden van de landkommanderij Oudenbiezen en onderhorige kommanderijen" door J. Grauwels. Hierin worden bovenbedoelde oorkonden onder dc vermelde nummers behandeld.
Het dorp Gruitrode ligt 6 km ten zuiden van Bree; de thans als boerderij bewoonde restanten van het kasteel dateren grotendeels uit de tijd der Teutoonse ridders, die de heerlijkheid tot 1801 behielden.

81) Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg, 1938 blz. 172.

82) J. de Theux, le Chapitre de Saint-Lambert à Liège, dl. 11 blz. 201.

83) Publications Limbourg 1924, 246, en P. Doppler, Schepenbrieven van het kapittel van O.L. Vrouw te Maastricht, blz. 88.

84) Laatstbedoelde *Gotfried van. Chiwy*, kanunnik van O.L. Vrouw te Maastricht, zal wel dezelfde zijn als de door Le Fort (Rijksarch. Luik, Coll. Le Fort. eerste gedeelte X, 246) genoemde *Gotfried van Heinsberg*, proost van O.L. Vrouw te Maastricht (en kanunnik van St. Lambert te Luik?), zoon van *Gotfried II van Heinsberg*, graaf *van Loon en Chiny*. Hij zal voorts identiek zijn met de in de tachtiger jaren van de veertiende eeuw vermelde canonicus *Heinsberg* (Publications Limbourg 1933, 220). De Theux haalt over hem slechts de gegevens van Le Fort aan (dl. 11 blz. 150).

en Luik, doch deze behoort duidelijk tot een oudere generatie (zie schema 1).

Wij komen deze naamgenoten vaker tegen: in 1389 wordt „sire *Godart de Chinay*" veroordeeld tot een bedevaart naar Maastricht [85]); ongetwijfeld wordt hier de heer van Gruitrode bedoeld; hij zal ook degeen zijn die in 1379, '80, '81, '91 en 1404 als getuige optreedt [86]) en ca. 1404 met zijn dochter *Elisabeth* wordt vermeld [87]). Tenslotte zullen wij in hem de oom van *Gotfried van Keverberg* moeten zien, die op 10 januari 1409 een oorkonde van deze laatste medezegelt met *Loon-Chiny-Heinsberg* (legende : S. *Godefridi de Cinay"; zie* begin van deze paragraaf). De kanunnik van St. Servaas treffen wij aan als priester en kapelaan te Maastricht in 1405 en 1411, wanneer hij optreedt in verband met de nalatenschap van zijn oom, de priester *Lambrecht van Horne* [88]); in 1453 wordt hij oom van *Dirk van Odenhoven* genoemd [89]).

De kanunnik van St. Servaas werd in die kerk begraven in 1438: aldaar bevindt zich in de voormalige St. Catharinakapel aan de zuidzijde, thans doopkapel, een grafzerk waarop het wapen *Loon-Chiny-Heinsberg* voorkomt met een rechter schuinbalk als bastaardlijn; de tekst luidt „Hic iacet sepultus venerabilis vir dñs *godefridus de chyney* canonicus huius ecclesie qui obiit anno dñi MCCCCXXXVIII mensis junii die penultima cuius anima requiescat in pace amen" (zie afbeelding) [90]).

Tenslotte dienen wij nog aandacht te besteden aan naamdragers *Van Chiny* die géén *Gotfried* heetten. Behalve een *Jean de Ciney*, militair in 1407 [91]), en een *Hubrecht van Chiny* in 1455 [92]), blijkt dan in 1432 (zie noot 51) en 1437 een *Theodericus van Chiny* voor te komen als getuige en als momber van *Elisabeth Gotfriedsdr. van Keverberg*, weduwe van *Arnoud van Meeuwen* (zie begin van deze paragraaf) [67]). *Arnoud's* zoon *Gotfried* verheft op 22 september 1438 het leen van een hof te Opoeteren dat hij heeft gekregen van „*Deric van Chiney*" [93]). Deze (*Theo)deric* komt nog voor op 28 juli 1447 [94]), terwijl tot 1456 regelmatig

85) Publications Limbourg 1911, 270 en 1938, 151.

86) Rijksarch. Hasselt, Leenverheffingen van Kuringen 3 fs. 1, 6, 32; 3bis f. 16vso; J. Habets, Archieven van het Kapittel van Thorn (1889) dl. 1 blz. 301. Verg. C. de Borman, Le livre des fiefs du comté de Looz sous Jean d'Arckel (1875), blz. 233.

87) Maasgouw 1911 blz. 51. De inschrijving luidt: „Item Joncker *Godart van Chiney, Elisabeth* siin dochter ende hoer moeder"; dit schijnt erop te wijzen dat Gotfried niet met *Elisabet's* moeder gehuwd was.

88) Publications Limbourg 1907, 43 resp. 1868, 135.

89) Maasgouw 1903, 33; Rijksarch. Hasselt, Fonds Oudenbiezen, 1688.

90) Verg. Publications Limbourg 1933, 220 (met wapentekening) en 1960/'61 (Dr. J. Belonje, Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der Provincie Limburg), 141. De naam van de kanunnik komt in deze publicaties niet voor, omdat de hoek van de grafzerk waar de naam staat sinds jaar en dag door een houten podium bedekt geweest is. Met bijzondere dank maak ik melding van de bereidwilligheid van de heer J. L. A. Brouwers te Maastricht, die een gedeelte van het podium heeft laten afzagen in verband met de vervaardiging van de hierbij afgedrukte foto.

91) Publications Limbourg 1902, 413.

92) Publications Limbourg 1926, 360, en P. Doppler, Charters van het kapittel van St. Servaas te Maastricht dl. 11 blz. 302: op 30 aug. 1455 komt hij voor als schout van de laathof Steenvoort te Millen.

93) Rijksarch. Hasselt, leenverheffingen van Kuringen 5 f. 9vso. (zie ook 4 f. 72).

94) Rijksarch. Hasselt, Leenverheffingen van Kuringen 5 f. 107vso.

Foto F. Lahaye, Maastricht.

Grafzerk van de kanunnik *Gotfried van Chiny* († 29 juni 1438) in de St. Servaaskerk te Maastricht [72].

melding wordt gemaakt van zijn aanwezigheid op de pleitdagen van het leenhof van Kuringen [55])[95]).

Overzien wij de thans ter beschikking staande gegevens, dan kunnen wij — terugkerend tot *Gotfried van Chiny*, de schout van Bree — de conclusie trekken dat hij niet, zoals Maes veronderstelt [54]), identiek kan zijn met de heer van Gruitrode, omdat deze in 1416 overleden was. Hem met een blik op de genealogie van De Herckenrode in te passen als zoon van *Theoderic* is nauwelijks acceptabel omdat laatstgenoemde in 1456 nog leefde, terwijl *Gotfried's* dochter in 1441 in het huwelijk trad. Veeleer lijkt hij een generatiegenoot van *Theoderic* en van de kanunnik van St. Servaes. Zou de schout van Bree dan, evenals de kanunnik, een zoon van de heer van Gruitrode zijn geweest, zodat wij wederom geconfronteerd worden met twee gelijknamige broeders ? Het voorkomen van de uitdrukkelijke bastaardlijn op de grafzerk van de kanunnik doet de vraag rijzen of hiermede slechts afstamming uit een bastaardtak werd aangegeven, dan wel bedoeld werd te zeggen dat de kanunnik zèlf een natuurlijk kind was. Wanneer wij rekening houden met bastaardij, is het voorkomen van twee halfbnoeders met dezelfde voornaam in het geheel geen bezwaar meer. Wij kunnen nog een stap verder gaan door te veronderstellen dat ook *Theoderic* — van wie mij geen wapen bekend is — een onechte zoon was, en dat Gruitrode bij gebrek aan wettige nakomelingen (verg. noot 87) door het overlijden van *Gotfried van Chiny* naar de Heinsbergse hoofdstam terugkeerde. Wat de schout van Bree betreft, worden wij — afgezien van de theorie van Quadflieg — aldus ertoe gebracht als meest waarschijnlijke hypothese aan te nemen, dat hij een natuurlijke zoon was van *Gotfried van Chiny*, heer van Gruitrode.

Het zag er reeds naar uit dat wij met deze veronderstelling, of althans met de niet bewijsbaar te specificeren wetenschap dat Gotfried van Chiny, de schout van Bree, op de een of andere wijze uit het geslacht Heinsberg moest stammen (een vraag die ik hierover stelde in een Belgisch tijdschrift [96]) bleef onbeantwoord) genoegen zouden moeten nemen, toen een verlossende vondst uitkomst kwam bieden. De eer hiervoor komt toe aan de heer W. van Straelen te Hasselt [97]), die aldus mijn reeds voorgenomen onderzoek in de Luikse leenregisters overbodig maakte. Hij trof daar namelijk een

95) Maes (zie noot 54) vermeldt nog een ***Dirk van Chiny***, die met zijn echtgenote ***Catharina van Ulpich*** in 1367 de hof van de Weyer onder Meeuwen schonk aan een Maastrichts klooster; de desbetreffende akte (Leenverheff. van Kuringen 2 f. 45vso; verg. C. de Borman, Le livre des fiefs du comté de Looz sous Jean d'Arckel, blz. 71) spreekt echter over ,,dominus ***Theodericus dictus*** *Schinnia* de Meewen miles" (met „de Meewen" wordt m.i. geen familienaam, doch de woonplaats aangeduid), en het is de vraag of met ,,*Schinnia*" ***wel*** Chiny bedoeld wordt: de conservator van het Rijksarchief te Hasselt meent dat hier veeleer aan Schinnen moet worden gedacht omdat de akte Chiny in ander verband noemt met de mededeling dat het goed tevoren als Loons leengoed uitgegeven was geweest door' „domino ***Theoderico*** comite *Lossensi* ***et de*** *Chyney*, domino de Heynsberch et de Blanckenberch", dat is dus ***Dirk 11 van.*** *Heinsberg* (zie schema 1). Ik vraag mij toch af of de verschillende wijzen van spelling voldoende argunment opleveren voor de stelling dat met *„Schinnia"* iets anders dan Chiny moet zijn bedoeld; wanneer Maes gelijk zou hebben, dan doet zich de vraag voor of deze „miles ***Theodericus dictus*** *Schinnia"* misschien identiek kan zijn met de in schema 1 vermelde bastaardzoon van ***Dirk 11*** van Heinsberg !

96) De Middelaar tusen de genealogische navorsers 1963, blz. 333, vraag 421.

97) De heer F. Goole te Hasselt was zo vriendelijk mij hierop attent te maken; gaarne betuig ik hem hierbij mijn dank.

akte van 3 februari 1416 aan [98]), waarbij ,,*Ghodefroit de Chiney* fils naturel jad. mess. *ghodeffroit de Chiney*" het leen van het hof ter Venne bij Bree verhief na de dood van *Johannes de Mons* [99]), oom van zijn echtgenote *Marguérite de Mons Willemsdr.* Dat wij hier inderdaad met de schout van Bree te maken hebben blijkt uit de naam van zijn echtgenote (zoals bekend, was het niet ongewoon dat de naam vertaald werd), gecombineerd met de omstandigheid dat hetzelfde hof Ten Venne (onder Bocholt bij Bree) op *30* juni 1477 gereleveerd werd door *Daniël Bormans* als echtgenoot van *Marguérite*, dochter van wijlen *Godefroid de Ciney* [100]). Met mess(ire) *Godefroid de Chiney* kan niemand anders bedoeld zijn dan de heer van Gruitrode, zodat de hierboven geopperde hypothese juist is gebleken.

Achteraf beschouwd is het interessant te constateren dat deze akte van 1416 kennelijk aan De Borman bekend geweest is.: ten eerste noemt hij de heer van Gruitrode, stamvader van de familie *De Chiney*, een van zijn voorouders, en iets later noemt hij zelfs met zoveel woorden, zij het zeer terloops, *Marguérite de Chiney*, de echtgenote van *Daniël Bormans*, een kleindochter van de heer van Gruitrode: voorts spreekt hij over een Luikse verheffingsakte waaruit blijken zou, dat *Gotfried van Chiny*, heer van Gruitrode, in 1416 overleden was [68]), zonder echter in tegenstelling tot zijn gewoonte deze akte nader aan te duiden. De reden voor deze vaagheid is mij niet goed duidelijk: deze kan nauwelijks gelegen zijn in de omstandigheid dat de schout van Bree een onecht kind was, omdat immers zijn vader dat eveneens was volgens De Borman zelf. Of dit laatste juist is, lijkt mij intussen nog de vraag: zoals hierboven reeds opgemerkt, komt het mij voor dat de heer van Gruitrode evengoed een wettige zoon van *Dirk*, bastaard van Heinsberg (die immers in 1353 Rothem ontving) kan zijn, als identiek met diens neef, de bastaard van 1342 (zie schema 1). De Borman is dan ook genoodzaakt erbij te veronderstellen, dat Rothem na kinderloos overlijden van *Dirk* aan *Gotfried* gekomen is. De Borman meldt in zijn beschrijving van het zegel van *Gotfried van Chiny*, heer van Gruitrode, aan de al eerder ter sprake gekomen oorkonde van 10 januari 1409 [68]) dat ,,une bande étroite chargée de

98) Rijksarch. Luik, Cour féodale de Liège, 44 f. 197vso.

99) Deze *Johannes de* ***Mons*** treedt als getuige op in de voorafgaande leenakte van 16 dec. 1408, waarbij hetzelfde leen wordt verheven door Johan heer van Withem, van wie ***Johan de Mons*** het goed blijkbaar kocht tussen 1408 en 1416. waarna hij zal zijn overleden zonder het leen te hebben gereleveerd. Wellicht is deze ***Johan de Mons*** identiek met ***Johan*** van ***den Berghe*** van wie *Walter* ***van Meeuwen*** het hof ten Venne onder Bree kocht (zie § 4, generatie 1). ***Johan.*** zelf werd met laatstbedoeld goed beleend op 15 jan. 1391 (Cour féod. Liège 44 f. 302vso); zijn naam staat daarbij genoteerd als ***Johan de Mons,*** gewijzigd in *Johan* van den *Berghe*.
Het is duidelijk dat er twee hoven die met „ten Venne" werden aangeduid te onderscheiden zijn. Zij lagen beide in de buurt van Bree, het ene onder Bocholt en het andere in een gebied dat als zodanig Venne genoemd werd; boven de reeks van beleningen op de zojuist aangehaalde bladzijde van het leenregister staat dan ook het hoofd „Venne" als meer algemene plaatsaanduiding (zie ook de mededelingen van Maes in zijn bij noot 54 bedoelde werk).

100) Rijksarch. Luik, Cour féodale de Liège 49 f. 142; de tekst wordt door De Borman weergegeven op blz. 238 van het in noot 68 genoemde boek (zie ook blz. 276, citaat van een verheffingsakte van hetzelfde goed dd. 6 mei 1539, Cour féodale de Liège 69 f. 77 vso; hierin worden de beide zojuist besproken verheffingen gememoreerd, terwijl uitdrukkelijk wordt bevestigd dat het hof onder Bocholt vroeger van het hof Ten Venne onder Bree was afgescheiden).

trois petits sautoirs traversait le tout" [101]). Wanneer dit een aanduiding van bastaardij bedoelt te zijn — en dat is stellig aan te nemen —, dan geldt ook ditmaal dat zulks zowel op de tak als op de persoon betrekking kan hebben. *Gotfried*'s *zegel* aan de verpandingsoorkonde van 26 februari 1385 [77]) vertoont beslist géén bastaardlijn of enigerlei andere toevoeging. Het beschadigde randschrift luidt: „S+GO ... ID+DE+CY ..." (zie afbeelding).

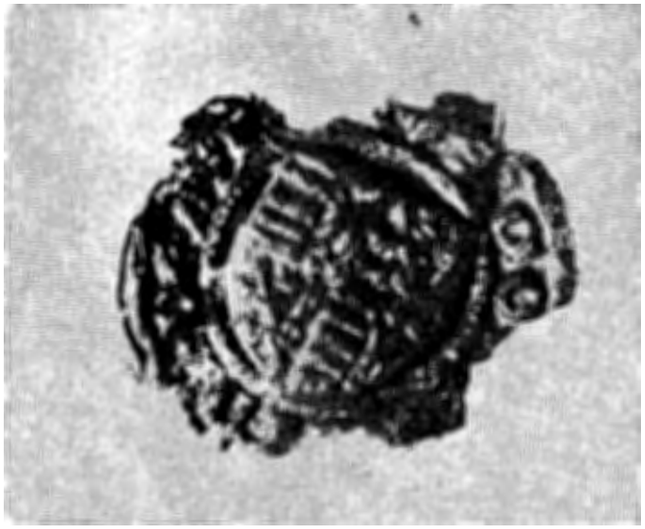

Foto Hauptstaatsarchiv Düsseldorf.

Zegel (26 febr. 1385) van *Gotfried van Chiny*, heer van Gruitrode (Hauptstaatsarchiv, Düsseldorf) [77]).

101) De heren L. J. van der Klooster en G. F. de Roo van Alderwerelt deelden mij de betekenis hiervan mede: een rechter schuinstreep beladen met drie St. Andrieskruisjes. De heer van der Klooster veronderstelt dat de kruisjes kunnen dienen ter onderscheiding van een oudere bastaard die alleen de schuinstreep voerde; wanneer die oudere bastaard *Dirk* die Rothem ontving geweest is, clan zou zulks een aanwijzing kunnen zijn dat *Gotfried* identiek is met de bastaard van 1342. Het blijft wel eigenaardig dat hij in 1385 géén bastaardlijn gebruikte: men zou veeleer de omgekeerde volgorde verwachten.

Het aantrekkelijke van De Bormans opvatting is uiteraard het feit, dat het bestaan van een *Gotfried* als natuurlijke zoon van *Gotfried van Heinsberg*, heer van Millen en Eike, bewezen is; dit neemt echter niet weg, dat ook de bastaard *Dirk* kinderen kan hebben gehad [102]). Wij beschikken intussen over een gegeven, dat in de overwegingen kan worden betrokken en dat klaarblijkelijk niet aan De Borman bekend geweest is: *Gotfried van Chiny* trad reeds in 1365 als heer van Gruitrode op (zie boven); dit wijst erop dat hij *Dirk II van Neinsberg* direct is opgevolgd na diens dood in 1361 en kan dus pleiten voor een vaderschap van de in 1347 vóór-overleden *Gotfried van Heinsberg*, tenzij diens bastaardbroeder *Dirk* eveneens vóór de vader zou zijn gestorven. Zolang hieromtrent geen zekerheid bestaat, dienen wij rekening te blijven houden met beide mogelijkheden.

Hoe dit ook zij, wij kunnen mèt De Borman als vaststaand aannemen dat *Gotfried van Chiny*, heer van Gruitrode, de vader van de schout van Bree, een kleinzoon was van de eerste heer van Gruitrode, *Dirk II van Heinsberg* graaf *van Loon en Chiny*, en bovenstaand schema 1 kan derhalve thans overeenkomstig het onderstaande schema 11 worden aangevuld.

De oorkonde van 1409 werd door De Borman veertig jaren voordat zijn in noot 68 bedoelde werk verscheen, dus ca. 1866. gevonden in de archieven van vicomte Vilain XIIII te Leut: Het kasteel Leut is thans ziekenhuis en wat er met het archief gebeurd is, schijnt niet bekend te zijn.

102) Dat het nageslacht van *Dirk 11 van Heinsberg* — wat de oudste twee generaties betreft — niet beperkt is gebleven tot de in schema 1 daaronder genoemde personen, is wel waarschijnlijk: de met een summier Heinsóera-wanen (t.w. helm met hazenoren) zegelende *Gotfried van Keverberg* noemt *Gotfried wan Chiny* zijn oom (zie begin van § 5). Helaas weten wij ook in zijn geval niet of wij *Gotfried van Heinsberg*, dan wel diens bastaardbroeder Dirk als de grootvader moeten beschouwen. (Het is trouwens niet bewezen dat *Gotfried van Keverberg* in deze tak thuis hoort: ook hier kan met het woord „oom" een verdere verwantschap bedoeld zijn).

103) Volledigheidshalve zij bij dit schema het volgende opgemerkt. De moeder van de kanunnik van St. Servaas was wellicht een *Van Horne*, omdat hij de priester *Lambert van*. Horne, die

Schema **11** [103]).

Dirk (Theodericus) II van *Heinsberg*,
graaf van *Loon en Chiny*,
heer van Gruitrode 5-3-1346 [104]), † 1361.

Gotfried van Heinsberg, heer van Millen en Eike test. 24-1-1342 [105]), † 1347	*Dirk (Theodericus)* (nat.) ontvangt hof te Scherpenseel 2-9-1344 [106]), te Rothem 15-4-1353 [107])

óf

Gotfried van Chiny,
heer van Gruitrode, vermeld 1365-1411, † 1411/'16.
(identiek met de bastaard van 1342 ?)

Gotfried van Chiny (nat.), schout van Bree 1429—'47, x (vóór 1416) *Margaretha van den Berghe Willemsdr.*	Gotfried van *Chiny* (nat. ?), † 29 juni 1438 kanunnik van St. Servaas te Maastricht aldaar begraven.	*Theoderic van Chiny* (nat. ?) vermeld 1432, '36, '37, '38, '47, '50—'56.

Gatharina van Chiny, x (1441) *Hendrik van Meeuwen.* schout van Bree 1447—'60.	*Margaretha van* Chiny, x *Daniël Bormans, † 1487.*

nageslacht ?

Een poging om door een onderzoek in de Keulse leenregisters de bovenstaande alternatieve mogelijkheden voor de vader van *Gotfried van Chiny*, heer van Gruitrode, te vervangen door een volledig bewezen ondubbelzinnige ascendentie, heeft helaas niet tot het beoogde doel geleid, doch wel een tweetal akten te voorschijn gebracht waaruit blijkt dat *Gotfried van Chiny* op *26* mei 1373 met Gruitrode en toebehoren beleend werd [108]). Hierbij wordt verwezen naar een akte in een ouder, (niet bewaard gebleven) leenregister, volgens welke de graaf *van Loon Gotfried*'s voorganger als leenman van Gruitrode was; blijkbaar wordt hier de verheffing door *Dirk II van Heinsberg* op 5 maart 1346 (zie boven) bedoeld [109]).

---

geen aangetrouwde oom kan zijn geweest, niettemin zijn oom noemt (zie noot ***88; Lambertus van*** *Horne* komt in 1381 voor als rector van de kapel van de H. Vincentius en twee jaar later als ***Lambertus*** *Liberti* ***de Horne,*** clericus; een oudere *Lambertus* ***was*** in 1373 reeds overleden, terwijl op 1'7 mei 1356 een *Libertus* ***de*** *Horne* voorkomt; zie P. Doppler, Schepenbrieven van het kapittel van St. Servaas 1 blz. 297, 425, 431, 11 blz. 21, Charters van id. 1 blz. 265; is hier sprake van een bastaardtak van het bekende geslacht ?). ***Elisabeth,*** de in noot 87 bedoelde dochter van de heer van Gruitrode, wordt in het schema niet vermeld (evenmin als de bovengenoemde Jean *van* ***Chiny,*** militair in 1407, een broer van ***Elisabeth*** ?); zij was wellicht de moeder van ***Dirk van*** *Odenhoven,* die immers de kanunnik van St. Servaas zijn oom noemt (zie noot 89). Deze beide opmerkingen worden onder het nodige voorbehoud gemaakt, want ook hier weer kan het woord „oom" in een andere dan de letterlijke hedendaagse betekenis zijn gebruikt.

Ook in verder verband blijft de genealogie ***Van Chiny*** aanzienlijke leemten vertonen: het door De Herckenrode genoemde echtpaar *Mathilde* de ***Chiny X*** *Raes* de *Printhagen* is terug te vinden in het Bulletin de l'Institut Archéologique Liégeois, jrg. 1862, 140, doch hun plaatsing blijft geheel onzeker. (In Annuaire de la Noblesse de Belgique 1859, blz. 48, wordt zij een zuster van ***Margaretha,*** die met ***Daniël Bormans*** gehuwd was, genoemd, waarschijnlijk ten onrechte.) Een *Margriet* ***van*** *Chinau* komt in 1457 voor met getrouwde kinderen, als weduwe van *Arnout Kellener* ***van*** *Hoesselt* (P. Doppler, Schepenbrieven St. Servaas 11, 370, 371); De Herckenrode noemt haar niet, evenmin als de in noot 92 ter sprake gekomen tijdgenoot *Hubrecht* ***van Chiny.*** Tenslotte weet ik geen raad met de plaatsing van ***Willem,*** heer van Rooi († na 1519, verg. noten 73 en 74); hoewel zijn voornaam goed zou passen, lijkt het uitgesloten dat hij een zoon is van de schout van Bree (de in noot 50 behandelde zaak en het feit dat *Goert* van ***Chiny*** in het erfelijk schoutambt van Bree werd opgevolgd door zijn schoonzoon toont trouwens wel aan dat hij slechts twee dochters had).

Wij zullen voorlopig, met De Herckenrode, maar moeten aannemen dat ***Willem*** een kleinzoon was van ***Theoderic van Chiny.*** Deze laatste zal wel een zoon van ***Gotfried*** heer van Gruitrode zijn, omdat die immers oom van Gotfried *van* ***Keverberg*** was, terwijl de dochter van laatstgenoemde onder momberschap van ***Theoderic*** stond (zie boven); bovendien wordt hij op 4 okt. 1438 als Jonck. ***Dyderick van*** Chyney in één adem genoemd met „her Goedert van *Chyney* den god benaede", Waarmede de kanunnik van St. Servaas zal zijn bedoeld (Rijksarch. Hasselt, Fonds Oudenbiezen 1681, alsmede Cartularium Gruitrode 1 f. 43 en 11 nr. 7: zij waren als scheidsrechters opgetreden voor de schepenen van Gruitrode, Neeroeteren en Opitter). De verbindingsschakel tussen *Theoderic* en ***Willem zou*** eventueel gevormd kunnen worden door Godevaert van. *Chinei,* die op 3 mei 1451 voorkomt als „dienaar ende ghesadt meyer inden hoeff vanden biesen inder heerlyckheit van Dypenbeecke gelegen" (Oudenbiezen 377) ; laten wii terwille van de gemoedsrust van ***Willem's*** nageslacht hopen dat hij niet identiek is met de ***Godefroid de*** *Chiney,* die met een aantal anderen in 1485 door de bischop geëxcommuniceerd werd in verband met moord op drie Maastrichtse priesters ! (J. Daris, Histoire du Diocèse et de la Principauté de Liège oendant le XV siècle. blz. 580).

Nog komt een ***Dyerick van*** *Chiney* (broeder van Willem?) voor op 15 nov. 1487 als „stadthelder" van de leenheer (Rijksarch. Hasselt, Leenverheffingen van Diepenbeek 4 f. 32) en een *Godefridus* ***de*** *Chiney* als kanunnik van St. Jan te Luik. Laatstbedoelde overleed op 17 maart 1479 en werd in zijn kerk begraven onder een zerk met het volgende wapen: in zessen verdeeld door twee deellijnen en één doorsnijding, 1 en 5 *Loon,* 2 en 6 Chiny, 3 en 4 *Heinsberg,* bastaardlijn over alles heen (Henri van den Berch, Receuil d'Epitaphes, nr. 404; verg. ook nr. 2068: een hierop gelijkend wapen ***Chiney*** komt in 1537 te St. Truiden voor onder de kwartieren van *Dierick Colen*).

Tenslotte dient te worden opgemerkt dat Margaretha *van Chiny,* de echtgenote van ***Daniël*** Bormans, blijkbaar eerder gehuwd was met ***Hendrik van Berghe*** (verwant aan haar moeder?); een andere conclusie kan ik althans niet trekken uit het feit dat *„grietken* van ***berghe"*** op 6 mei ***en*** 3 juni 1448 optreedt onder momberschap van *„goert* ***van Cheyney*** horen vader", terwijl op 17 febr. 1449 *„henken* van *berghe* als momber syns wyffs" compareert in verband met dezelfde zaak (Rijksarch. Hasselt, Schepenreg. Bree, Rollen 1). Geen der gedrukte bronnen maakt melding van dit huwelijk,

104) Gruitrcde wordt aan de aartsbischop van Keulen opgedragen als recht erfelijk manleen dat ongescheiden zal blijven van de graafschap van Loon (Lacomblet III, 428: in een noot wordt met verwijzing naar de verpanding van 1385 opgemerkt dat aan de laatstbedoelde voorwaarde blijkbaar niet werd voldaan).

105) Hij legateerde een tiend te Hodinghen aan zijn natuurlijke zoon *Gotfried* (Kremer, met citaat van de Latijnse tekst).

106) ***Dirk*** *II van* ***Heinsberg*** geeft met goedvinden van zijn echtgenote „curtim nostram sitam in nostra villa Scharpenseyle *Theoderico* nostro filio naturali" (Kremer) .

107) ***Dirk 11 van*** *Heinsberg* geeft zijn zoon *Theodericus,* ridder, zijn „hof zu Rotheim by Stockem ... beheltenisse uns der heirheyde und des gerichts", alsmede de molen te Aldenhoven bij Heinsberg. Hetzelfde jaar beloven de wettige familieleden dat zij deze schenking gestand zullen doen, ook als ***Dirk*** bij leven van de vader niet in het bezit mocht komen (Lacomblet 111, 532 met noot).

108) Hauptstaatsarchiv Düsseldorf, Bestand Kurköln, Lehen Generalia 1, pag. 21 en 167.

109) „Nob(i)l(is) D(ominus) *Godfridus* ***de*** Chyny inf(eudatus) Paltzel anno LXXt(er) tio die XXVI mensis maij nominavit villam Gruytroyde in comitatu lossen(si) cum domo area situat(i)one et omnibus suis attin(enciis). It(em) no(ta) q(uod) continetur in l(itte)ris re(gistra)tis re(gistr)o pi(loso) numero CCCCLXXI, q(uod) comes lossensis debeat h(abe)re illam villam cum suis attin(enciis) et nemo alius et exinde semp(er) debeat e(ss)e vasallus ecc(les)ie."

Aldus is bevestigd dat ***Dirk*** de bastaard van ***Heinsberg,*** die in 1353 Rothem ontving, nimmer met Gruitrode beleend is geweest; zoals reeds betoogd kan dit erop wijzen dat hij niet de vader van ***Gotfried van Chiny*** was, tenzij hij vóór ***Dirk 11 van Heinsberg zou*** zijn overleden. De in noot 95 geopperde mogelijkheid dat de in 1367 optredende miles *Theodericus dictus Schinnia* identiek ***is*** met ***Dirk*** bastaard van *Heinsberg,* krijgt hiermede essentiële betekenis.

Volledigheidshalve dient nog een ogenblik te worden stilgestaan bij een derde alternatief: Gotfried van *Chiny,* blijkbaar meerderjarig in 1365 en derhalve niet na ca. 1340 geboren, kan chronologisch in plaats van een kleinzoon, een zoon (en dan uiteraard een bastaard) van ***Dirk 11 van Heinsberg*** zijn geweest; deze laatste moet namelijk rond 1300 zijn geboren (de ouders van zijn moeder trouwden in 1280). Ook in dit geval blijven de termen „neef" en „oom" gebezigd door *Johan* ***11 van*** Broodiens zoon wel verklaarbaar, hoewel tweemaal „oom" consequent zou zijn geweest. Men zou echter alsdan meer berichten over ***Gotfried*** in de oorkonden mogen verwachten.

Het valt te betreuren dat het testament van ***Dirk 11 van Heinsberg,*** waaruit een en ander zeker geheel duidelijk zou zijn geworden, blijkbaar niet bewaard is gebleven. Mede gezien het geboortejaar, dat uitstekend zou passen bij de vermelding in 1342, lijkt al met al de mening van De Borman omtrent de de afkomst van ***Gotfried van Chiny*** de meest waarschijnlijke.

Nu de stelling nopens de afkomst van *Goffried van Chiny*, schout van Bree, zoals door Quadflieg geponeerd, onjuist is gebleken, kan tot slot van deze paragraaf worden opgemerkt dat hiermede diens dispensatie-argument tegen de afstamming der familie *Van Meeuwen* van *Hendrik van Heinsberg* vervallen is, Anderzijds echter is het zeer waarschijnlijk dat Quadfliegs mening omtrent de herkomst van het *Van* Meeuwen-wapen wèl in overeenstemming is met de feiten, en dit betekent dat er geen enkele reden is om met de traditionele descendentie — zelfs onwettig — nog rekening te blijven houden. Voor óns betoog is dit alles evenwel van geen belang meer [110]).

§ 6, De verdere ascendentie+

Zoals uit schema 1 blijkt was *Dirk II van Heinsberg*, graaf van Loon en Chiny en eerste heer van Gruitrode, een zoon van *Goffried I van Heinsberg* en *Machfeld van Loon en Chiny*. Teneinde de titel van dit opstel wáár te maken, dienen wij ons tenslotte bezig te houden met de wijze waarop deze echtelieden afstamden van *Karel de Grofe*. De manieren waarop zij dat beiden deden zijn zó talrijk dat met een werkelijke behandeling de omvang van deze paragraaf gemakkelijk tot die van een dubbel nummer, wellicht van een gehele jaargang van ons maandblad zou zijn op te voeren. Nog afgezien van de praktische bezwaren, heeft het weinig zin zulks te doen, omdat elders voldoende publicaties hierover te vinden zijn [111]). Ik wil daarom volstaan, en tevens eindigen, met het geven van één reeks voor ieder der beide echtgenoten:

I. *Karel de Grofe*, geb. Ingelheim 2 april 742, koning der Franken 768, tot 771 van het halve, daarna van het gehele rijk, keizer van het West-Romeinse rijk 800, † Aken 28 jan. 814 (zoon van *Pippijn de Korfe* en *Berfhradà van Laon*), tr. Aken in 771 *Hildegardis van de Vinzgouw*, geb. in 758, † in 783, dochter van graaf *Gerold I* en *Imm in Alamannië*.

11. *Lodewijk I de Vrome*, geb. Casseneuil in aug. 778, Rooms-Frankisch keizer 814, † Ingelheim 20 juni 840, tr. in februari 819 *Judith Welf van Alforf*, geb. ca. 805, † Tours 19 april 843, dr. van graaf *Welf I* en *Eigilwi*.

111. *Karel II de Kale*, geb. Frankfort 13 juni 823, koning der Franken, keizer 840, † Avrieux 6 okt. 877, tr. in 842/'43 *Ermenfrudis van Orleans*, † 6 okt. *869*, dr. van graaf *Odo*.

IV. *Lodewijk II de Sfamelaar*,
geb. 1 nov. *846*, koning der Westfranken 877, † Compiegne 10 april 879, tr. 868/'70 *Adelheid van Parijs*, dr. van graaf *Bego II*.

Judith van Frankrijk,
geb. ca. 843, tr. (na te zijn geschaakt) Auxerre in 862 *Boudewijn I* graaf *van Vlaanderen*, † in 879, zn. van *Audacer*.

V. *Karel III de Eenvoudige*,
geb. 17 sept. *879*, koning van Frankrijk 898, † 7 okt. 929, tr. ca. 918/'19 *Edgiva van Wessex*, geb. in 896, dr. van *Edward I* koning *van Engeland* en *Aelflede van Bernicia*.

Boudewijn 11 van Vlaanderen,
geb. ca, 865, graaf van Vlaanderen 879, † in 918, tr. in 884 *Elftrudis van Wessex*, dr. van koning *Alfred de Grote* en *Alswifha van Gaini*.

VI. *Lodewijk IV van Overzee*,
geb. ca. *921*, koning van Frankrijk 936, † Reims 10 sept. 954, tr. 939/'40 *Gerberga van Saksen*, geb. 913/'14, † Reims 5 mei 984, dr. van *Hendrik I de Vogelaar* koning *van Oost Francië* en *Mafhilde van Wesffalen*.

Arnulf I van Vlaanderen,
geb. ca. 900, graaf van Vlaanderen 918, † 964/'65, tr. in 934 *Adela van Vermandois*, geb. ca. *915*, dr. van graaf *Heriberf II* en *(Hildebrande ?) van Frankrijk*.

VII. *Karel van Nederlofharingen*,
geb. Laon in 953, hertog van Nederlotharingen 978, † in 994, tr. *Adelheid (van Troyes ?*, dr. van graaf *Heriberf ?*)

Hìldegard van Vlaanderen [112]),
† 10 april 990, tr. *Dirk II* graaf *van Holland*, † 6 mei 988, zn. van *Dirk I* graaf in *Kennemerland* en *Geva*.

VIII. *Gerberga van Nederlofharingen*,
geb. ca. 975, tr. ca. 985 *Lamberf I* graaf *van Leuven*, geb. ca, 950, † Florennes 12 sept. 1015, *zn.* van *Reginar III* graaf *in Henegouwen* en *Adela (van Leuven)*.

Arnulf van Holland,
graaf van Holland, † 18 sept. 993, tr. in 980 *Luifgard van Luxemburg*, dr. van graaf *Siegfried I* en *Hedwig*.

110) In verband met de afkomst van de familie *Van. Meeuwen* zij gewezen op het voorkomen van een zekere *Godefridus* de *Mewen gezegd Thoelensoen* op 9 juni 1374 (P. Doppler, Schepenbrieven van het kapittel van O.L. Vrouw te Maastricht, blz. 89). Was hij wellicht de vader van de tijdgenoten Johan, *Arnoud* en *Walter van Meeuwen?* Van eerstgenoemde zijn alleen dochters bekend; zowel *Arnoud* als *Walter* noemde zijn oudste zoon *Gotfried*, zij het dat zulks bij *Arnoud* ook kan worden verklaard doordat hij met een Gotfriedsdochter gehuwd was.

111) Voor diegenen die snel een groot aantal namen verzamelen willen zij verwezen naar E. Winkhaus, Ahnen zu Karl dem Grossen und Widukind 1 (1950), 11 (1953) en verdere aanvullingen. Dit werk geeft echter weinig persoonsgegevens en vrijwel geen oronvermelamgen.

112) Aldus de gangbare opvatting, ook aangehangen door Dr. A. W. E. Dek in Genealogie der Graven van Holland. Volgens Winkhaus in het echter niet geheel zeker dat *Hildegard*, de echtgenote van *Dirk 11 van Holland*, een dochter van *Arnulf I van Vlaanderen* was; onlangs werd deze twijfel ook nog uitgesproken door Dr. H. Bruch in Gens Nostra 1965, 136. Evenwel, ook *Dirk's* schoondochter *Luitgard van Luxemburg* (generatie VIII) stamde van *Karel* de Grote af, en wel via haar vader *Siegfried I van Luxemburg* en diens moeder *Kunigunde*, kleindochter van *Lodewijk de* Stamelaar (gen. IV).

1x. *Lambert II van Leuven,*
geb. ca. 990, graaf van Leuven, tr. *Oda van Nederlotharingen, dr.* van hertog *Gozelo I.*

X. *Hendrik 11 van Leuven*
geb. ca. 1020, graaf van Leuven 1062, †1078/'79, tr. *Adela, dr.* van *Eberhard* graaf *van Teisterbant.*

x1. *Gotfried I van Leuven,*
geb. ca. 1060, graaf van Leuven 1079, † 25 jan. 1139, tr. ca. 1100 *Ida van Chiny* [113]), geb. 1083, dr. van graaf *Otto* en *Adelheid van Namen.*

x11. *Gotfried II van Leuven,*
geb. ca. 1105, graaf van Leuven, hertog van Nederlotharingen, † in 1142, tr. ca. 1139 *Lutgardis van Sulzbach,* † in 1162, dr. van graaf *Berengar I* en *Adelheid van Wolfratshausen.*

x111. *Gotfried III van Leuven,*
geb. 1142, graaf van Leuven, hertog van Nederlotharingen, † 10 aug, 1190, tr. in 1155 *Margaretha van Limburg,* geb. ca. 1138, † in 1172, dr. van hertog *Hendrik II* en *Mathilde van Saffenberg.*

XIV. *Hendrik van Leuven (1 van Brabant),*
geb. 1165, graaf van Leuven, hertog van Nederlotharingen, hertog van Brabant 1191, † Keulen 5 sept. 1235, tr. in 1179 *Mathilde van Boulogne,* erfdochter, geb. ca. 1160/'65, †1210/11, dr. van graaf *Mattheus,* uit het geslacht *Elzas-Vlaanderen,* en *Marie van Boulogne* uit het geslacht *Blois.*

x v . *Gotfried van Leuven,*
geb. in 1209, heer van Herstal, Gaesbeek en Baucignies, † 21 jan. 1253, tr. *Maria van Oudenaarde,* vrouwe van Baucignies, Herve en Gaesbeek, dr. van heer *Arnulf IV* en *Adelheid van Rosoy.*

XVI. *Johanna van Leuven,*
vrouwe van Gaesbeek 1285, † in 1291, tr. in 1253 *Dirk van Sponheim,* heer van Heinsberg en Blankenberg 1258, † 26 juli 1303, zn. van *Hendrik* en *Agnes van Blankenberg,* erfdochter van Heinsberg, uit het geslacht *Kleef.*

XVII. *Gotfried I van Heinsberg,*
heer van Heinsberg en Blankenberg, † 2 nov. 1331, tr. in 1301 of eerder *Machteld van Loon en Chiny* (zie hiernaast bij generatie XVIII).

XVIII.

Dirk III van Holland,
graaf van Holland 993, † 27 mei 1039, tr. *Othelhildis van de Noordmark,* † 9 maart 1044, dr. van markgraaf *Bernhard I.*

Floris I van Holland,
graaf van Holland, 1049, † 28 juni 1061, tr. ca. 1050 *Geertruid van Saksen,* geb. ca. 1030, † 4 aug. 1113, dr. van hertog *Bernhard II* en *Eilica van Schweinfurt.*

Bertha van Holland,
geb. ca. 1055, verstoten 1092, †1093/'94, tr. 1071/'72 *Philips I van Frankrijk,* geb. 1052/'53, koning van Frankrijk 1060, † Melun 29 juli 1108, zn. van koning *Hendrik I* en *Anna van Kiev.*

Lodewijk VI de Dikke,
geb. in 1081, koning van Frankrijk 1108, † Parijs 1 aug. 1137, tr. in 1115 *Alix van Savoye,* geb. ca. 1092, † 18 nov. 1154, dr. van graaf *Humbert II* en *Gisela van Bourgondië-Ivrea.*

Pieter van Frankrijk,
geb. ca. 1126, graaf van Courtenay en Montargis (door huwelijk), †1180/'83, tr. *Elisabeth van Courtenay,* erfdochter, † 14 sept. na 1205, dr. van heer *Reinald* en *Hedwig van Donjou.*

Pieter van Courtenay,
geb. ca. 1155, graaf van Courtenay 1183, markgraaf van Namen 1212, keizer van Constantinopel 1216, † in 1218, tr. Soissons in juni 1193 *Jolande van Henegouwen,* erfgename en markgravin van Namen, † Constantinopel in aug. 1219, dr. van graaf *Boudewijn V (VIII van Vlaanderen)* en *Margaretha van Elzas-Vlaanderen.*

Margaretha van Courtenay,
markgravin van Namen 1226, † 17 juli 1270, tr. vóór 1217 *Hendrik I van Vianden,* graaf van Vianden 1214, markgraaf van Namen 1226, † Palestina in 1252, zn. van graaf *Frederik* en *Mechtild van de Neuerburg.*

Philips van Vianden,
graaf van Vianden 1252, heer van Perwez en Grimbergen, † 23 april 1273, tr. in 1262 *Maria van Perwez,* vrouwe van Grimbergen en Ninove, dr. van heer *Gotfried* [114]) en *Adelheid Berthout.*

Margaretha van Vianden,
† 8 maart 1316, tr. 27 juni 1280 *Arnold II van Loon en Chiny,* graaf van Loon, Chiny, Agimont enz. 1278, † 22 aug. 1328, zn. van graaf *Johan* en *Mathilde van Gulik.*

Machteld van Loon en Chiny,
erfdochter van Loon en Chiny, tr. 1301 of eerder *Gotfried I van Heinsberg* (zie hiernaast bij generatie XVII).

113) Zij is een telg uit het oude geslacht ***Van.*** *Chiny,* dat uitstierf met erfdochter *Johanna,* die gehuwd was met *Arnold van* Loon, de grootvader van ***Arnold 11,*** generatie XVII. Aldus kwam Chiny aan het geslacht ***Van*** Loon.

114) **Uit** het geslacht ***Van Leuven:*** kleinzoon van *Gotfried III,* generatie XIII.

Het geslacht Van Drie1 te Mijnsheerenland en Klaaswaal,

door DR. J. MAC LEAN.

1. *Cornelis (van Driel)*, geb. omstreeks 1500.

r.a. Oost-IJsselmonde 1896 XLVIII no. 3, 29 april 1580: *Hendrick* de Raedt transporteert 7 morgen 2 hont in het Oudeland gelegen in een stuk land van 17 morgen. Ten oosten: de erfgenamen van *Thoenis Cornelis van Driell.*

Idem, fol. 91 v., 28 februari 1583: Adriaen *Anthoenis van Driel* en *Anthonis geenen*, getrouwd met *Pieterkea Cornelis van Driel*, transporteren tezamen de helft van 3 morgen 1½ hont land aan *Cornelis Anthoenis Lodewijcx*, schout in Adriaen Pieters Ambacht, die reeds een kwart bezit. Het resterende kwart is in het bezit van *Hendrick de Raedt.*

Idem, fol. 102, 20 september 1587: **Hendrick de** *Raedt Elyas* transporteert zijn kwart aan *Neysgen Cornelis van Driellen* weduwe van *Cornelis Anthonis Loycx* geassisteerd met haar zoon *Anthoenis Cornelis.* Ten oosten: Vop van *Drie1 Claesz.*, schout te Ridderkerk.

Kinderen:

1. *Thoenis Cornelis van Driel, volgt* 11.
2. *Pieterken Cornelis van Driel*, tr. *Anthonis Geenen*, beiden † na 28 februari 1583.
3. *Neysgen Cornelis van Driel*, † tussen 11 juni 1603 en 18 maart 1615, tr. *Cornelis Anthoenis Lodewijckse*, schout in Adriaen-Pieters-Ambacht, † tussen 28 februari 1583 en 20 september 1587.

Hun zoon *Teunis Cornelisz. Loedewijcks* is op 7 juni 1623 neef van *Cornelis Adriaens van Driel* (zie sub IV b).

Wij wijzen er nog op, dat de Rotterdamse burgemeester *Claes Cornelisz. van Driel* ook een dochter *Niesje* had, die *22* januari 1584 te Rotterdam trouwde.

Het is merkwaardig, dat de helft van een stuk land van 3 morgen 1½ hont op 28 februari 1583 in het bezit is van de zoon van de sub 1 genoemde *Thoenis Cornelis van Drie1* en van de sub 2 genoemden, dat een kwart in het bezit is van de sub 3 genoemde *Cornelis Anfhoenis Lodewijcx*, terwijl *Hendrik de Raedt*, die — volgens mededeling van Balen in zijn Beschrijvinge van Dordrecht — getrouwd was met *Hildegond Kornelis van Driel*, ook een kwart bezit. *Hildegond* behoort echter tot de Dordtse familie Van Driel, die door Balen in zijn voormeld boek behandeld werd. Wel blijkt uit het bovenstaande, dat er een verband tussen het onderhavige geslacht en het geslacht *Van Drie1 te* Dordrecht bestaat.

11. *Thoenis Cornelis van Driet*, geb. omstreeks 1530, † vóór 29 april 1580.

Kinderen:

1. *Adriaen Anthoenis van Driel*, volgt 111.

111. *Adriaen Antheunis van Driel*, vermoedelijk geb. te IJsselmonde omstreeks 1560, heemraad van Mijnsheerenland 1591, 1592, ‡5 9o3m s t1 r5e9e4krs... *Jacobsdr. van der Mast; zij* hertr. *Jan Pietersz. Vinck*, schepen van Mijnsheerenland 1606-1609, heemraad aldaar 1598, 1599, 1600, 1601, 1604, 1613, 1615, 1616, 1625.

r.a. Kleine Lind no. 1, 11 juni 1603: *Jan Pieters Vinck* te Mijnsheerenland transporteert 1 morgen 350 roe aan *Anthonis Cornelisz. Lodewijckx* in een stuk van 6 morgen gemeen met de weduwe van *Cornelis Tunis Loedewijcks* cum suis, tan. behoeve van de weeskinderen van *Arien van Driell Anthonisse.*

r.a. Mijnsheerenland no. 5, 10 oktober 1608: *Jan Pieters Vinck* heemraad verkoopt aan de vier meerderjarige en minderjarige kinderen van † *Adriaen Anthonis van Driell: Joris, Aert, Cornelis* en *Cornelia* een losrente van *f* 100,— en een losrente van *f* 1600,—. Hij hypothequeert 7 morgen 500 roe in het Oude Land.

r.a. Mijnsheerenland no. 5, 20 juni 1614: *Jan Pietersx. Vinck*, gehuwd met de weduwe van *Ariaen Thonis* van *Driel*, geassisteerd met Steven *Jacobsx.* van *der Mast* broeder van zijn vrouw, *Joris Adriaens, Neeltge Adriaens, Aert Adriaens, Cornelis Adriaens* geassisteerd met hun voocht *Anthonis Cornelis Lodwijcx* kavelen.

r.a. Mijnsheerenland no. 5, fol. 443, 18 maart 1615: *Joris Adriaens van Driel, Cornelis Adriaens van Driel* ter eenre *Aert Adriaens van Driel* en *Neeltge* Adriaens *van Driel* geassisteerd met *Anthonis Cornelis Lodewijcxs* gecoren voocht, kinderen en erfgenamen van *Adriaen thonis van Driel.* Boedelscheiding. Bezitten veel land o.a. in Out Heynenoort, het Oude Land van Moerkerken, in Bonaventura onder Puttershoek. Er is nog sprake van de erfgenamen van *Nuesaen* Gornelis *van Driel* in Cleyne Lindt. Zie ook het losse vel papier bij folio 233.

ra. Mijnsheerenland no. 5, 13 juni 1615 (los vel naast fol. 244): *Joris Adriaens van Driel, Ariaen Claes, gehuwd* met *Neeltge Ariaens van Driel, Aert Ariaens,* Cornelis *Adriaens van Drie1* transporteren een losrente. Borg is *Jan Frs. Vinck.*

Idem no. 6, 48, 24 april 1621: *Joris* Adriaens van *Driel* en, zijn broer *Cornelis Adriaens van Driel* met hun „oom" *Jan Pieters Vinck.*

Idem no. 6, 116, 19 juli 1622: *Joris Adriaens* van *Driel, Aert Adriaens* van *Driell* en *Adriaen Claes Lem*, hun zwager, verkopen 400 roe in het Oude Land met een huis en twee berchen. Op 28 mei 1618 gekocht van haar oom *Jan Prs. Vinck.* Op *19* juli 1622 hebben *Joris van Driel, Aert van Driel, Adriaen Claes Lem* en *Jan Prs. Vinck f 3800* wegens dit transport te vorderen.

Idem, no. 6, 168, 6 augustus, 1623: *Joris Adriaens van Driell, Aert Adriaens wan Driell, Cornelis Adriaens van Driel* en *Adriaen Claes Lem*, hun zwager, zijn schuldig.

Kinderen:

1. *Joris van Driel, volgt* IVa.
2. *Cornelis van Driet*, volgt IVb.
3. *Aert Adriaens van Dryel*, † tussen 7 januari 1627 en 23 juni 1629.

r.a. Mijnsheerenland no. 5, 28 januari 1617: *Aert Adriaens van Driell* in „beyerlant" is schuldig met procuratie.

r.a. Mijnsheerenland no. 6, 209, 9 mei 1624: *Aert Adriaens van Driell*, „jonckgeselle", wonende in Nieuw Cromstrijen, verkoopt 2 morgen 200 roe geërfd van zijn vader *Adriaen. van Driell Anthonis.* Er wordt verwezen naar de kavelceel van 18 maart 1615.

r.a. Mijnsheerenland no. 7, 197 v., 23 juni 1629: *Adriaen Claes Lem*, wonende aan de Strijense Westdijk, gehuwd met *Corwelia Adriaens van Driell*, transporteert 3 morgen 3 hont chijnslant in het Oude Land geerfd bij kaveling van haar broeder *Aert Adriaens van Driell.* Er wordt verwezen naar de „eygenbrieff" van 19 juni 1614 (r.a. no. 5) en naar de kavelcedulle van 18 maart 1675 (r.a. no. 5).

r.a. Kleine Lind no. 1, 7 januari 1627: *Aert Adriaens van Driel*, wonende in het nieuw bedijkte Klaaswaal, verkoopt 3 morgen 100 roe. Borg is zijn broer *Cornelis Adrdaens van Driel.*

4. *Cornelia Adriaens van Driel*, tr. in 1615 *Ariaen Claesz. Lem;* zij wonen in 1638 aan de Westdijk van Strijen.

IVa. *Joris Ariensz. van Dryel*, geb. omstreeks 1590, schepen van Mijnsheerenland 1620—'26, schepen van Cromstrijen 1631, '48, '49, † vóór 5 augustus 1654, tr. omstreeks 1620 *Machtelt Adriaens*, † tussen 8 november 1655 en 18 maart 1668, weduwe van *Maerten Jacobs.*

Notarieel archief Klaaswaal nr. 5095, 2 mei 1636: *Jacob Maertens*, zoon van *Maerten Jacobs* en *Machtelt*

Adriaens, nu getrouwd met Joris *Ariaensz. van Dryel,* wonende in Nieuw Cromstrijen, benoemt tot erfgenamen zijn halve broeders en zusters Adriaen *Jorisz., Bastiaentje, Willempge* en ***Aert*** *Joris.*

Nots. Jan Prsz. Veeckemans te Dordrecht, 3 juni 1639: Joris *Ariensz. wan Driel* en *Machtelt Adriaens* testeren.

Notarieel archief Klaaswaal no. 5095, 1 juni 1645: Zij testeren weer, wonende in Nieuw Cromstriien. Eveneens in not. 5096, 18 oktober 1649.

r.a. Cromstrijen no. 82, 5 augustus 1654: *Machtelt Adriaens,* weduwe van ***Joris*** *Adriaens* ***van*** *Dryel,* ***wo***nende in Nieuw Cromstrijen koopt 12 morgen land, geassisteerd met haar schoonzoon *Lenert Jacobsz. Poortugael.*

Idem, 8 november 1655: Zij compareert weer, geassisteerd door haar zoon *Aert Joris van Dryel.*

Notarieel archief Klaaswaal no. 5097a, 18 maart 1668: ***Aert*** *Joris van Driell* en *Leendert Jacobs Poortegaell,* gehuwd met *Willemtie* ***Joris van*** *Driell,* erfgenamen van wijlen *Machtelt Aryens,* weduwe van ***Joris*** *Aryens van Driell,* kopen.

Kinderen:

1. *Adriaen van Driel, volgt* Va.
2. *Bastiaentge Joris van Driel,* † na 24 juni 1690 (r.a. Cromstrijen no. 53).
3. *Willempge Joris van Driel,* geb. 23 juni 1625, † 7 september 1702, tr. *Leendert Jacobsz. Poorfugael,* dijkgraaf van het Westmase Nieulant, schepen 1667 en ouderling van Klaaswaal, †(oud 80 jaar) 21 oktober 1696.

   Deze overlijdensdata zijn vermeld op twee avondmaalbekers in de kerk te Klaaswaal (zie Welker, blz. 134 en 135).
4. *Aert van Driel,* volgt Vb.

Va *Adriaen Jorisz. van Driel,* j.m. van Mijnsheerenland, schelpen van Cromstrijen in 1648 (?), † vóór 11 juli 1648, tr. Heinenoord 14 juni 1643 *Maeyken van der Wael,* ged. aldaar (als *Maria) 26* februari 1618 (get. Jacob Pieters en Neelke Huyge), dr. van *Leendert Leenderfs* en, *Beatrijs Pieters van der Schoor;* zij hertr. *Cornelis Jansz. in 'f Velt.*

Kinderen:

1. *Leendert Aryens van Driel,* j.m. van Claeswael, † na 22 juni 1688, tr. 1° Goudswaard 3 november 1671, (ondertr. 25 oktober) *Cornelia Groenewerf,* dr. van *Bastiaen Thonisz.,* schepen van Westmaas 1650, 1656, schepen van Cromstrijen 1662, schepen van Klaaswaal 1664, en vermoedelijk *Sijtje Piefers,* en weduwe van *Jan Pancrasz. Luchtenburg* (met wie zij, als j.d. van Westmaas, was gehuwd te Oud-Beijerland — ondertr. Mijnsheerenland 18 mei 1669) —; tr. 2° Numansdorp 7 april 1675 *Geerfruyd Hogewerf,* ged. Kijfhoek 21 juli 1647 (get. Iefien Pieters), † vóór 8 mei 1684, dr. van *Wouter Gerrifs,* schout van Kijfhoek, en *Mariken Ariens. Zij* was bij haar huwelijk j.d. van Kijfhoek, wonende Numanspolder, hij woonde te Goudswaard. Er werd attestatie van Heerjansdam naar Numansdorp gegeven.

   r.a. Cromstrijen no. ***82,*** 11 juli 1648: *Cornelis Jansz.* ***in 't Velt,*** getrouwd met de weduwe van ***Adriaen*** *Jorisz.* van *Dryel,* transporteert.

   Not. arch. Klaaswaal no. 5096, 18 oktober 1649: *Joris Adryaens van Dryel,* schepen, en *Machtelt* ***Adriaens*** noemen in hun testament *Leendert,* zoon van ***Adriaen Joris van*** *Dryel* ***en*** *Maertgen* ***Lenerts,*** welke laatste nu getrouwd is met ***Cornelis*** *Jansz.* in ***'t Velt.***

Not. arch. Oud-Beijerland, no. ***548, 27*** februari 1674: ***Leendert Ariens*** *van Driel,* bouwman, en Cornelia ***Bastiaens Groenewerf,*** in de kraam, wonende in de Eendrachtspolder onder Goudswaard, testeren. Getuige is ***Jan Bastiaens van Driel.***

r.a. Kijfhoek no. 1, 8 mei 1684: *Leendert Aryens van Driel* wonende in de Eendrachtspolder, weduwnaar van *Geertruyt Wouters Hoogewerff,* verkoopt 3 morgen 150 roe.

r.a. Zuid-Eeijerland no. 3, 22 juni 1688: *Ary Cornelisz.* ***in 't Velt*** en *Leendert* ***van*** *Driel,* kinderen van *Maertien Leenderts* ***van*** *der* ***Wael.***

Vb. *Aerf Jorisz. van Driel,* schepen van Klaaswaal 1667, diaken 18 januari 1669 (not. 5097a), dijkgraaf van Nieuw- en Klein-Cromstrijen 1672 tot ca. 1675, † vóór 8 november 1678, tr. *Maeickje van der Waal,* † na 9 mei 1721, (r.a. Cromstrijen no. 28), dr. van *Leendert Aerfs,* schejen van Cromstrijen in 1640, en *Ariaenfge Jacobs;* zij hertr. *Pieter Leendertsz. Visser.*

Not. arch. Oud-Beijerland, no. 549, 8 november 1678: ***Maaike*** *Leenderts van* ***der*** *Waal* testeert.

r.a. Cromstrijen no. 53, 24 juni 1690: Zij transporteert.

Kinderen:

1. *Ariaentgen van Driel,* geb. onder Klaaswaal, ged. Westmaas 16 februari 1670 (get. Cornelis Cornelisse Boender, Hendrick Theunisz. van der Weyde, Neeltgen Hendriks van der Weyden), † (aangeg. Klaaswaal 5 okt.) 1758 (recht f 15), tr. *Arie Fonkert,* ged. Westmaas 5 maart 1650, dijkgraaf van Oud-Cromstrijen met het Westmase Nieuwland (bedijkt 1708 —'11), † vóór 7 mei 1725, zn, van *Gerrit Dircksz.* en *Griefje Cranendoncq.* Zij testeren 13 nov. 1699 voor nots. Mugge te Dordrecht. Uit hun huwelijk werden te Westmaas acht kinderen gedoopt van 1696 tot 1709.
2. *Machteltje Aerts van Driel,* „van onder Claeswael", † na 1 mei 1695, tr. (ondertr. Numansdorp 26 april 1682, attestatie 21 mei) *Isaac Hoogerwerff,* ged. Kijfhoek 3 juli 1644 (get. Maeyke Ariens), schepen van Numansdorp 1676, zn. van *Wouter Gerrifsz.,* schout van Kijfhoek, en *Mariken Ariens,* en weduwnaar van *Aryaenfge Aryens van den Broek.*

   Not. arch. Oud-Beijerland no. 549, 19 augustus 1683: Hun testament, zij wonen in de Numanspolder.
3. *Neeltje van Driel,* geb. omstreeks 1660, tr. 1° ca. 1684 *Jacobus Visser,* huisman, † (aang. Strijen 12 april) 1697 (recht f 3), zn. van *Lenerf Lenerts Visser* en *Santia Piefers Valckius* (die 5 februari 1634 te Sechveilt trouwden, ondertr. Ridderkerk 15 januari 1634), en weduwnaar van *Aertgen Symons van der Koy:* tr. 2° (taouw-aangifte Strijen 24 september 1698, recht f 3) *Andries Jacobsz. Blaeck;* uit welk huwelijk te Westmaas drie kinderen gedoopt worden, het laatste op 27 maart 1702.
4. *Jacob Aerfs van Driel,* „j.m. uyt Nieuw-Cromstrijen", tr. Klaaswaal 30 januari 1704 (ondertr. Numansdorp 13 januari) *Marijtje Hoppel,* ged. Heinenoord 16 februari 1683 (get. Cornelia Verbies), dr. van *Mathijs Pouwelsz.* en *Lintge Pieters;* zij hertr. Klaaswaal 24 september 1713 *Willem Dirkse Verrneulen.*

IVb. *Cornelis Adriaens van Driel,* geb. omstreeks 1595, „Appotecaris" te Dordrecht, † tussen 7 januari 1646 (not. arch. Dordrecht no. 43) en 6 juni 1646 (idem no. 43), tr. Dordrecht 7 juni 1623 *Cornelia Cornelis,* j.d., dr. van *Cornelis* en *Basfiaenfge Joppe.*

Volgens de trouwakte is *Cornelis Adriaens van Driel* „van Beverlant": hij wordt geassisteerd door zijn neef *Teunis Cornelisz. Loedewijcks*. Deze neef is een zoon van *Cornelis Anthonisz. Lodewijckx*, **schout** van Adriaen Pieters Ambacht, en Neysge *Cornelis van* **Driel.**

Not. arch. Dordrecht no. 35, 29 juli 1633: Zij zijn erfgenamen van haar oom ***Jan** Joppe.*

Idem no. 77, 29 december 1639: *Cornelis Adriaens van Driel,* zwager van *Adriaentge Cornelis.*

Idem, no. 43, 7 januari 1646: Testament.

Idem no. 43, 6 juni 1646: *Cornelia Cornelis,* weduwe van *Cornelis Adriaens van Driel,* apothecaris, benoemt tot voogden ***Joris** Adriaens van Driel,* woaende omtrent Westmaas, en *Teunis* Symonsx. *Slooter,* molenaar van Westmaas.

Kinderen:

1. *Adriaen Cornelisz. van Driel,* geb. omstreeks 1623, „apotecaris" te Dordrecht, burger aldaar, testeert te Dordrecht als j.m. 20 juni 1651 (not. arch. Dordrecht, nr. 63), tr. *Wilhelmina Hulsthout,* met wie hij 1 augustus 1652 testeert (not. arch. Dordrecht no. 46).
2. *Cornelia Cornelisdr. van Driel. Zij* is erfgenaam volgens het testament **van** haar broer Adriaan d.d. 20 juni 1651 (not. arch. Dordrecht no. 63).

Weemhof,

door Mr. H. L. Hommes.

De noot bij Haicko Tammens in De Nederl. Leeuw, jrg. 72 (1963), kolom 416, betreffende *Foske Aiolts,* die als weduwe van *Ubeko Ouwens* met Ds, *Reinoldus Weemhof* hertrouwde, gaf aanleiding om mijn aantekeningen *Weemhof* nog eens na te zien, die ik 35 jaar geleden, maakte.

De naam *Wemhof* vond ik in het boek: Grafschriften in Stad en Lande, blz. 422 bij Winschoten nr. 1, met de aantekening, dat het sterfjaar van *Gerandus Wemhof* onbekend was. Dit verbaasde mij, omdat de aanduiding van hoofdletters op een chronogram wees. Daarom had ik de Winschoterkerk nog eens bezocht om de grafsteen nader te bekijken. Er was op aangegeven als datum 11 december en uit de 'optelling van de hoofdletters kwam ik tot 1614, wat in overeenstemming bleek met de Acta van de Provinciale Synode. Het randschrift van de 'cirkel luidde: „Anno 1547 Roropæ natvs, 1582 a Winschotanis vocatus". Roropa is mij onbekend, maar de naam *Wemhof doet* wel Duitse herkomst vermoeden. Misschien is bedoeld Rorup, een dorp tussen Dülmen en Coesfeld, in Andrees Handatlas (8e druk) voorkomend. Zijn handtekening als pastor in het „protocol van pastor en kerkvoogden" van Winschoten (Rechterlijk archief Vdd 1) komt het laatst voor op 18 november 1614. Zijn vrouw wordt niet genoemd, maar ongetwijfeld zijn *Gerdt Gerardus Wemhoff en Berendt Gerardus Weemhoff,* die 11 februari 1617 bij een huwelijkscontract als dedingslieden, optraden (Vdd 2), zoons van Ds. *Gerardus Wemhoff.*

In het protocol van Scheemda (Vz 6) is een acte van verkoop d.d. 19 november 1655 door *Derck Samuels* en *Geertruit* e.l. te Winschoten aan hun neef *Reinoldus Weemhof,* van een stuk land, dat op 18 oktober 1620 (Vdd 1) gekocht was door wijlen *Berendt Gerardus Weemhof.* De vader van *Reinoldus* zal dus *Gerdt geweest* zijn.

Een wapen trof ik alleen aan op de grafsteen te Warffum van *Margareta Weemhof,* vrouwe van de Eerwaarde *J. Piccardt: 3* leliën 2 : 1.

Het is mijn bedoeling alleen de eerste zes generaties op te geven, waarna belanghebbenden gemakkelijk de genealogie kunnen voltooien.

We krijgen dus:

1. Ds. *Gerardus Weemhof(f),* geb. Roropæ (misschien Rorup) in 1539, beroepen te Winschoten in 1582 als predikant, † aldaar 11 december 1614.

   Zijn twee zoons waren:

   1. *Gerdt, volgt* 11.
   2. *Berendt Gerardus Weemhof,* kocht 18 oktober 1618 een stuk land te Scheemda, dat zijn dochter in 1655 verkocht, † vóór 19 november 1655.

   Dochter:

   Geertruit Weemhof, tr. Midwolda (Old.) 20 maart 1631 *Derck Samuels;* zij woonden in 1655 te Winschoten.

II. *Gerdt Gerardus Weemhof,* tr. Midwolda (Old.) 13 okt. 1605 *Tetie Tjabbens.*

Uit dit huwelijk:

1. *Geert Gerardus Weemhof,* geb. in 1606, koster te Midwolda, † Midwolda 18 dec., begr. aldaar 24 dec. 1652, tr. *Aeltien N.N.,* † Midwolda 6 febr., begr. aldaar 11 febr. 1653.
2. *Reinold,* volgt III.

III. *Reinold Weemhof,* geb. ca. 1612, als *Reinoldus Weemhof* als student te Groningen ingeschreven 5 febr. 1630, predikant te Lutjegast 16 sept. 1635-1649, te Midwolda 1649-1676, † aldaar 26 maart 1676, tr. 1° in 1635 (procl. Groningen 26 sept. 1635) *Annetien Eeckenhorst,* geb. te Groningen, † te Midwalda, begr. 'aldaar 17 sept. 1666, dr, van *Johan* en *Ide Gerleffs;* tr, 2° Nieuw-Beerta 18 mei 1669 *Foske Ailts of Ayolts,* geb. ca. 1636, † Midwolda in sept. 1709, dr. van *Ayolt Ayolts* en *Hiske Aitiens (Sterenborch),* en weduwe van *Ubeco Ouwes* of *Ouwens.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Geert Weemhoff,* ged. Midwolda 11 febr. 1649.

   Bij de twee volgende kinderen. schrijft de dominee zelf in het doopboek van Midwolda: „1670, den 11 Martii: *Annetien* ende *Ubeko Ouwes,* mijnes *Reinoldi Weemhovii* ende *Foske Aijolts* twielingen", deze kinderen kregen dus de namen resp. van zijn eerste vrouw en van de eerste man van Foske.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Annetien Weemhof* [1]), ged. Midwolda 11 maart 1670, tr. 1° *Nantko Waldrix,* † vóór 1695: tr. 2° vóór 1711 [1]) *Luppo Eggeri(c) ks,* zijlrichter, † vóór 1742.

   Uit haar eerste huwelijk:

   a. *Nandina Waldrix,* ged. Beerta 3 nov. 1695, tr. Groningen 16 april 1719 *Frsdrik Amsing(h),* ged. Noordbroek 15 okt. 1699, zn. van Dr. *Wibrandus* en *Bonna Frederici.*

   Uit 'haar tweede huwelijk:

   b. *Reinoldus Weemhoff,* tr. in 1741 (huwelijks-con-

1) IIIx 89, 22 april 1711: Erfscheiding tussen ***Anna Weemhof*** en *Luppo* ***Eggerigs*** e.l., ***Upko Weemhof*** en ***Johan. Piccardt*** over de nalatenschap van hun ouders.

tract 22 nov. 1741 [2]) ***Wendelina Bonnekes,*** dr. van ***Jan Bonnekes*** en ***Alberdina Weemhof*** (zie bij IV3).

c. ***Eggerik*** *Eggeriks* tr. 1742 (huwelijks-contract 22 juni 1742 [3]) ***Petronella Elisabeth Kestner,*** dr. van ***Jan Kestner*** en *Petronella* ***Grevinck.***

3. ***Ubeko Ouwes,*** volgt IV.
4. *Gretien* ***Weemhof*** (later 'genoemd ***Margareta*** [4])), ged. Midwolda 18 febr. 1672, † Warffum 26 dec. 1710, tr. Warffum 15 aug. 1706 Ds. ***Johannes Piccardt,*** ged. Niekerk (Wk.) 1 okt. 1671, student te Groningen 13 okt. 1697, predikant te Garsthuizen 1698-1705, te Warffum 1705 tot zijn dood, † Warffum 24 dec. 1737 en aldaar begr., zn. van Ds. *Johan* en *Elsjen Westerwolt.*

IV. ***Ubeko Ouwes*** *Weemhof,* ged. Midwolda 11 maart 1670, student te Groningen 26 juni 1688, zijlvest, † vóór 1722, tr. 1° Huizinge [5]) 21 juli 1695 (huwelijks-contract 27 juni [6])) ***Catharina van Oostbroeck,*** geb. te Harkstede, † vóór 1710, dr. van Ds. ***Johannes,*** predikant te Eexta, en ***Alberdina Mesterinck;*** tr. 2° Groningen 5 jan. 1710 (procl. 9 dec. 1709) ***Anna*** *Louwerens,* weduwe van de advocaat *Frederick* ***Chrijte;*** zij testeert te Groningen 6 maart 1722 als weduwe van Upko Weemhof[7]).

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Reinold Weemhof,*** ged. Midwolda 10 okt. 1697.
2. ***Johannes Weemhof,*** ged. Midwolda 19 mei 1700.
3. ***Alberdina Weemhof,*** tr. ca. 1720 ***Jan*** *Bonnekes,* koopman, † vóór nov. 1741.
4. *Ayolt,* volgt V.
5. ***Foscea Weemhof,*** geb. ca. 1709, begr. Uitgeest 17 april 1743, tr. Groningen (Akerk) 2 nov. 1732 (procl. 11 'okt.) [8]) Ds. ***Abraham Strack*** of ***Sfrackius,*** geb. Emden in april 1707, student te Groningen 16 juni 1724, candidaat te Kolhorn 3 dec. 1730, predikant te Uitgeest 16 sept. 1734, † aldaar 5 mei 1762, zn. van Ds. ***Burchard Niclas Strack*** [9]); hij hertr. 27 maart 1746 (impost op het trouwen Uitgeest 9 maart) ***Johanna Vorstelman,*** weduwe van ***Pieter van Leeuwen.***

Uit het eerste 'huwelijk:

a. ***Johanna 'Catharina Sfrackius,*** ged. Kolhorn 4 okt. 1734.

b. ***Burchardus*** *Strackius,* geb. ca. 1740, † Alkmaar 2 okt. 1825 [10]) (ca. 85 jaar oud), tr. in 1782 ***Cornelia Cornelisdr. Abbring,*** † Alkmaar 17 dec. 18 11 (ruim 80 jaar oud) [11]).

V. *Aijolt* ***Weemhof,*** ged. Midwolda 4 maart 1703, tr. 1° ***Tjarcktien*** *Mensens,* † vóór 1740 [12]), dr. van *Menso* ***Jans*** en ***Anneke Udens;*** tr. 2° Midwolda 18 april 1740 *Geertruida* ***Kuen,*** geb. te Warfhuizen, dr. van Ds. ***Rudolphus Kuen.***

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Uupko,*** volgt VI.

Uit het tweede huwelijk:

2. ***Rudolphus Weemhof,*** ged. Midwolda 11 juni 1741.
3. ***Reynoldus Weemhof,*** ged. Midwolda 4 nov. 1742, † jong.
4. ***Catharina Weemhof,*** ged. Midwolda 20 dec. 1744, (tweeling met de volgende), † jong.
5. ***Reynoldus,*** volgt VIbis.
6. ***Jacobus Weemhof,*** ged. Midwolda 4 sept. 1746, † jong.
7. ***Catharina Weemhof,*** ged. Midwolda 1 nov. 1749, tr. Midwolda 4 dec. 1766 ***Ailke Peters Pieterman.***
8. ***Foscea Weemhof,*** ged. Midwolda 26 dec. 1750, tr. in 1774 (huwelijks-contract 24 febr. 1774) [13]) ***Evert*** *Julles* (of *Juls*), zn. van *Julle* ***Jans.***
   Uit dit huwelijk zeven kinderen, van welke de oudste zoon de naam ***Weemhof*** aannam of kreeg:
   Ayolt Everts ***Weemhof,*** geb. Woltersum 7 jan. 1775, tr. in 1801 (huwelijks-contract 18 april 1801) [14]) ***Zwaantje*** *Everts,* van Woltersum, dr. van *Evert Willems* en *Roelfjen* ***Harms.***

---

2) Vz 10. Huwelijkscontract tussen *Reinoldus* ***Weemhof (zoon*** van *Luppo Eggeriks* en ***Anna Weemhof)*** en Wendelina ***Bonnekes,*** dochter van wijlen koopman ***Jan Bonnekes en Alberdina Weemhof*** 22 nov. 1741.
Getuigen: bruidegomszijde o.a. ***Egge Eggeriks*** broer, ***J. R. Piccardt*** neef, ***Jan Haykes,*** zwager F. ***Amsing*** en *Nandina* ***Waldrix,*** halfzuster, Tamme ***Sijpkas*** en ***Margaretha Fossea Piccardt*** neef en nicht.
Aan bruidszijde: *Aijolt* ***Weemhof*** en *Geertruida Kuen* volle oom en moei, *Sicco Fokkes* oom, enz.

3) Huwelijkscontract 22 juni 1742. ***Eggerik*** *Eggeriks* en *Petronella* ***Elisabeth Kestner,*** dr. van boekhouder ***Jan Kestner*** en *Petronella Grevinck.*

4) Grafschriften in Stad en Lande verzameld en uitgegeven door J. A. Feith e.a. Groaingen 1910, blz. 384.

5) Beschrijving D.T.B. in de prov. Groningen, nr. 60: Kerkeboek van Eexta.

6) Vz 8, Huwelijkscontract 27 juni 1695 tussen ***Ubeko Weemhof*** en *Catharina van* ***Oostbroek.***
Getuigen bruidegomszijde: ***Fossetta Aijolts*** wed. ***Weemhof*** moeder, *Anna* ***Weemhof*** wed. Nantko ***Waldrix*** en ***Margaretha*** *Weemhof,* enz.

7) IIIy. Testament van ***Anna*** *Lauwes* weduwe van ***Upko Weemhof.***

8) Vjj 4. Huwelijkscontract 11 okt. 1732 tussen ***Abraham Straks,*** pastor te Kolhorn en juffer ***Fossea Weemhof.*** Getuigen: vrienden van des bruidegomszijde, hoewel versogt, sijn wegens merkelijk belet niet gekomen, gelijk ook an des bruitszijde: de principale voonnont ***Jan Tjarks,*** ende mons. *Jannes Meijer* vreemde voogt over t'dochterken van mons. *Jan* ***Buntkens*** ende vrouw ***Alberdina*** *Weemhof,* gewesene egtelieden niet verschenen zijn, hoewel genodigt. Verdere vrienden zijn: mons. *Aijolt* ***Weemhof*** ende vrouw *Tjackjen Menses* als broeder en angehoulikte suster, welke nevens bruidegom en bruit. met twee getuigen zijnde; de koopman *Anthonius* ***de*** *Muinck,* ende mons. *Jannes Meier.* Handtekeningen: ***Abraham*** *Stracks,* ***Foscea Weemhof, Aijolt Weemhof, Tjarcktien*** *Mensens.*

9) Peter Friedrich Reershemius. Ostfriesländisches Predigerdenkmal, Aurich 1794, blz. 557. ***Burchard Niclas Strack*** was geboren in Creutznach in de Palts, in 1694, "beroepen als predikant te Gross-Midlum (Kreis Norden) en in 1753 gestoken. Hij was student te Groningen 16 mei 1690 als ***Burckhardus*** Strackius, Crucenaco Palatinus. Gratis.

10) Overlijdensadvertentie van ***Burchardus*** *Strackius,* ondertekend door *C.* ***Abbring, Dk Regter, A. P. de Lange.***

11) Advertentie in de collectie van het Centraal Bureau voor Genealogie :
„Heden overleed alhier, mijne Waarde Huis-vrouw, Cornelia *Cornelisdr* ***Abbring,*** na eene langdurige ongesteldheid en Verval van levenskracht in een hogen ouderdom van ruim 80 jaren na een genoeglijke Echtverbintenis van ruim 29 jaren".
Alkmaar 17 December 1811.

12) Vpp 1. 25 januari 1751. *Aijolt* ***Weemhof*** sibbevoogd i.pl.v. wijlen *Menso* Jans over den soon van hemselve en ***Tjacktien*** *Mensens.*

13) Vjj 6. 24 febr. 1774. Huwelijkscontract tussen ***Evert*** *Juls* en Fossea *Weemhof.* Getuigen bruidszijde: ***Rudolph*** volle broeder, ***Ailke Peters Pieterman,*** zwager en volle zuster, ***Upko Weemhof*** halfbroer.

14) Vjj 8. Huwelijkscontract tussen *Aijolt* ***Everts Weemhof*** en *Zwaantje* ***Everts. 8*** april 1801.

VI. *Uupko Weemhof*, geb. Midwolda in 1733, † Scheemda 21 okt. 1799 (ruim 66 jaar oud), tr. Zuidbroek 12 nov. 1759 *Grietje Jans*, van Zuidbroek.

Uit dit huwelijk:

Aijolt, volgt VII.

VII. *Aijolt Weemhof*, geb. Zuidbroek 1 juni, ged. aldaar 6 juni 1762, tr. Scheemda 20 febr. 1791 *Grietje Hemmes*, uit Bonda.

Uit dit huwelijk:

1. *Grietje Weemhof*, ged. Scheemda 26 aug. 1792,
2. *Uupko Weemhof*, ged. Scheemda 19 juli 1795.
3. *Trijntje Weemhof*, ged. Scheemda 13 januari 1799.

VIbis. *Reijnoldus Weemhof*, ged. Midwolda 29 dec. 1744, tr. Midwolda 25 aug. 1769 *Jantje Egbers Datama*.

Uit dit huwelijk:

Ajolt Weemhof, ged. Midwolda 30 sept. 1770.

In de Groninger Courant van 9 oktober 1810 (nr. 81) , komt de volgende advertentie voor:

„Aan *Luppo Eggerigs* en consort, zijnde Acte van Beraad opzigtelijk de Nalatenschap van wijlen Mejuffer *Alberdina Weemhoff* te Midwolda overleden, zoo worden alle diegene, welke vermenen eenige praetensien te laste van gen. *Alberdina Weemhoff* te hebben, bij dezen uitgenoodigt, om daarvan voor of uiterlijk op den 13 van Slagtmaand 1810 schriftelijk opgave te doen aan Dr. *U. E. Stheeman* te Scheemda".

Deze *Alberdina Weemhof* overleed te Midwolda 26 sept. 1810, oud circa 61 jaar, maar volgens de Memorie van successie was zij op 27 sept. overleden en waren de erfgenamen: *Burchardus Strackius* te Alkmaar en *Luppo Eggeriks* te of onder Weener. Deze erfgenamen waren in de vierde graad verwant aan de erflaatster.

De inschrijving van haar doop ontbreekt echter in Midwolda.

In het huwelijkscontract [14]) van *Ayolt Everts Weemhof*, van Midwolda, en *Zwaantje Everts*, van Woltersum, zijn getuigen van hem: zijn moeder *Foscea Weemhof*, weduwe van *Evert Julles*, *Geesyn Julles volle* moei, *Jansje Julles*, ehevrouw van *Tonnis Alberts*, *Gerardus Geerts* aangetrouwde oom, *Jan Julles* volle oom, *Heero Julles* en *Annechien Haykes* volle oom en aangetrouwde moei, *Alberdina Weemhof* volle nichte, dochter. van de bruidegoms moeder, *Ajolt Weemhof* broederszoon uit half Sibbe van de bruidegoms moeder: aan bruidszijde: *Evert Willems* vader, *Roelffen Harms* moeder, enz.

Erg duidelijk is hier de aanduiding van *Alberdina Weemhof* niet. Mogelijk heeft de ambtenaar willen schrijven: jonge dochter, als aanduiding dat zij ongetrouwd was, maar dat hij dat „jonge" minder passend vond voor een ruim 50-jarige, en daarom het woord „jonge" heeft weggelaten.

Zij zou een dochter kunnen zijn van 111 2, b, *Reinoldus Weemhof*, gehuwd met *Wendelina Bonnekes*,

Geraadpleegde bronnen:

Het kerkeboek van Midwolda heeft verscheiden hiaten door vacatures of door ziekte van een predikant.

Van de rechterlijke archieven van de stad 'Groningen:

IIIx. Schuldprotocol of protocol van verzegelingen

IIIy. Minuten en concepten van verzegelingen (huwelijkscontracten, testamenten, scheidbrieven enz.)

Van de rechterlijke archieven van het Wold Oldambt:

Vz. Protocol van verzegelingen verleden voor pastor en kerkvoogden van Scheemda.

Vdd. Protocol van verzegelingen verleden voor pastor en kerkvoogden van Winschoten,

Vjj 4. item van Midwolda.

Vpp. Protocol van aanzweringen van voormonders en voogden.

Album studiosorum Academiae Groningae, Groningen 1915.

1630,	5 Febr.	*Reinold Weemhof*, Phil.
1655,	17 Aug.	*Johannes ab Oostbroeck*, Oldamptinus, Theol. Phil.
1686,	10 Sept.	*Wijbrandus Amsingh*, Oldamptinus, Phil.
1688,	26 Juni.	*Upko Weemhof*, Omlandus, Theol.
1690,	16 Maii.	*Burckhardus Strackius*, Crucenaco Palatinus, Gratis, quia exul. (balling)
1693,	14 April	*Rudolphus* Kuen Groninganus, Theol.
1697,	14 Oct.	*Johannes Piccardt* Omlandus. Theol. Nihil, in honorem ampl. D. pro-patrui, Academiae curatoris.
1699,	16 Junii.	*Rudolphus Kuen*, Omlandus. Phil.
1724,	16 Junii.	*Abrahamus Strackius*, Frisius Orientalis. Theol. Gratis, quia filius pastoris pauperis.

BOEKBESPREKING.

Kwartieren van Hendrik III en Willem de Rijke van Nassau, Tien generaties in lijstvorm verzameld door G. F. de Roo van Alderwerelt 1965.

Willem de Rijke graaf *van Nassau* (1487—1559), in tweede echt gehuwd met *Juliana* gravin *van Stolberg* en vader van *Willem de Zwijger*, regeerde over de Nassause landen van zijn tak van het geslacht, terwijl zijn broeder *Hendrik III* graaf *van Nassau* (1483-1538) de Nederlandse #bezittingen, waaronder Breda etc., erfde, een belangrijke rol in de Nederlanden speelde en door zijn tweede 'huwelijk het prinsdom 0 r a n g e n het geslacht *Nassau* 'heeft gebracht. Van deze broeders worden in dit werk de kwartieren, lopende over tien generaties, dus tot en met de 512 kwartieren, behandeld.

De grootouders, behorende tot de huizen *Nassau*, *Heinsberg*, *Hessen* en *Catzenelnbogen*, zijn allen nog leden van uit Duitsland stammende geslachten. Onder de overgrootouders verschijnt met *Johanna van Polanen*, erfdochter van Breda (1392 —1445) uit het geslacht *Van Wassenaer* de eerste noord-Nederlandse naam, in de oudere generaties gevolgd door o.m. *Reinout I* graaf *van Gelre en Zutphen* († 1326), *Willem III* graaf *van Holland en Henegouwen* († 1337), *Hendrik III* hertog *van Brabant* († 1261), *Hendrik IV* hertog *van Limburg*, en 'leden van de geslachten *Van Borselen*, *Van Brederode*, *Van Hoorne*, *Van Cuyck*, *Van Lijnden*, *Van Putten*, *Van Sitrijen*, etc. etc.

Onder de voorouders telt men voorts de Duitse keizers *Lodewijk IV de Beier* en *Rudolf I van Habsburg*, de Franse koning *Philips de Stoute*, verder koningen van *Napels*, *Hongarije*, *Arragon*, Italiaanse geslachten als *Visconti*, *Della Scalla*, *Malespina*, *Gradenigo*, Schotse en Engelsche families als *Lindsay*, *Bailleul* (of wel *Baliol)* en *Bigod*, etc., etc.

De schrijver deelt in zijn inleidende woorden mede, dat de gegevens ontleend zijn aan een aantal publicaties, waarnaar in het bestek van het boek niet kon worden verwezen. Waarom bijvoorbeeld als ouders van nr. 195 (*Hedwig* van Lippe) de onder 390 en 391 genoemde *Bernhard III* heer *tot de Lippe* en *Sophie van Ravensberg* zijn gekozen in plaats van de in door ons geraadpleegde bronnen genoemde *Bernhard IV van der Lippe* en *Agnes van Rietberg* wordt dus niet nader toegelicht. Zodanige toelichting met bronnenvermelding zou de omvang van het boekje trouwens in niet onbelangrijke mate hebben uitgebreid.

Te betreuren valt, dat aan deze belangwekkende publicatie een register op de geslachtsnamen ontbreekt.

Belangstellenden kunnen zich verzekeren van een exemplaar door overmaking van f 4,— op postrekening 1138229 ten name van G. F. de Roo van Alderwerelt, Beneden Beekloop 9, Geldrop.

Gedenkbuch des deutschen Adels, herausgegeben von Dr. phil. Matthias Graf von Schmettow. C. A. Starke Verlag, Limburg/Lahn 1967.

Deze in opdracht van het „Deutsches Adelsarchiv" samengestelde uitgave vormt Band 3 van de serie „Aus dem Deutschen Adelsarchiv" en omvat een alfabetische lijst van de in de oorlogsjaren 1939-1945 gevallen Duitse edelen. Vermeld worden plaatsen en data van geboorte en overlijden en de door de omerledene tijdens zijn leven beklede ambten en/of beroepen. Namen van de echtgenoten worden helaas niet verstrekt; slechts bij gehuwde vrouwen — die immers krachtens het Duitse recht bij huwelijk de geslachtsnaam van haar echtgenoot verkrijgen — blijkt van de familienaam van de echtgenoot.

Men heeft zich niet beperkt tot de gesneuvelde of vermiste militairen in de oorlogsjaren; ook opgenomen zijn de adellijke slachtoffers van het Nazi-regime (ook zij die vermoord werden door de Nazi's sedert 1933), degenen die het leven verloren of verdwenen bij de vluoht uit het oosten voor de Russen en bij de ontelbare bombardementen, zij, die zich bij de nederlaag het leven benamen, etc.

Als men in aanmerking neemt het grote aantal door de Nazi's vermoorde edelen na de aanslag op Hitler door de graaf *Schenk von Stauffenberg* in 1944, het zeer grote aantal adellijke „Gutsbesitzer" in het door de Russen bezette gedeelte van Duitsland en de zeer talrijke adellijke beroepsmilitairen, wekt het totaal-aantal van 8284 in dit boek behandelde slachtoffers „deutscher und deutschsprachiger Adelsgeschlechter" geen verwondering. Hierbij zijn dan nog niet geteld de 13 adellijke personen, die als zieken op bevel van de Nazi-regering werden gedood en die uit piëteit voor de nabestaanden in het boek niet met name worden genoemd.

Onder de slachtoffers telt men eveneens een aantal personen, behorende tot de adel van het Koninkrijk der Nederlanden, het betreft hier o.m. leden van de geslachten *Von und zu Hoensbroeck, Von Perponcher-Sedlnifzky, Von Quadf zu Wyckradf und Isny, Von Weichs zur Wenne, Van der Wijck.*

Ook treft men 'onder hen aan leden van oorspronkelijk Nederlandse geslachten als *Von Doetinchem de Rande, Von Haeften, Von Heemskerck, Heereman von Zuydtwyck, Van der Hoop, Von Ritter zu Groenesteyn, Von Verschuer,* voorts talrijke edelen met in Nederland niet onbekende namen, zoals *Von Rappard, Von Roëll* en — last but not least — vier

leden van het vorstelijk huis *Lippe* en vijf leden van het geslacht *Von Amsberg.*

In een „Vorwort" worden de gegevens nader toegelicht.

Het boek telt meer dan 400 bladzijden en is voor de prijs van 34,— DM. in de handel.

Paul Michels, Ahnentafeln Paderborner Domherren, met afzonderlijk Wappenheft. Paderborn 1966.

Een tweetal 'handschriften, thans als bruikleen berustende in het Staatsarchiv Münster en een derde manuscript, in het bezit van de Akademische Bibliothek te Paderborn, zijn de bronnen, aan de hand waarvan het eerste gedeelte van dit 'boekwerk is samengesteld.

Van de reflectant naar de plaats van domheer te Paderborn werd sedert omstreeks 1580 geëist, dat zijn zestien betovergrootouders allen van adellijke huize waren. De afstamming en adeldom der kwartieren moest door twee adellijke „Cavaliers" worden bezworen. De drie onderhavige manuscripten bevatten de fraai getekende en 'gekleurde afbeeldingen van de opgezworen kwartieren van de domheren uit de tweede helft van de 17de eeuw, uit de 18de eeuw en de eerste vier jaren van de 19de eeuw; zij betreffen resp. 42, 77 en 38 domheren.

Het eerste gedeelte wordt besloten met de over zes generaties lopende kwartierstaat van de vorst-bisschop van Paderborn *Ferdinand II von Fürstenberg* (1626—1683), berustende in het archief van het slot Herdringen.

Het tweede gedeelte van het onderhavige boekwerk verschaft ons een beschrijving van de „Epitaphien und andere Denkmäler mit Ahnenwappen von Bischöfen und Domherren", terwel in het derde 'gedeelte een beschrijving wordt gegeven van de in de eerste en tweede gedeelten van het boek 'genoemde geslachtswapens. Aangezien in dit derde gedeelte achter de wapenbeschrijving wordt vermeld, waar in het eerste en het tweede gedeelte de wapens zijn te vinden, vormt deze derde afdeling van het boek in feite tevens het register op de in de eerste en tweede afdeling voorkomende geslachtsnamen. Ten slotte wordt in een afzonderlijk „Wappenheft" van elk wapen een afbeelding verstrekt.

Talrijk zijn de Nederlandse namen, die men onder de #kwartieren aantreft; wij noemen: *Benfinck, Boetbergen, Van der Borgh, Bo (e) fzelaer, Bronckhorsf, Bylandf, Ensse, Gelder fof Arcen, He(e) ckeren, Hugenpo (e) t, Immerseel, La (ns) wick, Limburg-Sfyrum, Limburg en Bronckhorsf, Loe, Middachten, Nagel(l). Olmen, Oploo, Oye, Pa(l) landt. Reede, Rode van He(e)ckeren, Vos (van) Steinwick, Torck, Voersf, Wullen.*

Bijzonder interessant is het „Protocollum" (blz. 313) over een reis naar Brabant, waar in verband met de opzwering van de kwartieren van de markgraaf *Herman Marcus van Baden* (1623—1691) de „Cavaliers" de adeldom van de geslachten *Van der Eycken, De Moll, Van Offhuys* en *Van Olmen* moesten onderzoeken.

Zeer fraaie afbeeldingen — ook in kleuren — van kwartierstaten, graftomben, epitaphen, altaarstukken versieren het 320 bladzijden tellende boek; het afzonderlijke Wappenheft telt ruim 40 bladzijden.

Deze uitgave, verschenen als Band 7 van de Studien und Quellen zur westfälischen Geschichte, is met ondersteuning van het Aartsbisschoppelijk Generalvikariat en het Metropolitankapitel Paderborn uitgegeven door de Verein für Gesohichte und Altertumskunde Westfalens, Abteilung Paderborn (adres: 479 Paderborn, Leostrasse 21), waar het boek verkrijgbaar is voor de prijs van 25,— DM. (exclusief porto- en verpakkingskosten).

Samenvatting van de genealogieën der geslachten verbonden met het concern Vroom & Dreesmann, door N. A. Hamers. Nijmegen 1967.

Willem Vroom (1850-1925) en *Anton Dreesmann (1854*—1934), die op 1 mei 1887 te Amsterdam officieel een economische band legden tussen hun manufacturiersbedrijven en aldus de grondslag vormden voor het concern Vroom en Dreesmann, waren gehuwd met twee zusters uit het geslacht *Tombrock*. In het door hen gegrondveste concern werden in de loop der tijden een zeer groot aantal verwanten betrokken, o.m. als oprichters der zeer talrijke filialen, later eigen N.V.'s. Deze verwantschap was in vele gevallen zeer nauw, in andere gevallen daarentegen moet de familierelatie in het verre verleden gezocht worden. De opzet van het onderhavige werk is om die onderlinge verwantschap van die geslachten van de oprichters aan te toaen, alsmede de korte geschiedenis van elk dier geslachten te geven sedert circa 1800, de tijd waarin de gemeenschappelijke voorouders leefden. De vertegenwoordigers van de leden van de huidige coöperatie van Vroom & Dreesmann Nederland, die op het voorstel van hun hoofdbestuur de opdracht tot dit werk gaven, mogen zich gelukkig prijzen de heer N. A. Hamers bereid te hebben gevonden om deze opdracht uit te voeren, Schrijver is er immers in geslaagd om op boeiende en overzichtelijke wijze de geschiedenis vast te leggen van de grote groep van veelal uit het voormalige koninkrijk Hannover afkomstige katholieke manufacturiers-families, die in de loop van de 19de eeuw in Nederland tot bloei zijn gekomen. Daarbij is hij uitgegaan van fragment-genealogieën van de geslachten: *Tombrock, Theissling, Schiermann, Huer, Taphorn, Witte, Holt, Dreesmann, Rosenmöller, Berentzen, Vehmeyer, Schlatmann, Barge, Kerckhoff, Többen, Langen, Wentrup, Vroom, Muller* en *Vinke*, die op vele wijzen onderling verwant zijn.

Met talrijke genealogische staten worden de afstamming en de onderlinge verwantschap van de stichters der verschillende filialen van het concern toegelicht. De originele en systematische wijze, waarop schrijver de ingewikkelde materie heeft benaderd en de overvloed van gegevens tot een boeiend geheel heeft weten te verwerken, verdient #bewondering.

Het buitengewoon grote aantal illustraties verleent aan deze voortreffelijk geslaagde en zeer fraaie uitgevoerde uitgave nog een bijzondere charme,

Hans-Günter v. Nerée, Friedrich August Ludwig v. der Marwitz (1777-1837) Vorfahren und Nachkommen. Verlag Degener & Co., Inhaber Gerhard Gessner, Neustadt an der Aisch 1967.

De stamvader van deze parenteel; *Friedrich August Ludwig von der Marwitz*, Herr auf Friedersdorf, met wie deze, over zes generaties lopende parenteel aanvangt, was luitenant-generaal in Pruisische dienst en lid van de Raad van State in Pruisen. Zijn tot en met zijn overgrootouders teruggaande kwartierstaat en een tot in de 15de eeuw teruggaande stamreeks van het geslacht *Von der Marwitz* gaan aan de parenteel vooraf. Uit de kwartierstaat blijkt, dat *Marwitz* van vaderzijde uit Duitse „Uradel" en van moederszijde uit Franse adellijke geslachten stamde.

Van de tien kinderen uit beide huwelijken van de luitenant-generaal *von der Marwitz* hadden slechts één dochter en één zoon nakomelingschap; de kinderen van de dochter stierven echter ongehuwd, zodat met de vierde generaties alle afstammelingen voortkomen uit de voormelde zoon *Bernhard von der Marwitz* (1824—1880), jongste zoon van de stamvader en diens tweede echtgenote *Elisabeth Charlotte Ernestine Emilie* Gräfin *von Moltke* (1780-1848).

Over de afkomst van deze laatste, stammoeder dus van alle thans levende in deze parenteel genoemde afstammelingen, deelt het onderhavige boekje niets mede dan de namen van haar ouders. Het is niet onaardig hier te wijzen op het feit, dat zij een halfzuster was van *Friedrich* hertog *van Holstein-Beck (1757-1816)* en zodoende oudtante van *Christiaan IX* koning *van Denemarken* (*18* 18-1906).

Alle kleinkinderen van de protestantse, adellijke stamvader waren nog van adellijke bloede, doch onder de 36 achterkleinkinderen treft men reeds 4 niet-edelen aan. Van de laatste generatie is reeds de helft van niet-adellijke huize, terwijl thans enkele afstammelingen rooms-katholiek zijn.

De in 1966 afgesloten parenteel telt in totaal 278 nakomelingen, van wie er 213 in dat jaar in leven waren.

Afbeeldingen van het stamschtpaar *von der Marwitz-von Moltke,* van een in 1964 geboren stamhoudertje *von der Marwitz* en, in kleuren, van het slot Friedersdorf versieren het boekje, dat voorzien. is van een naamregister, honderd bladzijden telt en voor de prijs van DM, 18,— in de handel is.

Verzorgen en verplegen. Luthers Diaconiehuis Amsterdam 1772-1967, door Dr. J. M. Fuchs. 1967.

Op 3 januari 1772 werd met een preek van Ds. *Paulus Weslingh* in de Lutherse Oude Kerk op het Spui te Amsterdam het nieuwe Lutherse Diaconiehuis aan de Nieuwe Keizersgracht aldaar ingewijd: lierzangen verschenen in druk en penningen werden geslagen om dit heugelijke feit te gedenken. Thans, op 31 oktober 1967, is 'het Maarten Lutherhuis aan de Sloterplas te Amsterdam (Osdorp) in gebruik genomen en zal het 'oude gebouw worden verbouwd tot een tehuis voor hen, die bijzondere verpleging behoeven. Met deze mijlpaal leek de tijd gekomen, in woord en beeld een terugblik te werpen op 195 jaar bejaardenzorg, zoals deze zich onder auspiciën van de Lutherse Diaconie te Amsterdam in het 'Oude Huis' heeft ontwikkeld.

In Dr. J. M. Fuchs, zelf zoon van oud-regent, vond het College van Regenten een kundig beschrijver van de historie van het oude gebouw. Prof. Dr. W. J. Kooiman schreef een inleidend hoofdstuk, getiteld: „Lutherse diaconie in de zestiende eeuw".

Zeer talrijke en buitengewoon fraaie afbeeldingen verlevendigen de tekst: te betreuren valt echter, dat onder de alleraardigste oude foto's geen verklarende tekst wordt gegeven, zodat voor oningewijden niet gemakkelijk valt te begrijpen welke facetten van het leven in het diaconiehuis zijn afgebeeld en in welke tijd de foto's zijn gemaakt.

Lijsten van regenten en regentessen van het Luthers Diaconiehuis sedert 1772 en een naamregister besluiten dit zeer geslaagde gedenkboek.

Jaarboek Twente 1966. Uitgave Stichting Jaarboek voor Twente.

Het vijfde Jaarboek Twente telt een aantal belangwekkende artikelen.

Voor de heraldicus is van belang het artikel van de hand van Dr. J. Belonje over „Een Twents wafelijzer met heraldiek", waarin wordt besproken een 17de-eeuw wafelijzer met de wapenschilden *Van Ittersum* en *Von Ledebur* en het jaartal 1680. Het artikel bevat biografische gegevens over het

echtpaar *van Ittersum-von Ledebur*, op wie deze wapens ongetwijfeld betrekking hebben.

Het artikel „Enkele kenmerken en verklaringen van Twentse familienamen" door B. J. Hekket gaat dieper in op de kenmerkende Twentse namentypen, te weten die met de uitgang *-ink* (*-ing*) en de geografische namen met het voorzetsel te, *ter* en *ten*.

In „In Twente staat een huis" wordt de havezate Backenhage te Deldenerbroek afgebeeld en beknopt 'besproken door A. L. Hulshoff.

De artikelen over de honderdjarige spoorwegverbindingen in Twente, over Rijssen, en over de grote brand te Vriezenveen in het jaar 1905, waarmede het jaarboek wordt besloten, munten uit door de talrijke fraaie illustraties naar oude fotografie& Ook de overige artikelen zijn trouwens verlucht met zeer fraaie afbeeldingen.

Dit 144 bladzijden tellende jaarboek is verkrijgbaar bij de administratie der Stichting Jaarboek voor Twente, Kon. Wilhelminaflat 115, Enschede. Aldaar zijn bovendien een beperkt aantal exemplaren van de eveneens in dit maandblad besproken vier vorige jaargangen verkrijgbaar.

R. S. Roarda, Nammen fan keapers en forkeapers út de rintmasters-rekkens 1518—1575. Uitg. Fryske Akademy, Leeuwarden 1965.

Deze publicatie van de Fryske Akademy omvat het door thans wijlen de heer R. S. Roorda samengesteld register van de namen van kopers en verkopers uit de rentmeesters-rekeningen in Friesland over de jaren 1518—1575. Bovendien worden zij elke letter van het alfabet na de lijst der geslachtsnamen de namen van verkochte sates en states opgegeven.

Het grote nut van uitgaven, als de onderhavige behoeft hier geen nadere toeliching.

Achttsjinde-ieuske kriminaliteit yn de Walden, door R. S. Roarda †. Uitg. Fryske Akademy, Leeuwarden.

Deze uitgave van de Fryske Akademy te Leeuwarden is wederom een produkt van de hand van wijlen de heer R. S. Roonda, die door zijn vele publicaties aan de beoefenaren van de Friese genealogie onschatbare diensten heeft bewezen.

De onderhavige studie over de criminaliteit in de Friese wouden berust op een onderzoek in de Bijlagen van de Criminele Sententies van Hof van Frisland 1700—1811.

In een korte inleiding (bespreekt schrijver de verschillende misdrijven en straffen, Hieruit blijkt o.m., dat in de behandelde periode in het 'geheel dertien malen de doodstraf werd toegepast, Vijf van deze dertien doodstraffen vielen in de periode 1797-1803. In deze z.g. Franse tijd vindt men ook de vergrijpen als Oranje roepen en Oranjeliedjes zingen.

Na een overzicht van de verdeling van vergrijpen en straffen over de verschillende grietenijen in het gebied van de Friese wouden volgt in alfabetische volgorde een lijst van de veroordeelden met de uit de stukken blijkende biografische gegevens, opgave van vergrijp en straf en de vindplaats in voormelde Bijlagen van de Criminele Sententies van het Hof van Friesland.

Een zeer belangrijke uitgave die helaas — tengevolge van het feit, dat zij in de Friese taal is gepubliceerd — slechts een te beperkte kring van lezers zal kunnen bereiken.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Brecht-van **(der) Elst.** In de St. Jan te 's-Hertogenbosch werd gedoopt op 1 april 1678: *Rogerius van Brecht*, zn. van: „nobilis dominus *Henricus van Brecht et* domina *Joanna van Elst*". Getuigen: *Rogerius* baron *van Leefdael en Joannes* baron *de Quat* en domicella *Willemina van Elst.*

Op een schuttersschild van het St. Sebastiaansgilde te Hilvarenbeek staat hij vermeld: „*Rogier van Brecht de Dommelsbergh,* vaandrig in het Regiment Surlotte onder de Koning van Frankrijk, is Koning van de Edele Handboog te Hilvarenbeek anno 1700".

Gevraagd wordt:

1. *is Rogier van Brecht* gehuwd? Zo ja, met wie, waar en wanneer?
2. waarop duidt de toevoeging „*de Dommelsbergh*"?
3. heeft hij nakomelingen in de mannelijke lijn? Zo ja wie zijn dat en tot wanneer is zijn mannelijk nageslacht na te gaan?
4. wie zijn de ouders en voorouders (zo mogelijk de kwartiervoorouders) van zijn moeder: *Joanna van Elst* (ook: *van der Elst*). Mij is slechts bekend: *Joanna van Elst Jansdr.* Bij het huwelijk (hervormd) van zijn vader te Helvoirt (hervormd) 3 januari 1677 wordt zij genoemd: „*Johanna van Elst* j.d. met attestatie van den Bosch".
5. welke relatie (familierelatie?) bestaat er tussen de doopeling en zijn ouders tot de doopgetuigen?

Wehl (Gld.). A. **Sterck.**

Bucquoy (LXXXIV 392; LXXXV 27, 80). Bij de in het januari-nummer vermelde 'ondertrouw-acte van *Dirk Drijflo* en *Sara Bucquoy* is een regel uitgevallen (zie kol. 27, regel 10-13 van beneden): deze regels moeten luiden:

ondertr. acte Leiden 30 dec. 1686.

Dirk Drijflo, Chirurgijn, jongeman van Leyden, vergeseld met de edele *Jacob Drabbe* sijn bekende, met

Sara Bucquoy, jonge dr. van Leyden, vergeseld met *Maria Bucquoy,* hare suster.

Assen. C. J. Siertsema-Heuvelink.

van Ermel (van **Ermelen, van Armel, enz.).** Gevraagd het voorgeslacht van *Eduard van Ermel te* Wageningen, geb. omstr. 1610, ruiter onder de Prins van Oranje, vestigt zich bij zijn huwelijk (1635) te Arnhem, vóór 1647 weer te Wageningen, woont dan in een huurhuis, verkoopt 1655 met zijn vrouw *Rycksken Huygensdr. Wetters* een stukje land „Het Bijltjen" op de Enk aldaar, het jaar daarop in slechte financiële omstandigheden, 1664/'65 gaat het geheel mis, † Wageningen in nov. 1685.

Hieruit kinderen: (te Arnhem) *Willem,* geb. in 1635; *Willemina,* geb. in 1637; *Aelbert,* geb. in 1640; *Joost,* geb. in 1642, tr. in 1677, waaruit ondergetekende stamt, *Anneken,* geb. *te* Wageningen, tr. C. *Tengnagel.*

Gezien de namen van de twee kinderen *Willem* en *Aelbert is* het opmerkelijk, dat als leden van de magistraat van Wageningen achtereenvolgens worden vermeld:

111. *Willem van Ermel,* 1626—'27 burgemr., 1628—'29 keurmr., 1623, '25, '29 schepen (wordt in 1627 vermeld met een *Dirk van Ermel),* tr. (volgens, Van Rhemen) *Margaretha van Ewijck,* † in dec. 1643, dr. van *Rudolf* en *Anna van Gendt.*

Op 29 nov. 1630 worden [blijkens bijl. van de stadsrekening

van de w e d e. van Jonker *Willem van Ermel*, gewesen burgemr., 9 keizersgulden ontvangen, die in 't jaar 1627 door de magistraat zijn verteerd geweest.

11. *Aelbert van Ermel*, meermalen schepen tussen 1582-1604, burgemr. 1597—'98.

I. *Dirck van Ermel*, meermalen schepen tussen 1539—'67, buagemr. 1540, '46, '60, '63, eveneens van Wageningen.

De Coll. v. Rhemen in R.A. te Arnhem (blz. 345, 346) geeft aan 11 tot vader *Johan van Ermel* to het Rielaer, vaandrig, tr. *Johanna van Barmentlo,* † in 1552, dr. van *Johan en Beye de Bake. Johan van Ermel*'s voorouders zouden uit het Stift van Munsterland zijn gekomen van het huis (Crachtinck?)

Als wapen geeft Van Rhemen een zwarte klimmende bok in een wit-groen veld, enz. en noemt de plaats Ermel(o).

Mogelijk zou dan *Dirck van Ermel* (I) tussen *Johan* e n *Aelbert* geplaatst moeten worden.

Aan 111, *Willem van Ermel*, kent Van Rhemen de kinderen *Zacharias, Josina, Willemina, Anna* en *Mechtelt* (tr. *Stuart) toe.*

Is nu de in de aanhef genoemde *Eduard van Ermel* van deze *Willem* een natuurlijke zoon of moet hij bij bovenstaande kinderen gevoegd?

In 1603 belasten *Willem van Ermel* en zijn vrouw de helft van de uiterwaard „Den Troost" t.b.v. de kerk te Wageningen. Na 1643 wordt deze uiterwaard voor ƒ 6000,— verkocht door Joffr. *aan Ermel* aan kapt. Hessel v. Lawick. Zij bezat te Wageningen in 1647 slechts een huis en stukje land.

In het grafboek uit omstr. 1675 wordt door Jonker *Dirck Ruysch* betaald voor de 14 stenen van de kelder v. salr. Joffr. van *Ermel.*

Aangezien een *Aelbert van Ermel* in de eerste helft van de 16de eeuw in de 'magistraat van T i e 1 zat, moeten wij ons afvragen of Van Rhemen met *Johan van Ermel* zich niet vergist. *Aelbert wan Ermel*, tr. 2° na 1526 *Elisabeth van Gendt*, dr. van *Jacob,* heer van Appeltern, biedt m.i. meer mogelijkheid.

Wie kan hier een oplossing geven?

Assen, G. C. HELBERS.

Fennema-Sunen. *Derk Fennema*, tr. Nieuwe Schans 26 juni 1774 *Aaltje Sunen.*

Nadere gegevens gevraagd omtrent deze echtelieden. Waar en wanneer zijn zij geboren (gedoopt) en wie waren hun ouders?

Leiden. W. STORM VAN LEEUWEN.

Hoofd (LXXXIV 214). Een uitgebreid antwoord over de familie van *Bregje Hoofd* (1768-1837) in 1786 gehuwd met *Cornelis Bek*, kan vraagsteller vinden in het artikel van wijlen G. J. Honig, getiteld „Een vergeten tak van het geslacht Hooft", verschenen in Algemeen Nederlandsch Familieblad, jrg. 1889, blz. 233—240.

Belangrijk is, dat de heer Honig er in geslaagd was te kunnen aantonen, dat deze familie *Hoofd* een tak is van de Amsterdamse familie *Hooft.* Helaas is zijn artikel, waarin hij zulks aantoont, nimmer verschenen en ligt het nog altijd persklaar in een van de laden van zijn schrijfbureau, zo als een der zoons van de heer Honig mij eens mededeelde. Jammer is hij zijn belofte, mij inzage te verlenen, nimmer nagekomen. Mogelijk vindt een der Zaanse genealogen de thans nog levende zoon bereid dit artikel alsnog, ter nagedachtenis aan zijn vader, te doen publiceren.

Alkmaar. J. H. ACKEMA.

Cramers. *Anna Maria Cramers*, van Westervoort, begr. Schiedam 4 april 1782, tr. aldaar 20 september 1724 *Frans Bredero.*

Wanneer werd zij geboren (gedoopt), wie waren haar ouders, enz.?

Leiden. W. STORM VAN LEEUWEN.

du Croix, *Francina du Croix*, geb. Hoorn 25 febr. 1808, † Leiden 4 mei 1848, tr. Leiden 3 juli 1834 *Hendrik Cato Meerburg* (1812-1897). Zij was dochter van *Jan du Croix* en zijn eerste echtgenote *Johanna van de Cop.*

Gevraagd gegevens over de kwartieren van bovengenoemde *Francina du Croix.*

Newlands, Cape (Zuid-Afrika). H. W. C. MEERBURG.

Lastdrager+ *Johanna Jacoba Lastdrager*, geb. te Amsterdam, tr. Batavia 19 maart 1726 *Cornelis de Wijs* (1695—1772). Zij was dochter van Mr. *Joan Lastdrager*, lid van de Raad van Justitie te Batavia, en *Cornelia Elisabeth van Nijsten.*

Gevraagd nadere gegevens over de bovengenoemde *Johanna Jacoba Lastdrager* en haar kwartieren.

Newlands, Cape (Zuid-Afrika). H. W. C. MEERBURG.

Manger (LXXXIV 394). *Jacob Gotfried Manger* werd op 12 mei 1730 te 's-Gravenhage geboren en **14** mei d.a.v. in de Hoogduitse Kerk aldaar gedoopt als zoon van *Johan Philip Manger* en *Sara Elisabeth Meinertshagen.* Hij trouwde te 's-Gravenhage in de Kloosterkerk op 16 november 1783 met Vrouwe *Sara van Holten*, van wie geen nadere gegevens bekend zijn,

's-Gravenhage. G. D. CORNELISSEN DE BEER.

Jacob Godfried Manger werd in 1765 commies, ter Generaliteit te 's-Gravenhage en was een zoon van Ds. *Johann Philipp Manger* († in 1741), predikant der Hoogduitse gemeente te 's-Gravenhage sedert 1725, en *Sara Elisabeth Meinertzhagen* (1697—1767). Laatstgenoemde was een achternicht van *Maria Jacoba Meinertzhagen* (1722—1787), echtgenote van Mr. *Cornelis Jan van Royen* (171 1—1774), raad en burgemeester van Utrecht, en moeder van *Anna Catharina van Royen,* in 1766 gehuwd met Mr. *Jan Hendrik de Vlieger.*

Deze gegevens zijn ontleend aan Deutsches Geschlechterbuch, Band 32 (1920) (genealogie *(Von) Manger*), blz. *380;* Algem. Nederl. Familieblad 1895, blz. 78 e.v. (genealogie *(Von) Meinertzhagen):* Alg. Ned. Familieblad 1903 (genealogie *Van Royen),* kol. 71/72, en Alg. Ned. Familieblad 1884, nr. 123, kol. lb; zie ook Dr. C. S. Lechner, Genealogie Otterbein, (Leiden 1927), blz. 87 e.v. (genealogie *Manger).*

Het in Alg. Nederl. Familieblad 1884, nr. 83, blz. 1, aanvangende artikel „Het dagboek van eene merkwaardige Vrouw" bevat een zeer groot aantal gegevens over de zeer uitgebreide verwanten-kring van bovengenoemde *M. J. van Royen* geb. *Meinertzhagen.*

REDACTIE.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

De afstamming der Nederlandse De Monchy's van Karel de Grote, door Mr. G. J. J. van 'Wimersma Greidanus. (slot). — Het geslacht Van Driel te Mijnsheerenland en Klaaswaal, door Dr. J. Mac Lean. — Weemhof, door Mr. H. L. Hommes. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70,* Wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise de Coligny laan*** 18, ***Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven ***van*** adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* ***5,*** *'s-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de

No. **4** | LXXXVe **Jaargang** | **april 1968**

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer W. Th. Riswick o. s. a., sedert 1955 gewoon lid van het Genootschap.

Ta: lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
Mr. A. E. VAN BRAAM HOUCKGEEST. *Jonkerlaan 24,* ***Wassenaar.***	E. PELINCK. ***Leiden:***
H. VAN DER HEIDE Jr., 3156 ***West 154th*** *Place, Gardena,* ***Californië-90249 U.S.A.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
Drs. A. N. P. J. DE HULLU, ***Floris Heermalestraat 21, Utrecht-2.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
H. J. HIJMERSMA, ***Piet Paaltjenspad nr. 8,*** Leiden-5.	C. P. BRIET, ***Leiden.***
C. J. DE KRUIJTER, ***J. P. Sweelinckstraat 5 D, Amersfoort.***	Drs. J. BOSCH, ***Ermelo.***
J. LINGBEEK, Sering 3, Rhoon ***(Z.-H.).***	J. H. BRAKKE, ***Rotterdam.***
W. J. R. baron VAN LYNDEN, ***Kasteel Keppel, Laag Keppel.***	Jhr. H. J. P. HOOFT GRAAFLAND VAN SCHOTERVLIELAND, ***Zeist.***
J. H. VAN DER MEER, Eenhoornstraat 121, ***IJmuiden.***	A. G. VAN DER STEUR Jr., *Haarlem.*
P. G. P. MEYBOOM, *Bilderdijkstraat* ***5,*** *Leiden-4.*	J. T. ANEMA, ***Leiden.***
K. VAN TWISK, *Buerweg* 6, Bergen *(N.-H.).* Correspondentie-adres *:* ***Adriaan*** *van Heelstraat, Maassluis.*	Ir. C. M. R. DAVIDSON, *'s-Gravenhage.*

Adreswijzigingen.

Jhr. Ds. C. VAN EYSINGA	Sint Nicolaasga (Fr.). *„Boschoord" Huisterheide* ***1.***
Jhr. Mr. C. C. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER,	London S.W. 7 (Eng.). p.a. ***Ambassade der Nederlanden, 38 Hyde Park Gate.***
Dr. J. DE MOL VAN OTTERLOO,	's-Gravenhage-2012. ***Alex. Gogelweg*** 53.
H. W. PRILLEWITZ,	Roterdam-21. ***Gruttostraat 53.***
A. L. M. VAN WAESBERGHE,	Aalst-Waalre. ***Prinses Margrietlaan 1*** *a.*

In Memoriam
Jonkheer Mr. Henri Jean Louis Theodore van Rheineck Leyssius,

Aan het ledencorps van het 'Genootschap is het in chronologische volgorde oudste lid ontvallen: Jonkheer Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius ging 1 februari 1968 uit ons midden heen.

Leyssius was in het voormalig Nederlandsch-Indië geboren in 1881 en was na zijn studie te Utrecht bestemd voor de bestuursdienst in dat land. Het nummer 9/10 van 'het maand-

blad van het jaar 1899 van het Genealogisch Heraldiek Genootschap De Nederlandsche Leeuw vermeldt, dat als lid van het Genootschap is benoemd: Jhr. H. J. L. Th. Leyssius. Na een verblijf in Nederlandsch-Indië vinden wij hem te 's-Gravenhage, waar hij in 1912 als volontair op het Algemeen Rijksarchief werkzaam was gesteld. De algemene vergadering van 26 april 1913 riep Van Rheineck Leyssius aan de bestuurstafel van het Genootschap, waaraan hij onafgebroken een zetel 'heeft ingenomen tot 1945. In de loop der jaren heeft hij verschillende functies in het bestuur vervuld: bestuurslid-redacteur van het maandblad, waarnemend bibliothecaris, archivaris, waarnemend secretaris en vice-voorzitter; het onverwacht en plotseling overlijden van de toenmalige voorzitter Dr. Th, R. Valck Lucassen in 1941 — midden in de bezettingstijd — legde Leyssius de in het licht der tijden moeilijke en veel beleid en diplomatie eisende functie van voorzitter op de schouders. In 1945 stelde hij zich niet meer herkiesbaar voor een bestuursfunctie.

Een blik op de ambtelijke loopbaan van Van Rheineck Leyssius geeft ons het volgende beeld. In 1912 werd hij tewerkgesteld op het Algemeen Rijksarchief aan de ordening en beschrijving van de oude gemeente- en waterschapsarchieven van Zuid-Holland, voor welke werkzaamheden het Provinciaal Bestuur sinds 1874 een post op de begroting placht te plaatsen. In 1913 werd Leyssius officieel met deze werkzaamheden belast. In 1914 werd hij benoemd tot adjunct-commies bij het Algemeen Rijksarchief, maar toen Gedeputeerde Staten hem niet los wensten te laten, kwam een overeenkomst tot stand, waarbij tegen terugbetaling van het salaris aan het Rijk Van Rheineck Leyssius als rijksambtenaar voor de provincie kon blijven werken.

Na de invoering van de Archiefwet 1918 werden Van Rheineck Leyssius twee taken opgedragen:

1. de feitelijke uitoefening van het aan Gedeputeerde Staten 'opgedragen toezicht op de zorg van de gemeente- en waterschapsbesturen voor hun archieven (art. 14 en 20 van de Archiefwet):
2. de hulpverlening bij de archiefzorg die aan Gedeputeerde Staten toegestaan bleef (art. 8 van het Kon. Besluit van 6 september 1919 S 557).

Op een weinig in het oog vallende wijze heeft Van Rheineck Leyssius, daarbij sinds 1919 wakker terzijde gestaan door Mevrouw van Rheineck Leyssius- Jansen, een indrukwekkende hoeveelheid goed werk aan de regionale en locale archieven van Zuid-Holland verricht. De bereikte verbeteringen in de bewaring van de archieven kan alleen door het raadplegen van verslagen over enige tientallen jaren worden vastgesteld: hoe taai hiervoor tegen de stroom opgeroeid moest worden, kan alleen worden bevroed door iemand die in hetzelfde schuitje heeft gezeten. De opgestelde inventarissen werden sinds 1913 in de Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven gepubliceerd.

Aan de werkzaamheden van Van Rheineck Leyssius werden in 1932 twee zware slagen toegebracht. De 'algemene rijksarchivaris Fruin trad af en het ontbreken van diens krachtige hand in de leiding en diens gezag in de verdediging van de hem toevertrouwde belangen werd al spoedig voelbaar, voor het eerst voor iemand in een halfslachtige ambtelijke positie als Van Rheineck Leyssius. Om bezuinigingsredenen werd het drukken van de inventarissen gestaakt; zij bleven voortaan in getypte vorm in de kast. Deze weinig aanmoedigende omstandigheden en ook andere onmiskenbare tegenwerking hebben niet verhinderd, dat tussen 1932 en 1945 nog 52 grotere en kleinere inventarissen werden geproduceerd, waaraan ook Mevrouw van Rheineck Leyssius 'haar aandeel leverde.

Daarnaast heeft Van Rheineck Leyssius baanbrekende studies verricht op het gebied van de historische geografie van het Zuid-Hollands eilandengebied.

In 1938 publiceerde hij in de grote historische atlas van A. A. Beekman twee nieuwe kaarten (1300 en c. 1421) van dat gebied met een geleerde toelichting.

Zijn genealogische arbeid in dit maandblad heeft voornamelijk op deze streek betrekking, bijv. de reeks, Striana 1 tot en met IX. Een meer uitgebreide lijst volgt aan het slot.

Van Rheineck Leyssius heeft ondanks het vele, dat hij met de toegewijde steun van zijn vrouw heeft verricht, geen voorspoedige ambtelijke loopbaan gehad: zijn halfslachtige ambtelijke positie als rijksambtenaar in provinciale dienst, de verborgenheid van de resultaten van zijn werk sedert 1932 en de tegenwerking, waarop hij om slechts te bevroeden redenen stuitte, hebben veroorzaakt, dat — terwijl tijdgenoten met minder capaciteiten het hadden gebracht tot rijksarchivaris — hij in de rang van hoofdcommies was blijven hangen. Het bittere einde kwam in 1945 na de bevrijding: uit gerechtvaardigde bezorgdheid voor de verzamelingen van ons genootschap was hij als voorzitter aangebleven toen dit naar oordeel van anderen niet meer kon; hij had zich laten strikken als jurylid voor de overigens volkomen ongevaarlijke Rietstap-prijsvraag uitgeschreven door de secretaris-generaal van het Departement van Volksvoorlichting; hij had de verdenking op zich geladen bij een actie tot verbetering van zijn positie een beroep gedaan te hebben op lieden, op wie men toen geen beroep behoorde te doen. Onder bedreiging met zuivering door iemand, van wie achteraf 'bleek, dat hij de functie van Van Rheineck Leyssius ambieerde, liet deze zich afkeuren. In het najaar van 1945 verkreeg hij op 64-jarige leeftijd ontslag als rijksambtenaar en in maart 1946 als inspecteur. Hij stelde zich niet meer beschikbaar voor verkiezing als bestuurslid van het Genootschap. Mevrouw van Rheineck Leyssius voltooide nog enig lopend werk en verliet toen ook spoedig de archiefdienst.

Bijna 70 jaren was Van Rheineck Leyssius lid van het Genootschap; 32 jaren heeft hij deel uitgemaakt van het bestuur, voorwaar een bijzonder lange tijd van groei en bloei van het genootschap.

Zijn speurende geest, zijn wetenschappelijke instelling, zijn onvermoeid doorzetten en ten slotte het afleiden en combineren van de resultaten van zijn onderzoek hebben voor de genealogische literatuur rijke vruchten afgeworpen. Het hiervolgend overzicht van zijn belangrijkste publicaties, verschenen in het maandblad van het Genootschap, moge een blijvend monument zijn ter herinnering aan het hard werkend en toegewijd lid van ons Genootschap Jonkheer Mr. H. J. L. Th. van Rheineck Leyssius.

Overzicht van de belangrijkste publicaties in het maandblad verschenen:

Mayvart (= Mayaert te Gent?). (1913)

Velters. (1913)

Lijste van de heeren Balliuwen, Burgemeesters, Schepenen enz. der stad Goes (1423—1469). (1913)

Oudste trouwregister van de Nederduitsch Hervormde gemeente te Goes (1593-1625). (1914)

Resolutie der Staten van Holland Mr Willem Dekker, in Oost-Indiën gebooren, te houden voor een Hollander den 14 Julij 1735. (1914)

Stamreeks Leyssius. (1914)

De Duvenvoirde's als ambachtsheeren van Noordwijkerhout. (1923)
Het uitsterven der vrije heeren van Strien. (1926)
De oorsprong van het geslacht van Almonde. (1926)
Van Borselen. (1928)
Stamreeks en wapen Leyssius. (1929)
Huyssen van Kattendyke. (193 1)
De oudste heeren van Strijen. (1931)
De critiek van pastoor Juten op: De oudste heeren van Stryen. (1932)
De afstamming der Heeren van Stryen en Breda uit het Brabantsch-Henegouwsche Huis. (1932)
Striana (I). De oorsprong der Almonde's. (1933)
Adeldom van Zeeuwsche leenmannen. (1934)
Striana 11. De eerste Heeren van Zevenbergen (Twee niet gepubliceerde 13e eeuwsche oorkonden.). (1935)
Striana 111, Een valsche oorkonde? (1935)
Striana IV. De oorsprong van de Dortsche Regentenfamilie Cool. (1935)
In memoriam Prof. Mr. Robert Fruin. (1935)
Een Roomsch-Katholieke tak van de familie Leyssius. (1937)
(Striana V.) Het nageslacht van Hr Willem Heer van Striene en zijne tweede edhtgenoote Ver Mathilde. (1937)
Middeleeuwsche geslachtsnamen. (1938)
De Vos van Steenwijk. (1938)
In memoriam Dr. Theodorus Reynirus Valck Lucassen. (1941)
Striana VI en VII. Een Zuid-Hollandsch geslacht Coel in de middeleeuwen. (1941)
Van den Abeele. Opbouw en afbrokkeling van een rentmeestersfortuin. (1942)
Striana VIII. Coel = Coel van Sevenbergen? (1942)
Striana IX. Korte mededeelingen omtrent de Gouw Hasbanie en de daarin gelegen graafschappen. (1943)
De Bye, later de Bie. (1941)
De mogelijke afstamming van de familie Leyssius. (1948)
De aardrijkskundige gegevens vervat in eene oorkonde van het jaar 1208 (Stichtsch O.B. no. 586). (1950)
De stamreeks Leyssius. De identiteit van Adriaen Melchiorsz. Leys en Heer Adriaen (van) Leys. (1956)

DE ROO VAN ALDERWERELT.

In Memoriam
Jonkheer Mr. H. E. van Weede.

Op 13 februari 1968 is Jhr. Mr. H. E. van Weede na een langdurige ziekte aan zijn vele vrienden in en buiten Nederland ontvallen.

Van Weede begon zijn ambtelijke loopbaan bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken, waar hij van 1948 tot 1955 werkzaam was o.a. als aspirant vice-consul te Londen. Daarna ging hij over naar het kabinet van de burgemeester van 's-Gravenhage.

De laatste elf jaren, waarin ik het voorrecht had regelmatig met hem samen te werken, hebben — niet alleen in het ambtelijke vlak — ongetwijfeld tot de gelukkigste van zijn leven behoord.

De benoeming tot secretaris van de Hoge Raad van Adel met ingang van 1 januari 1957 bracht Van Weede op een plaats waar zijn gaven tot ontplooiing kwamen. Geboren in een omgeving waar het begrip traditie bepaald niet tot een dode letter was geworden, begiftigd met een aangeboren gevoel voor de goede vorm in woord en geschrift en een levendige belangstelling voor heraldiek en genealogie was hij de aangewezen figuur om deze functie met stijl te vervullen.

Het valt niet te verwonderen dat van vele zijden op Van Weede een beroep werd gedaan. Zo werd hij in 1959 benoemd tot secretaris van ons Genootschap. In 1965 viel hem de eervolle benoeming tot kamerheer i.b.d. ten deel. Toen hij bemerkte, dat deze honoraire functie meer werkzaamheden meebracht dan aanvankelijk was voorzien, heeft hij daaruit de consequentie getrokken en het bestuurslidmaatschap van de Leeuw tot onze spijt neergelegd. Van zijn andere nevenfuncties wil ik hier slechts noemen het lidmaatschap van de Centrale Commissie voor de keuring van films, juist om daarmee aan te geven dat zijn belangstelling niet alleen naar het verleden uitging.

Van Weede was commandeur van de Ridderlijke Duitsche Orde, Balije van Utrecht, ereridder van de Johanniter Orde en drager van een aantal buitenlandse onderscheidingen.

Te vroeg — eerst 49 jaar oud — is hij van ons heengegaan. De zeer velen die hem gekend hebben behouden de herinnering aan een gave persoonlijkheid en ik sluit mij dan ook van harte aan bij de woorden die een van zijn vrienden mij schreef: „Je n'oublierai jamais sa personnalité si attachante et son extrême courtoisie".

C. C. VAN VALKENBURG.

De kanunnik Dr. Theodorus van Gulpen, zijn voor- en nageslacht,

door A. VAN DER MAREL.

§1. De levensloop van een 'gewezen kanunnik.

Toen ik eens met mijn nicht mevrouw Chr. van der Marel-van Gulpen over genealogie praatte, zei ze: „Weet u wel dat ik van een kanunnik afstam? Mijn grootvader was predikant en ook moet er nog een rechtstreekse voorvader van mij notaris zijn geweest in Abcoude, waar nog een grafkelder van hem aanwezig is." Als een familie-historicus zo iets hoort, spitst hij zijn oren en denkt, zoals een journalist zou denken, daar zit copie in. Haar vader was landbouwer evenals haar grootvader, dus wel een grote verscheidenheid van beroepen, welke ook de aandacht trekt. Mijn belangstelling was dus gewekt door deze familie-overlevering en ik ben aan het werk getogen, om na te gaan wat er van waar was. Meestal valt dat mee; ten minste dat is mijn ondervinding en ook in dit geval bleek het allemaal te kloppen. Haar rechtstreekse voorvader *Theodorus van Gulpen,* die gedoopt werd op 6 oktober 1711 in de St. Nicolaaskerk te Maastricht, is inderdaad aanvankelijk kanunnik geweest in een klooster te Aken. In 1735 ging hij over tot het protestantisme en trouwde 11 juni 1741 te Rotterdam met *Maria van Breda,* uit IJzendoorn in Gelderland. Uit dit 'huwelijk werden acht kinderen geboren, van wie er één, *Wilhelmus,* gedoopt te Rotterdam 29 september 1748, notaris werd te Abcoude, alwaar hij op 8 maart 1815 overleed. Zijn grafkelder is gebouwd tegen een der buitenmuren van de oude kerk aldaar en is van de straat af te zien. Dit alles bleek dus volkomen in overeenstemming te zijn met de familie-overlevering.

Thans wil ik eerst iets vertellen over het bewogen leven van hem, die het middelpunt vormt van dit verhaal, namelijk van de kanunnik *Theodorus van Gulpen,* van wie ik niet heb

kunnen vinden, waar en wanneer hij is overleden. Op 16 december 1756 wend zijn jongste kind gedoopt, zodat het vergeefs gezochte jaar van zijn dood na 1756 gezocht moet worden. Zijn geboorteplaats en het tijdstip van zijn doop noemde ik reeds. Zijn ouders waren *Guilielmus van Gulpen* en *Gertrudis Roocx,* welk echtpaar in Maastricht woonde. *Theodorus* was het oudste van hun zes kinderen en hij werd dus priester. Waarom hij in 1735 het besluit nam, zijn gelofte te breken en tot het protestantisme over te gaan, heeft hij 'uiteengezet in een apologie, in het jaar 1737 gedrukt te Gorinchem bij Nicolaas Goetzee. Een exemplaar van dit zeer zeldzame boekje bevindt zich in de Koninklijke Bibliotheek te 's-Gravenhage. De titel luidt:

„Wigtige redenen waarom Theodorus van Gulpen, Geweze Priester en Canonik Regulier, 't Pausdom heeft verlaten, en tot de Gereformeerde Kerk is overgegaan, Uijtgegeven door den zelven Theodorus van Gulpen".

Op het schutblad van voormeld exemplaar staat met inkt geschreven:

„Deze *Theodorus van Gulpen* geboortig van Maastricht, is vermoedelijk de auteur van een drietal schoolboekjes in de Bibliotheek van Letterkunde te Leiden aanwezig.

Zie Catalogus Drukwerken 2e aflevering blz. 879 en 880:

Scholastica et methodica Latini sermonis institutio v.c. Rotterdam 1742, 8vo.

Officina scholastica of Schoolwinkel, opgerecht naar de Regels van de Syntaxis enz. Rotterdam 1743, 4 to.

Manuductio studiosae juventutis ad nativam linguae Romanae puritatem etc. Rotterdam 1742, 8vo.

Het titelblad van het verweerschrift van de gewezen (priester wordt hierbij gereproduceerd. Uit het boekje heb ik overgenomen enkele stukken, welke ons 'enig inzicht geven in de reacties van zijn familie.

Zo las ik op bladzijde 8: „Nadat ik nu een vaste resolutie genomen hadde, hebbe ik van den Prior verlof gevraagt om mijne Moeder, wonende in de Stadt van Maastricht te gaan bezoeken: en ben den 22 februari 1735 kloekmoedelijk, in den naam des Heere, vertrokken, op welke dag alle mijn geweze Broederen vrolijk waren, met het vieren van den Vasten-avond: en ben den 24 dito in de Stadt van 's-Bosch gekomen: alwaar ik goede kennisse en vrienden ontmoette, voornamelijk de wel Eerw. Heer *Johannis van Wingaarden,* Leeraar der zelve plaatse: nadat ik nu enige weinige weken in 's Bosch mijn verblijf hadde gehadt, zo is ....." enz.

Het bericht van zijn uittreden werd blijkens het volgende fragment (blz. 9) met grote ontroering door zijn familie ontvangen:

„..... zo is mijn oom *Jacobus Guilielmus Rookx,* als ook mijn zwager *Wilhelmus Rietraat* bij mij gekomen, wenende en biddende, dat ik tot mijne gewezene broeders zoude weder.-keeren: ik nu hun lieden kloekmoedelijk antwoordende, heb hen vertoont dat ik mijn gewete geen gewelt kon aandoen, en dat ik de zaligheid mijner ziele moest behartigen, die ik meende in mijne omhelsde Religie alleen te konnen bevorderen; met deze en meer andere reden daar bij. Zij dan ziende dat al hun bidden en wenen te vergeefs was, zijn al wenende van mij vertrokken .....".

Op blz. 9/10 deelt hij nog mede: „Ik hebbe daar op den 8 april mijne reize verder voortgezet, en ben in de Stadt van Gorinchem gekomen, alwaar ik vele goede vrienden gevonden hebbe, aan welken eenige, ik door mijn naam enigsints kennelijk was, die aan mij grote ere en vriendschap bewezen hebbe: waar onder de vier Heeren Predikanten 'dier Stadt geenzins de minste waren: waar van den oudsten, namelijk de Heer *Hendrik Vink* bijzonder mij vele en grote liefde bewezen, en goede zorge wegens mij gehadt heeft: andere Heeren kan ik alle niet noemen, die mij eer en vriendschap overbodig bewezen hebben: als ook inzonderheid de Wel-Edele Heer *Adolphus Bierman* Heer van Herwijnen, bij welken ik tegenwoordig mijn verblijf hebbe: ik betuige mijne dankbaarheid reeds aan allen, en een igelijk hunner in 't bijzonder."

In het boekje wordt ook zijn briefwisseling met zijn Prior *Mathias Hammers,* in 1736, dus na zijn uittreding, gepubliceerd.

Vervolgens komt zijn eigenlijk verweerschrift in 8 hoofdstukken,, waarvan de opschriften luiden:

I. Handelende van het ondersoheijd tusschen het H. Nagtmaal des Heeren, in de Paapsche Misse. (pag. 9-13);

II. Van de Beelden in de Roomsche Kerke, en de Eere die zij dezelve bewijzen. (pag. 14-21);

III. Van de aanroepinge der Heiligen, en hunne Canonisatien. (pag. 22-32);

IV. Van den Paus, (pag. 33-39);

V. Van de verscheide ordens der geestelijken en van hun streng leven, (pag. 40-46) ;

VI. Van hat Gebed. (pag. 47-54);

VII. Van het Vagevuur. (pag. 55-69);

Aanhangsel:

De Jongeling van ene goede verkiezinge is aldus Filosoferende. (pag. 70-80).

Uit het vorenstaande blijkt wel, dat *Theodorus van Gulpen* zich in de jaren 1735-1737 geducht geweerd heeft om zijn gedrag te rechtvaardigen. Hoe men hierover ook moge denken, één ding staat — althans voor mij — vast, dat het voor deze 24-jarige, dus nog zeer jonge, priester, een moedig en zeer moeilijk besluit moet zijn geweest, waarvoor zeker veel karaktervastheid nodig was.

Na zijn verblijf in Gorinchem, alwaar hij dus vele vrienden verwierf en de bescherming genoot van de ambachtsheer van Herwijnen, schijnt hij in Harderwijk voor medicus gestudeerd te hebben. Althans ik vond in het Album Studiosorum van deze stad vermeld:

„*Theodorus van Gulpen,* geb. te Maastricht, 2 september 1750 (dat jaartal zal wel 1740 moeten zijn; vermoedelijk een drukfout) candidaat medicijnen". Of hij zijn studie elders heeft voltooid dan wel te Harderwijk, is mij niet gebleken. Dat hij medicinae doctor is geworden blijkt uit verschillende bronnen, o.a. uit het titelblad van een ander 'door hem geschreven boek, t.w.

„Schakel der Genees- en Heelkunde: omvattende een korte beschrijving aangaande de kragt, en het vermoge der heilzame kruiden, enz. en Latijnsche en Nederduitsche Woordenschat door Theodorus van Gulpen. Medicinae Doctor en Translateur der Stadt Rotterdam.", uitgegeven te Rotterdam bij Rutgerus Blankhart, Boekverkooper op de Botersloot, 1751.

De gewezen priester werd dus medicus en wegens zijn bekendheid met 'het Latijn tevens translateur der stad Rotterdam, waar hij — zoals ik reeds vermeldde — in 1741 op 29-jarige leeftijd huwde met *Maria van Breda,* een meisje uit IJzendoorn in Gelderland. Daar dit dorp ver gelegen is van Aken, waar hij tot 1735 in het klooster vertoefde, blijkt hieruit dus duidelijk, dat zijn overgang tot het protestantisme niets te maken had met liefdesaffaires, doch zuiver uit geloofsovertuiging geschiedde.

WIGTIGE REDENEN
waarom
THEODORUS van GULPEN,
Geweze Prieſter en Canonik
Regulier,
't Pauſdom heeft verlaten, en tot
de Gereformeerde Kerk
is overgegaan.
Uytgegeven door den zelven
THEODORUS van GULPEN.

Te GORINCHEM,
By NICOLAAS GOETZEE, 1737.

Titelblad van het verweerschrift
van ***Theodorus*** van Gulpen.
(Koninklijke Bibliotheek, 's-Gravenhage)

Photographie J. H. v. d. Heijden,
Lindegracht, Dordrecht.

Ds. WILHELMUS VAN GULPEN
1806-1869.

Atelier de Photographie
H. Ph. J. Schuiten, Amsterdam.

MARIA WILHELMINA STUFFKEN
1804-1889,
echtgenote van Ds. ***W.*** van ***Gulpen.***

Van hun acht kinderen werden er zes te Rotterdam geboren en gedoopt:

a. *Maria,* ged. 14 juni 1743, begraven aldaar 29 juni 1743

b. *Theodorus,* ged. 7 febr. 1745

c. *Geertruy,* ged. 25 sept. 1746

d. *Wilhelmus,* ged. 29 sept. 1748, die hierna volgt

e. *Petrus Jacobus,* ged. 20 sept. 1750

f. *Johannes,* ged. 11 april 1752.

Kort na de geboorte van deze *Johannes, moet* het gezin verhuisd zijn naar Vianen, alwaar hij in 1754 vermeld wordt als Stads- en Bron-Medicus. In Rotterdam verscheen n.l. in 1754 een boekje van hem „Verhandeling over de aanmerkelijke gevallen, eigenschappen en experimenten der Viaansche gezond-bron", door Theodorus van Gulpen, Stads- en Bron-Medicus te Vianen. Vianen schijnt dus in die tijd een soort Kurort geweest te zijn met een geneeskrachtige bron; of deze nog bestaat, weet ik niet.

In Vianen werden van *Theodorus van Gulpen* en *Maria van Breda* nog twee kinderen gedoopt, n.l.

g. *Joan,* ged. Vianen 13 okt. 1754;

h. *Maria,* ged. Vianen 16 dec. 1756.

Ik vermoed, dat het gezin niet in Vianen is gebleven, want in de trouw- en begrafenisregisters vindt men, niets meer over dit gezin.

Op het titelblad van zijn Officina Scholastica of School-Winkel enz. staat nog gedrukt: „Tot het bijzonder gebruik zijner Leerlingen te Rotterdam". Hieruit valt op te maken, dat hij„ behalve medicus en vertaler, ook leraar was, althans in 1743, toen het boekje verscheen bij *Bartholomeus van der Spek,* 'boekverkoper op 't Steiger Rotterdam.

In het notarieel archief aldaar (nr. 2673/791) komt een passage in een acte voor welke blijkbaar op hem betrekking heeft:

„Den 17e mei 1745 betaald aan *Theodorus van Gulpen,* voor een maand in de Latijnsche taal en voorschot wegens boeken, elf guldens, volgens rekening en quitantie", voorkomend in de rekening en verantwoording over de nalatenschap van *Floris Boursette,* gehuwd met *Paschina Muijters.*

Voorts trof ik nog in protocol 2911 f. 916 een acte aan, verleden ten overstaan van notaris Cornelis van der Looij dd. 7 april 1769 waarbij *Theoclorus van Gulpen* door *Theodorus Wijlaaker,* koopman te Rotterdam, wordt gemachtigd tot inning van gelden bij debiteuren in Maastricht. *Van Gulpen* wordt genoemd koopman en grossier te Maastricht.

Of deze acte *Theodorus Sr.* betreft, die in 1769 58 jaren oud was, dan wel zijn 24-jarige gelijknamige zoon, of wel een ander lid van deze familie, is mij onbekend+ Het is uiteraard mogelijk, dat de gewezen priester, na zijn jaren in Vianen, teruggekeerd is naar zijn vaderstad en zich daar heeft gevestigd als koopman en grossier. Heel waarschijnlijk [lijkt mij echter zulks niet.

Het is mij opgevallen, dat de getuigen bij de doopplechtigheden van zijn acht kinderen nimmer de naam *Van Gulpen* voerden, doch *Van Soest* en *Van Vliet* heetten, waaruit zou kunnen voortvloeien, dat de verstandhouding met zijn familie niet goed was. Hij woonde te Rotterdam achtereenvolgens aan de Groote Vismarkt, Schiedamsedijk, Houttuijn, Botersloot en Janskerkhof. Daar 'hij ongeveer 12 jaren in Rotterdam gewoond moet hebben, blijkt hieruit dat hij blijkbaar wel van een veranderingetje hield. Dit zou men ook van hem kunnen zeggen, wat zijn religie en vooral ook zijn beroep betreft. Dit in ogenschouw nemend, zou het toch nog niet zo verwonderlijk zijn, als deze dynamische man, na priester, medicus, leraar en translateur te zijn geweest in Aken, Rotterdam en Vianen ten slotte zou teruggekeerd zijn naar zijn geboortestad Maastricht om zich daar in de handel te begeven. Zelfs zou zijn terugkeer tot het geloof zijner vaderen op gevorderde leeftijd tot de mogelijkheden kunnen behoren. Hierover is mij echter niets bekend.

§ 2, Het nageslacht van de gewezen kanunnik.

In elk geval staat vast, dat zijn zoon *Wilhelmus van Gulpen* (geb. in 1748), die notaris werd te Abcoude, en diens nakomelingen tot de Ned. Herv. Kerk behoorden. Deze *Wilhelmus* trouwde 13 november 1781 te Leerdam (niet zo ver van Vianen) met *Helena Maria van Voorthuijsen,* gedoopt te Leerdam 26 maart 1760, dochter van *Gerrit van Voorthuijsen* en *Catharina Christina van Tu(e) r(e) nhout.*

Wat ik over deze notaris te weten ben gekomen, is niet veel en heb ik bovendien in het begin van dit verhaal reeds verteld. Toen hij op 8 maart 1815 overleed, was hij ruim 66 jaren oud. Hij wordt als notaris te Abcoude vermeld van 1778 tot 1814. Hij was dus 30 jaren oud toen hij notaris werd.

Uit zijn huwelijk met *Helena Maria van Voorthuijsen,* die 25 januari 1843 'overleed, oud 85 jaren, is mij slechts één kind bekend n.l. *Theodorus Martinus van Gulpen,* geb. te Abcoude 29 september 1782 en overleden te Nijmegen 12 maart 1837. Deze werd 1 oktober 1798 te Utrecht ingeschreven als student in de letteren, doch schijnt spoedig daarop de letteren verwisseld te hebben voor de theologie. Zijn 'grootvader was aanvankelijk immers ook theoloog, zodat 'hij diens voetsporen gevolgd heeft. Hij schijnt een. voortreffelijk predikant te zijn geweest, die zich in zijn tijd bekendheid verworven heeft, getuige de aandacht, welke in Van der Aa's bekend biografisch woordenboek aan hem wordt besteed. In deel 111, op de bladzijden 396—397 vond ik over zijn levensloop het volgende:

„*Theodorus Martinus van Gulpen,* geb. te Abcoude den 28sten September 1782, studeerde te Utrecht, waar hij zich op 1 'October 1798 als student liet inschrijven en werd 2 September 1805 praeparatoir geëxamineerd onder de classis Nijmegen. Reeds 4 dagen later te Druten beroepen, deed hij, op 11 December 1805 peremptoir geëxamineerd, den 19en Januari 1806 aldaar intrede en ontving nog op 10 December van datzelfde jaar een beroep naar Zoelen. Deze gemeente diende hij van 5 April 1807 tot 21 April 1811, om naar Culemborg te vertrekken, dat hem 3 Januari 1811 tot predikant gekozen had. Hier arbeidde hij van 5 Mei 1811 tot 18 September 1814 en volgde een beroep naar Nijmegen, dat den 12den Juni 1814 op hem was uitgebracht. Na hier 2 October d.a.v. bevestigd te zijn, bleef hij er werkzaam, ofschoon hij beroepen naar Amsterdam, Dordrecht en 's-Gravenhage 'ontving, totdat hij den 13den Maart 1837 op 54 jarige leeftijd overleed. In alle gemeenten, die hij diende, was hij zeer geliefd en men roemt hem als een man, begaafd met een vurige geest, zoo levendig en prikkelbaar van aard, vasten wil, fijngevoelig, hartelijk, scherpzinnig, onbekrompen oordeel, met uitnemende kennis toegerust, door de natuur met buitengewone gaven, die de Kanselredenaar versieren, uitgedoscht. Slechts ééne leerrede „ernstig, eenvoudig, hartelijk, doelmatig en nuttig" heeft van zijn hand het licht gezien, n.l. Toespraak aan mijn Gemeente, op den laatsten avond van het jaar 1830, over Klaagl. 3 : 22. Uitgegeven ten voordele van het Vaderland. (Nijmegen 183 1) ".

Litteratuur: Alb. Stud. Rh, Tr. kol. 191. Boekzaal, passim en Jaarg. 1837 a, blz. 493-494; Biogr. Woordenboek van Prot. Godgel. in Ned. 111, 396 vs.; Kerkelijk Handboek (1903) Bijl. 123, 139, 145, 166. Knipscheer. Zijn bibliotheek werd 15 juli 1837 verkocht te Utrecht bij E. L. Glinderman.

Deze Ds. *Th. M. van Gulpen* was op 19 dec. 1805 te Utrecht gehuwd met *Johanna Diderica Brouwer,* die te Nijmegen overleed op 29 maart 1862, oud bijna 83 jaren. Ze moet dus geboren zijn in 1779 en heeft haar man 25 jaren overleefd.

Uit hun huwelijk zijn mij de volgende vier kinderen bekend:

a. *Wilhelmus,* geb. Druten in 1806, die hierna volgt;
b. *Johanna Jacotnina,* geb. Zoelen 7 jan. 1808 en 'overleden te Gouda 13 oktober 1877 (ongehuwd) ;
c. *Helena Maria van Gulpen,* wordt vermeld 29 maart 1862 en is 'overleden te Nijmegen in 1891 (ongehuwd);
d. *Gijsbertus Cornelis van Gulpen,* geb. Culemborg 6 mei 1811 en overleden te Nijmegen 31 okt. 1885, die eveneens hierna volgt.

Wanneer er meer kinderen geweest zijn, moeten deze jong overleden zijn, want onder de overlijdensadvertentie van Mevrouw *van Gulpen-Brouwer* van 29 maart 1862 zijn slechts deze kinderen vermeld.

Behalve predikant was Ds, *van Gulpen* ook schoolopziener in Nijmegen. Hij bereikte de leeftijd van 54 jaren: zijn overlijden werd aangegeven. door Mr. *Roeland Scheers van Harencarspel,* advocaat, en *Johannes Stolk,* 'gemeente-secretaris, vermoedelijk leden van de Kerkeraad.

Ik vervolg thans mijn verhaal met de oudste zoon van de Nijmeegse predikant, n.l. *Wilhelmus van Gulpen* (1806-1869), die ook predikant is geweest, eerst in 's-Gravenpolder en daarna in Barendrecht. Hij werd in Barendrecht beroepen van 's-Gravenpolder in 1835 en is te Barendrecht overleden op 16 december 1869, oud 63 jaren: hij ligt achter de preekstoel begraven.

Ds. *Wilhelmus van Gulpen* was in 184 1gehuwd met *Maria Wilhelmina Stuffken* (attestatie van Haaften). Zij overleed te Velp (Gld.) op 25 januari 1889, oud 84 jaren, zodat zij dus geboren moet zijn in 1804 of 1805. Zij hadden drie kinderen:

a. *Theodorus Martinus,* geb. Barendrecht 13 juni 1843, die hierna volgt:
b. *Diderica Rutgera,* geb. Barendrecht 25 febr. 1845 en overleden te Velp (Gld.) 2 juni 1938 (ongehuwd);
c. *Johan Diderik Gijsbert,* geb. Barendrecht 28 okt. 1846, die mede volgt.

In de Geldersche Volksalmanak van 1862 komt een verhaal voor van de hand van Ds. *W. van Gulpen,* getiteld: „In de pastory te Zoelen" handelende over de watersnood in 1809 en hem verteld door zijn vader Ds. *Th. M. van Gulpen.*

Zijn oudste zoon *Theodorus Martinus van Gulpen,* geb. Barendrecht 13 juni 1843, † Bloemendaal 18 febr. 1904, had een scheikundig laboratorium te Amsterdam; hij was gehuwd te Amsterdam 21 april 1876 met *Jacoba Hendrika Johanna de Ruijter.*

In de Universiteits-bibliotheek te Amsterdam berust een brochure van zijn hand uit het jaar 1887, getiteld: „Hoe wordt Amsterdam een wereldstad zonder dat het geld kost? Hoe wordt de Parkschouwburg en het Paleis voor Volksvlijt rentegevend? Het reconstructieplan van de Parkschouwburg, door ..... Huisinga, beoordeeld door T. M. van Gulpen".

De 44-jarige chemicus gaf dus blijk van een levendige belangstelling voor de problemen van zijn stad. Deze zijn inmiddels opgelost. Amsterdam is een wereldstad geworden en de Parkschouwburg en het Paleis voor Volksvlijt behoren sinds lang tot de geschiedenis, hoewel ik beide goed gekend heb, zij het dat de Parkschouwburg in 1905, toen ik daar kwam te wonen, reeds in een ruïneuse staat verkeerde. Wanneer onze chemicus nu — bijna 80 jaren later — in Amsterdam kwam, zou hij weer geheel andere problemen ontmoeten, waarmede men daar worstelt, zoals. de woningnood, de tunnels enz. Zo heeft elk tijdperk zijn vraagstukken en het zijn de slechtsten niet die zich inzetten om deze op te lossen of althans trachten dat te doen.

Uit het huwelijk van het echtpaar *van Gulpen-de Ruijter* werden vier kinderen geboren:

a. *Marianne Willemina,* geb. Amsterdam 2 mei 1877, gehuwd met Prof. ..... *Kuiper* (de spelling van deze naam kan ook anders zijn) te Leiden:
b. *Willem Jacobus,* geb. Amsterdam 8 juli 1879 en overleden aldaar 22 augustus 1892;
c. *Hendrikus Jacobus,* geb. Amsterdam in 1883, die hierna volgt;
d. *Margaretha,* geb. Amsterdam in 1886, lerares M.O. Duits te Deventer, ongehuwd,

Hendrikus Jacobus van Gulpen, geb. Amsterdam in 1883, † 'Utrecht 21 april 1943, was inspecteur van Financiën in Ned. Oost-Indië: hij huwde 25 augustus 1908 te Amsterdam met *Martha Geertruida Boekhoudt,* geb. 7 september 1886 en † 21 april 1945.

Uit dit echtpaar werden 3 zonen en 1 dochter geboren:

a. *Theodorus,* geb. Watergraafsmeer 18 juni 1909, volgt hierna:
b. *Hendrik,* geb. Tjepoe (Indonesië) 13 april 1913, die volgt eveneens hierna:
c. *Willem,* geb. Salatiga (Indonesië) 21 maart 1914, die volgt hierna:
d. *Meta,* geb. Mr. Cornelis (Indonesië) 14 okt. 1922, volgt hierna.

Theodorus van Gulpen (geb. 1909), hoofdambtenaar Ministerie O.K.W., was gehuwd met *Johanna Gesina Margaretha Lans,* geb. Mr. Cornelis (Ind.) 17 juli 1909. Zij hebben twee kinderen:

1. *Hendrik Willem van Gulpen,* geb. Batavia 25 febr. 1934.
2. *Martha Margaretha van Gulpen,* geb. 's-Gravenhage 19 aug. 1948.

Het huwelijk der ouders is door echtscheiding ontbonden te 's-Gravenhage, dec. 1958. Op 24 dec. 1958 is *Theodorus van Gulpen* (geb. 1909) hertrouwd met *Gerrij Arentina van de Weerd,* geb. te Doorn 26 maart 1914. Uit dit tweede huwelijk geen kinderen.

Hendrik van Gulpen (geb. 1913), nautisch expert bij de Scheepvaartinspectie, Min, van Verkeer en Waterstaat, is gehuwd met *Cornelia Maria Segers,* geb. Ambarawa (Indonesië) 10 nov. 1920. Uit hun huwelijk zijn geboren:

a. Co *van Gulpen,* geb. Tandjong Pinang (Indonesië) 9 okt. 1947;
b. *Bob van Gulpen,* geb. Soerabaia (Indonesië) 19 jan. 1950.

Willem van Gulpen (geb. 1914), economisch 'doctorandus, werkzaam Bureau Planning K.L.M. is gehuwd met *Johanna Apolonia van de Kuil*, geb. 's-Gravenhage *20* aug. 1914. Uit hun huwelijk zijn geboren:

a. *Wim Martin*, geb. 's-Gravenhage 9 juni 1945;

b. *Hendrik*, geb. 's-Gravenhage 1 jan. 1947.

Meta van Gulpen (geb. 1922) is gehuwd met *Kornelis van Dijk*, geb. Dordrecht 18 okt. 1917, directeur Kalkfabriek v/h. Van Dijk & Co. Zij hebben drie dochters.

Hiermede ben ik aan het eind gekomen van mijn beschrijving van de nakomelingen van de Amsterdamse chemicus *Th. M. van Gulpen* en ga ik door met een bespreking van zijn broer *Johan Diderik Gijsbert van Gulpen* en zijn nakomelingschap, de agrarische tak,

Johan Diderik Gijsbert van Gulpen, geb. Barendrecht 28 okt. 1846 en overl. te Beverwijk in nov. 1919, werd landbouwer te Spaarndam. Hij trad te Barendrecht op 16 dec. 1868 in het huwelijk met *Christina Barendregt*, dochter van *Nicolaas Rocus Barendregt* en *Petronella Barendregt*. De lezer zal nu wel denken, dat ik in de war geraakt ben met al deze Barendregten uit Barendrecht, maar dat is toch niet waar, De ouders van de bruid waren namelijk gelijknamige neef en nicht. Mevrouw *van Gulpen* geb. *Barendregt* 'overleed te Beverwijk 24 januari 1922; zij was geboren te Barendrecht 18 januari 1847. Zij was de grootmoeder van mijn nichtje-oomzegster, mevrouw *van der Marel-van Gulpen*, met wie ik dat gesprek had, vermeld in de aanvang van dit artikel.

Ik kan mij deze agrariër van theologenafkomst nog goed herinneren en heb het merendeel van zijn kinderen, van wie de laatste in 1967 is overleden, goed gekend, *J. D. G. van Gulpen* was een, bekwaam landbouwer op een groot bedrijf in één der IJpolders; hij was een uitnemend paardenkenner en was lange tijd lid van de keuringscommissies van het paardenstamboek in de prov. Noord-Holland. Uit het huwelijk van het echtpaar *van Gulpen-Barendregt* werden de navolgende negen kinderen geboren, van wie er twee op jeugdige leeftijd stierven:

1. *Willem Jan*, volgt hieronder.
2. *Nicolaas Rocus*, geb. in 1872, tr. in 1909 *A. Reijne Jbdr.*, uit welk huwelijk geen kinderen zijn geboren. Hij overleed in 1967.
3. *Maria Willemina*, geb. Barendrecht in april 1873, † aldaar 7 aug. 1873.
4. *Marinus Willem*, geb. Barendrecht in maart 1874, † aldaar 18 juli 1874.
5. *Maria Wilhelmina*, geb. omstreeks 1875, tr. *Willem Steen*, gemeente-secretaris van Oudshoorn. Deze echtelieden, die niet meer in leven zijn, lieten kinderen na.
6. *Maria Willemina*, geb. Spaarndam in 1877, † Zandvoort 13 juni 1964, tr. *Willem Claij*, geb. 6 maart 1877, landbouwer te Haarlemmermeer, † 4 juli 1951. Zij hadden vijf kinderen.
7. *Diederika Ruthgera*, geb. Spaarndam 1 sept. 1879, † Haarlemmermeer 7 dec. 1961, tr. *L. Zijlmans*, geb. Haarlemmermeer 4 sept. 1874, landbouwer, † aldaar 15 jan. 1950. Zij hadden een dochter: *Emma Christina Zijlmans*, tr. Haarlemmermeer 30 maart 1926 *A. C. van Dorsten*, landbouwer te Haarlemmermeer.
8. *Jan Jacob*, geb. Spaarndam 4 juni 1881, kweker te Aalsmeer, † aldaar 13 dec. 1941, tr. *M. L. van Zijverden*, uit welk huwelijk geen kinderen werden geboren.

9. *Christina*, geb. Spaarndam 16 dec. 1882, † Hoofddorp 20 jan. 1927, tr. 1° Haarlem 24 juni 1908 *Johannes Offerhaus*, geb. Haarlem 9 april 1884, handelaar in granen, zaden en kunstmest, † Aalsmeer 30 aug. 1916, zn. van *Hermanus Lucas Albertus Offerhaus*, apotheker te Haarlem, en *Adriana Margaretha Swens*: tr. 2° ..... *Bruijn*. Uit haar beide huwelijken sproten kinderen.

Willem Jan van Gulpen, hierboven vermeld sub 1, geb. Barendrecht in 1869, † Hoofddorp 24 juni 1937, was landbouwer op „Ida's Hoeve" nabij Hoofddorp. Hij had vele jaren zitting in het bestuur van de Haarlemmermeerpolder, o.a. als heemraad. Hij is tweemaal gehuwd geweest; 1° met *Sieuwtje Planteijdt*, † Haarlemmermeer 7 sept. 1928, en 2° met *Maria Vellekoop*, geb. te Haarlemmermeer.

Uit het eerste huwelijk werd geboren:

Christina van Gulpen, geb. Haarlemmermeer 16 april 1907, tr. Haarlemmermeer 6 aug. 1929 *Arie Jacobus van der Marel*, landbouwer op de Hoeve „De Maerle" te Haarlemmermeer, geb. aldaar 15 sept. 1903, zoon van *Aart van der Marel* en *Neeltje van Vliet*. Uit dit huwelijk werd geboren:

Sieuwtje van der Marel, geb. Haarlemmermeer 22 okt. 1936, tr. Hoofddorp in 1960 met *Dirk Enthoven*, landbouwer te Abbenes, Haarlemmermeer; hieruit een dochter *Irene Cassandra Enthoven*, geb. Haarlemmermeer 26 april 1962, en een zoon *Richard Edwin Enthoven*, geboren aldaar 4 augustus 1965.

Mijn gegevens betreffende deze agrarische tak van de familie *Van Gulpen* zijn onvolledig, maar over de jongste generaties is men meestal het slechtst geïnformeerd.

Van de nakomelingschap van de gewezen kanunnik Dr. *Theodorus van Gulpen* rest mij nu nog de behandeling van diens achterkleinzoon:

Gijsbertus Kornelis van Gulpen, geb, Culemborg 6 mei 1811, † Nijmegen 31 okt. 1885, (jongste zoon van de Nijmeegse predikant en diens vrouw *Johanna Diderika Brouwer)*, hij was apotheker te Nijmegen en bereikte de leeftijd van 74 jaren. Hij tr. 1° Nijmegen 28 januari 1836 *Anna Louisa Frederica Mauritz*, † te Nijmegen 9 febr. 1852: tr. 2° Gorinchem 5 aug. 1858 *Aletta Dirkje Ravenswaay*, geboren aldaar 13 februari 1819, † Nijmegen 19 jan. 1860, dochter van *Marcus Ravenswaay*, koopman te Gorinchem, en *Margaretha Maria van Voorthuijzen*.

Uit het eerste huwelijk werden geboren:

1. *Theodora Johanna Maria*, geb, Nijmegen 5 nov. 1836, † Leeuwarden 17 juli 1884, tr. Nijmegen 21 maart 1873 *Bernard August Egter van Wissekerke*, geb. Maastricht 25 maart 1833, majoor-kwartiermeester der Inf., † Brummen 30 juni 1891, zn, van *Jacob Cornelis Egter van Wissekerke*, luit.kolonel der Inf., en *Anna Maria Henriëtta Winkel*. Uit dit huwelijk werden twee jong gestorven kinderen geboren:
2. *Sara Louise Catharina*, geb. Nijmegen 8 mei 1838, † Nijmegen 31 okt. 1891, tr. aldaar 22 dec. 1876 Ds. *Barend ter Haar*, geb. Eemnes 28 sept. 1831, Herv. predikant te Nijmegen 1858—'97, letterkundige, † aldaar 27 april 1902, zn. van Prof. Dr. *Bernard ter Haar*, hoogleraar te Utrecht, Herv. predikant te Amsterdam, letterkundige en dichter, en *Johanna Maria van Woudenberg*, en weduwnaar van *Catharina Christina van Raalte*. Uit dit huwelijk sproot één jong gestorven kind.
3. *Maria Chrisfina*, geb. Nijmegen 30 maart 1840, † aldaar 8 januari 1852.

4. *Johanna Diderica,* geb. Nijmegen 24 maart 1842, † aldaar 15 febr. 1917, tr. Nijmegen 13 aug. 1869 Mr. *Jan Fortuyn Droogleever,* geb. Gouda 23 nov. 1838, cand.-notaris, advocaat, leraar staatsrecht en plv. kantonrechter te Gouda, lid Prov. Staten van Zuid-Holland 1877—'86, † Gouda 16 dec. 1897, zn. van *Willem Jacobus Fortuyn Droogleever,* heer van Gouderak, notaris en lid van de Gemeenteraad te Gouda, en *Johanna Gijsberta Diderica Cornelia Nijhoff.* Uit dit huwelijk werden vijf kinderen geboren.
5. *Anna Louise Frederica Gijsberta Diderica,* geb. Nijmegen 30 aug. 1843, † 's-Gravenhage 20 april 1912, tr. *J. B. van den Oudendijk Pieterse,* geb. 's-Gravenhage 8 dec. 1841. Zij lieten drie dochters na, drie zoontjes stierven jong.
6. *Willemina Petronella,* geb. Nijmegen 20 maart 1846, † ongehuwd 3 sept. 1907.
7. *Theodorus Martinus,* geb. Nijmegen 21 mei 1845, vertrok naar Amerika, alwaar hij te Boston (Mass., U.S.A.) kinderloos overleden moet zijn, tr. *Louize* .....
8. *Johanna Jacomina Helena Maria,* geb. Nijmegen 18 jan. 1850, † ongehuwd aldaar 28 maart 1928.

§ 3. Het voorgeslacht van de gewezen priester Dr. Theodorus van Gulpen,

Hierover kan ik kort zijn wegens gebrek aan gegevens, hoewel ik — dank zij de goede hulp van de stadsarchivaris van Maastricht — toch de namen kan noemen, van de ouders, grootouders, overgrootouders en betovergrootouders van Dr. *Theodorus van Gulpen,* priester, medicus, enz.

Hierboven vermeldde ik reeds de namen zijner ouders, n.l. *Guilielmus van Gulpen,* gedoopt te Maastricht in de St. Jacobskerk op 18 april 1686, gehuwd met *Gertrudis Roocx, die nog* leefde in 1736. Zij had een broer *Jacobus Guilielmus Roocx,* vermeld 1736; deze was de in §1 genoemde oom van *Theodorus van Gulpen,* die zich al biddend en wenend, daar in begeleid door een zwager van de renegaat, veel inspanning getroostte om te trachten hem van zijn besluit tot overgang naar het protestantisme terug te brengen.

Van het echtpaar *van Gulpen-Roocx,* dat vermoedelijk in 1708 trouwde, werden de volgende kinderen te Maastricht gedoopt in de St. Nicolaaskerk:

a. *Mechteld,* 12 juli 1709;
b. *Theodorus, 6* okt. 1711, de latere priester enz.:
c. *Gulielmus, 29* okt. 1713;
d. *Jacob Simon,* 20 okt. 1715;
e. *Maria Gertrud, 13* nov. 1717:
f. *Anna Catharina,* 1 juli 1720;
g. *Petrus Gerardus,* 12 juli 1722, tr. *Anna Sophia Touns. Zij* hadden een dochter *Gertrudis van Gulpen,* ged. Maastricht 18 jan. 1748, begr. aldaar 13 juni 1795, tr. 11 april 1779 Dr. *Franciscus Lambertus Franquinet,* ged. Verviers 16 okt. 1744, geneesheer te Maastricht, overl. Maastricht 31 jan. 1803, zoon van *Henri Joseph Franquinet* en *Marie Jeanne Crossé* [1]).

De grootouders van Dr. *Theodorus van Gulpen* waren: *Guilielmus (Wilhelmus) van Gulpen,* gedoopt Maastricht (St. Jacobskerk) 6 mei 1644, overl. aldaar 4 april 1733 (van

1) Zie Genealogieën 1 door E. M. A. H. Delhougne, Drs. G. W. Vloon, J. J. Hooft van Huijsduijnen, Franquinet-Verviers (Blg.), blz. 69.

hem is een grafsteen aanwezig in de kloostergang van de O.L. Vrouwenbasiliek te Maastricht, waaronder hij en zijn vrouw begraven liggen), en diens echtgenote *Mechtildis Pastoors,* overleden Maastricht 20 april 1730.

Als zijn beroep gaf de archivaris mij op: koopman. Hij had vermoedelijk een broer *Gerardus van Gulpen,* eveneens koopman te Maastricht, die aldaar overleed 7 januari 1714.

De overgrootouders van Dr. *Theodorus van Gulpen* waren: *Joannis van Gulpen,* gedoopt 12 aug. 1612 in de St. Jacobskerk te Maastricht en *Mechtildis Toms,* begr. aldaar op 26 maart 1674 (grafsteen O.L. Vrouwekerk). Zij trouwden in de St. Jacobskerk te Maastricht op 25 nov. 1634.

Zijn bet-overgrootouders waren: *Wilhelmus van Gulpen, en Gertrudis Reijnars.*

Wanneer mijn tegenwoordige woonplaats (Rijswijk Z.-H.) niet zo ver van Maastricht gelegen was, zou ik gaarne deze oude Maastrichtse familie uitgebreider hebben nagegaan op het stadsarchief aldaar. Nu moest ik mij beperken tot een stamreeks, waarvoor de bouwstoffen mij nog werden geleverd door de gemeente-archivaris, die zo welwillend was zich met dit onderzoek te belasten. Deze schreef mij in 1959, toen ik mij hiermede bezig hield: „Het echtpaar Wilhelmus van Gulpen en Gertrudis Reijnars is het 'oudste, dat in de kerkelijke registers van Maastricht voorkomt. De stamboom is dan ook, aan de hand van deze gegevens niet verder meer op te voeren. Een onderzoek in de notariële registers zou misschien nog enig verder resultaat opleveren. Bij het ontbreken van indices hierop is dit echter voor ons ondoenlijk, aangezien een en ander zeer tijdrovend zou zijn",

Ook heb ik bij Mr. Drs. Wouters, de archivaris-bibliothecaris van Maastricht nog geïnformeerd naar *Theodorus van Gulpen,* koopman en grossier te Maastricht, voorkomend in het Rotterdamse notariële archief, die op 7 april 1769 gemachtigd werd door een Rotterdams koopman voor hem gelden te innen bij debiteuren in Maastricht.

Daarop antwoordde Mr. Wouters:

„Ook over een vestiging van *Theodorus van Gulpen* Jr. kunnen wij U helaas niet verder inlichten. Een onderzoek, ingesteld in de kerkelijke registers en in die van de burgerlijke stand naar diens overlijden, heeft geen resultaat opgeleverd. Zou de mogelijkheid niet bestaan, dat de *Theodorus van Gulpen,* die u als koopman en grossier te Maastricht aantrof, identiek is met *Balthazar Theodorus van Gulpen,* de zoon van de drukker *Joannes van Gulpen,* waarover wij U berichtten bij ons schrijven van 29 oktober 1959, no. 1121? Deze *Balthazar Theodorus van Gulpen* werd alhier begraven op 20 aug. 1789. Uit een request, dat hij op 24 maart 1783 aan de Raad van Maastricht richtte blijkt, dat hij belast was met het meten „van sout en allerhande soorten van graenen" en dat zijn zoon *Hendrik,* die hij nu voor dit ambt aanbeveelt, winkelier was".

Het is inderdaad mogelijk, dat de gemachtigde van de Rotterdamse koopman, die in de acte aangeduid werd als *Theodorus van Gulpen,* koopman en grossier te Maastricht, identiek is met bovengenoemde *Balthazar Theodorus van Gulpen.* Ik weet uit ondervinding dat notariële acten uit die tijd niet altijd feilloos waren. Zou dit zo zijn, dan staat de zoon van de gewezen priester of wel hij zelve dus buiten deze kwestie en blijft de vraag onbeantwoord, waar Dr. *Th. van Gulpen* en zijn gezin gebleven zijn na hun in Vianen doorgebrachte jaren.

De ouders van bovenvermelde *Balthazar Theodorus van Gulpen* waren *Jan* of *Joannes van Gulpen,* drukker te Maastricht, en *Agnes Musch(e).*

Hoogstwaarschijnlijk is hij een kleinzoon geweest van *Jo-*

annis van Gulpen (geb. in 1612) en *Mechtildis Toms* (de overgrootouders van de gewezen priester).

Genoemde *Balthazar Theodorus van Gulpen* werd gedoopt in de St. Jacobskerk te Maastricht op 9 maart 1723 en werd begraven aldaar 20 aug. 1789. Hij huwde te Herfst (diocees Luik) met *Anna Isabelle Fabers* of *Fabri*. Hun zoon *Hendrik van Gulpen*, die in 1783 vermeld wordt als winkelier te Maastricht, zal dus vermoedelijk omstreeks 1750 geboren zijn.

Balthazar Theodorus van Gulpen Jansz. had een zuster *Marie Adelaide van Gulpen*, geb. Maastricht 26 mei 1725 en overleden aldaar 6 juli 1817, tr. aldaar 24 april 1747 *Mathias Joseph Nypels*, gedoopt Maastricht (St. Jacobsk.) 19 maart 1720 en overleden aldaar 8 sept. 178 1, zn. van *Laurent Nypels* en *Christina Nyst*.

Daar *Gulielmus* of *Wilhelmus* een voornaam is, die veelvuldig voorkomt bij de voorouders van Dr. *Theodorus van Gulpen*, zal ook wel tot de familie gerekend kunnen worden:

Gulielmus van Gulpen, gehuwd met *Elisabeth Cubens (Kubbens)*. Zij lieten te Maastricht in de St. Nicolaaskerk op 29 aug. 1720 hun zoon *Wilhelmus van Gulpen* dopen. Deze huwde op 17 febr. 1744 aldaar in dezelfde kerk met *Maria Josepha Jardon*. Dit echtpaar had een zoon *Henricus Matthaeus van Gulpen*, geb. Maastricht in 1746 of 1747, overleden Leeuwarden 8 sept. 1833, oud ruim 86 jaren. Hij was pastoor aldaar van de kerk „Het Klooster".

De archivaris van de stad Maastricht deelde mij voorts mede, dat een volledige genealogie van de familie Van Gulpen te Maastricht tot op heden nog niet was verschenen. Zij waren aldaar zeer talrijk vertegenwoordigd.

Uit de genealogische literatuur noteerde ik nog de volgende *Van Gulpen's*, welke hoogstwaarschijnlijk wel tot deze familie zullen behoren. Deze gegevens zouden dienst kunnen doen bij eventueel voortgezet onderzoek:

a. Op 17 maart 1787 werd te Maastricht geboren: *Anna Joséphine Lebens*, dr. van *Johannes Godefridus Lebens* en *Maria Mechtildis Petronella van Gulpen*.
(Kwartierstatenboek Kon. Ned. Gen. v. Geslacht- en Wapenkunde 1958).

b. Op 23 januari 1793 werd te Maastricht geboren *Lambert Joseph Guillaum Dumoulin*, zoon van *Lambertus Joseph Dumoulin en Anna Catharina van Gulpen*.

c. Op 27 febr. 1825 werd te Maastricht geboren *Jean Theodor Hubert du Moulin* (later geneesheer aldaar), zoon van *Michel Hubert du Moulin* en *Anna Cathéne van Gulpen*.

d. Op 15 sept. 1822 werd te Maastricht geboren *Joseph Arnold Hubert Naus* (later juwelier aldaar), zoon van *Jacobus Franciscus Josephus Naus* en *Anna Isabella van Gulpen*.
(Roermondse Geslachten, door E. M. A. H. Delhougne, 1956).

In Maastricht werd in 1667 of 1668 een zekere *Harmen van Gulpen* geboren, die zich in Amsterdam vestigde en waar hij 21 okt. 1727 werd begraven. Hij huwde in Amsterdam 1° 19 okt. 1708 *Grietje de Ridder Lucasdochter* uit Bentheim, en 2° Amsterdam 4 jan. 1714 *Anna Uijtenberg Jansdr.*, oud 30 jaar, uit Nordhorn. Zij hertrouwde 2 sept. 1729 met *Jan van den Berg*.

Deze *Van Gulpen* was blijkbaar protestant of hij is in zijn nieuwe woonplaats tot dat geloof overgegaan. Ik vond de volgende kinderen van hem, vermoedelijk alle uit het tweede huwelijk:

1. *Anna Aletta*, ged. Amsterdam (Oosterk.) 16 dec. 1714, † jong.
2. *Anna Aletta*, ged. Amsterdam in 1718, begr. aldaar 20 april 1786, tr. Amsterdam 17 nov. 1741 *Claas Pronk*.
3. *Jan van Gulpen*, ged. Amsterdam in de Zuiderkerk 7 mei 1721, scheepstimmerman, begraven aldaar 2 febr. 1765, tr. 1° *Baafje Coop;* tr. 2° 2 mei 1755 *Alberta Nortwien*, uit Nordhorn, oud 25 jaren. Zij hertrouwt 25 sept. 1767 *Jan van Velsen*, weduwnaar van *Marritje Schreuder*.

   Kinderen uit het tweede huwelijk:

   a. *Anna*, ged. Amsterdam (Oosterkerk) 5 jan. 1759, begr. aldaar 12 dec. 1759.

   b. *Anna Letta*, ged. Amsterdam (Oosterk.) 3 sept. 1761, begr. aldaar 25 dec. 1780.
4. *Christina*, ged. Amsterdam (Oosterkerk) 7 febr. 1723, begr. aldaar 6 aug. 1724.
5. *Huberfus van Gulpen*, tr. *A. Rijcken*, uit welk huwelijk: *Alida*, ged. Amsterdam (Torenkerk)' 21 juni 1757.

Voorts vond ik te Amsterdam nog het huwelijk van een zekere *Evert van Beest*, op de Keizersgracht, weduwnaar van *Neeltje Daniels*, die op 17 mei 1683 trouwt met *Marretje Jansz.*, weduwe van *Dirk van Gulpen*.

Ten slotte nog: *Michiel van Dijk*, zoon van *Willem* en *Johanna Gielissen*, van Zutphen, koopman, oud 36 jaar, die op 7 sept. 1810 te Amsterdam ondertrouwde met *Anna Marie van Gulpen*. weduwe van *Hendrik Christiaan Grave*.

Hiermede is mijn voorraad van losse *Van Gulpen-gegevens* uitgeput en wil ik dit hoofdstuk besluiten met een beschrijving van het familiewapen van de Maastrichtse *Van Gulpen's*, dat thans nog gevoerd wordt door de afstammelingen van Dr. *Theodorus van Gulpen:*

Gevierendeeld, 1 en 111: in blauw een rood getongde en genagelde klimmende leeuw van zilver; 11 en IV: in zilver 9 ballen (3 x 3); dekkleden: zilver en blauw, helm met wrong en helmteken een uitkomende leeuw van zilver.

§ 4. Het adellijk geslacht Van Gulpen,

Ik wil dit artikel niet besluiten zonder gewag te maken van het oud-adellijke geslacht *Van Gulpen* uit het land van Luik. Ik heb van deze familie een ms.-genealogie ter inzage gehad van Dr. J. Belonje te Alkmaar, die mij in een begeleidende brief van 26 okt. 1959 o.a. schreef: „Hierbij gaat mijn ms.-genealogie, die door wijlen onzen vriend Ir. A. ten Bruggencate te Amsterdam gecontroleerd werd."

Of er enig verband bestaat tussen dit geslacht en de familie *Van Gulpen* uit Maastricht is mij niet gebleken. Mogelijk is dat uiteraard wel, daar deze geslachten in dezelfde streek geleefd hebben. Het gebeurde immers meermalen, dat sommige, jongere dan wel bastaardtakken van een middeleeuwse adellijke familie financiëel niet meer in staat waren hun hoge staat te blijven voeren en tot de poorters van een nabij gelegen stad gingen behoren of wel landbouwer werden. Dat kan ook in dit geval geschied zijn, hoewel de adellijke *Van Gulpen's* een geheel ander familiewapen voerden, n.l. op zwart een kruis met gegolfde lijnen van goud.

Het wapen van de Limburgse gemeente Gulpen is weer geheel anders, n.l.: In goud het beeld van de H. Petrus (parochie-patroon) met aangezicht en handen van natuurlijke

kleur, haar en baard van zilver, met een nimbus om het hoofd en gekleed in een toga van zwart, in de linkerhand houdende een evangelieboek van goud, met rood op snede, en met een sleutel van zwart in de rechterhand, welke laatste rust op een vóór de Heilige geplaatst schildje van zilver, beladen met een van goud gekroonden en geklauwden leeuw van rood met dubbelen staart ('s-Hertogenrade) . (Deze beschrijving is van de bekende heraldicus van der Laars).

Een merkwaardige overeenkomst is, dat de voornaam *Willem* veelvuldig in beide geslachten voorkomt,

In het Biogr. Woordenboek van Van der Aa wordt over *Willem van Gulpen* geschreven: „ *Willem van Gulpen* werd bij open brieven, der Spaansche regering te Brussel dd. 10 Juli 1572 benoemd tot provisioneel gouverneur van het oude hertogdom Limburg en de drie landen van Overmaas, In 1568 komt hij onder zijn voorganger Jan graaf van Oost-Friesland voor als luitenant-stadhouder, sinds 1562 was hij drossaard, kastelein en stadhouder der leenen van Limburg, wat hij bleef tot zijn dood. In 1567—'70 had hij veel werk met de volgelingen van de nieuwe leer in het land van Limburg, gelijk blijkt uit de stukken door J. van Vloten uitgegeven in de Publications de Limbourg IX (1872) blz. 248-268. 19 Juli 1569 schreef hij een brief aan den Raad van beroerten, deze verzoekend hem in te lichten over hetgeen hij moest doen met eenigen van de nieuwe leer, die gewapend in zijne handen waren gevallen. Zie: J. Habets in Publicetions de Limbourg XIV (1877), blz. 197."

Deze *Willem van Gulpen* was zonder twijfel een man van hoge positie en ik heb dus zijn plaats in de mij zo welwillend door Dr. Belonje ter inzage verstrekte genealogie nagegaan. Hij komt daarin voor als:

Willem van Gulpen, gestorven in 1577, heer van Wodémont, 1562 drost van Limburg, 1572 gouverneur-provis. van Limburg, in 15.. . gehuwd mat *Anna van der Heijden gend. Belderbusch ex* matre *Cortenbach* (vgl, Van Spaen A.B.),

Hij was een zoon van *Frambach van Gulpen,* dood 1537, heer van Neufchâteau, Asse, Rosmel, Alfteren, Hamal en Marchborg, Hij trouwde in 1516 (huw. voorw. 15 jan. 1516) met *Anne Pentecoste d'Alfteren genaamd d'Hamal,* vrouwe van Rocour. Als weduwe met de voogdij van Héron beleend.

De grootouders van deze *Willem van Gulpen* waren: *Allard van Gulpen* (zoon van *Frambach van Gulpen* en *Maria della Smet*), † 14 febr. 1495, heer van Roswel, gehuwd 14. . . met *Catharina* vrouwe *van Neufchâteau en Wodémont, ex Herenmont.*

De oudste zoon van *Willem van Gulpen* was *Frederik van Gulpen,* heer van Wodémont, Mauhin en Stockem bij Eupen, stadhouder en drost van den Leenhove van Limburg, begr. in de kerk van Houthem-St. Gerlach in 1601. Zijn vrouw was *Barbe van Eijnatten,* vrouwe van Brokem en Bonraedt, dochter van *Johan* en *Anna van Eys gend. Beusdael,* erfvrouw van Bongard.

Eén der zonen van *Frederik van Gulpen* was *Jan Willem van Gulpen,* heer van Wodémont (beleend 1627), gehuwd met *Maria Anna de Draeck,* dr. van *Walrave,* hoog drossaard van Daelem, en *Anna de Viron.*

Eén van hun drie zonen 'heette weer *Frederik van Gulpen,* heer van Neufchâteau, Asse en Rosmel, leefde nog in 1682 en was in 16... gehuwd met *Charlotte Schetz van Grobbendonck.* Zijn oudere broer, *Walrave van Gulpen,* was deken van O.L.V. te Aken, beleend met Wodémont. Hij stierf in 1671.

Een jongere broer was *Jan Willem van Gulpen,* beleend met Wodémont in 1674. Hij was getrouwd met *Marie Antoinette* de *Draeck,* zijn nicht, dr. van *Gerard,* heer van Teuven en Sinnigh, en *Anna d'Adorne.* Hun zoon was *Walraven Frans van Gulpen,* heer van Wodémont (beleend 1698), gehuwd met *Isabelle Agn. Eugénie d'Ufflingen.*

De stamboom naar boven volgend, te beginnen bij bovenvermeld echtpaar *Frambach van Gulpen en Maria della Smet,* komen wij via *Willem, Allard, Gerard, Jan* en de ridder *Gisenne van Gulpen* (genoemd in een acte van 13 maart 1253, zie Ernst, VI) terecht bij *Gerlach van Gulpen,* de oudst bekende, die leefde circa 1200. Zijn vrouw was *Ermengarde van Leeuwenberg gezegd van Alendorp Philipsdr,*

Deze adellijke familie *Van Gulpen* schijnt in de 18de eeuw uitgestorven te zijn met *Jan Theodorus van Gulpen,* heer van Bernean en Bombaije, hoogdrossaard en stadhouder van de Lenen van Dalhem, overleden 1 juni 1704, tr. 1° 30 januari 1657 *Willemina van Schwarzenberg,* en tr. 2° *Maria Beatrix van Eijck,* Hij liet drie dochters na,

Het is ook mogelijk, dat bovengenoemde *Walraven Frans van Gulpen,* heer van Wodémont, beleend 1698, de laatste is geweest. Zijn sterfjaar is niet in de genealogie vermeld.

Zeven leden van de familie droegen de voornaam *Willem (Guilielmus).*

Hoewel er dus geen aantoonbaar verband bestaat tussen de poortersfamilie *Van Gulpen* uit Maastricht en het oud-adellijke gelijknamige geslacht uit het Luikse, heb ik toch gemeend in dit opstel de genealogie van laatstgenoemd geslacht uitvoerig te moeten citeren, omdat ik bloedverwantschap tussen beide geslachten geenszins uitgesloten acht en ik een beeld wilde geven van de maatschappelijke positie van deze familie. De genealogie van de Maastrichtse familie zal echter zo mogelijk hoger opgevoerd moeten worden om meer inzicht in deze materie te verkrijgen. Gaarne laat ik het echter aan jongere onderzoekers over zulks te doen.

De *geschiedenis van het familiearchief De la Lande Cremer,

doos C. F. **NANNINGA-VAN LESSEN.**

Een verzameling oude familieaantekeningen door het voor.-geslacht aan ons, het nageslacht, doorgegeven is een waardevol bezit. Tenminste. .. wanneer een ieder van dat nageslacht de mogelijkheid heeft of 'krijgen kan om kennis te nemen van datgene wat het voorgeslacht voor ons geboekstaafd Iheeft.

Ofschoon het mij van jongsaf bekend was, dat er een archief bestond, dat mijn moeders familie als haar speciaal eigendom beschouwde en dat dan ook met de naam van deze familie werd aangeduid n.l. het z.g. „De la Lande Cremer-archief" is het mij tot voor kort nooit vergund geweest er meer dan uit de verte kennis van te nemen. Nu het mij dan eindelijk gelukt is er inzage van te verkrijgen en ik daarmede mij een volledigeren inzicht heb kunnen verschaffen van de onderlinge verhoudingen van mijn voorgeslacht in vrouwelijke lijn, rijst tevens het volgende beeld voor mij op: in het Friese stadje Bolsward van de 18de, maar ook nog in de 19de eeuw, een côterie van voornamelijk Doopsgezinden, van wie velen, hetzij afkomstig uit de naaste omgeving als o.a. Workum en Harlingen, maar ook van verder weg, zich het burgerschap hadden verworven, die, veelal onderling verwant, de contacten met elkaar bleven onderhouden, ook na vertrek naar elders.

In deze samenleving heeft één mijner betovergrootvaders, *Jan Pietersz. Cremer,* of zoals hij zich zelf tekende *J. Cremer Pz.,* een vooraanstaande rol gespeeld. In het maatschappelijk

leven in Bolsward en in de Doopsgezinde Gemeente aldaar heeft hij vele belangrijke functies vervuld. Hij is te beschouwen als de grondlegger van het bovengenoemde archief. Zijn levensgeschiedenis, heeft voornamelijk de wordingsgeschiedenis van het familiearchief bepaald. De omstandigheden brachten hem in het bezit van de wel zeer uiteenlopende onderdelen van de collectie, voornamelijk van anderen afkomstige papieren, maar hij was het, die, blijk gevende van zijn eerbied voor dat wat het vóór hem levende geslacht had bijeengebracht en opgetekend, hetgeen, dat onder zijn berusting kwam, zorgvuldig bewaarde, het vermeerderde met zijn eigen trouw bijgehouden familieaantekeningen en het tenslotte aan het na hem komende geslacht doorgaf met de opdracht: „veelligt komt er wel een uit een volgend geslagt, welke mijne aanteekeningen zal verbeteren en vervolgen ..... hetwelk ik Hoope".

Jan Pietersz. Cremer was van origine geen Bolswarder. Hij was op 27 mei 1764 te Groningen geboren uit Doopsgezinde ouders, *Pieter Jansz. Cremer* en *Mena Hindriks Hesseling,* Zijn familieaantekeningen betreffende zijn vader en moeder, zijn drie broers en hem zelf, alsmede zijn afstamming van vaderszijde, zowel in mannelijke lijn (*Cremer*) als in vrouwelijke lijn (*Asselage*) treft men in het familiearchief aan. Kennelijk is het zijn bedoeling geweest ook zijn moeders voorgeslacht te boek te stellen, doch dit schijnt er, jammer genoeg, bij gebleven te zijn [1]).

Het Groninger echtpaar *Cremer-Hesseling* onderhield vele en nauwe contacten met Bolsward. Reeds als kleuter kwam *Jan Cremer* met zijn moeder in het stadje op familiebezoek bij zijn tante *Annigje Hindriks Hesseling,* huisgenote van een hunner familierelaties aldaar, *Gerrit Cnoop Middagten.* Dit blijkt uit een bewaard gebleven dagboek [2]) van deze laatste. Nadat tante *Annigje* in 1768 met Dr. *Jan Brouwer* was getrouwd en moeder *Mena* in 1772 was gestorven, heeft *Jan Cremer* ongetwijfeld in Bolsward bij dit kinderloze echtpaar vaak, zo niet voor de rest van zijn jeugdjaren, zijn tweede thuis gevonden. Bij hen zal hij reeds jong zijn latere eerste vrouw 'hebben leren kennen, *Riemke Wopkes Cnoop,* wier moeder, *Dieuwke Dirks Brouwer,* een zuster was van zijn aangetrouwde oom. Dr. *Jan Brouwer.*

In het familiearchief bevinden zich de geslachtsregisters *Cnoop* en *Brouwer.* De auteur van het eerste kan *Wopke Cnoop, Riemke's* vader, zijn geweest, hoewel het mij meer in de lijn van *Gerrit Cnoop Middagten* gelegen lijkt te hebben deze aantekeningen te hebben gemaakt. Van deze zijn ze dan later op zijn broederszoon *Wopke Klaassens Cnoop* overgegaan, De eerste in dit register genoemde personen werden omstreeks 1600 geboren.

1) Op het Gemeentearchief te Groningen zijn over deze familie *Hesseling* gegevens te vinden, maar er blijkt niet uit vanwaar ze stamt. Het is mij echter tot mijn grote spijt niet meer mogelijk geweest hierover elders positieve gegevens te verzamelen, omdat ik niet meer bij machte ben tot archiefbezoek. Wat betreft de afstamming van deze familie *Hesseling,* overwegend met een *g* geschreven, is het mij van lieverlede wel voorgekomen, dat deze in de richting Bolsward of daaromtrent wijst.

2) Dit dagboek moet, naar verluidt, in het bezit zijn van een familie *Vissering,* nazaten van *Wopke Cnoop*'s derde dochter *Baudina Cnoop,* gehuwd met *J. D. Vissering;* het is gedeeltelijk opgenomen in „Het geslacht *Mesdag",* door G. van Mesdag (Weesp 1943/'46). M.i. zou het voor velen van belang zijn, indien, dit dagboek gecopiëerd en vermenigvuldigd kon worden. Behalve van de onderlinge verhoudingen geeft het van de levenswijze van een bepaalde kring in het toenmalige Bolsward (voornamelijk Doopsgezinden) een aardig beeld.

In de 19de eeuw is dit register, toen het intussen in handen van de familie *De la Lande Cremer* was gekomen, gecopieerd en uitgebreid [3]), hetzij door *Jacobus de la Lande Cremer* of m.i. waarschijnlijk door diens zoon *Nicolaas* [4]).

Wie de vervaardiger geweest moet zijn van het Brouwer.-register en op welke wijze dit in het familiearchief is beland, is mij niet bekend en kan ik ook niet nagaan. Het handschrift schijnt mij van iemand van jongere datum te zijn dan de 18de-eeuwse tijdgenoten van *Jan Cremer* en *Wopke Cnoop.* Bij dit register is uitgegaan van een echtpaar *Brouwer-Cnoop,* gehuwd omstreeks 1725, van wie de vrouw een achterkleinkind was van de stamouders in het register *Cnoop,* zodat het eerste dus met het laatste deels parallel loopt.

De ouders van *Riemke Cnoop, Wopke Klazes Cnoop en Dieuwke Dirks Brouwer,* waren neef en nicht [5]). *Gerrit Cnoop Middagten* was hun beider oom. *Wopke Cnoop* was fabrikant en koopman; hij bezat, eerst tezamen met zijn oom tot diens overlijden, de leerlooierij en de pottebakkerij in Bolsward, welke van vader op zoon(s) in het bezit van de familie *Cnoop* was geweest. *Wopke Cnoop* was een vurig patriot, die zijn politieke aspiraties heeft moeten boeten met eerst twee jaren gevangenisschap in het Blokhuis, de oude Leeuwarder gevangenis (1787—1789), en daarna een tienjarige verbanning uit de provincie Friesland. Vooral de twee jaren 'opsluiting zijn voor hem en zijn vier in Bolsward achtergebleven moederloze dochtertjes *(Dieuwke Cnoop-Brouwer* was in 1786 'overleden, toen *Riemke,* de oudste dochter, nog geen of nauwelijks 16 jaar was) een zware tijd geweest. Daarvan getuigen de vele brieven door *Wopke Cnoop* in het Blokhuis, geschreven aan zijn dochters, geadresseerd aan *Riemke Cnoop* en ook door haar bewaard [6]). Na haar dood zijn deze door haar man, *Jan Pietersz. Cremer,* met andere bescheiden van de familie *Cnoop* bij zijn eigen familiepapieren gevoegd.

Na zijn vrijlating en uitwijzing heeft *Wopke Cnoop* zich in Amsterdam gevestigd. Zijn kinderen zijn hem daarheen gevolgd. Ofschoon in 1799 zijn verbanning was 'opgeheven, is *Wopke Cnoop* niet meer naar Bolsward teruggekeerd. In 1800 is hij in Amsterdam ten tweede male getrouwd, in 1801 is hij aldaar gestorven.

3) Het moet dit gecopiëerde en aangevulde familieboek geweest zijn, waaruit wijlen de heer G. van Mesdag zijn gegevens putte over de Bolswarder Doopsgezinde families, waasvan hij een bijzonder fraai overzicht vervaardigde in zijn Mesdag-genealogie. Ten onrechte bestempelt hij dit als het De la Lande Cremer-archief. Het is evenwel slechts een daarvan afgedwaald onderdeel.

4) Deze Nicolaas de la *Lande Cremer* moet volgens (overgeleverd) zeggen steeds beweerd hebben, dat hij bovendien *Belkmeer* geheten was, mogelijk omdat in het familieboek bij de aantekening van zijn geboorte tussen haakjes de naam *Belkmeer* staat vermeld. In officiële stukken ben ik het niet tegengekomen. Zijn overgrootvader, naar wie hij was genoemd, heette *Nicolaas Belkmeer.* Deze laatste, geboortig uit Enkhuizen, had zich, na het burgerschap van Bolsward verworven te hebben, aldaar als geneesheer gevestigd. Hij was gehuwd met *Boukje Dirks Brouwer,* een zuster van Dr. *Jan Brouwer en,* van *Dieuwke Brouwer,* de moeder van *Jan Cremer*'s eerste vrouw, *Riemke Wopkes Cnoop.*

5) Het reeds genoemde overzicht uit „Het geslacht Mesdag" geeft een duidelijk beeld van de familieverhoudingen. Bijzonder goed valt hier in 't oog hoezeer er door deze Doopsgezinde families onder elkaar getrouwd werd, mede een gevolg van het feit, dat in Doopsgezinde kringen slechts huwelijken met geestverwanten waren toegestaan.

6) Aan deze brieven en aan het eerder genoemde dagboek ontleende wijlen Dr. Chr. *Kroes-Ligtenóerg* (evenals ik een De la Lande Cremer-nazaat van *Jan Pietersz. Cremer)* haar artikel „Wopke Cnoop, een Friese Patriot" in „De Vrije Fries" 41e deel (1953).

Of met haar zusters ook *Riemke Cnoop* haar vader naar Amsterdam is gevolgd, weet ik niet. Lang kan zij er in elk geval niet geweest zijn, want al spoedig is zij in Bolsward met *Jan Cremer* in het huwelijk getreden. Waar, wanneer en hoe de plannen gesmeed zijn tot een huwelijk van *Jan Pietersz. Cremer* en *Riemke Wopkes Cnoop* is mij niet bekend. Voor zover ik weet staat het nergens 'beschreven en zo er al familie-overleveringen van bestaan of bestaan hebben, zijn ze tot mij niet doorgedrongen. In de in het familiearchief aanwezige brieven komt de naam van *Jan Cretner* niet voor, Mogelijk, dat *Wopke Cnoop,* die hem van, jongsaf gekend had, hem in Amsterdam weer ontmoet Beeft, *Jan Cremer* studeerde daar aan het Doopsgezinde Seminarium. Heeft deze hernieuwde kennismaking soms *Wopke Cnoop* het besef gegeven, dat hij in *Jan Cremer* de geschikte man had gevonden, aan wie hij zijn oudste dochter en zijn verlaten zaken in Bolsward kon toevertrouwen? Zeker is, dat *Jan Cremer* zijn studie in Amsterdam eraan gegeven heeft om *Riemke Cnoop te* huwen en om in Bolsward de leiding op zich te nemen van *Wopke Cnoop's* zaken en bezittingen. Van zijn huwelijk met *Riemke Cnoop* staat in zijn familieaantekeningen de sobere vermelding: „1790 den 26 May ben ik *Jan Pz. Cremer* met *Riemke W. Cnoop* (geboren den 18 Febr. 1770) te Bolsward op het Stadhuis getrouwt".

Het jonge paar betrok *Riemke*'s 'ouderlijk huis [7]) aan de Grote Dijlakker te Bolsward. In de loop der volgende jaren tekende *Jan Cremer* in zijn familieboek de voorvallen en belangrijke gebeurtenissen in zijn groeiend gezin aan, de geboorten van vier dochtertjes, *Mena, Dieuwke, Annigje* en *Riemke, zijn* erin vermeld evenals het overlijden van *Annigje,* het derde meisje. Het vierde kindje zou naar het gestorven zusje heten, maar toen zeventien dagen na de geboorte van dit laatste meisje de moeder op 2 januari 1796 kwam te overlijden, veranderde *Jan Cremer* de naam van het kind in *Riemke.*

Drie jaar lang bleef daarna het familieboek rusten, dan wordt het weer vervolgd met de vermelding: „1799, 3 Maart, Ben ik weder getrouwt met *Joanna de la Lande,* Wedw. *J. M. Cuperus* (geboren 14 Juny 1770) dochter van *Jacobus de la Lande* en *Sara Seye, te* Amsterdam op het Stadhuis voor het committé van Justitie".

Op welke wijze deze beide, reeds zo jong door het noodlot getroffen, mensen met elkaar in contact zijn gekomen laat zich slechts gissen. In Amsterdam, waar hij bij tijd en wijle zijn schoonvader, *Wopke Cnoop,* die aldaar natuurlijk in de kring der Doopsgezinden zal zijn opgenomen geweest, zal hebben opgezocht, zal *Jan Cremer* in dit milieu *Joanna de la Lande,* die daar van huis uit ook toe heeft behoord, ontmoet hebben.

Joanna de la Lande was de laatste afstammelinge, die deze naam droeg, van een geslacht van Franse refugié's, die tussen 1681 en 1685 als passementwerkers naar Holland waren uitgeweken en zich in Amsterdam hadden gevestigd. Een volgend geslacht, *Jacques de la Lande,* die door zijn huwelijk met *Jannetje Somer,* dochter van een ingeboren poorter, het Amsterdams poorterschap had verworven, verhuisde naar Haarlem, waarna een latere generatie, *Jacobus de la Lande,* weer naar Amsterdam terugkeerde met zijn uit Haarlem geboortige vrouw, *Sara Seye.* Deze laatste was een dochter van een Haarlemse theehandelaar, tevens Doopsgezind leraar, *Hendrik Seye* [8]).

7) Op dezelfde plaats zou een halve eeuw later, in het intussen door *Jan Cremer* verbouwde huis, zijn zoon Jacobus de la *Lande Cremer* met zijn gezin zijn intrek nemen.

8) Personalia over de families *Seye* en, *Fijnje* moeten zich in het familiearchief bevonden hebben.

Met twee broers van zijn vrouw stichtte *Jacobus de la Lande* het handelshuis De la Lande en Seye, dat op de West handel dreef. Na 1776 associeerde hij zich met *Hendrik Fijnje,* een zoon van *Sara*'s zuster *Johanna Seye.* Deze firma De la Lande en Fijnje breidde haar zaken uit naar Noord-Amerika, dat in die tijd tegen Engeland de strijd voor onafhankelijkheid had aangebonden. *De la Lande* en *Fijnje,* beide patriotten, stonden mede op de bres voor de Amerikaanse belangen. In Amsterdam moet het hun kantoor zijn geweest, dat het centrum was van degenen (meest kooplieden), die de Amerikanen steunden met de verstrekking van leningen en het leveren van oorlogsbehoeften en die zich er voor inzetten de erkenning van de Verenigde Staten door de Staten-Generaal te verkrijgen. Al deze politieke activiteiten, bovendien niet vrij van speculatieve tendenzen, *gingen* ten koste van de handelszaken van het koopmanshuis De la Lande en Fijnje, dat toch al slechts weinig draagkrachtig was (alleen *Fijnje* had door zijn vrouw enig vermogen). Tenslotte moest in 1785 surséance van betaling worden aangevraagd [9]). Voor *Jacobus de la Lande* was dit een grote slag, die hem noopte zich uit de vele door hem beklede maatschappelijke functies terug te trekken. Tot deze functies behoorden o.a. de regentschappen van de Collegiantenstichtingen „Het Rozenhofje" en het Weeshuis „De 'Oranjeappel". Toen na verloop van tijd de omstandigheden voor hem verbeterd waren stelde *Jac. de la Lande* zich weer beschikbaar en bewoog hij zich weer met hart en ziel op maatschappelijk en politiek terrein. Totdat in de Franse Tijd het noodlot hem opnieuw sloeg. In 1801 verloor hij zijn vrouw, *Sara Seye,* zodat hij alleen kwam te staan. Als gevolg van het 'continentale stelsel en oorlogshandelingen kwijnde de handel, maar ook verloor hij door speculaties' zijn geld en bovendien dat van zijn enige dochter *Joanna de la Lande,* die na de dood van haar eerste man, *J. M. Cupetus,* als rijke weduwe was achtergebleven. Hij verliet Amsterdam en bracht de laatste zes jaren van zijn leven in Bolsward door, waar hij in 18 17 overleed en begraven werd in een der graven van de familie *Cnoop.* Dank zij *Jan Cremer,* zijn schoonzoon, is het koopmansarchief van *Jac. de la Lande* bewaard gebleven, het vormde een onderdeel van het familiearchief *De la Lande Cremer.*

In Amsterdam bekend door den *Jacobus de la Lande* en zijn vrouw *Sara Seye* tot de Doopsgezinde Gemeente bij „Het Lam". Bovendien moet hij collegbant geweest zijn, daar hij anders later geen regent zou zijn geworden van de beide Collegiantenstichtingen te Amsterdam „Het Rozenhofje" en „De Oranjeappel". In deze laatste instelling, het collegiantenweeshuis, heeft Aagje Deken haar jeugd doorgebracht. Of uit die tijd de kennismaking tussen het echtpaar *De la Lande* en de latere bekende schrijfster reeds stamt? In elk geval is er de een of andere tijd een contact ontstaan, dat nog vele jaren is voorgezet, zoals blijkt uit een briefwisseling tussen *Jac. de la Lande* en Aagje

9) Over het handelshuis De la Lande, zowel in associatie met *Seye* als met *Fijnje,* vindt men het een en ander vermeld o.a. in „Amsterdam en de opbouw van Amerika" door Jhr. Dr. P. J. van Winter en in „Het Handelshuis Van Eeghen" door J. Rogge. In dit laatste werk wordt wat betreft ***Jacobus de la Lande*** verwezen naar de collectie Stadnitski & Van Heukelom, in het Ned. Eco'n. Hist. Archief te 's-Gravenhage. In dit archief is echter ook het koopmansarchief De la Lande ondergebracht. Verder zijn in enige publicatiën ***van wijlen*** Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg zoals b.v. „Dr. Wybo Fijnje" verschillende, ook meer persoonlijke bijzonderheden te vinden over Jac. de *la Lande,* die haar betovergrootvader was. Zo schetst de schrijfster op blz. 224 e.v. van dit boek de laatste Amsterdamse jaren van ***Jac.*** *de la Lande.*

Deken, waarvan een zestal brieven en één van Betje Wolf in het familiearchief bewaard zijn gebleven [10]).

De hierboven tot nu toe vermelde documenten vormen m.i. de kern van de door *Jan Cremer* bijeengebrachte en zorgvuldig bewaarde collectie.

In Bolsward, waarheen *Jan Cremer* in 1799 *Joanna de la Lande* als zijn tweede vrouw had meegebracht, herbergde het huis aan de Grote Dijlakker door haar komst weer een volledig gezin. Uit hetgeen door overlevering tot ons gekomen is en uit de wijze, waarop *Jan Cremer* zich soms in zijn familieaantekeningen uitdrukt, meen ik te mogen 'besluiten, dat het *Joanna de la Lande* gelukt is een hechte band te scheppen tussen ouders en kinderen, tussen haarzelf, haar stiefdochtertjes en haar eigen kroost. Wat deze laatsten betreft, de eerste van hen, een zoon, deed naar *Jan Cremer* in zijn boek aantekende zijn intrede op 3 februari 1800. Deze heugelijke gebeurtenis was niet alleen voor de ouders op dat moment een belangrijk feit, het zou blijken tot op heden en naar gehoopt mag worden ook voor de toekomst te zijn geweest de geboorte van een nieuw geslacht, *De la Lande Cremer*. Als drager van de volledige naam van zijn grootvader van moederszijde, *Jacobus de fa Lande*, gekoppeld aan zijn vaders familienaam *Cremer zou* de kleine *Jacobus de la Lande Cremer* de stamhouder worden van zijn beide ouders, van zowel zijn vader als zijn moeder.

Ware het niet, dat het noodlot in de achtereenvolgende generaties van dit geslacht zovele malen had toegeslagen, het aantal naamdragers zou thans heel wat groter zijn geweest. Zoals het nu is heeft deze familie zich voornamelijk in vrouwelijke lijnen voortgezet en is er nog slechts één mannelijke tak.

Na de vermelding van de geboorte van zijn en *Joanna's eersteling* is het *Jan Cremer* nog ruim veertig jaren gegeven geweest zijn boek met familieaantekeningen te vullen. In 1801 kon hij de komst van een tweede zoon, die *Pieter* werd genoemd, noteren, helaas moest hij een maand later het overlijden van dit kind #opgeven. In 1803 volgde echter weer een jongen, aan wie ook de naam *Pieter* werd gegeven, terwijl vervolgens in 1805 het dochtertje *Sara* het levenslicht zag.

De kinderen groeiden op en het familieboek vermeldt van de een na de ander de doop (als Doopsgezinden op latere leeftijd), de huwelijken en van sommigen, die de ouders in de dood voorgingen, het overlijden, wat o.a. in 1825 met *Pieter* het geval was, die in de gracht voor de ouderlijke woning verdronk.

Als eerste trouwde *Mena Cremer* met *Lambert Eindhoven* uit Blokzijl, aan wie zij o.a. een zoon schonk, die de naam *Jan Cremer Eindhoven* kreeg [11]). Vervolgens trouwde *Dieuwke Cremer* met *Heble Coopmans* uit Workum, daarop *Riemke Cremer* met *Jan Corver* uit Amsterdam. Al deze gebeurtenis-

10) Deze brieven verschaften Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg de stof voor haar artikel in „De Gids" 1942. „Een vriend van Aagje Deken" In dit artikel komt behalve zijn activiteiten op maatschappelijk gebied ook het koopmanschap van Jac. *de* la ***Lande*** ter sprake, waarvoor o.a. wordt verwezen naar het economisch gedeelte van het De la Lande Cremer-archief, het koopmansarchief van *Jac.* de la *Lande,* dat zich tegenwoordig bevindt in het Ned. Economisch Historisch Archief te 's-Gravenhage.

11) De in Gens Nostra, jrg. 1963, blz. 366/367, opgenomen kwartierstaat van *Walraven* ***van Hall geeft*** in de kwartieren V/5 en V/6 foutieve opgaven, die niet nodig geweest zouden zijn, wanneer de samensteller van het bestaan van het hierboven besproken familiearchief had geweten. Zowel in Jan *Cremer*'s familie-aantekeningen als in de genealogieën *Cnoop* en ***Brouwer*** had hij de meest authentieke opgaven-kunnen aantreffen. Ook voor de kwartieren V/7 en V/8 waren in de genealogieën de juiste gegevens te vinden geweest.

sen en de natuurlijke gevolgen van deze verbintenissen werden zorgvuldig door de vader opgetekend, terwijl in het register Cnoop deze huwelijken ook te vinden zijn. Van het ter gelegenheid van het huwelijk van *Riemke Cremer* en *Jan Corver* door Ds. Joost Halbertsma gemaakte gedicht werd een afschrift door *Jan Cremer* zuinig bewaard [12]).

Drie van de meisjes *Cremer,* de dochters van *Riemke Cnoop,* verlieten dus het ouderlijk huis en Bolsward om elk haar echtgenoot naar diens woonplaats te volgen. Een aantal jaren later zou hun halfzusje *Sara Cremer* dit eveneens doen na haar huwelijk met *Hendericus Brouwer* uit Workum.

Hun (half) broer *Jacobus de la Lande Cremer* bleef in zijn geboorteplaats en werd opgenomen in de oorspronkelijk aan de familie *Cnoop* toebehoord hebbende leerlooierij en pottebakkerij, die in *Jan Cremer*'s bezit waren overgegaan. In het familieboek volgt na de vermelding, dat *Jacobus* in februari 1821 zich tezamen met zijn vrouw door Ds. Joost Halbertsma heeft laten dopen [13]), later in het jaar de aantekening: „4 Nov. is onze zoon *Jacobus de la Lande Cremer* op het Stadhuis te Bolsward getrouwd met *Christina Fockens,* geboren te Bolsward den 17 December 1801, Dogter van *Livius Regnerus Fockens* [14]) en *Anna Petronella Belkmeer". Christina Fockens* hoort met haar nakomelingen thuis in de registers Cnoop en Brouwer door haar moeder, *Anna Petronella Belkmeer* [15]); *Jacobus de la Lande Cremer* was door zijn huwelijk slechts ingetrouwd. Het echtpaar kreeg veertien kinderen, van wie zes zoons en acht dochters.

Evenals van de kinderen van zijn dochter noteerde *Jan Cremer* in zijn familieboek ook van deze *De la Lande Cremer*-kleinkinderen de belangrijke levensmomenten, die zich in tegenstelling met die der anderen in zijn naaste omgeving afspeelden. Het is hem niet gegeven geweest hen alle veertien mee te maken. In maart 1844 maakte hij zijn laatste aantekening, de vermelding van de doop van zijn oudste twee kleinzonen *de la Lande Cremer, Jan Jacobus* en *Livius Regnerus.* Op 9 september 1844 stierf *Jan Cremer,* ruim 80 jaren oud; zijn vrouw *Joanna de la Lande* volgde hem op 4 mei 1846. In

12) In haar boekje 'over „Joost en Eeltje Halbertsma in Bolsward" nam Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg dit gelegenheidsgedicht op.

13) In het reeds genoemde boekje van Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg over Joost Halbertsma staan over deze plechtigheid enige bijzonderheden, ontleend aan een bewaard gebleven handschrift der dopelingen,. Ook het door ***Jan Cremer*** bewaarde afschrift van de aanspraak van Ds. Halbertsma ter motivering van zijn vertrek uit Bolsward is in het bovengenoemde boekje opgenomen.

14) *Livius Regnerus Fockens* (1760—1821) stamde uit de apothekerstak van zijn geslacht; of hij dit beroep ook zelf heeft uitgeoefend is mij niet bekend. Het trouwregister der stad Bolsward vermeldt hem bij zijn ondertrouw — op 13 april 1792 — als „meederaad in de vroedschap en oud burgemeester te Bolsward". In Stads- en dorpskroniek van Friesland, van Dr. G. A. Wumkes vond ik hem genoemd als een der vijf gecommitteerden voor de provincie Friesland in 1795. Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg zegt van hem in haar boekje over de gebroeders Halbertsma: „maire van Bolsward tot de terugkomst van 't huis van Oranje in 1813 en sedert ambtloos burger". Een 'oordeel van Joost Halbertsma over *Lieuwe* ***Fockens,*** de stânfries, staat ook in dat boekje, blz. 61.

15) *Anna* ***Petronella Belkmeer (1772-1841) was*** de dochter van Dr. Nicolaas ***Belkmeer*** en *Boukje Dirks* ***Brouwer,*** een volle nicht dus van ***Riemke*** *Cnoop.* Foto's van geschilderde portretten van ***A. P. Belkmeer en B.*** Brouwer vindt men in het boekje van Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg over de gebroeders Halbertsma. Wat de originelen betreft, het schilderij van ***A. P. Belkmeer,*** betovergrootmoeder zowel van de vorige eigenaar, wijlen G. van Mesdag te 's-Gravenhage, als van mij, heb ik bij de eerste zien hangen, dat van ***B. Brouwer*** moet volgens opgave in De Ned. Leeuw jrg. 1959, kol. 126/127, van 0. Schutte het eigendom zijn van H. Halbertsma te Amsterdam.

de St. Martinikerk te Bolsward zouden ze zijn begraven [16]), volgens de door de koster bijgehouden administratie draagt hun steen geen naam, maar het nummer 55.

Na de dood van *Jan Cremer* betrok zijn zoon *Jacobus de la Lande Cremer* met zijn gezin het grote huis aan de Grote Dijlakker, op de plaats waar oorspronkelijk de familie *Cnoop* had gewoond, In de leerlooierij en de pottebakkerij kreeg hij de assistentie van enige van zijn zonen, totdat tenslotte zijn zoon *Liuius Regnerus* de leerlooierij in beheer kreeg, terwijl de pottebakkerij in handen kwam van zijn zoon *Nicolaas*. Van de oudste zoon *Jan Jacobus*, die in 1848 op 25-jarige leeftijd overleed, vermeldt de overlijdensacte „zonder beroep", wat de veronderstelling wekt, dat hij ziekelijk was.

Ook het door *Jan Cremer* bijeengebrachte familiearchief kwam in het bezit van *Jacobus de la Lande Cremer*, die het aanvulde met enige op zijn gezin betrekking hebbende geschriftjes, zoals een wiegeliedje, waartoe bij een bezoek met haar moeder aan Grouw in 1828 de kleine *Anna Petronella*, de eerste van die naam, haar oom, Dr. *Eeltje Halbertsma* [17]) (Dokter-om [18])) inspireerde; verder twee andere gedichtjes na de geboorte der jongste twee kinderen, *Christiaan Jacobus (1844)* en *Klasina Titia (1846)* gemaakt door de huisarts en -vriend Dr. H. J. Lycklama à Nijeholt [19]). Ook een brief, die door grootvader *Jan Cremer* werd geschreven aan zijn kleinzoon en naamgenoot *Jan de la Lande Cremer* ter gelegenheid van diens achttiende verjaardag, is bewaard gebleven. Van groter belang zijn de vriendschaps-doosjes van de volwassen geworden en eerst op hoge leeftijd overleden dochters *Joanna (Jans)* en *Titia*. Deze voorlopers van de latere poëzie albums geven een beeld van de uitgebreide familie- en vriendenkring van het gezin *De la Lande Cremer*.

16) Aan de genoemde administratie valt niet te tornen, die staat zwart op wit. Reeds bij de dood van tante *Annigje Brouwer-Hesseling* in ***1807*** moet ***Jan Cremer*** twee graven in de kerk gekocht hebben, zij staan beide op zijn naam. Dit is op zichzelf al iets eigenaardigs. Als Doopsgezinden wilden zij, en vele anderen vóór en met hen, niet in de Gereformeerde (Herv.) kerk trouwen, maar deden dat, toen die mogelijkheid er kwam, liever op het stadhuis. Wilden ze dan wel in de Ger. (Herv.) kerk begraven liggen, terwijl äat in hun tijd al op het kerkhof buiten de kerk ook kon gebeuren? Of het echtpaar **Cremer-de** *la* ***Lande*** inderdaad in het gekochte graf is bijgezet, meen ik te moeten betwijfelen, al geef ik mijn mening graag voor beter. Toen zij in 1844 en 1846 stierven was het begraven in de kerk immers reeds verboden (1825). ***L. R. Fockens*** is in 1821 nog wel in de St. Martinikerk begraven, hij was ook niet Doopsgezind, maar Hervormd. Een steen dichtbij de zuidelijke kerkingang vertoont zijn naam. Zijn vrouw ***A. P.*** *Belkmeer* kreeg in 1841 een graf op het toen — nieuwe — kerkhof buiten de stad.

17) Dr. *Eeltje Halbertsma*, van Grouw, was getrouwd met *Boukje* ***Fockens,*** een oudere zuster van ***Christina.*** De „widze sang" deed Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg opnemen in haar boekje over Joost en Eeltje Halbertsma. Ook is daarin sprake van een ontwerpcopie van „Vriesland", dat als enig handschrift van ***Eeltje Halbertsma*** in de familie ***De la*** Lande Cremer bewaard is gebleven, evenals dat het geval was met een vers door T. G. van der Meulen, gedicht bij de dood van Dr. *Eeltje Halbertsma*.

18) In een roman onder deze titel geeft Wouter van Riesen een zeer oppervlakkige beschrijving van het leven van de als Dokterom bekend staande Grouwse arts en Friese volksdichter ***Eeltje Halbertsma.***

19) Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg plaatste deze gedichtjes, onder de titel „Een huis-arts van voor 100 jaar" in „De Vrije Fries" deel XL 1950.
Zie voor Dr. ***H. J.*** *Lycklama à Nijeholt* en zijn vrouw ***I. P. de Kok*** Nederl. Patriciaat 1925, blz. 293, en het kwartierstatenboek van het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde, blz. 123, kwartieren III^1 en III^2. Aan mij werden doorgegeven twee foto's, van welke verondersteld werd, dat deze dokter ***Lycklama en*** zijn vrouw zouden voorstellen.

Van de grote kinderschaar zijn er velen de ouders in de dood voorgegaan, sommigen jong, anderen reeds volwassen, Toen *Jacobus de la Lande Cremer* en zijn vrouw *Christina Fockens* in 1871 hun gouden bruiloft [20]) vierden en toen de eerste in 1874 en de laatste in 1.876 stierf, waren nog slechts vier van hun kinderen in leven, namelijk één zoon, *Nicolaas*, en drie dochters, *Joanna, Titia Klasina* en *Jacoba Christina*. Deze laatste is één van de drie *De la Lande Cremer*-kinderen, welke getrouwd zijn geweest. Deze drie waren: a) *Anna Petronella*, de tweede van die naam, gehuwd met haar neef *Dirk Hendrikus Brouwer*, (zoon van *Sara Cremer)*, zij overleed kort na haar huwelijk zonder kinderen na te laten; b) *Jacoba Christina*, gehuwd met *Franciscus H. P. Ligtenberg uit* 's-Gravenhage, die beiden jong heengingen en vier kinderen nalieten, van wie er één jong gestorven is; en c) één zoon, de vóór zijn ouders overleden *Livius Regnerus de la Lande Cremer*, die uit zijn huwelijk met *Pietertje Kraus* uit Groningen elf kinderen kreeg, van wie er vijf — drie zonen en twee dochters — volwassen werden: hij heeft als stamhouder gefungeerd. Zoals reeds gezegd kreeg hij de door de familie *Cnoop* opgerichte leerlooierij toegewezen, welke onder zijn beheer te gronde ging (1863—begin 1864). Dit verlies was oorzaak, dat zijn ouders het grote huis aan de Grote Dijlakker moesten verlaten om een kleinere woning [21]) te betrekken, terwijl *Livius* zelf met zijn gezin naar Duitsland vertrok om in het mijngebied ten oosten van Keulen (Eitorf) een werkking [22]) te aanvaarden. In 1868 stierf hij te Keulen, zijn vrouw met een, aantal jonge kinderen, van wie er één nog geboren moest worden, achterlatend.

Na de geboorte van haar kind in Keulen vertrok de weduwe weer naar Nederland en vestigde zich in haar vaderstad Groningen.

Nicolaas *de la Lande Cremer* werd voogd over de kinderen van zijn broer, zoals hij dat een vijftiental jaren ook zou worden over die van zijn zuster *Jacoba*, de kinderen *Ligtenberg*. Deze verloren jong hun beide ouders en werden opgenomen

20) Een aardige beschrijving van dit feest gaf *Nicolaas* in een brief aan zijn neef in Amerika, Taco *Mesdag*, zoon van ***Albertine Elisabeth Fockens en Dirk Roos*** *van Mesdag;* zie genealogie Mesdag. De brief is bewaard gebleven, maar niet in het familiearchief De la Lande Cremer.
Ook de Statenbijbel, welke ***Jacobus de la Lande Cremer*** bij zijn afscheid als wethouder van de gemeente Bolsward ontving, behoort niet tot het archief. doch vererfde aan ziin kleinzoon en naamgenoot, de tweede zoon van *Livius Regnerus* ***de*** la ***Lande Cremer.*** Naar verluidt zou de Doopsgezinde gemeente te Bolsward, die aantekening hield van de bij de lidmaten geboren kinderen, de dubbelnaam ***De la Lande Cremer*** slechts erkend hebben voor diegenen, die de naam *Jacobus* droegen, de anderen werden als Cremer ingeschreven. Daar hiervoor de boekhouder aansprakelijk was en ***Jan Cremer*** jarenlang deze functie heeft bekleed, kan men zich, afvragen hoe dit te rijmen valt. In elk geval heeft de Burgerlijke Stand kennelijk anders beschikt en de dubbele naam wel aanvaard.

21) Al zal het wel niet het kleinste huis van het stadje geweest zijn, het was — en dat is het nog — in elk geval van buiten het mooiste huis van Bolsward. Een gevelsteen vermeldt het jaartal MDCCXL. Het is tegenover het stadhuis gelegen en stond naast ***Christina Fockens'*** ouderlijk huis, dat evenals het huis aan de Grote Dijlakker tot winkelpand verbouwd is. Na de dood van ***Livius R. Fockens*** bleef diens weduwe *Anna* ***P.*** *Belkmeer* er wonen en tenslotte de twee ongetrouwd gebleven dochters.

22) Bij de overlijdensakten van de Burgerlijke Stand te Bolsward kan men aantreffen de kennelijk uit het Duits vertaalde overlijdensakte van ***Livius Regnerus de la Lande Cremer, van*** vele legalisatiehandtekeningen voorzien. Hierin en eveneens in de in het Duits gestelde copie man de geboorteakte (1868) van zijn posthuum. geboren jongste dochter wordt ***Livius Regnerus als*** „koopman" aangeduid.

JACOBUS DE LA LANDE CREMER
1800-1874.

CHRISTINA FOCKENS
1801-1876,
echtgenote van *J.* de ia ***Lande Cremer.***

Fotografieën, genomen ter gelegenheid van hun gouden bruiloft in 18'71.

Foto Steggerda, Bolsward.

Huis aan de Grote Dijlakker te Bolsward,
bewoond door ***Jan Cremer*** Pxn. tot zijn dood in 1844
en daarna tot omstr. 1863 door
Jacobus de la Lande Cremer.

Foto Steggerda, Bolsward.

Huis tegenover het Stadhuis te Bolsward,
van omstr. 1863 tot hun overlijden bewoond door de
echtelieden ***de*** la Lande *Cremer-Fockens.*

in het huis van hun oom en de twee met hem samenwonende tantes. Toen er in Bolsward voor hun pupillen geen mogelijkheid tot verdere ontwikkeling was, werd besloten samen met de jeugd naar Holland te gaan. Het huishouden werd naar Haarlem verplaatst, maar *Nicolaas* bleef achter om de pottebakkerij van de hand te doen, zijn zaken te regelen en zijn wethoudersfunctie over te dragen. Het is hem niet beschoren geweest zijn familie te volgen. Op bijna 62-jarige leeftijd stierf hij in 1896 nog te Bolsward. Zijn dood betekende ook in een ander opzicht een einde. In Bolsward, dat beschouwd kan worden als de bakermat van het geslacht *De la Lande Cremer* en dat bijna een eeuwlang de familie van die naam gehuisvest had, heeft na het heengaan van *Nicolaas* geen *De la Lande Cremer* meer gewoond.

De beide zusters in Haarlem kregen het familiearohief in hun bezit en. na de dood van *Joanna* in 1900, bijna 75 jaar oud, behield *Tifia* de collectie. Van haar pleegkinderen *Ligtenberg* heeft de jongste het langst met haar samengewoond en reeds voor de dood van haar pleegmoeder kreeg zij het archief, waarvoor zij als historica een grote belangstelling had, onder haar berusting. Aan de aandrang van een harer studiegenoten, Prof. Dr. N. W. Posthumus, de toenmalige directeur van het Econ. Hist. Archief te 's-Gravenhage, om het economische gedeelte van de collectie, het handelsarchief De la Lande aan het onder zijn 'beheer staande archief af te staan, gaf haar pleegmoeder *Titia* in 1914 gevolg, een wijs besluit, waardoor niet alleen het voortbestaan van dit gedeelte werd veilig gesteld, maar waardoor het ook voor een ieder, die er belang bij had en zich ervoor interesseerde, 'bereikbaar werd. De dankbetuiging van Prof. Posthumus wordt in het resterende deel van het familiearchief bewaard.

Met het overlijden van *Titia de la Lande Cremer* in 1915, in de leeftijd van bijna 84 jaar, was de tweede generatie van haar geslacht uitgestorven. Van de volgende generatie maakte de oudste *de la Lande Cremer,* zoon van *Livius Regnerus,* aanspraak op het familiearchief, dat hem echter niet werd afgestaan. Het bleef waar het was. De jongste pleegdochter van *Tifia,* die zich als bezitster ervan beschouwde, heeft met de gegevens, die het haar verschafte, verschillende geschiedkundige publicaties verricht. De hiervoor benodigde door haar in verschillende archieven gevonden genealogische gegevens werden aan de collectie toegevoegd. Deze al de jaren van zijn bestaan zo zorgvuldig bijeengehouden verzameling werd tenslotte in 1958 doorgegeven aan een der naamdragers van het geslacht *De la Lande Cremer* op grond van zijn naam en tevens op grond van het feit, dat hij mannelijke nakomelingen heeft, wat hem zich zelf deed 'beschouwen als enig en alleen rechthebbende op het eigendom van het familiearchief. Toen het familiearchief in 1958 werd overgedragen, moeten daarin al de in bovenstaand relaas opgesomde bescheiden, groot en klein, aanwezig zijn geweest. Want dank zij de vorige generatie *De la Lande Cremer* zijn voor ons belangrijke documenten betreffende ons voorgeslacht behouden gebleven, al heeft er nooit iemand — althans zeer weinigen — profijt van gehad, behalve Dr. Chr. Kroes-Ligtenberg, die er haar geschiedkundige publicatiën aan ontleende, maar zij was volgens eigen verklaring historica en geen genealoge.

De collectie, die ik in 1963 in handen kreeg, was allerminst volledig meer. Het zal mij gemakkelijker vallen te vermelden wat nog aanwezig was dan alles op te sommen wat ontbrak. Datgene wat mij gewerd omvatte: de familieaantekeningen van *Jan Cremer,* twee familieregisters *Cnoop* en de brieven van *Wopke Cnoop,* een familieregister *Brouwer,* enige weinig belangrijke stukken met betrekking tot *Nicolaas de la Lande Caemer,* genealogische gegevens+ door Dr. *Chr. Kroes-Ligtenberg* in het belang van haar publicatiën uit archieven verzameld, voornamelijk in verband met de families *De la Lande, Seye* en *Fijnje* en wat opgaven door andere *De la Lande Cremer's* verstrekt, gegrond op overleveringen en hun eigen herinneringen, die niet steeds betrouwbaar bleken. Men kan dus nog van geluk spreken, dat de meest belangrijke stukken nog aanwezig waren. Dat het koopmans-archief De la Lande ontbrak, was vanzelfsprekend, dat is veilig gesteld, maar dat er in zó korte tijd, dat het door verschillende handen moet zijn gegaan zoveel verloren ging, is een veeg teken en wekt angstige voorgevoelens voor de toekomst van de verzameling. Het zou aanbeveling verdienen het voorbeeld van 1914 te volgen om evenals toen met het economische gedeelte geschiedde, het genealogische deel ook in een daartoe geëigend archief te plaatsen.

In het oog springt het feit, dat door een tragische speling van het noodlot, dat in de eerste plaats, *Wopke Cnoop* en zijn dochter *Riemke* trof, in Bolsward voor een in mannelijke lijn uitstervend 18de-eeuws geslacht in de 19de eeuw een geheel nieuw, niet van *Wopke Cnoop* afstammend geslacht in de plaats treedt en diens bezittingen verwerft. In hoeverre dit met recht gesdhied is, is niet meer aan ons, meer dan anderhalve eeuw later levend, om te beoordelen. Het is alles verleden tijd, waarvan niets meer over is. Wat echter wel gebleven is, dat zijn de familieregisters *Cnoop* en *Brouwer* en de brieven van *Wopke Cnoop,* bescheiden, die mede tot de belangrijkste onderdelen behoren van wat genoemd wordt het De la Lande Cremer-archief. De nu levende leden van het geslacht *De la Lande Cremer* behoren alle thuis in de beide genoemde registers volgens de vrouwelijke lijn, maar dat hebben zij met velen, zeer velen gemeen.

Intussen ben ik al jaren bezig gegevens te verzamelen om een volledige *De la Lande* Cremer-genealogie samen te stellen (zoals ik dat ook deed wat betreft mijn familie van vaderszijde, het geslacht *Van Lessen),* dat aansluitend op mijn kwartierstaat voor het toekomstige nageslacht van *Jacobus de la Lande Cremer* van belang zal zijn. Als het, naar ik hoop, mij zal gegeven zijn dit werk te volbrengen, dan is het de bedoeling ook dit onder te brengen op een plaats, waar ieder, die er belang bij heeft, er inzage van kan krijgen, Voor het geval mij dit niet beschoren mocht wezen, dan zal de wens van overgrootvader *Jan Cremer* ook de mijne zijn „veelligt komt er wel een uit een volgend geslagt, welke mijn aanteekeningen zal verbeteren en vervolgen ... hetwelk ik Hoope".

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Muller-van Ommeren (LXXXIV 159, 358). De commissaris van Politie in de Kolonie Suriname, *Johan Coenraad Muller,* kan — volgens mij — niet, zoals de heer N. Plomp uit de fiches A. Merens in de handschriften-verzameling van ons Genootschap citeert, op 6 mei 1750 te Grave zijn gedoopt. Immers: ik vond inmiddels zijn overlijdensaangifte te Paramaribo, waaruit blijkt, dat *Johannes Coenraad Muller* aldaar is overleden op 22 november 1832, oud 34 jaren en 17 dagen. Hij moet dus op of omstreeks 5 november 1798 zijn geboren ! De naamgenoot uit Grave is misschien zijn vader ?

Indien de commissaris inderdaad uit een familie in Grave stamt, kan hij niet verwant zijn aan de door mij eveneens genoemde *Johan Andreas I Muller,* wiens doopakte ik eveneens heb kunnen vinden: hij werd namelijk gedoopt te

Hamburg (St. Georg) op 24 mei 1754 als zoon van Ds. *Christian Henrich Miiller*, luthers predikant, en *Catharina Margaretha Schulte*. De notitie in Ned. Leeuw 1941 (kol. 446), dat *Johan Andreas Muller* geboren werd te Hamburg op 24 mei 1784 moet dus als een drukfout worden aangemerkt. Ds. *Christian Henrich Müller* is geb. 24 november 1700, student in de theologie aan de Universiteit te Wittenberg 24 april 1720 als „Hamburgensis", magister in de philosophie aldaar 30 april 1721, benoemd tot predikant bij de Heilige Dreieinigkeitskirche zu St. Georg in Hamburg 26 februari 1736, † aldaar 25 aug. 1772, tr. 31 mei 1741 *Catharina Margaretha Schulte*, † Hamburg in 1756.

Johan Andreas Müller (1754—1821), die administrateur van de koffieplantage De Bijenkorf en De Jonge Bijenkorf aan de Cottica en de Commewijne was, is, hoewel zelf een afstammeling van een luthers predikantengeslacht, niet verwant aan het lutherse geslacht van dominee's *Muller* te Leeuwarden en *Statius Muller* op Curaçao.

's-Gravenhage. P. R. TH. ZANDER TER MAAT.

Poley. *Richard* of *William Poley*, geboren „Boxted Hall", Boxted, Suffolk, Engeland, omstreeks 1685, zoon van *Thomas Poley* Esq. en *Francis Head*, dr. van Sir *Richard Head*, Baronet, of Rochester.

Richard of *William Poley* kwam omstreeks 1718 naar 's-Gravenhage; verdere gegevens over hem zijn niet bekend.

Iedere verdere informatie omtrent deze persoon en mogelijke afstammelingen zou zeer op prijs worden gesteld.

Londen. J. MR. C. C. C. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER.

Rengers-Kievit, *Debora* (1655—1695), *Johan Speelman* erl. Adelsboek 473 onder IV), ondertrouwde 2 januari 1689 zowel te Rotterdam als te 's-Gravenhage met *Everhart Rengers*, heer van Slochteren, gedeputeerde ter Staten-Generaal wegens Groningen.

Everhart Rengers compareerde op 4 aug. 1689 voor de Haagse notaris Cornelis den Haen (Gem. Arch. 's-Gravenhage, inv. no. 1020, fol. 111) en verklaarde, dat hij 21 dec. 1688 met *Debora Kievit* huwelijkse voorwaarden had opgemaakt en dat zijn zwager is de heer *Piccaert*, pensionaris van de Staten der Ommelanden. Laatstgenoemde, ongetwijfeld identiek met Mr. *Henric Piccardt* (zie Nederl. Patriciaat 1937, blz. 190 onder IIIbis, 3), was gehuwd met *Anna Elisabeth Rengers* (1657—1707), dochter van *Osebrant Johan Rengers*, heer van Slochteren etc., en *Willemina Anna Lewe*.

In de door mij geraadpleegde genealogieën *Rengers* vond ik bovengenoemde *Everhart Rengers* niet vermeld.

In het Rotterdamse geref. trouwboek, waarin de ondertrouw van *Everhart Rengers* met *Debora Kievit* staat vermeld, staat in margine geen aantekening van huwelijksvoltrekking. In de begraafklappers op het Rotterdamse Gem. Archief vond ik haar als: „*Debora Kyevyet*, weduwe van *Cornelis Speulman*", begr. 29 sept. 1695, nalatende 1 mind. kind.

Kan iemand mij mededelen of het huwelijk *Rengers-Kievit* ooit is voltrokken ?

Rotterdam. MR. E. A. ENGELBRECHT.

Schat, In „Le Conseil des Troubles. Liste des condamnés, 1567—1573", Commission Royale d'Histoire, Bruxelles (1961) staat vermeld:

Andries Schat ou *Schadt*, de Grave Conseil des Troubles nr. 18

Chambre des Comptes, nr. 18542, fol. 9;

L'épouse d'*Andries 'Schat*, de Grave Conseil des Troubles, nr. 164, fo. 501-502

Chambre des Comptes, nr. 112, fo. 7.

Is één der lezers iets bekend over ouders, familie en eventuele afstammelingen van deze *Andries Schat ?*

Amsterdam. R. G. SCHAT.

van der Schilden (LXXXII 270; LXXXIV 252). Volgens mijn gegevens zou *Barbara Willemsdr. van Rhijn*, „j.d. van de Lage Zijde" te Aarlanderveen onder Alphen, te Oudshoorn overleden zijn en werd zij op 23 sept. 1635 te Alphen aan den Rijn gedoopt als dochter van *Willem Aldertsz. (van) Rhijn* en *Stephanytgen Cornelis*. Dit laatste echtpaar trad te Alphen aan den Rijn op 7 mei 1628 in het huwelijk, hij als j.m. van Alphen en zij als j.d. van Alphen.

Aerdenhout. A. E. RAHUSEN.

Steenbergen-Harmens (LXXXIV 252: LXXXV 33-40). Uit archivalia op het huis Mensinge, waarin dubbelen van allerlei Drentse administraties, kan het in kolom 38 onder IIIb vermelde worden aangevuld als volgt:

IIIb. *Willem Hendriks Steenbergen*, minderjarig 1686, † Koekange tussen 22 mei 1712 en 16 mei 1718, tr, omstreeks 1695 *Aeltien Jans*.

Hun kinderen waren:

1. *Mendrick*, volgt IVc.
2. *Jan Steenbergen*, † tussen 22 mei 1712 en 22 mei 1750.
3. *Sophia Steenbergen*, lidmaat Koekange dec. 1719, † 29 maart 1779.
4. *Jan Steenbergen*, 'geb. in 1700, † tussen 22 mei 1761 en 22 mei 1762.
5. *Frederick*, volgt IVd.
6. *Willem Steenbergen*, † tussen 22 mei 1712 en 22 mei 1750.
7. *Egbertje Steenbergen*, † tussen 22 mei 1782 en 22 mei 1783.

IVc, *Hendrik Willems Steenbergen*, overleed 8 juni 1756.

IVd. *Frederik Willems Steenbergen*, wordt bij de afrekening van de lijfrente gezegd overleden te zijn op 26 juni 1773, wat een maand voordeel oplèverde!

Het onder IIIb genoemde echtpaar *Steenbergen-„Jans"* kocht 22 mei 1712 van de landschap Drenthe een lijfrente voor de genoemde kinderen; de afwikkeling van enige posten werd van 1750 af gevolgd. Daar deze kinderen niet gevonden werden in de rekeningen der collaterale successie zijn ze dienovereenkomstig allen gehuwd en hebben nakomelingen gehad.

Utrecht. IR. G. L. MEESTERS.

van Tol. In verband met heraldische nasporingen zou ik gaarne vernemen wie van de lezers in het bezit is van een zegelring of cachet met het wapen *Van Tol* (een schild van goud, bezaaid met rode blokjes, en beladen met een klimmende leeuw van rood, hebbende op deszelfs borst een lambel van zilver).

Amsterdam, Valeriusstraat 99. D. VAN TOL.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — In Memoriam Jonkheer Mr. Henri Jean Louis Theodore van Rheineck Leyssius, door J. K. H. de Roo van Alderwerelt. — In Memoriam Jonkheer Mr. H. E. van Weede, door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg. — De kanunnik Dr. Theodorus van Gulpen, zijn voor- en nageslacht, door A. van der Marel. — De geschiedenis van het familiearchief De' la Lande Cremer, door C. F. Nanninga-van Lessen. — Vragen en antwoorden.

1951

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, *Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten *name* van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 5 **LXXXVe Jaargang** **mei 1968**

BESTUURSBERICHTEN.

Mr. Drs. P. van Eeghen. †

Wederom heeft de genealogische wereld een zwaar verlies geleden. Op 19 maart 1968 overleed op 56-jarige leeftijd aan de gevolgen van een auto-ongeval Mr. Drs. P. van Eeghen. Hij was verbonden aan het Instituut voor sociale- en bedrijfspsychologie en behoorde als. zodanig tot de wetenschappelijke staf van de Universiteit van Amsterdam.

Als geen ander was Van Eeghen thuis in de historie van de doopsgezinde families. Hij behoorde tot die tak van zijn geslacht, waarin de belangstelling voor het verleden in velerlei vorm een erfelijke eigenschap was en is.

Veel heeft hij gepubliceerd in De Nederlandsche Leeuw, in Amstelodamum en in het Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie. Aanzienlijk meer nog was in portefeuille en zijn aantekeningen vormen een vrijwel onmisbare bron voor de geschiedenis van de doopsgezinde families, die — uitgesloten van overheidsfuncties in de Republiek — zulk een belangrijke rol hebben gespeeld in de handelsgeschiedenis van ons land.

Van Eeghen had de gave om familietafrelen uit het verleden met veel humor te laten herleven. Daarin heeft hij, misschien wel als enige, Joh. E. Elias geëvenaard.

Zijn behulpzaamheid en eenvoud zullen ook in onze kring in dankbare herinnering blijven.

C. C. VAN VALKENBURG.

Naamgenoten, stammende uit het huis Nassau, van Maurits prins van Oranje-Nassau, van Vollenhoven,

door DR. A. W. E. DEK.

Nu de zoon van prinses *Margriet* de voornaam *Maurits* heeft gekregen, gaan onze gedachten onwillekeurig naar de beroemde stadhouder uit de Tachtigjarige Oorlog, de zoon van *Willem de* Zwijger. De stadhouder *Maurits* werd genoemd naar zijn grootvader *Maurits van Saksen* (1521-1553). de bekende veldheer uit de tijd van keizer Karel V. Om keurvorst van Saksen te kunnen worden sloot deze veldheer zich aan bij Karel V, zodat Alva in 1547 de protestanten bij Miihlberg kon verslaan. Bevreesd voor de toenemende macht van de keizer, liep *Maurits van Saksen* daarna weer over naar de protestanten. Bovendien verbond hij zich met de Franse koning. In de slag bij Sievershausen op 9 juli 1555 werd hij zwaar gewond, twee dagen later bezweek hij aan deze verwondingen. Het zo fel begeerde keurvorstendom vererfde op zijn broeder *August van Saksen;* zijn enige 'dochter *Anna van Saksen* was de tweede echtgenote van *Willem de* Zwijger.

Uit het schema blijkt de familieverhouding van de twee en dertig *Nassau's,* die de voornaam *Maurits* hadden. Van acht hunner was *Maurits* niet de eerste voornaam, sommige van deze personen (nrs. 6, 19 en 24) werden echter in hun tijd vaak zonder meer *Maurits van Nassau* genoemd. Met de nummers 5, 8, 15, 18 en 25 is dit niet het geval geweest. Andere *Nassau's,* behalve deze twee en, dertig, met de voornaam *Maurits* zijn er nooit geweest. Van verreweg de meeste dezer personen is zonder meer duidelijk dat zij, direct of in-

direct, naar de beroemde stadhouder genoemd zijn. Eens te meer een bewijs welk een hoogachting en sympathie men, vooral in de 17de eeuw, toonde en voelde voor de „held van Nieuwpoort".

Als we deze personen de revue laten passeren, dan kunnen we het volgende opmerken:

1. *Maurits August Philips graaf van Nassau* werd 18 dec. 1564 geboren te Brussel en 3 febr. 1565 gedoopt te Breda, waar hij reeds op 8 dec. 1566 overleed, Behalve drie dochters had *Willem de Zwijger* voorts uit zijn, op 24 aug. 1561 te Leipzig gesloten huwelijk met *Anna van Saksen* nog een zoon:

2. *Maurits* prins *van Oranje,* geboren **te** Dillenburg 13 nov. 1567, stadhouder na 1585, overleden te 's-Gravenhage 23 april 1625. Van zijn halfbroer *Philips Willem* erfde hij in 1618 het prinsdom Oranje. *Maurits* was nimmer gehuwd, doch had verschillende onwettige zonen. Zijn drie kleinzoons, de heren van *la Lecq, Odijk* en *Ouwerkerk* werden op 24 april 1679 door keizer Leopold 1 in de rijksgravenstand verheven. Op 26 sept. 1625 werd het stoffelijk overschot van prins Maurits bijgezet in de grafkelder van de Nieuwe Kerk te Delft.

3. *Maurits* graaf *van Nassau-Weilburg* was de 'vijfde van de negen zonen van *Lodewijk II* en werd 15 sept. 1599 geboren, hij stierf op 27 'mei 1601. Zijn grootvader *Albert van Nassau* was een afstammeling van de Rooms-Koning *Adolf van Nassau,* die 2 juli 1298 bij Gelnheim sneuvelde. *Adolf*'s vader *Walram van Nassau* verdeelde 17 dec. 1255 de familiebezittingen. met zijn broeder *Otto I,* waardoor de Ottose en Walramse lijnen van het huis *Nassau* ontstonden. *Jan IV* (1410-1475) was de achterkleinzoon van *Otto II,* 'die weer een kleinzoon was van *Otto I.*

4. *Maurits Lodewijk* graaf *van Nassau-Dillenburg* was de jongste zoon van graaf George, die eerst Beilstein en later Dillenburg verwierf. Hij werd 2 mei 1603 op slot Dillenburg geboren, stierf aldaar 13 maart 1604 en werd de volgende dag begraven.

5. Jonker *Willem Maurits van Nassau,* heer van Grimhuizen, was de oudste zoon van *Justinus van Nassau en* werd (wellicht) in juni 1603 (te Breda?) geboren. Hij werd genoemd naar zijn grootvader *Willem de Zwijger* en zijn oom Prins *Maurits* en kreeg 21 nov. 1632 een aanstelling als ritmeester over een vaan van de Staatse ruiterij. Hij werd op 22 nov. 1638 in de Hooglandse kerk te Leiden begraven en liet drie kinderen na uit zijn huwelijk met *Maria van Aerssen van Sommelsdijck.* Zijn enige kleinzoon *Jacob Willem Maurits van Cats* (1665—1743), heer van Coulster, was ambassadeur in Spanje tijdens de regering van koning Philips V.

6. *Johan Maurits* graaf en na 25 nov. 1652 vorst *van Nassau-Siegen* werd 17 juni 1604 geboren op slot Dillenburg. Hij was het dertiende van de vijf en twintig kinderen van *Jan de Middelste van Nassau* en werd bekend als gouverneur van Brazilië (1637-1644). Vaak wordt hij aangeduid als *„Maurits de Braziliaan"* en in Duitse geschriften als *„de grote Maurits".* Hij was Brandenburgs stadhouder te Kleef en liet te 's-Gravenhage het Mauritshuis bouwen. Op 17 januari 1668 ontving hij commissie van de Staten-Generaal als veldmaarschalk van het Staatse leger. In het rampjaar 1672 speelde, hij onder *Willem III* een zeer belangrijke rol, Hij stierf ongehuwd op Berg en Daal bij Kleef 20 dec. 1679 en werd later bijgezet in de Fürstengruft te Siegen.

7. *Maurits van Nassau,* onwettige zoon van de stadhouder Prins *Maurits* bij *Margaretha van Mechelen,* geb. eind 1604, overleed 5 juni 1617 aan de pest,

8. *Carel Maurits van Nassau,* onwettige zoon van de stadhouder Prins *Maurits* bij *Anna van de Kelder.* Hij trad in dienst van de infante Isabella, die hem 12 maart 1629 aanstelde in de compagnie van Claude de Lannoy, gouverneur van Maastricht. Hij maakte 28 sept. 1636, vertoevende in het kamp te Sprang bij Breda, een testament ten behoeve van zijn zuster *Anna* en overleed (naar men opgeeft) vóór 14 sept. 1646. (Zie Ned. Leeuw 1964, krol. 63.)

9. *Maurits* graaf *van Nassau-Saarbriicken* werd als 'oudste van zeven zonen op 23 juli 1618 geboren; overleed op 26 nov. van dat jaar te St. Arnoul bij Saarbrücken.

10. *Maurits* graaf *van Nassau-Dietz,* jongste zoon van de Friese stadhouder *Ernst Casimir,* werd 21 febr. 1619 ('s morgens om 6 uur) geboren en stierf' te Groningen 18 sept. 1628. Samen met zijn twee dagen later gestorven zusje werd hij te Leeuwarden bijgezet. Hun grafmonumenten werden in 1795 door de patriotten verwoest. Hij was kapitein van een compagnie infanterie ter repartitie van Groningen.

11. *Maurits Frederik* graaf *van Nassau-Siegen,* enige zoon van de veldmaarschalk *Wiilem van Nassau,* heer van Poederoijen, geb. 20 januari 1621, ingeschreven als student te Leiden 1633, kapitein van een compagnie te voet 27 mei 1636, sneuvelde bij Calloo 17 juni 1638 (voor de ogen van zijn vader). Hij werd begraven te Heusden in de kerk, die in 1944 werd vernield.

12. *Maurits Hendrik* vorst *van Nassau-Hadamar,* geb, 24' april 1626 als derde zoon van *Johan Lodewijk,* die in 1629 te Wenen tot het katholicisme overging. Zijn oudere broers, zijn vroeg gestorven, zodat hij zijn vader in de regering te Hadamar op moest volgen. Hij huwde drie keren, zijn eerste vrouw was een zuster, en de tweede een dochter van *Johan Frans Desideratus van Nassau-Siegen.* Hij overleed 24 januari 1679 en werd bijgezet te Hadamar. Slechts twee van zijn tien zoons overleefden hem !

13. *Maurits Lodewijk (Z)* graaf *van Nassau-Lalecq,* geb. 1631, oudste zoon van *Lodewijk van Nassau,* heer van Beverweerd, ingeschreven aan de Universiteit te Leiden 1647, kolonel der cavalerie en gouverneur van Sluis, overleed 23 april 1683, nalatende één zoon. Bij zijn belening met Beverweerd op 12 aug. 1665 wordt hij slechts met één voornaam *(Maurits)* aangeduid.

14. Jonker *Maurits François van Nassau,* geb. ± 1642, was de jongste zoon van *Hendrik van Nassau,* die in 16.18 geappointeerde bij de compagnieskolonel van het regiment Châtillon te 's-Gravenhage was. Hij verkocht in 1712 een woon- en speelhuis aan het Zieken te 's-Gravenhage voor ƒ 6000 en stierf ongehuwd aldaar 6 juni 1724. Zijn overgrootvader *Hendrik van*

Nassau sneuvelde 15 juli 1558 bij Grevelingen. De stamvader van deze *Nassau's* was *Jan van Nassau,* kastelein van Heusden, † 1506, bastaardzoon van *Jan IV* graaf van *Nassau. Hendrik van Nassau* († *1558)* had een broer *Paul,* wiens dochter *Barbara van Nassau* de moeder was van de bekende jonkvrouwe *Margaretha van Mechelen.* Deze *Margaretha* was niet alleen de moeder van no. 7, doch ook van *Lodewijk van Nassau-Beverweerd* (1602—1665), van wie de *Nassau-Lalecq*'s afstamden.

15. *Willem Maurits* vorst *van Nassau-Siegen,* geboren 18 januari 1649 (te Hulst, waar zijn vader gouverneur was'?), kolonel der Staatse infanterie 1673, pleegzoon van *Maurits de Braziliaan,* stierf 23 januari 1691, bijgezet te Siegen. In het trouwboek van Lichtenvoorde (Geld.) werd in 1678 zijn huwelijk met *Ernestina van Nassau* ingeschreven, *Ernestina*'s grootvader *Lodewijk Hendrik van Nassau* was een broer van no. 4.

16. *Maurits* graaf *van Nassau-Ottweiler,* geboren 17 sept. 1664, was de zesde zoon van een generaal-majoor in dienst van keizer Leopold 1 en stierf reeds op 26 juli 1666. Van zijn broers dienden er drie de Staten-Generaal: *Frederik* als kolonel van het regiment Walen, *Walraad* als gouverneur van Nijmegen en *Lodewijk* ais rchout bij nacht.

17. *Maurits Lodewijk (II)* graaf *van Nassau-Lalecq,* zoon van no. 13, gedoopt te 's-Gravenhage 2 dec. 1670, stierf te Menen 26 dec. 1740 en had twaalf kinderen uit zijn huwelijk met *Elisabeth van Nassau,* dochter van zijn oom *Willem Hadriaan* graaf *van Nassau-Odijk.* Hij werd in 1709 luitenant-generaal der cavalerie, 1717 commandeur van Iperen en 1724 commandeur van Menen.

18. Jozef *Maurits* prins *van Nassau-Siegen* was een zoon van *Jan Frans Desideratus* (die als gouverneur van Opper-Gelder in Roermond woonde) en een kleinzoon van *Jan de Jonge* (die in 1613 Rooms-Katholiek en in 1624 ridder in de Orde van het Gulden Vlies was geworden) . Hij werd 16 mei 1676 geboren en stierf 28 jan. 1677.

19. *Willem Maurits* graaf *van Nassau-Lalecq,* zoon van de beroemde *Hendrik* graaf *van Nassau, heer* van Ouwerkerk, werd evenals deze veldmaarschalk der Verenigde Nederlanden. Hij werd 10 dec. 1679 gedoopt te 's-Gravenhage en woonde in zijn jeugd op het Lange Voorhout 5 aldaar. In 1695 kreeg hij met zijn broers in Engeland het burgerrecht: de oudste broer werd Earl of *Grantham. Willem Maurits,* dcongaans graaf *Maurits* genoemd, wordt vaak verward met zijn neef *Maurits Lodewijk II,* die hem in Iperen opvolgde. Zijn enige zoon *Hendrik* (1710—1735) was captain of the guards en sneuvelde aan de Rijn. Zelf stierf hij 26 mei 1753 te 's-Gravenhage, te Ouderkerk is zijn grafmonument.

20. *Maurits* graaf *van Nassau-Lalecq* was de jongste zoon van *Willem Hadriaan* graaf *van Nassau,* heer van Odijk, en werd 22 juli 1681 te 's-Gravenhage gedoopt. Hij was heer van Driebergen, stierf te Middelburg 23 mei 1745 ongehuwd en werd 6 dagen later bijgezet in de grafkelder te Ouderkerk aan den IJssel.

21. Lord *Maurits van Nassau* was de derde zoon van *Willem van Nassau,* heer van Zuijlenstein, die in 1695 tot Earl of *Rochford* werd verheven, nadat hij Willem 111 naar Engeland had vergezeld, als adjudant-generaal. De (latere) Lord *Maurits* werd 21 juni 1685 te Leersum gedoopt, was kolonel der Engelse infanterie, maakte 27 juli 1720 te Londen zijn testament en stierf vóór 17 aug. d.a.v. ongehuwd. Onwettige nakomelingen van een zoon van zijn broer *Frederik (1684-1738)* wonen nog in Engeland en dragen de naam *Nassau.*

22. *Maurits Lodewijk* graaf *van Nassau-Lalecq,* tweede zoon van no. 17, werd 4 aug. 1694 gedoopt te 's-Gravenhage. Doopgetuige was Koningin Mary, die zich liet „representeren". Hij overleed 15 febr. 1700 en werd bijgezet in Ouderkerk.

23. *Maurits Cornelis* graaf *van Nassau-Lalecq,* vierde zoon van no. 17, werd gedoopt 25 aug. 1700 te 's-Gravenhage; doopgetuige was *Cornelis van Nassau* (broeder van no. 19), die heer van Woudenberg was en als generaal-majoor der infanterie op 12 juli 1712 tijdens de slag bij Denain in de Schelde verdronk. *Maurits Cornelis* werd 14 maart 1702 bijgezet in Ouderkerk, nog geen 2 jaar oud.

24. *Jan Willem Maurits* graaf *van Nassau-Lalecq,* zesde zoon van no. 17; zijn geboortedatum (± 1706) is niet bekend. Doorgaans aangeduid als *Maurits,* had hij evenals vele verwanten een eervolle loopbaan in het Staatse leger, hij werd in 1766 generaal-majoor en in 1779 luitenant-generaal der infanterie. Hij stierf ongehuwd te Kleef 5 aug. 1783 en werd bijgezet te Ouderkerk.

25. *Willem Maurits* prins *van Nassau-Siegen,* vierde zoon van vorst *Frederik Willem I,* werd 1 maar: 1717 te Siegen geboren en aldaar 10 maart gedoopt. Een 18de-eeuwse Duitse encyclopedie in de Kon. Bibliotheek noemt hem per abuis kolonel. Hij stierf reeds op 5 aug. 1719 en werd 2 dagen later bijgezet in de Fürstengruft aldaar.

26. *Maurits Lodewijk van Nassau,* onwettige zoon van de gouverneur van Menen (no. 17) bij *Helena van der Ploegh,* gedoopt (R. Katholiek) te 's-Gravenhage 9 april 1724, stierf op jeugdige leeftijd.

27. *Maurits Lodewijk (111)* graaf *van Nassau-Lalecq,* enige zoon van *Floris* graaf *van Nassau-Lalecq* (die op Paushuize in Utrecht woonde) en diens. eerste vrouw *Cornelia Ivoy,* gedoopt te Doorn 16 sept. 1742, overleed te Utrecht 6 okt. 1768 ongehuwd, begraven te Ouderkerk. Zijn moeder's moeder *Johanna Aiida van der Horst (* 1682-1717) was een dochter van *Alida Maria Kievit,* die weer een kleinkind was van admiraal *Maarten Harpertsz. Tromp.*

28. *Maurits Lodewijk* graaf *van Nassau-Lalecq,* gedoopt Zaltbommel 23 sept. 1787, derde zoon van *Floris* graaf *van Nassau-Lalecq,* halfbroer van de voorgaande, en van *Barbara Arnolda Lemmers* (de dochter van een admiraal), werd reeds op 25 okt. d.a.v. bijgezet te Ouderkerk,

29. *Maurits Lodewijk (IV)* graaf *van Nassau-Lalecq,* gedoopt Leerdam 29 april 1789, broeder van de voorgaande, luitenant in het tweede regiment kurassiers 1807, kwam in 1814 te Emsjilof tijdens de

Overzicht:

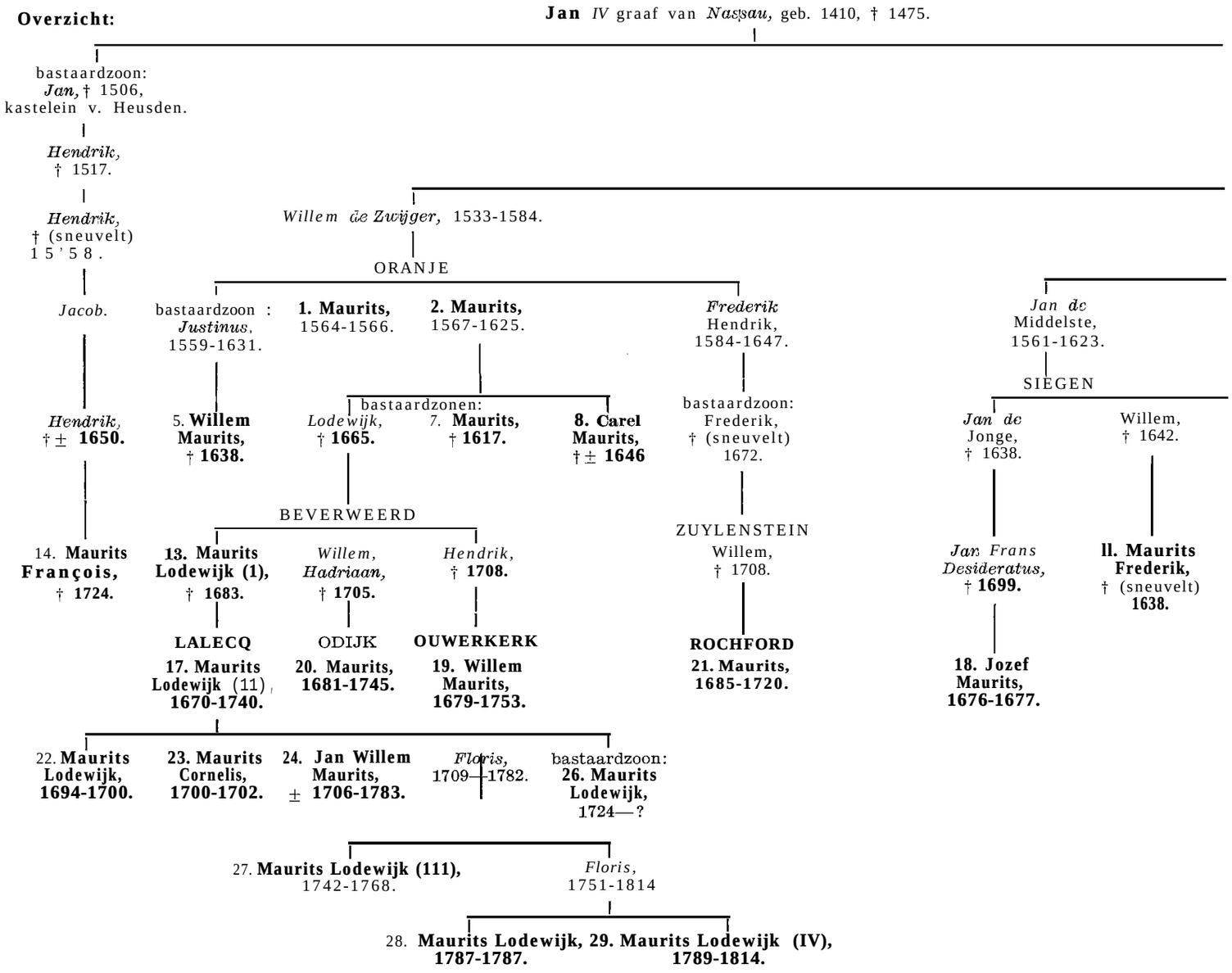
Jan *IV* graaf van *Nassau,* geb. 1410, † 1475.
bastaardzoon: *Jan,* † 1506, kastelein v. Heusden.
Hendrik, † 1517.
Hendrik, † (sneuvelt) 15'58.
Jacob.
Hendrik, † ± **1650.**
14. **Maurits François,** † **1724.**
Willem de Zwijger, 1533-1584.
ORANJE
bastaardzoon: *Justinus,* 1559-1631.
5. **Willem Maurits,** † **1638.**
1. Maurits, 1564-1566.
2. Maurits, 1567-1625.
bastaardzonen: *Lodewijk,* † **1665.**
7. **Maurits,** † **1617.**
8. Carel Maurits, † ± **1646**
BEVERWEERD
13. Maurits Lodewijk (1), † **1683.**
Willem, Hadriaan, † **1705.**
Hendrik, † **1708.**
LALECQ
17. Maurits Lodewijk (11), 1670-1740.
ODIJK
20. Maurits, 1681-1745.
OUWERKERK
19. Willem Maurits, 1679-1753.
22. **Maurits Lodewijk, 1694-1700.**
23. Maurits Cornelis, 1700-1702.
24. Jan Willem Maurits, ± **1706-1783.**
Floris, 1709—1782.
bastaardzoon: **26. Maurits Lodewijk,** 1724—?
27. **Maurits Lodewijk (111),** 1742-1768.
Floris, 1751-1814
28. **Maurits Lodewijk, 1787-1787.**
29. Maurits Lodewijk (IV), 1789-1814.
Frederik Hendrik, 1584-1647.
bastaardzoon: Frederik, † (sneuvelt) 1672.
ZUYLENSTEIN
Willem, † 1708.
ROCHFORD
21. Maurits, 1685-1720.
Jan de Middelste, 1561-1623.
SIEGEN
Jan de Jonge, † 1638.
Jan Frans Desideratus, † **1699.**
18. Jozef Maurits, 1676-1677.
Willem, † 1642.
ll. Maurits Frederik, † (sneuvelt) **1638.**

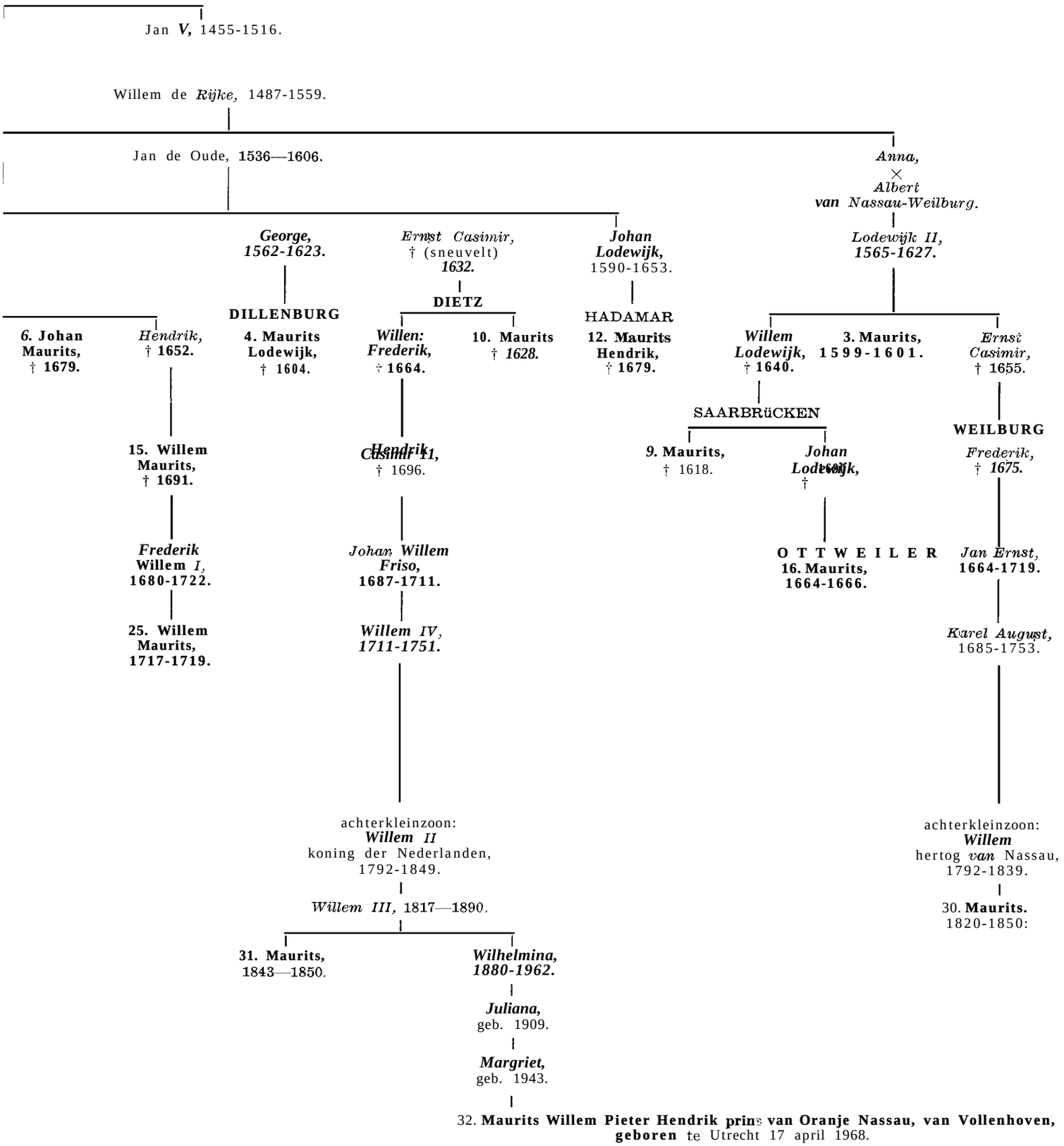
Jan V, 1455-1516.
Willem de Rijke, 1487-1559.
Jan de Oude, 1536—1606.
Anna, × Albert van Nassau-Weilburg.
George, 1562-1623.
Ernst Casimir, † (sneuvelt) 1632.
Johan Lodewijk, 1590-1653.
Lodewijk II, 1565-1627.
DILLENBURG
DIETZ
HADAMAR
6. Johan Maurits, † 1679.
Hendrik, † 1652.
4. Maurits Lodewijk, † 1604.
Willen: Frederik, † 1664.
10. Maurits † 1628.
12. Maurits Hendrik, † 1679.
Willem Lodewijk, † 1640.
3. Maurits, 1599-1601.
Ernst Casimir, † 1655.
SAARBRüCKEN
WEILBURG
15. Willem Maurits, † 1691.
Hendrik Casimir II, † 1696.
9. Maurits, † 1618.
Johan Lodewijk, †
Frederik, † 1675.
Frederik Willem I, 1680-1722.
Johan Willem Friso, 1687-1711.
OTTWEILER
16. Maurits, 1664-1666.
Jan Ernst, 1664-1719.
25. Willem Maurits, 1717-1719.
Willem IV, 1711-1751.
Karel August, 1685-1753.
achterkleinzoon: Willem II koning der Nederlanden, 1792-1849.
achterkleinzoon: Willem hertog van Nassau, 1792-1839.
Willem III, 1817—1890.
30. Maurits. 1820-1850:
31. Maurits, 1843—1850.
Wilhelmina, 1880-1962.
Juliana, geb. 1909.
Margriet, geb. 1943.
32. Maurits Willem Pieter Hendrik prins van Oranje Nassau, van Vollenhoven, geboren te Utrecht 17 april 1968.

oorlog tegen Rusland om het leven. Met zijn broer Jan *Floris Hendrik Karel* graaf ***van*** *Nassau* is het geslacht *Nassau-Lalecq* in 1824 uitgestorven.

30. *Maurits Willem August Karel Hendrik* prins *van Nassau*, geboren 21 nov. 1820 als derde zoon van *Willem* hertog *van Nassau*, werd luitenant-kolonel der huzaren in Oostenrijkse dienst, stierf ongehuwd 23 maart 1850 en werd bijgezet in de grafkelder te Weilburg aan de Lahn. Zijn broer *Adolf* werd de stamvader van het Luxemburgse vorstenhuis. Zijn zuster *Helena* was de moeder van koningin *Emma*.

31. *Willem Frederik Maurits Alexander Hendrik Karel* prins der *Nederlanden*, prins *van Oranje-Nassau*, was de tweede zoon uit het eerste huwelijk van koning *Willem III* en werd prins *Maurits* genoemd. Alle prinsen van ons vorstenhuis in de vorige eeuw hadden *Willem* als eerste naam! Het prinsje werd 15 sept. 1843 te 's-Gravenhage geboren en stierf reeds 4 juni 1850 aldaar, het stoffelijk overschot werd zes dagen later te Delft bijgezet. De namen *Frederik*, *Alexander* en *Hendrik (die* ook de twee andere zoons van *Willem III* hadden), waren respectievelijk die van de oom en de broers van de koning. *Karel* (zoals de twee broers van Maurits ook heetten) was de enige broer van koningin ***Sofie,*** moeder van *Maurits*, die van 1864 tot 1891 koning *van Wurtemberg* was.

32. *Maurits Willem Pieter Hendrik* prins ***van*** *Oranje-Nassau, van Vollenhoven*, geb. Utrecht 17 april 1968 als zoon van Mr. *Pieter van Vollenhoven* en *Margriet Francisca* prinses *der Nederlanden*, etc.

Ook drie zusters van de stadhouder prins *Maurits* noemden een zoon naar 'hem; deze waren resp. *Maurits Christiaan van de Palts* (1601—1605), *Frederik Maurits de la Tour d'Auvergne*, hertog ***van*** *Bouillon* (1605—1652), gouverneur van Maastricht, en tenslotte *Philip Maurits* graaf *van Hanau (1605-1638)*.

Tot in de 18de eeuw kwam de naam *Maurits* voor in het geslacht *De la Tour d'Auvergne*, dat in 1802 uitstierf. Ook *Frederik V van de Palts*, de Winterkoning, een andere kleinzoon van *Willem de Zwijger*, noemde één van zijn (vele) zonen naar zijn oom *Maurits*. Vele 'vorsten noemden overigens ± 1600 een zoon *Maurits*, zoals men ± 1632 vele vorstenzonen met de naam *Gustaaf Adolf* liet 'dopen.

De oudste naamgenoot onder de vorsten in die tijd was de Hessisohe landgraaf *Maurits de Geleerde* (1572—1632), volle neef van *Anna van Saksen* en schoonzoon van *Jan de Middelste van Nassau*. Verder treft men de naam dan aan o.a. in de verwante vorstenhuizen *Anhalt, Bentheim, Daun, Hohenlohe, Isenburg, Lippe, Solms, Waldeck* en *Wied*.

Zeer beroemde veldmaarschalken waren *Maurits van Anhalt* (1712-1760, achterkleinzoon van *Frederik Hendrik)* en *Maurits van Saksen (1696-1750*, achterkleinzoon van *Jan de Middelste van Nassau)*.

Na de 18de eeuw waren er maar heel weinig vorsten, die hun zoon *Maurits* noemden, de naam komt in de Almanach de Gotha sporadisch voor.

Overigens noemden in de 17de eeuw ook honderden Nederlanders, vooral adellijke officieren, hun zoon naar prins *Maurits*, de man van de krijgsschool van Europa.

Het geslacht Van Driel te Piershil en Goudswaard,

door DR. J. MAC LEAN.

1. *Jan Bastiaensz. van Driel,* geb. omstreeks 1585, schepen van Piershd 1613—1625, tr. vóór 6 dec. 1619 *Lijsbeth Huybert San (?) gers.*

De Nederlandsche Leeuw 1957, kol. 406. Mr. Dr. Maris acht het waarschijnlijk, dat *Jan Bastiaens van Driel* eerder getrouwd was met *Maertje* ***Ariens Hasemoer.***

r.a. Groote Lind no. 1, 6 december 1619: *Jan Bastiaens van Driel, te* Out Piershil, getr. met ***Lijsbeth Huybert*** *San(?)gers,* geassisteerd door *Adriaen* ***Huyberts Thool*** en *Cornelis* ***Huyberts Thool,*** mede namens *Neeltje Huybert Sanvan(?)dogter* hare suster, met consent van ***Joost*** *Adriaens Thooll* of Tol transporteren.

r.a. Piershil no. 3, 8 juni 1620: ***Jan Bastiaensx. van*** *Driel* transporteert.

Kinderen:

1. *Bastiaan van Driel,* volgt IIa.
2. *Huybert van Driel,* volgt IIb.
3. *Fijtge Jans,* tr. omstreeks 1647 *Cornelis Adriaens Vlassenbaert.*

r.a. Heer Oudelandsambacht no. 1, 3 april 1649: ***Bastiaen, Huybert*** en ***Fijtge*** transporteren.

Weeskamer Cromstrijen no. 7, 23 december 1661: ***Fijtgen Jans*** weduwe van *Cornelis* ***Ariens*** *Vlassenbaert,* geassisteerd door haar broeders ***Bastiaen*** en ***Huybrecht*** *Jans* ***van*** *Driell,* koopt haar drie kinderen uit, het oudste is ca. 13 jaar oud.

[Ia. Bastiaan Jansz. van Driel, geb. omstreeks 1620, schepen van Piershil 1657, † na 10 maart 1682, tr. 1° *Ingetie Gerrits;* tr. 2° te Dirksland (ondertr. Goudswaard 2 5 april 1666) *Annetge Jans Palm (Plan),* wonende te Dirksland, weduwe van *Johannes Jacobse Luocher;* tr. 3° te Goudswaard (ondertr. 28 okt. 1672) *Catrijntie Jacobs Leys,* „j.d. van den Coorendijck, beyde wonende alhyer"; zij is vermoedelijk een dochter van *Jacques Jansen Leys,* secretaris van Goudswaard, en *Leentge Euwouts,* (uit wier huwelijk te Goudswaard gedoopt werden *Daniel 7* juni 1643 en *Johannes 26* maart 1645).

r.a. Piershil no. 4, 17 mei 1651: ***Bastiaen*** *Jans* ***van*** *Driel* en ***Hubert*** *Jans* ***van*** *Dryel* gebroeders kopen 7 gemeten 120 roe in Nieu-Piershil.

idem, 13 mei 1654: ***Bastiaen*** *Jansz. van Driell* is schuldig en neemt hypotheek op 8 gemeten in Nieuw-Piershil. In margine 29 mei 1696 quitantie van de weduwe van *Huybert Jans* ***van*** *Driel,* ***Jan Huyberts van*** *Driel,* ***Leendert*** *Welhoeck* en ***Jan van den Bern.***

idem, 25 oktober 1654: *Bastiaen* ***Jans*** *van Dryel* alhier is. *f* 500,— schuldig.

idem, 14 juli 1659: Bastiaen ***Jans van*** *Dryel* transporteert 2 morgen aan ***Hubert Jans van*** *Driel.*

Not. archief Piershil 6826, 23 april 1675: Huweliikse voorwaarden van ***Jan*** *Leenderse Hoogerwoude* j.m., zoon van *Aerjaentie Pieters,* met ***Arentie Maertens,*** stiefdochter van *Bastiaen Jans van Driel,* wonende in de Eendrachtspolder.

idem, 26 maart 1678: Sr. *Bastiaen* ***Jans van*** *Driell* geeft procuratie.

idem, 3 januari 1679: Sr. *Bastiaen* ***Janse van*** *Driel* en *Catrijntie Jacobs* ***Leys,*** ziek, testeren. Er is sprake van voorkinderen en een nakind.

idem, 14 maart 1679: Sr. *Daniel* ***Leys,*** *Susannetie Jacobs* ***Leys*** weduwe van *Crijn Pieterse* ***van der*** *Sluys* met haar zwager ***Jan*** *Heynricxs* van *Rije,* Sr. ***Michiel Schouhamer,*** getrouwd met *Adriana* ***Leys*** broeders en zusters van wijlen *Catrijntie* ***Leys,*** die getrouwd was met ***Bastiaen Jans van*** *Driel* sluiten een accoord met de laatstgenoemde. Hij ontvangt 7 gemeten in de Oude Coorndijk. Ten N. Van *Driel.*

Not. archief Oud-Beijerland 542, 10 januari 1681: ***Bastiaan Jans van Driel,*** bouman te Goudswaard geeft procuratie.

Not. archief Piershil 6826, 10 maart 1682: Sr. ***Bastiaen Jansen van Driell,*** ziek, testeert. Hij noemt zijn kinderen ***Jannegie, Lijsbeth, Maria, Jan*** en *Geertruyt,* alsmede zijn schoonzoons *Gillis* van der ***Hoeck*** en Jan Janse van Haarlem. ***Jannetie*** krijgt het vruchtgebruik van 7 gemeten in de Oude Coorndijk. Hieruit volgt misschien, dat *Jannetie's* moeder *Catrijntie* ***Leys*** is.

Kinderen:

1. *Jannetje van Driel,* tr. vermoedelijk *Pieter Jacobsz. Herwijne,* waaruit in 1696 te Zuid-Beijerland een kind werd gedoopt.

   Not. archief Oud-Beijerland 556, 28 februari 1684: *Jannetge* ***Bastiaens van Driel*** geeft procuratie aan haar zwagers *Gillis* van der ***Houck*** en ***Jan Jansse*** van ***Haarlem.***

2. *Lijsbeth van Driel,* tr. 1° Zuid-Beijerland 7 april 1680 *Gillis van der Hoek,* zn. van *Hendrik Bastiaens en Jannetje Gillis Herweyer,* en weduwnaar van *Neeltje Spruyt;* tr. 2° Oud-Beijerland 19 april 1693 *Adriaan Boender,* j.m., schepen van Goudswaard, zn. van *Willem Cornelisz.* en *Agatha Cornelisdr. Robbe.* Zij woont dan te Goudswaard.

   Not. archief Piershil 6830, 5 augustus 1722: Testament.

3. *Maria van Driel,* tr. 1° *Jan Jansz. van Haarlem* (op 7 maart 1683 werd te Zuid Beijerland uit dit huwelijk een kind gedoopt); tr. 2° te Zuid-Beijerland (ondertr. Rotterdam 8 juli 1685) *Cornelis Jansz. Abbenbroek,* j.m. van Oud-Beijerland, wonende te Nieuw-Beijerland: zij woont dan te Zuid-Beijerland.

4. *Jan van Driel,* † na 10 maart 1682.

5. *Geertruyt van Driel,* † na 10 maart 1682.

IIb. *Huybert Jansz. van Driel;* geb. omstreeks 1625, schepen van Piershil 1658, 1676,1677, dijkgraaf van Oud-Piershil 1664-1677, † omstreeks '1677, tr. (als j.m. van Piershil) Piershil 18 april 1655 (ondertr. te Poortugaal) *Trijntje Jans Kooyer,* j.d. van Hooghvliet.

r.a. Piershil no. 5, 31 mei 1664 en 15 november 1669: ***Huybert Jansz. van Dryel,*** dijckgraaff van Out Piershil transporteert met procuratie.

idem, 2 oktober 1665: ***Huybert Janssz. van Dryel*** Dijckgraeff van Out Piershil koopt 33 roe in Nieu Piershil.

idem, fol. 163, ca. 1676: Sr. ***Huybert Jans*** van *Driel* dijckgraeff van Out Piershil koopt 6 gemeten en een huis.

idem, fol. 175, 1677: ***Huybert Janse van Driel*** pachter.

idem, 15 april 1685: ***Trijntie Jans,*** weduwe van ***Huybert Janse van Driel,*** is schuldig. Zij neemt hypotheek op 6 gemeten, met een huys. In margine 5 augustus 1692 ***L. Welhoecq.***

idem, 13 januari 1692: ***Trijntje Jans Kooyer,*** weduwe van ***Huybert Janse van Driel,*** transporteert 6 gemeten met een huis aan *Pieterse Welhoecq.*

idem, 21 november 1697: ***Trijntie Jans Coyer,*** weduwe van ***Huybert Jans van Driel*** koopt 200 roe in Oud Piershil.

idem, 8 mei 1698: ***Trijntie Jans*** koopt 4 gemeten in Nieuw Piershil. Zij verkoopt 16 september 1698 5 gemeten 200 roe in Oud Piershil samen met 4 gemeten in Oud Piershil.

Not. archief Poortugaal 6878, 16 september 1704: *Trijntje Jans* ***Kooyer*** testeert.

Kinderen:

1. *Jan Huyberts van Driel,* deed de schepeneed te Piershil 18 dec. 1688, schepen aldaar 1688, 1689, 1690, 1691, trad af in 1692, † tussen 17 juni 1696 en 13 juli 1697 (not. 6826).

   Not. archief Piershil 6827, 25 juli 1688: Getuige.

   Not. archief Oud-Beijerland 543, 7 september 1690: schepen van Piershil.

   Not. archief Piershil 6827, 17 juni 1696: ***Jan Huybersse van Driel*** j.m., ziek, benoemt in zijn testament zijn moeder Trijntje ***Jans Koeyer*** tot erfgenaam.

2. *Maria van Driel,* tr. (als j.d. van Piershil en met attestatie van Piershil en Hoogvliet) Oud-Beijerland 20 dec. 1680 *Leendert Pietersz. Welhouck,* j.m. van Hoogvliet, schepen van Piershil 1689-1692, vermoedelijk zn, van *Pieter Leenderts* en *Magdalena Aryens,* (die 15 dec. 1647 te Poortwgaal trouwden).

   Not. archief Piershil 6826, 7 maart 1682: *Leendert Pieters Welhouck* pacht ca. 13 morgen in Eendrachtspolder, laatst gepacht door ***Bastiaen*** Jansen van *Driell.*

   idem 6827, 21 april 1697: Hij pacht ca. 11 gemeten.

   r.a. Piershil no. 5, 23 april 1698: ***Leendert Pieterse Welhoeck*** koopt 5 gemeten 80 roe. Op 15 mei 1700 koopt hij ca. 15 morgen in Nieuw Piershil en op 21 mei 1700 ca. 11 gemeten. Op 5 november 1708 is hij *f* 3000,— schuldig.

3. *Lijsbeth Hubregts van Driel,* † (aang. Hoogvliet 9 sept.) 1729 (recht *f* 6), tr. vóór 1 april 1691 *Jan van den Bergh,* schepen en ouderling te Hoogvliet in 1716, secretaris van Langebackersoort en geregtsbode van Hoogvliet in 1724, † (aang. Hoogvliet 16 aug.) 1724 (recht *f* 6).

   Lijsbeth Huberse vam Dryel, vrou van schoolmr., komt in 1690 met attestatie te Hoogvliet.

4. *Petronella Huyberts van Driel,* j.d. geboren en wonende te Piershil, ondertr. Oud-Beijerland 25 febr. 1695, attestatie gegeven naar Piershil 18 maart *Jacob Jansz. Knijnnendijk,* j.m., geb. te Numans'dorp, wonende te Oud-Beijerland. (Testis Dom. Snel pastor in Piershil) .

Het ontstaan van een wapenbord,

door N. PLOMP.

In het Jaarboekje „Oud Utrecht" van 1959 [1]) heeft Mejuffrouw Dr. A. J. Maris een artikel gewijd aan een tekening — in de collectie Van Rhemen [2])— van een wapenbord, dat in de kapittelkerk van Sint Marie te Utrecht heeft gehangen. Het wapenbord stelde de wapenschilden' voor van bisschop *Otto* ***van*** *der Lippe* en een aantal getuigen, die in 1227 een akte hadden bezegeld, waarbij het kapittel veel belang had [3]).

Mejuffrouw Dr. Maris heeft getracht de betrouwbaarheid van deze tekeningen na te gaan, doch beschikte niet over vergelijkingsmateriaal. Inmiddels zijn echter tekeningen over hetzelfde onderwerp gevonden van de hand van Van Buchell, Opt Straeten van der Moelen en D'Yvoy, waardoor het mogelijk is het werk van de vier tekenaars te vergelijken om zodoende een beeld te krijgen van de mate van betrouwbaarheid van hun werk.

Mejuffrouw Maris ontleende haar tekening aan een handschrift van Steven Gerhart van Rhemen (1615-1676) en

1) Jaarboekje „Oud Utrecht", 1959, pag. 49 e.v. Met afbeelding.
2) Deze collectie wordt bewaard in het Rijksarchief te Arnhem.
3) Vgl. Dr. P. J. Vermast in „De Nederlandsche Leeuw", jrg. 66 (1949), kolom 305 e.v.

diens zoon Steven Unico van Rhemen [4]). Steven Gerhart van Rhemen begon dit handschrift met het optekenen van kwartierwapens van overledenen. Opvallend is, dat al deze personen ongeveer tussen, 1650 en 1660 zijn overleden [5]). De door Mejuffrouw Maris gesignaleerde tekening staat tussen, die reeks en is van 'dezelfde inkt. Dit maakt aannemelijk dat Steven Gerhart van Rhemen in dezelfde periode het Utrechtse wapenbord copiëerde.

Mejuffrouw Maris signaleerde in haar artikel enkele kennelijke onjuistheden in de wapentekeningen.

Zo wordt aan „*Sweder Schoult*", de schout van Utrecht, een geschakeerd wapen gegeven, evenals aan *Everard* burggraaf van *Montfoort*. Blijkbaar rekende de tekenaar de schout tot de familie van de burggraaf. Nu komt de naam *Sweder* bij de latere *Montfoort*'s inderdaad vaak voor, doch de hier bedoelde *Sweder* heette *Sweder van Dingede* en voerde een geheel ander wapen.

Voorts wordt in het schild van *Melis van Werde* een karbonkel getekend hoewel het aannemelijk is, dat hij het wapen van *Oud-Amelisweerd* heeft gevoerd: golvend gedwarsbalkt van acht stukken.

Aldus Mejuffrouw Maris. Hieraan zou nog kunnen worden toegevoegd: *Herman van Woerden*, die blijkens de tekening in goud drie blauwe ruiten voert, terwijl de Heraut Gelre hem rode ruiten geeft [6]). En *Gerardt van Merlo* voert hier één geknopte ruit, hoewel men elders dit wapen met drie geknopte ruiten vindt [7]).

Nu rijst de vraag: aan wie zijn deze onjuistheden te wijten, aan Van Rhemen of aan de 'ontwerper van het wapenbord?

Enkele van de opgemerkte „onjuistheden" worden verduidelijkt door een tekening van de hand van M. L. van Hangest baron d'Yvoy, heer van Mijdrecht (1753-1831). Het Genootschap bezit een manuscript van zijn hand, waarin hij met grote nauwkeurigheid de wapens, heeft weergegeven, die voorkwamen op kerkramen, wapenborden en grafstenen in de vele kerken, die hij tussen 1776 en 1813 heeft bezocht. Veel van hetgeen bij op zijn reizen zag is inmiddels verloren gegaan.

Bij dit boek worden enige losse tekeningen bewaard. Een daarvan. is de hierbij afgebeelde copie van het door Mejuffrouw Dr. Maris besproken wapenbord.

Duidelijk is, dat deze tekening, die veel nauwkeuriger is uitgewerkt dan Van Rhemen dit heeft gedaan, afkomstig moet zijn van D'Yvoy. Uit een bij het manuscript behorend register blijkt, dat de tekening geknipt is uit pagina 23, welke in het manuscript ontbreekt. De hierbij afgebeelde tekening is niet alleen nauwkeuriger, doch ook volledíger dan die van Van Rhemen. Behalve het onderschrift en de wapens. van de getuigen, die we reeds uit de tekening van Van Rhemen kennen, blijkt op het — kennelijk zeventiende-eeuwse — wapenbord het wapen van bisschop *Otto van der Lippe* (midden) getekend te zijn, met rechts daarboven het wapen van de heren *van Goye en* links, in een ovaal schild, waarschijnlijk een voorstelling van Maria, als symbool van het Kapittel van Sint Marie.

Het wapen onder dat van de bisschop 'geeft problemen. Een dergelijk wapen, doch met ovale gespen, werd gevoerd door de familie *Pauw van Darthuijsen.* De enige mij bekende afbeelding, waarin dit wapen eveneens met ruitvormige gespen wordt afgebeeld, is die in het manuscript Engelen, deel 111, folio 225, in het Gemeente-archief te Utrecht.

Vergelijkt men de kleuren — bij D'Yvoy door letters aangegeven en bij Van Rhemen door arcering — dan blijkt dat laatstgenoemde aan verschillende arceringen een, andere bebetekenis gaf dan in de heraldiek gebruikelijk is:

De thans gebruikelijke arcering voor groen gebruikte Van Rhemen voor blauw, de arcering voor blauw gebruikte hij voor rood, en de arcering voor rood gebruikte hij voor zwart. Voor zwart gebruikte Van Rhemen bovendien nog, behalve de verticale arcering, egaal zwart.

Met deze afwijkingen van de heraldische regels dient men dus rekening te houden bij gebruik van het handschrift van Van Rhemen. Nu blijkt dat ook 'door hem het wapen van *Herman van Woerden* met rode ruiten, is getekend. Eveneens wordt duidelijk, dat D'Yvoy het wapen van *Gerardt van Merlo wèl* met drie geknopte ruiten heeft getekend, en dat Van Rhemen dit schild niet nauwgezet beeft gecopiëend.

Onduidelijk blijft de karbonkel in het wapen van *Melis van Werde,* dat door D'Yvoy op dezelfde manier wordt weergegeven. Nog onduidelijker wordt het wapen van *Sweder Schoult;* waar Van Rhemen het wapen tekende, dat aan de oudste burggraven *van Montfoort* wordt toegeschreven, tekende D'Yvoy dat van de latere burggraven uit het geslacht *De Rover:* drie molenijzers,

Er blijven na vergelijking van beide copieën dus enkele vragen over, welke wellicht opgelost zouden kunnen worden door vergelijking mat het wapenbord zelf. Dit wapenbord werd echter nog niet achterhaald: evenmin is bekend wie het heeft geschilderd. Wel is gebleken waaraan de schilder zijn gegevens ontleende. Mejuffrouw Maris stelde, dat op last van de kanunniken van Sint Marie 'het bord ontworpen, moet zijn, naar de zegels van het originele charter van 1227. Uit, het werk van Opt Straeten van der Moelen en Van, Buchell blijkt echter, dat dit niet het geval is..

Onder het werk van Mr. Liebert opt Straeten van der Moelen (c. 1595-c. 1666) is een copie van. een handschrift, dat destijds berustte bij *Henrick Kermans* [8]).

Henrick Jolijns alias Kermans, geboortig van Mechelen [9]), wordt sedert 1601 vermeld als kanunnik van Oudmunster te Utrecht [10]). Hij huwde daar in 1613 als *Henrick Keermans,* heer van Maneghem, met *Josina Utenbrouck* [11]), dochter van de in 1595 overleden Utrechtse advocaat *Thomas Utenbroack* [12]). *Kermans,* die op *25* maart 1629 te Utrecht overleed [13]), bezat blijkens een aantekening van, Opt Straeten

4) Collectie Van Rhemen, handschrift nr. 14. Volgens een bij de collectie Van Rhemen gevoegde getypte inventaris, zou dit handschrift zijn vervaardigd door Steven van Rhemen (1565-1644) en zijn zoon Steven, Gerhart (1615-1676). Dit komt echter niet overeen met de opmerkingen die zijn gemaakt in de inleiding op genoemde inventaris over de kenmerken van het schrift van Steven, Steven Gerhast en, diens zoon Steven Unico. Bij vergelijking met de inventarisnummers 6 en 7 bleek dan ook dat het handschrift werd samengesteld door Steven Gerhast van Rhemen, later aangevuld door diens zoon Steven Unico.

5) Eén tekening betreft een in 1672 overleden persoon, doch deze tekening is duidelijk met andere inkt gemaakt dan de vorige:

6) Uitgave Victor Bouton, Parijs 1886, deel IV, plaat CLV, pag. 141.

7) Vgl. J. B. Rietstap, Armorial Général, 2e druk.

8) Zie bespreking van het werk van Opt Straeten van der Moelen in „De Nederlandsche Leeuw" 1956, kolom 264/267. Het merendeel van zijn werk vormt de Collectie Van Asch van Wijck, in bruikleen bij het Genootschap.

9) Gemeente-archief Utrecht, Notariële archieven, nr. 188, fol. 4.

10) idem fol. 127 en 169, Berichten Hist. Gen. Utr. 1, 1, blz. 215 en 219.

11) Gemeente-archief Utrecht, Publicatieboek nr. 153.

12) Coll. Handschriften, van het Genootschap, klapper op de overluidingen van de Dom.

13) Coll. Van Asch van Wijck, deel IV, fol. 370.

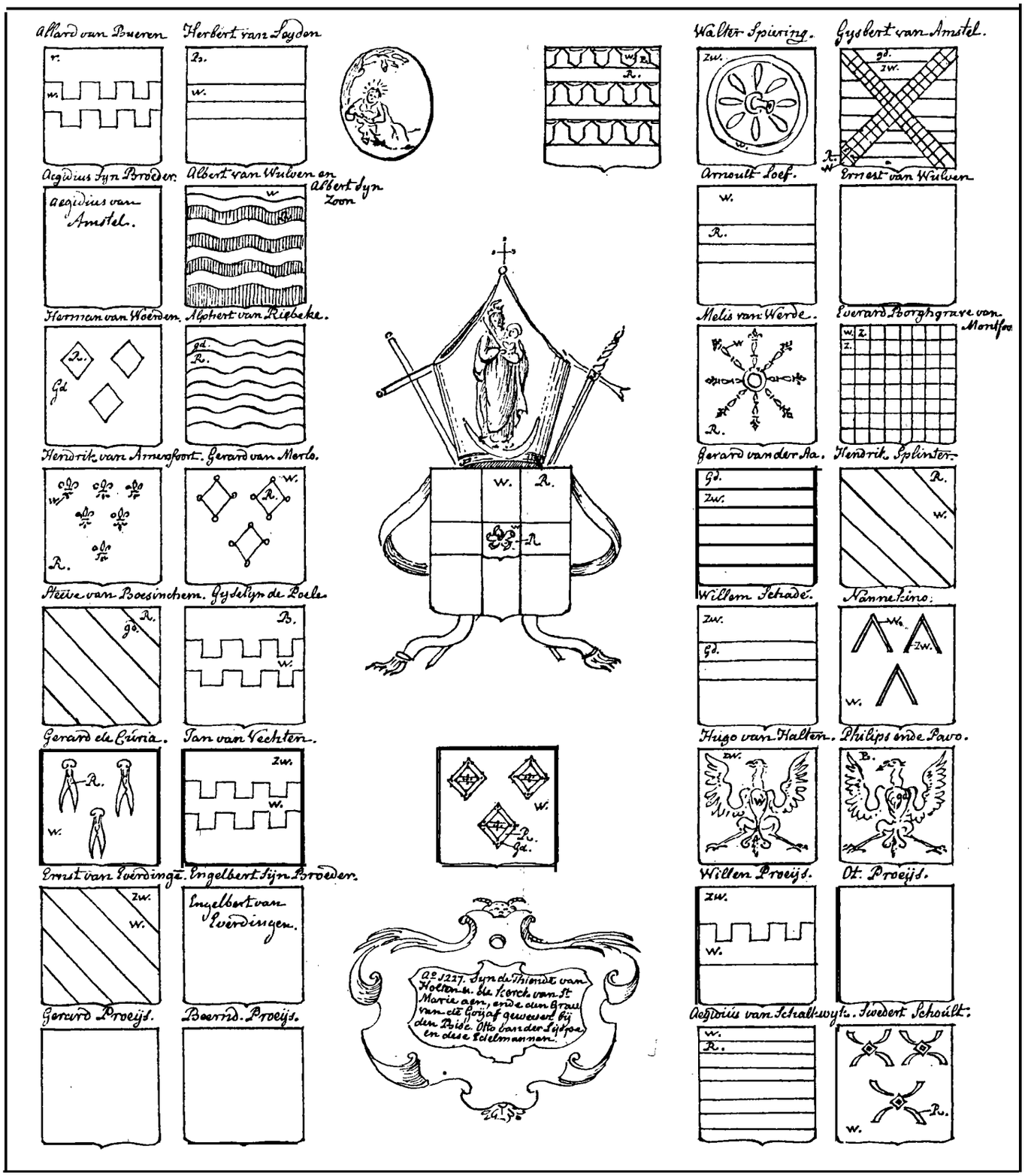

Tekening van de hand van M. L. van Hangest baron d'Yvoy van een wapenbord in de kapittelkerk van St. Marie te Utrecht.

(Handschriftenverzameling van het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde).

van der Moelen een collectie handschriften, samengesteld door ***Hubert** Utenbrouck* en anderen.

Deze ***Hubert Utenbrouck,*** Utrechtenaar van geboorte, werd luitenant-gouverneur van het graafschap Namen en hoogbaljuw van Fleury [14]). Daar breidde hij zijn collectie uit met gegevens, uit Zuid-Nederlandse bronnen [15]).

Onder hetgeen Opt Straeten van der Moelen bij Kermans copieerde was een „Groot Wapenboeck". Dit schijnt toen al zeer oud geweest te zijn, want Opt Straeten van der Moelen vermeldt boven zijn afschrift: „Gecopieert uyt seeckeren geschreven boeck berustende onder de Jolijns alias Karremans, ende is hetselvighe wat wildt gestelt alsoo de blaederen daer los ende uyt waeren ende onder malcanderen gecomen, alsmede vreemt geschreven".

Dit wapenboek bevatte de wapens van de deelnemers aan de tournooien te Compiegne (1238), Mons (1300), Brugge (1392), Utrecht (1437) en aan de veldslagen bij Kuinre (1396) en Asperen (1405), van de leden van de Broederschap van de Cleyne Calander te Utrecht en van de bezegelaars van oorkonden van 1080, 1145, 1208, 1 2 2 7, 1324 en 1371.

Wat blijkt nu uit de copie van Opt Straeten van der Moelen? De wapenserie van 1227, afgebeeld in het wapenboek van Kermans, was dezelfde als die Van Rhemen en D'Yvoy op het wapenbord vonden getekend. Verder blijkt, dat er verband bestaat tussen het wapenboek en het wapenbord. In het wapenboek stond namelijk als onderschrift bij de wapens:

„Anno Domini 1227 Sijn die tienden van Hautthen de kerck van S. Marien binne Utrecht aen, ende den graeve van Ghoij affgewesen, bij den, bisschop Otto van der Lippe ende deese navolgende edelmannen wiens waepenen hier gestelt sijn uijt de auttentique segelen.

Dese uijtspraek is A° 1252 gheapprobeert bij Gijselbert (ende) Wauther van den Ghoij, gebroederen, ende besegelt als volcht".

Men vergelijke dit met het onderschrift van het wapenbord: „A° 1227 Sijn de Thienden van Holten etc. de kerck van St Marie aen, ende den Grav. van den Goij afgeweesen bij den Bisc. Otto van der Lippe en dese Edelmannen." [16])

Het is duidelijk dat het onderschrift van het boad ontleend is aan het wapenboek van Kermans. Naar de copie van D'Yvoy te 'oordelen, dateert dit bord uit de zeventiende eeuw. Opt Straeten van der Moelen's copie is <gedateerd 1644. Het klad, waarnaar hij toen werkte, is bewaard gebleven en bij het net gebonden. Deze kladaantekeningen zijn niet gedateerd, dooh moeten vóór de dood van Kermans, en dus vóór 1629 zijn vervaardigd. Opt Straeten van der Moelen kan dus in de vervaardiging van het bord de hand hebben gehad.

Behalve Opt Straeten van der Moelen copieërde echter ook Van Buchell de handschriften bij Kermans. Onder de werken van Van Buchell, welke in 1906 werden geveild, was er één, waarvan de inhoud overeenkomst vertoont met het wapenboek bij Kermans [17]).

Dat hij de verzameling Kermans gebruikte,, blijkt voorts uit

14) Coll. Hss. v. h. Gen., Coll. Wagner nr. 59/7, naar Van Buchell, Liber E, fol. 284.

16) Coll. Van Asch van Wijck, deel VIII, fol. 47 e.v.

15) Naar D'Yvoy. Zijn copie verschilt in spelling een weinig met die van Van, Rhemen, welke door Mej. Maris werd geciteerd.

17) Veiling bij Fred. Muller te Amsterdam op 3 april 1906. Catalogusnummer 287.

een aantal tabellen van zijn hand, betreffende de familie *Utenbrouck,* ingebonden achterin een deel van Opt Straeten van der Moelen [18]). Bovendien is er bij het werk van Opt Straeten van der Moelen een schetsmatige copie van de hand van Van Buchell gebonden van de wapenserie van 1227. In deze copie tekent Van Buchell de wapens precies zo als Opt Straeten van der Moelen heeft gedaan. We mogen dus aannemen, dat beiden het nauwkeurig deden en dat hun copieën overeenkomen met de tekeningen in het wapenboek van Kermans. Uit deze copieën blijkt duidelijk, dat de bewering in het wapenboek van Kermans, dat de wapens daar „gestelt sijn uijt de auttentique segelen", onjuist is. Vergelijken we namelijk het wapenboek met het wapenbord, dan blijkt ook in het wapenboek aan *„Sweder Schoult"* een geschakeerd wapen toegeschreven te zijn. De onhoudbaarheid daarvan is door Mejuffrouw Maris duidelijk 'aangetoond.

Trouwens ook de burggraaf ***van** Montfoort* voerde waarschijnlijk niet dit wapen zoals hier wordt verondersteld [19]). Van Buchell heeft deze fout overgenomen en is daarin door latere genealogen gevolgd.

Het wapen van *Amelis **van Werde,*** dat ook kritiek van Mejuffrouw Maris uitlokte, was in het wapenboek, blijkens beide copieën, anders getekend dan op het wapenbord. Opt Straeten van der Moelen en Van Buchell tekenden beiden het juiste wapen (golvend gedwarsbalkt van acht stukken) met daaroverheen de karbonkel. Op het wapenbord werd blijkbaar alleen de karbonkel overgenomen. De overige wapens op het wapenbord kwamen, te oordelen naar de nauwkeurigste copie, namelijk die van D'Yvoy, geheel overeen met die in het wapenboek.

Tenslotte vond ik in de catalogus van de genealogische en heraldische tentoonstelling in de Gothische Zaal te, 's-Gravenhage, gehouden in augustus en september 1880, dat daar door J. C. van der Muelen (onder nr. 3150) een tekening achter glas werd ingezonden, waarvan de beschrijving overeenkomt met op de copie van D'Yvoy vermelde gegevens.

Na het overlijden van Van der Muelen werd diens verzameling op 7 mei 1913 bij Van Stockum geveild. De veilingcatalogus vermeldt onder nr. 430 bovengenoemde tekening, met de gegevens: „Op papier, op hout. Achter glas, In houten lijst 0.38 X 0.33. Het wapen van den Bisschop omringd 'door 35 gedachtwapens en bovenstaand onderschrift" (= Anno 1227 etc.) „Teekening uit de 17de eeuw in kleuren en goud". Mogelijk betreft het hier het oorspronkelijke wapenbord. Helaas is mij onbekend waar het thans berust.

Het bovenstaande voert tot de conclusie dat het wapenbord in de kapittelkerk van Sint Marie — slordig gecopieerd door Van Rhemen en nauwkeuriger door D'Yvoy — in de zeventiende eeuw werd vervaardigd naar een gereconstrueerde wapenserie uit een wapenboek van de Utrechtse familie Utenbrouck, berustende bij Kermans, welk wapenboek nauwkeurig werd gecopiëerd door Van, Buchell en Opt Straeten van der Moelen.

18) Collectie Van Asch van Wijck, deel 1. In deze tabellen, geeft Van Buchell een overzicht van de afstammelingen van Simon Vrederic van Zwieten, waasonder Josina Utenbrouck, gehuwd met Henrick Kermans, heer tot Maneghem.
Bij de tabellen is een copie van kwartierwapens in de „glazen" van het huis Boekhorst) bij Noordwijkerhout, waarin Van Buchell vermeldt dat „Jouffr. Anna van Woerden, vrouwe tot Vliet ende vrije Boechorst", zijn nicht is. Zij is echter niet verwant aan Van Buchell, maar wel aan Kermans, wiens schoonmoeder Emerentia van Woerden van Vliet was.

19) Hierop hoop ik in een afzonderlijk artikel nader terug te komen.

KORTE MEDEDELINGEN.

Het gedenkbord voor de generaal-majoor J. B. baron van Merlen in de kerk te Waterloo.

(LXXXIV, kol. 435).

Ter nagedachtenis van generaal-majoor *J. B.* baron *van Merlen,* als commandant van een brigade lichte cavalerie van het Nederlandse leger in de slag bij Waterloo gesneuveld, is in de kerk ter plaatse een marmeren gedenkbord aangebracht met een in het Frans gesteld opschrift, waaraan de heer P. Forbes Wels onlangs in dit maandblad een korte beschouwing heeft gewijd, resulterend in de conclusie, dat het op zijn minst genomen als aanvechtbaar moet worden aangemerkt.

Men leest op dit gedenkbord o.a. deze woorden: „tué au champ d'honneur ... à la tête de la Brigade de Cavalerie Legere belge no. 1".

De aanduiding „belge" voor een Nederlands legeronderdeel acht de heer Forbes Wels klaarblijkelijk minder passend. Toch is dit anno 1815 niet anders dan normaal.

De termen Nederland en België zijn in vroeger eeuwen min of meer identiek. Belgium is in het Humanistenlatijn de vertaling van Nederland. Er zij aan herinnerd, dat het huidige België sinds de Tachtigjarige Oorlog bekend staat als de Spaanse, later Oostenrijkse Nederlanden, ook als de Zuidelijke Nederlanden. De Republiek der Verenigde Nederlanden in het Noorden noemt zich in verdragen met buitenlandse mogendheden, als deze in het Latijn werden opgesteld: Res publica foederati (of: confoederati) Belgii. De Leo Belgicus is de Nederlandse leeuw, die Noord en Zuid tezamen kan representeren.

Wil men de aangehaalde Franse woorden van het gedenkbord correct vertalen, dan kan men niet veel anders schrijven dan: „gesneuveld op het veld van eer ..... aan het hoofd van de Nederlandse Brigade lichte Cavalerie no 1".

De heer Fonbes Wels is uitgegaan van de moderne tegenstelling tussen „Nederlands" en „belge", die niet in de geschiedenis van vóór 1830 gefundeerd en voor het jaar 1815 nog onwezenlijk is. „Belge" krijgt in het Frans pas de betekenis van Belgisch, als het koninkrijk der Nederlanden en het koninkrijk België ten gevolge van de Belgische opstand uiteen zijn gegaan. De Franse taal had toen de moeilijkheid op te lossen, dat een geschikt [bijvoeglijk naamwoord voor Nederlands in de nieuwe, beperkte zin van het woord ontbrak. Het liet zich niet onmiddellijk afleiden van Pays-Bas. „Batave" zou dienst hebben kunnen doen, indien deze term niet politiek belast was in anti-'Orangistische zin. „Hollandais" had het bezwaar, dat het strikt genomen uitsluitend op de provincie Holland kon slaan. Zo viel de keus op: „néerlandais".

Men mag de oprichters van het gedenkbord, dat de nagedachtenis van generaal-majoor *van Merlen* levendig houdt, waarachtig niet verwijten, dat ze de term „néerlandais" niet hebben uitgevonden. Ze verdienen beoordeeld te worden naar de maatstaf van hun tijd.

Wellicht zijn er lezers, die wat vreemd staan tegenover het gebruik van een term als „belge" in de zin van Nederlands, wie het moeite kost dit te aanvaarden. Zij zullen zich pas laten overtuigen door een voorbeeld, dat elke twijfel uitsluit.

Laat mij dan mogen wijzen op de bekende staatsman Mr. G. *Groen van Prinsterer,* die vele jaren de betrekking heeft bekleed van directeur van het Koninklijk Huisarchief. De eerste serie van diens vermaarde publicatie „Archives ou correspondance inédite de la maison d'Orange-Nassau" bestaande uit acht delen met een supplement, verscheen in de jaren 1835-1847. Op het titelblad van elk van die delen duidt de auteur zichzelf aan als „Chevalier de l'Ordre du Lion Belgique", d.w.z. „ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw". Een orde van de Belgische leeuw heeft nimmer bestaan. Bovendien zal men moeten erkennen, dat de heer *Groen van Prinsterer* omstreeks 1835, toen de verhouding tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de nieuwe Belgische staat nog zo gespannen was, onmogelijk voor een Belgische onderscheiding — welke dan ook — in aanmerking had kunnen komen.

Het leek mij een eis van rechtvaardigheid het gedenkbord in de kerk van Waterloo wat het gebruik van de term „belge" betreft van elke blaam te zuiveren.

De heer Forbes Wels heeft verder geponeerd, dat de generaal-majoor *J. B.* baron *van Merlen* commandant was van de Tweede Brigade lichte cavalerie. Tegen het no. 1 aan het eind van genoemde inscriptie richt zich dus nog een additioneel bezwaar. Mogelijk heeft de schrijver hierin gelijk, maar dit standpunt verdient dan met bewijzen te worden gestaafd. Het is een feit, dat op de drie Nederlandse cavaleriebrigades, die aan de slag bij Waterloo deelnamen en die tezamen een divisie uitmaakten, verschillende tellingen zijn toegepast en dat deze zaak niet zo eenvoudig ligt als men geneigd is aan te nemen. Men vgl. F. de Bas en, J. de T'Serclaes de Wommersom „La Campagne de 1815 aux Pays-Bas" deel 111 (Brussel 1908) blz. 33, Note 23 blz. 380-401, Note 24 blz. 402-407 en Note 28 blz. 422-425. Overigens wil ik dit punt gaarne ter opheldering overlaten aan de beoefenaren der Nederlandse krijgsgeschiedenis.

DRS. J. FOX.

De afstamming der Nederlandse De Monchy's van Karel de Grote.

(LXXXV, kol. 42-51, 81—98.)

Aanvullingen en verbeteringen:

k o l. *44* e n *45*, zeventiende resp. achttiende regel van boven e.v.:

nrs. 10, 20 en *21:* Een echtpaar *Cornelis Cornelisz. de Haes-Lijsbeth Huygen* heb ik te Brielle niet kunnen vinden. Wel trouwden daar op 29 dec. 1602 (ondertr. 1 dec.) *Cornelis Cornelisz.,* schipper, en *Lijsbeth Maertensdr.,* weduwe van *Lauris Willemsz.,* beiden van Brielle. Dit echtpaar liet op 30 dec. 1605 een zoon *Maerten* dopen, die m.i. identiek is met nr. 10.

k o l. 46, twintigste regel van boven:

nr. 31, *Maria Pietersdr. Verniers,* werd te Dordrecht (Grote kerk) begraven in juni 1625.

k o l. 46, noot 25:

De naam van *Willem Adriaens'* echtgenote luidt ten rechte: *Lijnke Michiel Geldensdr. Molengraeff.*

k o l. *47,* vierde regel van boven e.v.:

nr. 58, *Mattheus van Nederhoven,* wordt bij zijn huwelijk lakenverkoper genoemd; bij het verkrijgen van het poorterschap van Antwerpen kruidenier. Op 16 april 1596 werd hij nog belast met het schoutambt van het dorp Neeroeteren bij Maaseik, welk ambt hij blijkbaar tot 1607 bekleedde (R, J. Maas, Geschiedenis van Neeroeteren, dl. 11).

k o 1. 4 9, twaalfde regel van boven e.v.:

generatie VI: In deel 11 van de eerste in noot 63 (kol. 82) genoemde bron staan onder nr. 175 alliantiewapens *Van Nederhoven - Van Meeuwen* afgebeeld, anno 1620, zoals, die te Maaseik te zien waren in 1790. Dit wapen *Van Nederhoven* was: in rood vier gouden dwarsbalken (verg. Rietstap).

Helaas heb ik omtrent de ouders van *Tielman van Nederhoven* niets kunnen vinden: zijn vader zal stellig *Mattheus* geheten hebben. Ook reeds in 1445 komt een *Thews van Nederhoven* voor, ongeveer tegelijk met de in noot 46 genoemde *Tilman* (Rollen Bree) , terwijl in 1436 een *Lambertus* en ca. 1350 een *Renier van Nederhoven* worden vermeld (l'Ancien Pays de Looz 1903/'04, 57 resp. R. J. Maas, a.w. 1, 179).

k o 1. 4 9, vijfentwintigste regel van boven e.v.:

generatie IV: Het ziet ernaar uit dat *Goert van Meeuwen* een jaar eerder overleed dan de gedrukte genealogieën ons willen doen geloven: ik vond hem voor het laatst levend vermeld op 30 april 1487, terwijl op 22 okt. van dat jaar *Aert* als ,,momber sijns brdrs kint" voorkomt; aangezien deze *Aert* slechts met zijn voornaam wordt aangeduid, zal hiermede wel *Arnoud van Mewen* bedoeld zijn die toen schout van Bree was (Rollen Bree; deze vertonen echter een hiaat van april 1488 tot april 1490).

k o 1. 5 0, tweede regel van bomen:

Griet (Margaretha) van Elsrack, weduwe van *Goert van Meeuwen* (gen, IV), stierf na 18 nov. 1493 (Rollen Bree); in dat jaar procedeerde zij tegen ,,Jonffr. Margriet Daniëls huysfr." o.a. over een bedrag van XX Rijnsgulden; wellicht dateert het in noot 50 aangehaalde stuk uit deze tijd.

k o l. 5 1, eerste regel van boven e.v.:

generatie 111, *Heynrick van Mewen,* wordt slechts in de periode 1447-1451 als schout van Bree vermeld; in de jaren 1443-1447 komt hij voor als schepen van Bree en in 1457, 1463 en 1465 als schepen van het hof van der Hallen te Bree. Hij stierf tussen 29 febr. en 24 april 1468. Zijn schoonvader *Goert van Chiny* wordt in 1447 vooa het laatst als schout van Bree vermeld: hij leefde in ieder geval nog op 15 jan. 1453 (daarna komt de naam alleen nog eens voor op 22 nov. 1463; hoewel het niet waarschijnlijk is, kan hier iemand anders bedoeld zijn) (Rollen Bree). Pas in 1459 wordt het schoutambt van Bree uitdrukkelijk erfelijk gemaakt door de prins-bisschop van Luik met de benoeming van *Reinier Bormans* d e J o n g e (broeder van de met *Margaretha van Chiny* gehuwde *Daniël Bormans);* in 1475 wordt hij opgevolgd door zijn schoonzoon *Arnoud van Mewen,* zoon van de zojuist bedoelde *Hendrik* (verg. noot 103 en de in de noten 54 en 68 aangehaalde werken: zie over *Arnoud* noot 48).

k o 1. 5 1 , twaalfde regel van boven e.v.:

generatie 11: *Lijsbeth Kuyskens* overleed na 8 juni 1439 (Rollen Bree).

k o l. 8 1:

§ 5: In Recueil d'Epitaphes door Henri van den Berch staat in deel 1 onder nr. 159 de sinds lang verdwenen grafzerk beschreven van *Gerard van Meeuwen,* kanunnik en vicedecaan van St. Lambert te Luik, aldaar begraven in 1543. Hij was een zoon van *Arnoud* en een kleinzoon van *Hendrik van Meeuwen* (§ 3 gen. 111). De zerk heeft vier kwartierwapens vertoond, waarvan het wapen *Van Meeuwen* wordt beschreven als ,,drie meeuwen". Kennelijk hebben wij hier te maken met het oorspronkelijke *Van Meeuwen-wepen,* dat later als hartschild of vrijkwartier verschijnt. Blijkbaar vertoonde de grafzerk voor wat het kwartier *Van Chiny* betreft een wapen waarop slechts de afgewende vissen met de kruisjes voorkwamen.

In het archief van St. Truiden bevindt zich een oorkonde van 3 febr. 1445 met een zegel van *Dirk van Chiny* als schepen van Vliermaal. F. Straven (Inventaire analytique et chronologique des archives de la ville de Saint-Trond, deel 1, pag. 366/367) beschrijft het wapen als gevierendeeld: 1 en IV gedwarsbalkt van zes stukken, 11 en 111 een leeuw; dat zijn dus de elementen *Loon* en *Heinsberg.* Een bastaardlijn wordt niet genoemd.

ko 1. 8 4, noot 69:

Een uitgebreide levensbeschrijving van *Dirk II van Heinsberg,* graaf *van Loon* van 1336 tot 1361, is te vinden bij Jos. Daris, Histoire de la bonne ville, de l'église et des comtes de Looz (1864).

k o 1. 8 4, noot 74:

Ook volgens Quartiers généalogiques des familles nobles des Pays-Bas (1776) was *Marguérite van Chiny* een dochter van *Dirk* en *Anna van Elderen gezegd aan den Bosch,,* doch blijkens Goole en Potargent (zie noot 63) stierf zij in 1536 en voerde haar moeder het wapen *Repen,* hetgeen — uitgaande van de genealogie van De Herckenrode — erop wijzen zou dat zij een dochter was van *Jean de Chiny.*

t e g e n o v e r k o l. 8 7 / 8 8 :

Onderschrift afbeelding grafzerk: het nummer van de noot moet zijn [90]) i.p.v [72]).

k o 1. 9 2 / 9 3, noot 103:

In deel 11, blz. 346 van de uitgave der werken van Jacques de Hemricourt door C. de Borman wordt het huwelijkscontract van 1430 tussen *Mathilde de Chiny* en *Rasse de Printhagen* vermeld: als hun kinderen worden genoemd *Rasse, Jean, Godefroid, Marie en Gertrude.*

Bij J. Th. de Raadt, Sceaux armoriés des Pays-Bas et des pays avoisinants II, 177 blijkt sub voce *Kannarts* althans iets over de familieverhoudingen: op 16 januari 1451 wordt een huwelijkscontract gesloten van een zoon van *Willem Mobben* wiens zwagers *Dirck van Chiny,* rentmeester van het Land van Loon en schepen van Vliermaal, en *Rasse van der Prinfhagen* aanwezig waren. *Dirk* en *Mathilde van Chiny* waren dus broer en zuster, terwijl een tweede zuster *(Catharina?)* met *Willem Mobben* gehuwd was; allen kinderen van *Godfried van Chiny,* heer van Gruitrode?

Blijkens l'Ancien Pays de Looz, jrg. 1898, pag. 56, werd een (jongere) *Dirk van Chiny* (wellicht de in 1487 vermelde stadhouder van het leenhof van Diepenbeek) gedood bij een aanval op Maaseik op 31 dec. 1489, waarna zijn weduwe *Anne Scholteten Willemsdr.* hertrouwde met *Hendrik Custers alias Karydder.* Eerstbedoeld echtpaar komt in aanmerking als ouders van *Willem van Chiny,* heer van Rooi.

Uit hetzelfde tijdschrift (jrg. 1903/'04 blz. 57) blijkt nog dat in 1436 een *Godefroid van Chiny,* pastoor van Kaulille, een maître *Godefroid van Chiny j u n i o r* en een *Dirk van Chiny* gerechtigd waren tot enkele prebenden van de dorpskerken rond Maaseik. In 1444 en 1445 procedeert *Goert van Chiny,* schout van Bree, over een tiend van Kaulille, gekomen van heer *Goert van Chiny* die daar pastoor was geweest (Rollen Bree). Zou hier een vroegere of nevenfunctie van de in 1438 overleden kanunnik van St. Servaas bedoeld zijn? *Godefroid j r.* is wellicht degeen die in 1446 werd ingeschreven aan de universiteit van Leuven en die in 1479 als kanunnik van St. Jan te Luik overleed.

MR. G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS.

Ubbena.

(LXXXIV, kol. 126 e.v.).

Dr. W. J. Formsma maakte mij attent op de processtukken H. A. Farmsum nr. 108 in verband met de vier opgenomen huwelijken van VIIa *Willem Ubbena* op Boelsiersema te Leermens. Deze leefde gelijktijdig met VIb, 1. *Willem Ubbena te* Eenum. Uit de processtukken blijkt echter, dat in 16 10 verschenen „*Wilhelm Ubbena toe Boelziersema* die olde mytsampt zijn Soene *Wilhelm Ubbena* de junger als nu tertijt mundich zijnde" als verkopers en *Wilhelm Ubbena te* Eenum als koper.

Aangezien *Alyt van Haersolte* kinderloos overleed is deze *Willem Ubbena* Jr. een zoon van *Adelheid Clant*. Het vierde huwelijk van VIIa *Willem Ubbena* vervalt hiermede en *Elizabeth de Sigers ter Borch trouwt te* Groningen op 31 okt. 1613 met *Willem Ubbena* Jr. Dit echtpaar kreeg de twee dochters *Aaltien* en *Johanna*, die onder VIIa, 3 en 4 vermeld staan en dus nu een generatie opschuiven.

Ir. T. W. Siertsema.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

F. Goole en P. Potargent, Graf- en gedenkschriften uit de provincie Limburg. [Z. pl.,] 1967. dl. 11.

Twee jaren na verschijning van het lste deel werd de genealogische wereld verrast met de publikatie van het 2de deel van dit werk. Dit laatste deel behandelt de plaatsen: 1. Bree (vervolg), Maaseik, Stokkem, 2. Rummen, Attenhoven, Engelmanshoven, Gingelom, Henis, Jeuk, Klein-Jeuk, Kortijs, Mettekoven (domein van Bokrijk), Muizen, Niels-St.-Truiden, Rukkelingen, Vorsen, Wellen, Waltwilder, 3. Munsterbilzen (abdij en gemeente), 4. Eigenbilzen, Zutendaal, Herten, Schalkhoven, 5. Bilzen. Een lexicografisch naamregister op de familie- en plaatsnamen besluit het werk. Op de zerken o.a. de namen *Aspremont-Lynden, Bentinck, Van Elderen, Heeren, Hoensbroeck, De Horion, Morren* en *Nootstock*.

Tablettes du Hainaut. Généalogie, histoire, héraldique. Publ. sous la dir. de Cl. R. Paternostre de la Mairieu. Grandmetz [,1967]. dl. VJ.

P. de Lattre S.J., Les Jésuites de l'ancienne province Gallo-Belge, aux Archives de l'Etat à Mons. Lettres mortuaires 1627-1773. In genoemd archief wordt een verzameling met 969 necrologische aantekeningen omtrent bedoelde Jezuieten bewaard, In de 17de en 18de eeuw was het gebruik, indien een der orde-leden 'overleed daarvan aan de leden van de provincie bericht te zenden. Deze berichten bevatten plaats, datum en oorzaak van overlijden, korte schets van de loopbaan enz. Op de hier gegeven lijst naast andere de namen: *Aux Brebis, Boucher, Boutmy, Cambier, Creton, Douglas, Fournier, De Landas, Lievens, De Maulde, Mouton* en *Sauvage*. — Descendances des *De Bay*. Compléments et corrections. In deze aanvullingen en verbeteringen op hetgeen over genoemd geslacht in de dln. 1 t/m 111 van dit werk is gepubliceerd treft men aan: 1. een fragment-genealogie (5 generaties) *Wiggers*. Het fragment vangt aan met *Bernardus Wiggers*, geb. Amsterdam 1783, tr. *Bernardine Schmiddes*, geb. Amsterdam 1809. Nageslacht van dit echtpaar te Vlissingen 1848), Antwerpen (1875), Hamburg (1903, 1906, 1909) en Brussel, (1944, 1948). Verwantschap van het geslacht *Wiggers met* het geslacht De *Bay* is er niet; 2. 64 kwartieren van *Alfred Lucas*, geb. Schaerbeek 8 nov. 1909 met kwartieren *Gulikers* (Bunde), *Houben* (Obbit, wellicht is bedoeld: Obbicht), *Kennis* (Putte), *Kirchhof* (Schellingwoude), *Stielen* (Weert), *Voncken* (Maastricht), *Weyckmans* (*Weekmans, Weegmans;* Meerssen) en *Wolf(f)s* (Maastricht). — P. de la M., Table alphabétique des noms de personnes contenus dans les Notices généalogiques tournaisiennes ... et dans Notes étymologiques, héraldiques, généalogiques enz.

A. Tønnesen, Helsingørs bomaerker. København, 1968,

Na een inleidende tekst van 49 blz. volgen de lijsten met namen van hen, die een huismerk hebben gevoerd. Behalve persoonsnamen, data, beroepen of functies worden de vindplaatsen van de merken vermeld. In margine is bij elke *persoon* een kleine tekening van het door hem of haar gevoerde merk opgenomen. De lijsten zijn naar de hoofdvorm van de merken ingedeeld. Derhalve treft men de volgende hoofdstukken aan: Merkurstav", „Kors," „Pil," „Krog," Andre med lodret hovestav," „Graesk kors," „Hagekors," „Andreaskors," „Timeglas," „Halvt timeglas," „Kedelkrog," „Firkant," „Trekant," „Pentagram," „A-typen," „Sparre," „Sjaeldne typer," „Initialbomaerker," „Monogrammer," „Genstandsmaerker." Een lexicografisch naamregister sluit dit door „Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie" in de Deense taal uitgegeven geschrift af. Met gegevens over: *Karen Jonasdatter Charisia, Gert van Groningen+ Hans van Paeschen, Jochum Quandt* en *Hans van Steenwinckel*.

Handelingen ... Société d'Emulation te Brugge, dl. CIV (1967), afl. 1/2.

A. Dewitte, De kapittelschool van de collegiale Sint-Salvator te Brugge, 1515—1594. In de Bijlagen tot deze studie zijn opgenomen: 1. Lijst der magistri cantus 1518-1577, waarop o.m. voorkomen *F. Coppens, Bertrand Nicolaï, Jacob Pierson* en *Johannes Pollet* en 2. Lijst der pueri chorales 1520-1590 noemende o.a. *Joannes Cambier, Guilliaenken de Crane, Johannes de Quesne*. — C. Wyfels, Note sur les marcs monétaires utilisés en Flandre et en Artois avant 1300. — Uit een korte mededeling van L. Devliegher over „De tekening van de Brugse boetprocessie" blijkt, dat op het Stadsarchief te Brugge en hs. van de Brugse schilder en kroniekschrijver *P. Ledoulx* (1730—1807) berust, getiteld: Levens der konstschilders, konstenaers en konstenaeressen ... de welke van de stadt van Brugge gebooren sijn ofte aldaer hunne konsten geoefent hebben.

Eigen Schoon en de Brabander, jrg. LI (1968), afl. 1/2.

P. Lindemans, Herbergnamen in oud-Brussel en omgeving. — T. J. Gerrits, O. Praem., Nieuwe vondsten over Brabantse orgelmakers. (XVIIde—XIXde eeuw.)' Gepubliceerde recente archiefvondsten hebben in alfabetische volgorde betrekking op: *Egidius le Blas, Jan Boutmy, Jan Bremser, Jan Dekens,*

Hans Goltfus, Sebastiaan Gibout, Paul Munick, Jan Nau, de orgelbouwers *Van Overbeek* en *Jan van Weert.* In de voetnoten belangrijke litteratuuropgaven.

Mededelingen van de Ver. voor Naamkunde te Leuven en de Commissie voor Naamkunde te Amsterdam, jrg. XL111 (1967), afl. 3/4.

J. A. Huisman, Italiaanse plaatsnamen in Nederland. — E. Barth, Archäologie und Siedlungsgeschichte als Hilfswissenschaften der Namenforschung. — B. J. Hekket, A reconsideration of the etymologies of Daventry and Deventer. — A. P. de Bont, Noordbrabantse etymologieën. 6. Het toponiem Wintelree. — H. Buitenhuis, De representativiteit en de interpretatie van naamkundige gegevens voor het onderzoek en de spreiding der familienamen. — G. Dujardin, Nog eens: *Martens* en de waarde van telefoongidsen voor het geografisch onderzoek van familienamen. — J. Goossens, Over de representativiteit van telefoongidsen en karteringstechnieken bij het geogafisch onderzoek van familienamen.

Der Grafschafter, juni 1967.

H. Heddendorp, Geologisches Naturdenkmal in Losser: Gedenkstein für den Geologen *Staring.* Betreft het plan, in 1968 te Losser een gedenkteken op te richten ter ere van de bekende Nederlandse geoloog Dr. *Winand Carel Hugo Staring* (1808-1877). Met portret van Dr. *Staring.*

a. b., aug. 1967.

L. Sager, Die alten Neuenhauser Stadtdokumente sind wieder da. Een verheugend bericht: De na de Tweede Wereldoorlog verloren gewaande oorkonden — de oudste acte is van 1370 — zijn terecht. Zij lagen nog daar, waar zij bij het uitbreken van de oorlog waren opgeborgen nl. in een safe bij de „Kreissparkasse." — E. Kühle, Wengsel. (Wordt vervolgd.) Geeft een tamelijk uitvoerige beschrijving van genoemde mark.

a. b., sept. 1967.

H. Voort, Eine Gildehauser Einwohnerliste vom Ende des 16. Jahrhunderts. In het archief van de geref. gem. van Gildehaus bevinden zich „Rechnungen und Kontributionsregister," die voor de in die streek genealogisch geïnteresseerde van belang kunnen zijn, te meer daar deze registers een lijst van inwoners uit 1594 — dus uit de tijd van vóór de 30-j. oorlog — bevatten. Gildehaus telde in dat jaar 103 families of huishoudingen. Aan het slot van het artikel geeft de Schrijver — ons lid Dr. H. B. Voort — bedoelde inwonerslijst, waarop om. voorkomen: *Johann* en *Diderich van Beveren, Gerdt Nibbrich (Nibbrig)* en *Arndt Palthe.* — E. Kühle, Wengsel. (Wordt vervolgd.) Uit het Bentheimer burgerboek blijkt, dat verscheidene inwoners van Wengsel naar Bentheim zijn vertrokken.

a. b., okt. 1967.

E. Kühle, Wengsel. (Slot.) — H. Kohstall, Die Bentheimer Grafen und ihr Patronatsrecht über die Kirche in Salzbergen. Met afb. van de in 1889 afgebroken kerk. Noemt *Gerhardus Hardenberg.*

a. b., nov. 1967.

A. Bruns, Stadtarchiv Neuenhaus. Ein Bericht über seine Ordnung und seinen Inhalt.

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XVI (1967), afl. 10.

M. Ites, Sippenkundliche Forschungen über Nesse, insbesondere über die Familie *Aldringa* „van Ness." — W. J. Hartmann, Eine Ergänzung zu *„Hartmann 3"* im DGB 5. Ostfriesenband, Seite 329 ff. — In de rubriek „Suchfragen" een vraag *Jansonius* x *Lesterhuis, Jansonius* x *Vrylings* en *Jansonius* x *Boolmans.*

a. b., jrg. XVI (1967), afl. 11/12.

K. Ecke, Methodisch-praktische Beispiele zur ostfriesischen Familienforschung. 3. Beispiel aus Emden und dem Krummhörn. Schrijver gaat hier nader op een zijner kwartieren nl. *Petrejus* in. *Petrus Petrejus,* geb. Emden 22 aug. 1580 (als zn. van Ds. *Johannes Petrejus,* geb. 1546, pred. o.a. te Emden, volgens mededeling van † Frau M. Ites in de levensbeschrijving van *Menso Alting* vermeld, overl. Emden 2 mei 1596, oud 50 j.), stud. te Franeker 20 febr. 1598, pred. te Woerden 1602, te Emden 1611, overl. aldaar 19 jan. 1646. Met afb. van o.a. het wapen van Ds, *Johannes Petrejus* en portretten van Ds. *Petrus Petrejus.* — D. Janssen, Uebersicht der Grabsteine in der Larrelter Kirche mit den wesentlichen Angaben, Skizzen der Wappen und, soweit mir bekannt, Hinweise zur Genealogie der einzelnen Familie. Onder de 27 opgesomde grafstenen o.m. die van *Willem van Beuningen* (overl. 1709) en zijn vrouw *Eeske van Marke* (overl. 1696) en van *Lubbertus Toxopaeus,* pred. te Larrelt, overl. 1661 en zijn vrouw *Geeske Johan Fewen,* overl. 1657. Nakomelingen van laatstgenoemden leven hier te lande. — De rubriek „Antworten" bevat antwoorden op de in het vorige nummer gestelde vraag *Jansonius.* Een vraag omtrent *Adriaan Cornelisz. van Haemstede* (1525—1562?), pred. in Antwerpen en Londen treft men aan in de rubriek „Suchfragen."

Tha. J. van Alff.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Klein. Bestaat er een genealogie van het geslacht *Klein,* afkomstig uit Duitsland (Neuwied?), dat in de 18de eeuw in Suriname leefde? Omstreeks 1723 huwde te Paramaribo Ds. *Jan Martinus Klein,* predikant te Cottica, geboren te Neuwied, met *Elisabeth de Lies.* Zij hadden 5 kinderen o.a. 1) *Nicolaas Martinus Klein,* kapt. ter zee (1741—1780), die gehuwd was met *Marie Catherine Kuysten van Hoesen,* van wie nageslacht, en 2) *Catherine Elisabeth Klein* (1747—1805). die met *Abraham Lemmers* gehuwd was.

Leiden. W. **Storm van Leeuwen.**

Kleszenaar. Wie waren de voorouders van *Johan Hendrik Kleszenaar (Klessner),* die te 's-Gravenhage 7 september 1749 huwde *met Geertruy Maria Hegh?* Zijn zoon *Christiaan Hendrik Kleszenaar en* zijn kleinzoon *Jan Hendrik Kleszenaar* waren apothekers te 's-Gravenhage.

Leiden. W. **Storm van Leeuwen.**

Lastdrager (LXXXV 1'16). Op verzoek van de secretaris van Leeuwarden is 9 september 1701 in het Kerkelijk Huwelijks-Intekenregister van Amsterdam opgenomen het voorgenomen huwelijk van:

Mr. *Joan Lastdrager,* advocaat voor den Hove van Utrecht, j.m.. wonende op 't Oudekerksplijn, en *Cornelia Elisabetha van Nijsten* j.d., wonende tot Leeuwarden.

Het kind *Johanna Jacoba* uit dit huwelijk werd 25 mei 1707 in de Zuiderkerk te Amsterdam gedoopt, waarbij getuigen waren *Nicolas* en *Catharina Lastdrager.*

Bij andere kinderen waren getuigen Mr. *Nicolaus* en *Jacomina Lastdrager, Claasina van der Graat, Leonora Susanna Beck* en *Lucas Luce van Tongeren.*

Het oudste kind heette *Jan Nicolaes Lastdrager.*

De ouders van Mr. *Joan Lastdrager* zijn vrij zeker: Mr. *Nicolaes Lastdrager,* raad-ordinaris van den Ed. Hove Provintiaal van Utrecht, laatst wonende in de Heerestraet overleden te Utrecht 9 maart 1739, begraven in de Catharijnekerk, overluid in de Dom 14 maart 1739, en Juffw. *Clasina van de Graaf,* laatst wonende in de Herestraet, overleden te Utrecht 23 dec. 1707, begraven in de Catharijnekerk, overluid in de Dom 30 dec. 1707; zij laat ,,mundige kinders" na.

Mr. *Nicolaes Lastdrager* hertrouwt 29 maart 1712 in de Catharijnekerk te Utrecht *Eleonora Susanna Beck.*

Hilversum. **MR. JOS. M. F. ESKENS.**

van der **Sleesen** (of **Sleeser**). Gevraagd herkomst en voorgeslacht van *Hendrick Tielemansz. van der Sleesen (van der Sileziën!),* geb. te Utrecht (?) omstr. 1625, zakkendrager, Luthers,, eigenaar in 1664 van een huis aan de Groeneweg aldaar, † na 1716, tr.1° Utrecht 22 april 1649 *Adriaentje Pietersdr,,* † aldaar 25 mei 1675; tr. 2° Utrecht 25 dec. 1679 *Cristina (Stijntje) Jansdr. van Dordt,* ged. Utrecht 20 juni 1652, † aldaar 7 nov. 1716, dr. van *Jan Jansz.* en *Mayke Jansdr.,* kleindr. (?) van *Jan Jansz. van Dordt,* metselaar, 6 aug. 1625 poorter van Utrecht. Uit het tweede huwelijk stamt ondergetekende.

Assen. *G. C.* **HELBERS.**

Spruyt, Nadere gegevens -gevraagd over de ouders en over de verdere voorouders van *Jacoba Spruyt,* ged. Delft 31 aug. 1762, † Leiden 30 maart 1799, tr. Delft 10 nov. 1782 *Johannes van Bemmelen; zij* was dochter van *Anthony Spruyt* (waarschijnlijk commissaris van het Leidse Veer te Delft) en *Catharina Liebrecht,* die 8 okt. 1757 te Delft en 9 okt. 1757 te 's-Gravenhage ondertrouwden.

Leiden. W. **STORM** VAN LEEUWEN.

van Worcum. In een oud, met de hand geschreven Epitaphium worden de opschriften van twee grafzerken vermeld. De ene zerk moet zich eertijds te Roermond bevonden hebben, de andere te Weert.

1) Roermond: Kerk der Minderbroeders:

Worcom		*de Cock*
	Monumentum	
Hövel	Nobilis ac strenui viri	*Elshout*
	et Dni, Dni *Ludovici*	
	de Worcom Centurionis	
Elshout	suae Regiae Majestatis	*Haeften*
	qui obiit 1630 3 julii	
	R.I.P.	
Moor		*Worcom*

2) Weert (waar?):

Worcom		*Elshout*
	Obiit	
	Anno 1610 den 5 Augusti sterft	
	de weledele vrouwe *Aldegondis*	
	van Worcom vrouwe tot	
	Neerweert geboren *van*	
	Elshout-Heusden	
Hoevel		*Moor*

Beide opschriften combinerend en genealogisch vertalend, kom ik tot de volgende kwartierstaat:

Worcum X Haeften — *Elshout X Cock*

Worcum **X** *Hoevel* — *Elshout X Moor*

Worcum X Aldegondis van Elshout († 1610)

Lodewijk van Worcum († 1630).

Gaarne inlichtingen omtrent het geslacht *Van Worcum,* tevens bevestiging van de theoretisch hierboven opgezette kwartierstaat en zo mogelijk van welk ouderpaar Mevrouw *van Worcum* geb. *(van) Hoevel* een dochter kan geweest zijn. Het op de zerk te Roermond voorkomende Hoevel-wapen is gelijk aan het door de baronnen *van Hövell (Höevell)* nog steeds gevoerde wapen.

Roermond. **J. G. F. M. G.** baron VAN HÖVELL TOT WESTERFLIER.

Friese geslachten. Het ,,Stamboek van het geslacht van Kleffens", dat in 1883 als particuliere uitgave in de vorm van 200 genummerde exemplaren het licht zag, is ten dele gebaseerd op familieaantekeningen. Als belangrijkste worden genoemd:

I. De Genealogische Tabellen, opgemaakt door *Syds Gerardus' van Kleffens* (geb. 1795, ovecl. 1858), destijds in het bezit van Mevrouw de Weduwe *A. M. Miedema* geb. *van Kleffens.* Dit handschrift in folio, groot 71 bladzijden,, betreft mede de aanverwante geslachten *Houkema, Balk, Colckman, Buwalda, Smedema, Fockema, Higt* en *Snip.*

11. Familieaantekeningen, te onderscheiden in vijf verschillende handschriften, die toentertijd de heer *Oege Goslings* te Kampen toebehoorden. Hierin worden behandeld de geslachten *Goslings, Colerus, Posthumus, Potter* en *De Vries.*

Ondergetekende zoekt de huidige verblijfplaats van deze manuscripten. Elke mededeling hieromtrent is welkom.

's-Gravenhage. **DRS. J. FOX.**

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten: Mr. Drs. P. van Eeghen †, door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg. — Naamgenoten, stammende uit het huis Nassau, van Maurits prins van Oranje-Nassau, van Vollenhoven, door Dr. A. W. E. Dek. — Het geslacht Van Drie1 te Piershil en Goudswaard. door Dr. J. Mac Lean. — Het ontstaan van een wapenbord, door N. Plomp. — Korte mededelingen: Het gedenkbord voor de generaal-majoor J. B. baron van Merlen in de kerk te Waterloo'; De afstamming der Nederlandse De Monchy's van. Karel de Grote; Ubbena. — Inhoud van 'buitenlandse boeken en tijdschriften, door Tha. J. van Alff. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maand blad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 48'7073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 6 | LXXXVe Jaargang | juni 1968

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van de Heer H. H. Heldring Hommes, resp. sedert 1961 en 1933 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd: — **Voorgesteld door:**

Mr. C. J. VAN LOOKEREN CAMPAGNE, *Hart Nibbrigkade 67, Flat 37, 's-Gravenhage - 2019.* — Mr. E. IDEMA GREIDANUS, 's-Gravenhage.

L. G. C. M. VAN DIJCK O.S.A., *Ridderstraat 42, Culemborg.* — Jhr. Mr. Dr. B. R. C. M. DE ROY VAN ZUIDEWIJN, *'s-Hertogenbosch.*

A. D. DE JONGE, *Oudwijkerlaan 34, Utrecht - 2.* — Mr. A. SNETHLAGE, *Rotterdam.*

Mejuffrouw S. C. F. VAN LEEUWEN, *Koningslaan 2, Utrecht - 1.* — Jhr. Mr. C. C. VAN VALKENBURG. *Aerdenhout.*

S. LOUWSMA, *Prins Bernhardlaan 25, Driebergen-Rijsenburg.* — DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.

R. J. MULDER VAN STELLENDAM, *Joh. Maetsuyckerstraat 26, 's-Gravenhage - 2021.* — H. L. KRUIMEL. 's-Gravenhage.

J. G. HAITSMA MULIER, *Rembrandtlaan 92, Bibthoven.* — D. baron MACKAY, *'s-Gravenhage.*

J. H. T. WAGENVOORT, *Van Riebeeckstraat 12, Utrecht - 3.* — D. W. VAN LEEUWEN. *Utrecht.*

Adreswijzigingen:

Drs. Ph. M. BOSSCHER, — Den Helder, *Jan Verfailleweg 72.*

A. HOUTSCHILD, — 's-Gravenhage - 2005, *Maliestraat 14.*

Mejuffrouw H. J. DE JAGHER, — 's-Gravenhage - 2017, *Gentsestraat 185.*

H. LANGENBERG, — 418 Goch (W.-Duitsland), *Hunsberg 94.*

Drs. H. H. MALLINCKRODT, — Espe, *Hucarenlaan 15.*

A. NOOT, — Rotterdam - 8, *Pieter Postlaan 65.*

De symbolen van Stad en Land van Bergen op Zoom,

door W. A. VAN HAM.

De Brabantse nederzetting Bergen, gelegen op de hoge oever (Zoom) van de Schelde, kon zich in de loop van de dertiende eeuw tot stad ontwikkelen. Zij profiteerde van de economische en staatkundig belangrijke positie, die zij in die jaren wist te verkrijgen dank zij haar gunstige geografische ligging en de politiek van haar heren. Economisch was de stad belangrijk als centrum van het platteland van de heerlijkheid, dat voor de verwerking en de verkoop van zijn producten op de stad was aangewezen. De gunstige geografische ligging bevoaderde het bezoek aan de jaarmarkten door kooplieden uit Duitsland, Frankrijk, Engeland en de Nederlanden. De Bergse jaarmarkten vormden in de veertiende en vijftiende eeuw een waardige tegenhanger van die in het nabijgelegen Antwerpen. Staatkundig was de stad het bestuurscentrum van de heerlijkheid (later het markiezaat), die een zeventiental dorpen omvatte. In het woonpaleis van de heer te Bergen op Zoom, later Markiezenhof genaamd, waren

de bestuursorganen van de heerlijkheid, de domeinraad en het leenhof gevestigd. De heren vormden een sterke band tussen stad en heerlijkheid, niet alleen doordat zij de stad staatkundig en, economisch een centrumpositie verschaften en de internationale relaties van de stad versterkten, doch ook door hun zeggenschap in het stedelijk bestuur. Zij stelden de #drossaard, de schout en de schepenen aan en hadden het recht van aanbeveling van de burgemeesters en rentmeesters. De raadsladen uit de ambachtsgilden, die in de Brede Raad het enige democratisch tegenwicht vormden tegen de seigneuriale invloed kwamen (na een oproer in de stad) sinds **1454** voorgoed onder controle van de magistraat.

De historische symboliek, ons overgeleverd in wapen, **kleuren, en** vlag, vormt een getrouwe afspiegeling van deze verbondenheid van heer, stad en land. In de navolgende bespreking van deze symbolen komen stad en land achtereenvolgens aan de orde, terwijl de symbolen van de heer in beide hoofdstukken in de bespreking worden betrokken [1]).

De stad Bergen op Zoom,

De meeste Nederlandse stadswapens bestaan uit een wapenschild, kroon en schildhouders. Zulks is ook met het wapen van Bergen op Zoom het geval. Op 16 juli 1817 bevestigde de Hoge Raad van Adel de stad in het gebruik van het tot dusverre gebezigde wapen,: „zijnde van keel, beladen met drie Sint Andrieskruisen van zilver, staande twee en een, en pointe een berg van sijnople. Het schild gedekt met een kroon van goud en vijf fleurons van hetzelfde en vastgehouden door twee wildemannen." In de bespreking wordt de volgorde van de in het diploma genoemde elementen gevolgd.

Het schild:

Het oudst bekende stadszegel, waarvan een afdruk uit 1276 bewaard is, bevat slechts een schild, beladen met drie schuinkruisjes geplaatst twee en een (afb. 1). Wij hebben hier kennelijk te doen met het wapenschild van de heren *van* Breda, aan wie Bergen op Zoom tot 1289 behoorde. De legende van het tegenzegel „De terra domini de Breda" (van het land van de heer ***van Breda)*** schijnt dit te bevestigen [2]).

Na 1289, als helt geslacht van de heren ***van Breda en Schoten*** uitgestorven is [3]) en de evolutie van Bergen op Zoom als hoofdplaats van de gelijknamige afzonderlijke heerlijkheid afgerond is, zal de stad dit wapenschild als het eigen wapen gaan beschouwen. Bij de bespreking van de symbolen van het land zal op de evolutie van het drie-schuinkruisjes-wapen nader worden 'ingegaan. Bij het toenemen van de intercommunale kontakten zal de volkomen identiteit van de wapens van Breda en Bergen op Zoom zijn opgevallen. Toch 'duurde het enige eeuwen,, voordat Bergen op Zoom het oorspronkelijke wapen brak door er een drietoppige berg aan toe te voegen. Een blazoen uit 1520, een versierde doos uit 1546 en

1) Uitvoerige bronopgaven over de stadsgeschiedenis bevat C. J. F. Slootmans, Jan Metten Lippen, zijn familie en zijn stad, Rotterdam 1945 passim. Samenvatting van de stadsgeschiedenis en enige detailstudies: Korneel Slootmans, Bergen op Zoom een stad als een huis, Bergen op Zoom 1967.

2) L. J. M. Philippen, Het oudste stadszegel en de oudste schepenbrieven van Bergen op Zoom, Brecht 1933. Corpus Sigillorum Neerlandicorum, De Nederlandsehe zegels tot 1300, 's-Gravenhage 1937-1940 (hierna aangehaald als C.S.N.), nrs. 573 en 574.

3) P. C. Boeren, De Heren van Breda en Schoten, Leiden 1965, passim.

penningen uit 1555, 1573 en 1588 vertonen het wapenschild in deze verrijkte vorm, die sindsdien niet meer gewijzigd is [4]).

Overigens nam de bijzonder sprekende berg in de heraldiek van de streek reeds een opvallende plaats in. *Godevaard* ***van Bergen op*** *Zoom,* drossaard van het land van Breda, voerde een dergelijke bergtop, met in het schildhoofd drie schuinkruisjes naast elkaar [5]). Het stadje Steenbergen, dat in zijn vroegste geschiedenis nauw met Bergen op Zoom verbonden was, voerde onder één schuinkruis een drietoppige berg in de schildvoet [6]).

Als symbool van de markies ***van Bergen op Zoom zou*** de berg ook in nationaal verband een rol gaan spelen., Markies ***Jan*** *IV* ***van*** *Glymes* (1528—1567), in de vaderlandse geschiedenis bekend als ***„van Bergen",*** voegde in 1565 aan het embleem van het anti-Spaanse verbond der edelen een berg met een hoorn des overvloeds en zijn lijfspreuk „Force est trop" toe [7]). De Hervormde Gemeente van Bergen op Zoom nam hetzelfde symbool aan. Uit de drietoppige berg in het zegel van die gemeente spruiten bloemen, als een illustratie van het randschrift „Godts berch is vruchtbaar", Dit randschrift ontleende de gemeente kennelijk aan de zegels, die volgens stedelijk voorschrift moesten worden aangebracht aan te Bergen op Zoom geproduceerde lakens [8]). Afbeeldingen van het kerkzegel zijn bevestigd boven de drie toegangsportalen van de Grote Kerk en zijn 'daar heden ten dage nog te zien (afb. 2).

De kroon:

Sinds de heren van Bergen op Zoom in 1533 de titel van markgraaf werd verleend waren zij gerechtigd een markiezenkroon boven hun wapen te voeren. Uit hun zegels blijkt echter, dat zij ook nadien hun schild dekten met een gravenkroon, waarop zij als graven van Walhain eveneens recht hadden. De stad voert sinds 1622 een kroon, die uiterlijk geheel gelijk is aan een markiezenkroon en 'bestaat uit drie bladen en twee 'drievoudige parelpunten [9]). Een tijdgenoot spreekt echter van

4) De doos is afgebeeld in het Jaarboek van de Oudheidkundige Kring de Ghulden Roos, nr. 18, tegenover blz. 16. Ce penningen werden behandeld door M. W. Snoek in het tijdschrift Taxandria, Bergen op Zoom jaargang XXX, blz. 105; XXXI, blz. 265 en 297 en XXXIII, blz. 161. Het blazoen is, sterk vertekend en verkeerd gearceerd. afgebeeld door Ed. van Even in: Het landjuweel van Antwerpen in 1561, Leuven 1861, pl. XIV, naar een handschrift van Willem Haecht van 1561. waarin dit blazoen in de juiste kleuren is afgebeeld (Foto in de verzameling van het Gemeentearchief Bergen op Zoom).

5) C.S.N. 715. *Godfried van Bergen op Zoom* wordt door diverse auteurs (van Th. de Rouck in Den Nederlantschen Herauld, Amsterdam 1645, tot Boeren a.w.) als een zoon van Gerard *van Wesemale.* de eerste heer van Bergen on Zoom beschouwd. Zijn wapen wijst mijns inziens eerder op een afstamming van het huis *Breda en Schoten.* Hij komt ook voor als *„Godevaart Ver Lietwinen zone van Bergen".* S. A. Drossaers, Het archief van den Nassauschen Domeinraad, eerste deel, regesten nrs. 60, 73, 968, 969.

6) W. v. Ham, Het wapen van Steenbergen, in de gedenkbundel Uit Stad en Land van Steenbergen, Steenbergen 1958, blz. 94-96.

7) Slootmass, Jan Metten Lippen, blz. 432, die Weiss, Papiers d'Etat du Cardinal de Granvelle, tome IX, pag. 224 en 459, citeert.

8) Gemeente-archief Bergen op Zoom (hierna afgekort als G.A. B.o.Z.) Stadsarchief tot 1810, voorl. inv. nr. 156, fol. 83. Tijdschrift voor Noorclbrabantsche geschiedenis, taal en letterkunde 11, pag. 131 en 135.

9) Th. de Rouck a.w. bl. 217 zegt: „De Croonen van Marquisen zijn als die van de Princen/uytghenomen alleenlijck belast met vier fleurons, ende eenighe peerlen/een wynich verheven boven den boordt van haer croone/klaversch wijse in order/als de heele ende halve fleurons van de Princen."

1. Oudst bekend stadszegel (1276).

2. Afbeelding van het kerkzegel van de Hervormde Gemeente (einde 16de eeuw).

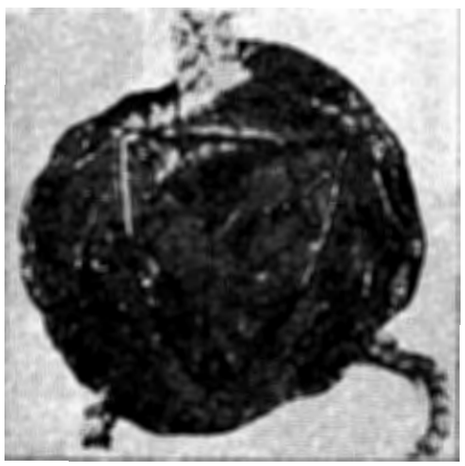

3. Grootzegel van de stad (1354).

4. Zegel „ter zaken" (1365).

een „princekroon" [10]). In 1622 bezat prins ***Maurits*** het gekonfiskeerde markiezaat en zeker was hij te Bergen op Zoom meer geliefd dan de wettige markies, de Spaansgezinde graaf ***van den Bergh.*** Overigens plaatsten vele steden, die niets met een, markies van doen hadden, in de zeventiende eeuw een dergelijke kroon boven hun wapenschild [11]).

De schildhouders:

Het sinds 1354 bekende grootzegel van de stad vertoont ter weerszijden van het wapenschild twee vuurspuwende draken en erboven een vogel (afb. 3). Een dergelijke versiering met dierfiguren is uit die tijd algemeen bekend; de symboliek is echter tamelijk duister. De draak werd door de hertogen van ***Brabant*** enige tijd als helmteken gebruikt zodat dit symbool hier niet onbekend was [12]).

Op het zegel „ter zaken" van de stad, sinds 1365 gebruikt, heeft men 'deze versieringen vervangen 'door andere figuren. Het schild wordt van achter gehouden door een vrouwefiguur en terzijden door twee manspersonen, allen geheel ongekleed en ruwbehaard (afb. 4) [13]). Het zijn de wildemannen of bosmannen, die hier voor het eerst verschijnen en die men later ook aantreft als schildhouders in de stadswapens van Antwerpen en 's-Hertogenbosch [14]). Op de gedenkpenningen, uitgegeven na het beleg van de stad Bergen op Zoom in 1622, vinden we de bosmannen in hun huidige stand: van voren gezien, omgord en omkranst met lover, met de ene hand het wapenschild steunend, in de andere hand een knots voerend (afb. 5) [15]). Opgemerkt werd reeds dat het wapenschild op deze penningen voor het eerst gekroond is. Sindsdien komt de vrouwefiguur niet meer voor.

5. Gedenkpenning van het ontzet (1622).

„Godts berch is vruchtbaar" en „Fausto numine Berga victrix" (Door Gods hulp is Bergen overwinnares), als randschrift in de 16de en 17de eeuw om het stadswapen geplaatst, zijn spreuken, die bij het vaak belegerde Bergen zinvol passen.

10) Snoek a.w. blz. 120. Een analoge beschrijving van de kroon boven het gemeentewapen van Aardenburg in Kl. Sierksma, De nederlaadse gemeentewapens, Utrecht 1960, blz. 162.

11) Zegels en de wapens van steden van Zuid-Holland, 's-Gravenhage 1966. onder Gorinchem. Gouda. Leiden, Woerden. Vele huidige Friese gemeenten, Delft, Geervliet, Meerkerk, Moordrecht, Ouder-Amstel en Schiedam voeren deze kroon. Sierksma a.w. passsim.

12) Zegel aan een oorkonde van 1354 mei 9 in G.A.B.o.Z., archief van het markiezaat. (Commissie van Breda, hierna aan te halen als C.v.Br.), inv. nr. 1066 1; J. P. W. A. Smit, De helmtekens der hertogen van Brabant, in het tijdschrift De Brabantse Leeuw, jaargang 1, blz. 122, 137, 169 en 201.

13) Zegel aan de oorkonde van 1365 februari 14 in G.A.B.o.Z., C.v.Br. inv. nr. 1070c.

14) J. P. W. A. Smit, Het wapen der stad 's-Hertogenbosch, in De Brabantse Leeuw, jaarg. 15, blz. 81, 113; C. J. A. C. Peeters, Wildemannen in den Bosch, in Bulletin van de Koninklijke Nederlandse Oudheidkundige Bond, jaargang 15, blz. 43.

15) Snoek a.w. blz. 166, nrs. 27—30.

Het feit, dat 'deze spreuken slechts als randschrift van de zegels voorkwamen en niet op een banderol onder het wapenschild werden geplaatst, zal wel de oorzaak zijn, dat zij niet tot wapenspreuk zijn geëvolueerd [16]).

In de zeventiende eeuw rustte het wapenensemble op een sierlijke console. In de daarop volgende eeuw werd deze vervangen door een, terras van goud, terwijl het schild rustte op een dekkleed van blauw, gedamasceerd van goud en voorzien van een gouden franje [17]). Het wapendiploma van 1817 vertoont een grasgrond. Een op de achttiende eeuwse stadspublikaties gedrukt vignet vond hier wellicht navolging [18]). Voor een stadswapen niet bepaald een elegante en zinvolle oplossing.

Wapenkleuren:

Het wapenschild van Bergen op Zoom was oorspronkelijk, zoals hiervoor reeds werd vermeld, identiek met het wapen van de heren ***van Breda en Schoten:*** drie zilveren schuinkruisjes op een veld van rood. Op een te Gent bewaard blazoen van de rederijkerskamer „der Vroeghden Bloeme" (einde 15de eeuw) vertoont het stadswapen deze kleuren [19]). Enige manuscript-afbeeldingen uit de zestiende eeuw tonen aan, dat de alsdan toegevoegde berg groen werd afgebeeld, zodat de huidige kleuren reeds toen werden gebruikt [20]).

Dit alles zou niet uitdrukkelijk moeten worden vermeld, ware het niet, dat in dezelfde zestiende eeuw naast de plaatselijk gebruikte kleurcombinatie in „literaire" bronnen een andere versie voorkomt. In deze versie zijn de kleuren van veld en kruisjes omgewisseld. Het eerst treffen we deze versie aan in een manuscript van het begin der zestiende eeuw vervaardigd in het klooster Zevenbornen [21]). De daarna uitgegeven wapenkaarten van Zangrius (1600), Butkens (1641) en Le Roy (1730) geven dezelfde kleuren [22]), terwijl talrijke schrijvers en graveurs uit de 17de en 18de eeuw hen navolgen [23]). Het zal wel een 'open vraag moeten blijven of hier van slordigheid ofwel van gedachteloze imitatie sprake is, of dat de betreffende auteurs de heraldische regel van „geen kleur op kleur en metaal op metaal" hebben willen toepassen. Hierbij behoort wel te worden aangetekend, dat deze regel niet opgaat voor breuktekens. En de berg dient

16) Afdrukken van de stadszegels uit de 17de en 18de eeuw bevinden zich o.a. aan bijlagen van de stadsrekenina van 1731 en 1756 en in G.A.B.o.Z., voorl. inv. nr. 967a. Ook de spreuk „Mille periculis supersum", die de 17de eeuwse stadhuisgevel siert. is niet tot wapenspreuk geworden.

17) Afbeelding in kleuren op de perkamenten genealogie van de markiezen in G.A.B.o.Z., een kopie uit 1784 naar een verloren origineel uit 1649, ontworpen door Th. de Rouck.

18) G.A.B.o.Z., stadsarchief voor 1810, voorl. inv. nr. 991.

19) Afgebeeld in: Slootmans, Bergen op Zoom een stad als een huis, blz. 164.

20) Afbeelding in het handschrift Haecht (geciteerd onder 4) en in het keurenboek van het Colveniersgilde in G.A.B.o.Z., inv. nr. G 8.

21) Kon. Bibliotheek te Brussel, Handschriften nr. 2097. Gereproduceerd in F. F. X. de Ram, „Chronique des Ducs de Brabant" van Edmond de Dynter, Bruxelles 1854-1860, deel 1, le stuk, blz. 43-53.

22) De wapenkaart van Zangrius is gereproduceerd in het maandblad De Nederlandsche Leeuw, jaarg. LXXXI, kol. 211-217; Butkens, Cristophe, Trophées tant sacrés que prophaaes du duché de Brabant, Anvers 1641, met supplementen; Jacob le Roy, Groot wereldlijk tooneel des hertogsdoms van Brabant. 's-Gravenharre 1730.

23) Th. E. van-Goor, Beschrijving der stad en lande van Breda, 's-Gravenhage 1744, blz. 546: Hedendaagsche Historie of tegenwoordige staat van alle volkeren, XIIde deel, Amsterdam 1740, blz. 170.

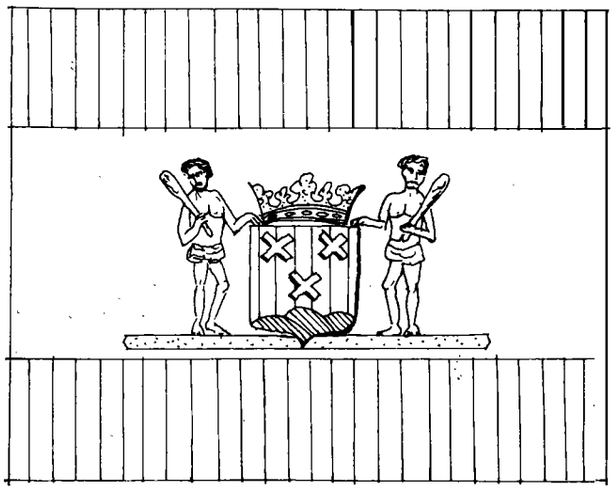

7. Stadsvlag (ca. 1870).

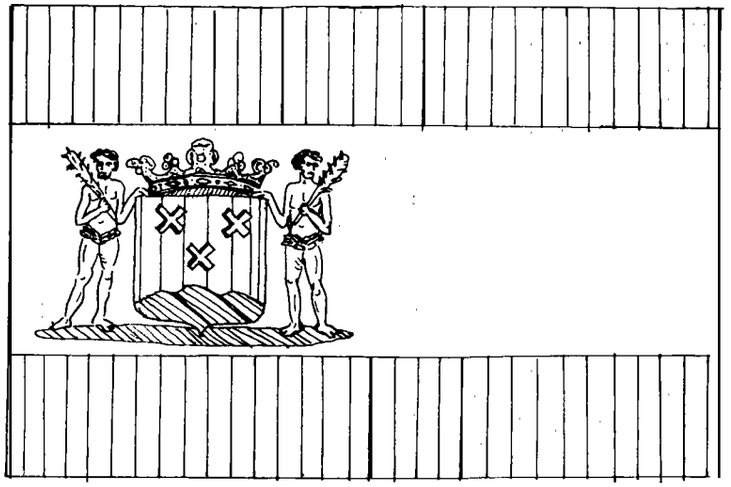

8. Stadsvlag (1962).

als zodanig te worden gezien, daar deze het enige teken is, waardoor het wapenschild van Bergen op Zoom zich van dat van Breda onderscheidt. Overigens bleef de gesignaleerde kleurverwisseling te Bergen op Zoom kennelijk onopgemerkt. Hierin is men even traditiegetrouw gebleven als te Steenbergen, waar het oude stadswapen met één schuinkruis gehandhaafd bleef, terwijl de genoemde auteurs het wapen steevast met drie schuinkruisjes afbeeldden [24]).

Stadskleuren:

Oorspronkelijk waren de wapenkleuren en de stadskleuren van Bergen op Zoom niet identiek. Lange tijd werden de kleuren wit en zwart, toegepast in afwisselende vakken (geschaakt), als de stadskleuren beschouwd. Hierna zullen we zien, dat wit en zwart eveneens de markgrafelijke kleuren waren. Nadat het markgrafelijk bestuur was verdwenen kwamen de kleuren wit en zwart ook ter stede in onbruik. Toepassing van deze kleuren vinden we van de 15de tot en met de 18de eeuw.

De hulptroepen, die de stad in 1480 naar Luxemburg zond om de hertogin van Bourgondië te helpen een Franse invasie af te slaan, waren in zwart en wit gekleed. Het vaandel („banyre" of „standard" genoemd), dat deze troepen meevoerden, was vervaardigd uit rode, zwarte en witte stof [25]). Uit de opgegeven hoeveelheden verwerkt materiaal zou men kunnen 'opmaken, dat het veld van het vaandel zwart en wit geschaakt was, met een rood Bourgondisch kruis over alles heen [26]). Ook op de tabbaard van *Cornelis Hermans Wagenere,* de stadswagenvoerder, die zich inspande om paarden en wagens voor de veldtocht aan te schaffen, was een rood kruis aangebracht [27]).

Zwarte en witte kledij vinden we weer als de stad in 1483 de hertogin gaat bijstaan tegen de opstandige Vlamingen [28]). In 1509 waren de „sotten" en „sottinnen", die als figuranten meeliepen in de jaarlijkse H. Kruisommegang, in wit en zwart geschaakte kleding uitgedost [29]). Einde zestiende eeuw worden zwart en wit geschaakte mouwbanden voor de zieken in het stedelijk gasthuis [30]) en voor de wezen in het stadsweeshuis [31]) voorgeschreven. Ook stedelijke bouwwerken vertoonden die kleuren, bijvoorbeeld de deuren, kozijnen en vensters van het weeshuis in 1601 [32]). *Nog* in het begin van de negentiende eeuw was de brug over de haven in zwarte en witte vakken geschilderd en zij werd daarom „Bonte brug" genoemd. Overigens kende men toen de betekenis van de kleuren niet meer [33]). Omstreeks die tijd gaat de stad de voornaamste wapenkleuren, rood en wit, als de stadskleuren beschouwen.

De stadsvlag:

De oudste sporen van een stadsvlag vinden we in 1765. Een zilveren plakette, die zich thans in particulier bezit bevindt, wend in dat jaar vervaardigd voor de deken van het Schippersgilde en vertoont een schip met aan de achtersteven een wimpel (afb. 6). Deze wimpel heeft drie schuinkruisjes aan de stokzijde en bestaat overigens uit drie banen. De kleuren zijn helaas niét aangegeven doch het ligt voor de hand, dat hier rood en wit zijn bedoeld [34]). De huidige stadsvlag kennen we sinds omstreeks 1870. Deze vlag is driebanig, rood-wit-rood, met op de middelste baan, die tweemaal zo breed is als de beide andere, het volledige stadswapen (afb. 7). Hierbij valt op, dat dit wapen is voorgesteld met het uit de 18de eeuw bekende terras [35]). De zilveren bodebussen, die

24) W. v. Ham a.w., blz. 95.

25) G.A.B.o.Z., stadsrekening 1479/1480, fol. 35 v. „een banyere van root, zwert ende wit" (1½ el rood, 1¼ el zwart en 1 el wit, hieruit blijkt, dat hier geen gebaande vlag bedoeld zal zijn).

26) Geblokte vaandels met Bourgondisch kruis waren nog in de 16de eeuw in gebruik. Zie J. P. W. A. Smit, De legervlaggen uit den aanvang van den 80-jarigen oorlog, Assen 1938, blz. 10-17.

27) G.A.B.o.Z., Stadsrekening 1479/1480, fol. 55 v. „een halve ellen Root laken dair de cruyssen op ten wageners Rocken af gemaict waren".

28) G.A.B.o.Z., Stadsrekening 1483/1484, fol. 108 v. en 111.

29) G.A.B.o.Z., Stadsrekening 1509, fol. 105 e.v.

30) G.A.B.o.Z., Voorl. inv. nr. 156, fol. 122.

31) G.A.B.o.Z., ibidem fol. 105 en, 114: „gescacceert synde met wit en swart gelijck zijn de coleuren der stadt van Bergen".

32) G.A.B.o.Z., Rekening Weeshuis 1601, fol. 72 v.

33) Mr. M. van Mansfeld, Beschrijving der stad en, lande van Bergen, op Zoom manuscript in Rijksarchief 's-Hertogenbosch, Collectie Cuijpers van Velthoven, nr. 540, blz. 50. Van Mansfeld interpreteerde de kleuren als „geensints die van stads wapenschild" doch als die van de „Vorsten van de La Tour d'Auvergne", vergetende dat deze geen zwart in hun schild voerden.

34) De plakette is (foutief) beschreven door Snoek a.w., blz. 279-280. Thans bevindt deze zich in particulier bezit.

35) H. C. Steenbergen,. Vlaggen van alle natiën/Pavillons de toutes les nations/Flags of all nations, ca. 1870, nr. 178.

6. Plakette van het Schippersgilde (1765).

in dezelfde periode — wellicht naar ouder model — zijn vervaardigd, tonen het wapen eveneens met dit terras en hangen aan rood-wit-rode linten. In een modern vlaggeboek is de versie van 1817, met de grasgrond dus, aangehouden [36]). (afb. 8). Een vlag van de laatste vorm is sinds; omstreeks 1964 onofficiëel bij de gemeente in gebruik [37]).

Het **Land van Bergen op Zoom.**

Gebiedswapens zijn meestal identiek met de wapens van geslachten,, die het betrokken territorium voorheen bezaten of in leen hielden. Na het uitsterven van die families verbond het wapen zich als het ware met het betrokken gebied doordat het wapen zich had verspreid onder personen, die op wettige (of onwettige) wijze van de betrokken familie afstamden, als leenman of functionaris van de familie afhankelijk waren, of doordat de schepenbanken, die in naam van de heer recht spraken, zijn wapen in hun zegel hadden geplaatst [38]). De fixatie van zo een oorspronkelijk geslachtswapen als streekwapen kan een lange voorgeschiedenis hebben. Tijdens dit proces kan de oorspronkelijke betekenis van het wapen in vergetelheid raken. Sommige schrijvers gaan bij de interpretatie van het wapen uit van de betekenis van de symbolen op het wapenschild, die vaak ouder zijn dan de heraldiek zelf, en komen zodoende op een zijspoor terecht. De oudere historici beschouwden de streekwapens als de wapens van de Karolingische gouwen, die dan later door de grafelijke families en haar afstammelingen zouden zijn overgenomen. Deze opvatting kan de toets der kritiek niet doorstaan, want de heraldische wapens bestonden tijdens de Karolingische tijd nog niet, Het wapen met de drie schuinkruisjes heeft de hierboven geschetste evolutie doorgemaakt. Nadat het zich in westelijk Noord-Brabant en het aangrenzende deel van Zuid-Holland had verspreid, werd het geïnterpreteerd als het wapen van het legendarische graafschap Strijen. Pas omstreeks 1600 werd de versie met de berg, die te Bergen op Zoom gebruikelijk was geworden, ook als markiezaatswapen beschouwd.

De stadia van verspreiding, interpretatie en fixatie van het wapen zullen we nader beschouwen. Tenslotte worden de markiezaatskleuren besproken.

De verspreiding:

Het wapen met de schuinkruisjes komt voor het eerst in 1203 voor op het zegel van ***Godfried van Schoten,*** heer van Breda [39]). Daarna werd het, al dan niet gebroken, gevoerd door zijn afstammelingen in wettige en onwettige lijn, zijn leenmannen en schepenen [40]).

Willem heer ***van Strijen,*** voerde hetzelfde wapen in zijn zegel van 1242 [41]). Het 'enige verschil met Breda. bestond uit de kleuren: het wapen van ***Strijen*** vertoont rode schuinkruisjes op een gouden veld. De afstammelingen van deze ***Willem van Strijen,*** onder wie enige ambachtsheren buiten het gebied van de heerlijkheid Strijen (in de Zuidhollandse Waard en

36) Kl. Sierksma, Nederlands Vlaggenboek, Utrecht, 1962, blz. 46.
37) Onder meer bij de opening van de Theodorushaven op 5 juni 1964.
38) C. Pama, Heraldiek, Utrecht 1958, blz. 50, 57-58, en Rietstap's Handboek der wapenkunde, Leiden 1961, blz. 15, 16, 36-38, 4145.
39) C.S.N. no. 769.
40) P. A. J. van den Brandeler, Zegels van de leenmannen der heeren en schepenen van Breda, 's-Gravenhage 1887, passim.
41) C.S.N., nrs. 1241-1245.

de Langstraat), voerden dit wapen al dan niet gebroken door kleurverandering [42]).

In het Land van Bergen op Zoom en, omgeving, dat tot 1289 tot de onverdeelde heerlijkheid Breda 'behoorde, vinden we het wapen in de dertiende eeuw op de zegels van ***Willem Arnoldszoon van den Berg,*** schepen van Bergen op Zoom [43]), ***Willem van der Dilft,*** schepen van Antwerpen [44]), ***Everdij van Lilloo,*** schout van Antwerpen [45]), en ***Nicolaas van Zandvliet*** [46]). De drie laatstgenoemde personen ontleenden hun naam aan of bezaten leengoederen. in het gebied, dat tot de invloedssfeer van de heren ***van Breda*** behoorde. Verwantschap met de heren ***van Breda en Schoten*** lijkt niet onwaarschijnlijk.

Jan van den Berg, Willem van der Geest, Gerard Hermanszoon, Jan Hermans, Daniel Clauszoon, Damaes Pensaert en! Willem Sfandaerd, in de veertiende eeuw leenmannen van de heer van Bergen op Zoom, voerden het wapen met de drie schuinkruisjes met breuktekens [47]).

De interpretatie:

De oude schrijvers verklaarden het wapen als dat van de gouw of het graafschap Strijen:, dat zich over West-Brabant en het aanpalend gedeelte van Zuid-Holland zou hebben uitgestrekt totdat het in 1039 werd verdeeld [48]). Het wapen van Breda zou dan evenals alle andere wapens met drie schuinkruisjes in dat gebied van het grafelijke Strijense wapen zijn afgeleid [49]). De moderne historici hebben deze opvatting ondergraven. Dhondt heeft het bestaan van een graafschap Strijen kategorisch verworpen [50]). Een verwantschap of gezamenlijke afstamming van de heren ***van Breda*** en de heren ***van Strijen,*** in 1943 nog door Van Rheineck Leyssius betoogd [51]), wordt door Boeren van de hand gewezen [52]). Smit ziet de kruisjes eerder als rechtssymbolen dan als symbolen van het geslacht ***Breda*** [53]). Volgens hem is het schuinkruis van de hertogen ***van Brabant*** afkomstig en werd het als zodanig ook gevoerd door hertogelijke kasteleins als die van Heverlee en van Grimbergen. Overigens wijst Smit de Strijen-traditie niet geheel af. Hij vermeldt in dit verband een

42) Van Goor a.w. blz. 59.
43) C.S.N., nr. 1368 (1286, juli 18).
44) Fl. Prims, Geschiedenis van Antwerpen, II, 4e boek, Brussel, 1931, Zegels nr. 35.
45) ibidem nr. 41.
46) ibidem nr. 119.
47) Zegels o.m. in G.A.B.o.Zo., C.v. Br.,inv. nrs. 1066 en 10'73, en Verspreide Charters, nr. 161; Rijksarchief Brussel, charters van Brabant, reg. nrs. 3269, 3764 en 4376; De Raadt, Sceaux armoriés des Pays-Bas, etc., 111, 71, 112, 458.
48) De afstamming van de heren ***van Breda*** en van de heren ***van Strijen*** komt het eerst voor bij de Bredase stadsgriffiers Adr. Havermans (Gemeentearchief Breda, Collectie Havermans, nr. 21, omslag 1) en Johan van Vliet. 't Recht van successie volgens de Costumen der Stad en Lande van Breda met de Bredase Chronyk, Breda 1666; idem, Corte Croniek van Breda in de Bredasche Almanak. 1664. Het Discours of de kroniek van de heren van Breda, samengesteld einde 16de eeuw noemt deze afstamming niet. De stamboom ***Strijen-Breda*** werd uit uitgebreid door Th. E. van Goor, a.w. blz. 9-13.
van Goor, a.w. blz. 9-13.
49) Van Goor a.w., blz. 59.
50) J. Dhondt, Proloog van, de Brabantse geschiedenis, Bergen op Zoom 1952, blz. 9—11.
51) Th. van Rheineck Leyssius in De Nederlandsche Leeuw, jaargang L (1932), kolom 67-75, 104-107, en LXI (1943), kolom 24—26.
52) Boeren a.w., blz. 52 en 112.
53) J. P. W. A. Smit, De Brabantsche beelden en tekens van Recht, 's-Gravenhage 1957, blz. 197-201.

munt van graaf *Willem I van Holland* uit het begin van de dertiende eeuw, waarop deze de drie schuinkruisjes naast elkaar op zijn helm 'draagt. Deze was inmiddels „leenheer over het grootste deel van Strijen geworden." [54]). Boeren heeft de voorgaande stellingen verzwakt door te wijzen op Vlaamse wapens met schuinkruisen, zoals dat van de heren *van Beveren* (Waas), die wel vermaagschapt waren aan de heren *van Breda,* doch geen kasteleins van de hertog ***van Brabant*** waren [55]). Boeren dramatiseert het voeren van de schuinkruisjes 'door de graaf ***van*** *Holland* door te stellen dat deze, „ziende dat hem het zuidelijk deel van 'het zogenaamde Strijen ontglipte", uit protest de drie schuinkruisjes van Breda in horizontale ligging op zijn helm aanbracht [56]).

Het wapen met de schuinkruisjes was in elk geval het geslachtswapen zowel van de familie ***Van Breda*** als die ***Van Strijen.*** Dit blijkt uit de verspreiding van het wapen onder verwante families. De door huwelijk met het geslacht ***van Breda*** verbonden vrouwen voerden de schuinkruisjes in de rechterhelft van haar gedeelde wapenschild [57]). Mijns inziens is het voorkomen van een wapen met dezelfde tekens binnen het gebied van twee aan elkaar grenzende heerlijkheden door families van dezelfde status slechts redelijkerwijze te verklaren, indien men een verwantschap tussen de beide families veronderstelt. Tot dusver ontbreken echter de gegevens om een dergelijke afstamming onomstotelijk aan te tonen [58]).

Het markiezaatswapen:

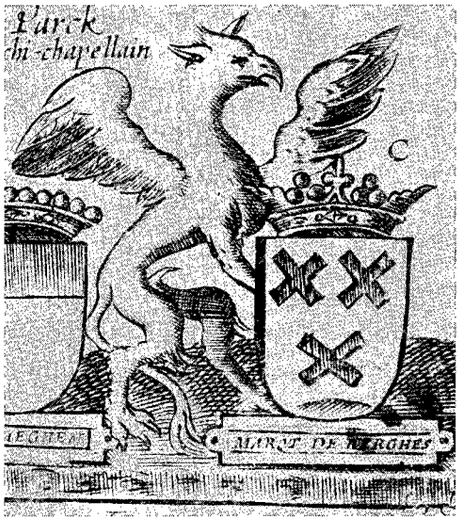

9. Wapen van het Markiezaat (1600).

54) Smit a.w., blz. 200.
55) P. C. Boeren, De eerste dynastie van Breda (ca. 1100—1281) in Jaarboek de Oranjeboom XVII, blz. 16—21. De legende van het graafschap Strijen bestond volgens Boeren (voetnoot 38) reeds omstreeks 1200.
56) Boeren, De Heren van Strijen en Breda, blz. 112.
57) C.S.N.. nrs. 773 en 776.
58) In dit verband is wellicht van belang het goed Strijen, gelegen op de grens van Brabant en Holland bij Oosterhout. Van dit goed hingen bezittingen af, die in het land van Breda verspreid lagen, hoewel het goed oorsproakelijk in handen van de familie van *Strijen* was. F. F. X. Cerutti, Middeleeuwse rechtsbronnen van stad en heerlijkheid Breda, Utrecht, 1956, inleiding blz. LXI—LXII.

De fixatie van het schuinkruisjeswapen als wapen van de heerlijkheid Bergen op Zoom bleef lang uit. De heren van Bergen op Zoom, die slechts zijdelings verwant waren aan het huis ***Van Breda,*** voerden hun eigen familiewapen en namen het Bredase daarin niet op. De familie ***Van Glymes,*** die in de 15de en 16de eeuw over Bergen op Zoom regeerde, 'drukte sterk haar stempel op de heraldiek van de streek. Vele schepenbanken in het land van Bergen op Zoom plaatsten het familiewapen ***Van*** *Glymes* in hun zegel, Sommige auteurs beschouwen daardoor ten onrechte het Glymes-wapen als het wapen van het markiezaat [59]).

De traditie van het schuiakruisjeswapen werd door de stad Bergen op Zoom in stand gehouden, Wanneer in 1600 voor het eerst het markiezaatswapen voorkomt op de kaart van Zangrius is het (met uitzondering van de schildhouder) volledig identiek met het wapen van de stad (afb. 9). Het schild wordt gedekt door een markiezenkroon en gehouden door een griffioen, die kennelijk aan het wapen van Walhain, een graafschap in Zuid-Brabant in het bezit van de heren ***van Glymes, is*** ontleend [60]).

De laatste markies van Bergen op Zoom, ***Karel*** *Theodoor* ***van*** *Palts-Sulzbach,* nam als 'eerste het markiezaatswapen van Bergen in zijn wapenschild op. Hij hield geen rekening met dc op gedrukte wapenkaarten gebruikelijke omwisseling van de kleuren en stelde het wapen volkomen authentiek, dus gehed in overeenstemming met het stadswapen voor (afb. 10). Een late, doch treffende illustratie van de verbondenheid van stad en land, die tezamen het markiezaat vormden [61]).

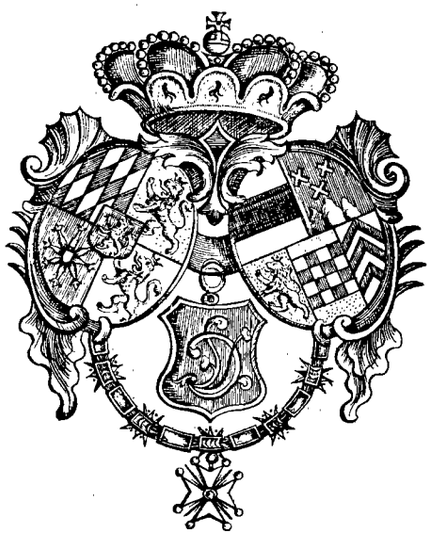

10. Wapen van de markies *Karel Theodoor van Palts-Sulzbach* (ca. 1750).

59) T. v. d. Laars, Nederlandsche gemeentewapens, Hilversum 1924, Noord-Brabant nrs. 60 en 98. Kl. Sierksma. De Nederlandse gemeentewapens, Utrecht, 1960, blz. 185 en 246.
60) Het wapen, van het graafschap Walhain wordt op de kaart van Zangrius gehouden door een hert. De Nederlandsche Leeuw, jaargang LXXI, kolom 211-217.
61) Het wapen *is* onder meer afgebeeld op plakkaten uit die tijd en op het dorpszegel van Woensdrecht. Het komt ook voor op een gebeeldhouwde pomp op het dorpslein van Wouw.

De markiezaatskleuren:

De kleuren van het markgrafelijk huis waren zwart en wit, dus dezelfde kleuren, die we hiervoor als stadskleuren signaleerden. In 1440 liet heer *Jan II van* Glymes zijn pages in die kleuren uitdossen, namelijk in een wit livrei met zwarte mouwen [62]). Het voornaamste vertrek van zijn woning, de grote zaal, liet hij in 1445 in dezelfde kleuren beschilderen [63]).

Zoeken we naar een verklaring van deze kleuren dan gaan onwillekeurig eerst onze gedachten naar het wapen van heer *Jan* van Glymes. Dit was groen met drie maliën van zilver; een schildhoofd van goud met drie palen van rood; een vrijkwartier van zwart met een leeuw van goud, getongd en genageld van rood. De kleuren zwart en wit kwamen dus in het schild niet naast elkaar voor. Een aannemelijker verklaring kan te vinden zijn in het helmteken van *Jan*. Dit bestond uit een zwarte muildierkop met zilveren oren (later ook afgebeeld als contra-hermelijn, dus zwart met witte staartjes). Hier blijkt zijn voorkeur voor de symboliek van het huis *Boutershem* (waaruit zijn moeder stamde) waarvan hij behalve het schild (met als vrijkwartier zijn vaders familiewapen *Van Brabant)* het helmteken en de dekkleden (zwart en zilver) overnam [64]).

De late middeleeuwen brachten, zoals Huizinga in zijn „Herfsttij" zo treffend geschetst heeft, een overdaad aan symboliek. De vorsten en heren kozen naast hun 'overgeleverde geslachtswapens en banieren een persoonlijk embleem en pasten op hun vaandels hun naar persoonlijke vrije keuze aangenomen kleuren toe. *Jan van Glymes* volgde hierin het voorbeeld van zijn grote tijdgenoot *Philip de Goede van Bourgondië,* die blauw en zwart gebruikte [65]).

Wellicht moeten de kleuren rood en groen, waarmede de vensterkorven en het houtwerk van het Markiezenhof in 1521 werden beschilderd, geïnterpreteerd worden als de persoonlijke kleuren van heer *Jan III van Glymes* [66]).

Deze laatmiddeleeuwse symboliek bleef tot het einde van de zestiende eeuw bestaan. Sommige van deze kleuren zijn bewaard gebleven in nog gebruikte vlaggen. Bij de veelal weinig geslaagde pogingen om alle vlaggekleuren te interpreteren aan de hand van wapens heeft men dit historisch grceiproces over het hoofd gezien [67]).

Zwart en wit bleven tot het einde van de achttiende eeuw de kleuren van het markiezaat; met de markiezen verdween de herinnering aan afkomst en betekenis van dit kleursymbool uit stad en land van Bergen op Zoom [68]).

---

62) Slootmans. Jan mettten Lippen, blz. 12.

63) C.v. Br. Domeinrekening 1445/1446, fol. 72 v. Jan de Beeldeverwer.. , de zale in 't Hoff te Bergen wit ende zwert heeft geverwet met lvnverwen . . .

64) Slootmans a.w.," blz. 2-3.

65) J. Huizinga, Herfsttij der Middeleeuwen, Haarlem 1957, blz. 20, 21, 40, 211 e.v. Victor Tourneur, Les origines de l'Ordre de la Toison d'Or et la symbolique des insignes de celui-ci, in: Bulletin de la classe des lettres etc. XLII, blz. 299-323.

66) Slootmans a.w., blz. 209.

67 We behoeven hier slechts te verwijzen naar wat tot dusverre over de Nederlandse vlag en zijn kleuren naar voren, is gebracht. Inplaats van de 16de eeuwse contemporaine bronnen te respecteren, die oranje, wit en blauw als „'s Princen couleuren" vermelden, zoekt men het nog steeds in de meest verwrongen supposities.

68 C.v.Br. inv. nr. 292, fol. 260: Resolutie van 15 januari 1776 van de domeinraad: „de van ouds bekende couleuren van desen Doorl. Huijse van Bergen, sijnde wit en swart."

Het geslacht van Johan Lodewijksz, van Driel, ambachtsheer van Piershil 16 1 1 — 1615,

door DR. J. MAC LEAN.

1. *Lodewijck Cornelisz.,* geb. omstreeks 1510, landbouwer in de Nieuwe Group (bedijkt 1557) onder Westmaas, † vóór 1593, tr. *Adriana Jans.*

Domeinrekening Strijen 2643 over 1569, fol. 30: *Lodewijck Cornelis* 32 morgen in de Nyeuwe Group,
idem 2644 over 1570, fol. 25: *Lodewijck Cornelis 32* morgen in de Nyeuwe Group.
idem 2645 over 1571, fol. 26: *Lodewijck Cornelis* bruycker van 32 m. in de N. Group.
idem 2646 over 1572, fol. 26: Het zelfde gegeven.
idem 2649 over 1575, fol. 29 v.: *Lodewijck Cornelis 32* m. in de Nyeuwe group.
idem 2650 over 1576, fol. 29 v.: *Lodewijck Cornelis N.* Group, twee maal vermeld.
idem 2653 over 1579. fol. 28: *Lodewijck Cornelis* bruyoker van 32 m. in de Nieuwe group.
idem 2654 over 1580, fol. 28 v.: *Lodewijck Cornelis* bruycker van 32 m. Nyeuwe Group.
idem 2656 over 1582, fol. 27 v.: *Lodewijck Cornelis 32* m. bruycker Nieuwe Group.
idem 2663 over 1589, fol. 44 v.: *Lodewijck Cornelis 33* m. in de Nyeuwe Group.
idem 2664 over 1590, fol. 45: *Lodewijck Cornelis 32* m. nyeuwe Group.

r.a. Westmaas no. 1, 1593: *Adriana Jans,* weduwe van *Lodewijck Cornelis,* wonende in de Group, gaat verkopen. Haar gecoren voocht is *Adriaen Znghens.* Borgen ***Jan Lodewijcks, Ploen*** *Lodewijcks, Sebastiaen Lodewijcks.* Ock worden genoemd *Marijtge* en ***Jopien*** *Lodewijcks.*

Kinderen (volgorde onbekend en wellicht uit twee huwelijken) :

1. *Marichje Loyck Cornelisdr.,* geb. omstreeks 1530, † vóór 17 november 1609, tr. *Cornelis Lenerts Moselaer,* † vóór 17 november 1609.

r.a. Mijnsherenland no. 5, 17 november 1609: ***Pieter*** *Cornelisz.* ***Moseher,*** zoon van wijlen *Cornelis* ***Lenerts Moselaer*** en wijlen *Marichje* ***Loyck*** *Cornelisdr.*
Een zoon van *Pieter Cornelisz.* ***Moselaer*** is:
Job, tr. 1" (als ***Job*** *Pietersz.* ***van Drie 1,*** **J.G.** uit Mijnsheerenlant van Moerkerke) Ridderkerk 20 februari 1600 (ondertr. 16 januari) *Maricken Willems,* J.D. van aldaar ; tr. 2" Mijnsheerenland 16 juni 1619 (ondertr. Heinenoord 31 mei) *Anneken Pieters Cranendonck,* j.d. van Ridderkerk; zij woont te Mijnsheerenland, hij op de Blaeck. Zij hertr. Heinenoord 7 december 1631 ***Laurens*** *Teunissen.*
Weeskamer Heinenoord no. 2, 9 april 1619: ***Jop*** *pieters* ***Moselaer,*** weduwnaar van *Marige Willems,* koopt zijn vier kinderen uit. Hun voogd en oom is *Cornelis Willems Steuyerls.*
idem, 21 juli 1630; ***Job*** *Pieters* ***Moselaer*** †.

2. *Machtelt Loijcxdr.,* tr. *Cornelis Adriaens.*

r.a. Oud-Beijerland no. 1, 18 november 1590: *Cornelis Adriaens,* gehuwd met *Machtelt Loijcxdr.,* is *f 350* schuldig aan *Dirck Adriaens van Driel,* restant van een schuld van *f* 1400, waarvoor ***Loyck*** *Cornelis* en ***Ary*** *Jacobs* borgen waren.

3. *Cornelia Lodewijks,* tr. omstreeks 1590 *Aryen Yngens den Ouden,* † vóór 1606.

r.a. Westmaas no. 15, 1606: De weeskinderen van ***Adriaen*** *Ingens* ***den Ouden. Over*** de weduwe is voogd ***Ploen*** *Lodewijks. Adriaen Ingens* ***was*** eerder getrouwd met *Bastiaentge Dircxs* en *Leentge Adriaens.*
r.a. Mijnsherenland no. 5, 13 maart 1608: *Cornelia* ***Loyck*** *Cornelisdr.,* weduwe van *Aryen* Yngens ***den Ouden,*** zuster van ***Johan*** *Lodewijck* in de nuwe group.
r.a. Westmaas no. 7, 29 april 1616: ***Neeltge*** *Lodewijcxse,* weduwe van *Adriaen* ***Ingens den Ouden,*** wo-

nende in de Group ter eenre, met haar zoon *Adriaen* Adriaens ***den Ouden,*** getrouwd met ***Soetge Willems*** ter andere zijde.

r.a. Westmaas no. 6, 12 september 1616: Bij de huwelijkse voorwaarden van ***Adriaen Adriaens den Ouden,*** schepen in de Groupe, met ***Soetgen*** *Willems,* zijn getuigen zijn ooms ***Johan*** *Lodewijcxs* ***van Driel,*** schepen van Westmaas, *Ploen Lodewijcxs van Driel, Cornelis Cornelisz. van Schoor* en zijn zwager *Cornelis Claesz. Melckert.* Haar stiefvader is *Harm Dircks* en, haar broeders zijn *Cornelis* ***Aerts*** en *Lenert Aerts.*

4. *Soetyen Lodewijcks,* ,,van de group in de westmaesse", tr. (ondertr. Ridderkerk *22* november 1592, attestatie naar Westmaas 17 december) *Willem Leenaerts,* van Ridderkerck.

Soetken Lodewijcks en Willem Leenaertsz. lieten vijf kinderen te Ridderkerk dopen. Het laatste op 21 april 1602.

5. *Jan Lodewijksz. van Driel,* volgt IIa.

6. *Ploen Lodewijksz. van Driel,* volgt IIb.

7. *Bastiaen Loduwijcxs van Driel,* volgt IIc

IIa. *Jan Lodewijksz. van Driel,* heer van Piershil 1611-1615, geb. omstreeks 1570, schepen van Westmaas in 1598, 1612, '16, † vóór 30 december 1627, tr. omstreeks 1600 *Neeltge Aryens,* dr. van *Adriaen Willems Smoor* en *Stijntje Maartens;* zij woonde 30 december 1627 te Dordrecht en was een afstammelinge van *Doen Beyens.*

r.a. Piershil no. 2, fol. 29 v., 25 juli 1609: ***Jan Lodewijcxs van*** *Drie11* koopt vier gemeten in Oudt Piershil. Dit land werd 27 juli 1609 op 620 ponden getaxeerd (fol. 30).

idem, fol. 33, 25 juli 1609: *Jan Lodewijcxs van driell* en zijn zwager ***Euwoudt*** *Adryaens* Corvincx kopen vier gemeten. Schuldbrief van 3300 ponden.

idem, fol. 35, 24 december 1609: ***Johan van*** *Driell,* wonende groap onder de dijckaege van beyerlandt, en ***Euwoudt*** Adryaens Corvincx, wonende Geervliedt, zijn 4000 pond schuldig. Zie nog fol. 36: Per jaar 254 pond schuldig.

idem, fol. 56, 1 december 1610: *Adryaen* ***Eeuwouts*** *Corvincx* koopt.

idem, fol. 60 v. en 61, 27 juli 1611: ***Johan*** *Lodewijcks van* ***Driel,*** ambachtsheer van Piershil, koopt een houve met 99 gemeten en 200 roe en ⅛ in de tienden. Hij passeert een obligatie van 16000 ponden,.

idem, fol. 62 v., 27 juli 1611: ***Johan*** *Lodewijcks van Driel,* ambachtsheer van Piershil, verkoopt ⅛ van de tienden in Oudt-, nyeuw- en Cleyn Piershil.

r.a. Westmaas, no. 7, 10 maart 1612: Verklaring over het gedrag van ***Jan*** *Lodewijcxe* ***van*** *Dryel,* schepen en ambachtsheer van Piershil.

r.a. Piershil no. 2, fol. 75 v. en 76, 23 november 1612: ***Johan*** *Lodewijcks van Dryell,* ambachtsheer van Piershil, verkoopt ca. 41 gemeten in Oudt Piershil.

idem, no. 81. 81 v. en 82. 15 juni 1613: ***Johan*** *Lodewijcks van Dryell,* ambachtsheer in. Piershill, verkoopt ca. 60 gemeten in Oudt Piershil aan *Helias van Oldenbarneveldt.* Obligatie van 13029 ponden. Hij transporteert ca. 16 gemeten met de ambachtsheershouve.

Ned. Leeuw, jrg. 1896, kol. 172-176: ***Vincent*** *Annocque,* met procuratie van Jan *Lodewijcksz.* ***van Driel,*** transporteert 25 maart 1615 de ambachtsheerlijkheid van Piershil aan ***Jan of Johan van*** *Hesse.*

r.a. Piershil no. 2, fol. 92, 22 april 1615: ***Jan*** *Lodewijckxs* ***van*** *Dryell* en *Vincent Annockque* verkopen de coorenwintmoolen.

r.a. Westmaas, no. 6, 12 september 1616: *Johan Lodewijcxs* ***van Drie1*** schepen, ***Ploen*** *Lodewijcxs* ***van Driel,*** *Cornelis Cornelisz.* ***van der Schoor,*** ooms van *Adriaen* ***Adriaens den Ouden,*** schepen in de Groupe.

r.a. Westmaas no. 7, 16 oktober 1617: ***Johan*** van ***Drie1*** *Lodewijcksz.* wonende te Group, pachter van een hofstee met 65 gemeten onder Hulst.

r.a. Piershil no. 2, fol. 128 v. en 129 v., 28 december 1618: ***Jan*** *Loodewiicxs* ***van*** *Dryell,* getrouwd met *Neeltie Arens,* transporteert ***aan*** zijn zwager ***Euwoudt*** *Adryaens Corvincx* ca. 12 gemeten in Out Piersbil.

Jan *Loodewijcxs* ***van*** *Dryell* transporteert nog ca. 25 gemeten.

Kinderen (volgens de stamboom van Doen Beyens):

1. *Aryen van Driel, volgt* IIIa.
2. *Lodewijck van Drie, volgt* IIIb.
3. *Maarten van Driel,* volgt IIIc.
4. *Maartje Jans van Driel,* possestrice van de memorielanden te Poortugaal.
5. *Adriaentje Jans van Driel.*

IIIa. *Aryen Jans van Driel,* geb. omstreeks 1601, † na 28 mei 1647 (not. archief Sdhiedam 757), tr. *Annetje de Recht,* dr. van *Maerten Bastiaensz.* en *Geertruyt Cornelis.*

r.a. Cromstrijen no. 76, 30 december 1627: ***Aryen Jans van*** *Dryel* anders geseyt Smoor Jams is schuldig. Borg: ***Neeltge*** *Aryens,* weduwe van ***Jan*** *Lodewijcxe* ***van*** *Dryel,* wonende te Dordrecht.

r.a. Mijnsherenland no. 7, fol. 137 v., 6 juli 1628: *Loduwijck* ***Dircks,*** Maerten Jans van *Driell* ***te*** Ooltgensplaat geven procuratie aan ***Adryaen Jans Smoor*** in de Nieuwe Group.

not. arch. Dordrecht no. 70, fol. 133 v., 11 augustus 1628: *Aryen* ***Jans van Drie1*** en ***Annetie*** *Maertens de* ***Recht*** testeren wonende in de Group.

r.a. Oud-Beiierland no. 6. 31 iuni 1630: *Aru Jans* ***wan Drie1*** nomine Üxoris transporteert 3 morgen aan *Maerten Bastiaens de* ***Recht.***

r.a. Cromstrijen no. 76, 8 september 1630: *Adriaen* Jans *van Driel* wonende in de Group is schuldig.

r.a. Oud-Beijerland no. 6, 4 december 1631: Hij transporteert aan *Maerten Bastiaens* ***de Recht 2*** m. 4 h. 60 roe.

idem ***no.*** 6, 9 januari 1632: Obligatie ten laste van *Aryen* ***Jans van*** *Driel* wonende Group.

r.a. Wewtmaas no. 6, 27 mei 1632: ***Adriaen Jams van Driell,*** oasen medebroeder, en *Annetje Maertens* ***de Recht*** transporteren een boerderij met land.

r.a. Miinsherenland no. 7. 22 iuli 1632 en 1 november 1632: Koopt ca. 4 morgen en transporteert een losrente.

r.a. Oud-Beijerland no. 6, 3 december 1632: *Adriaen Jansz. van Driel* en *Annetje* ***Maertena de Recht*** transporteren 5½ m.

r.a. Cromstrijen no. 76: Op 1 juni 1633 heeft hij te vorderen, op 21 juli 1633 koopt hij 4 morgen.

idem no. 76, 8 september 1635: *Adryaen* ***Janse van*** *Driel* wonende Hitsert, ***Maerten*** *Janse van Driel* wonende in, de plaete, ooms van de kinderen van. † *Lodowijck* Jans van *Druel* wonende Claeswael.

r.a. Oud-Beijerland no. 7, 18 februari 1639 en 22 maart 1640: *Adriaen* ***Jansse van*** *Driel* wonende Groot Zuyt Beyerlandt is aan, *Machtelt* ***Adriaens,*** weduwe van *Eeuwout Aryens Corvijns* te Geervliet *f* 800 schuldig wegens de koop van 7 morgen. Hij transporteert ca. 2 ½ morgen.

IIIb. *Lodewijck Jansz. van Driel,* geb. omstreeks 1600, † tussen 10 april en 8 september 1635, tr. 1° omstreeks 1624' *Lijsbeth van der Schoor,* dr. van *Laurens Cornelisz.,* schout van Cromstrijen, en *Sijtge Henricks* (not. arch. Dordrecht no. 58, 8 augustus 1633); tr. 2° omstreeks 1632 *Neeltgen Michiels;* zij hertr. *Jacob Adriaens van der Schoor* (not. arch. Klaaswaal 5095, 3 september 1640).

Not. arch. Oud-Beijerland no. 522, 14 maart 1625: Dr. ***Maerten*** van der *Burch* legt op verzoek van *Lodewijck* ***Jans van Drie1*** wonende Group een verklaring af.

Not. arch. Dordrecht no. 70, fol. 102, 4 maart 1628: *Lodewijck* ***Jans van*** *Dryel,* wohende Claeswael, is schuldig aan zijn broers *Adriaen* en *Maerten.*

r.a. Cromstriien no. 76, fol. 44 v., 9 november 1631: *Lodewijck Jans" van Dryel,* conflict.

r.a. Cromstrijen no. 76, 17 mei 1634: *Lodowijck Jans van Druel* is borge.

Not. arch. Klaaswaal 5095 10 april 1635: Hij testeert met *Neeltgen Michiels,* zuster van Jan *Michiels.* Onderstaande kinderen worden genoemd. Er wordt verwezen naar huwelijkse voorwaarden van 11 december 1632.

r.a. Cromstrijen no. 66: De boedel van ***Lodewijk Jansz. van Driel.***

Uit het eerste huwelijk:

1. *Laurens Lodewijksz. van Driel,* geb. omstreeks 1625.

Not. arch. Delft no. 1671, fol. 111, 19 oktober 1646: ***Laurens Lodewijksz. van Driel, 21*** jaar oud, wonende te Strijen, testeert als j.m. voor notaris van Beest. Hij noemt *Maerten Jans* ***van Driel,*** dijckgraeff en schout van Ooltgensplaet.

r.a. Cromstrijen no. 76, fol. 134 v. 4-135, 29 juli 1647: *Lourens Lodowijcx van Dryel* wonende te Nimwegen, transporteert 2 m. 7 bont.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Jan Lodowijcks van Driel.*

3. *Thoontje Lodowijcks.*

IIIc. *Maerten Jansz. van Driel,* schout van Ooltgensplaat 1645-1651, tr. *Annetge Aerts* (zuster van *Hendrick Aertsen Duffelaer*).

Not. aroh. Dordrecht no. 35, 6 augustus 1632: ***Marten Jans*** *van Dryel* te Ooltgensplate en *Anneken* ***Aerts,*** zuster van ***Henryck Aertsen Duffelaer*** testeren. Zijn broer ***Aryen Jans*** van *Dryel* is voogd.

r.a. Ooltgensplaat no. 1, 16 mei 1645: ***Maerten Jans*** *van driel,* gehuwd met ***Annetge Aerts,*** hebben *f* 700 te vorderen wegens de verkoop van een huis.

idem, 29 augustus 1651: *Maerten* Janse *van* ***Driel,*** Outh Schouth.

idem, 12 'november 1651: Sr. *Maerten* ***Jans van Driel,*** Outh Schouth ende Dijckgraef, is *f* 4000,— schuldig.

IIb. *Ploen Lodewijcks van Driel,* geb. omstreeks 1570.

Not. arch. Dordrecht no. 32, 30 maart 1629: ***Lodewijck Pleunen*** *van Driel* ***te*** Nieuw-Beijerland, ***Leendert*** *Jansz. Braber* gehuwd met *Janneken* ***Pleunen van*** *Driel* te Dordrecht, *Arien Ariensz.* weduwnaar van ***Soetgen*** *Pleunen van Driel* ***te*** Heynenoord en het weeskind van ***Pleun*** *Lodewijcxen* van *Driel* geven procuratie.

Kinderen:

1. *Lodewijck van Driel,* volgt IIId.

2. *Janneken van Driel,* † vóór 31 augustus 1646, tr. *Leendert Jansz. de Braber,* ook vermeld als *Lenert Jansen van Sorghe.*

Zij testeerden 24 november 1625 te Dordrecht (not. 55), aldaar wonende, en 24 mei 1645 (not. 61) als burgers van Dordrecht.

3. *Soetgen van Driel,* † vóór 1 juni 1629, tr. *Arien Ariens,* die 30 maart 1629 te Heinenoord woont. Hun enig kind *Marijke Ariens* leeft 31 augustus 1646.

4. *Pieter Pleunen van Driel,* † na 27 augustus 1648.

Hij testeert te Dordrecht 1 juni 1629 (not. 56) als j.m. te Nieuw-Beijerland, 31 augustus 1646 (not. 68) en 27 augustus 1648 (not. 61).

IIId. *Lodewijck Pleunen van Driel,* † Nieuw-Beijerland 18 september 1652 (volgens een grafzerk, beschreven door Bloys van Treslong Prins), tr. *Neeltje Willems,* dr. van *Willem Jans,* dijkgraaf van Oud-Piershil en *Elisabeth Leenderts.*

r.a. Piershil no. 3, 19 april 1631: ***Lodewijck Pleunen, Pieter Pleunen, Leendert*** *Jansz.,* getrouwd met *Janneken* ***Pleunen,*** *Aryen Jansz. (?),* ***weduwnaar*** van Soetgen *Pleunen,* transporteren 3 gemeten 190 roe in Nieuw-Piershil.

r.a. Oud-Beijerland no. 7,20 mei 1634: *Lodewijck Pleunen,* ***Jacob Herweyer*** en Seger ***Dirckx Fonckert*** kopen een huis.

Sententiën van het Hof van Holland van 1637, no. 72: *Leendert* ***Leenderts*** *Cappendijck* namens *Maarten* ***Jans van Driel,*** schout van Oude Tonge, contra *Lodewijck* ***Pleunen van Driel.***

r.a. Piershil no. 3, 11 februari 1638: *Lodewijck Pleunen van Driell* verkoopt 5 morgen 157 roe.

r.a. Oud-Beijerland no. 8, 28 juni 1648: *Cornelis* ***Jacobsx. van der Waal,*** wonende in de Hitsert, ***Lodewijck Pleunen van Driel,*** wonende te Nieuw-Beijerland, en *Zeger Dircxs fonckert,* wonende te Nieuw-Beijerland, kopen ieder 1/3 van 5 morgen in Groot Zuyd-Beijerland.

Not. arch. Oud-Beijerland 537, 19 juli 1655: De kinderen en erfgenamen van *Lodewijck* ***Pleunen*** *van Driel,* wonende te Nieuw-Beijerland. Genoemd wordt ***Leendert Jans Braber*** *van* ***Sorgen,*** wonende te Dordrecht.

Kinderen:

Willem Lodewijkse, † Nieuw-Beijerland 7 oktober 1656 (volgens zijn grafzerk).

r.a. Piershil no. 4, 1 oktober 1650: *Lodewijck* ***Pleunen van*** *Dryel,* getrouwd met *Neeltje Willems,* dochter van ***Elisabeth*** *Leenderts* weduwe van ***Willem*** *Jans,* dijkgraaf van Out-Piershil. Andere kinderen zijn ***Maertien*** *Willems,* gehuwd met *Aeruen Cornelisz. Loosie,* ***en*** *Aerentien Willems,* gehuwd met Jan ***Jacopse.*** *van Dornick.*

idem, 23 oktober 1651: *Lodewijck* ***Pleunen van*** *Dryel* is *f* 2460 schuldig.

idem, 6 oktober 1655 en 15 maart 1656: *Neeltje* ***Willems,*** weduwe van *Lodewijck* ***Pleunen.*** is schuldig.

idem, 4 september 1657: De insuffisante boedel van *Neeltje Willems,* wonende te Nieuw-Beijerland, weduwe van ***Lodewijck*** *Pleunen van* ***Driel.***

IIc. *Sebastiaen Loduwijcxsz. van Driel,* geb. omstreeks 1550.

r.a. Mijnsherenland no. 5, 16 maart 1607: *Sebastiaen Loduwijcxs,* nu wonende in den Lande van Althena, laat een verklaring afleggen.

idem no. 5, 16 mei 1614: ***Bastiaen Lodewijcxs van*** *Driel* transporteert.

Zoon:

Gheerit Bastiaen Loycke van Driel, geb. omstreeks 1580, † na 3 jan. 1612, tr. *Geertruyt Cornelis,* † (als weduwe) na 16 febr. 1648.

r.a. Mijnsherenland no. 5, 20 mei 1610: ***Gheerit*** *Bastiaen* ***Loycke van*** Drie& onsen inwoonder, transporteert land, dat hij kocht van de erfgenamen van *Adryaen* Yngew *den Ouden.* Hij heeft ook te vorderen (fol. 205, 211 v.).

idem nc. 5, 27 november 1610: ***Gheerit*** *Sebastiaen Loduwijcxs* ***van*** *Driel* heeft te vorderen.

idem no. 5, 25 januari 1611: ***Gherit*** *Sebastiaen Loduwijcxs* ***van*** *Driel* is schuldig.

r.a. Mijnsherenland no. 5, 3 januari 1612: ***Gerrit Bastiaewa. van Drie1*** te Westmaas sluit een accoord.

r.a. Oud-Beijerland no. 8, 16 februari 1648: ***Geertruyt*** *Cornelis,* weduwe van ***Gerrit*** *Bastiaens* ***van Driel,*** koopt een huis.

KORTE MEDEDELINGEN.

Het geslacht Van Drie1 te Mijnsheerenland en Klaaswaal.

(LXXXV,, kol. 99).

Er kan op het artikel van de hand van de Heer Mac Lean nog een kleine aanvulling gegeven' worden, die het, ook bij mij bestaande, vermoeden van een verband tussen de Dordrechtse *Van Driel's* en de door de Heer Mac Lean behandelde versterkt.

In het Gem. Arch. te Dordrecht vindt men in O.R.A., nr. 732, op fol. 140 v. een akte van 7 juni 1576, welke (verkort) luidt:

> Kwam voor schepenen van Dordt... *Marqareta Wenss,* weduwe van wijlen *Cornelis van Driel Claesz.,* ... en bekende zij comparante als „boelhoutster" getransporteerd, gecedeerd en overgedragen te hebben.. . aan *Cornelis Thonisz.* als voogd van het achtergelaten weeskind van *Thonis Cornelisz. van Driel,* genaamd *Arie Thonisz,* „tot deszelfs weeskinds behoef, alle de macht ende eygendoms van een brieve van 6 Car. guldens".

Men vindt de drie laatst genoemde personen, bij Balen niet terug, hoewel er kennelijk wel verwantschap is met de door Baleñ wél genoemde *Cornelis Claesz. van Driel,* gehuwd met *Margareta Wenssen.*

Zijn de twee laatstgenoemde personen uit de akte identiek met de generaties 11 en 111 in het artikel van de Heer Mac Lean ?

Men krijgt de indruk, dat Balen niet alle leden van het geslacht *Van Driel* gekend heeft, want hij vermeldt óók niet *Magdalena Nicolaesdr. van Driel,* die genoemd wordt in De Geslachtboom ofte de Afkomstelingen van Doen Beyense van Drie1 (zie ook Ned. Leeuw LXXXII, kol. 135-136).

Van 111, *Adriaen Antheunisz. van Driel,* is de grafzerk in de Ned. Herv. kerk te Mijnsheerenland bewaard gebleven (niet vermeld door Bloys van Treslong Prins). Het randschrift van deze zerk (58 x 105 cm.) in het voormalige priesterkoor luidt:

(Hi) er Leit Begraven/ *Adriaen Thonissoon Van Driell/* In Sin Leven/ (Heemraet) (Al)Hier Die Desen Werelt/

en in regels onder elkaar: Overleet Den/ XXIX^{n} November/ Anno XVC XC Vii/(Bid) Voor De Siel.

In een vierkant onder de tekst zien we een heilige of engel met aureool, die in de (herald.) linkerhand en links van zich een wapenschild vasthoudt, voorstellen de dubbelkoppige adelaar. Een en ander vertoont vele haksporen.

B. F. VAN WALLENE.

Gansneb genaamd Tengnagel,

(LXXXV, kol. 62).

Ter completering van hetgeen de Heer P. R. Th. Zander ter Maat omtrent de familie *Brahe* mededeelt, en tegelijk ter correctie, moge het volgende dienen.

Elisabeth Brahe sterft niet te Kopenhagen in 1652, maar al in 1612 te Regensburg. Enkele jaren later hertrouwt *Frans Gansneb gen. Tenqnaqel* met ene *Wolf von Liidinghausen, die* hij tijdens een missie naar Koning Sigismund in Polen had leren kennen.

Of *Elisabeth* het zesde kind van *Tycho Brahe geweest* is, is niet uit te maken, daar haar geboortejaar onbekend is. *Tyqe Brahe till Knudstrup* (hij was heer van Knudstrup, waar zijn bezittingen lagen) had acht kinderen (twee zoons). Van twee, *Elisabeth* en *Cecile,* die met de Zweedse baron *Gustav Sparre* zou trouwen, zijn de geboortejaren onbekend.

Voor legitimatie der kinderen heeft vooral *Tyge's* zuster *Sophia* geijverd. Op vrij hoge leeftijd heeft zij met haar verwanten in 1630 een verklaring in het Duits opgesteld,. die in Bohemen en Saksen bruikbaar zou zijn. Hierin werd vastgelegd dat *Kyrstine* 'door de oude wetten Van het Koninkrijk (Denemarken) en terwille van het open, onveranderd en eerbaar leven van beide echtgenoten, erkend moest worden als Tyge's g e h u w d e vrouw.

Dat *Frans Gansneb gen. Tengnagel* keizerlijk bibliothecaris zou geweest zijn is niet juist. Volgens schriftelijke mededeling van Dr. A. Micholitsch (17 sept. 1966) werd *Sebastiaan Tengnagel* in' 1606 praefekt van de Hofbibliotheek te Wenen. Hij volgde' de Nederlander *Hugo Blotius,* utr. jur. dr., op die in Wenen gestudeerd had (No. 116 van lijst van Dr. Micholitsch). Zeer waarschijnlijk is hij een echte *Tengnagel.* Het werkt verwarrend, dat de *Gansneb's* in acten zo vaak *Tenqnagel* worden genoemd, zoals in Gelderland, Overijssel, Amsterdam en ook in Bohemen. *Tycho Brahe* spreekt in zijn correspondentie nooit anders dan over *Franciscus Tengnaglius.* Dit gaat zelfs zóver, dat *Jacob Bicker Raye in 1749* het overlijden meldt van een arme Amsterdamse nicht, en haar noemt „ *Tengnagel genaamd Gansenep"* !

Al geruime tijd houd ik mij bezig met het reconstrueren van het bewogen leven van *Frans Gansneb gen, Tengnagel* in Bohemen. Het is mogelijk zijn nakomelingschap aldaar tot 1698 te volgen, Voor informaties houd ik mij gaarne aanbevolen.

DR. W. H. VAN SETERS.

Weemhof.

(LXXXV, kol. 103-108).

Na afsluiting van de genealogie bleek dat enkele generaties niet geheel juist zijn weergegeven.

Zegels van de pastoor, later predikant *Gerardus Weemhof* vertonen een schild, waarop zijn initialen G *W.* Het door *Margareta Weemhof* gevoerde wapen kan ontleend zijn aan het geslacht, waartoe haar grootvader *Nanno Reints* behoorde.

De eerste generaties dienen als volgt te worden gelezen:

I. Ds. *Gerardus Weemhof(f),* werd in 1582 pastoor te Winschoten, ging in 1594 tot de Reformatie over en werd de eerste predikant aldaar, † Winschoten 11 dec. 1614, tr. N.N., † na 16 febr. 1616 (IIIa 18).
Kinderen (uit dit huwelijk, of een eerder huwelijk, dat na 1594 werd gesloten, doch een eerdere illegitieme verhouding kan hebben gelegaliseerd) (volgorde onbekend):

1. *Gerdt,* volgt IIa.
2. *Berendt,* volgt IIb.
3. *Stijne,* † omstreeks 1616, tr. Ds. *Gerardus Boeckholt,* predikant te Beerta, later te Knopswolde, † in 1625.
   Vdd 2, 9 juli 1619 *Geert Gerardus Weemhof, Nanno Reints* en ***Luppo Thyes,*** voorstanders over de kinderen van **Ds.** *Gerardus Boeckholt* en wijlen *Stijne Gerardus.*
4. *Grete,* volgt IIc.
5. *Fenne,* volgt IId.
6. *Martje,* dr.1° (vóór 11 dec. 1617) Ds. *Conradus' Brummelcamp,* predikant te Weener (O.Fr.); tr. 2° (ondertr. 15 juli) 1645 Ds. *Bernardus Buning,* schoolmeester te Zeerijp 1613—'15, te Westeremden 1618—'28, predikant te Betteweer (0. Fr,) sedert ca, 1630, † in 1666 (zie o.m. P. F. Reershemius, Ostfriesländisches Predigerdenkmal, Aurich 1798, pp. *587 en 677-678).*

IIa. *Gerdt Gerardus Weemhof,* koster te Midwolda 1605

-1652, † Midwolda 18 dec., begr. aldaar 24 dec. 1652, tr. 1° Midwolda 13 okt. 1605 *Tetie Tyabbens*, † aldaar eind 1615 (Rekeningen Kerkvoogdij Midwolda 1615—1616); tr. 2° (huw. voorw. 7 juni 1616) *Aeltye Gerdts*, † Midwolda 6 febr., begr. aldaar 11 febr. 1653, weduwe van Ds, *Samuel Neytz*, predikant te Zuidbroek, voordien van Ds. *Hermannus Borgell*, predikant te Zuidbroek.

Vx 2, 7 juni 1616: huw. vcorw. *Geerdt* **Weemhof,** koster te Midwolda. en *Aeltye* **Gerdts;** aan ziin ziide als getuigen: *Tymen Sypkes,* **Nanno** *Reints, Rinnolt Diurcken, Menno Hindrix,* **Bette Peters.**

Kinderen:

1. *Gertruit Gerdes*, tr. Midwolda 20 maart 1631 *Derck Samuels.*
2. *Fosse Gerdts*, tr. *Hindrick Harmanni*, † vóór 12 april 1-654.

Vjj 2, **12** april 1654: Derck Samuels en Geertruit e.l. te Winschoten ter ener- en Fosse en Harmen Hindricks. weduwe en zoon van wiilen Hindrick Harmanni te Midwolda scheiden de nalatenschap van hun ouders Geerdt Gerhardi en Aeltien te Midwolda.

IIb. *Berendt Gerardus Weemhof*, wever te Winschoten, † tussen 14 mei 1624 en 6 febr. 1625, tr. *Kunne* ....., † tussen 22 sept. 1625 en 18 okt. 1645,

Kinderen:

1 Gebbe, tr. (huw. voocw. 18 april 1619) *Feyo Hayens*, zoon van Haeyo *Hayckens* en *Renske* .....

2. *Alcke*, † tussen 18 okt. 1645 en 3 mei 1649; tr. *Leborius Jans Clebolt.*

Vdd 2, 14 mei 1624: testamentaire dispositie van **Berent Gerardus** en **Kunne,** waarbij zij tot erfgenamen instellen hun dochter **Gebbe** en de kinderen. die geboren mochten worden uit het huwelijk van hun dochter **Alcke** met *Borius* **Clebolt.**

Vdd 3, 6 febr. 1625: wijlen Berent *Gerardus* en zijn vrouw Kunne; ibid., 9 mei 1625: Kunne *Berents* en haar schoonzoons Peyo *Hayes* en **Borrius** *Clebolt.*

ibid., 22 sept. 1625: scheiding tussen **Kunne** en haar dochters en schoonzoons.

Vdd 5, 18 okt. 1645: **Leborius** Jans **Cleboit** *en* **Aicke** ener- en Tammo **Herens** en **Renske** (dochter van *Feyo Hayes* en **Gebbe)** anderzijds scheiden de landerijen van wijlen **Berent W e v e r** en *Kunne.*

Vdd 2, 18 april 1619: huw. voorw. tussen Feyo *Hayens,* zoon van *Haeyo* **Haykens en Renske,** en **Gebbe,** dochter van *Berent* **Gerdes wever** en *Kunne,* waarbij aanwezig de twee vaders, **Ede Gerdes en Aycko** *Hay*ens.

IIc. *Grete Gerdts*, † vóór ca. 1623, tr. *Nanno Reyntz,* die hertrouwde met Grete N.

Kinderen:

1. *Rixte Nannes*, tr. vóór 9 mei 1631 *Jan Jacobs*, in 1631 militerende onder Heeringa.

Vdd 3, 9 mei 1631: Jan *Jacobs,* als voren, en *Rixte Nannes* e.l. verklaren van haar vader Nanno *Reintz,* oom **Geerdt** *Gerhardus Weemhof* en **Hayko Gerhardi** als voorstanders haar aandeel in de goederen van haar moeder **Grete** en oom *Berent* te hebben ontvangen.

2. *Tiawe Nannes*, waarschijnlijk ongehuwd gebleven.

Vdd 8, 9 dec. 1659: *Tiawe Nannes* ontvangt van haar broer, Ds. *Reinoldus Weemhof,* betaling wegens haar aandeel in een perceel land.

3. *Aeltjen Nannes*, tr, *Raedt Jansen.*

Vdd 6, 24 okt. 1653: **Raedt** *Jansen* en *Aeltjen* e.l. **te** Winschoten ontvangen van haar broer, Ds. *Reinoldus* **Weemhof,** betaling wegens haar aandelen in de ouderlijke goederen „benevens dat van 'tgene haer halfbroeders en halfzuster daer in pretenderen te hebben".

4. *Reinoldus Nannonis Weemhof,* volgt III.

Vdd 3, 15 juli 1625: scheiding tussen *Nanno Reintz* **en Grete** ener- en *Gerdt Geerdts* **Weemhof** voormond en **Haycko** *Gerhardi* vreemde voogd over de kinderen van *Nanno Reyntz* **en** zijn overleden vrouw **Grete.** Bepaald wordt o.m. dat de reeds aan de studie van de zoon *Reint* bestede kosten bij deling tussen de kinderen zullen worden verrekend.

IId. *Fenne*, tr. *Tymen Sipkens*, † vóór 11 jan. 1620.

Vdd 2, 11 dec. 1617: huw. voorw. stante matrimonio tussen *Timen* **Sipkens** en **Fenne,** waarbij aanwezig Ds. **Geraráus** *Boeckholt,* predikant te Beerta, Ds. *Conradus Brummelkamp,* predikant te Weener, **Geerdt Gerardus Wecmhof,** *Berendt Gerardus* **Weemhof, Nanno Reyndts en Rolef** *Johan Ottens.*

Uit dit huweliik ten minste twee dochters:

a. *Jutte*, tr. (huw, voorw. 11 jan. 1620) *Hayo Egberts.*

Vdd 2. 11 jan. 1620: huw. voorw. tussen Hayo **Egberts** en *Jutte,* dochter van wijlen Tymen **Sypkens** en *Fenne,* waarbij aanwezig haar ooms **Geerdt** *Gerhardus Weemhof* en *Nanno* **Ryndtx.**

b. *Alecke*, tr. (huw. voorw. 30 jan. 1629) *Geerdf Jans.*

Vdd 3, 30 jan. 1629: huw. voorw. tussen *Geerdt Jans* en **Alecke Tymens,** waarbij aan haas zijde aanwezig: *Geerd* Gerhardus **Weemhofj, Hayo** *Egberts* en *Dyuth Sybens,* als voorstanders, en *Nanno Reintz.*

III. *Reinoldus Nannonis Weemhof* (zie verder kol. 104 onder III).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Geert Weemhof*, ged. Midwolda 11 febr. 1649, begr. aldaar 11 nov. 1656 ('door de vader aangetekend: „*Geert Weemhof* mijn eegen kint").
2. *Nannen Reinholdi*, begr. Midwolda 10 april 1656.
3. k i n d („Meyn kint"), begr. Midwolda 14 mei 1655.
4. *Jan Eeckenhorst*, begr. Midwolda 8 okt. 1666 (aan de pest, evenals zijn moeder en een broer j.
5. *Tiapcko Reints*, begr. Midwolda 15 okt. 1666.
   Hij was genoemd naar *Tiapcko Reintz,* wier dochter *Tiaeuwcke* huwelijkse voorwaarden aangaat op 8 jan. 1639 (Vz 4), waarbij Ds. *Reinoldus Nannonis Weemhof* als neef voorkomt.)

Uit het tweede huwelijk:

6. *Annetien Weemhof*, ged. Midwolda 11 maart 1670, tr. 1° (huw. voorw. 13 maart 1693) *Nantko Waldrix* (uit welk huwelijk o.m.) onder III, 2, *Katarina Nantkes*, ged. Beerta 31 dec. 1693), etc. cf. kol. 104.

Vjj 3, 13 maart 1693: huwelijkse voorwaarden van *Annetien* **W e e m h o f** met *Nantko Waldrix;* aanwezig zijn: **Foske Ayolts** weduwe **Weemhof,** moeder, Mr. **Upko Weemhof,** broer, en de advocaat Dr. *Frederick Krijthe* als neef (wier weduwe hertrouwde met **Ubeko Ouwes** *Weemhof,* zie Ned. Leeuw LXXXV, kol. 105).

7. *Ubeko Ouwes*, zie verder kol, 105, onder IV.
8. *Gretien Weemhof*, zie verder kol. 105, onder 111, 4.

k o l. 1 0 5 : 21 ste regel van boven:
Men leze *Albertina* (i.p.v. *Alberdina) Mesterinck.*

k o l. 10 5, na de 25ste regel van boven:
als (oudste) kind uit het eerste huwelijk van *Ubeko Ouwes Weemhof* (IV) moet worden ingevoegd: 1. *Albertina Weemhof*, geb. Eexta 29 maart, gad. aldaar 1 april 1696.

k o 1. 1 0 5, n o o t 2, tweede regel van boven:
te lezen: w ij 1 en *Luppo Eggeriks.*

kol. 105, noot 2, zesde regel vaa boven: te lezen: *Jan Hayes* (i.p.v. Haykes).

kol. 105, noot 3, tweede regel van boven: te lezen: wijlen boekhouder *Jan Kestner.*

kol. 106, noot 9, vierde regel van boven: Ds. *B.* N. *Strack,* † in 1733 (en niet in 1753).

MR. H. L. HOMMES †.
DRS. 0. D. J. ROEMELING.

VRAGEN EN ANTWOORDEN+

Boot (LXXX 339; LXXXI 29). Volgens het lidmatenregister, berustend in het kerkelijk archief van Middelharnis en dat aanvangt in 1643, is aldaar op 27 juni 1649, met attestatie van Dordrecht, aangekomen: *Esayas Dircksz.*, scheepstimmerman, met zijn huysvrouw *Cornelia Dirxdr.* Later is toegevoegd: vertrocken.

De veronderstelling, dat *Dirk Esaiasz. Boot te* Middelharnis zou zijn geboren op 10 maart 1651, wordt hiermede in feite bevestigd.

Dreischor. J. L. BRABER.

van Donck,, Gevraagd het voorgeslacht van *Hendrik Adriaan Danielsz. van Donck,* j.m. van Oosterbout, † Zevenbergen in 1647, tr. (in tweede echt) Zevenbergen 20 sept. 1627 *Sara Adriaensdr. Haes,* j.d. van Breda, † vóór 1638.

Voorburg. J. A. RIEL.

Krantz-van de Laar, Gezocht nadere gegevens over en kwartieren van de echtelieden *Johannes Justus Krantz-Cornelia Sebilla van de Laar,* wier zoon *Boudewijn Franciscus Krantz op* 3 januari 1806 te 's-Gravenhage werd geboren.

Lunteren. F. VAN HOOGSTRATEN.

Pontier. Gevraagd plaatsen en data van doop en huwelijk van *Erasmus Pontier,* weduwnaar van *Magdalena Labée,* tr. *Ariaentje Wishout,* ged. 's-Gravenhage 21 maart 1701 als dochter van *Jochem Weyshaupt,* sergeant, en *Elisabeth Hacké. Erasmus Pontier* werd, oud 76 jaar, op 11 april 1761 te 's-Gravenhage begraven.

Voorburg. J. A. RIEL.

Rekker (LXXXIV 36). Uit de aantekening, n van H. Bierma te Dronrijp noteerde ik het volgende:

Trijntje Pieters Richerts (Rekker) , ged. Franeker (Doopsgez.) 28 aug. 1762, † aldaar 30 maart 1806; zij was hoogstwaarschijnlijk een dochter van *Pytter Fransen Rijckert,* koopman te Franeker, tr. Franeker 16 dec. 1731 *Antje Aedes Stapensea* (in de klapper op het R.A. te Leeuwarden staat abusievelijk: Staperda) , vaa Menaldum.

De namen van de kinderen van het echtpaar *Feenstra-Rekker (Richerts)* wijzen eveneens sterk in de richting van bovenvermelde filiatie, daar de vernoemingsregels in Friesland strikt werden toegepast.

Antje Aedes Stapensea was een dochter van *Eede Jelles,* in 1718 vermeld als eigenerfde landbouwer op Stapens te Menaldum. Hij tr. Menaldum Pinkstermaandag 20 mei 1700 *Grijttie Wijbes;* beide eahtelieden kwamen toen van Menaldum. *Eede Jelles* was weer een zoon van *Jelle Eedes,* eigenaar van Stapens in 1698.

Alle bovenstaande gegevens zijn geput uit de DTB. van Franeker en, van Menaldum, en uit de Stem- en Floreencohieren.

Uit de klappertjes van R. S. Roarda op de Bijl. Civ. Sent. Hof v. Friesland [1]) 1710—1811 (het eerste deel 1700-1709 is helaas niet in mijn bezit) noteerde ik nog de volgende personen, die ook wel tot het onderhavige geslacht zullen behoren, met het nummer van de portefeuille en het dossier.

a. 389/46 *Pyter en Aeltie Rijchart,* echtgenote van *Jan Claessen Calck,* erven van hun broer *Barend,* Leeuwarden 1722.

b. 590/11a en 600/19 *Jan Clasen Calk* en *Aeltje Elias Rychard,* te Leeuwarden, testeren 4 juni 1725.

c. 714/8 *Abraham Huiberts Recker* (reeds vermeld in Ned. Leeuw LXXXIV, k. 37) seemleerberaider te Sneek, 55 jaar, procedeert 1739.

d. 1014/4 *Sybe Freerks Recke* bakker te Dokkum, 45 jaar, procedeert 1785,

e. 1022/Int. *Foekje Pyters Rec* , te Zaandam, echtgenote van *Jelle van de Meulen,* vroeger glazenmaker te Sneek, proce eert 1786.

d. Misschien hoort hier ook no bij:, 1124/1 *Catharina Elisabeth Reigart,* 40 jaar, echtgenote van *Haitze Bakker, 21* jaar, procedeert 1803.

In de klapper van R. S. Roarda op de Lijfrenteregisters [2]) vond ik de volgende personen, onder vermelding van datum en pagina:

1744, p. 40	*Aaltje Jans Recker, 18' j.,* † *21* juli 1781 *f* 500,—.
9 nov. 1752, p. 89	*Abraham Ymes Recker,* te Sneek,, 30 j., † 2 okt; 1776, *f* 600,—. Zijn moeder was *Grytje Gales* (CE, p. 141).
17 maart 1756, p. 165	*Abraham Huberts Recker* te Sneek. *f* 600,—. id. p. 187 *f* 700,— en in 1761, p. 217 *f* 1800,—.
1744, p. 40	*Hubert Jans Recker, 15 j., f* 500,—.

In register nr. 5 (1795), p. 77 wordt nog vermeld: *Tryntje Ymes Rekker, 18 j.,* † *29* okt. 1808, *f* 800,—.

In het register worden hier waarschijnlijk nog wel ouders genoemd.

In het Bijblad Ned. Leeuw, dl. 1, pag. 79 s.v. *Tak* vindt men:

Maria Rekker, † vóór 1842, tr. *Abraham Salm* (1793—1858).

Leiden. J. T. ANEMA.

1) R. S. Roarda, Nammen út de bylagen fan de sentinsjes fan it Hof fan Fryslân, 4 dln. 1700—1811. Uitg. Fryske Akademy, Leeuwarden, 1959/62.

2) R. S. Roarda, Nammen út âlde Liifrinte-Registers yn Fryslân (1624-1809). Uitg. Fryske Akademy, Leeuwarden, z.j. (1954).

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De symbolen van Stad en Land van Bergen op Zoom, door W. A. van Ham. — Het geslacht van Jan Lodewijksz. van Driel, ambachtsheer van Piershil 1611-1615, door Dr. J. Mac Lean. — Korte mededelingen: Het geslacht Van Driel te Mijnsheerenland en Klaaswaal; Gansneb genaamd Tengnagel; Weemhof. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegen*laan *70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, *Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.*

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 7 **LXXXVe Jaargang** **juli 1968**

BESTUURSBERICHTEN.

Sluiting bureau, etc. gedurende de maand augustus.

Wegens vacantie zullen het bureau, de bibliotheek en de afd. handschriften en familie-archieven gedurende de maand augustus zijn gesloten.

De afstamming van Aline Ovingh († 1632), door Drs. *0.* D. J. Roemeling [1]).

Een verzameling genealogieën van Deense adellijke geslachten, samengesteld omstreeks 1820 door Wilhelm von Benson, vermeldt onder het hoofd *Rømeling* een huwelijk tussen Ds. *Pafroclus Römeling* en *Aline Oving* [2]).

Von Benson vermeldt over eerstgenoemde, dat hij kanselier was van de graaf van Diepholz en later predikant te Dalfsen; hij zou geboren zijn in 1576 en overleden op **30** april **1647.** Het huwelijk met *Alina Owingh*, zoals Von Benson haar noemt, zou in 1610 hebben plaats gevonden. Zij zou zijn geboren in 1584 en overleden op 7 juli 1632. Als haar ouders noemt hij *Johan Oving* en *Anne Knopperf.* Verder geeft hij aan, dat er uit het huwelijk acht kinderen zouden zijn geboren: *Johan, Hedwig, Conrad* (wiens descendentie hij verder uitwerkt), *Johan* († 1642), *Pafroclus, Thomas, Thomas* (beide als kind overleden) en *Theodoricus.* Tenslotte vermeldt hij ten aanzien van *Pafroclus* (senior), dat hij in 1635 hertrouwd is met *Magdalena Arpin.*

1) De schrijver is zeer veel dank schuldig aan Ds. J. W. Schaap te Franeker, van wie verschillende waardevolle gegevens afkomstig zijn en die ook in andere opzichten heeft bijgedragen aan de totstandkoming van dit artikel.

2) Aanwezig in de Koninklijke Bibliotheek te Kopenhagen.

Een tweede bron ten aanzien van bovengenoemd echtpaar is een stamboom [2a]), in 1732 opgesteld door *Theodoricus Römelingh* (1685—1747), organist te Farmsum, later schoolmeester en organist te Termunten, en tenslotte organist te Delfzijl. Hij was een achterkleinzoon van Ds. *Patroclus* en schrijft in een inleiding tot de stamboom, dat hij zich herinnert, dat er een oudere versie is geweest, die na het overlijden van zijn vader *Bonno* († in 1701) verloren is gegaan. Dit eerste geslachtsregister ving aan in 1481. Voorzover hij zich uit zijn jeugd de daarin vermelde gegevens kon herinneren, heeft hij ze in zijn eigen overzicht. verwerkt. Over zijn overgrootouders dan geeft hij het volgende:

> „*Patroclus Römelingh* is eerst geweest Pastor tot Ruinen op Drenthe, en heeft wegens het Landschap Drenthe nevens eenen Predikant van Meppel in de jaren 1618 en 1619. op het beroemde Synode tot Dordregt Sessie gehadt, gelyck ik uit de beschrijvinge van het genoemde Sijnode meer als eens heb geleezen en nog wel te bekomen is. Hij is getrouwt tot Ruinen met een Adellijke Juffer *Alina Ovingh,* en van Ruinen beroepen als pastor tot Farmsum en aldaar in de kerke begraven in den Jare 1633. volgens de grafsteen nog te zien regt voor het gestoelte van de HoogWelGeb: Heer van Farmsum, leggende desselfs Vrouw an zijn zijde mede met een Grafsteen verzien: heeft nagelaten 4 kinderen
>
> *Conradus Römelingh*
> *Heijltjen Römelingh*
> *Aaltjen Römelingh*
> *Theodoricus Römelingh*

2a) Momenteel in het bezit van Mr. J. Römelingh te Groningen.

wie van dese 2 dogters de oudste geweest is, zulks is mij onbekent".

Bij beschouwing blijken de gegevens elkaar ten dele te bevestigen; ten dele echter ook zijn ze met elkaar in tegenspraak. Bij onderzoek bleek ons het volgende: dat *Patroclus* kanselier zou zijn geweest, is onjuist. Zijn vader *Conradus* heeft wel deze functie bekleed, zoals overigens Von Benson zelf aangeeft. Geboortejaar en -plaats van *Patroclus* hebben wij niet kunnen achterhalen. Volgens het Dansk Adels Aarbog (1929) zou hij te Quakenbrück zijn geboren, maar daarover is ons niets bekend. Quakenbrück ligt overigens buiten het Diepholzer territoir en ons is niet bekend, dat zijn vader enige relatie met die stad had. Wanneer *Patroclus* in 1596 te Franeker als student wordt ingeschreven, wordt hij „Warendorpiensis" genoemd [3]). Ook deze vermelding is merkwaardig. Voorzover namelijk uit onderzoekingen van nu wijlen *Erik von Rømeling te* Køge (Denemarken) bleek, ontving *Patroclus Römeling* zijn opleiding te Stade, Stamford en Brunswijk. Dat hij overigens in 1596 naar ons land kwam, wordt verklaard door het feit, dat zijn oom, *Henricus Bokelman*, en neef, *Patroclus Bokelman,* predikant waren te Sauwert en Visvliet; beide waren kort voordien uit Westfalen naar hier gekomen. De ouders van *Patroclus Römeling* schijnen toen reeds overleden te zijn geweest, en wellicht hebben deze familieleden zich het lot van hun jonge neef aangetrokken.

Na voltooiing zijner studies werd *Patroclus Römeling* in 1599 predikant te Dalfsen, vanwaar hij in 1603 beroepen werd naar Ruinen, waar hij zijn inmiddels overleden oom, bovengenoemde *Henricus Bokelman,* die aldaar sedert 1600 stond, opvolgde. In 1621 (24 maart) werd hij beroepen naar Farmsum [4]), waar hij tot *zijn* dood als predikant heeft gestaan. De acta van de synode van Groningen en de classis Appingedam geven aan, dat hij op 1 mei 1647 overleed; waarschijnlijk zal hij dus in de nacht van 30 april (zie Von Benson) op 1 mei 1647 zijn overleden. Hier blijkt de opgave van zijn achterkleinzoon dus niet juist; deze immers geeft 1633 als overlijdensjaar aan. De vergissing is des te merkwaardiger, omdat hij zich beroept op de grafsteen, die in zijn tijd nog aanwezig was. De steen zal hem genoegzaam bekend zijn geweest. De schrijver immers was in Farmsum geboren en getogen, daar enige jaren organist geweest en ten tijde van het opstellen van zijn stamboom als zodanig te Delfzijl woonachtig; de afstand tussen beide dorpen bedroeg toen amper 2 km.

Ten aanzien van de naam van *Patroclus'* vrouw stemmen beide bronnen overeen; de gegevens vullen elkaar aan, waardoor het volgende beeld verkregen wordt: *Aline Ovingh, geboren* in 1584 en overleden 7 juli 1632; zij was geboren uit een adellijk geslacht en dochter van *Johan Ovingh* en *Anne Knoppert.*

Alvorens er toe over te gaan, deze gegevens nader te beschouwen, moge het volgende nog worden opgemerkt: vermoedelijk heeft Von Benson bij het opstellen van zijn overzicht over de familie *Rømeling* inzage gehad in oude familiepapieren. Het is geenszins uitgesloten, dat in de Deense tak een tweede exemplaar van de stamboom, waarvan *Theodoricus Römelingh* in 1732 rept, aanweiig is geweest. Von Benson' noemt namelijk gegevens, die hier te lande niet meer

3) Dr. Georg Becker: Die deutschen Studenten und Professoren an der Akademie zu Franeker, 1942, p. 48.

4) Hoge Justitie Kamer (H.J.K.) Groningen, inv. 877, p. 320 vo., 14 december 164'7.

te achterhalen zijn, toch echter juist zijn (b.v. geboortedata van kinderen van *Conradus Römeling,* welke conformeerden aan de te Groningen gevonden doopdata dier kinderen). Ten aanzien van de blijkbaar jong 'overleden kinderen hebben *wij* geen gegevens kunnen vinden. Er is o.i. echter geen reden te twijfelen aan de juistheid van de door Von Benson opgegeven namen, zij het dat in plaats van de eerste *Johan* gelezen moet worden *Johanna.* Vooruitlopende op het volgende, kan reeds opgemerkt worden, dat de voornaam *Thomas* via de naam *Thomas Ovingh* stamt uit de familie *Knoppert.* De stamboom van 1732 geeft aan, dat vier kinderen de vader overleefden: dit is vermoedelijk wel juist; wij hebben althans nimmer meer kinderen gevonden. De voornaam *Heyltjen is* uiteraard een verbastering van *Heilwig* (de voornaam van de moeder van *Patroclus Römeling*), de naam *Aaltjen* evenzo van *Alina:* hier moet echter gelezen worden *Johanna* (dan wel *Jantjen,* zoals zij ook voorkomt).

Na in het voorgaande de betrouwbaarheid van de beide schrijvers ten aanzien van de gegevens *Römeling* te hebben nagegaan, dient zulks nu te geschieden ten aanzien van hetgeen zij vermelden over de naam *Ovingh.* Het is ons belaas niet gelukt, een bron te vinden waarin met zoveel woorden *Alina Ovingh,* als vrouw van *Patroclus* genoemd wordt, de hiervoor genoemde buiten beschouwing gelaten. We zullen dus moeten nagaan, of er aanwijzingen zijn in deze richting en menen daarin redelijk wel geslaagd te zijn. In de eerste plaats vonden wij, dat de voornaam van de vrouw van *Patroclus* was *Aeltien.* Uit het feit bovendien, dat twee harer dochters en haar jongste zoon een kind *Alina* danwel *Aeltjen* hadden, mag gevoeglijk worden aangenomen, dat althans het eerste deel van de door Von Benson en Th. Römelingh opgegeven naam juist is.

Voorts wordt *Patroclus Römeling,* predikant te Farmsum, samen met Jonker *Thomas Ovinck* te Ruinen, *Menno in den Ham,* jonker en hoveling te Noordhorn, en *Bonno Bijma,* jonker en hoveling te Loppersum, genoemd in de acte van huwelijkse voorwaarden tussen de vaandrig *Harmen Ovinck* „Eheliche Soene van wijlen den E.E. *Johan Ovinck* ende *Johanna Knoppers"* met *Sophia Schaffer,* verleden te Groningen op 26 juni 1629 [5]). *Thomas Ovinck* was een broer van de bruidegom, *Menno in den Ham* diens zwager (door zijn' huwelijk op 10 'augustus 1617 te Groningen met *Margaretha Ovinck Johansdochter)* [6]). *Bonno Bijma* was verwant aan de *Schaffer's.* Op *onze* predikaat na, zijn dus alle genoemden' aanwijsbaar familieleden van bruid of bruidegom; het vermoeden is dus gewettigd, dat ook *Patroclus Römeling* op enigerlei wijze aan één van beide verwant was.

Het feit voorts, dat op 20 februari 1636 *Menno in den Ham* ter instantie van Ds. *Patroclus Römeling* na condemnatie door de Hoofdmannenkamer van Stad en Lande aanzweert als voormond over eisers minderjarige kinderen bij *Aeltien* [7]), doet ons weten, dat *Patroclus* op enige wijze relatie had met deze *Menno in den Ham.* Aangezien volgens het Ommelander Landrecht als voormond iemand moest aanzweren, verwant aan de zijde van de overleden ouder, mag geconcludeerd worden dat *Aeltien* ... verwant was aan *Menno in den Ham* (wiens vrouw dus, als boven reeds werd vermeld, *Margaretha Ovingh* was). Overigens blijkt uit deze aanzwering, dat *Patroclus* kort voordien hertrouwd geweest moet zijn. In dit verband bezien, kan wel enig geloof worden

5) Huisarchief Gruys (R.A. Groningen), inv. 117.

6) Proclamatieboek Groningen.

7) H.J.K. Groningen, inv. 867, p. 63, 20 februari 1636.

gehecht aan de opgave van Von Benson, dat hij in 1635 hertrouwde met *Magdalena Arpin*. Hoewel Patroclus in 1647 een weduwe naliet [8]), hebben wij haar naam nimmer in archiefstukken kunnen vaststellen. In 1650 is zij hertrouwd [9]).

Tenslotte kan als argument voor een familieband tussen de *Römeling*'s en de *Ovingh's* naar onze mening nog worden gezien de aanzwering in 1671 (5 december) te Groningen van Dr. *Conradus Römeling* (zoon van *Patroclus Römeling en Aeltien* of *Alina* .. .) als voormond over het minderjarige kind van wijlen Jr. *Duirt Ovingh* [10]), weer gezien in het licht van de bepalingen van het in deze streken vigerende recht.

Onze conclusie kan dus als volgt worden samengevat: de voornaam *Alina* is wel bewezen, de achternaam *Ovingh* welhaast zeker. Indien zij inderdaad een zuster is van *Harmen Ovinck*, is zij dus een dochter van *Johan Ovingh* en *Johanna Knopperf*, hetgeen in overeenstemming is met het door Von Benson gegevene (afgezien van het feit, dat hij noemt *Anne Knoppert*). Geboorte- en huwelijksjaar hebben wij niet kunnen vinden. Zij leeft nog in 1627 (haar zoon *Theodoricus* werd toen geboren [11])), doch overleed vóór 20 februari 1636. De vermelding van Von Benson, dat zij stierf op 7 juli 1632, kan dus juist zijn. Hoewel wij over het algemeen niet te veel betekenis toekennen aan gelijkenis van voornamen voor het bewijzen van een stamreeks, willen wij nog wel wijzen op het feit, dat de voornamen *Johanna* en *Johan* (eerstgenoemde hebben wij kunnen vinden, de tweede niet: volgens Von Benson overleed hij in 1642, dus vrij jong) bij de kinderen van *Alina* tevens die van de door ons wel als bewezen beschouwde ouders zijn, terwijl, zoals reeds werd genoemd, de naam *Thomas* bij twee harer (jong gestorven) kinderen ontleend zal zijn aan haar broer, Jonker *Thomas Ovinck* te Ruinen.

Na deze vrij uitvoerige inleiding, nodig om aan te geven welke bewijzen wij aanwezig achten voor de door Von Benson en Römelingh vermelde gegevens, kunnen wij thans overgaan tot datgene, dat de kern van dit opstel vormt: de afstamming van *Alina Ovingh*, in het bijzonder van vaderszijde. Uit het voorgaande mag dus, naar onze mening, wel als vaststaand worden aangenomen, dat zij een dochter is geweest van *Johan Ovinck (Oving)* en *Johanna Knoppert*. In het vervolg zullen wij nagaan, hoe de afstamming *Oving* verder verloopt.

De *Oving's* worden in Drenthe reeds in 1276 vermeld: er is dan sprake van een *Alardus Ovinge, die te* Bonnevelde bij Zweeloo woonde [11a]). Sedertdien vindt men zeer vele *Oving's* genoemd; de meeste hunner zijn niet in één schema in te passen.

In Ruinen komen de *Oving's* reeds in de eerste helft van de 15de eeuw voor; ook de hier genoemden zijn niet altijd in

8) H.J.K. Groningen inv. 877, p. 278, 30 november 1647.

9) Archief Provinciale Kerkvergadering van Groningen inv. 43 (Viduale ponden, deel 1, 1614-1678): pp. 232, 233, 234 (uitkering van pensioen aan de nabestaanden, met op p. 234 de vermelding „*Patrocli* abuis, is getrout en wordt verdeelt aen andere; het verleden jaer is na quota t'repeteren" en „Also bevonden dat D: *Patrocli* weduwe getrouwt is an D. *Ulcken*, so is haer quota" verdeeld. Met *Ulcken* is bedoeld Ds. *Joannes Ulcken*, predikant te Hexeskes, die haar overleefde en stierf 7 november 1656. (rekening over het jaar 1650-1651, afgesloten 2 mei 1651).

10) Rechterlijke Archieven Groningen III hh, deel 2, 5 december 1671.

11) Het geboortejaar van de zoon ***Theodoricus*** blijkt uit de door hem opgegeven leeftijd bij zijn inschrijving als student te Leiden op 2 december 1647 (Alb. Stud. Ac. Lugduno-Batavae p. 383: *Theodorus romelingius* Groningensis, 20, T.)

11a) Oorkondenboek van Groningen en Drenthe, nr. 148.

genealogisch verband met elkaar te brengen. Voor wat betreft de afstamming van *Johan Ovinck*, de vader van *Aline*, waren wij echter zo gelukkig, op aanwijzing van de Heer A. W. Westra van Holthe te Assen, een stuk aan te treffen, dat tot dusverre blijkbaar aan de aandacht is ontgaan. Wij bedoelen een genealogisch overzicht, aangetroffen in het archief van de familie Lewe [12]), en blijkbaar gebruikt als bewijsstuk in een geschil tussen de erfgenamen van *Joest Lewe* enerzijds en *Johan Ovinck* te Ruinen en zijn zuster *Johanna*, vrouw van *Arent van Dulmen* te Eelde, anderzijds. Uit de Ordelboeken van Drenthe wisten wij reeds, dat tussen deze partijen in de jaren 1598-1600 een proces heeft gelopen; het onderwerp was echter niet bekend. Het niet gedateerde overzicht draagt het opschrift „Omme den Zijbbetall thoe erkennen" en heeft de volgende inhoud (voorzover voor ons doel van belang) :

Echtelueden *Geert Lewe* × *Aleijdt Schaffers*

(kinderen)

Oede Lewe is aan *Johan ter Borch* gehijlcket gewest daer van sijnnen

1. *Johan ter Borch* × *Dorothea*, waarvan kinderen
2. *Steven ter Borch*, zonder lijfserven gestorven
3. *Geert ter Borch*, eveneens zonder lijfserven gestorven „ende heeft zijn guet up *Anna* ende *Agnes ter Borch* gearvet/ want *Aleyt ter Borch* was van oer broders guet uth geboedelt
4. *Aleyde ter Borch* an *Johan Ovinghe* gehijlicket sijnde is nae vermelt der hijlix vorwerden van vaeders ende moeders, Susters ende broeders arffnisse uth geboedelt

   01 de *Johan Ovingh* × *Agnes van Munster*

   Johan Ovinghe thoe Ruijnen idtz verweerder — Juffr. *Johan Ovinghe* aen *Johan wan Dulman* gehijlicket zijnde oeck verweerder

   Diese beijden willen zal: *Anne ter Borchs* arffenisse geneten tegens Landt recht. want oere moeder *Alijdt ter Borch* is een uth boedelde gewest, soe wal van oere broeders ende susters guederen, als van oere zal: vaeders ende moeders arffenisse.
5. *Anna ter Borch* geprofessyde Juffer ten Hoerne, van wiens arffenijsse alhier gedisputeert wordt. heeft op *Joest Lewe* verarvet.
6. *Aloff* ofte *Agnes ter Borch*, ock geprofessiде Juffer ten Hoerne, is voer oer Suster *Anna ter Borch* affgestorven daer up oere guederen verarfft zijn"

Wigbolt Lewe, gehuwd met *Wobke ten Graeve*, waarvan een zoon *Joest Lewe*, die volgens het stuk ten tijde van het overlijden van *Anna ter Borch nog* in leven was

Wyardt Lewe, gehuwd met *Henrick Kater*, waarvan kinderen, die reeds niet meer in leven. waren, toen *Anna ter Borch* stierf (aldus het stuk).

Het hierboven kort weergegeven stuk spreekt dus over een geschil tussen de *Lewe's* en de *Ovingh's* over de erfenis van

12) Archief Lewe (R.A. Groningen), voorl. inv. A 7 (te citeren als het overzicht „Lewe").

Anna ter Borch. Het lijkt ons geenszins uitgesloten, dat het dienst heeft gedaan in het in 1598-1600 gevoerde proces. Dit proces werd op 20 augustus 1599 door de erven van *Joest Lewe* verloren; op 31 maart 1600 wordt aan hen de gevraagde revisie toegestaan [13]), waarna ons over het geschil verder geen berichten bereikten. Waarschijnlijk hebben zij ook in revisie verloren, want in 1607 en latere jaren vinden we *Johan Ovingh* en *Arent van Dulmen* rechten uitoefenen, die jaren tevoren aan de *Ter Borch's*, en met name aan *Anna ter Borch*, toekwamen.

Hoewel mag worden aangenomen, dat het hiervoor genoemde overzicht, vermoedelijk dus opgesteld in de laatste jaren van de 16de eeuw, wel een juist beeld van de familieverhouding geeft, zijn er toch enige kleine fouten op te merken. Gelijk ook het geval was met de eerder vermelde gegevens ten aanzien van het huwelijk *Römeling-Ovingh*, hebben wij ook de in deze tabel voorkomende gegevens onderzocht op hun betrouwbaarheid. Onze aandacht ging met name uit naar hetgeen daarin over de afstamming van *Johan Ovingh* wordt vermeld. Wij zullen echter onze beschouwingen niet aanvangen met hem, maar uitgaan van de familie *Ter Borch*.

De *Ter Borch's* worden reeds vroegtijdig in Drenthe aangetroffen. Onder de „Ridder ende Knecht uyt den Lande van Drenthe, die vyant geworden syn A° XCV" (1395, van bisschop Frederik van Blankenheim) vindt men genoemd een *Steven ter Borch* [14]). Op 22 februari 1411 zegelt Steven ter *Borch* een acte van afstand van de Heerschop en het gericht van Selwert door Hendrik van Selwert aan de bisschop van Utrecht, terwijl hij in 1408 voorkomt onder de schildboortige mannen, gehoord omtrent Mensinge [14a]).

Hij kan dezelfde zijn als *Steven ter Borch*, genoemd in het navolgende: *Stijne van der Borch alias van Guedesing* en haar zoons *Eyse* en *Gheerd* verkopen een jaarlijkse rente in boter uit Havehorst. Aan vaderszijde zegelen o.m. *Gheert* en *Evert Guedesing*, aan moederszijde *Egbert Tezens* en *Herman Strale* gebroeders en *Steven van der Borch*, „uyt *Stijnen* vorscrf wnzer zwagher ende moyen ende over *Eysen* ende *Gheerde* vorscr wnze neven", 14 februari 1392; het wapen *Ter Borch* toont dan drie naar rechts ziende adelaars, met uitgespreide vleugels [14b]).

De familie *Guedesing (Guesing, Godesing)* stamt uit het geslacht van de oudste Heren *van Ruinen*, welker genealogie binnen hopelijk niet al te lange tijd gepubliceerd zal kunnen worden. De naam *„Eyse"* zal vermoedelijk verkeerd zijn afgeschreven en moeten luiden *„Cyse"*, welke naam in de familie *Guedesing* veelvuldig voorkwam.

In hoeverre *Steven ter Borch* verwant is aan Nese *van der Borch*, vrouw van *Johan van Echten*, die door Frederik van Bronkhorst, heer van Borculo, op 27 mei 1403 wordt beleend met de lijftocht van tienden te Lhee, kon niet worden vastgesteld [14c]).

Een Steven *ter Borch* bezat met *Henric Scultinck* een aandeel in de „aelstal... geheyten Lijsingestall", gelegen in het Westerdiep bij Dilgt (onder Haren) ; later komt dit aandeel aan *Henric's* zoon, *Ludeken Scultinck*, die het op 24 januari 1452 schenkt aan het klooster Essen [14d]).

Een *Steven ter Borch* wordt voorts in 1433 genoemd in het Ordelboek van Drenthe [15]); vermoedelijk is hij dezelfde als de in 1395, 1408 en 1411 genoemde persoon, terwijl hij de vader geweest kan zijn van *Steven ter Borch Stevenszoon*, die in 1447 huwelijkse voorwaarden aangaat met *Grete van Echten Johansdochter* [16]); daarbij ontvangt hij van zijn vader *Steven ter Borch* de hof te Lemferdinck en alle goederen te Pottwolde (= Paterswolde) en de tienden te Norch [16a]). Een brief van Vrijdags na jaerdage 1454 draagt zijn zegel met drie enkele arenden (zie ook hierboven). In 1456 komt *Steven ter Borch* met zes paarden binnen Deventer om de stad bij te staan in haar verdediging tegen Philips van Bourgondië. In 1462 geeft hij zijn zwager Roelof *van Echten* een quitantie voor 200 Rijnse guldens, ontvangen wegens huwelijksgift van zijn vrouw [14a]).

Wellicht waren *Steven fer Borch* en *Grete van Echten* weer de ouders van *Steven ter Borch* de Jonge, die op 30 augustus 1480 huwelijkse voorwaarden aangaat met *Femme Polman* en overleed in 1518; zijn erfgenaam zou zijn geweest Mr. *Johan fer Borch* [16]).

Als ette in Noordenveld wordt Pinksteren 1479 vermeld *Steven ter Borch* [17]), mogelijk dezelfde als de *Steven*, die in 1480 huwt, mogelijk ook diens vader. Hetzelfde geldt ten aanzien van de *Steven ter Borch*, die op 28 februari 1478 als leenman van bisschop David van Bourgondië wordt genoemd [18]).

Steven *ter Borch* geeft en zegelt donderdags na St. Gereonis en Victor in 1513 een acte, waarbij hij aan het convent Dikninge overdraagt de erve Helinghe in Geeser buurtschap onder Oosterhesselen, hem aangekomen van *Symon Polman* wegens *Johan's* zoon, zijn natuurlijke zwager [18a]), waaruit afgeleid kan worden dat zijn vrouw *Femme Polman* een dochter van *Johan Polman* geweest is. Op „zworenmaendach" 1516 treden als nieuwe etten voor Noordenveld in functie *Steven ter Borch* en *Wigbolt Leuwe*, die in 1517 continueren [19]). Er bestonden blijkbaar tussen beide etten goede relaties; immers, in 1511 komt *Steven fer Borch* voor als momber over *Wobbe*, dochter vaa *Wigbolt Lewe* [16]).

In 1516 is sprake van een proces tussen *Steven ter Borch* en *Harmen Huisinge;* wanneer dit geschil op „zworenmaendagh" 1518 weer ter sprake komt, is *Steven* blijkbaar nog in leven, evenals op S. Magnus 1518. Op de lotting van Pinksteren 1519 wordt zijn weduwe genoemd („joffer *Femmen ter Borch"); zij* wijst dan als goede mannen aan *Wigbolt Lewe* en *Jan de Mepsche* [20]). Daarna vinden we haar en deze zaak niet meer genoemd, zodat wellicht een compromis is bereikt. Over haar en haar man kan nog worden medegedeeld, dat zij op 19 november 1516 verklaren, dat na hun dood hun woonhuis, hof en erf met toebehoren zullen overgaan op *Reynalt de Vos van Steenwijk* en *Zuete Polmans* [21]). Dit geeft de [indruk, dat het echtpaar geen nageslacht had, waar-

13) Mr. J. G. Ch. Joosting: Ordelen van den Etstoel van Drenthe, 1518-1604, pp. 387, 395, 397, 407, 411.
14) J. S. Magnin: Besturen van Drenthe, deel 11, le stuk, p. 183.
14a) Drenthse Volks Almanak 1896, pp. 247—248.
14b) Oorkondenboek van Groningen en Drenthe, deel 11, nr. 828* (niet afgedrukt, ingeschreven in het ten Rijksarchieve te Groningen aanwezige exemplaar; het, charter bevindt zich in het Grimersumer Beninga Archiv, berustend bij het Gesellschaft für Kunst und Vaterländische Althertümer te Emden).
140) Oorkondenboek van Groningen en Drenthe, nrs. 1151-1152.
14d) Archief Abdij Essen (R.A. Groningen), inv. 4 reg. 41.
15) Mr. S. Gratama, Ordelen van Drenthe, 2e supplement, p. 36.
16) Ned. Leeuw LXVIII (1951), k. 105.
17) Mr. H. 0. Feith. Ordelboek van Drenthe 1399-1518. v. 122.
18) Gen. en Herald. Bladen, 1910, p. 337.
18a) Archief Abdij Dikninge (R.A. Assen), inv. 145, reg. 354
19) Ordelboek van Drenthe, 1399-1518, pp. 172, 173.
20) Ordelboek van Drenthe, 1399-1518, pp. 174, 179, 183, 192, 194, 211; idem, 1518—1604, p. 8; zijn weduwe: pp: 11 en 13.
21) Huisarchief Farmsum (R.A. Groningen), inv. 27.

mede dan ook in overeenstemming is de eerdere vermelding, dat *Johan ter Borch Steven*'s erfgenaam was [16]).

Steven en *Jan ter Borch* worden in 1509 als zoenslieden genoemd [21a]). In 1512 stichten de gebroeders Steven en *Johan ter Borch* de S. Gangulphus vicarie te Eelde [22]). Ongetwijfeld hebben we hier te doen met de *Steven* ter *Borch*, die enkele jaren later overleed. Zijn broer *Johan* vinden we in 1504 als huwelijksvriend van *Wiert Lewe* (bij haar huwelijk met *Henrick Cater)* [23]). Op 25 apail 1502 zegelt *Johan ter Borch* een acte van overdracht van vast goed te Seyen, waaraan zijn zegel in bruine was [24]). Of de in 1529 als dedigsman van *Wigbolt Lewe* genoemde *Johan ter Borch* dezelfde is of diens gelijknamige zoon, kunnen wij niet bepalen [23]). In 1518 vinden wij als aangaande ette Mgr. *Jan ther Borch* [25]). Hij leeft in elk geval nog op „Swaeren Maendach" 1523 en wordt in 1521 „meister *Johan ter Borch"* genoemd [26]).

Op Lichtmissenavent 1527 wordt aan *„Johan ter Borch* to Elde van weghen salghe *Alijt Lewens"* door de stad Groningen betaald 12 Rijnse guldens [27]). Deze ook door de Heer Westra van Holthe gebruikte notitie is naar onze mening door hem wellicht niet goed geïnterpreteerd. Hij heeft daaruit blijkbaar de conclusie getrokken, dat er een huwelijk *Steven ter Borch-Aleyt Lewe is* geweest, in het voetspoor van de genealogie *Lewe* in het handschrift Doys (geciteerd in de onder 14a genoemde bron), dat geeft:

Steven ter Borch × *Aleyt Lewe*, zuster van *Wigbolt Lewe.*

De Heer Westra van Holthe noemt *Steven ter Borch* en *Aleyt Lewe* als de ouders van de *Steven ter Borch*, die in 1480 met *Femme Polman* huwt. Alleen al uit chronologisch oogpunt kan deze filiatie nimmer juist zijn: bovendien, welke *Steven* is dan bedoeld? Het echtpaar *Ter Borch-Polman zou* dan een zoon *Johan* (?) gehad hebben, gehuwd met een ..... *Gryp*, waavan een dochter *Johanna*, later gehuwd met *Gerbrand Horenkens* († vóór 28 februari 1564) [28]).

Wij vermoeden echter, dat met *Alyt Lewens* is bedoeld *Aleyt Schaffer*, de weduwe van *Geert Lewe; zij* komt enkele malen voor als *„Aleyt Lewens"*. Vermoedelijk zal zij een rente ten laste van de stad Groningen gehad hebben, die via haar dochter *Oede* (welke dochter wij ovenigens oorkondelijk niet hebben kunnen aantreffen) op de *Ter Borch's is* vererfd. Of de in 1527 genoemde *Johan ter Borch* de schoonzoon was van *Geert Lewe* of mogelijk de kleinzoon, is wederom een vraag. Wij vermoeden echter, dat het hier inderdaad om de schoonzoon gaat.

In de stadsrekeningen van 1535/6 vinden we de rentepost wederom ten name van *Johan ter Borch*, maar terstond daarna vermeld „Item *Jacob ter Borch* verschinen ..."; vermoedelijk is de naam *Jacob* een verschrijving voor *Johan* [29]). In 1541 staat de rente ten name van *Geert ter Borch* [30]).

21a) ibidem, inv. 89, reg. 331.
22) J. S. Magnin, Kloosters van Drenthe, p. 300 (in Kerkelijke Geschiedenis van Drenthe noemt dezelfde echter als stichter alleen *Steven ter Borch).*
23) Ned. Leeuw LXVIII (1951). k. 106.
24) Archieven van ambtenaren 'en particulieren (R.A. Assen), reg. 44 (vriendelijke mededeling van de Heer Ir. G. L. Meesters te Utrecht).
25) Ordelboek van Drenthe, 1399-1518, p. 173.
26) idem, 1518-1604, pp. 31, 36, 39.
27) Dr. P. J. Blok; Rekeningen der stad Groningen uit de 16de eeuw, p. 54.
28) A. W. Westra van Holthe: De Ridderschap van Drenthe, p. 48.
29) Als onder 27, p. 209.
30) Rekening der stad Groningen (Archief Gemeente Groningen) 1541.

Voorts kan nog gemeld worden, dat in 1529 *Johan ther Borch* een van de dedigslieden is in het huwelijkscontract tusten *Johan Rengers* en *Zuete Polmans* (die hiervoor met haar eerste man *Reynald de Vos van Steenwijk* als legatarissen van *Steven ter Borch* en *Femme Polman* in 1516 ter sprake is gekomen) [31]).

De jongere generatie *Ter Borch* (de kinderen van *Johan)* vinden we na 1504 regelmatig genoemd. Als buur te Noord-Earen komt *Steven ter Borch* voor op dinsdag na O.L.V.-Visitatie 1519 [31a]). Op „Zwaeren Manendach" 1526 wordt *Steven ter Borch* genoemd, evenals in 1527 [32]). Op de lotting, gehouden op woensdag na Pinksteren 1529, dient een geschil tussen *Reynt Sigers* en *Jan Gryp*, nadat behandeling van de zaak op de lotting van 5 april 1529 was uitgesteld: „Tuyschen *Reynt Sigers* ind *Jan Gryp* is gefonden, soe *Steven ter Borch* seliger willichs betracht ind averlacht maich hebben, by synen leven synen huysvrow guederen versath ind eyns delss doirgebracht toe hebben; ind dat sy billix oire leven lanck wat voir uyt eygde ind dairover betuchtiget, *Reynt* ind Jan *Gryp* oick to Groningen allerley handelynge gehat hebben dat sy ter begerte des drosten ind XXIIII noch eyn frunt dach sullen halden, ind scheyden sich fruntlich tuyschen dyt ind den naesten lotynck soe doirch *Stevens* vrow nae billicheyt wat toebehoerde" [33]).

Het is niet duidelijk, om welke *Steven ter Borch* het hier gaat. Het komt ons echter voor, dat hier bedoeld zal zijn de oudere *Steven*, die in 1518/9 overleed. Overigens zal deze notitie voor de Heer Westra van Holthe aanleiding zijn geweest, te veronderstellen, dat er een huwelijk *Ter Borch-Gryp* heeft bestaan.

In de *Steven Banynghe off anders ther Borch*, die op maandag na Franciscus 1509 voor Burgemeesteren en Raad van Groningen huwelijkse voorwaarden aangaat met Gese, weduwe van *Henryck Schultynghe*, zullen wij de oudste zoon van *Johan* moeten zien. Onder deze voorwaarden is de wederkerige toekenning van een bedrag van 200 Rijnse goudguldens of een lijftogt bij vooroverlijden, te voldoen uit zijn arve, te Eelde gelegen, respectievelijk uit Schultingearve, mede aldaar. Getuigen worden niet genoemd [33a]).

Een Steven *ter Borch* sneuvelde in oktober 1533 bij de belegering van Jemgum door Karel van Gelre [34]). Wij zullen ook hier te doen hebben met de oudste zoon van *Johan ter Rorch*, de *Steven* dus, die ook in 1509, 1519 en 1526/'27 voorkomt.

Eveneens op „Zwoeren Manendach" 1526 vinden we genoemd *Jan ter Borch*, „as broeder ind mumber syner suester" [35]); aangezien deze zaak verder in de Ordelboeken niet voorkomt, weten we niet, welke zuster hier is bedoeld. Vermoedelijk echter is het zijn zuster *Aleyt* geweest (zie hierna). *Johan ter Borch* komt verder in 1527 en 1529 voor, terwijl hij in 1533 ette in Noordenveld wordt: als zodanig continueert hij in 1534 [36]). Volgens de Heer Westra van Holthe is hij nog ette in 1540 [37]). Vermoedelijk is hij omstreeks 1540 overleden.

31) *Gen.* en Herald. Bladen, 1910, p. 365.
31a) Archief Gemeente Groningen, Reg. Feith, 1519, nr. 32.
32) Ordelboek van Drenthe, 1518-1604, pp. 48, 56, 63, 65.
33) ibidem, pp. 79, 82.
33a) Archief Gemeente Groningen, Reg. Feith, 1509, nr. 9.
34) J. J. Harkenroht: Oostfriesche Oorsprongkelijkheden, p. 323 (onder rerwijzing naar de Kroniek van Beninga, pp. 689-6'71).
35) Als onder 32p. 50.
36) ibidem, pp. 74, 85, 91.
37) A. W. Westra van Holthe: De Ridderschap van Drenthe, p. 48.

De derde zoon van *Geert ter Borch* vinden we in 1541 genoemd in de rekeningen van de stad Groningen; de met Pasen 1541 verschenen rente wordt dan op zijn naam uitbetaald. De rekenringen van 1542 vermelden deze post als „*Geert toe Borch* nu *Rholoff Oestwolt*" [38]). Wellicht dus is *Geert* in 1541/2 overleden. In volgende rekeningen is telkens sprake van „*Roeleff Oestwolt* van wegen ter *Borch*".

Mat Roeleff van Oistenwoldt komen we bij de dochters van *Johan ter Borch*. Voordat wij 'echter hen zullen behandelen, willen wij eerst 'enige aandacht schenken aan de familie *Oving*.

Johan Ovingh, met wie wij dit onderdeel willen beginnen, zal omstreeks 1470/'75 geboren zijn als zoon van *Johan Ovingh* en *Margarete (Griete) Stelling*. Zijn verdere afstamming zal hopelijk te zijner tijd besproken worden. Omstreeks 1510 vinden we hem te Ruinen, waar zijn familie vermoedelijk reeds een eeuw lang bezittingen had. Als keurnoot komt hij in die tijd voor, waarbij echter een nauwkeurige datering ontbreekt. Een overeenkomst tussen het klooster Dikninge en *Godfried Mulert*, pastoor te Ruinen, spreekt o.m. van vruchtgebruik van land, en wel van „vier dachmaet hoylandes, gheleeghen an de Reethe, by *Johan Ovingh's* maethe . . ." [39]). De kroniek van Beninga maakt melding van knechten onder „eenen Hooftman gehieten *Johan Oovinck*", die op last van Roeleff van Munster te Beilen Heyne Poele doodsloegen [40]). Op 11 augustus 1518 is hij als Utrechts dienstman aanwezig te Vollenhove [41]). Een kladboek van de priesters van Ruinen geven aan dat „1522 die pontiani (= 14 januari) obiit nepos meus *Johannes ovinck*" [42]); de aantekening is vermoedelijk door de pastoor *Godefridus Mulert* gemaakt, zodat er een familieband tussen hem en *Johan Ovinck* moet zijn geweest.

Helaas hebben wij geen enkel stuk kunnen vinden, waarin hij met zijn vrouw (die dus volgens de tabel „Lewe" een *Aleyt ter Borch zou zijn)* voorkomt. Het Ordelboek van Drenthe vermeldt in de jaren 1525-1527 enige malen „juffer *Ovynge*"; op de lotting van Pinksteren 1525 dient een zaak tussen „junffer *Ovyngess* unde *Greten* oren wedderpart" (verder is niets aangegeven): wellicht is dit dezelfde zaak, die op „Zwoeren Manendach" 1526 aan de orde komt: „Tuyschen juffer *Ovynge* ind *Griete Jan Ovynge* saliger magett und kynderen, die selve saeke sullen sy sceyden oiff by gebreeck der sceydonge, sal men ten naesten latynck dairaiff wysen sonder ordellgeeltt". Op dezelfde lotting dient ook een zaak tussen de Drost van Drenthe en juffer *Ovynge*, waarbij onder meer is aangetekend: „Und angaende die principale saeke, in name selige *Johan Ovynge* kynderen, dairaiff mach eyn ytlick syn beeste bewyss bybrengen, dairinne sall men doen und erkennen as reecht is". In 1526 en 1527 vinden we aantekeningen over een zaak tussen *Borchert van Westerholt* en juffer *Ovynge;* daarna vinden we haar niet meer genoemd [43]). Uit de verschillende zaken menen wij wel te mogen concluderen, dat met de juffer *Ovynge* telkenmale de weduwe van *Johan Ovingh* te Ruinen is bedoeld.

De naam *Oestenwolt* vinden we in de Ordelboeken van Drenthe voor de eerste maal genoemd op „Zworen Manendach" 1529 in een geschil met *Johanna*, weduwe van *Reynolt van den Clooster* (op de lotting van Pinksteren 1527 is sprake van een zaak tussen *Steven ter Borch* en *Reyntt van Kloister,* welke zaak wordt uitgesteld: wij vonden er verder geen aantekeningen over) [44]). In 1542 (lotting op S. Magnus) vinden we voor het eerst een aantekening over een proces tussen *Roloff van Oistenwolt* en *Johan de Mepsche;* de zaak had echter reeds in 1541 gediend, maar het Ordelboek vertoont over de jaren 1532-1541 een hiaat. Dit proces bleef zeer lang hangende: in 1559 (lotting Pinksteren, derde dag) wordt bepaald dat de zaak „yss uutgestelt op rekenscap an veer seggesluden"; *Oistenwolt* wijst daarvan aan *Joest Lewe* en *Harmen van Welvelde* [45]). Op de goorsprake te Norg van 13 maart 1563 wordt wederom melding gemaakt van een zaak tussen De *Mepsche* en *Oistenwolt* (mogelijk dezelfde zaak?). De aantekening in zijn geheel zullen we hier niet weergeven; wij lichten daaruit de volgende zinsneden: „. . . . want *Oestenwolf* mit *Mepsche* drie mael mit die gedichre scrifft heft gereekent und *Mepsche* de rekenschap all gestsafft heft, nae luy dat compromis holt van saligen *Johan ter Borchs* nagelaten schulde, ende niet van de salige moeders ende van *Gheert ter Borchs* nagelaten schulde, want *Oestenwolt* heft de arffnisse ontfangen: soe mogen de die affgelosse brieven up de moeder ende op *Geerth ter Borch* holden, daeromme en duir *Oestenwolt* de affgelossede bnieven niet thonen. Daerenboven is *Jan ter Borch toe* Coevorden gevangen gewest, ende syn lieve moeder muste up hoer Vriesche guet nemen IJ[c] g.g. van de priesters, toe Gronningen, soe muste hoer soene voirss. hoer wedergeven eenen versegelde brief van IJ[c] golt g.; die brieff heft *Oestenwolt* ende is in dat compromis *Mepsche* affgekortet, daeromme wiet *Oestenwolt* die brieven wall. Daerop laet *Mepsche* voirss. *Oestenwolt* mit de mombers op dat starffhuijs esschen toekomende lottinge toe lantrecht. Actum den IX[en] Octobris anno 62.

Antwoirdt *Roeloff van Oestenwolt,* dat *Mepschie* niet wiet toe willen op desse esschinge ende blyfft up syn lyftucht, want hie geen eigendom an dat guedt heft; wes hie up die guederen toe spreecken heft, mach hie versuecken den, de eigendom thokompt. Belangende de wysinge, die de edele Drost ende XXIIIJ gewesen hebben, om binnen drie weken mit *Mepsche* te rekenen, oft hem by rekenschap wat mucht thokommen, om hem dat toe betaelen, de wysinge is vulgedaen, soadat die voirmomberen *Oevinges* kinderen ende *Oestenwoldt* hebben binnen drie wecken thoe Elde mit *Mepsche* gereekendt . . ." [46]).

Na geconstateerd te hebben, dat *Roeloff van Oestenwolt* namens de *Ter Borch's* de rente van de stad Groningen inde, vinden we hem in één adem genoemd met de mombers over „*Oevinges* kinderen". De vraag is nu, in welke relatie deze tot elkaar stonden. Het kan hier onmogelijk de kinderen betreffen van de in 1522 overleden *Johan Oving;* zijn kinderen zouden in 1563 reeds lang volwassen zijn geweest. Men zou dus kunnen denken aan kleinkinderen van *Johan*. Deze veronderstelling bleek inderdaad juist te zijn.

Terugkerende tot het overzicht „Lewe" hiervoor weergegeven, vinden we genoemd het echtpaar „0 l d e *Johan*

38) Rekening der stad Groningen. 1542.
39) J. S. Magnin, Kloosters van Drenthe, p. 95.
40) S. Beninga, Chronickel der Vriescher landen en der stadt Groningen (ed. Brouerius van Nidek), pp. 191—192.
41) Iudiciaal van Philips van Bourgondië (RA. Zwolle), p. 14 (opgave van de Heer Ds. J. W. Schaap te Franeker).
42) Archief Abdij Dikninge, inv. 231 (R.A. Assen).
43) Ordelboek van Drenthe, 1518-1604, pp. 43, 47, 50, 54, 60.
44) ibidem, pp. 76, 82 resp. 65.
45) ibidem, pp. 124, 131—132, 133, 165, 191, 198, 200, 251, 320, 335, 341, 353.
46) Goorspraken van Drenthe, 1563-1565, pp. 58—59. *Roleff van Oistenwolt,* wordt in 1543 ette voor Noordenveld (Ordelboek, 1518-1604, p. 111). Elijkens Goorspraken van Drenthe, 1572-1577, p. 137, is hij op 20 maart 1574 nog in leven.

Ovinck en *Agnes van Munster, Johan* was volgens dit overzicht een zoon van *Johan Ovingh en Aleyt ter Borch.*

Op 21 oktober 1548 komt *Johan Ovinks voor* als momber van de minderjarige *Symon Polman* [47]). Als leenman van de Heer van Ruinen vinden we hem vermeld in 1550, op 23 mei 1551 en 3 augustus 1557 [47]). Volgens het reeds eerder genoemde boek van de priesters te Ruinen overleed hij in 1557 en werd hij in 1558 begraven; wij kunnen dus gevoeglijk aannemen, dat hij eind december 1.557 stierf [48]). Zijn vrouw bleek ons minder spoedig. Magnin heeft echter destijds in extenso een brief van „*Johan Ovynck* ende Juffer *Agnes* myn echte Huysfrouwe" d.d. 3 april 1549 afgedrukt; uit deze brief lichten wij de volgende zinsnede: „... ende tot meerder vestenisse vrointlycken ghebeeden de Erbairen ende Erentvesthen *Henryck van Munster,* Heer thoe Ruiynen, *Roeloff van den Cloester Reynts zoen,* myt my dessen brief mede toe bezegelen, heet welcke wij *Henryck van Munster,* Her thoe Ruynen, *Roeloff van den Clooister Reynts zoen,* ter vrontlycker begeerten *Johan Ovyncks, onsen leyven swaiger,* gerne gedaen ..." [49]). Aangezien de verzwagering niet kon lopen via een huwelijk van *Hendrik van Munster* met een *Ovingh* (hij was namelijk met *Elisabeth Ripperda* gehuwd) en *Roeloff van den Clooster* reeds blekend was als gehuwd met een zuster van *Hendrik van Munster,* is de enig mogelijke conclusie dat *Johan Ouingh* eveneens een zuster, *Agnes* geheten, van genoemde *Hendrik van Munster* tot vrouw had. Dit verklaart tevens het feit, dat *Hendrik van Munster in* een brief d.d. 18 maart 1584 de (jongere) *Johan Ovingh* zijn „vetter" noemt [50]).

Als gezegd, overleed *Johan Ovingh* eind 1557; over zijn vrouw is ons verder niets bekend. Wellicht is zij hertrouwd, wellicht ook was zij reeds voor haar man overleden of stierf zij spoedig daarop. Hoe dan ook, in een stuk d.d. 27 december 1564 vinden we Joest *Lewe* als voormond en gemachtigde van de andere voormonders en voogden, te weten *Hetman van Munster, Hetman Oevynck* en *Wessell van Munster,* over de kinderen van wij 1 en *Johan Oevynghe* te Runen [51]). Aangezien volgens de bepalingen van het Drenthse landrecht over onmondige kinderen vier mombers gesteld moesten worden en wel twee van vaders en twee van moeders zijde [52]), concludeerden wij dat *Joest Lewe* gerekend moest worden te behoren tot de familie van vaderszijde. Aangezien hij, volgens de ons bekende gegevens, niet door zijn huwelijk met *Johan Ovingh* verwant was, moest het verband verder verwijderd liggen. Het lag voor de hand te veronderstellen, dat het via de moeder van *Johan Ovingh* (de grootmoeder van de pupillen van vaderszijde) moest lopen.

Uit het voorgaande meenden wij te mogen concluderen, dat er een verband moest zijn tussen *Roeloff van Oestenwoldt* en de kinderen van de in 1557 overleden *Johan Ovingh,* Een bewijs daarvoor werd geleverd door de notulen van de goorsprake te Eelde op 17 mei 1576. Er is een geschil aanhanging gemaakt door Egbert Alberda tegen Johan Lambers over goederen te Eelde. Wij citeren uit het protocol: „... secht de beklaechde anfancklich waerachtich toe wesen, wie hie beklaechde van den e. zaligen *Roeloff van Oestenwolt*

47) Archief Heerlijkheid Ruinen (R.A. Assen). inv. 53 reg. 12: inv. 64, reg. 13, 14; inv. 72, reg. 16; inv. 60, reg. 17.
48) Archief Abdij Dikninge, inv. 231.
49) J. S. Magnin, Kloosters van Drenthe, pp. 79—80.
50) Als onder 47, inv. 124.
51) Archief Lewe, voorl. inv. G 9.
52) Mr. S. Gratama, Ordelboek van Drenthe, 'le supplement, p. 34.

Mechtelt synre huisfrouwe hebbe anno LXIIIJ den IIJ[en] Octobris zeeckere arven und landen, alse wesende lyfftucht van voirs. *Oestenwolt* voerige huis frouwe ejuffrou *Alydt van der Borch,* dorch eenen overdracht int gebruick und besidt gekregen ende ontfangen ... welcker overdracht naederhandt mit onderteyckeninge des edelen und e. *Joest Leuwe, Harman Ovinge, Harman van Munstre* und *Wessel van Munster,* alse gezworene voerstanderen van zaligen *Johan Ovinge* nagelate kinderen, bewilliget ende veraccordiert ..." (op 28 december 1564) [53]).

Uit dit citaat leren wij dus, dat *Roeloff van Oestenwolt* gehuwd is geweest met *Alyt ter Borch* (na haar dood huwde hij met ene *Mechteld N.).* Het verband tussen hem en de *Ter Borch's* wordt hierdoor geheel verklaard. Na haar dood heeft hij haar goederen in vruchtgebruik gehad; de eigendom berustte in 1564 blijkbaar bij de kinderen van *Johan Ovingh.* Cm aan alle twijfel over de identiteit dezer kinderen een eind te maken, geeft het protocol van de goorspraken ook nog hun namen prijs: als intervenienten in het proces Egbert Alberda-Johan Lambers treden namelijk op *Johan Ovingh* en *Arent van Dulmen* [53]). Gesteld kan dus worden, dat zij op enigerlei wijze erfgenamen waren van *Alyt ter Borch.* Hiervoor stelden wij reeds dat zij haar kleinkinderen geweest moeten zijn. Wanneer wij zulks nu aan de hand van het voorgaande bewezen achten, is ook verklaard hoe Joest *Lewe* gezien kan worden als verwant aan vaderszijde van de in 1564 minderjarige kinderen van wijlen *Johan Ovingh:* hij was namelijk een volle neef van *Aleyt ter Borch,* de grootmoeder van de pupillen. Deze relatie wordt ten overvloede nog eens bevestigd door *Arnolth van Dulmen* in zijn brief d.d. 19 september 1587 aan *Joest Lewe,* die hij „der naegester Blotbewante me in er Hausfrawen weg hen ores Vader seidt" en als destijds de voornaamste voorstanders, door de andere voorstanders (over *Arend's* vrouw en haar broer) steeds geraadpleegd, noemt [53a]).

Er zijn echter meer argumenten om een en ander te bewijzen. In de eerste plaats kunnen we weer gebruik maken van de rekeningen der stad Groningen. Wij zagen hiervoor dat vanaf 1542 een rente aan *Roeloff van Oestenwolt* „van wegen ter *Borch"* wordt uitgekeerd. Enkele malen staat aangetekend, door wie de rente wordt geïncasseerd: 1560 „daer van des paters ten Horen quitanti", 1561 „bet. in handen van den pater then Horenn van wegen der ijufferen ter *boerch", 1562* en 1563 als in 1560, evenals in 1565. In 1579 en 1580 quiteert „Juffer *Anne ter Borch";* nadien is gedurende een groot aantal jaren de rente niet geïnd. Omstreeks 1600 werd over een groot aantal jaren achterstallige rente uitbetaald. In 1607 werd de over de jaren 1601-1606 verschenen rente betaelt aan „*tomas Ovinck* to Ruyne wegen synvaderdeE: *Johan Ovinck",* terwijl in 1608 *Roeloff Huynge* „swager" (schoonzoon) van *Arent van Dulmen,* en in 1609 *Johan van Dulmen* (de zoon van *Arent*) de rente innen [54]). Ook hier zien we dus *Johan Ovinck* en zijn zuster als erfgenamen van *Anna ter Borch* optreden.

In de tweede plaats mag worden, gewezen op het feit, dat in 1612 *Arent van Dulmen* (de man van *Johanna Ovingh*) collator is van de Gangulphus-vicarie te Eelde [55]), die, gelijk wij reeds schreven, in 1512 door de gebroeders *Steven* en

53) Goorspraken van Drenthe 1572-1577, p. 305 (zie ook pp. 304, 307).
53a) Archief Lewe, voorl. inv. G 2.
54) Rekeningen der stad Groningen vanaf 1542.
55) J. S. Magnin, Kloosters van Drenthe, p. 300.

Johan ter Borch werd gesticht, Veel is ons van deze vicarie niet bekend. In 1524 komen de „capitanei" te Eelde, *Johan* en *Steven ter Borch* als collatoren der prebende voor [55a]). *Adolph* (=Aloff, zoals Agnes ter Borch ook werd genoemd volgens het overzicht „Lewe") *ter Borch* treedt op als collatrix in 1564 [55b]), terwijl in 1566 een presentatie tot deze vicarie door *Joost Lewe* als voogd over de kinderen van wijlen *Johan Ovynge* vermeld wordt [55c]). In 1576 was *Anna ter Borch* collatrix dezer vicarie; als haar volmacht in een geschil over aan deze vicarie behorende goederen treedt op *Wigbolt Lewe* [56]).

Tenslotte kan worden vermeld dat *Arent van Dulmen te* Eelde Lemferdingegoed 'bezat; in 1563 is vruchtgebruiker hiervan *Roeloff van Oestenwolt* [57]). In 1564 schrijft *Herman van Munster* aan zijn „gude vrunt" *Joest Lewe over* een mogelijke verkoop van hout van het goed Lemferdinck [57a]), zeker wel in beider kwaliteit als voogden over de kinderen *Ovinck*. Wij brengen in herinnering voorts, dat Lemferdinge reeds in 1447 bezit van de *Ter Borch's* was.

Alvorens deze paragraaf af te sluiten met een kort overzicht, nog een enkele 'opmerking over enkele punten, die hiervoor ter sprake kwamen, maar waarop toen niet nader is ingegaan:

In de eerste plaats was sprake van *Jan ter Borch*, die te Coevorden gevangen was genomen. In de Kroniek van Beninga vonden wij 'daarover het volgende: 1522 „... en daer was mede op 't huys (= kasteel van Coevorden) een Hoeffman van Eelden / *Johan ter Borchs soen* / de wort oock gevangen en wort affgeschattet veer hondert gulden, / en vier syden wamboisen" [58]). Uit hetgeen wij uit het voorgaande reeds wisten, kan worden geconcludeerd, dat zijn moeder (die voor de losprijs blijkbaar 200 gulden leende) in 1522 nog in leven was. Bovendien vinden we hier een bewijs voor de filiatie *Johan ter Borch* (de oudere) - *Johan ter Borch* (de jongere).

In de tweede plaats blijkt uit de goorspraken, dat de kinderen van *Johan Ovingh*, van wie in het voorgaande sprake was, in 1573 mondig waren: *Johanna* was toen reeds gehuwd met *Arent van Dulmen* [59]), zij overleed in 1622 en is in de kerk van Eelde begraven [60]). Haar broer schijnt in 1607 nog in leven te zijn geweest [61]), maar was vermoedelijk reeds vóór 8 oktober 1610 en zeker vóór 19 augustus 1611 overleden [62]).

Het lijkt ons, na de voorgaande uitweiding, niet ondienstig om een en ander nog eens samen te vatten. De verschillende namen en data geven wij verder zonder commentaar: de bronnen, waarop zij steunen, vindt men in het voorgaande:

1. *Steven ter Borch*, genoemd 1392-1411 (=? *Steven ter Borch, 1433-1447)* de vader van

11. *Steven ter Borch Stevenszn*, tr. (huw. voorw. 1447) *Grete van Echten Johansdr.;* waarschijnlijk de ouders van:

1. *Steven ter Borch* de Jonge, met zijn broer *Johan* stichter van de Gangulphusvicarie te Eelde in 1512, ette 1516, 1517, † tussen S. Magnus 1518 en Pinksteren 1519; tr. (huw. voorw. 30 augustus 1480) *Femme Polman*, † na Pinksteren 1519 (vóór 5 april 1529?); vermoedelijk geen kinderen.
2. *Johan ter Borch*, volgt onder 111.

111, *Johan ter Borch, 1504* genoemd, als magisterjmeister voorkomende in 1518 en 1521; nog voorkomende in 1529?, tr. (*Oede Lewe)*, † na 1522. Uit welk huwelijk:

1. *Steven ter Borch*, † (gesneuveld) Jemgum in oktober 1533, tr. in 1509 Gese, weduwe van *Henryck Schultynghe.*
2. *Johan ter Borch, 1522* gevangen genomen in Coevorden, ette 1533, 1534, ontvangt stadsrente 1527 en 1536, † vermoedelijk ca. 1540.
3. *Geert ter Borch*, ontvangt stadsrente 1541: † vermoedelijk 1541/'42.
4. *Anna ter Borch*, juffer ten Hoerne, in 1576 collatrix van de Gangulphus-vicarie te Eelde; ontvangt stadsrente o.m. 1579 en 1580; † vóór 1588 (toen stierf *Joest Lewe,* die haar, blijkens het overzicht, overleefde).
5. *Agnes ter Borch*, juffer ten Hoerne, † na 1564 (wanneer collatrix der vicarie).
6. *Aleyt ter Borch*, volgt onder IV.

IV. *Aleyt ter Borch*, tr. 1° *Johan Ovingh, te* Ruinen genoemd 1511 en 1512, † 14 januari 1522; tr. 2° ca. 1525/'26 *Roeloff van Oistenwolt*, † tussen 20 maart 1574 en 17 mei 1576; hij hertr. *Mechtelt N.*
Uit het eerste huwelijk:

V. *Johan Ovingh, te* Ruinen genoemd 1548, 1550, 1551, 1557 (3 augustus), † in 1557, begr. in 1558, tr. *Agnes van Munster* (zuster van *Hendrik van Munster),* samen genoemd 1549; zij † wellicht vóór 1564.
Kinderen:

1. *Johan Ovingh*, volgt onder VI.
2. *Johanna Ovingh*, † in 1622, begr. te Eelde, tr. vóór 10 oktober 1573 *Arent van Dulmen*, † na 20 september 1619 [63]), vermoedelijk een zoon van *Johan van Duimen te* Ruinen (1576) [64]).

VI. *Johan Ovingh*, mondig vóór 10 oktober 1573, †1607/1610, tr. vóór 1582 *Johanna Knoppert.*
Kind:

VII. *Aline Ovingh*, (geb. 1584), † (7 juli 1632) 1627/20 februari 1636, tr. (1610) Ds. *Patroclus Römeling*, (geb. 1576), † 30 april/1 mei 1647.

Ter afsluiting van dit artikel nog enkele kleine opmerkingen:

Uit het voorgaande is wel gebleken, dat er in het overzicht „Lewe" enige kleine fouten zijn te constateren. In de eerste plaats moet in plaats van „oere moeder *Alijdt ter Borch*" gelezen worden „oere oude moeder *Alijdt ter Borch*", althans

55a) Archief van het Kapittel van St. Marie (R.A. Utrecht), inv. 1855, p. 38 vo.
55b) ibidem, inv. 1802, pp. 29 en 38.
56) Goorspraken van Drenthe 1572-157'7, pp. 296-297.
57) ibidem, p. 307.
57a) Archief Lewe, voorl. inv. G 2.
58) Als onder 40, p. 354.
59) Als onder 56, p. 160, 216-127.
60) Mr. J. Belonje, Gen. en Herald. Gedenkwaardigheden in Drenthe.
61) Te oordelen naar de redactie van de inschrijving van de betaling van de rente door de stad Groningen in de rekening over 1607.
62) Etstoel van Drenthe, inv. 14, deel 2, pp. 179—180.
63) Als voren, deel 5, p. 69.
64) Archief Ruinen, inv. 91: Lijst van tienden 1576, waarin „*Johan van Dulmans* Acker under den Oldenhoff".

een term van die strekking. In de tweede plaats was de voornaam van de zwager van *Johan Ovingh* niet Johan, maar *Arent*.

Tenslotte maken wij van' de gelegenheid nog gebruik om melding te maken van enige door ons gevonden gegevens met betrekking tot de familie *Lewe, voorzover* deze afwijken van van het destijds door Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland en Mr. H. L. Hommes in dit maandblad gepubliceerde [65]). Het betreft hier twee stukken uit het archief van de Groninger Parochiekerken:

Blijkens het ene, gedateerd 26 januari 1497, verklaart *Wicbolt Lewe,* met toestemming van zijn moeder *Alijt Lewens,* naar de laatste wil van zijn vader Geert *Lewens* te hebben overgedragen aan kerkheren en priesters van de St. Merten en St. Walburgenkerk zijn aandeel in een stuk land, met de verplichting voor de priesters' tot het lezen van zielemissen voor „s a l i g e *geert lewe wicboldes v o* r s z v a d e r *Herman Lewe ode* synre h u s f r o u w e *Geerdes* v o e r s z o l d e r s z e n d s a 1 i g e *gheert lewe* s i j n e o l d e v a d e r" [66]).

Het tweede stuk, gedateerd 29 november 1497, bevat een verklaring van *Wigbolt Lewe,* inhoudende overdracht aan de gemene priesters de gremio to Sunte Meerten van een jaarrente van vier gouden overlandesche Rijnsche gulden, te innen uit zijn land gelegen „in den Ham bij Selwert" en al zijn overige goederen dan wel uit de goederen van zijn g r o o t m o e d e r *Meyna Scaffers,* die dan nog in leven is en instaat voor een deel dezer rente [67]).

Laatstgenoemde vermelding bevestigt dus het destijds door Mr. Hommes uitgesproken vermoeden, dat *Aleydt Schaffer* (de vrouw van *Geert Lewe)* niet zekere *Bieuwe Jarges,* m a a r *Meyna* ..... (te oordelen naar het door Mr. Hommes vermelde stuk uit 1486 'eveneens een *Jarges)* tot moeder had.

---

65) Ned. Leeuw LXVIII (1951), k. 103-111; Ned. Leeuw LXXV (1958), kk. 141 vlgg.
66) Archief van de Groninger Parochiekerken inv. 399, reg. 439.
67) ibidem, inv. 444, reg. 452.

Briët.

Aanvulling op de genealogie in Nederland's Patriciaat,

door C. P. Briët.

Inleiding.

In de drie-en-vijftigste jaargang (1967) van Nederland's Patriciaat verscheen een genealogie van het uit Monneaux bij Château-Thierry (dép. Aisne) in Frankrijk afkomstige geslacht *Briëf.* Ten gevolge van het systeem van dit jaarboekje kon een 'drietal takken niet worden opgenomen. Daar deze takken op een enkele naam en datum na geheel konden worden nagespeurd worden zij hier gepubliceerd, mede om het totale beeld van deze familie te vervolmaken.

Bij het onderzoek, dat aan het hier gepubliceerde ten grondslag ligt, was het moeilijk achter de nodige gegevens te komen. Het is wellicht dienstig voor andere genealogen, die voor „Indische problemen" komen te staan, de wijze waarop deze opgelost konden worden in het kort mede te delen:

Allereerst werden hiertoe de jaargangen van de Regeeringsalmanak van Nederlandsch-Indië en het Nieuw Adresboek van geheel Nederlandsch-Indië, voor zover aanwezig in de Bibliotheek der Rijksuniversiteit te Leiden doorgenomen. De op deze wijze gevonden gegevens werden aangevuld met de door Bloys van Treslong Prins verzamelde grafschriften. Nu kon een lijst van omstreeks 1925 levende leden van de familie worden opgemaakt en met behulp van de Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters te 's-Gravenhage kon een aantal daarvan in Nederlandse bevolkingsregisters worden teruggevonden Door hen aan te schrijven werden de gegevens gecompleteerd en aangevuld. Veel kon worden geput uit de uittreksels uit de militaire stamboeken van sommige leden van deze familie, die met behulp van de Directie Overgangszaken Indonesië van het Ministerie van Buitenlandse Zaken toegankelijk waren. De verzamelingen van het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage konden vaak het ontbrekende aanvullen.

In „De Nederlandsche Leeuw", jaargang 82 (1965) [1]) op kolom 264 en 265 werd een tot nog toe niet beantwoorde vraag gesteld over ongetwijfeld tot deze familie behorende personen met de naam *Briët,* die echter niet konden worden aangesloten. Sindsdien is slechts het volgende bekend geworden:

B, 7: Mej. *M. Briët* is Mevrouw *J. M. H. E. van der Roest* geb. *Briëf* (in de genealogie: VIC, 2).

In de een en tachtigste jaargang (1964) van „De Nederlandsche Leeuw" verscheen in de kolommen 414 en 415 een vraag over *Charles Briët* (tak B) en zijn nageslacht. Deze kon door samensteller dezes beantwoord worden in jaargang 84 (1967) in kolom 250. Omdat de omvang van deze tak gering is, volgt hij voor de overzichtelijkheid hieronder nog eens.

Voor het wapen en een korte inleiding op de genealogie moge worden verwezen naar genoemde jaargang van Nederland's Patriciaat.

Om de verwantschap van verschillende in de genealogie voorkomende leden van de families, *Baumgarten* en *Van de Pol* met leden van de familie *Briëf* te doen uitkomen, is een overzicht bijgevoegd.

Genealogie [2]).

De uitwerking begint voor tak A bij generatie V, voor tak B bij generatie IV. De eerste vier. respectievelijk drie generaties vindt men nader uitgewerkt in Nederland's Patriciaat, jrg. 53 (1967), p. 28 e.v.

1. Etienne Briët (±1700—1756), tr. 1° *Marianne Dupré,* † vóór 1746.

   Uit dit huwelijk o.a.:

11. *Paul Briët* (1733—1805), tr. *Cathérine Salaindre* (1729 -1814).

    Uit dit huwelijk o.a.:

    1. *Pierre Briët,* volgt III.
    2. *Paul Etienne Briët* (1770—1852), tr. *Hermina Gouwelus* (1774-1830). Zie voor zijn nageslacht Ned. Patr. t.a.p., p. 35 e.v.

III. *Pierre Briët* (1757—1819), tr. 3° *Maria Stark* (1777—1851).

    Uit dit huwelijk o.a.:

    1. *Paul Pierre Briët,* volgt IVA (tak A).
    2. *Charles Briët,* volgt IVB (tak B).

---

1) Dezelfde vraag verscheen in Gens Nostra, jrg. 20 (1965), p. 336.
2) Zoveel mogelijk bijgewerkt tot 1 januari 1968.

A

IVA. *Paul Pierre Briët* (1801—1864), tr. 1° *Grietje Elisabeth Frölich* (1799-1841) .

Uit dit huwelijk o.a.:

1. *Pierre Charles Samuel Briët*, volgt VA (tak **AA).**
2. Ds. *Paul Frederik Willem Briët* (1829—1868), tr. 1° *Jacoba Johanna Scholting* (1828-1860); tr. 2° *Susanna Ignatia van Leeuwen* (1842-1923) . Zie voor zijn nageslacht Ned. Patr. t.a.p., p. 31 e.v.
3. George *Lodewijk Alexander Briët, volgt* VB (tak **AB).**
4. *Louis François Gustave Briët* (1839—1906), tr. *Cornelia Mathilde Toorop* (1843—1930). Zie voor zijn nageslacht Ned. Patr. t.a.p., p. 33 e.v.

AA

VA. *Pierre Charles Samuel Briët,* geb. Batavia 18 juni 1825, ambtenaar B.B., laatstelijk comptabel hoofdcommies voor de Alg. Kassen te Soerabaja, † aldaar 8 juni 1873, tr. Japara (res. Semarang) 10 mei 1856 *Johanna Charlotta Carabain,* † na 1903.

Uit dit huwelijk, behalve vier jong-overleden kinderen:

1. *Maria Louisa Sophia Briët,* geb. Afd. Pattie (res. Semarang) 22 juni 1857, † Soerabaja 12 okt. 1912, tr. *L. C. Klatt,* handelaar te Kediri, Teloengagoeng en, laatstelijk, te Soerabaja, † omstr. 1933.
2. *Jeanne Emelie Briët,* geb. Semarang 10 juni 1859, † Modjokerto 27 dec. 1881.
3. *Louis François Briët, volgt* VIA.
4. *Jeanette Louise Gertruide Briët,* geb. Soerabaja 7 maart 1873, † waarschijnlijk aldaar in dec. 1936, tr. Terloengagoeng (res. Kediri) 9 aug. 1905 *Jan Rudolf Anthonijs,* tuinemployé, laatstelijk op de Sf. Modjopangoeng bij Teloengagoeng, † waarschijnlijk Soerabaja in jan. 1935.

VIA. *Louis François Briët,* geb. Soerabaja 22 juli 1870, chemiker op de SE. Patie (res. Djokjakarta), † Soerabaja in juli 1938, tr. Djokjakarta 25 april 1900 (echtsch. uitgespr. Soerabaja 31 juli 1914) *Malvine Heilmayer,* geb. Semarang in 1883/'84, † 's-Gravenhage 4 mei 1922; zij hertr. Soerabaja 28 mei 1915 *Wolter Hendrik Hofstede.*

Uit dit huwelijk:

Charles Louis Dieudonné Briët, geb. Djokjakarta 1 nov. 19 10, oud-boekhouder bij de Electriciteitsmij. Aniem N.V. te Soerabaja, werkz. bij R.A. Rowan Comp., tr. Soerabaja 21 okt. 1941 (echtsch. uitgespr. ald. 29 mei 1947) *Mary Jane Adam* [Emden, Dld.], geb. Soerabaja 9 okt. 1920, dr. van *Albert Redford Adam* en *Jeanne Lilyan Wilson;* zij hertr. 's-Gravenhage 23 april 1948 *Hendrik Willem Cornelis te Winkel* [Los Angeles, Calif., U.S.A.].

AB

VB. George *Lodewijk Alexander Briët,* geb. Batavia 27 juni 1832, particulier apotheker te Padang en Djokjakarta, † Djokjakarta 17 febr. 1908, tr. aldaar 16 febr. 1861 *Maria Petronella Baumgarten,* geb. Djokjakarta 18 juni 1841, † aldaar 20 febr. 1919, dr. van *Johannes Cornelis Baumgarten* en de Javaanse vrouw *Sinah.*

Uit dit huwelijk, behalve zes jong-overleden kinderen:

1. *George Frederik August Briët,* volgt VIB.
2. *Maria Geertruida Jacoba Briët,* geb. Padang 25 mei 1868, † 's-Gravenhage 27 febr. 1955, tr. Djokjakarta 24 mei 1890 *Willem Frederik van de Pol,* geb. Ngawie (res. Madioen) 29 juli 1858, stationschef (commies) bij de Staatsspoorwegen in Ned. Indië, † Marseille 11 febr. 1902, zn. van *Willem Hendrik van de Pol* [3]) en de Javaanse vrouw *Marium* [4]).
3. *Charles Henri Briët,* volgt VIC.
4. *Louis François Régard Briët, volgt* VID.
5. *George Johannes August Briët,* volgt VIE.
6. *Willem Karel Briët, volgt* VIF.
7. *Marianne Georgine Briët,* geb. Djokjakarta 22 dec. 1881, tr. aldaar 2 april 1909 *James Walter Hunt,* geb. Semarang 9 aug. 1876, hoofdcommies bij de Post- en Telegraafdienst, † Bandoeng 29 maart 1933, zn. van *John Parnell Hunt* en Jkvr. *Anna Ernestina Sophia van der Goes* [Utrecht].
8. *Charles Eugène Renaud Briët,* volgt VIG.

VIB. *George Frederik August Briët,* ged. Padang 28 juli 1866, kapitein Oost-Indische Leger, later hoofdboekhouder bij de Sf. Kaliredjo te Gombong, † Djokjakarta 23 maart 1941, tr. Doetinchem 11 maart 1896 *Johanna Baumgarten,* geb. Djokjakarta 20 dec. 1870, † Djakarta 2 sept. 1957, dr. van *Johannes George Willem Baumgarten* en *Betsij Ulrica Dom.*

Uit dit huwelijk:

1. *Eugénie Briët,* geb. Makassar 3 dec. 1896, † 's-Gravenhage 1 aug. 1955, tr. Batavia 12 aug. 1930 *Theodorus Gatsonides,* geb. Pekalongan 15 nov. 1885, oud-ambtenaar bij de Stadsgemeente te Batavia, zn. van *Maurits Gatsonides* en de Chinese vrouw *Siem Njo* [Rijswijk, Z.-H.].
2. *Ulrich Briët,* geb. Makassar 13 febr. 1899, oud-electricien en telegraafopzichter bij de Staatsspoorwegen, gep. opzichter bij de leger-technische dienst [Malang, Indonesië].
3. *Frédérique Briët,* geb. Semarang 26 maart 1904, tr. Modjowaano (res. Soerabaja) 2 aug. 1939 *Ong Kim An,* geb. Soerakarta 19 mei 1906, apotheker, zn. van *Ong Tiang Bing* en *Tjioe Giam Nio* [Malang, Indonesië].
4. *Georgette Briët,* geb. Djokjakarta 15 dec. 1909, werkz. Min. van Verkeer en Waterstaat te 's-Gravenhage, tr. Djakarta 2 maart 1951 (echtsch. uitgespr. aldaar door het Pengadilan Negeri 14 aug. 1951) *Jan Wetters,* geb. Sigli (Atjeh) 25 mei 1902, † in Indonesië vóór 1960, zn. van *Alexander Frederik Wetters* en een Indonesische vrouw [Rijswijk Z.-H.].

VIC. *Charles Henri Briët,* geb. Djokjakarta 23 dec. 1869, 2de commies bij de Staatsspoorwegen, † Djakarta 8 maart 1956, tr. Buitenzorg 27 febr. 1897 *Emma Rodenbroek,*

3) *Willem Hendrik van de Pol* (1835-1924) was de latere generaal-majoor der Infanterie.

4) De naam van de moeder van *Willem Frederik van de Pol* komt aldus voor in de te Marseille opgemaakte en aldaar in de Burgerlijke Stand opgenomen overlijdensacte.

geb. Batavia 26 nov. 1871, † Rijswijk (Z.-H.) 12 sept. 1965, dr. van *Willem Frederik Rodenbroek* en de Indonesische vrouw *Amalia.*

Uit dit huwelijk:

1, *George Charles Frederik Briët,* volgt VIIA.

2. *Jeanne Maria Henriette Emma Briët,* geb. Bandoeng 9 nov. 1899, tr. Batavia 2 juli 1924 *Maurits John Edwin van der Roest,* geb. aldaar 14 nov. 1896, gep. employé N.V. Kon. Paketvaart Mij., zn. van *Jan Karel van der Roest* en *Eva de Pinéda* [Rijswijk Z.-H.].

VIIA. *George Charles Frederik Briët,* geb. Buitenzorg 26 juni 1898, gemeente-controleur te Soekaboemi, † Bandoeng 14 okt. 1945, tr. 1° Batavia 22 sept. 1922 (echtsch. uitgespr. aldaar 15 mei 1931) *Cornelie Beetz,* geb. Batavia 23 dec. 1901, † Amerongen 16 aug. 1962, dr. van *Andreas Hendrik Alexander Beetz* en *Augusta Schermer;* zij hertr. Batavia in mei 1932 (echtsch. uitgespr. aldaar 11 okt. 1946) *Herman George Richard Hagenaar;* tr. 2° Salatiga (res. Semarang) 23 dec. 1936 *Eveline Caroline Eleonore Wener,* geb. Weleri (res. Semarang) 21 juni 1912, † Soekaboemi 11 maart 1938, dr. van *Alphons Pieter Otto Wener* en *Celestine Thérèse van der Heijde;* tr. 3° Soekaboemi 12 juli 1939 *Johanna Hendrika van Beurden,* geb. Malang 13 mei 1921, dr. van *Cornelius Gerhardus van Beurden* en *Rika Charlotta Muller; zij* hertr. Buitenzorg 27 jan. 1947 *Pieter Teddy Leidelmeyer [Sneek].*

Uit het eerste huwelijk:

1. Jean *Charles Frederik Briët,* geb. Soekaboemi 23 juni 1923, onderwijzer, † aldaar ('onthoofd door Japanners) 27 okt. 1943.
2. *Elsje Emma Briët,* geb. Soekaboemi 30 dec. 1924, tr. Batavia 8 jan. 1948 *Rudy Alphons Smith,* geb, aldaar 24 mei 1923, ambtenaar bij de Postcheque- en Girodienst, zn. van *Gustave Carl Alphonse Smith* en *Florence Thérèse Marie Laurine van de Pol* [Leiderdorp].
3. *Milly Briët,* geb. Soekaboemi 29 okt. 1927, tr. Batavia 8 juni 1947 *David Willem Lobbezoo,* geb. Krabbendijke 18 dec. 1922, bankwerker bij N.V. Scheepsbouwmij. „De Schelde", zn. van *Pieter Adriaan Lobbezoo* en *Maatje Paauwe* [Oost-Souburg].

Uit het tweede huwelijk:

4. *Bella Margaretha Briët,* geb. Soekaboemi 11 mei 1937, tr. Apeldoorn 17 okt. 1962 *Simon Petrus van Kins,* geb. Zoeterwoude 5 aug. 1939, hoofdboekhouder bij Badger (Belgium) N.V. te Antwerpen, zn. van *Martinus Theodorus van Kins* en *Cornelia Helena Bemelman* [Deurne, België].

VID. *Louis François Régard Briët,* geb. Padang 4 april 1872, ass.-apotheker, † Blitar (res. Kediri) 5 juli 1946, tr. Soerabaja 6 juli 1900 *Amelia Susanna Louise Lapra,* geb. Kedini 18 juni 1881, † Batavia 18 nov. 1946, dr. van *Jean Louis Pierre Lapra* en *Mijntje Merg(h)art.*

Uit dit huwelijk, behalve een jong-overleden zoon:

1. *Jules Henri Briët,* volgt VIIB.
2. *Augusta Charlotte Briët,* geb. Tegal (res. Pekalongan) 14 aug. 1917, tr. Blitar (res. Kediri) 5 maart 1941 *Xavier Xerxes Bergamin,* geb. Batavia 19 nov. 1910, administratief employé bij de Stichting Ned. Middenstand Spaarbank, † Amsterdam 5 maart 1968, zn. van *Fleures Jean Baptist Julien Bergamin* en *Ebkedina Frederika Loth [Amsterdam].*

VIIB. *Jules Henri Briët,* geb. Tegal (res. Pekalongan) 14 okt. 1915, ambtenaar bij de Indonesische P.T.T., tr. de Indonesische Islamitische vrouw *Saimah* [Soerabaja].

Uit dit huwelijk:

1. *Jeanette Louise Briët,* geb. Balikpapan 13 dec. 1941, tr. *A. Rachman* [Sukarnopura, Irian Barat, Indonesië] .
2. *Alexander Louis Briët,* geb. Blitat (res. Kediri) 27 mei 1943.
3. *Charles Maximiliaan Briët,* geb. Blitar 2 maart 1945.
4. *Xerxes Willem Briët,* geb, Soerabaja 15 april 1949.
5. *Pierre Leonard Briët,* geb. Soerabaja 13 juni 1950.

Sinds 1950 zijn nog vijf kinderen uit dit huwelijk geboren, wier gegevens niet opgespoord konden worden.

VIE. *George Johannes August Briët,* geb. Djokjakarta 8 okt. 1877, drogist te Klaten, tuinchemiker SE. „De Hoop" te Koedoes, † Bandoeng 25 mei 1943, tr. Soerakarta 30 nov. 1898 *Jacoba Maria Flikkenschild,* geb. aldaar 28 jan. 1880, † 's-Gravenhage 19 jan. 1963, dr. van *Jacobus Flikkenschild* en *Jacoba Hendrika Petronella Tielman.*

Uit dit huwelijk:

1. *Paul Briët,'* volgt VIIC.
2. *Edward Briët,* volgt VIID.
3. *Elmiere Briët,* geb. Soerabaja 4 febr. 1907, tr. Semarang 5 april 1938 *Ulrich Wilhelm Erdmann Huysman,* geb. Bussum 5 maart 1903, proc. houder firma W. J. Stokvis te Batavia, † Maoemere (Flores) in krijgsgevangenschap 17 juni 1943, zn. van *Cornelis Huysman* en *Emma Goudsmith* ['s-Gravenhage].

VIIC. *Paul Briët,* geb. Semarang 11 mei 1900. employé Sf. Kaliwoengoe bij Semarang, † Semarang 13 april 1933, tr. Ond. Karanggandoel bij Poerwokerto (res. Banjoemas) 9 nov. 1925 *Daisy Jager,* geb. Banjoemas 4 mei 1904, dr. van *Frans Jager* en *Louisa Wilhelmina Pallencau; zij* hertr. Semarang 4 sept. 1935 *Frits Stam* [Hilversum],

Uit dit huwelijk:

Winnefred Briët, geb. Semarang 22 juni 1930, tr. Balikpapan 6 juli 1949 *Hein Barre,* geb. Batavia 21 okt. 1923, employé N.V. Chem. Fabr. „Servo", zn. van *Eugène Anton Barre* en *Marie Louise Walstra [Almelo].*

VIID. *Edward Briët,* geb. Modjokerto 5 aug. 1904, oudijker, leraar N.O. wis- en natuurkunde, tr. Bandoeng 20 jan. 1932 *Diederika Sara Soeters,* geb. aldaar 23 juni 1912, † 's-Gravenhage 2 juli 1959, dr. van *Hendrik Christiaan Soeters* en *Francina Eleonora Schefer* ['s-Gravenhage].

Uit dit huwelijk:

1. *Hendrik George Briët,* volgt VIIIA.
2. *Mary Eieanor Briët,* geb. Bandoeng 25 jan. 1940, tr. 's-Gravenhage 18 mei 1962 Dr. *Jan Hofker,* geb. aldaar 21 maart 1939, doctor geol., res. 2e luit. Meteodienst, leraar M.O., zn. van Dr. *Jan Hofker* en *Christine Gertruide Huckriede* ['s-Gravenhage].

3. *Leslie Ronald Briët*, geb. Batavia 13 dec. 1942, vertegenw. van de Vruchtendrankfabr. „Vrumona" te Bunnik, tr. 's-Gravenhage 16 dec. 1967 *Johanna Elizabeth van der Ham*, geb. Scheveningen (gem. 's-Gravenhage) 7 juni 1940, dr. van *Krijn van der Ham* en *Maria de Lange* ['s-Gravenhage].

VIIIA. *Hendrik George Briët*, geb. Soerabaja 10 sept. 1935, techn. ambtenaar le kl. Rijkswaterstaat, tr. 's-Gravenhage 12 dec. 1964 Carla *Theodoretha Amalia Schutte*, geb. Djokjakarta 18 juni 1933, dr. van *Ernst Johan Schutte* en *Neeltje Maria Schenk* ['s-Gravenhage].

Uit dit huwelijk:

Ernst Edward Gerardus Briët, geb. 's-Gravenhage 3 mei 1966.

VIF. *Willem Karel Briët*, geb. Djokjakarta 26 febr. 1879, opzichter-machinist le kl. bij de Ned.-Indische Spoorwegen, † Haarlem 12 maart 1953, tr. Soerakarta 28 okt. 1905 *Marie Louise Tielman*, geb. Djokjakarta 4 sept. 1883, † Heemskerk 19 juni 1956, dr. van *Frans Martinus Tielman* en *Johanna Albertina Coenraad*.

Uit dit huwelijk:

1. *Elvire Florence Briët*, geb. Soerakarta 25 juni 1907, tr. Djokjakarta 28 sept. 1933 *Johan van Steenbergen*, geb. Soerabaja 13 mei 1906, oud-ambtenaar Gen. Thesaurie van het Departement van Fin. te Batavia, bibliothecaris, zn. van *Napoleon van Steenbergen* en *Johanna Wilhelmina Blok* [San Diego, Calif., U.S.A.].
2. *Charles Robert Briët*, volgt VIIE.
3. *Julie Lucie Briët*, geb. Tjepoe (res. Japara-Rembang) 20 aug. 1910, werkz. bij de Soc. Verzekeringsbank te Amsterdam [Amsterdam-Buitenveldert].
4. *Benjamin Oscar Briët*, volgt VIIF.

VIIE. *Charles Robert Briët*, geb. Djokjakarta 4 okt. 1908, oud-ambtenaar Dienst van het IJkwezen in Ned. Indië, kantoorbediende bij het Gemeenschappelijk Administratiekantoor te Amsterdam, tr. Bandoeng 17 mei 1939 *Sara Raymond*, geb. Singapore 24 nov. 1917, dr. van *Elias Meyer Raymond* en *Seemah Solomon* [Bovenkerk, N.-H.].

Uit dit huwelijk:

1. *Irene Andrea Jeanette Briët*, geb. Palembang 18 aug. 1940, tr. Amstelveen 22 okt. 1959 *Robert Theodore Mierop*, geb. Medan 15 april 1932, bankwerker, zn. van *Karel George Mierop* en *Antje Catharina Wemelina Hendriks* [San Diego, Calif., U.S.A.].
2. *Selma Geraldine Briët*, geb. Palembang 30 dec. 1941, tandtechnisch employée, tr. Amstelveen 17 mei 1967 *Cornelis Gerardus IJsbrand Luttik*, geb. Velsen 12 juni 1932, fotohandelaar, zn. van *Simon Luttik* en *Cornelia Booy* [Amsterdam].
3. *Myrna Elisabeth Briët*, geb. Semarang 10 nov. 1948.

VIIF. *Benjamin Oscar Briët*, geb. Ambarawa (res. Semarang) 7 febr. 1912, leraar lich. opv. M.U.L.O., † Patimban (W.-Java) 28 febr. 1942, tr. Bandoeng 24 juli 1935 *Else Wilhelmine Hartelust*, geb. Soekaboemi 23 nov. 1914, dr. van *Willem Hartelust* en *Adèle Aronds:* zij hertr. Amsterdam 20 dec. 1951 (echtsch. uitgespr. Arr. Rb. aldaar 4 juni 1955) *Richard Adolf Ferdinand Rügebregt [Amsterdam]*.

Uit dit huwelijk:

1. *Else Théra Joyce Briët*, geb. Ambon 29 *nov. 1936*, tr. Amsterdam 29 okt. 1955 *André Marcel Spier*, geb. Buitenzorg 15 dec. 1933, adm. beambte bij het Gemeenschappelijk Administratiekantoor te Amsterdam, zn. van *Maurits Spier* en *Eveline Hortensia Voorneman [Amsterdam]*.
2. *Ellen Mary Adèle Briët*, geb. Makassar 5 april 1939, tr. Amsterdam 9 okt. 1958 *Simon Luttik*, geb. Velsen 4 april 1936, fotohandelaar, zn. van *Simon Luttik en Cornelia Booy [Amsterdam]*.
3. *Cora Marijckc Briët*, geb. Soerabaja 2 april 1941, toneelspeelster, tr. Gouda 3 okt, 1962 *Henricus Cornelis Haak*, geb. Amsterdam 19 juli 1939, journalist, redacteur-verslaggever, zn. van *Wilhelmus Henricus Haak* en *Geertruida van den Oudenrijn* ['s-Gravenhagel.

VIG. *Charles Eugène Renaud Briët* [5], geb. Djokjakarta 22 maart 1883, weegbrugemployé bij de Sf. Demak Idjo te Djokjakarta, † Arnhem 17 jan. 1963, tr. Poerworedjo (res. Kedoe) 19 dec. 1906 *Eugenie Adèle Theodore Tielman*, geb. Soerakarta 27 febr. 1887, † Magelang (res. Kedoe) 10 nov. 1945, dr. van *Hendrik Willem Tielman* en *Louisa von Stralendorff*.

Uit dit huwelijk, behalve één jong-overleden zoon:

1. *Willem Briët*, volgt VIIG.
2. *Renaud Arnold Alexander Briët*, volgt VIIH.
3. *Ulrich Edouard Emile Briët*, geb. Djokjakarta 5 okt. 1912, automonteur Geneeskundige Troepen te Amersfoort, tr. Manokwarí (W. Nieuw Guinea) 7 juli 1954 *Juliana Pauline Hartung*, geb. Timor Koepang 9 nov. 1912, dr. van *Jan Emile Hartung* en *Anna Polnaja* ['Soest],
4. *Eugène Charles Etienne Briët*, volgt VII I.
5. *Jacqueline Hortense Clementine Briët*, geb. Djokjakarta 27 sept. 1922, tr. Magelang 6 juni 1941 *Josephus Hendrikus Antonius Stultjens*, geb. Blerick (gem. Maasbree) 9 juli 1920, adjudant-onderofficier bij de Kon. Landm., zn. van *Peter Johannes Stultjens* en *Helena Catharina Savelkoul* [Breda].
6. *George Frederic Henri Briët*, volgt VII J.

VIIG. *Willem Briët*, geb. Djokjakarta 18 mei 1907, automonteur, tr. 1° Djokjakarta 4 juli 1928 (echtsch. uitgespr. aldaar 30 okt, 1936) *Betsy Baumgarten* ['s-Gravenhage], geb. Djokjakarta 9 april 1907, dr. van *Johannes Cornelis Baumgarten* en de Indonesische vrouw *Moorsinem;* tr. 2° Batavia 18 febr. 1942 (echtsch. uitgespr. aldaar 8 aug. 1948) *Louise Georgine Baumgarten* ['s-Gravenhage], geb. Djokjakarta 21 febr. 1904, zuster zijner eerste echtgenote; zij hertr. Rotterdam 29 juli 1957 *Oets Broersma;* tr. 3° Batavia 17 dec. 1948 (echtsch. uitgespr. Djakarta door het Pengadilan Negeri 14 jan. 1953) *Irene Hamel [Middelburg]*, geb. Bandjarmasin 4 dec. 1917, dr. van *Albertus Hamel* en *Eugenie Jacoba Corbet;* tr. 4° Djakarta 4 maart 1953 *Julia Clementina*

5) Hij komt voor de op omslagfoto van de aflevering van 30 sept. 1966, no. 6, van de lle jaargang van het Onafhankelijk Indisch Tijdschrift „Tong *Tong*" (Uitgave *van* de Publicatie- *en* Handelmij. Tong Toag N.V. te 's-Gravenhage). De daar opgegeven voorletter *U* is onjuist. De afgebeelde persoon is *Ch. E. R.* ***Briët.***

Bijlage.

Overzicht verwantschap **Briët-Baumgarten-Van** de Pol *)

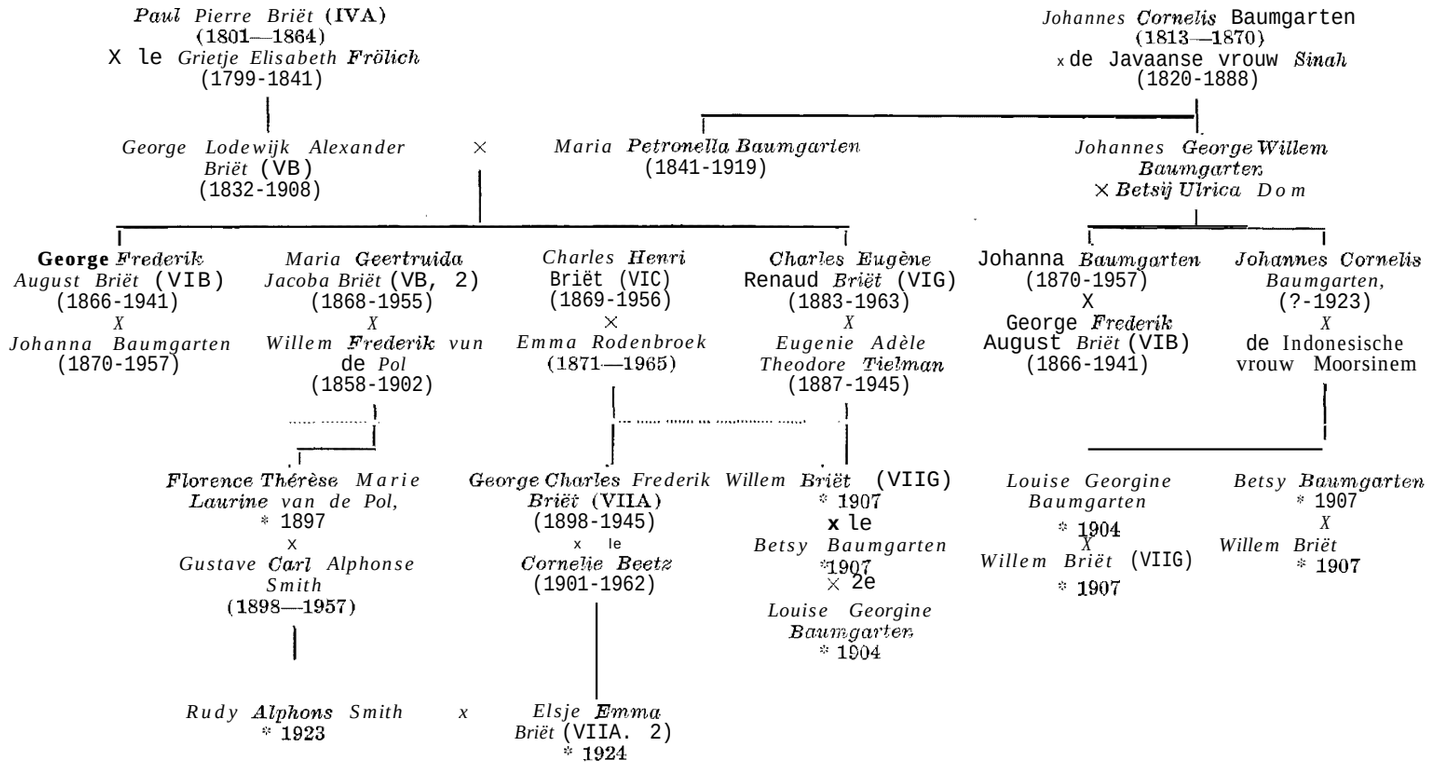

*) De nummers, achter de namen verwijzen naar de genealogie.

Brühns, geb. Ngawie (res. Madioen) 7 okt. 1913, dr. van *Willem Rudolph Brühns* en de Indonesische vrouw *Manirah [Amersfoort]*.

Uit het eerste huwelijk, behalve twee jong-overleden dochters:

1. *Johny Briët, volgt* VIIIB.

Uit het derde huwelijk, behalve één jong-overl. dochter:

2. *Rudy Briët*, geb. Djakarta 19 aug. 1951.

VIIIB. *Johny Briët*, geb. Djambi 30 juni 1929, werkz. bij Metaalwarenfabriek Tornado N.V., tr. Heeswijk 14 mei 1956 *Winia Lotje Elizabeth Pereira*, geb. Semarang 28 sept. 1937. dr. van *Leonard Ferdinand Emanuel Pereira* en *Wilhelmina Müller* [Etten].

Uit dit huwelijk:

1. *Gabrielle Maureen Briët*, geb. Breda 9 aug. 1956.
2. *Glenny James Briët*, geb. Etten (gem. Etten en Leur) 12 sept. 1958.
3. *Frank Raymond Briët*, geb. Etten 7 juni 1961.
4. *Shirley* Patricia *Briët*, geb. Etten 29 sept. 1963.

VIIH. *Renaud Arnold Alexander Briët*, geb. Djokjakarta 9 okt. 1909, oud-opzichter le kl. wegenwerken van de Staatsspoorwegen in Ned. Indië, oud-employé firma Javastaal Stokvis, ambtenaar bij de Postchèque- en Girodienst, tr. Magelang 25 sept. 1940 *Eugenie Jacoba Hamel*, geb. Bandjarmasin 10 nov. 1915, dr. van *Albertus Hamel* en *Eugenie Jacoba Corbet [Arnhem]*.

Uit dit huwelijk:

1. *Ronald Eugène Arnold Briët*, volgt VIIIC.
2. *Constance Eugenie Eleonora Briët*, geb. Djatibarang (res. Cheribon) 20 dec. 1945 [Arnhem].
3. *Jean René Briët*, geb. Bandoeng 4 juli 1947, werkz. P.G.E.M. [Arnhem].
4. *Charles Robert Briët*, geb. Bandoeng 21 maart 1949.

VIIIC. *Ronald Eugène Arnold Briët*, geb. Poerwokerto (res. Banjoemas) 6 juli 1941, procestechnoloog bij Continental Engeneering (Ingenieursbureau voor de procesindustrie) N.V., tr. Amsterdam 17 sept. 1965 *Yvonne Adolphien Egter van Wissekerke*, geb. Soerabaja 28 juli 1942, dr. van *Jan Egter van Wissekerke* en *Adolphien van den Worm* [Amsterdam].

Uit dit huwelijk:

Carla Charmaine Briët, geb. Amsterdam 12 mei 1967.

VII 1. *Eugène Charles Etienne Briët*, geb. Djokjakarta 15 okt. 1919, magazijnmeester bij N.V. Scheepsbouws- en Reparatiebedrijf Gebr, Sander, tr. 1° Bandoeng 21 sept. 1949 (echtsch. uitgespr. aldaar 21 sept. 1952) *Georgine Pieplenbosch* [Indonesië], geb. Madioen 12 sept. 1931; zij hertr. de Indonesische officier S. *Banuarli;* tr. 2° Ban-

doeng 5 nov. 1952 *Maud Smith*, geb. Slawie (res. Tegal) 23 jan. 1930, dr. van *Johan Hendrik Smith* en *Evangeline Adeline Simon [Delfzijl]*.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Roy Renaud Ronald Briët*, geb. Bandoeng 20 juli 1950,

Uit het tweede huwelijk, behalve één jong-overl. zoon:

2. *Ronald Charles Gustaaf Briët*, geb. Bandoeng 28 april 1953.
3. *Humphrey Etienne Hendrik Briët*, geb. Bandoeng 20 juli 1955.
4. *George Raymond Douglas Briët*, geb. Bandoeng 7 nov. 1956.
5. *Barbara Maud Evangeline Briët*, geb. Renkum 26 dec. 1957.
6. *Maureen Eugenie Adeline Briët*, geb. Delfzijl 22 april 1959.
7. *Roy Oscar Tyrone Briët*, geb. Groningen 20 febr. 1961.
8. *Raymond Henri Richard Briët*, geb. Groningen 7 jan. 1963.

VII J. *George Frederic Henri Briët*, geb. Djokjakarta 2 sept. 1924, gep. sergeant-majoor, tr. Bandoeng 10 mei 1950 *Olga Smith*, geb. Tegal 13 maart 1933, dr. van *Johan Hendrik Smith* en *Evangeline Adeline Simon* [Nijmegen].

Uit dit huwelijk:

1. *Grace Adeline Briët*, geb. Leiden 3 dec. 1951.
2. *Joyce Francisca Briët*, geb. Nijmegen 19 april 1960.
3. *Judy Maud Briët*, geb. Nijmegen 29 sept. 1961.
4. *John Edward Briët*, geb. Nijmegen 9 jan. 1965.

B

(Uitgestorven in 1938)

IVB. *Charles Briët*, geb. Amsterdam 22 febr. 1815, hoofdcommies bij de Alg. Rekenkamer te Batavia, thesaurier van het Bestuur der Loge der Ster in het Oosten 'aldaar, le luit. en kapt. der Schutterij (Inf.) aldaar (1855—1860), † Batavia 17 april 1872, tr. aldaar 10 dec. 1845 *Jacoba Katharina Maas*, geb. Batavia 10 april 1828, † Utrecht 26 jan. 1912, dr. van *Hendrik Maas* en *Martha Hermijn*.

Uit dit huwelijk:

1. *Pierre Henri Briët*, geb. Batavia 16 maart 1855, opzichter 2e kl. bij het Dep. van Waterstaat in Ned. Indië, † Semarang 22 aug. 1915, tr. Rankas-Betoeng (res. Bantam) 27 dec. 1897 *Virginie Martherus*, geb. Soerabaja 28 febr. 1876, † Arnhem 3 dec. 1952, dr. van *Stephan Martherus* en *Christine Maria Julie Schlencker;* zij hertr. Garoet (Preanger Regentschappen) 2 juni 1917 *Herman Nicolaas Piepers*, wedr. van *Alexandrina Charlotte Cornelia Monsantofils.*
2. *Maria Francisca Briët*, geb. Batavia 7 febr. 1858, † 's-Gravenhage 9 jan. 1938.
3. *Paul Frederik Willem Briët*, geb. Batavia 10 jan. 1861, † Utrecht 12 maart 1884.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

O. Praetorius u. F, Knöpp, Die Matrikel der Universität Giessen. Neustadt a.d. Aisch, 1957. dl. 11 1708-1807.

Als bd. XI in de serie „Bibliothek familiengeschichtlicher Quellen" is bovenvermeld werk — eveneens in de vorm van een „Suchbuch" — als vervolg op het door Luise Waldhaus verzorgde en in 1937 uitgekomen „Suchbuch für die Giessener Universitätsmatrikel von 1649 bis 1707" verschenen, Dit 2de deel bevat ongeveer 8000 namen, waaronder 3000 uit het toenmalige Hessen-Darmstadt, ruim 2500 uit andere delen van het huidige Land Hessen en ruim 2100 uit overige delen van Duitsland en het buitenland. Na een „Verzeichnis der Rektoren und Statistik" volgt het eigenlijke „Suchbuch". Hierin komen de volgende uit Nederland afkomstige personen voor: *Adrian Ludwig Brans* (Leiden), *Nehemias Dilsheim* (Utrecht), *Jacobus Joannes* en *Franciscus Joannes van den Eeckhout* (Middelburg), *Leendert Hubertus van der Herp* (Rotterdam), *Heinrich Johann Krüger* (Nijmegen), *Petrus Antonius Nelson* (Vlissingen), *Andreas Alexander Pagenstecher* (Rijswijk), *Conradus Christophorus en Johannes Theodorus Rensing* (Arnhem), *Gerhardus Sebel* (Utrecht), *Willem Snyders* (Rotterdam), *Fridericus Tythoff* (Ootmarsum), *Giesbert van Ysseldych* (sic !) (Nijmegen).

Appeltjes van het Meetjesland, dl. XVIII (1967).

Bevat o.m. de artikels: 1. P. Rogghé, De Orangistische Putsch van 28 oktober 1577 te Gent. En nog een en ander over de Calvinistische republiek; 2. D. Verstraete, De zuidelijke 'grenzen van het ambacht Aardenburg.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, jan. 1968.

E. Brouette, Epitaphier de l'arrondissement de Namur. Répertoire des patronymes. Bevat in alfabetische volgorde de namen van ruim 800 geslachten, waarvan in het arr. Namen tot op heden grafstenen, daterend van vóór 1830, aanwezig zijn. Achter de geslachtsnamen worden de plaatsen genoemd, waar zich de grafzerken van leden van bedoelde families bevinden. Op de lijst o.a. de namen *Bolzée, Bourguignon, Durieu, Franquen, Le Gueldre, Van der Gracht, Groesbeek, Gulpen, Latour, Lebeau, Mazure, Mettecoven, Nassau, Sainte-Aldegonde, Schrassert* en *Vilain XIIII.* — R. Wellens, Une aollection de crayons généalogiques conservée au dépôt des archives de l'Etat à Mons. Een lijst in lexicografische volgorde, waarop de namen *Dooms, Jehu, Malapert* en *Wibaut*.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, maart 1968.

In de rubriek „Questions" een vraag om aanvulling van de kwartierstaat van *Florence du Trieu*, geb. Mechelen 26-3-1831, getr. 1843 met *Emile Jean Jacques* chevalier *de Knyff* et du St. Empire. Kwartier nr. 7 — *Pétronille van Segvelt*, geb. Rotterdam 20 juli 1751, overl. Mechelen 20 febr. 1826, is dr. van *Guillaume van Segvelt*, geb. Utrecht 1713, overl. Mechelen 9 sept. 1799 en van *Helene Croon*. De door vraagsteller gepubliceerde kwartieren kunnen op een enkel punt uit een bij ons Genootschap 'berustende genealogie worden aangevuld. — De rubriek „Réponses" geeft antwoord op een vraag *Bernadotte*.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, mei 1968.

R. Wellens, Les papiers *Jules Wéry*. Geeft een 'overzicht van de inhoud van genoemde collectie, die op het Rijksarchief te Bergen (Henegouwen) is 'ondergebracht. Behalve afschriften en uittreksels bevat de verzameling genealogische aantekeningen. Een en ander is destijds ontleend aan op evengenoemd archief berustende archivalia, die bij de brand in mei 1940 voor het grootste gedeelte zijn verloren gegaan. Bewerkt zijn b.v. „Cour féodale", „Conseil Souverain" en „Etats de Hainaut". Bij de crayons généalogiques" de namen: *Buisseret, Daulmerie, Van der Dussen, Duval, Helduwier, Malapert, De Meester, Paternotte* en *Van Zantvoort*.

Vlaamse Stam, jrg. IV (1968), afl. 1.

F. Goole, Over de familie *Haecx*. Met genealogische gegevens in vrouwelijke lijn: *Broers, Breyl, Van Gerwen* e.a. — G. A. C. van Vooren, Gildebroeders en gildezusters van Sint-Sebastiaansgilde te Aardenburg 1472-1595. Samensteller heeft zijn aantekeningen omtrent de gildebroeders en -zusters ontleend aan: 1. het gildeboek van 1472-1595, aanwezig in het Gemeente-archief van Aardenburg, 2. een rekening 1559-1560 in het archief van het Vrije van Brugge onder nr. 15181 (R.A. Brugge) en 3. een rekening over de jaren 1574-1576 in het Gemeente-archief te Aardenburg. Op de lijst de namen: *Boeye, Fournier, Van der Helst, Van Renterghem* en *Wijthooghe*. — G. van Nieuwenhuyse geeft zijn visie op „Huismerken-handmerken-sibbetekens". — A. K. L. Thijs, De Antwerpse kamelotververij „De Gulden Pellican". Met aantekeningen *Sira*. — J. Grauwels, Limburgse soldaten, van *Napoleon*. (Wordt vervolgd) De verwerkte gegevens op de onderhavige lijst zijn ontleend aan een op het R.A. Maastricht aanwezig register (Frans archief, reg. 431) alsmede aan een, artikel van C. Bamps in „L'ancien pays de Looz", 1899, 24-26 en aan een artikel van A. Remans in „Limburg", 1956, 250-255. Behalve de geboorte(doop)data en namen der ouders zijn in vele gevallen plaatsen en data van overlijden der militairen aangegeven. In dit eerste gedeelte, dat loopt van *Aerden* tot *Meuwissen*, de namen: *America, Bamps, Bas, Baumont* (zn. van *Robert* en *Elisa Eskens*), *Bex, Boelen* (zn. van *Servaas* en *Anna Hauben*), *Coenegracht, Drees, Fondery, Houben, Lemaire, Lycops* en *Maris*. — L. de Witte, De weesboeken van Nieuwkerken. Een lexicografische klapper, waarop de namen *Dullaert, Geubels, Goeman, Luyckx, De Meester, Mendoza, Polfliet, Schelfhout* en *Verberckmoes*. —

Vlaamse Stam,, jrg. IV (1968), afl. 2.

R. van Roosbroeck, De emigratie. Algemene beschouwingen. — A. K. L. Thijs, De Fransen te Antwerpen in 1552. Drs. Thijs geeft de 'teksten van 97 acten, die op het Stadsarchief van Antwerpen berusten. Deze bevatten naar aanleiding van een de 8ste juli 1552 uitgevaardigde ordonnantie de door personen van Franse afkomst tussen 9 en 16 juli 1552 afgelegde verklaringen. Allen, die in Frankrijk 'geboren en in Antwerpen woonachtig waren moesten voor de schout of zijn vertegenwoordiger op het stadhuis verschijnen „om aldaer by namen, ende toenamen geregistreert ende te boecke gestelt te wordene met goeder specificatien van den tyde hoe lange dat zy alhier in der stadt oft vryheyt gewoont hebben ende in wat plaetsen, straten ende huysen zy nu ter tyt woonende zyn". Bovendien moesten zij de eed van trouw aan de keizer en de stad afleggen. Dit alles in verband met de nog voortdurende oorlog (uitgebroken 26 sept. 1551) tussen de koning van Frankrijk *Hendrik II* en *Karel V*. In de acten de namen: *Van Breen, Cassiopyn (Jan Cassiopyn Peeterssone* vuyten Haghe in Hollant, coopman enz."; naar alle waarschijnlijkheid is hij identiek met *Jan Cassiopyn*, vermeld in Strieder's „Aus Antwerpener Notariatsarchiven" en met *Joh. de Cachopin Pet: F.* man van *Gudula Pipelaer*, genoemd in „Verzameling der graf- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen", V, 539; zie ook: NL, 1959, 346), *Corbet, Damen* (*Margriete*, geb. van Breda, vrouw van *„Glaude Bouchelaet Janssone* van Lyons"), *Morel, De Moucheron, (Le) Vasseur* en *Van Woensdrecht* (*Marie*, vrouw van *Romain Lisart Janssone* van Paris). — A. Bousse, De verzameling doop-, trouw- en begraafboeken op het Rijksarchief te Antwerpen. Na een inleiding volgt een overzicht in tabelvorm van de kerkelijke registers van de provincie Antwerpen. De 7 kolommen geven: namen der gemeenten (alfabetisch), doopreg., huw.reg., overl.reg. (jaren, waarover nog kerkelijke reg. aanwezig zijn), het al of niet aanwezig zijn van alfabetische indices en opmerkingen. — H. L. De Groote, „Deductie in de materie heraldicq." — E. Van Autenboer, Emigranten uit Turnhout: De familie *Beeckman (s)* (16-e eeuw). Geeft een overzicht van de lotgevallen van *Gheerdt Beeckmann*, de oude, geb. ± 1493, koopman en H. Geestmeester, overl. eind 1565 (× 1. vóór 14 mei 1519 *Kath. Schellekens*, begr. 11 aug. 1561; × 2. (huw.voorw. 2 jan. 1565) *Marg. Merckx) en* zijn kinderen. Met nakomelingen in Londen en Middelburg. Tot dezen behoort o.a. de bekende natuurkundige *Isaac Beeckman*, geb. Middelburg 10 dec. 1588, overl. als rector te Dordrecht 19 mei 1637. — J. Hendrickx, Vlaamse families te Frankenthal. De auteur heeft zich voor deze publicatie beperkt tot die families, waarvan de plaats van herkomst in de kerkelijke registers is aangegeven. Geraadpleegd zijn de doop- en trouwboeken — overlijdensregisters zijn niet meer aanwezig — van de „Nederduytschen kercken tot Franckenthall". De gezinnen — ouders en kinderen — worden in alfabetische volgorde behandeld. Met o.a. gegevens over *Behagel, Boey, Van der Borcht, Van Bree, Van Costenoble, Van Dale* (waarbij als dgt. o.a. *Pieter Wends* van Middelburg), *Van Hinsdael, Horsman* (*Jan*, zn. van *Jacob*, van Maastricht), *Liebaert* (met als dgt. *Janneken Boerhavens), De Meester* (getr. met *Maiken Becx), Nederhoven, Van Nuvel* (getr. met *Janneken de Cerf*), *Van Quickelborre* en *Van Somer* (getr. met *Francynken Pattyn*, dt. *Michiel* † b. van Ieper). — J. Bevaert, Renthouders van Gouda. Vlamingen vermeld in „de Blaffert ende register vanden losrenten ende lijfrenten die de stede vander Goude jaerlicx sculdich is binnen ende buyten der stede voorseit ende dat vanden jare (1490) ende daer op belainge gedaen biden tresoriers als." (Origineel in Library of Congress, Washington DC, USA). Genoemd worden: *Van Aemstel, Van Delff, Van Doesburch, Van Halmale, Hasbaert, Musch, Van de Venne*. — G. L. Meesters, *Blommaert*, Wouw bij Bergen op Zoom. Uitgewerkt tot de kinderen van de IVde generatie vangt dit fragment aan met *Geert Goortsone* alias *Blommaert*. *Jan Blommaert* (11), geb. Wouw 1501, heeft zich te Antwerpen gevestigd. Zijn nageslacht vindt men te Londen, Keulen, Rotterdam, Amsterdam. Met allianties *Van Berckel* (Rotterdam), *Elsevier, Hoefnagel* (schoonzuster van *Christiaan Huygens*, secr. Raad van State), *Reynst* (dr. van de G.-G. *Gerard Reynst)*. — C. Roodenburg, Vlaamse emigratie naar Engeland. Na een inleiding volgt een lijst met opgaven omtrent gesloten huwelijken, ontleend aan Moens' The marriage, baptisal and burial registers 1571 to 1874 enz. enz.

Persona1 historisk Tidsskrift, jrg. LXXXVII / LXXXVIII (1967—1968), afl. 3.

A. Fabritius opent het nummer met: Nekrolog kammerherre, hofjaegermester *Hans* Lensbaron *Berner Schilden Holsten*, 18. juli 1881-25, oktober 1967. — K. G. Trägårdh, *Alexander Traegaard* Dansk-tysk guld- och silversmed på 1600—tallet. Met afbn. en litteratuurlijst omtrent Deense goud- en zilversmeden. — Als bijlage bij het nummer is gevoegd: Dødsfald i Danmark i aaret 1966 door N. Friis. Onder de overledenen de namen: *Borchgrevingk, Gauguin, Jappe, Meulengracht, Roloff, Stoffregen, De Stricker* en *Tutein*.

Zeitschrift des Aachener Geschichtsvereins, bd. LXXVIII (1966/1967).

E. Meuthen, Die Aachener Pröpste bis zum Ende der Stauferzeit. De 3 hoofdstukken behandelen: a. Einleitung, b. Die Pröpste in chronologischer Folge en c. Ergebnisse. — J. Stabéj, Die alten Wallfahrten der Slowenen an den Rhein. — E. Quadflieg, Das Deutsche Haus zu St. Gilles in Aachen. Met een lijst van „Die Pfleger und Konture von St. Gilles. — S. Corsten, Wann wurde Erkelenz zur Stadt erhoben ? Ein Beitrag zum Jubiläumsjahr. — E. Quadflieg, Aachener als Neubürger in Nymwegen. — K. Boventer, Zur Geschichte der Bergbaumedizin und Knappschaft im Steinkohlenbergbau an der Wurm. — E. Gatz, Die Elisabethinnen und das Aachener Krankenhauswesen in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts.

Zeitschrift für Niederdeutsche Familienkunde, jrg. XLII (1967), afl. 5.

Hierin o.a. een publicatie over „Die *Bessel* als Vorfahren der *Salviati* und *Amsberg*. Geeft de 16 kwartieren van *Catharina Anna Elisabeth (von) Bessel* (= kwartier 213 van *Claur* Prins *der Nederlanden* en kwartier 69 van *Dorothea von Salviati* × 1933 *W'lh m* Prins *van Pruisen)*, tr. 1703 *Johann Rudolph Culemann* († *1725)*. In dit artikel tevens aanvulling op kwartier *Von Miinchhausen* (= kwartier 393 van *Claus* Prins *der Nederlanden)*.

Niedersächsisches Jahrbuch für Landesgeschichte, bd, XXXVIII (1968).

0. Merker, Grafschaft, Go und Landesherrschaft. Ein Versuch über die Entwicklung früh- und hochmittelalterlicher Ctaatlichkeit vornehmlich im sächsischen Stammesgebiet.

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XVII (1968), afl. 4.

In de rubriek „Zufallsfunde" geeft Ds. D. Janssen enige uittreksels uit het „Kirchenbuch Larrelt". Deze uittreksels betreffen dopen van hoofdzakelijk schipperskinderen. Vermeld zijn o.a. de ouderparen: schipper *Jochum Mennes* × *Jantje Dirk*, wonende in de Wildervang, schipper *Teeke Anskes* van „ Sapmeer", × *Fieke Albers, Jacob Philippus Pronk*, schipper uit de Wildervank, × *Marieken Jans, Roelof Hinderk Oortjes* van Veendam × *Heitje Tzitze* (?), *Jacob Jons Teel*, schipper van de Wildervanck, × *Barbara Hinderks Houwink, Daniel Claassen Loerop*, schipper uit de Wildervank, × *Japyn Jacobs Dorst, Willem Freerks Kok*, wonend in Pekela, × *Rachel Alberts Tap*.

Heraldisk Tidsskrift, Bd. 11 (1967), nr. 15.

H. Krag, En heraldisk gåde. Handelt over het zegel van een Noors predikant *Ole Frantzen Flor* (overl. 1700), dat overeenkomt met het zegel van een lid van het geslacht *Creutz*. Vermoedelijk is dit zegel in de periode, dat *Creutz* in een, Noors dorp gevangen zat aldaar achtergebleven of gecopieërd. In het artikel een afb. van het wapen van de predikant en van dat van *Lorentz Creutz* (overl. 1674) . Deze *Lorentz Creutz* is waarsch. identiek met de in NAB 1941, 156, sub VII vermelde. Overlijdensjaar stemt evenwel niet overeen.

N.B. Inhoudsoverzicht van dit artikel is door de Heer N. Plomp uit het Zweeds in het Nederlands weergegeven.

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

de **Broy.** Gevraagd herkomst en voorgeslacht van *Gesina de Broy*, j.d. van Deventer, begr. Haarlem 20 febr. 1788, tr. aldaar 1 mei 1746 *Albert Brakenburg*, ged. Haarlem 4 april 1723, zn. van *Albert Brakenburg* en *Eva de Vos*.

Ik vermoed, dat haar ouders waren: *Gabriël de Broy*, ged. Haarlem 27 mei 1691, tr. Haarlem 4 mei 1710 *Aaltje Lamberts*, j.d. van Deventer.

Voorburg. J. A. RIEL.

Bucquoy (LXXXIV 392; LXXXV 27, 80, 114). Een geslacht *Du Buquoy* treft men aan te Valenciennes (Frankrijk). De heer Casimir de Sars de Solmont deelt in zijn genealogische aantekeningen, gedeponeerd omstreeks 1840 in de Bibliothèque Municipale te Valenciennes, het volgende mede:

Epitaphe à Notre Dame La Grande, à Valenciennes, dans la nef, au 3e pilier, à main gauche en entrant par le grand portail, il y a un tableau ainsi rédigé:

„Ci-gist honnête homme *Nicolas Buquoy*, bourgeois de cette „ville, en son tems père des orphelins l'espace de 34 ans, agé „de 82 ans: a icy posé et enrichi cette epitaphe à l'honneur „de dieu et la décoration de cette église, l'an de grace 1632, „(ou 1682?) trespassé le 23 juin 1636, et *Catherine Lucq*, sa „femme trespassa le 2 septembre l'an 1612" R.I.P.

1. *Jean du Bucquoy*, épousa 1° le 17.2.1808 à St Géry de Valenciennes N.. . . . et 2° *Marie Van Crombreucq*, dont:
   a) *Jean du Bucquoy*,
   b) N ..... *du Bucquoy* épouse *François Pepin*.
   c) *Antoinette du Bucquoy* épouse *Jean van Crornbreucq*, fils de *Jean*.

De archieven van Valenciennes zullen wellicht nadere gegevens kunnen opleveren.

Neuilly sur Seine (Frankr.). Gérard DE VILLENEUVE.

Lambert-Heathcote. Gevraagd nadere gegevens over en de voorouders van de echtelieden *John Lambert-Charlotte Elizabeth Heathcote*, uit wier huwelijk op 11 juni 1827 te Mortefontaine (dep. Oise, Frankrijk) een dochter *Mathilda Amélie Lambert* (later gehuwd met Mr. *Johannes Enschedé*) werd geboren.

Lunteren. F. VAN HOOGSTRATEN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De afstamming van Aline Ovingh († 1632), door Drs. 0. D. J. Roemeling. — Briët. Aanvulling op de genealogie in Nederland's Patriciaat, door C. P. Briët. — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften, door Tha. J. van Alff. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleyenburg* **5, *'s-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 8/9 LXXXVe Jaargang **augustus/september 1968**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr. F. L. F. Alt mann, F. C. baron van Aerssen Beijeren van Voshol, Jhr. Mr. P. A. van Holthe tot Echten en de Heer W. Kroon, respectievelijk sedert 1943, 1953, 1960 en 1946 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:	**Voorgesteld door:**
H. VAN GULPEN, *Adrianalaan* **120, Rotterdam-12.**	A. VAN DER MAREL, ***Rijswijk*** *(Z.-H.)*
Ir. P. J. HOOGENBERK, ***Acaciastraat*** 40, ***Alphen*** *a.d.* ***Rijn.***	L. VAN ROOSENDAAL, ***Alphen*** *a.d.* ***Rijn.***
Mevrouw S. H. KEUR, geb. BERGAMIN, *Isabellaland* **1622, *'s-Gravenhage-2020.***	C. J. KEUR, ***'s-Gravenhage.***
Mevrouw A. A. E. H. KLEBER geb. SALOMON, ***Karel*** *Doormanlaan* **110, *Utrecht-2506.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
Mevrouw E. M. B. DE KUYPER geb. HOEK, Gagelplein *35,* 's-Gravenhage.	Jhr. R. J. R. DE KUYPER, *'s-Gravenhage.*
J. H. M. PUTMAN, *Gooilaan* 8, ***Bussum.***	J. M. REINBOUD, ***Hilversum.***
Mejuffrouw Drs. A. SCHIPPERS, *Jozef* ***Israëlslaan*** *13a, Huis* ***ter Heide, post Bilthoven.***	Mr. N. H. DE LANGE, ***Amsterdam.***
J. R. SCHOTT Jr., ***Diephuisstraat 35, Rotterdam-12.***	H. J. VAN DER WAAG, ***Rotterdam.***
J. P. A. WORTELBOER, ***J.*** *Urlusplantsoen* **301,** *Leiden-4.*	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
Mevrouw H. M. ZWAARDEMAKER geb. VLAMINGH KIEBêRT, ***Kometenlaan 389, Bilthoven.***	DE SECRETARIS VAN HET GENOOTSCHAP.
Rectificatie: Mevrouw G. J. VAN OOSTRUM geb. VAN BODINCKHUYSEN, Gen. *Spoorlaan 671, Rijswijk* ***(Z.-H.)-2103.***	P. J. VAN OOSTEROM, Amsterdam

Adreswijzigingen:

L. J. ABELMANN,	Oldenzaal, *Streeksarchivariaat* in ***de kring Oldenzaal, Gemeentehuis.***
D. VAN BAALEN,	Zoelen, ***Achterstraat 16.***
Jhr. J. Q. BAS BACKER,	Tokio (Japan), ***Ambassade der Nederlanden,*** *1 Kakae-Cho,* ***Shiba,*** *Minato-Ku.*
Ds. H. VAN BEEK,	Den Helder, ***Middenweg 87.***
Jhr. Mr. A. R. Ph. BODDAERT,	Alkmaar, ***Kennemerstraatweg 175.***
J. P. TEN BRUGGENCATE,	Enschede-2, ***Park den. Kotten 126.***
Ds. H. J. L. A. COUVéE,	's-Gravenhage-2018, *Joh.* ***Bildersstraat 61.***
B. VAN DER FEEN DE LILLE,	Warnsveld (Gld.), ***Bergkampweg 34.***
Prof. Dr. H. ENGEL,	Almen (Gld.), *Weijenberg* **12.**
J. D. C. baron VAN HEECKEREN VAN KELL,	Velp (Gld.), *Rozendaalselaan* 44.
Drs. A. N. P. J. DE HULLU,	's-Gravendeel, ***Weegje 11.***

Mr. J. J. VAN ZANTEN JUT,	**Velp (Gld.),** ***Van Galenlaan 6.***
Mr. A. F. C. L. KIEVITS,	**Zundert,** ***Meirseweg 1.***
H. E. TOE LAER,	**Amsterdam-14,** ***Nassaukade 119.***
D. W. VAN LEEUWEN,	**Laren (Gld.),** ***„Klein Veltkamp", Zutfenseweg.***
H. W. 0. ROETERS VAN LENNEP,	**Leiden-5,** ***Boerhaavelaan 37.***
Mr. M. C. VAN DER BURCHT VAN LICHTENBERGH,	**'s-Gravenhage-201'7,** ***Kapelweg 15.***
A. MERENS,	**'s-Gravenhage-2019,** **Jan** ***Muschlaan*** **98.**
Jhr. Mr. C. H. J. 1. M. VAN NISPEN TOT SEVENAER,	**Velp (Gld.),** ***'t Jagthuis, Hoofdstraat 1.***
Jhr. Mr. L. OP TEN NOORT,	**Doorn,** ***Witte de Withlaan 16.***
H. W. A. VAN OORDT,	**Moret-sur-Loing (S. et M.) (Fr.),** ***„La Loue", Place de la division Leclerc.***
Mr. W. VAN DEN OUWELANT,	**Groningen-4,** ***Petrus Campersingel 221.***
TH. P. M. PALSTRA,	**Voorburg-2114,** ***Van Heurnstraat 5.***
J. PANNEKOEK,	**Bergharen (Gld.),** ***Mimosastraat 19.***
Mr. R. PARQUI,	**'s-Gravenhage-2013,** ***Frankenslag 40a.***
J. M. REINBOUD,	**Hilversum,** **Torenlaan** ***45.***
G. ROOSEGAARDE BISSCHOP,	**'s-Gravenhage-2018,** ***Van Drenkwaertstraat 14.***
Mr. W. DE SITTER,	**Laren** (N.-H.), ***Schapendrift 42.***
Mr. P. F. CH. SMIT,	**'s-Hertogenbosch-2,** ***Peperstraat 7.***
Drs. J. H. STADELMANN VON ESCHOLZMATT,	**'s-Gravenhage-2018,** ***Joh. Bildersstraat 47.***
Mevrouw Dr. H. C. TELLEGEN geb. WESTEROUEN VAN MEETEREN,	**Zwolle,** ***Koestraat 18a.***
Mr. W. A. J. TIMMERMANS,	**Amsterdam-11** (Buitenveldert) , ***Weerdestein 130.***
Dr. H. W. VAN TRICHT,	**Ellecom (Gld.),** ***Laan van Avegoor 18.***
Mr. B. F. baron VAN VERSCHUER,	**Velp (Gld.),** ***Beekhuixenseweg 5.***
E. J. VINKHUYZEN,	**'s-Gravenhage-2013,** ***Frankenstraat 58.***

Het **Genootschap** is in r u i 1 getreden met:

1. Arbeitsgemeinschaft für Saarländische Familienkunde im Historischen Verein für die Saargegend e.V., Neunkircher Strasse 98, 66 Saarbrücken (W.-Duitsland) ; t i j d s c h r i f t: Saarländische Familienkunde;
2. Stichting „Familieclub der nazaten van Johannes van der Linden (1819—1894), p.a. Drs. L. A. van der Linden, Norenburg 33, 's-Gravenhage-2020;
3. The Heraldry Society, 237 Fourth Avenue, Ottawa 1, Ontario (Canada) ;
4. Deutscher Hugenotten Verein, p.a. H. Ch. Mathieu, „Harzblick," 3305 Obersickte, Brunswijk (Duitsland).
5. Cercle Généalogique d'Alsace, 5 rue Fischart, Straatsburg (Frankrijk); t ij d s c h r i f t: Bulletin du Cercle Généalogique d'Alsace.

Het Genootschap heeft zich g e a b o n n e e r d op:

1. Contactblad Regionale en locale geschiedenis Noord- en Zuid-Holland, Leiden;
2. Alkmaars Jaarboekje.

Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 25 mei 1968 in de Nederlands Hervormde O.L. Vrouwekerk te Tholen.

a) Aanwezig zijn, blijkens de presentielijst, de bestuursleden: Ir. C. M. R. Davidson, voorzitter, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, onder-voorzitter, Dipl. Ing. A. Corts, secretaris, Mr. J. H, de Vey Mestdagh, B. van der Feen de Lille, Jhr. Mr. W. L. M. van de Poll, Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel, en de leden: D. van Baalen, Mejuffrouw F. A. van Beemen, 1, van Beemen, D. L. G. Boissevain, J. L. Braber, Jhr. J. J. van Raab van Canstein, Mevrouw Th. E. C. M. Kappeyne van de Coppello, geb. jkvr. van Panhuys, B. Croiset van Uchelen, Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus, F. J. A. Hendrickx, Mr. F. A. Holleman, H. van Hoogdalem Hzn, Mr. H. L. L. van Hoogenhuyze, A. M. Hulkenberg, S. W. J. Kasse Zegel von Strzedulla, Mevrouw M. G. Kempees geb. van Hoboken, Mejuffrouw Mr. Ch. Kik, Mr. J. P. F. H. Kloppenborg, Mevrouw Ch. G. Hoytema van Konijnenburg geb. Romswinckel, Aug. P. C. Laane, J. M. F. J. Latour, Mejuffrouw Dr. A. J. Maris, Ir. F. A. Nelemans, D. J. Oggel Jzn, Prof. Mr. W. F. Prins, Mr. F. B. E. baron Prisse, W. A. van Rijn, Dr. Mr. H. P. Schaap, J. J. C. baron Taets van Amerongen, H. F. Heerkens Thijssen, P. Torenvlied, G. J. Vermaat; één handtekening was onleesbaar.

b) Lijst van deelnemers aan de excursie, waartoe, behalve de hierboven onder a genoemden, eveneens behoren: de ereleden J. K. H. de Roo van Alderwerelt, Mr. W. W. van Valkenburg, het bestuurslid Mr. E. Idema Greidanus en de leden L. Q. Bakker, Mr. F. J. J. Besier, W. A. des Bouvrie, Mr. F. Daniëls, Mevrouw J. baronesse van Dedem geb. Weijschedé, Jhr. J. L. Th. F. Graafland, Mr. H. Th. van Wimersma Greidanus, G. C. Helbers, J. P. C. van Hest, C. J. Keur, Mevrouw S. H. Keur geb. Bergamin, Drs. C. J. F. Klaassen, Mevrouw E. 1. Kok geb. Dijkhuis, Mr. H. A. de Bruyn Kops, Mevrouw E. M. B. de Kuyper geb. Hoek, Jhr. R. J. R. de Kuyper, Mevrouw A. E. M. Landheer geb. Roelants, Mr. T. Landheer, Mevrouw M. H. de Lange geb. Kronenberg, Mr. N. H. de Lange, Mr. L. V. Ledeboer, Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, Mevrouw C. S. van der Meer geb. de Langen, Mr. 0. A. van der Meer, Mevrouw H. Mommaal geb. Quispel, W. Niekerk, H. F. D. Oxenaar, Mevrouw J. J. Pontier geb. Neijenhuijs, Jhr. Mr. C. L. Reigersman, J. A. Riel, C. Roodenburg, Jhr. Mr. G. F. Sandberg, Mr. J. van der Scheer, Mej. Drs. A. Schippers, Mr. W. H. T. C. baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, Mevrouw L. P. van den Clooster baronesse Sloet tot Everlo geb. van Linden Tol, W. W. Timmers.

Te 11.00 uur opent de voorzitter de vergadering, die in verband met een spoorwegongeluk bij Zwijndrecht, slechts door een beperkt aantal leden wordt bezocht. Hij dankt het Kerkbestuur in de persoon van de heer P. J. Drooger als kerkvoogd, voor het ter beschikking stellen van de kapel van de O.L. Vrouwekerk.

De notulen van de Algemene Vergadering van 18 november 1967 worden goedgekeurd,

De secretaris leest het jaarverslag over 1967 voor, dat wordt goedgekeurd.

Bij ontstentenis van de penningmeester, die vanwege het spoorwegongeluk pas later komt, licht de vice-voorzitter de jaarstukken 'toe. Doordat de commissie tot het nazien van de rekening van de 'penningmeester om dezelfde reden afwezig

is, kan geen verslag van haar (bevindingen worden gegeven. De vice-voorzitter kent dit verslag en staat er voor in, dat het financiële beheer geheel in orde is, waarna de penningmeester décharge wordt verleend.

Het voor aftreding in aanmerking komende bestuurslid, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, die zich herkiesbaar had gesteld, wordt bij acclamatie herkozen.

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt. De voorzitter sluit te ca, 11.30 uur de vergadering.

Verslag excursie.

Na sluiting van de vergadering gaf mevrouw A. J. Popkema-van Heyningen, gemeente-archivaris van Goes, een zeer belangwekkend overzicht van de geschiedenis van de stad Tholen en de Ned. Herv. O.L. Vrouwekerk, waarin de vergadering plaats vond. De voorzitter dankte mevrouw Popkema voor haar zeer interessante causerie. De kerk werd daarna bezichtigd.

De tocht ging vervolgens naar St. Maartensdijk, alwaar het Genootschap werd ontvangen door Burgemeester en Wethouders in de raadzaal van het fraaie gerestaureerde stadhuis. De burgemeester, de heer D. C. Bouwense, gaf een kort overzicht van het wel en wee van zijn gemeente en bood de aanwezigen een aperitief aan.

De voorzitter dankte de heer Bouwense zeer hartelijk voor zijn mededelingen en voor de door de aanwezigen zeer op prijs gestelde geste.

Vervolgens hield Dr. P. Scherft, die ook een groot aandeel had in de voorbereiding van de excursie, een causerie over de in het stadhuis aanwezige schilderijen. De voorzitter dankte hem hiervoor waarna het bezoek aan het stadhuis met een rondgang en een bezichtiging van de schilderijen werd besloten.

Een gemeenschappelijke koffiemaaltijd werd gebruikt in ,.De Gouden Leeuw" te St. Maartensdijk, waaraan ook de loco-burgemeester deelnam. Enige leden bezochten daarna nog de N.H. kerk,

Vervolgens werd naar Stavenisse gereden ter bezichtiging van het prachtige marmeren grafmonument van Jeronimus van Tuyll van Serooskerken, vervaardigd door Rombout Verhulst, welk monument zich bevindt in de N.H. Kerk aldaar. Ook hier gaf Dr. P. Scherft een interessante toelichting.

In het Ämbachtsheerlijkhuis te Oud-Vossemeer werd dc deelnemers een versnapering aangeboden, en voorts werden zij welkom geheten door het lid, Mr. W. H. T. C. baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, voorzitter van de Raad van Beheer van de Ambachtsheerlijkheid Oud- en Nieuw-Vossemeer en Vrijberghe, die aan het slot van zijn toespraak symbolisch een exemplaar van het binnenkort verschijnende boek betreffende de heerlijkheid aan het genootschap aanbood.

De voorzitter zegde baron thoe Schwartzenberg hartelijk dank voor de ontvangst en voor zijn geschenk. Daarop deelde de heer A. Delahaye, secretaris van de ambachtsheerlijkheid en tevens streekarchivaris te Zevenbergen, bijzonderheden over het ontstaan en de verdere geschiedenis van de Heerlijkheid mede, terwijl hij voorts een uiteenzetting gaf van het in de bestuurskamer aanwezige. De voorzitter dankte ook hem zeer hartelijk. Bij het verlaten van het gebouw werd aan de bezoekers een kleiafdruk aangeboden van het zegel van de heerlijkheid.

Aan het einde van de excursie verenigden zich ruim dertig leden aan een gemeenschappelijke maaltijd in Hotel ,,De Draak' te Bergen op Zoom.

Jaarverslag 1967.

In het afgelopen jaar traden er in het bestuur van het Genootschap vele wijzigingen op. De voorzitter, de heer J. K. H. de Roo van Alderwerelt, achtte het tijd zijn functie als voorzitter neer te leggen na de langdurige periode waarin hij het genootschap in verschillende functies heeft gediend. Tevens was het bestuurslid, Jhr. Mr. H, E. van Weede aan de beurt om af te treden. Aan beide heren werd grote dank uitgebracht voor al hetgeen zij in de afgelopen jaren voor het genootschap hebben gedaan. In het bijzonder is de heer De Roo van Alderwerelt hulde gebracht voor zijn verdiensten voor het genootschap. Hiervoor is hem het ere-lidmaatschap aangeboden.

Het bestuur is thans als volgt samengesteld:

Ir. C. M. R. Davidson, voorzitter
Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, onder-voorzitter
Dipl. Ing. A. Corts, secretaris
Mr. E. Idema Greidanus, penningmeester
Mr. J. H. de Vey Mestdagh
B. van der Feen de Lille
Jhr. Mr. W. L. M. van de Poll
Drs. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel.

De algemene vergadering werd op zaterdag 17 juni 1967 gehouden in het Fries Museum te Leeuwarden, alwaar Mr. H. Schootstra, voorzitter van het Fries Genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde, de aanwezigen welkom heette.

De zeer interessante excursie was voorbereid door het lid Jhr. Ds. C. van Eysinga en vond ook onder zijn leiding plaats. Op het programma stond een bezoek aan Heringa-State, waar de voogden de deelnemers een ontvangst aanboden en de president-voogd, Mr. H. Kingma Boltjes hen hartelijk welkom heette. De fraaie State en het Popta-Gasthuis werden bezichtigd. Vervolgens werd de tocht voortgezet naar Franeker, alwaar de bezienswaardigheden in ogenschouw werden genomen. Daarop begaf het gezelschap zich naar Wommels, alwaar de kerkvoogd, Mr. H. W. Kuipers, de deelnemers een toelichting gaf op het bezoek aan de kerk. Via Bolsward met zijn prachtige Martinikerk en stadhuis werd naar Ysbrechturn gereden. Hier vond een ontvangst plaats, op Epema-State door Baronesse Harinxma thoe Slooten geboren van Welderen Baronesse Rengers en Jonkheer en Mevrouw van Eysinga-Baronesse van Harinxma thoe Slooten.

De najaarsvergadering vond op 18 november 1967 plaats te 's-Gravenhage in het Nederlandse Congresgebouw. Na sluiting van de vergadering hield de algemeen rijksarchivaris Dr. J. L. van der Gouw een boeiende lezing over de ,,Historische Achtergronden van de Kerkelijke Kaart van Zuid-Holland". Dr. H. Enno van Gelder, directeur van het Koninklijk Penningkabinet, hield vervolgens een inleiding tot het bezoek aan dit penningkabinet. Tenslotte bestond er gelegenheid voor de deelnemers de Hoge Raad van Adel te bezoeken, welk bezoek mogelijk was gemaakt door Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, voorzitter van de Hoge Raad van Adel. De middag werd besloten met een diner in Hôtel des Indes te 's-Gravenhage.

Wijziging van art. 3 van de Statuten vond plaats. De Koninklijke goedkeuring werd op 7 maart 1967 verkregen, zodat het genootschap andermaal is aangegaan voor de tijd van 29 jaren.

De Groep Noord-Holland vierde het 30-jarig jubileum, terwijl de Groep Gelderland zijn 400ste vergadering hield.

Een afgevaardigde van het (bestuur van het genootschap woonde het Congres van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde te Gent bij. Deze enthousiaste vereniging geeft een tijdschrift op hoog peil uit en verzorgt o.a. de uitgave van burgerboeken.

De boekerij van het genootschap is in dit verslagjaar met vele werken vermeerderd. Als schenking van leden, niet-leden, het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en van rijks- en gemeente-archieven zijn deze aanwinsten verkregen. Daarenboven zijn, voor zover de geldmiddelen van het genootschap dit toelieten, verscheidene van belang geacht wordende boeken aangekocht. Tevens is een aantal uitgaven — genealogische, heraldische, topografische — ter recensie in het maandblad 'ontvangen. De bespreking van deze geschriften is hoofdzakelijk door de onvolprezen hoofdredacteur van het maandblad verzorgd. Wij stellen ons voor, de titels van de verworven werken binnenkort in het maandblad te publiceren.

Fichering van de Nederlandse en buitenlandse boeken en periodieken heeft geregeld plaats gevonden. De meer dan 5000 fiches, waarmede de kartotheek is uitgebreid, zijn inmiddels in de kaartenbakken gevoegd. Op deze plaats mogen wij onze bizondere erkentelijkheid betuigen aan het lid mevrouw N. Hulst geboren Smith voor de belangeloos door haar aan het bureau verleende hulp. In het afgelopen verenigingsjaar heeft mevrouw (Hulst verscheidene boekwerken geficheerd en de geschreven fiches in de kartotheek verwerkt. De toegankelijkheid van de gedrukte werken is dank zij deze zo bereidwillige hulp uitgebreid. In deze tijd, waarin de vaklitteratuur nauwelijks is bij te houden en te overzien, is een goede en zo uitvoerig mogelijke kartotheek onmisbaar.

De raadpleging van de verzamelingen van het genootschap — boekerij, handschriften en familie-archieven — is dit jaar wederom toegenomen. Met ruim 5 % is het aantal aan genoemde afdelingen gebrachte bezoeken toegenomen. Aan 270 leden en openbare instellingen zijn door de afdeling bibliotheek 541 boeken ter leen verstrekt.

Het genootschap mocht zich verheugen in de aanstelling van twee nieuwe corresponderende leden, namelijk de heer J. J. Schell Lannoy, Council Member of The Heraldry Society (New Zealand Branch) Inc. en Col. C. C. Danby, secretaris van The Heraldry Society te Londen.

Er waren 182 schriftelijke verzoeken om inlichtingen, waarvan 8% afkomstig was van leden van het genootschap en 25 % uit het buitenland. Circa 40 % betroffen heraldische onderwerpen.

Gedurende het verslagjaar werden de handschriften en archieven aanzienlijk meer geraadpleegd dan voorgaande jaren. Het aantal uitleningen bedroeg 57 tegen vorig jaar 23.

De werkzaamheden aan de archieven concentreerden zich op het familiearchief Rethaan Macaré.

De heer A. Porta Bergadà maakte goede vorderingen met het bewerken van de zegelverzamelingen. Acht verzamelingen met samen 3000 lakzegels werden door hem beschreven en beter opgeborgen.

De hoofdredacteur van het maandblad verdient veel dank voor het feit, dat hij ondanks zijn ziekte in staat is gebleven in het maandblad zovele belangwekkende bijdragen op te nemen.

Wat de financiën betreft: de uitgaven stegen tot ƒ 55.684,92. Daar de inkomsten ƒ 53.691,62 bedroegen, sluit de lasten- en batenrekening met een nadelig saldo van ƒ 1.933,30. Dit bedroeg het voosafgaande jaar ƒ 417,75. Weliswaar werd aan

rijkssubsidie ƒ 3.600,— meer ontvangen dan in 1966, maar de salarissen, sociale lasten en de [beloningen voor door derden verrichte werkzaamheden vergden een bedrag van ƒ 4.315,63 meer, enerzijds door een verdere stijging der lonen en sociale lasten, anderzijds door een uitbreiding van tegen betaling op het bureau en de bibliotheek verrichte werkzaamheden. Enige noodzakelijke vernieuwingen dienden te worden verricht en nieuw meubilair te worden aangeschaft. Daar een en ander niet uit enige reserve kon worden bestreden, nam de post Onkosten bureau en bibliotheek toe met ƒ 1101,46. Ten behoeve van het Feith-fonds werd ƒ 25,— ontvangen en ten laste van dit fonds werden voor een bedrag van ƒ 723,36 boeken aangeschaft. Het vermogen van het genootschap, per ultimo 1966 ƒ 656,65 negatief, is aan het eind van het verslagjaar blijkens de balans ƒ 2631,95 negatief.

Het genootschap kan met voldoening op het afgelopen jaar terugzien, hoewel de financiën, en als gevolg daarvan de personeelsbezetting, enige zorgen baren.

De heerlijkheid Abbenbroek en het geslacht Van Abbenbroec,

door C. Hoek.

§1. Inleiding.

De heerlijkheid Abbenbroek is gelegen op de westelijke oever van de Wiedele. Dit water vormt voor de tweede helft van de twaalfde eeuw de voornaamste afwateringskreek van het veengebied, gelegen ten zuiden van de Maas en ten westen van de Striene, dat het eiland Putten, 'Overflakkee en het oostelijk deel van Voorne omvat. De oeverwallen langs de beide [rivieren vormen door hun. hogere ligging ten opzichte van het veenlandschap als het ware een natuurlijke waterscheiding dicht langs deze stromen, zodat de normale waterafvoer via een stelsel van kreekjes en kreken, waarvan de Wiedele de belangrijkste is, geschiedt op de Maasmond, ter plaatse waar deze zich begint te verwijden tot een estuarium. De voornaamste zijarmen van de Wiedele zijn het Oostenrijk (=Oosterleek?), de Welvliet, de Borre, de Tille, de Beninge, de Westerleek en de Vliegerkreek. Sedert de tweede helft van de twaalfde eeuw en vooral sedert de eerste helft van de dertiende eeuw breekt de zee eerst via de Maasmond en vervolgens via het zich vormende, respectievelijk verwijdende Brouwershavense Gat in dit krekensysteem, dat uitgeschuurd wordt tot vloedkreken en op verscheidene punten de westelijke oeverwal van de Striene doorbreekt, waardoor deze rivier haar bedding ten dele zoekt via de Wiedele, welk water hierdoor in de 'dertiende eeuw tot een belangrijke scheepvaartweg wordt, Wanneer echter door verdere inbraak in de tweede helft van de veertiende eeuw ook het land ten oosten van de Striene vernield wordt, zodat na 1421 een zeearm van uit het Brouwershavense Gat via het Haringvliet en het Hollands Diep tot aan het land van Altena reikt, begint de Wiedele te verlanden om tenslotte tussen Geervliet en Heenvliet te worden afgedamd. De oudste ontginningen zijn — doordat zij kwetsbaarder waren tengevolge van inklinking van de bodem, door ontwatering en de hiermee gepaard gaande erosie van het veen — omstreeks 1200 alle door het water vernield en vervangen door de ringpolders aangelegd op de hoger gelegen onontgonnen gebieden, n.l. Geervliet, Biervliet en Puttermoes ten oosten van de Wiedele, Bernisse, Heenvliet, Abbenbroek en Drencwaert ten westen ervan. Dat deze

nieuwe polders oorspronkelijk de laagste delen van het natuurlijke landschap waren blijkt uit de namen Abbenbroek, Drencwaerd en Putter moer en dat deze aan weerszijden van de Wiedele liggen is het gevolg van het afvloeien van het regenwater via de laagstgelegen terreinen.

Abbenbroek wordt het eerst vermeld op 14 oktober 1206 [1]). *Hugo* heer *van Voorne* houdt dan van de grafelijkheid goederen „apud Appenbruech".

Op 29 juni 1220 staat *Dirk* heer van *Voorne* grote delen van zijn heerlijkheid, gelegen in het zuidwestelijk deel van het eiland Voorne, af aan de abdij Ter Does in ruil voor hulp van deze tegen het opdringende water [2]). Daar echter de gehele heerlijkheid in leen van de graaf wordt gehouden moet deze hiertoe zijn toestemming geven. Vandaar dat in het archief van de abdij een ongedateerde oorkonde is, waarbij bisschop Otto van Utrecht (1216-1227) verklaart, dat graaf Willem van Holland aan de abdij Ter Does overdraagt al zijn rechten, die hij heeft in het gebied gelegen tussen de zee, de Maas, de Widele, de Westerleek, Sonnemare en Scoudemarediep, met uitzondering van Abbenbroec. De genoemde wateren omsluiten precies de heerlijkheid Voorne, waartoe dan nog Bernisse, (dat op 28 augustus 1293 door huwelijk aan de *Van Arkel's* komt) en Heenvliet (later afgesplitst als apanage voor een jongere zoon) behoren [3]).

Abbenbroek lijkt zowel in 1206 als in 1220 een afzonderlijke verwerving van de heren *van Voorne* te zijn en reeds tijdens graaf Floris V wordt het niet meer door hen maar door anderen in leen van de graaf gehouden en wel ten Zeeuwse rechte. Dit wil zeggen, dat bij het overlijden van de leenman ieder van zijn zoons in een gelijk deel opvolgt. Hierdoor zijn er steeds gelijktijdig meer ambachtsheren, deze zijn dan ook geen heer van Abbenbroek, maar in Abbenbroek. Bovendien blijken ook dochters bij gebreke van zoons te mogen opvolgen, zodat het een onversterfelijk leen is. Voorne daarentegen is geen Zeeuws leen en blijft dus ongedeeld en is bovendien een rechtleen, zodat alleen na uitdrukkelijke toestemming van de graaf een dochter kan opvolgen. Ten behoeve van familieleden kan alleen een deel der heerlijkheid afgesplitst worden, door deze in achterleen te geven. Dit is met Abbenbroek niet gebeurd, zodat wij het mogen zien als niet tot de hoge heerlijkheid Voorne te behoren, evenals de tijdens graaf Floris V door heer *Aelbrecht van Voorne* van deze aangekochte bezittingen Dirksland en Grijsoord.

De naam Abbenbroek wil zeggen: het broekland (= laag moerassig land) van Abbe (een mansnaam): in het aangrenzende deel van de polder Rijswaard binnen Heenvliet ligt een stuk land genaamd Abbenwerve, mogelijk een herinnering aan de zelfde persoon, die echter op zijn laatst in de twaalfde eeuw moet hebben geleefd.

Het grondgebied van de heerlijkheid wordt begrensd door nu slechts als sloten aanwezige zijkreken van de Wiedele, n.l. in het noorden de Vliegersloot, in het zuiden de Lage Watering, in het oosten de Wiedele zelf. Slechts in het westen loopt de grens tussen de beide eerstgenoemde watertjes over een afstand van ongeveer 1000 meter over het land tussen beide kreken heen.

1) Charter in het bisschoppelijk archief te Brugge, gedrukt in het Oorkondenboek van het Sticht Utrecht, no. 574.
2) Charter in het archief van het Groot Seminarie te Brugge, fonds Abdij ter Does.
3) Als noot 2, inv. no. 731. Bernisse wordt door de *Van Arkel's* niet in leen gehouden van Voirne. zodat het mogelijk niet tot de oude kern van deze heerlijkheid behoort, het ligt als een eiland voor Zwartewaal en Heenvliet.

De oudste ringpolder ligt tegen de Wiedele aan, waarbinnen de dertiende eeuwse kerk en het kasteel liggen. Naar het noordwesten ligt een jongere polder, die aansluit op de bedijking van Heenvliet, gevolgd door een derde polder in het zuiden. Wat in het westen van de heerlijkheid aan buitengronden overbleef is in tweemaal bedijkt door de aanleg van polders binnen de heerlijkheid Voorne, die aansluiten op de Abbenbroekse dijkring, n.l. Oudenhoorn in 1355 en Nieuwenhoorn in 1367.

Het archief van de 'heerlijkheid is bij de verwoesting van het kasteel Windesheim in 1945 verloren 'gegaan [4]).

§ 2. De oorkonde van 14 maart 1290.

Op 14 maart 1290 beleent graaf Floris V *Janne Jansz. van Abbenbroke* en de gebroeders *Jan Claisz.* en *Willem Claisz.* met Abbenbroec c.a. zoals hun voorouders het in leen hielden en met het recht van eventuele opvolging voor alle drie in de aandelen in het leen van de anderen [5]).

Gezien het feit dat wij hier niet te 'doen hebben met drie broers die hun vader opvolgen, dat wil zeggen elk in 1/3 deel, blijven er drie mogelijkheden over, n.l. ten eerste dat wij hier drie neven -hebben, die hun grootvader opvolgen na het vooroverlijden van diens beide zoons, dat wil zeggen de twee broers elk in 1/4 deel en de derde neef in 1/2 deel. Tegen deze mogelijkheid is het volgende aan te voeren: *Janne* heeft als vader gehad een *Jan van Abbenbroke,* die echter geen heer in Abbenbroek is geweest, dus in de dertiende eeuw eerder aangeduid zou worden als Jan . . . . N's zoon van Abbenbroke, daar zijn vader *N* dit wal is. Het is n.l. opmerkelijk dat *Jan* en *Willem* niet aangeduid worden als zoons van een Clais van Abbenbroke.

De tweede mogelijkheid is dat *Jan* en *Willem* zoons zijn van de overleden heer van Abbenbroek en *Janne* diens kleinzoon en elk erfgenaam voor 1/3 deel. Dit lijkt nog onwaarschijnlijker daar in de oorkonde dan de neef vóór zijn beide ooms wordt genoemd en men dan mag verwachten dat er sprake zou zijn van Janne Jansz. en Jan Claisz. van Abbenbroke en Willem Claisz. van Abbenbroke.

Rest de derde mogelijkheid n.l. *Janne is* de oom van *Jan* en *Willem* en tegen deze constructie is geen bezwaar in te brengen. *Janne* wordt als oom het eerst genoemd en is de zoon van de overleden heer van Abbenbroek n.l. *Jan van Abbenbroke,* zijn neven zijn de zoons van zijn overleden broer *Clais,* die geen heer is geweest in Abbenbroek, en worden dan ook aangeduid als Claiszonen zonder meer. *Janne* moet dus heer zijn in 1/2-, *Jan* en *Willem* elk in een 1/4 deel.

Het zal blijken, dat het kasteel, dat blijkens archeologische vondsten in het vierde kwart van de dertiende eeuw is gesticht, in handen is van de nakomelingen van *Jan Claisz,* Op grond hiervan is het waarschijnlijk dat diens vader de oudste van de twee zoons van *Jan van Abbenbroke is.*

§ 3, Het geslacht Van Abbenbroec.

1. *Jan van Abbenbroke,* † vóór 14 maart 1290, heer van Abbenbroek en waarschijnlijk stichter van het kasteel aldaar. Hij heeft twee zoons:
   1. *Clais,* volgt IIa.
   2. *Janne,* volgt IIb.

4) Een lijst van charters, in 1918 aanwezig in dit archief, bevindt zich in de collectie handschriften van de derde afdeling van het Algemeen Rijksarchief, inv. no. 920. (Aangehaald als M.S. 920.)

Overzicht+

Jan *van* **Abbenbroec.**

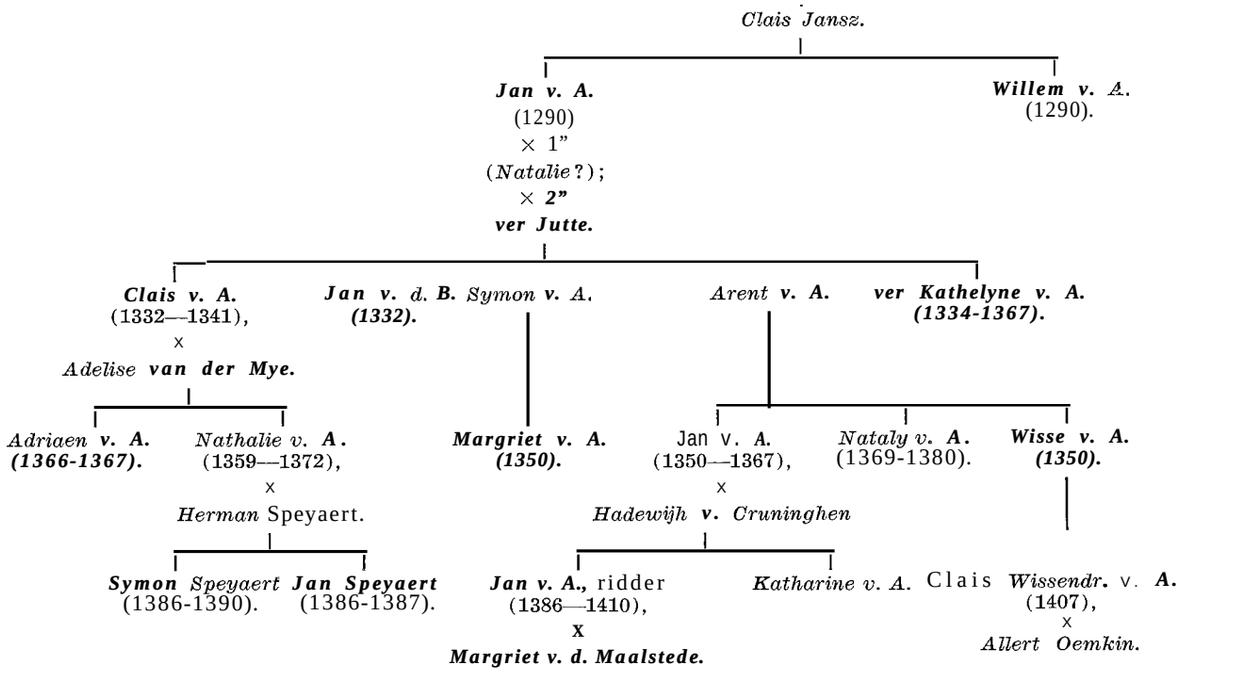

Ha. *Clais Jansz. van Abbenbroke,* † *vóór 14* maart 1290, laat na twee zoons:

1. *Jan,* volgt IIIa.
2. *Willem Claisz.,* wordt op 14 maart 1290 beleend met 1/4 deel in Abbeobroek [5]).

IIIa. *Jan van Abbenbroeke,* † vóór 1 aug. 1332, gehuwd met v e r *Jutte,* eveneens vóór 'deze datum #overleden. Hij wordt op 14 maart 1290 beleend met een 1/4 deel in Abbenbroek [5]). Het is mogelijk dat v e r *Jutte* niet de moeder is van zijn kinderen. Een stuk land dat zij in Kathendrecht bezit, leenroerig aan de graaf, wordt door zijn zoon *Clais* van deze als leen (terug) gekocht. Verder valt het op dat twee van zijn zoons een dochter *Natalie* hebben en geen van zijn kleindochters de naam *Jutte* draagt.

Ook het predicaat „v er" wijst er op dat zij gehuwd is geweest met een ridder, terwijl zij op 1 aug. 1332 nadrukkelijk wordt genoemd weduwe van *Jan van Abbenbroeke,* zodat *Jan* geen ridder geweest is. Mogelijk is hij dus in eerste huwelijk verbonden geweest met een *Natalie* en is het tweede kinderloos gebleven, gezien het afsterven van het leen in Kathendrscht, *Jan* heeft ten minste vier zoons en een 'dochter gehad:

1. ***Clais,*** volgt IVa.
2. *Jan van den Broeke,* vermeld als broer van *Clais* (IVa) en eigenaar van land in Kathendrecht op 1 aug. 1332 [6]). Waarschijnlijk is hij zonder zoon overleden: zijn aandeel in Abbenbroek, dat een 1/8 bedragen moet hebben, blijkt later in het bezit te zijn van de nakomelingen van zijn broers.
3. *Symon,* volgt IVb.
4. *Arent,* volgt IVc.
5. v er *Kathelijne van Abbenbroec,* abdis van Loosduinen, als zodanig vermeld tussen 6 mei 1334 en 13 mei 1367 [7]).

IVa. *Clais Jansz. van Abbenbroeke,* wordt op 1 aug. 1332 met 27½ gaarde land te Kathendrecht beleend door de graaf, na koop [6]). Zijn kinderen blijken daar nog 10½ gaarde land te bezitten dat leenroerig is aan Polanen [8]). Zijn vrouw is *Adelise van der Mye* en met zijn schoonvader *Jan van der Mye* schijnt hij nogal wat moeilijkheden over haar bruidschat en haar erfdeel te hebben gehad. Op 1 aug. 1332 wordt hij door de graaf beleend met de leengoederen van *Jan van der Mye,* daar deze

5) Leenkamer Holland (verder in de noten afgekort als L.H.) inv. no. 54, cap. 2, f. 2.

6) L.H. inv. no. 6, f. 74.

7) Afschrift van een cartularium van de abdij van Loosduinen, collectie Opt Straeten van der Moelen (Kon. Nederl. Gen. voor Gesl. en Wapenk.), deel 5, blz. 426, 429 en 433.

8) Nassausch Comeinarchief, deel 1, inv. no. 44, f. 137v.

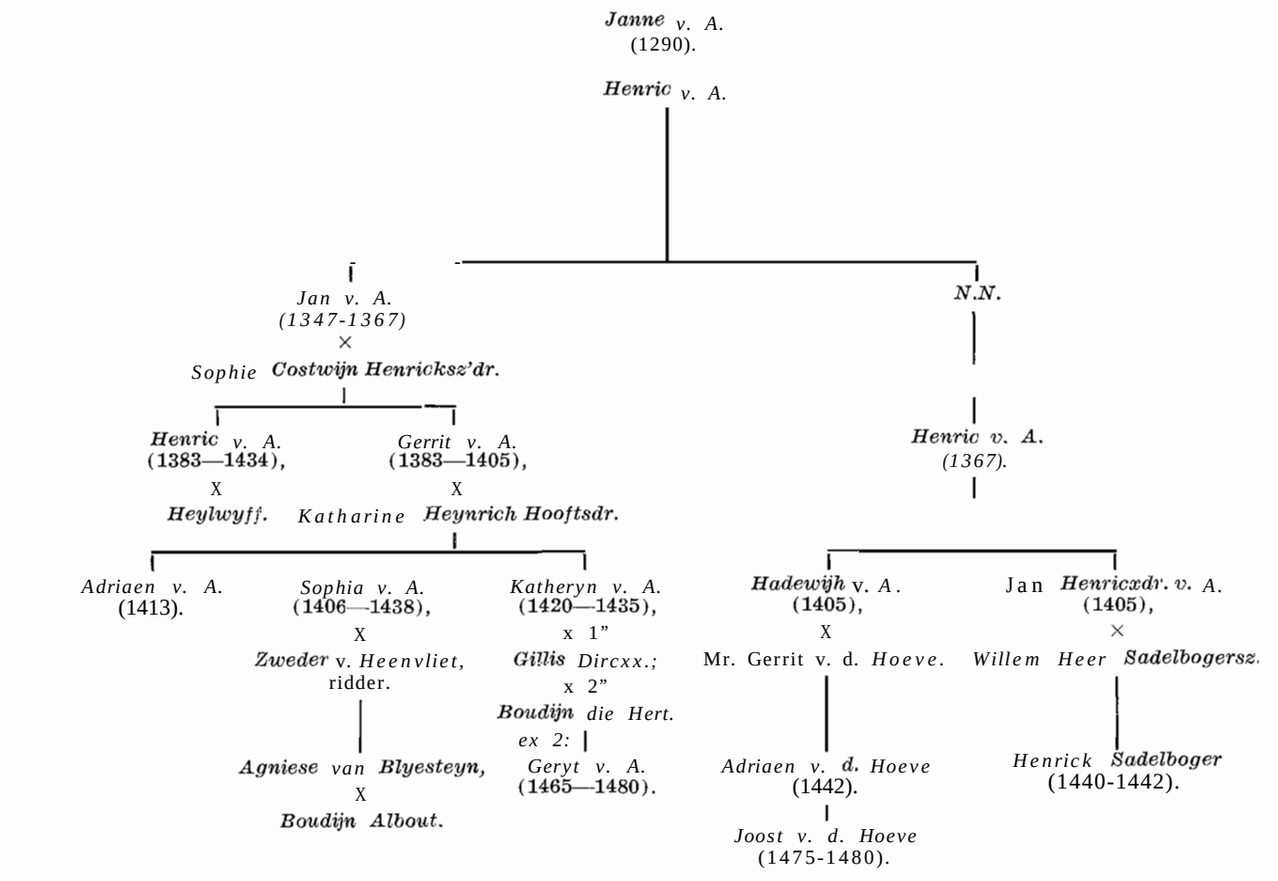

aan hem beloofd waren vanwege de medegave van *Adelyse*. Het betreft 58 morgen land genaamd Den Haec in de paronhie ten *(N)* Oiaden (bij Nieuwkoop), 8 viertel land van 4½ morgen in het gerecht van St. Marie op het Setvelt (Zegveld) en nog 24½ morgen land aldaar langs de Nieuweweg. Hierbij wordt bepaald dat *Clais ter* beschikking van de graaf zal houden alles wat meer waard is dan 22 lb. hollands per jaar benevens de 110 lb., waar hij wegens verlopen renten recht op heeft [9]). Zijn huwelijk moet dus in of vóór 1327 zijn gesloten. *Jan van der Mye* tocht op 2 juni 1311 zijn vrouw *Katrine* aan een aantal 'lenen, die hij houdt van de abdij van Egmond, gelegen in Leiderdorp n.l. 13 morgen 4 hond land, een woning met 9 morgen land, de Boesch en de Grote- en de Kleine Abbenaerden, Godevaertsweer in het ambacht van heer Henric van Alkamade en Terrekenweer in dat van heer Jacob van den Woude. Hij zegelt met een schuinbalk beladen met 3 plompebladeren. (Deze lenen behoren in 1304 aan *Danyel van der Mye; Jan*'s moeder *Adelyese* is op 8 juni 1312 nog in leven en ontvangt van haar zoon voor 6 jaar een rente van 35 lb. hollands er uit, waarvoor zij hem ander bezit afstaat. Blijkens een verklaring afgelegd op 12 okt. 1313 is *Danyel*'s voorganger heer *Vtanke van der Mye)*. Op 17 okt. 1333 laat *Clays van Abbenbroec* met succes zijn rechten op deze lenen gelden en samen met zijn vrouw draagt hij deze op 24 maart 1341 over aan Herman van Sueten [10]).

Zij laten twee kinderen na:

1. *Adriaen van Abbenbroec,* wordt op 11 nov. 1366 als ingeland vermeld van het Groot-Waterschap van Woerden, kennelijk voor de grafelijke lenen van zijn vader [11]). Hij houdt ook diens lenen in Kathendrecht, zowel van de graaf als van Polanen. Op 28 dec. 1367 blijkt hij heer in Abbenbroek te zijn, wij mogen aannemen voor 1/8 van zijn vader en 1/3 uit 1/8 deel van zijn oom *Jan van den Broec,* dus voor 1/6 deel in totaal [12]). Hij overlijdt kinderloos.
2. *Natalie van Abbenbroec,* gehuwd met *Harman Speyaert,*
   Woerdense. Deze worden haar door de graaf gewei-

Symon Speyaerf [13]). Wel wordt zij op 18 nov. 1372 beleend met de 27½ gaarde land in Kathendrecht na het overlijden van haar broer [14]). *Herman Speyaert* tocht

9) L.H. inv. no. 2, f. 76v en 77.

10) Archief van de Abdij van Egmond, inv. no. 497.
11) Archief van het Waterschap Woerden, charter no. 5.
12) L.H. inv. no. 90, f 99v.
13) L.H. inv. no.422, f 25.
14) L.H. inv. no. 50. f 130.

haar op 31 dec. 1359 aan 14 morgen land te Waerder en de Hoeve te Billewijc voor 70 lb. zwart per jaar. Hij doet dit met toestemming van zijn erfzoon, zodat *Natalie* niet zijn eerste echtgenote is [15]).

Het echtpaar laat twee zoons na: *Sytnon* en *Jan Speyaert,* deze dragen samen 1/6 deel van Abbenbroek over aan hun neef *Jan Jansz. van Abbenbroec,* die er op 16 juni 1386 mee wordt beleend [16]). In de leenacte wordt de grootte van het 1/6 deel nadrukkelijk vermeld, wat de erfdelingen, zoals zij (hiervoor zijn gereconstrueerd, bevestigt. Op 3 juli 1387 bekennen zij van hun neef 57½ lb. groot hiervoor te hebben ontvangen, in mindering van het resterende deel, groot 37½ lb, zal deze de duwarie van 22½ oude schilden uitreiken aan de jonkvrouwe *van den Werve.* In deze jonkvrouwe kunnen wij niemand anders zien dan de weduwe van hun oom *Adriaen van Abbenbroec,* die dan hertrouwd moet zijn met een *Van der Werve,* anders zou zij aangeduid zijn als de jonkvrouwe van Abbenbroec [17]).

De gebroeders *Speyaert* schijnen kinderloos te zijn overleden, op 29 juni 1404 wordt *Dirc van der Mye met* de leengoederen van *Symon Speyaert* beleend [18]), doch jonkvrouwe *Clais Wissendochter van Abbenbroick* meent hiertoe nader gerechtigd te zijn. Op 8 januari 1407 draagt zij haar recht over aan *Dirc,* die dan opnieuw wordt beleend [19]).

IVb. *Symon van Abbenbroec,* hij laat na een dochter:

Jonkvrouwe *Margriet Symonsdochfer van Abbenbroec,* die haar aandeel in de heerlijkheid, afkomstig van haar vader (1/8 + 1/3 x 1/8 = 1/6), overdraagt aan de broers *Jan Aerntsz. van Abbenbroeke* en *Wisse van Abbenbroeke* [20]).

IVc. *Arent Jansz. van Abbenbroeck,* verricht een betaling namens de vrouwe van Voirne aan Heynric van Heeswijc [21]).

Hij laat na drie kinderen:

1. *Jan,* volgt Va.
2. *Wisse,* volgt Vb.
3. *Nataly van Abbenbroec,* non te Loosduinen. Op 2 juni 1369 ontvangt *Nataline Arnoutsdochter van der Broecke,* non te Loosduinen, samen met v e r *Kateline van Abbenbroecke* een rente van Henric 'Buffel en op 14 januari 1380 koopt v er *Natalie van Abbenbroeck* een rente, die na haar dood zal komen aan de abdij van Loosduinen ten behoeve van zielmissen voor haar tante v e r *Catrine van Abbenbroeck* [22]).

Va. *Jan Aerntsz. van Abbenbroeke,* koopt samen met zijn broer *Wisse* van zijn nicht *Margriet van Abbenbroec* op 18 dec. 1350 haar 1/6 deel van Abbenbroek en daar zij samen het 1/6 deel van hun vader hebben geërfd, bezit

15) L.H. inv. no. 50, f 21v.
16) M.S. 920, no. 4.
17) Archief van de heren van Montfoort, inv. no. 422.
18) L.H. inv. no. 53, f 55.
19) L.H. inv. no. 54, f 31v.
20) M.S. 920, no. 2.
21) L.H. inv. no. 431, f 31v.
22) Als noot 7, blz. 426.

elk 1/6 deel [20]). Hierna moet hij ook zijn broer hebben uitgekocht, want op 14 dec. 1357 tocht hij zijn vrouw *Hadewie Heer Rasendochter van Cruninghen* aan 6 lb. per jaar uit zijn 1/3 deel van Abbenbroek [23]). Op 29 januari 1356, op 15 juni 1359 en op 12 mei 1360 koopt hij respectievelijk 1/12, 1/36 en 1/36 deel van het uitgors Zwartee binnen de heerlijkheid Voorne, welke 'delen hij achtereenvolgens op 2 febr. 1357, 15 juni 1359 en 16 mei 1360 weer aan de vrouwe van Voorne overdraagt [24]). Op 25 nov. 1361 wordt hij door haar beleend met 7½ gemet land in het ambacht van Lopers Capelle op Schouwen en 3 gemet land in de Rughendijck (Oudenhoorn) [25]). Op 21 febr. 1355 en 28 dec. 1367 wordt hij als heer in Abbenbroek vermeld [12]).

Hij heeft twee kinderen nagelaten:

1. *Jan Jansz. van Abbenbroec,* koopt 16 juni 1386 van zijn achterneven *Symon* en *Jan Speyaert* hun aandeel (1/6) in Abbenbroek [16]). Met het 1/3 deel dat hij van zijn vader heeft geërfd is hij dus heer in Abbenbroek voor de 'helft. Op 15 juni 1406 blijkt hij r i d d e r te zijn en verklaart dat een deel van zijn handvesten bij brand binnen Brielle is verloren gegaan. Hij legt een vidimus over van de brief van 14 maart 1290 en wordt opnieuw [beleend met de helft van Abbenbroek, waarbij wondt (bepaald, dat dit deel nooit meer gesplitst zal worden [26]). Op 22 juli 1396 is hij nog geen ridder, hij schenkt dan aan de abdij van Loosduinen een rente verzekerd op land in het Nieuweland van Abbenbroek ten behoeve van het testament van zijn zuster en haar dochter. Hij doet later nogmaals twee schenkingen aan deze abdij n.l. op 20 maart 1408 een bedrag van 30 lb, hollands en op 5 okt. 1410 samen met zijn echtgenote *Margriete van der Maelstede* 5½ lijn land in het genoemde Nieuwland ten behoeve van 30 jaarlijkse zielmissen [27]).

   Op 7 juni 1413 (blijkt hij kinderloos te zijn overleden en worden de broers *Jan* en *Willem Jansz. van Meliskercke* en de broers *Jan* en *Adriaen Jansz. van Scellach* beleend elk met 1/4 deel van de helft van Abbenbroek, niettegenstaande, zoals uitdrukkelijk wordt vermeld, het voorrecht op 15 juni 1406 aan heer *Jan* verleend. Ieder van de vier heeft recht van eventuele opvolging in de andere delen; tevens mogen zij 29 morgen land binnen de heerlijkheid verkopen. *Jan van Scellach* tocht zijn echtgenote *Hildegonde van der Werckan* aan 4 lb. per jaar uit zijn aandeel [28]).

   Op 1 okt. 1417 blijken *Jan* en *Willem van Meliskercke* en *Adriaen van Schellacht* overleden te zijn, *Jan van der Wercken* krijgt dan uitstel van verheffing van de delen die hem hierdoor zijn aanbestorven totdat vrouwe Jacob in Holland zal zijn [29]), op 4 nov. wordt deze termijn verlengd tot 1 mei 1418 [30]). Op

23) L.H. inv. no. 27, f. 22.
24) L.H. inv. no. 90, f 91 en 103v.
25) L.H. inv. no. 90, f 66v.
26) L.H. inv. no. 54, cap. 2, f 2.
27) Als noot 7, blz. 452 en 454.
28) L.H. inv. no. 54, cap. 2, f 23.
29) L.H. inv. no. 310, f 12v.
30) L.H. inv. no. 324c, f 14v.

8 april 1419 krijgen jonkvrouwe *Hillegond* en *Jan van der Wercken* nogmaals uitstel tot 11 nov. [31]).
Op 20 maart 1419 wordt *Jan van der Wercken* beleend door de heer van Voirne met 14 gemet land in de Rugendijc na het overlijden van zijn broer *Adriaen van der Wercken* en tocht zijn vrouw *Hildegonde* aan dit leen [31]). Op 12 sept. 1420 wordt *Jan van der Wercken* beleend met 1/3 van de helft van Abbenbroek hem aanbestorven van zijn broer *Adriaen van Scellacht* benevens 1/3 deel van het aandeel van wijlen *Jan van Melyskercke* [32]). Hieruit blijkt dat *Jan van Scellach* en *Jan van der Wercken* één en de zelfde persoon zijn. Ook hij blijkt kinderloos te zijn gestorven, zijn erfgename is zijn zuster jonkvrouwe *Marie Jansdochter van Scellacht*. Op 8 sept. 1431 volgt haar zoon *Jan Claesz. alias Jan de Brabander* haar op in het leen in de Rugendijc [33]) en reeds op 28 aug. 1421 draagt zij als echtgenote van *Pieter Jan Gansz.* aan *Henric van Borsselen*, heer tot Veer en Sandenburch, het deel van de heerlijkheid Abbenbroek met het slot en het dorp over, zoals haar dit aanbestorven was van haar broer *Jan van der Wercken* en h e e r *Jan van Abbenbroec* dit hield [34]). En op 1 april 1422 dragen *Jacob Willemsz. van Melyskerck* en zijn broer *Florijs* ook hun aandeel afkomstig van hun vader en van *Jan van der Wercken*, zoals h eer *Jan van Abbenbroec* dit hield, over aan *Henrick van Borsselen*, die hiermee heer in Abbenbroek wordt voor de helft [35]). Uit de omschrijving van beide laatste leenacten mag geconcludeerd worden dat er moeilijkheden geweest zijn tussen jonkvrouwe *Marie* enerzijds en *Jacob* en *Florijs* anderzijds. De hierboven genoemde vier personen zijn niet de enige erfgenamen van h eer *Jan van Abbenbroec*. Als zodanig worden nog genoemd: *Lijsbeth van Swanenburch*, die 3 gemet land op 18 aug. 1430 verkoopt, afkomstig van haar neef h e er *Jan; Boudijn van Borselen* verkoopt op 12 januari 1414 namens zijn vrouw *Katherina van Swanenburch* haar aandeel. *Claes* en *Willem van Diepenberg*, broeders, verkopen hun erfenis op 9 dec. 1413; *Wolfaert van Remmerzwale* verkoopt op 12 okt. 1413 2 gemet land en zijn zuster jonkvrouwe *Aleyde van Remmerzwale* haar aandeel op 9 febr. 1414.
Jan van Cruyninghen met zijn broer *Adriaen* en zijn zuster verkopen op 18 juli 1413. Op 6 sept. 1413 verkoopt meester *Jan Heinrick*, pastoor van Score, 1/8 van 1/4 deel in 8 lijn 30 roe land in het Ouwe Nieuwland van Abbenbroek, 1½ gemet land en 10 lijn land in Oudenhoren; een zelfde aandeel wordt gelijktijdig verkocht door *Jan van Scouwen Claisz.*, *Aeliaen Jan Bouwenszoonsz.* en *Heinric Jansz. van der Vere*. Al dit land komt in het bezit van het regulierenklooster te Rugge, dat op 13 sept. 1413 van de vier leenvolgers van h eer *Jan* in totaal 55½ gemet land in Abbenbroek koopt [36]).
Uit het 'bovenstaande blijkt, dat van eventuele zusters

31) L.H. inv. no. 62, f 172.
32) L.H. inv. no. 62, f 14v.
33) L.H. inv. no. 93, f 48.
34) L.H. inv. no. 62, f 31.
35) L.H. inv. no. 314, f 82.
36) Gemeente-archief Brielle, cartularium van het regulierenkloos-ter te Rugge, blz. 73-78.

van heer Jan geen nakomelingen in leven zijn en dat de aanzienlijke erfenis gedeeld is door de erfgenamen van vaders en moeders zijde. Die van vaderszijde zijn kennelijk nakomelingen van een of twee tantes, die van moederszijde kunnen gezien de kleine delen (1/8 uit 1/4) zelfs van oudooms en oudtantes zijn.

2. *Katherine*, † vóór 22 juli 1396, die een dochter heeft *Dieuwer*, deze laatste moet kinderloos zijn overleden [37]).

Vb. *Wisse van Abbenbroecke*, hij erft van zijn vader 1/12 deel van Abbenbroek en koopt op 18 dec. 1350 van zijn nicht jonkvrouwe *Margriet Symonsdochter van Abbenbroecke* nog 1/12 deel [20]), op 14 dec. 1357 is zijn 1/6 deel echter in het bezit van zijn broer [23]).
Hij laat na een 'dochter:
Jonkvrouwe *Clais Wissendochter van Abbenbroec*, die op 8 januari 1407 afstand doet van haar rechten op de nagelaten leengoederen van haar achterneef *Symon Speyaert*, zij is dan gehuwd met *Allert Oemkin* [19]).

IIb. *Janne Jansz. van Abbenbroec*, hij wordt op 14 maart 1290 beleend met de helft van Abbenbroec [5]).
Hij laat na een zoon:
Henric, volgt IIIb.

IIIb *Henric van Abbenbroec*, † vóór 5 april 1347, laat na twee zoons:

1. *Jan*, volgt IVd.
2. N.N., volgt IVe.

IVd. *Jan Henricsz. van Abbenbroec*, hij tocht op 5 april 1347 zijn echtgenote jonkvrouwe *Soffie Cosfwijn Heinricxzoonsdochter* aan 24 lb. hollands per jaar uit het vierde deel van de tienden van het Oudeland van Abbenbroek [38]). Hieruit blijkt dat hij de helft van het leen van zijn grootvader bezit. Op 21 febr. 1355 [39]) en op 28 dec. 1367 wordt hij vermeld als beer in Abbenbroek [12]). Op 24 sept. 1360 wordt hij door de vrouwe van Voorne beleend met een rente van 10 lb. hollands per jaar, gaande uit een aantal erven te Brielle, die hij op 3 aug. van haar had gekocht [40]).

Hij laat na twee zoons:

1. *Heinric van Abbenbroec*, hij wordt op 24 maart 1383 na het overlijden van zijn vader beleend met 1/8 deel van Abbenbroek en de rente te Brielle [41]), het eerste leen verzoekt hij met ledige hand op 8 juli 1405 [42]) en het laatste op 27 sept. 1434 [43]). Op 18 dec. 1396 tocht hij zijn echtgenote *Heylwijff* aan 6 lb. per jaar uit zijn aandeel in Abbenbroek [44]). Zij laten geen kinderen na.
2. *Gerijt*, volgt Vc.

Vc. *Gerijt Jansz. van Abbenbroec;* hij wordt op 24 maart 1383 beleend met 1/8 deel van Abbenbroek, gelijktijdig

37) Als noot 7, blz. 452 en 454.
38) L.H. inv. no. 47, f 67.
39) K. van Alkemade en Mr. P. van der Schelling: Beschrijving van de Stad Brielle etc., deel 11, blz. 232.
40) L.H. inv. no. 90, f 83v en no. 93, f 84.
41) L.H. inv. no. 93, f 9 en inv. no. 50, f 203.
42) L.H. inv. no. 54, cap. 2, f 2.
43) L.H. inv. no. 93, f 12.
44) L.H. inv. no. 52, f 228v.

met zijn broer [45]) en verzoekt dit opnieuw met ledige hand op 8 juli' 1405 [42]). Hij is gehuwd met *Katherijne,* dochter van *Heynrick Hoefft Claes Juckenszoonsz.* Deze laatste wordt op 10 januari 1373 beleend met 5 gemet land in het Cleyn Oesterland van Oestvoerne [46]), voor welk leen zijn dochter op 20 juli 1433 hulde doet met ledige hand [47]). Ook laat zij zich op 8 okt. 1427 belenen met een hofstad te Rugge na het overlijden van *Jan van Craken Jacobsz.,* waarvoor reeds op 15 juni van dit jaar *Ghibe Willemsz.* na het overlijden van zijn genoemde neef hulde had gedaan. Op 26 mei 1430 draagt *Ghibe Willemsz.* zijn rechten over aan *Kafherijne* [48]).

Zij laten na drie kinderen:

1. *Adriaen van Abbénbroec;* hij wordt na het overlijden van zijn vader op 18 okt. 1413 beleend met 1/8 deel van Abbenbroek [49]).
2. *Soffye Gerrit Janszoonsdochfer van Abbenbroec:* zij laat zich op 5 juli 1406 na het overlijden van haar vader belenen met 1/16 deel van Abbenbroek, waarbij haar man h eer *Zweder van Heenvliet* hulde doet [50]). Het is mogelijk, dat haar broer dan minderjarig is en dat zijn beide zusters in zijn rechten treden, in ieder geval blijkt dat deze belening slechts van tijdelijke aard is. Op 30 april 1412 krijgt zij 6½ gemet land in het Nieuweland, dat bedijkt is met Abbenbroek, ten vrij eigen [51]). Op 5 januari 1421 wordt zij beleend met de helft van het 1/8 deel van haar broer *Adriaen* na diens overlijden, zij is dan weduwe [52]). Zij verheft dit deel met ledige hand op 16 febr. 1438 en wordt dan tevens beleend met de helft van 1/8 deel van haar oom *Heinric van Abbenbroec.* Hierbij doet jonkvrouwe *Wolf Jan Dircxzoonsdochter van Heenvliet,* gehuwd met *Martyn Symonsz.* afstand van haar rechten op dit deel ten behoeve van Soffye en haar zuster. Zij is òf de weduwe van *Heinric,* en dan 'betreft het hier haar duwarie, òf de dochter van een zuster van hem [53]).
   Soffye draagt op 16 febr. 1438 haar gehele aandeel (1/8) in Abbenbroek over aan heer *Henric van Borsselen,* die, zoals hiervoor is vermeld, ook reeds de helft van de heerlijkheid had aangekocht. De transactie geschiedt door *Boudijn Albout,* gehuwd met haar enige dochter *Agniese van Blyesteyn,* daar zijn schoonmoeder „meest altijts niet wel bij horen zinnen" is [54]).
   Op 19 dec. 1456 wordt *Agniese* na het overlijden van haar moeder beleend met de rente te Brielle [55]).
3. *Kafhrijn Gerrit Janszoonsdochfer van Abbenbroec:* zij wordt op 12 sept. 1420 beleend na het overlijden van haar broer *Adriaen* met 1/16 deel van Abbenbroek, waarbij haar man *Gillis Dircxz.* hulde voor haar doet [56]). Op 22 okt. 1435 verheft zij dit deel opnieuw en wordt tevens beleend met 1 /16 deel afkomstig van

45) **L.H. inv. no. 50, f 203.**
46) **L.H. inv. no. 93, f 2 en f 112.**
47) **L.H.** inv. **no. 93, f 2 en f 113.**
48) **L.H.** inv. **no. 93, f 112 en f 112v.**
49) **L.H. inv. no. 54, cap. 2, f 105.**
50) **L.H. inv. no. 54, cap. 2, f 6.**
51) **L.H. inv. no. 54, cap. 2, f 20.**
52) **L.H. inv. no. 62, f 23.**
53) **L.H. inv. no. 114, f 38v.**
54) **L.H. inv. no. 114, f 79.**
55) **L.H. inv. no. 93, f 84v.**
56) **L.H. inv. no. 62, f 15.**

haar oom *Heinric van Abbenbroec; zij* blijkt dan hertrouwd te zijn met *Boudijn die Hert* [57]).
Na haar overlijden wordt op 1 januari 1465 haar zoon *Gerijt van Abbenbroeck Boudijn Hartsz.* beleend met 1/8 deel van Abbenbroek [58]). Op 31 dec. 1480 wordt hij na koop van zijn achterneef *Joost van der Hoeve* met nog 1/8 deel beleend [59]), zodat hij en zijn opvolgers tot in de achttiende eeuw heer *in Abbenbroek* blijven voor 1/4 deel.

IVe. N.N., heer van 1/4 deel van Abbenbroek, laat na een zoon:

Henric, volgt Vd.

Vd. *Henric van Abbenbroec,* vermeld op 28 dec. 1367 als heer in Abbenbroek [12]), laat na twee dochters:

1. *Hadewijh van Abbenbroec;* zij wordt op 8 juli 1405 beleend met 1/8 deel van Abbenbroek, waarbij haar man m e e s t e r *Gerijt van der Hoeve* hulde doet, het betreft hier waarschijnlijk en belening met ledige hand [42]). Haar zoon *Adriaen van der Hoeve* volgt haar op 19 dec. 1442 in het leen op [60]), wiens zoon *Joost van der Hoeve,* die er op 19 juni 1475 mee wordt beleend [61]), op 31 dec. 1480 het leen overdraagt aan *Gerrit van Abbenbroeck Boudijn Hartsz.*[59]) (zie hiervoor).
2. *Jan Hendricxdochter van Abbenbroec;* zij wordt eveneens op 8 juli 1405 met 1/8 deel in Abbenbroek beleend; haar vaders neef *Heinric van Abbenbroec* (IVd, 1) doet hulde voor haar [42]). Zij is dan waarschijnlijk nog ongehuwd, uit haar huwelijk met *Willem heer Sadelbogersz.* laat zij een zoon na *Henrick Sadelboger,* die op 22 sept. 1440 met het 1/8 deel wordt beleend [62]). Op 14 nov. 1442 draagt hij het over aan *Jan* heer *van Cruningen,* zijnde 1/8 deel van Abbenbroek met inbegrip van tienden, visserij en vogelrij [63]). Diens zoon heer *Adriaen van Cruningen* draagt het op 12 okt. 1474 over aan heer *Wolfert van Borsselen,* graaf van Granpré en Bouchain, die reeds van zijn vader *Henric van Borsselen,* heer van Vere en Sandenburgh, diens aandelen had geërfd en hiermede heer in Abbenbroek voor 3/4 deel wordt [64]).

§ 4. Het wapen van Abbenbroec,

Het wapen van de h e e r 1 ij k h e i d vertoont een mansbroek, een sprekend wapen. De oudste afbeelding komt voor als hartschild op een zegel van h e er *Gerrit van Abbenbroeck Boudijn Harfsz.,* overleden omstreeks 1496.

Het g e s l a c h t *Van Abbenbroec* voert echter 3 vissen paalsgewijs. Dit blijkt uit het zelfde zegel. Het is n.l. gevierendeeld, 1 en IV: een uitgetande dwarsbalk van 3 aanstotende kepers; II en III: 3 vissen paalsgewijs: vergezeld in het midden van het genoemde hartschild. De kwartieren 1 en IV vertonen het wapen van zijn vader, 11 en 111 dat van zijn moeder *Kathrijn van Abbenbroec.* Het zelfde *Van Abben-*

67) **M.S. 920, no. 11, Rekenkamer van de Domeinen, inv. no. 6, f 79v.**
58) **Rekenkamer van de Domeinen, inv. no. 6, f 80.**
59) **M.S. 920, no. 15.**
60) L.H. inv. no. 115, cap. Zeeland, f lv.
61) **L.H. inv. no. 118, cap. Noord Holland, f 52v en cap. Zeeland, f 3v.**
62) **L.H. inv. no. 114, f 161.**
63) **L.H. inv. no. 115, cap. Zeeland, f 2.**
64) **M.S. 920, no. 14.**

Zegel van heer *Gherijt van* ***Abbenbroec,*** ridder.

Los zegel in de zegelverzameling van het Algemeen Rijksarchief te ‘s-Gravenhage.

(Daar het randschrift de aanduiding heer niet noemt, is het cachet vermoedelijk ouder dan 15 november 1488, wanneer hij als ridder wordt vermeld.)

Grafmonument voor Bouwen. *Albout* in de kerk te Abbenbroek.

De tekst luidt: ,,Hier leit begraven *Bouwen Albout* die sterf int jaer ons heeren MCCCC ende LXI".

broec-wapen komt voor op het grafmonument in de kerk van Abbenbroek voor *Bouwen Albout,* 'overleden in 1461. Het is vergezeld van vier wapens in de hoeken, nl. links die van zijn ouders, rechts die van de ouders van zijn vrouw *Agniese van Blyesteyn,* dochter van h e er *Zweder van Heenvliet* en Soffye *Gerrit Janszoonsdochter van Abbenbroec.* Deze laatste twee wapens zijn:

boven: een klimmende leeuw (*Van Heenvliet*);
beneden: 3 vissen paalsgewijs 2, 1 *(Van Abbenbroec).*

De Bocholtse Van Beynem's,

door IR. J. VAN BEYNUM.

Toen *Henrick van Beynhem ten Appelenburg* op 20 april 1605 stierf, was zijn tak van het geslacht in mannelijke lijn uitgestorven. Zijn huwelijk met *Hillegonda van Mekeren* was kinderloos en zijn naaste verwanten waren zijn zusters en de drie dochters, van zijn neef (niet halfbroer, zoals D'Ablaing in zijn Ridderschap van het Kwartier van Nijmegen, bl. 30 en 75, vermeldt) *Floris van Beynhem.*

Toch bleef de Appelenburg in Ochten aan de Beynhem's door het huwelijk van *Henrick's* zuster *Gijsbarta* met *Johan van Beynhem* uit Bocholt. D'Ablaing (bl. 209) noemt hem zoon van *Johan* en kleinzoon van *Pelgrim van Beynhem,* wier echtgenoten waren resp. *Josina de Cock van Delwijnen* en ..... *van Bronckhorsf.* Bij een onderzoek over de Lichtenberg door Mr. J. Bebnje (Archief De Graafschap,, dec. 1955), waar ook de afstamming van *Johanna van Beynhem,* eerste vrouw van *Johan van Wisch,* ter sprake kwam, is nog de aandacht gevallen op haar ouders *Gijsbert van Beynhem* en *Elisabeth van Beynhem,* over wie een en ander aan het licht kwam in de collectie Van Spaen-la Lecq.

Toch kende reeds Van Rhemen de oude deze *Gijsbert* als in eerste echt hebbende *Elisabeth van Beynhem,* zuster van bovengenoemde *Henrick* en *Gijsbarta,* en in tweede echt een vrouw uit Bocholt, bij wie hij een dochter *Elisabeth* had. De jonge Van Rhemen noemt *Gijsbert* 'broeder van *Johan* en vermeldt als zijn tweede vrouw ..... *Bongert,* bij wie hij de kinderen *Elisabeth,* gehuwd met Jonker *Willem van der Horst Derckszoon,* en *Gesken* had. Blijkbaar is Van Rhemen nooit geraadpleegd, want in de oudere literatuur over *Van Beynhem van de Appelenburg* is *Elisabeth,* zuster van *Henrick,* niet genoemd. Wij moeten de bestaande opgaven (Navorscher, jrg. 1886, blz. 65) dus zodanig aanvullen, dat *Henrick van Beynhem* niet twee, maar drie zusters had, n.l. *Cecilia,* gehuwd met *Willem Key; Elisabeth,* gehuwd met *Gijsbert van Beynhem,* en *Gijsbarta,* gehuwd met *Johan van Beynhem,* kinderen van *Thijs van Beynhem* en *Elisabeth Hackfort Henricksdochfer.* Daardoor wordt nu ook duidelijk, waarom in een proces te Brummen in 1615 (Geregistr. processen Veluwe, R.A. Veluwe 93), hetwelk door *Wilhelm Keye* gevoerd werd tegen *Johan van Beynhem (Gijsbarta's* zoon) over een erfeniskwestie na het overlijden van *Henrick van Beynhem, Wilhelm Keye* en *Cecilia* zeggen recht te hebben op een derde deel van de nagelaten goederen. Dezelfde *Johan* spreekt in een Nederbetuws proces (Ger. sign. Kesteren, N.B. 106, fol. 37 v, 4 mei 1607) *Hillegonda van Mekeren,* weduwe van zijn oom *Henrick,* aan als volmachtiger van drie personen, n.l. *Giesberta van Beinhem, Wilhelm Key* als man van *Cecilia van Beinhem* en *Johan van Wysch* als man van *Johanna van Beinhem,* welke laatste dus in de rechten van haar overleden moeder *Elisabeth van Beinhem* trad.

Verdere bewijzen van de geschetste familieverhoudingen verschaft ons een acte, waarbij *Henrick van Beynhum* op 10 oktober 1585 29 morgen in Eck verpacht namens zijn zwagers *Gisbert* en *Johan van Beynhum* en namens *Aellert Hackfort* (Schepensign. Tiel 302, fol. 8), alsmede een acte, waarbij genoemde *Henrick* als volmachtiger van *Ghiesbert* en *Johan van Beinhum,* gebroederen, optreedt (Ger. sign. Kesteren, N.B. 104, fol. 79 v, 21 juli 1589).

Het Archief van het huis Ruurlo bracht nadere bijzonderheden. In No. 182 vindt men het reeds door Belonje vermelde magescheid tussen *Johan van Wisch,* als vader van zijn kinderen bij *Johanna van Beynhem,* en *Henrica Bongarts, weduwe Gysbert van Beynhem,* met haar kinderen, van welke de dochter *Elisabeth van Beynhem* ook aanwezig was. Als Belonje hierover schrijft, dat er weldra met de familie *Van Beynhem* te Ochten een magescheid tot stand kwam, moet men daarvoor lezen ,,met de familie *Van Beynhem te* Bocholt". Verwarring is licht mogelijk, omdat in het magescheid Nederbetuwse goederen genoemd worden, die ongetwijfeld door *Elisabeth van Beynhem* bij haar huwelijk met *Gisbert van Beynhem* waren ingebracht. *Johan van Beynhem,* oudste zoon van *Gijsbarta,* was als naaste verwant aanwezig bij het magescheid en bezegelde het mede. Op het origineel komt nog de aantekening voor ,,Maegescheidt tussen die *van Beinhem* und min schonvad. sal.", die er dus door *Hendrik Willem van der Hoeven* als echtgenoot van *Elisabeth van Wisch,* kleindochter van *Gisbert van Beinhem* op gesteld is.

Onder No. 181 bevindt zich een verkoopacte van 23 juni 1607, dezelfde datum als het magescheid, waarbij *Johan van Wisch* als vader en *Melchior van Wisch* als momber van de 'kinderen van *Johan van Wisch* bij *Joanna van Beijnhem* aan *Ghijsbarta van Beijnhem,* weduwe van *Johan van Beijnhem,* en haar vijf kinderen goederen in Ochten en in Maas en Waal verkoopt, die *Ghijsbert van Beynhem* en zijn echte huisvrouw *Elisabeth* achter gelaten hadden.

No. 199 A van dit archief Ruurlo bevat een antwoord van de raden van Ferdinand (van Beieren), bisschop van Munster, d.d. 28 aug. 1617, op een verzoek van *Johan van Beinhem* (zoon van *Johan* en *Gysberfa van Beinhem)* om verklaringen over de riddermatigheid van zijn voorouders in het Sticht Munster. In dit antwoord worden genoemd *Heinrick von Beinhem* in 1495, *Pelgrum van Beinhem* in 1508—'22, ook in 1521 en 1523, en *Johan von Beinhem* in 1546, als beschreven in de ridderboeken.

Johan had, mede namens zijn broeders *Henrich, Gerrith* en *Ties* een dergelijke vraag ook reeds gericht aan de regeerders van de stad Bocholt, die hem op 14 aug. 1609 antwoordden, dat zijn 'overgrootvader *Pelgrum van Beinhem* en zijn grootvader *Johan van Beinhem* edelen en ingezetenen der stad waren en dat *Johan* voor vele jaren amptman was. Zij noemen hem ook zijn vader *Johan van Beinhem* en diens broer *Gisbert van Beinhem,* die nog in 1596 leefden (Ruurlo 199 **B)** .

In een geschrift van 31 jan. 1607 delen zij mede, dat zijn vader *Johan van Beinhem* tot zijn dood met zijn huisvrouw *Gisbertga van Beinhem* en hun vijf kinderen in Bocholt woonde en daar raad en burgemeester was (Ruurlo 199 C).

In 1696 wist *Dederick Wilhem van der Horst,* heer van *Dierfoort,* een zoon van *Elisabeth van Beynhem,* die een dochter uit het tweede huwelijk van *Gisbert* was, in een brief aan zijn ,,Vetter" Baron *van Laer van Hardenstein* niets meer over de *Beynhem's* te vertellen, dan dat *Gisbert* zijn grootvader was en dat de voorouders ergens in het Sticht van Munster gewoond hadden (Ruurlo 362).

Overzicht.

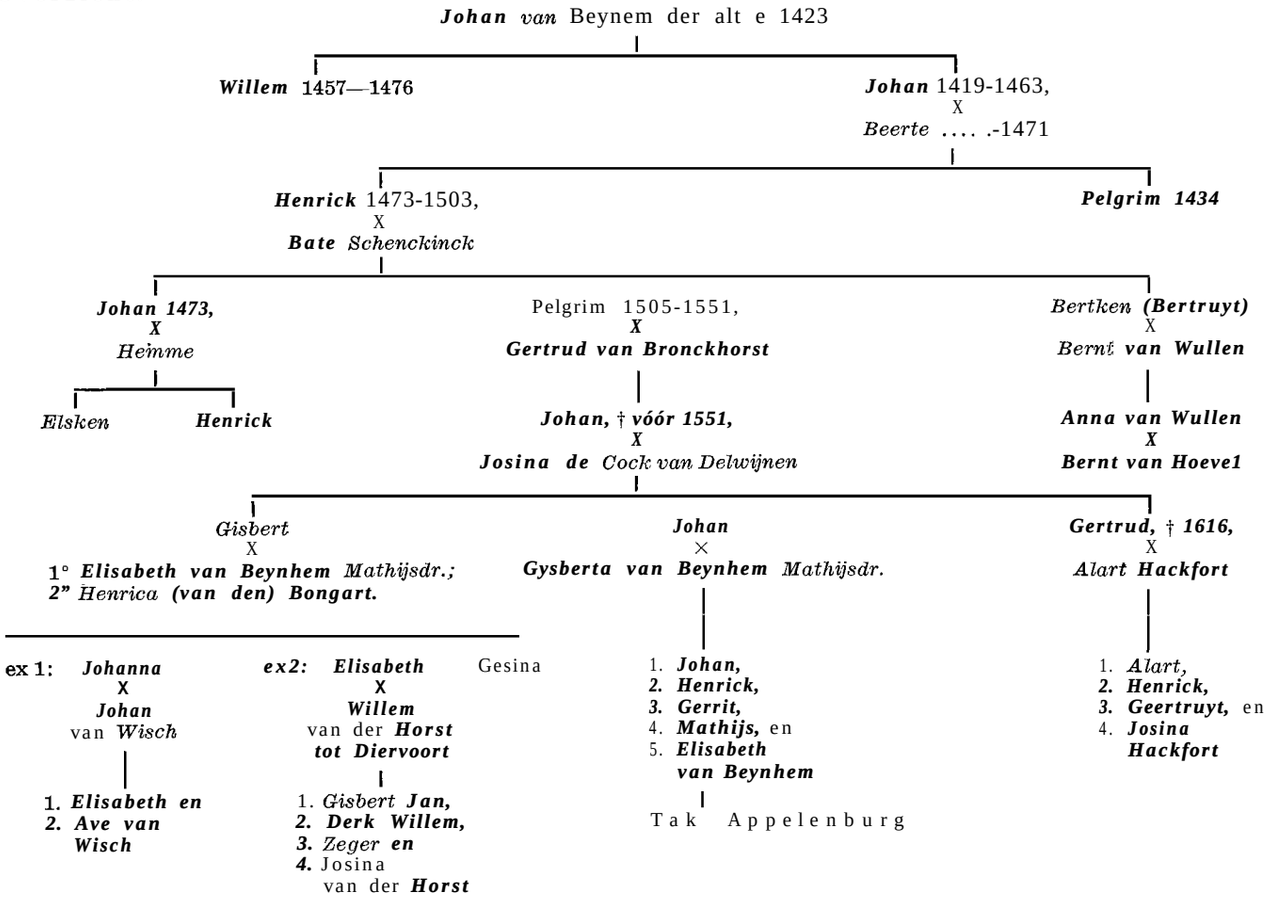

Genealogie

Na een onderzoek in het stadsarchief van Bocholt, waar van de oude charters een uitgebreide inventaris met regesten aanwezig is, doch waar het rechterlijk archief nog niet geïnventariseerd was, is de hierna volgende genealogie opgesteld, die in sommige punten wel waarschijnlijk, doch niet geheel bewezen kan worden,

1. ***Johan van Beynem,*** d e o u d e.

Kinderen: *Johan* ***(11)*** en ***Willem (*** 12).

Anholt, Weisse Stift, 56, A° 1423 ***Johan van Beynem*** de oude als gerichtsman en kornoot.

Kinderen van ***Jo han van Bey n em*** (1):

ll. ***Johan,*** huwt *Beerte.*

Kinderen: ***Pelgrim*** (111) en ***Henrick*** (112).

Bocholt, Hl. Kreuz Vikarie, 19, A° 1419. ***Johan*** van ***Beynhem Johansxoon geeft*** met anderen toestemming om de bomen op de Cauenstede ter Horst in kerspel Dyngeden, buurschap Lanckeren aan het Hl. Kruisaltaar te geven.

Idem, 27, A° 1430. ***Johan*** van Beynem, drost tot Bocholt, als getuige bij een zoen tussen *Johan Meckynck* en de familie ***Van Mechelen.***

Bocholt, Oorkonde 101, 26 jan. 1433. Johan ***van Benem*** als scheidsman bij een vergelijk tussen ***Grete,*** wed. ***Arnd de Wysen,*** en haar zoon ***Frederick.***

Bocholt, Vikarie Mariae virginis, 92, 1 okt. 1434. ***Johan van Beynem*** en zijn vrouw *Beerte* geven een stuk land, gelegen voor de Rauwerspoort, aan het altaar.

Idem, 133, 28 dec. 1448. Johan van ***Beynem*** heeft een schepel rogge uit de Egberter Brede op de Rauwersesch, bezit van de kinderen van wijlen *Sweder* ***Kalen.***

Cartularium Calcar (-Museum Bergh), A° 1463. In een deling tussen de kinderen van *Dirck* ***Myss*** e n ***Aelheit*** wordt o.a. genoemd dat lijffguet to Hantzeler van ***Johan*** van Beynom.

12. ***Willem,*** sterft zonder kinderen.

Bocholt, Regest 180, 28 jan. 1457. ***Otto*** heer van ***Bronckhorsten Bowyllem v a n B e y n e m*** met het goed Wyseckynck in het ambt Bocholt, buurschap Steenhoirten.

Arch. Munster, Munsterse lenen, 404, fol. 9, A°. 1453. *Wilhelm* ***van Beynhem*** ontvangt het goed ten Twenthe in kerspel Dingden, buurschap Lanckeren.

Bocholt, Vikarie St. Martini, 19, 9 dec. 1461. *Willem* ***van Beynem*** heeft een schepel rogge uit een stuk land voor de Rauwerspoort, dat door *Hilleken Woldeken* aan de Vikarie verkocht wordt.

Bocholt, Regest 227, 21 juni 1476. *Wyllem* ***van*** *Beynem* staat het leen Wyssinck af aan zijn „Neffe" *Hinrick* ***van*** Beynem, oudste zoon van de overleden ***Johan van Beynem,*** die door *Gysbert* heer ***tot*** *Bronckhorst* ***en Borculo*** beleend wordt.

Arch. Anholt, St. Agnes, Bocholt, 55, 30 aug. 1473. ***Albert Conninckpeters*** verkoopt aan ***Bernd*** *Planten* een tuin in de Poddelmorsch bij de Rauwerspoort te Bocholt, waaruit een tiend van een schepel rogge gaat voor *Wyllem* ***van Beynem.***

Kdnderen van Johan *van* Beynem (1 1):

111. *Pelgrim*.

Bocholt, Vikarie Mariae virginis, 92, 1 okt. 1434. ***Pelgrem van*** *Beynem* geeft zijn ouders *Johan* en *Beerte* toestemming om het land voor de Rauwerspoort aan het altaar te geven.

De naam *Pelgrim* vinden wij in deze tijd nog twee keer bij de Beynhems.

In de jaren 1417-1462 is er een *Pelgrim van Beynhem,* die bezittingen heeft in de omgeving van Angerlo en leenman is van Keppel en van Bingerden. In het Bingerdense leen wordt hij opgevolgd door zijn zoon *Henric;* mogelijk had hij nog een zoon *Gerlich*.

Register op de lenen van Bergh, Gelre, N". 70. In 1417 wordt genoemd Pelger's hofstad van Beynem.

Hertog. arch., Schatting van den lande van Zutphen, Nrs. 695, 696, 698, resp. A". 1450, 1460 en 1466. Te Angerlo: ***Pelgrym van Beynhem.***

Arch. Keppel, 1199, A". 1453. ***Peelgram van*** *Beynen* verzoekt zijn leenheer Sweder van Voorst en Keppel het leen Lorssing te Beynen (d.i. de buurschap Beinum onder Angerlo) over te geven aan het Katherijnenconvent te Doesburg.

Bingerden, Leenregister B, fol. 3 v, A". 1457. ***Pelgrim van Beynhem*** beleend met o.a. een hofstede te Holthusen.

Idem, fol. 4, A". 1462. De vrouw van ***Gerlich van Beynhem*** vraagt opening van het leenboek betreffende de belening van ***Pelgrim.***

Idem, fol. 5, A". 1464. ***Henric*** van Beynhem beleend na de dood van zijn vader ***Pelgrum.***

In de Collectie Booth te Utrecht is in Deel 14 een aantekening: A° 1420, *Jan van Beynum die olde, Willem van Beynhem, Pilgrim van Beynhem* en *Sweder van Beynhem* ontseggen den bisschop. Het is opmerkelijk, dat hierbij drie namen zijn, die ook in Bocholt voorkomen (1, 12 en 111) .

112. *Henrick,* huwt *Bate Schenckinck.*

Kinderen: *Johan* (1121), *Bertken* (1122) en *Pelgrim (1123).*

De familienaam van *Bate* is in de Bocholtse acten niet gevonden: zij is vermeld door Van Rhemen.

Bocholt, Regest 221, 28 juni 1473. ***Hinrick van*** *Beynem* als voogd van ***Mechteit van*** *Reede.*

Anholt, Weisse Stift 109, 10 dec. 1473. *Henrick* van ***Beynem*** met ***Bate*** en hun kinderen ***Johan, Pelgrem*** en *Bertken* verkopen een rente uit het goed Heyginck in de buurschap Mueshem aan ***Arndt van den Kreytier.***

Bocholt, Vikarie Omnium sanctorum 15, 1 sept. 1474. ***Hinrick van Beynem*** als getuige bij een ruilverdrag tussen *Otte* Tenckinck en zijn zuster ***Dye.***

Idem, 18, 25 mei 1476. ***Hinricke van*** Beynem zegelt een acte van verkoop door ***Johan*** *Hoderman* aan ***Ot Tenckynck,*** vicarius van het altaar.

Bocholt, Regest 227, 21 juni 1476. ***Hinrick van*** *Beynem,* oudste zoon van de overleden ***Johan*** van ***Beynem,*** beleend met Wissinck, waarvan *Wyllem* van ***Beynem*** ten behoeve van zijn neef afstand gedaan had.

Diverse bronnen, 1479-1488. *Henrick* ***van Beynem als*** schepen van Bocholt.

Anholt, Arch. Haus Empel, Regest 262, A". 1487. ***Heinr. van Beinheim*** getuige bij lijftocht tussen *Henrick* van *Diepenbroich* en zijn vrouw *Zara* van der ***Empel.***

Bocholt, Burse 81, 19 nov. 1495. ***Hinrick van Beynem*** bezit een huis in de Schonenberg te Bocholt naast ***Rabade Tenckinck.***

Bocholt, Vikarie St Annae 17, 20 april 1498. ***Hinrick van Beynem*** als voogd van de gebroeders Goawin en ***Johan ter Weghe.***

Munster, Bocholt civitas, 487 1, 1, A". 1498. Willkommenschatzung: ***Henrick*** van Beynem, militatis.

Bocholt, Regest 270, 31 jan. 1499. ***Hinrick*** van *Beynem* als dedingsvriend bij een vergelijk tussen ***Steven*** en *Herbert Urdeman,* gebroeders.

Bocholt, Vikarie S. Dominici, 7, 24 maart 1502. *Hinricke van* ***Beynem als*** borg voor Gert van ***Diepenbrocke.***

Bocholt, Vikarie Omn. sanctorum, 25, 2 aug. 1503. ***Hinrick van Beynem als*** dedingsvriend bij een zoen tussen ***Otto Tenckynck,*** priester en vicarius, en ***Bernt Ladewichs.***

Ned. Leeuw, jrg. 1931, kol. 299, jan. 1503. Heinrich van ***Beynem*** zit mede aan bij een stadsmaaltijd te Bocholt.

Kinderen van *Henrick van Beynem* (112):

1121. *Johan,* huwt *Hemme.*

Kinderen: *Henrick* en *Elsken.*

Anholt, Weisse Stift 108, 9 febr. 1473. *Hemme* ***van Beynem*** en haar zoon ***Hinrick*** geven een jaarrente aan de St. Clarakerk te Bocholt voor heil, troost en genade voor de zielen van haar gestorven man *Johan,* hun gestorven kinderen, ouders en verwanten.

Bocholt, Burse 81, 19 nov. 1495. Rabade ***Tenckinck*** en zijn vrouw ***Johanna*** verkopen een rente uit hun huis aan de Schonenberg (naast ***Henrick van Beynem)*** om daarvan een memorie te houden voor ***Johan van Beynem,*** *Hemme,* zijn vrouw, en hun kinderen ***Hinrick en Elsken.***

De vele relaties met *Tenckynck* zouden er een aanwijzing voor kunnen zijn, dat *Hemme* een *Tenckinck*-dochter zou kunnen zijn.

1122. *Bertken* of *Bertruidt,* huwt *Bernt van Wullen.*

Kinderen: *Anna van Wullen,* vrouw van *Bernt van Hoevel.*

Zij wordt genoemd door Van Rhemen als dochter van ..... *Beynhem* en ..... *Schenekinck* (met de pokalen) en vrouw van *Bernt van Wullen to Eepp.* Fabne vermeldt in de Overijsselse tak *Van Hoevel: Anna van Wullen* als dochter van *Bernt* en *Gertrud van Beynhem.* Snouckaert somt in „Afschriften van grafzerken en wapenborden" 4 kwartieren op van de vader van een op 15 december 1668 overleden *Hövel: Hövel, Wullen, Borse, Beinem* (bl. 63), welke laatstgenoemde dus *Bertruidt* was. In de genealogie *van Hövell* van Van den Sigtenhorst wordt zij ook *Gertrude* genoemd, mogelijk omdat het dikwijls moeilijk is een *B* van een G te onderscheiden.

In het testament van *Pelgrim van Beynhem* wordt zij, *Bertrud van Wullen* to Eepp, als zijn zuster genoemd, doch de uit dit stuk te putten gegevens zijn moeilijk te interpreteren omdat het perkament gebruikt geweest is als boekband, waardoor het onleesbare slijtplekken vertoont en ook een deel van de linkerkant is afgesneden. Zij of haar nakomelingen, n.l. de kinderen van *Bernd van Hoevel,* zullen erven als *Pelgrim's* kinderen niet meer in leven zijn of geen nakomelingen hebben.

1123. *Pelgrim,* huwt *Gertrud van Bronckhorst.*

Zijn zoon: *Johan (11231)* .

De familienaam van *Pelgrim's* vrouw is alleen gevonden bij D'Ablaing, Ridderschap Nijmegen, blz. 209, waar evenwel haar voornaam opengelaten is.

Bocholt, diverse bronnen. ***Pelgrim van Beynem*** als schepen van Bocholt genoemd in de jaren 1515., 1516., 1518, 1519, 1524 en 1539, burgemeester in 1520.

Bocholt, Regest 279, A". 1505. ***Pelgrim van Beynena*** door Frederick heer van Bronckhorst en Borculo beleend met het goed Wyskinck, dat zijn vader *Henrick* had.

Arch. Munster, Munsterse lenen, 405, fol. 12/24, A". 1509. *Pelgrym* van *Beynhem* beleend met het goed Twente in Dingden, hetwelk in 1513 naar *Goessen* van *Raesfeldt* ging (fol. 40 v). Het is al genoemd bij ***Willem*** (12).

Anholt, S. Agnes, 93, 23 juni 1515. Johan *van* ***Huesen*** en zijn vrouw *Elsken* verkopen aan ***Pelgrem*** van *Beynem* en zijn vrouw ***Gertrud*** een rente uit hun huis aan de Oosterstraat. Deze rente is afgelost aan de kinderen van ***Johan*** van Beynem.

Anholt, S. Agnes, 99, 8 febr. 1520. ***Pelgrem van*** *Beynem*, burgemeester, en *Evert van* ***Rede*** als getuigen bij de overgave van 3 rentebrieven aan het convent door Johanna van *Hekeren* en Margareta Tenckinck.

Bocholt, Burse, 132, 10 maart 1530. *Pelgrem van* ***Beynem e.a.*** geven jaarlijkse renten voor de memorie van ***Reyner*** *Vrenckinck* (of ***Tenckinck ?***).

Veeschatting in de Oosterclucht, A°. 1534. ***Pelgrim van Beynem*** met enig vee. Landstuyr aller Schattingen der Stadsche burgeren binnen Bocholt, A". 1535. *Pelgrem* van ***Beynhem: 13*** hornse gl.

Testament van *Pylgrim van* ***Beynhem, 4*** juni 1551. Testator, al zeer oud zijnde, noemt zijn zuster ***Bertrude*** (zie boven) en zijn overleden zoon *Johan*, diens echte kinderen *Gisbert,* ***Johan*** en ***Gertrudt,*** alsmede diens twee natuurlijke kinderen. Hij benoemt als voogden over de drie kleinkinderen ***Hoewel,*** *Rolof Schenckinck, Everde* ***van*** *Reide,* burgemeester, en ***Otto .***

Schepenprotocol Bocholt, 1559 e.v., fol. 112, A". 1560. Erfgenamen selige *Pelgrums van* ***Beynehm*** als belenders van een goed voor de Vehepoort.

Zoon van *Pelgrim van* ***Beynem*** (1123):

11231. ***Johan,*** huwt ***Josina*** *de Cock van Delwijnen,*
Kinderen: *Gisbert (* 112311) , *Johan (* 112312) en *Gertrud* (112313).

De twee in het testament van *Pelgrim* genoemde natuurlijke kinderen van ***Johan*** heetten *Henrick en Gertruidt,* van wie verder niets gevonden is.

Gelijk uit dit testament blijkt, is *Johan* vóór 1551 overleden. De opgave bij D'Ablaing, Ridderschap Nijmegen, dat hij tot 1570 voorkomt op de riddercedels van het Kwartier onder Druten, overgenomen door Muschart in zijn artikel over „De St. Maartenskerk te Tiel" (Gelre, 45, 1942), kan dus niet juist zijn. Zoals uiteengezet is in „De Van Beynhems in Maas en Waal" (Nederl. Leeuw, jrg. 1964, kol. 33), is hier verwarring met *Johan van Beynhem,* zoon van *Johan* en N. *van de Poll van Gerestein. Johan Pelgrimsz. van Beynem* heeft, gezien zijn functies, wel niet buiten Bocholt geresideerd,

Zijn vrouw *Josina* moet hij wel uit het Tielse gehaald hebben. Zij is ongetwijfeld na de dood van haar man daarheen teruggegaan en in 1560 met haar kinderen in Bocholt teruggekeerd. Over haar afstamming kan men verschillende gegevens vinden. Van Rhemen zegt dat zij dochter is van *Gysbert Derckszoon de Cock van Delwijnen* en ..... *van Meeckeren.* Handschrift No. 390 in het Rijksarchief te Arnhem zegt dit ook en noemt haar moederlijke grootouders *Meeckeren* en *Cuyck van Meteren.* Het H.S. bent echter haar voornaam niet en beschrijft haar als zuster van *Petronella* en als vrouw van ***Van*** *Beinhem* te Boeckholt. Anspach in „De Nederlandsche Heraut" (jrg. 1889, blz. 17) noemt haar echter dochter van *Dirck Arnts de Cock van Delwijnen* en ..... *Cuyck van Meteren,* terwijl D'Ablaing (Ridderschap Nijmegen, 209) haar ouders *Gijsbert* en *Van Meteren* noemt. Een juiste interpretatie van de oorkonde Inv. 864 in het archief van de Nassause Domeinraad kan hierin misschien uitkomst brengen, maar deze oorkonde is moeilijk te begrijpen. Volgens deze verkopen op 7 juni 1571 de erfgenamen van *Melchior van Meteren* en, die van *Jacoba van Mekeren,* allen als erfgenamen van de oude heer *Jan van Cuyck van Meteren* de Voelenweert en de Middelweert te Ochten aan *Philips Willem van Nassouw.* Bij de eerste groep zijn *Arnt van Meteren* en *Margaretha van Reynoy, E.L., Jan van Meteren den alsten* en *Jenneken Aertsdr., E.L.* en *Henrick Thijss* en *Marry van*

Meteren E.L. Bij de tweede groep zijn *Maria van Meteren's* kinderen, *Sanderina Pieck,* vrouw van *Walraven van Haeften,* innocent, *Maximiliaen van Baecxem* en zijn vrouw *Van Suylen,* alsmede *Gisbert, Jan* en *Geertruyt van Beynhem,* met hun respectieve echtgenoten. *Elisabeth* en *Gisberta van Beynhem* en *Alart Hackfordt.* Het kan dus welhaast niet anders dan dat *Josina* een dochter is van *Gijsbert de Cock van Delwijnen* en *Jacoba van Mekeren* en dat deze *Jacoba van Mekeren* uit een huwelijk *Mekeren-Meteren* stamt, in overeenstemming met HS. 390.

Bocholt, Burse, 124, 11 juni 1521. Johan van ***Beynem,*** bisschoppelijk richter binnen en buiten Bocholt.

Anholt, St. Agnes, 115, A". 1541. ***Johan van*** *Beynhem* als een der dedingslieden bij een vergelijk tussen het convent St. Agnes te Bocholt en *Claves* van *Egeren* over een grensgeschil.

Protocol notaris Th. Karnebeek, fol. 88, A". 1550. Joffer ***Joste van Beynhem*** en haar drie kinderen *Gysbert,* ***Gertrudt*** en ***Johan*** kopen een jaarrente uit het huis van *Berndt* ***ter*** *Wege.*

R.A. Deyl, 118, fol. 166 v, A". 1548. *Joist Cox* ***ab Delwynen,*** weduwe van *Johannis* ***Beynom*** leent aan Jacop Brant Henricks.

R.A. Tuil, 1'78, fol. 74 v, 20 mei 1592. ***Ghysbert van Beinhem*** en zijn dochter ***Johanna, Johan van*** *Beinhem* en *Alart* ***Hackfort*** als man van ***Gertruyt van Beinhem*** verkopen „de Halsbreecker" te Est, groot 29 morgen, doch de helft van 10 morgen is van *Maximiliaan* van Baecx' huisvrouw (volgens bovengenoemd H.S. 390 ***Petronella,*** zuster van *Josina)* .

Kinderen van *Johan van Beynem* (11231):

112311. *Gisbert,* huwt 1° *Elisabeth van Beynhem tot den Appelenburg;* tr. 2° *Henrica Bongart.*

Uit het eerste huwelijk: *Johanna* (1123111).

Uit het tweede huwelijk: *Elisabeth* (1123112) en *Gesina (1123113).*

Gisbert was schepen van Booholt in de jaren 1575-1579 (Bocholt, diverse bronnen). *Van der Horst* schrijft in zijn reeds aangehaalde brief, dat *Pelgrum van Beinhem* en zijn zoon *Jan* altoos ter ridderdag te Munster verschreven werden, maar dat *Gisbert* „weegen der Religions geloft hefit careert" (vrijwillig afstand gedaan?).

Bocholt, Regest 381, 2 okt. 1557. ***Gysbert van*** *Beenhem* door ***Roden van*** *Hekeren* namens *Maria* van ***Hoya en Broeckhuisen,*** gravin van ***Bronckhorst,*** beleend met Wyskinck. (Zie ook Van Limburg Stirum, Deel 3, Stuk 2, R. 519 en Stuk 3, bl. 113, No. 17).

Bocholt, Schepenprotocol 1559 e.v., fol. 118, A". 1560. Protestatio *Gisbertz* ***van. Beynhem.*** Hij deelt de magistraat van Bocholt mede, dat van de door zijn grootvader *Pelgrum* benoemde voogden *Franz* van ***der*** *Wick,* licentiat und Amptman, en ***Evert van Rede,*** burgemeester van Bocholt, zijn overleden, dat *Roloff Schenckinck* de voogdij wegens hoge ouderdom heeft opgezegd en dat ***Bernt*** *Hoefel* ***ver weg*** woont. Omdat het leven buiten Bocholt te duur is, is hij met zijn moeder teruggekeerd; het huis, waar zijn grootvader en vader woonden is schoongemaakt en zij hopen nu te kunnen leven van de opbrengst der Bocholtse goederen Heykinck, Bennekinck, e.a. Hij verzoekt toelating tot de nieuw opgerichte school om vreemde talen te leren en stelt dat de Overicheit hem niet mag verhinderen het huis en de goederen weer in gebruik te nemen.

Bocholt, Regest 405, 16 nov. 1565. ***Giesbert van*** *Beynhem* verkoopt aan ***Sophie*** van ***Heiden,*** weduwe ***Van*** *Lintelo,* een rente uit zijn huis aan de Schonenberg.

Schepenprotocol Bocholt 1572 e.v. 11 april 1572. *Gissbert van Beynehm* en ***Elisabeth van Beynehm*** verkopen aan ***Henrick Tenckinck*** en ***Gertruit*** E.L. een rente uit hun goed Ter Lege, gelegen in Steinderen naast Wyskinck.

Schepenprotocol Bocholt, 1576/79, A". 1576. ***Gysbert***

van Beynhem, kerkmeester en schepen, en ***Elisabeth van Beynhem*** E.L., verkopen aan provisoren en hospitaalmeesteren een rente uit hun huis aan de Schonenberg in de Oosterclucht.

Idem, 7 okt. 1579. *Conrairtt* ***Egekinck*** en ***Jenneken*** EL. verkopen aan ***Giesbertt van Beynhem*** en *Elisabet* ***wan*** *Beynhem* E.L. een rente uit hun huis in de Oostercluicht en land buiten de Neyherpoort.

Bocholt, Regest 440, 16 maart 1581. *Gisbert* ***van Beinhem,*** beleend met het goed Wissinck, dat Pelgrem reeds had, door ***Johan*** *Wilhem* bisschop van Munster, hertog van Gulik, Kleef en Berg. Deze belening op dezelfde datum staat ook in Register lenen Borculo op naam van *Gisbert* ***von*** *Beenhem.*

Anholt, St. Agnes 136, 17 dec. í585. *Gisbert* ***van Beynhem*** als leenman bij het testament van Otto van *Hekeren zu Winkelhausen* en *Ursula* ***Mensinck*** E.L.

Arch. Keppel 1160, 29 sept. 1587. ***Gysbardt van*** *Beinhem* als leenman oorkondt dat ***Margaretha van*** *Westerholdt* volmacht geeft om het leengoed „Scharpenhuis" te ontvangen en over te geven aan ***Margaretha van*** *Raesfeldt* zu Hackfurdt.

Civilprocessonale Verhandlungen vor den Bocholter Gerichten, 1600-1628, N". 9. ***Gisbarta*** *vonn* ***Beinhem,*** weduwe van ***Johan*** *vonn* ***Beinhem,*** beklaagt zich over ***Henrica Bungarát,*** weduwe van ***Ghisbert von Beinhem,*** broer van ***Johan.*** De opbrengsten der Betuwse goederen, in het bezit van *Gisbarta* en haar kinderen, van Henrica en van ***Gisbert's*** dochters, werden geïnd door ***Johan,*** zoon van ***Gisbarta,*** die daarvoor reizen naar de Betuwe ondernam. Toen deze in Frankrijk was, zijn beide vrouwen in 1602 samen naar de Betuwe gereisd naar ***Henrick van Beinhem*** en heeft ***Henrica*** op voorwendsel, dat *Johan* haar niet had afgedragen, ***Gisbarta 100*** g. aan haar laten betalen.

Ger. sign. Kesteren, N.B. 106, fol. 49, 28 sept. 1607. ***Henrick Wynants*** toont volmacht. gegeven te Bocholt door *Henrika* ***Bongardt,*** weduwe van Jonker ***Giesberth van Beinhem,*** en ***Johan Schenken*** en *Hanrick Bongardt* als voogden van haar kinderen ***Elisabeth*** en *Geeszken.*

Idem, N.B. 108, fol. 7'7 v, 17 juni 1622. ***Henrica van den Bongardt,*** weduwe van Jonker *Ghijsbert* van *Beynhem* geeft volmacht om haar deel van de pacht van de Beijnhemsweert te Ochten te innen.

112312. *Johan,* huwt *Gijsberta van Beynhem tot den Appelenburg.*

Kinderen: *Johan, Henrick, Gerrit, Matthijs* en *Elisabeth.*

Bocholt, Schepenprotocol 1572 e.v., 9 juni 1573. ***Johan*** van *Beinehm* en ***Ghisbert wan Beynehm*** E.L. verkopen aan de kinderen van ***Frants van der Wieck,*** in leven amptman van Bocholt, een erfrente uit het goed Heysinck.

Idem. 1576—'79. ***Johan van*** *Beynnehm* scheyen in de jaren í577-1579.

Idem, A". 1579. ***Johan*** *van* ***Beynhem*** en ***Giesbertha van Beynhem*** E.L. verkopen aan ***Loddewich then*** Neyenhuys een jaarlijks erfpensioen uit hun gekocht huis in de Oosterclucht tegen het zusterenclooster en uit hun vijf koeweiden in Loewick naast de Doorgangsweide.

Bocholt, Vikarie Mariae Virg., 184, 15 febr. 1585. ***Johan van*** *Beinheim,* burgemeester van Bocholt.

Bocholt, Stadsrekening, A". 1595. *Johann* von *Beinhem,* gewezen rentmeester, en burgemeester ***Beinhem.***

Huisarchief Ruurlo, 181, 23 juni 1607, ***Johan van*** *Wisch* verkoopt aan *Ghijsbarta* ***van*** *Beijnhem,* weduwe van ***Johan van*** *Beijnhem,* en haar kinderen: ***Johan, Henrick, Elisabeth, Gerrit*** en ***Mathijs. Aelardt Hacforth*** trad hierbij op als momber van ***Elisabeth.***

R.A. Tiel en Zandwijk, 509, fol. 129, 5 jan. 1610. ***Gysberta van Beynhem,*** weduwe van ***Johan*** van *Beynhem,* volmachtigt ***Johan*** *Brunis,* rentmeester der stad Bocholt, ***Gerardt Raesfelt,*** secr. van het Stift Munster, en ***Loey van Asten*** om vijf weiden „Benninckweyde" als waarschap te stellen voor handelingen van haar zoon ***Johan van*** Beynhem.

Gysberta is met haar kinderen naar Tiel of naar de Appelenburg, die zij geërfd had, getrokken, waar zij in 1614 is overleden.

Van de afstamming van *Jacob van Beynhem,* zoon van *Mathijs* en kleinzoon van *Johan* en *Gijsberta,* uit het Bocholtse blijkt nog uit een belening met de Meinhövelse tient in Bocholt door *Henrich Wirich. von Mönster zu Meinhövel* op 29 mei 1653 (Arch. Haus Empel) .

112313. *Gertrud,* huwt *Alart Hackfort.*

Kinderen: *Alart, Henrick, Geertruyt* en *Josina Hackfort.*

Volgens de genealogieën van Van Rhemen had *Alert Hackfort,* gestorven vóór 1574, bij *Anna van Beringen Petersdochter twee* zoons: *Johan* en *Alert. Johan* had uit zijn huwelijk met *Mechtelt van Twickelo* de zonen *Alert* en *Wynant: Alert* had een zoon *Alert* bij zijn vrouw ..... *van Beynhum.*

Nog worde vermeld, dat *Alert Hackfort,* de man van *Gertruid van Beynhetn,* een kleinzoon was van *Henrick Hackfort* en *Gysberta van Riemsdijck en* dat de dochter *Elisabeth* van dit laatstgenoemde echtpaar *Mathijs van Beynhem* huwde, wiens kinderen *Henrick, Cecilia, Elisabeth* en *Gisberta van Beynhem* dus ook kleinkinderen van *Henrick Hackfort* waren,

Proces Hof 1596 No. 16. Op 2 juli 1563 geven *Alardt* ***Hackfoert*** en Anna van *Beringen* E.L. over aan hun oudste zoon ***Alardt*** het vierde deel van de pandschap van het Ampt Maas en Waal, hetwelk zij erfden van hun tante Elisabeth Hackfoert. Op 12 febr. 1573 erkennen *Herman* ***van de Poll*** en Maria van ***Isendoren*** E.L. een schuld van 1404 g. aan ***Alert Hacvort*** wegens koov van een vierde van het Ampt. Op 22 juni 1594 bekennen ***Alert Hacvort*** en ***Gertruyt van*** *Beynhem* E.L. en *Wijnant* ***Hacvort*** met zijn drie zusters *Mechtelt, Jenneken* en *Gertruyt* van dit bedrag voldaan te zijn door ***Diederich van den Boetxler,*** die schoonzoon was van *Herman* ***van de Pol,*** doch die een deel schuldig blijft aan *Wijnant's* broer ***Alert*** Hacvort ***tot*** *Weel* en zijn vrouw ***Johanna Cryets.***

Kesteren, Ger. sign., N.B. 105, fol. 53, 9 nov. 1601. ***Wynant Hackfort*** spreekt aan *Gertruidt* ***van Bewnem.*** weduwe van *Alardt* ***Hackfort.*** Haar zoon *Alardt* antwoordt hierop 17 jan. 1603 (fol. 82).

Utrecht, Notaris Jacob van Herwaerden. V. fol. 125. 10 juni 1609. *Mechtelt* ***Hackfort,*** vrouw van ***Johan van Renesse; Johanna. Hackfort, vrouw van Vincent van der Houve,*** en ***Geertruydt Hackfort,*** vrouw van Hans Keer, geven volmacht om een huis (te Nijmegen) over te dragen aan ***Geertruud van Bewnhem,*** weduwe van *Alart Hackfort,* en haar zoon *Alart* Hackfort.

Kesteren, Ger. sign., N.B. 106, fol. 146 v, 26 *maart* 1610. Geertruydt *van* ***Beynhem,*** weduwe van ***Alardt Hackfort,*** en haar kinderen ***Henrick, Geertruyt*** en *Josina* ***Hackfort*** volmachten hun zoon en broeder *Alardt* ***Hackfort*** voor zaken in Gelre en het Sticht van Munster.

Nijmegen 1871, Schepensignaat, fol. 125 v, 22 okt. 1613. ***Gertruydt*** van ***Beynum,*** weduwe van *Alart Hackfort,* en haar zoon ***Alardt*** genoemd bij een arrest,

Proces Hof 1617, No. 21. Van de vier kinderen van *Alart Hackfoort* en ***Geertruyt van Beynum*** waren er in 1614 al twee niet meer in leven. De dochter Josina ***Hackfoert*** is gehuwd met Jonker *Nicolaes* van *Eynthout.* Op 4 jan. 1614 maakte zij een magescheid met haar zoon ***Alert*** en haar schoonzoon ***Eyndtholt,*** waarbij zij ook disponeert over haar, ***Geertruyt van Benem's*** goederen. Op 5 aug. 1615, ziek zijnde, beklaagt zij zich over de hebzucht van haar schoonzoon en zijn familie en disponeert nader, geassisteerd met ***Willem*** *Key,* die zij haar zwager noemt. Haar dochter ***Josina*** *Hacfoert* ***en*** haar twee kinderen bii ***Ewnthout*** zijn gestorven vóór ***Geertruyt,*** die in februari 1616 te Afferden overleed. In het geschil over de nalatenschap zijn ***Alart Hackfort*** en *Nicolaes* ***van Eynthout*** elkaar- met rapieren te lijf gegaan.

Kinderen van *Gisbert van Beynem (1 123 11):*

1123111. *Johanna,* huwt *Johan van Wisch tot de Lichtenberg.*

Voor 'gegevens over haar zij verwezen naar het reeds, genoemde artikel van Belonje in het Archief De Graafschap, waar ook haar twee kinderen *Elisabeth* en *Ave van Wisch* genoemd zijn Nogmaals worde er de nadruk op gelegd, dat niet zij, maar haar moeder, *Elisabeth van Beynhem,* dochter van de Appelenburg was.

Er volgen hier nog enkele aanvullingen.

Bocholt, Protocol scabinaal, losse katern, 11 febr. 1600. Jacob de *Molin* en *Elisabet vonn Egeren* E.L. transporteren aan ***Johanna vonn Beinlzem,*** dochter van wijlen *Gisbert vonn Beinhem,* het halve erve Nising *in* Rhede.

Huisarchief Ruurlo, 181, 23 juni 1607. Verkoop van diverse goederen in de Betuwe en in Maas en Waal door Johan van *Wisch* als vader en zijn broeder ***Melchior van Wisch*** als momber van de kinderen van ***Johan en*** *Joanna* ***van*** *Beijnhem* aan *Ghijsbarta* ***van.*** *Beijnhem,* weduwe van Johan van *Beijnhem,* en haar vijf kinderen.

Idem., 182, 23 juni 160'7. Magescheid tussen *Johan van* ***Wisch namens*** zijn kinderen en *Henrica Bongart* met haar kinderen.

Kesteren, N.B. 200, fol. 54, 12 juli 1617. Op een rekest van Jonker *Johan van* ***Beynhem en*** *Alardt Hackfort* bepaalt de Amptman dat voortaan bij de verpachting van goederen van ***Elisabeth*** *van Wisch,* 15 jaar oud, en ***Ave*** van *Wisch,* 13 jaar oud, iemand uit het gericht zal toezien.

Na de dood van *Henrick van Beynhem ten Appelenburg in* 1605 ontstond een geschil tussen zijn weduwe, *Hillegonda van Meekeren,* en de erfgenamen van *Henrick,* waarbij dus ook de nakomelinge van zijn zuster *Elisabeth, Johanna van Beynhem en* haar man *Johan van Wisch* was.

Ger. sign. Kesteren. N.B. 105, fol. 226, 231 v en 232. *Johan van Beinhem* (zoon van ***Gysberta van Beinhem)*** ontvangt volmachten van zijn moeder, van ***Johan van Wiss*** en ***Johanna van Beinhem*** E.L. (proc. Stad Borch) en van *Wylhem Key* en Cecilia *van Beinhem* (proc. te Zutphen) in ***mei*** 1606.

Idem, N.B. 106, fol. 37v, 4 mei 1607. Jonker Johan van ***Beinhem*** als volmachtiger van deze personen, zijn moeder, tante en oom, spreekt Hillegonda van *Mekeren* aan.

Arnhem, Procuratiën, 508, 7 dec. 1621. *Elisabet* en ***Ave van Wisch,*** kinderen van Jonker ***Johan van Wisch*** en Johanna van *Beinhum,* geven volmacht om in te vorderen het derde part van de gerede goederen, op hen gesuccedeerd door dode van ***Henrick van*** *Beinhum* ***den*** *olden.*

Kesteren, Ger. sign., 108, fol. 81, 22 juli 1622. ***Johan van Wisch*** namens zijn dochters en de kinderen van Gysberta *van Beynhem* spreken 'aan de erfgenamen van *Hillegonda van Mekeren.*

Idem, 109. fol. 29, 11 mei 1629. De kinderen van Willem' *Keye* bij *Johanna* ***van*** *Rijswijck* (die toen hertrouwd was met *Louys* ***de Poictier*** *gend.* Cadde) spreken, aan *Hendrick* ***van*** *Houven* en *Elisabet* ***van. Wisch voor*** een beloofd lot van erfgoederen van *Henrick van Beynhem.*

Volgens de gedrukte genealogie *Van Laer* in de bibliotheek Van Rhemen 290 is *Ave van Wisch,* onnosel, gestorven in 1666 op 61-jarige leeftijd.

Elisabeth van Wisch huwde *Henrick Wilhelm van der Hoeven tot* Poelwick, zoon van *Henrick* en *Lucretia Smulzing* (Huw. voorw. 7 dec. 1623, Keppel 716). Hun 'dochter *Lucretia Johanna van der Hoeven* huwde *Luther Henrick van Laer tot Hardenstein.* Van hun acht kinderen (zie D'Ablaing, Ridderschap Zutphen, blz. 126) noemen wij *Henrick Reyner, Johan Frederik, Melchior* en *Elisabeth Geertruid van Laer. Henrick Reyner* huwde *Johanna Schimmelpenninck van der Oye tot Engelenburg;* hun zoon *Henrick van Laer* was gehuwd met *Johanna Henrietta van Keppel,* dochter van *Frederick* en de hiervoor genoemde *Elisabeth Geertruid van Laer,* verwante in de 4de graad. Hun dochter *Henrietta A. E. A. W.* (geboren 1711) huwde *Assueer van Heeckeren,* heer tot Ruurlo, hetgeen een verklaring kan geven van het voorkomen van diverse acten over de Bocholtse *Van Beynem's* in het Huisarchief Ruurlo. *Frederick van Keppel* kreeg door zijn huwelijk goederen in Dodewaard en Ochten, o.a. de Beynemse Campen (Prot. Hien, Dodewaard, N.B. 256, fol, 102, A". 1684).

In verschillende kwartierstaten, b.v. die van *Henrick Reyner van Laer* in Gehdersche kasteelen 11, 260; Nederl. Leeuw, jrg. 1906, kol. 93; Van Rhemen 11, Kwartieren en Wapens, blz. 266 en 266 v zijn als ouders van *Johanna van Beinhem,* vrouw van *Johan van Wisch,* opgegeven *Beinhem* en *Cock van Delwijnen,* hetgeen *Beinhem tot Bocholt* en *Beinhem tot den Appelenburg* moet zijn.

In het Archief Ruurlo [bevindt zich ook een aantal stukken (No. 362) betreffende de opzwering der kwartieren van een *Van Laer tot Hardenstein* met potloodtekeningen van de acht kwartierwapens, n.l.

Laer vom Haus Laer	***Brembt*** vom Haus Hardenstein	***Hove*** vom Haus Hove und Poelwyck	***Wisch*** vom Haus Lichtenberg
Freytagh vom Haus Lorinckhausen	***Hagedorn*** vom Haus Moylandt	*Schmulling* van 't Huys Waardenstein	***Beinem*** vom Haus Appelenberg

d.i. de kwartierstaat van *Jan Frederick van Laer,* die de opzwering aanhangig maakte op de Kleefse landdag van 16 febr. 1661, die van Xanten op 25 sept. 1661 en die van Wesel op 25 dec. 1661. Ook hier weer de onjuistheid van de Appelenburg, waarschijnlijk omdat de Bocholtse *Van Beynem's* nooit met een huis genoemd zijn en dus het moederlijke huis vermeld is.

Bij deze stukken bevindt zich ook de brief, die *Dederick van der Horst* over de afstamming der *Van Beynem's* schreef aan Monsieur le Baron de Laer, Colonel en Cammendant a Zutphen, Singieur de Hardenstein, in wie wij *Melchior van Laer* moeten zien, die Handenstein gekregen had van zijn oudere broer *Johan Frederick,* die geestelijk onvolwaardig was. *Van der Horst* schrijft daarin van „onze" grootvader, maar *Melchior* was twee generaties jonger dan hij.

1123112. *Elisabeth,* huwt *Willem van der Horst tot Dierfoort.*

Volgens de genealogieën van Van Rhemen, fol. 674 had *Derck van der Horst* bij *Geertruit van Broeckhuisen,* dochter van *Willem* en *Anna Swaven,* drie kinderen: *Anna,* getrouwd met *Assueer van Voorst; Johanna,* echtgenote van *Adolf Duicker,* en *Willem,* die huwde met *Elisabeth,* dochter van *Gisbert van Beynum* van den Appelenberg en . . . . . *Bongert,* „daermede den Schonenberg gecregen binnen Boeckholt". Wederom duikt de Appelenburg ten onrechte op. Van Rhemen noemt de vier kinderen van *Willem van der Horst tot Diervoort* en *Elisabeth van Beynum: Gisbert Jan; Derik Willem,* getrouwd met *Willemina van der Leuwen tot Nieuwenhuis; Zeger,* getrouwd met *Catharina van der Leuwen,* en *Josina van der Horst,* die *Emanuel van Broekhuisen* huwde, zoon van *Michiel* en *Louise de Vega,* welke *Michiel* een

broer was van *Geertruit. Josina* huwde dus een oom (die weduwnaar was van *Johanna Swaefken*).

R.A. Kleefse Enclaves, 1888, fol. 99, 22 juni 1627. ***Henrick Wilhelm van der Huve zu Poilwick als vol***machtiger van ***Beatrix van Bruickhusen*** draagt de helft van „dat Boedenbroick" in Wehl op aan de kinderen van wijlen ***Wilhem van der Horst zu Diervort*** en ***Elisabeth,*** geborener van ***Beinhem,*** hetwelk ***Wilhem van der Horst*** gekregen zou hebben als ***Beatrix*** vóór hem zou zijn overleden.

R.A. Arnhem, 509, Procuratien, fol. 102 v, 21 mei 1630. ***Emanuel van Broeckhuysen to Kell*** en zijn zusters ***Maadalena*** en ***Petronella;*** Anna, ***Beatrix, Gerrit*** en ***Anna Margaretha van Broeckhuysen*** (kinderen van ***Joost,*** broer van ***Michiel);*** Jonker ***Adolph Duycker*** als man van ***Johanna van der Horst, Anna-van der Horst,*** weduwe van ***Vörst,*** en ***Elisabeth van Beinhem,*** weduwe Van der ***Horst,*** geassisteert met Jonker ***Henrick*** van ***Beinhem ten Appelenborch*** (zoon van ***Gysberta*** van ***Beinhem)*** geven volmacht om te verkopen „Broeckhuysens Lant", 20 morgen onder Elden en land in Pannerden. Bovengenoemde personen zijn ***allen*** kleinkinderen van ***Willem van Broeckhuysen*** en ***Anna*** Swaven; het land was hun aanbestorven van hun tantes ***Margareta, Gerarda, Anna*** en ***Beatrix van Broeckhuysen.***

Veluwe, Gereg. processen, 111, No. 1, A". 1637. In de aanspraak van dit proces, gevoerd door ***Johanna*** van der ***Horst,*** weduwe van ***Adolff Duicker tho Loy,*** zijn bij het registreren enkela regels weggevallen, waardoor deze onduidelijk is. Het bevat enkele belangrijke copieën.

Magescheid van 24 maart 1595 tussen Joost ***van Broeckhuysen*** en ***Diterich van der Horst,*** man van ***Gertruda van Broeckhuysen,*** alsmede hun zusters ***Margriet, Gerarda,*** Beatrix en ***Anna van Broeckhuysen.*** De oudste broer *Michel* wordt ook genoemd.

Magescheid van 20 mei 1630 tussen ***Emanuei van Broeckhusen en*** zijn twee zusters, geassisteerd met zijn toenmalige schoonvader *Alart Zwaeffken,* richter tot Doesburg, als erfgenamen van hun vader *Michael; Anna* en ***Beatrix van Broickhusen*** en hun broers als erfgenamen van ***Joist*** van ***Broickhusen;*** *Adolff* Duicker, man van ***Johanna van der Horst,*** *Anna* van ***der*** Horst, weduwe ***Voirst,*** en ***Elisabeth van Beinum,*** weduwe ***Van der Horst tho Dierevoort,*** en haar kinderen, geassisteert met ***Henrick van Beinum to Appelenburgh.*** Dit magescheid vermeldt nog, dat ***Wilhem van Bruickhusen tho Kell*** en ***Anna Swaven*** (de grootouders) hun dispositie maakten op 18 september 1570.

1123113. *Gesina.*

Deze tweede dochter van *Gisbert van* Beynhem en *Henrica Bongart,* die oak *Gesken, Geesken* of *Gerstchen* genoemd wondt, leefde nog in 1619.

Bocholt, Regest 440a. ***Jobst,*** graaf van Limburg en Bronckhorst, heer van Borculo beleent ***Elisabeth*** en ***Gerstchen*** van ***Beinhem,*** dochters van de gestorvene ***Gisbert van Beinhem,*** met het goed Wisskingh, waarbij bepaald wordt dat ***Gerstchen*** het zal krijgen als ***Elisabeth*** kinderloos sterft.

Kesteren. Overgiften, N.B. 200, fol. 70 v, 30 okt. 1619. De volmachtiger-van *Henrica Bongardt,* weduwe van ***Gijsbert van Beynhem, Wilhelm van der Horst*** en ***Elisabeth van Beynhem*** E.L. en Gesina van *Beynhem* (volmacht te Bocholt) verkoopt „De Hoeff", 5 morgen te Ochten.

Het wapen.

Daar de oorkonden der Bocholtse vicarieën alle verbrand zijn, zijn de zegels verloren gegaan. Alleen de Bocholtse oorkonde No. 101 draagt eten zegel. Dit lijkt een gevierendeeld schild met een lelie in het rechter bovenkwartier; het randschrift is *Johan van Beineim.*

De latere leden van het geslacht zegelen met het wapen *Van Beynhem van de Appelenburg,* zijnde: in sabel een zilveren kruis: helmteken een zittende hazewindhond, zo b.v. *Gisbert* op de oorkonde in Archief Keppel No. 1160. Op het stuk met de belening van *Willem van Beinhem* met Wysekinck is op de rugzijde een tekening gemaakt van dit wapen met daaronder de namen van *Johan van Beihem,* zijn broer *Gisbert* en diens vrouw *Henrica Bungard* en hun twee dochters. In de eerder genoemde gedrukte genealogie Van Laer is *Johanna van Beynhem,* vrouw van *Johan van Wisch,* hetzelfde wapen gegeven, dooh de zittende hond van het helmteken vervangen door een lopende.

Onzekerheden,

In 1466 werd *Conradus de Beynhem* beleend met het goed Bennynck in Legden. Bocholtse acten vermelden zijn naam niet. Als *Gisbert* in 1560 van het goed Bennekinck spreekt en *Gysbarta van Beynhem* in 1610 van de Benninckweyde rept, lijkt het wel waarschijnlijk, dat *Conradus* ook tot de familiegroep hoort.

Een regestenlijst van het Kapittel van Kleef (Stadsarchief Kleef) noemt in 1454 *Johan van Beynhem* als belender in Beirck en in 1464 en 1471 *Bartruyt van Beynhem.* Deze gegevens moeten welhaast *Johan* (11) en zijn weduwe *Beerte* betreffen.

Het is een intrigerende vraag of de twee geslachten met dezelfde naam, n.l. dat van de Appelenburg en dat in Bocholt, die zich in de 16de eeuw door huwelijk verenigden, een gemeenschappelijke wortel in de Neder-Betuwe hebben. Onze kennis van de Appelenburgse *Beynhem's* gaat terug tot 1436, toen *Gerit van Beynum* de Appelenburg kocht (Leenboek Vianen 10, fol. 22), die van de Bocholtse tot 1423. Voordien zijn in de Neder-Betuwe nog 'enkele *Beynhem's* bekend, die mat het kruis zegelen, doch een wildeman of -vrouw als helmteken voeren. Bij dezen is ook een *Johan Johanszooon van Beynhem,* genoemd in het archief van de Commanderij van St. Jan te Arnhem in 1382 en 1392 (inv. 330 en 314)'. Denkende mede aan de aantekening in de Collectie Booth, aangehaald bij *Pelgrim* (1'1 i), dan zou het niet onmogelijk zijn, dat enkelen als gevolg van een geschil met de Utrechtse bisschop zijn uitgeweken, doch bewijzen hiervoor ontbreken nog.

De oudere generaties van het geslacht Van Drie1 te Strijen en Cromstrijen,

door DR. J. MAC LEAN.

Een wapen van dit geslacht is mij niet bekend.

1. *Claes Heyndricxs,* geb. omstr. 1510, schepen van Strijen 1553, '54, † na 1565.

Cohier tiende penning van Strijen van 1550, fol. 11: ***Claes Heindricxz.*** bruycker van ca. 26 morgen.

idem van ca. 1554: ***Claes Heyndricxs*** schepen op 17 juni 1553 en in 1554.

Domeinrekeningen van Holland: no. 2632 (jaar 1557), fol. 16v. en 2633 (jaar 1558), fol. 9 en no. 2634 (1559), fol. 14 noemen ***Claes Heyndricks.*** In de rekening no. 2636 (jaar 1561), fol. 14 staat: ***Claes Heynricxs*** in Strijen. Evenzo in no. 2637 (over 1562), fol. 15: (er is dan sprake van 30 morgen in Cromstrijen), en op 15v. is sprake van 41 m. in Cromstrijen.

Verder wordt ***Claes Heynricxs*** genoemd in no. 2638 (1563), fol. 16 en no. 2640, fol. 19 en no. 2641, fol. 21.

W. H. van Bilderbeek, Geschiedenis van de polders Nieuw-Bonaventura etc., blz. 111: ***Cornelis Cleyssen,*** ook voor de erfgenamen van ***Claes Hendricxsen,*** als ingelanden van de Brouck (een polder onder Strijen), als bedijkers van Nieuw-Bonaventura, 1590.

Kinderen:

1. Cornelis *van Driel,* volgt IIa.
2. *Arien van Driel, volgt* IIb.
3. *Jan van Driel, volgt* IIc.

Arien Cleys van *Drie1* is een broer van Cornelis CZeys van *Driel* blijkens *r.a.* Cromstrijen no. 74, 25 sept. 1615 (zie sub IIa, 4). Verder wordt *Arien Cleys van Driel* in de domeinrekeningen één maal vermeld als Arien *Cleys Hendricxs* (zie sub IIb). Daar het hierin steeds het zelfde perceel betreft, kan men *Cleys Hendricxs* als hun vader beschouwen.

IIa. *Cornelis Cleysz. van Driel,* geb. 1545/1546, schout van Cromstrijen sedert ca. 1585 tot 1612, † tussen 4 nov. 1612 en 20 mei 1613, tr, *Ingetje Cornelis;* zij hertr. (als *Engen Cornelis,* weduwe van *Cornelis Claessen* schout van Claeswael) Poortugaal in 1614 *Aldert Jansen,* van Poortugaal, schepen van Klaaswaal in 1616.

r.a. Cromstrijen no. 75, 5 december 1602: *Cornelis* Claesx. schout met procuratie van zijn zoon *Jan Cornelisz. van Driel.*

r.a. Cromstrijen no. 75, 27 mei 1605: *Cornelis Claes* de schout is oud 58 jaar.

r.a. Cromstrijen no. 75, 16 juli 1612: *Cornelis Claes* schout noemt in zijn testament zijn jongste zoon CZeys Cornelisx. uit *Ingetie Cornelis* en *Isack Joosten* ziin „swager". *Ingetje* Cornelis is voor de helft erfgenaam.

r.a. Cromstrijen no. 74, 20 mei 1613: De weduwe van Cornelis *Claesx. van Driel,* geassisteerd met Jan *Ingens, Aryen Cleys* van *Driel,* oom van *Cleys* CorneZisx. het onmondige- weeskind, met de gemene-andere kinderen van *Cornelis Claesz.* schout transporteren een huis.

idem no. 75, 24 maart 1614: *Jan Cornelisx. van Driel, Gornelis* Cornelisx. van *Driel, Isack Joosten,* gehuwd met *Ariaentge Cornelis,* transporteren aan *Aellert Jans de Boer* 3 moreen 4 hont, geërfd van hun moeder.

idem no. 74, 25 september 1615: *Ariaen* CZeys *van Driel* oom, *Jan Cornelisz., Cornelis CorneZisx., Isack Joosten,* gehuwd met *Ariaentge Cornelis, Cleys Cornelisz.* nagelaten kint van *Cornelis Claes* schout bij *Inge Cornelis,* en *Inge Cornelis* namens haarzelf transporteren aan *Aeldert Jans de Boer.*

idem no. 74, 21 november 1617: *Jan Cornelisx.* van *Driel* voor hem selven en namens Cleys *Cornelisx.* zijn broeder, mede namens zijn zwager *Isaeck Joosten, Aldert Jansz. de Boer,* gehuwd met *Ingetje Cornelis,* medeërfgenamen van *Cornelis Claesx. van Driel* exschout. transporteren 13 hont aan Cornelis Cornelisx. *v a n Driel.*

Cornelis *Cleysz.* wordt genoemd in de domeinrekeningen van Holland (Striien) 1574-1593 (nrs. 2648-2667), alsmede in de rekeningen van het Oudeland van Strijen (polderarchief Puttershoek).

Kinderen, wellicht uit een eerste huwelijk:

1. *Jan van Driel,* volgt IIIa.
2. *Cornelis van Driel,* volgt IIIb.
3. *Ariaentge van Driel,* tr. *Isaeck Joosten de Neve.*

r.a. Cromstrijen no. 50, 2 juli 1610: *IJsaak* boosten te Westmaas.

r.a. Cromstrijen no. 50, 23 februari 1651: *Ariaentgen Gornelis van Driel,* weduwe van Isaeck *boosten de Neve,* verkoopt een huis.

Kind uit het huwelijk met *Ingetje Cornelis:*

4. *Cleys Cornelisz. van Driel,* j.m. van Claeswael, schepen van Cromstrijen in 1630, † tussen 12 dec. 1634 en 25 jan. 1635, tr. Ridderkerk 9 jan. 1628 (eerste gebod aldaar 12 dec. 1627) *Pietertje Fonckert,* ged. Ridderkerk 17 febr. 1602, dr. van *Adriaen Adriaensz.* en *Pietertie Bastiaens* (die 20 aug, 1599 te Ridderkerk trouwden), weduwe eerst van *Cornelis Willemsz. Stoey* (waarsman van Oud-Reyerwaard in 1625) en daarna van *Aryen Pieterse;* zij hertr. *Arien Joosten* (r.a. Cromstrijen no. 50, 1635).

Pietertje Fonckert was een afstammelinge van *Doen Beyens;* "zij tr. 1" Ridderkerk 9 juni 1619 *Cornelis Stoey* en 2" Ridderkerk 29 nov. 1626 Aruen *Pieters,* j.m. van IJsselmonde.

Weeskamer Ridderkerk no. 1, 23 maart 1625: *Pietertjen* Ariens, weduwe van *Cornelis Willems Stoeije,* doet uitkoop. Zij testeerde met haar man voor Arent Cop te Dordrecht op 6 augustus 1621. Zij verhypothekeert vier morgen in Nieuw-Reyerwaard.

r.a. Ridderkerk no. 9, fol. 18, 14 mei 1626: *Pietertje Ariens* weduwe van *Cornelis Willems Stoeije* is schuldig. Zij koopt 18 september 1627. Zie ook fol. 42v.

r.a. Oost IJsselmonde E 28 no. 1, 8 maart 1627: *Pietertgen Ariens Ponckaerts,* weduwe van *Cornelis Willems Stoeye, Adriaen Ariens Baes* haer swager, gehuwd met *Haesgen Ariens Fonckerts,* transporteren 3 morgen etc.

r.a. Ridderkerk no. 9, 11 november 1628, 1 maart 1630, 10 mei 1631 en 8 november 1632: *Cleys* Cornelisx. van *Driel,* gehuwd met *Pietertje Fonkert,* transporteert.

not. arch. Dordrecht no. 58, fol. 181-181 v; 31 juli 1633: *Leentge Louwerens* te Claeswael, zwanger, ontving van *Pietertge Aryens Fonckert,* huisvrouw van *Cleys* Cornelisx. van *Driel,* namens *Jan* Jans van *Driel* j.m. te Claeswael *f* 500, die daarmee ontslag krijgt.

not. arch. Klaaswaal no. 5095, 12 december 1634: *Cleys* Cornelisx. *van Driel,* oud-schepen van Cromstrijen, en *Pietertjen* Ariens *Ponkerts* testeren. Hij benoemt tot voogden *Henrick* Ariens van *Dryel,* dijkgraaf van de Clemme, en CZeys *Ariens van Dryel* gebroeders, sijne neven. Zij benoemt haar zwager *Adriaen* Ariens Jongeswaen, dijkgraaf van Rijerkerk en haar cosijn *Seger Jacobs Cranendonck,* dijkgraaf van Nyen- en Cleyn-Cromstrijen.

not. arch. Dordrecht no. 37, fol. 139, 8 juni 1635: *Pouwels Grieten (?)* te Mijnsherenland verklaart op verzoek van *Jan Jans* van *Dryel,* dat hij getuige ca. 1626 verloofd was en met vaste trouwe verbonden is geweest met *Pieterken Aryens Fonckert,* nu weduwe van *Claes Cornelisx.* van *Dryel,* hetgeen door *Pieterke* wordt geloochend.

IIIa. *Jan Cornelisz. van Driel,* geb. omstreeks 1575, Heilige Geestmeester te Cromstrijen 1607, † na 7 jan. 1625, tr. 1° ca, 1600 *Hilleken Lenarts,* † vóór 7 mei 1613; tr. 2° ca. 1614 *Maertge Bastiaens,* † tussen 30 dec. 1666 (not. arch. 5097a) en 10 juli 1668; zij hertr. Klaaswaal 27 juli 1631 (eerste gebod Ridderkerk 6 juli) *Jacob Visser,* j.m. van Ridderkerk, ged. aldaar 4 sept. 1604 (get. Joost Jansz., Jaepije Huyge en Lijntge van Schiedam), † vóór 30 dec. 1666 (not. arch. 5097a), zn. van *Lenert Pietersz. de Visscher,* op Slickerveer.

r.a. Cromstrijen no. 75, 119 v., 1612: Cornelis *Cornelisz.* van *Driel,* broeder van *Jan Cornelisz.* van *Driel.*

r.a. Cromstrijen no. 75, 7 mei 1613: *Jan Cornelisz.* van *Driel,* weduwnaar van *Hylletge Lenerts, Heyman Lenerts'* broeder, *Inge Bastiaens,* gehuwd met *Lyntge Lenerts, Willem van Sijl* secretaris van Strijen. gehuwd met *Maritge Lenerts, Cornelis Pieters Spruyt* gehuwd met *Ingentge Lenerts, Jacob Pieters* gehuwd met *Ariaentge Lenerts,* swaegers van wiilen *Hylletge Lenerts* voornoemd, bloedvoochden van *Claes Jans van. Driel,* oud 12 jaar, *Heyndrick Jans van Driel,* oud 10 jaar, *Lenert Jans van Driel,* oud 8 jaar, *Annetge Jans van Driel,* oud 6 jaar, en *Jan Jans van Driel,* oud 4 jaar.

idem no. 75, fol. 87, 1607: *Jan* Cornelisx. van *Driel,* Heilige Geest Meester.

idem no. 74, 8 september 1610: *Jan* CorneZisx. van *Drie1* koopt 4 morgen, 4 hont, 71 roe land.

idem 12 mei 1614: Jan Cornelisx. van *Drie1* koopt 6 morgen.

idem 14 juni en 14 juli 1614: *Jan. Cornelisx. van Driel* en *Aelbert Jans de Boer.*

idem 2 december 1615: *Isaack Joosten* geeft procuratie aan Jan Cornelisz. van Driel.

idem no. 75, 1 december 1615: *Jan Cornelisz. van Driel* koopt een woning pompert bij Westmaas.

idem no. 75, 7 januari 1625: *Jan* Cornelisx. *van Driel* eyscher.

r.a. Cromstrijen no. 76, ca. 1632, fol. 56: *Jacob Lenerts (Visscher)*, gehuwd met *Maritge Bastiaens, weduwe* van *Jan Cornelisz. van Dryel* heeft *Lenert* en *Jan Jans van Dryel* uitgekocht. Hij compareert nu met *Egbert Jans Vermaes,* gehuwd met *Jannetge Geerloffs* weduwe van *Claes* Jans van *Dryel* omdat er voorkinderen zijn. met *Isaack Joostens de Neve* gehuwd met *Ariaentge Cornelis* van *Driel,* met *Cuyniertge Bastiaens,* weduwe van Cornelis Cornelisx. van *Dryel, als* uytcoop gedaen hebbende jegens haere kinderen, allen kinderen en kleinkinderen van en daarom naast *Cleys Cornelisx.* van *Dryel,* hun schoonbroeder en oom, erfgenamen van *Cornelis Cleysx. van Dryel* schoudt, grootvader en schoonvader van de comparanten.

r.a. Cromstrijen no. 75, fol. 21, 2 april 1641? en fol. 117, 14 juni 1654, zie ook 29 december 1657: *Maertge Bastiaens, laatst* weduwe van *Jacob Lenerts Visser,* wonende Cromstrijen, is schuldig aan haar drie weeskinderen.

idem, 4 juli 1661: *Marigie* Bastiaens, weduwe van *Jun* Cornelisx. van Drie?!, *Leendert Jans* van Driell, *Jacob Cornelisz. Spoors,* gehuwd met *Emmetie Jans van Driell,* geven mede namens de andere erfgenamen procuratie.

not. arch. Klaaswaal 5097a, 30 december 1666: *Marigie* Bastiaens, laatstelijk weduwe van *Jacob Leenderts Visser, Elysabet Jans, Hilligie* Jans, Leenáert Jacobs Visser en *Jannetie Jacobs Visser.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Claes Jansz. van Dryel,* geb. omstr. 1601 (12 jaar oud op 7 mei 1613), tr. ca. 1626 *Jannitge Geerloffs;* zij hertr. vóór 1632 *Egbert Jans Vermaes.*

   nots. van der Houck te Klaaswaal, 5095, 18 december 1644: *Jan Claesz. van Dryel 15* jaar oud, zoon van *Claes Jans van Dryel* en *Jannitge Geerloffs,* testeert. Hij noemt zijn grootouders Jan *Cornelisx.* van *Dryel* en *Maertge Bastiaens,* laatstelijk weduwe van *Jacob Lenerts Visser,* alsmede zijn ooms *Jan. Jans van Dryel* en *Lenert Jans* van *Dryel.* In het testament is ook sprake van *Hilletge* Lenerts.

2. *Heyndrick Jansz. van Driel,* geb. ca. 1601, † jong.

3. *Lenert Jansz. van Driel, volgt* IVa.

4. *Annetje Jansdr. van Driel,* geb. ca. 1605, † jong,

5. *Jan Jansz. van Driel,* geb. ca. 1608, vermeld 1632, 1635 en 1644. Zie nog sub IIa.

   not. arch. Dordrecht no. 58, fol. 643, 26 maart 1635: Jan *Jansz. van Dryel te* Claeswael transporteert.

Uit het tweede huwelijk:

6. *Emmetje Jansdr. van Dryel,* † na 28 jan. 1686, tr. tweemaal: 1° *Jacob Cornelisz. Spoor,* weduwnaar van *Maeyken Adams* (r.a. Cromstrijen 50, 22 sept. 1665); 2° *Jochum Jans Moerkercken,* schepen van Klaaswaal 1666, heemraad van Nieu- en Cleyn-Cromstrijen op 21 maart 1677 (r.a. Cromstrijen 53), † vóór 8 maart 1681 (r.a. Cromstrijen no. 53, f. 135v., en not. arch. 5099), weduwnaar van *Annetge Cornelisdr. van Driel (zie* IIIb).

   not. Klaaswaal 5095, 4 november 1645: *Emmetje Jans van Dryel* en *Jacob* Cornelisx. Spoor winckelyer testeren. Zij noemt haar ouders *Jan Cornelisx. van Dryel* en *Maertge* Bastiaens.

   r.a. Cromstrijen no. 75, 12 mei 1658: *Annetge Cornelis* en *Jochem Jans,* ouders van Martgen *Jochums.*

   Weeskamer Cromstrijen no. 9, 22 september 1665: *Emmetje Jans,* weduwe van *Jacob Corneliss. Spoor,* geassisteerd met haar broer *Leendert Jans* van *Driel.*

   not. arch. Klaaswaal 5098, 24 juni 1677: *Emmetie Jans van Driell,* weduwe van *Jacob Cornelisz.* Spoor, gehuwd met *Jochem* Jans Spoor, testeert.

   idem no. 5999, 8 en 18 maart 1681: *Emmetie Jans ván Driell, weduwe* van *Jochum Jans Moerkercke.* Er is sprake van een legaat voor hem voor nots. de Rooy te Dordrecht van 5 juni 1671. Zij keurt dit 18 september 1681 goed.

   idem 5100, 28 januari 1681: *Emmetie Jans van Driell, weduwe* van *Jochem Jans Moerkerken,* testeert.

7. *Hendrickge Jansdr. van Dryel; zij* benoemt in haar testament van 15 april 1646 haar moeder *Maertge Bastiaens* tot erfgenaam (not. 5095) ; zij tr. *Thonis Jans Kleyn.* Hij hertr. (ondertr. Numansdorp 11 mei 1669, attestatie naar Klaaswaal) *Neeltie Willems,* j.d. van Drongelen.

   r.a. Cromstrijen no. 53, 10 juli 1668: *Jochum Jansz. Moerkercken,* gehuwd met *Emmeken* Jans, Thonis *Jans Kleyn* gehuwd-met *Hendricus Jans,* Symon *Ariens Arckenbout* gehuwd met *Barbara Jacobs, Elysabeth en Hillegen Jans,* alsmede *Jannetien* en *Leendert Jacobs Visser,* kinderen van *Maertien* Bastiaens, † onder Klaaswaal, laatst weduwe van *Jacob Leenderts Visser, verkopen* aan hun broer Bastiaen *Jans* van *Driel.*

7. *Elysabeth Jansdr. van Driel,* vermeld 30 dec. 1666 (not. 5097a), † 10 juli 1668.

   nots. van Bergen te Oud-Beijerland 539, 1 juli 1669: *Elisabet en Hilletgie Jans van Driel, Jannetie Jacobs Visser* en *Leendert Jacobs Visser,* bejaarde zusters en broeder, wonende te Klaaswaal, testeren.

9. *Hillegen Jansdr. van Driel,* vermeld 30 dec. 1666 (not. 5097a) en 10 juli 1668, † na 1 juli 1669.

10. *Bastiaen Jansz. van Driel,* volgt IVb.

IVa. *Leendert Jansz. van Dryel,* geb. ca. 1604, schepen van Cromstrijen 1648, 1649, 1651, 1652, 1656, 1657, tr. *Lijsbeth Willemsdr. Lem* (zuster van *Fop Willemsz. Lem* (r.a. Cnomstrijen no. 50, 24 mei 1655).

not. arch. Klaaswaal 5097a. 25 april 1667: Hii wordt als pachter vermeld.

r.a. Cromstriien no. 48, 24 maart 1670: *Leendert Jans van Driell,* vader van wijlen *Hillegont Leenderts, gehuwd* met *Aris* Imants *van* de *Polder.*

idem, 26 november 1674: *Leendert Jans van Drie1* transporteert.

Kinderen:

1. *Hillegont van Driel,* † vóór 24 maart 1670, tr. *Aris Imants van de Polder.*

2. *Willem van Driel,* volgt Va,

Va. *Willem Leendertsz. van Driel,* schepen van Zuid-Beijerland 1680, 1681, † na 18 febr. 1683, tr. 1 ° (ondertr. Oud-Beijerland 14 aug. 1667; testis sponsi parens, sponsae sui iuris, als j.m. van Claaswael, wonende op de Claeswaelsche Sluys) *Leentge Michiels,* weduwe van *Cornelis Willems Hoochwerf,* wonende in den Hitzart; tr. 2° (wonende Oud-Beijerland, ondertr. aldaar 5 jan. 1670; attestatie naar Claeswael 25 jan. 1,670, testis *Jan Joosten* senior in Claeswael) *Trijntge Zmands,* wonende op de Oude Sluys onder Claeswael; zij hertr. Zuid-Beijerland 10 febr. 1690 *Gerrit Cornelisz. Huisman,* j.m. van Spijkenisse.

not. arch. Oud-Beiierland 548. 27 en 29 iuli 1669: Hii wordt vermeld als pachter van ca. 46 morgen.

idem 18 november 1670: Hij testeert: hij is bouman te Zuid-Beijerland en noemt zijn vader.'

idem 542, 23 september 1680: *Willem Leenderts van Driel* voogd over de kinderen van *Aris Zmanse van de Polder*.

not. arch. Klaaswaal 5099, 19 april 1682: *Willem Leenderts van Driel* transporteert 3 morgen 63 roe.

idem, 18 februari 1683: *Willem Leenderts van Driell,* zwager van *Beatris Aryens*.

Uit het tweede huwelijk:

1. *Lijsbet van Driel.*

not. arch. Piershil 6828. 8 oktober 1706: *Lysbet Willems van Driel,* j.d. te Zuid-Beijerland, zuster van *Leentie Willems van Driell,* gehuwd met *Willem Hordijk,* ziek zijnde, testeert. Erfgenaam haar stiefvader *Gerrit Cornelisx. Huysman.*

2. *Leentje van Driel* j.d. van Groot Zuid-Beijerland, wonende aldaar, tr. Zuid-Beijerland *4* april 1698 *Willem Jacobsz. Hordijk,* j.m. van Eendrachtspolder, wonende Groot Zuid-Beijerland. Beiden † na 1715.

3. *Leendert van Driel,* ged. Zuid-Beijerland 7 april 168 1.

4. *Hilleken van Driel,* ged. Zuid-Beijerland 21 nov. 1683 (get. Neeltje Willems), † jong.

5. *Hilletje van Driel,* ged. Zuid-Beijerland 23 sept. 1685 (get. Arie Imensz., Neeltje Willems).

IVb. *Bastiaen Jansz. van Driel.*

not. arch. Klaaswaal 5097a, 23 juni 1668: Op verzoek van *Bastiaen Jans van Driel, zoon* van *Jan Cornelisz. van Driell* en *Maertie Bastiaens,* wordt verklaard, dat 6 morgen eerst in het bezit was van *Cornelis Cleys van Driell.* schout van Klaaswaal, en daarna het bezit was van Jan *Cornelisz.* van *Driell.*

idem. 28 iuni 1668: *Emmetie Jans van Driel, Elisabeth Jans van Driel, Hilletge Jans van Driel, Hendrick* Jans van *Driel, Barbara* Jacobs *Visser,* Leendert Jacobs *Visser,* erfgenamen van *Maertie Bastiaens,* lest weduwe van *Jacob Leenderts Visser,* † te Klaaswaal, transporteren 4 morgen aan hun broeder Bastiaen *Jans van* Driel.

Kind:

Hendrick Bastiaensz. van Drie1 is zeer waarschijnlijk een zoon van *Bastiaen Jans van Driel,* volgt Vb.

Vb. *Hendrick Bastiaensz. van Driel,* tr. (als j.m. van Claeswael) Nieuw-Beijerland 6 dec. 1682 *Trijntje Joris,* j.d. van Spijckenis.

Kinderen:

1. *Ningetje van Driel,* ged. Nieuw-Beijerland 13 febr. 1684 (get. Magdalena Roobol).
2. *Maartje van Driel,* ged. Nieuw-Beijerland 25 nov. 1685 (get. Achen Joris).
3. *Leentje van Driel,* ged. Nieuw-Beijerland 21 dec. 1687 (get. Geertruy Ariens Vermaet), tr. aldaar 25 febr. 1714 (ondertr, 3 febr. met attestatie van Zuid-Beijerland) *Jan Aryens Vogelaer,* j.m. geb. en wonende aldaar, ged. aldaar 1 mei 1689, zn. van *Ary Jansen Voogelaar* en *Cornelia Krijnen Ligthart.*
4. *Maartje van Driel,* ged. Nieuw-Beijerland 16 dec. 1691 (get. Teuntje Huyge Bijl), tr. aldaar 29 mei 1710 (ondertr. 9 mei met attestatie van Goudswaard) *Cornelis Aryens Vogelaar,* j.m. geb. en wonende aldaar.
5. *Bastiaentje van Driel,* ged. Nieuw-Beijerland 26 dec. 1693 (get. Maddeleentje Leenders), tr. aldaar 15 juli 1714 (ondertr. 26 juni) *Cornelis Aryens Breur,* j.m. geb. te Alblasserdam.

IIIb. *Cornelis Cornelisz. van Driel,* geb. ca. 1581, schepen van Cromstrijen 1616, 1622, 1623, † vóór 15 mei 1625, tr, *Kuynera Bastiaens,* vermeld 1630, 1632 en 1635.

r.a. Cromstrijen no. '75. 2'7 mei 1604: *Cornelis Cornelisz. van Driel,* zoon van de schout.

idem, 9 april 1607: *Cornelis Cornelisx.* van *Driel,* oud ca. 26 jaar.

r.a. Cromstrijen no. 75, 15 mei 1625: De weduwe van *Cornelis Cornelisz. van Driel.*

r.a. Cromstrijen no. 76, 8 juni 1630 en 24 februari 1635: Kuynera Bastiaens weduwe van *Cornelis Cornelisz. van Dryel.*

idem 82, 23 februari 1635: Zij is schuldig.

idem 76, 6 augustus 1649: *Lijntge Cornelis van Dryel* heeft *f* 1010,— te vorderen. Haar ouders *Cornelis Cornelisz.* van *Dryel* en *Cuyniertge Bastiaens* worden genoemd.

not. arch. Klaaswaal 5097, 31 mei 1659: *Lijntgen Bastiaens,* weduwe van *Jacob Maertens Polderdijck,* oud-schepen van Cromstrijen, testeert. Legaat aan *Lijntge Cornelis,* gehuwd met Jan *Prs Smits.* Genoemd worden de kinderen van *Cuyniertgen Bastiaens. Neeltgen Bastiaens,* de kinderen van *Maertgen Bastiaens,* de kinderen van *Lijsbeth Bastiaens, Pietertgen Pieters* en Cornelis *Prs. van der Schoor.*

Kinderen:

1. *Lijntje Cornelisdr. van Driel,* tr. (als j.d. van en wonende te Claeswael) Westmaas 16 april 1650 *Jan Pietersz. Smit,* mr. kleermaker, wonende te Westmaes, weduwnaar van *Catelijntie Melse.*

Te Westmaas werd een kind van dit echtpaar gedoopt op 11 februari 1652 (get. *Annetje Cornelis wan Driel*).

r.a. Cromstrijen no. 50, 25 juni 1663: *Jan Pietersx. Smits* koopt 160 roe.

not. arch. Oud-Beijerland 539, 4 oktober 1667: *Jan Pietersz.* Smits, mr. kleermaker, en *Lijntgie Cornelis van Driel,* wonende te Westmaas, testeren.

2. *Annetje Cornelisdr. van Driel,* tr. *Jochum Jans Moerkercken;* hij hertr. *Emmetje Jans van Driel.*

r.a. Cromstrijen no. 76, 27 oktober 1655: *Jochum Jans Moerkercken,* weduwnaar van *Annetgen Cornelis van Driel,* dochter van Cornelis *Cornelisx. van Dryel* en *Cuyniertge* Bastiaens.

3. *Bastiaen van Driel,* volgt IVc.

IVc. *Bastiaen Cornelisz. van Driel.*

not. arch. Dordrecht no. 61, 29 januari 1646: *Bastiaen* Cornelisx. van *Driel,* wonende te Strijen, is getuige.

Hoge Vierschaar Strijen no. 9: *Bastiaen Cornelisz.* van *Driel* wordt vermeld 28 december 1653, 1 juni 1654 en 18 februari 1655.

r.a. Cromstrijen no. 50, 8 april 1665: *Bastiaen Cornelisx.* van *Driel* erfgenaam van *Jacob Maertens Polderdijck* en *Lijntge Bastiaens.*

Als een dochter van hem moet beschouwd worden:

Kniertje Bastiaensdr. van Driel, tr. *Jan Teunisz. Hoogwerf alias van Pelt.*

Sedert 5 september 1683 werden te Westmaas twee kinderen van dit echtpaar gedoopt, doopgetuigen *Aaltje Pieters en Maeycke Pieters.*

not. arch. Strijen 7056, 23 juni 1705: Boedel van wijlen *Jan* Thonis van *Pelt* en *Kniertie Bastiaens van Driel,* die aan de Westdijk van Strijen woonden.

IIb. *Adriaen Claesz. van Driel,* geb. ca. 1560, heemraad van den Uytterdijk (een polder onder Strijen) 1603-1617, schepen van Strijen 1610—1616, stedehouder in 1615 en 1616, tr. *Pleuntge Aryens,* † vóór 24 juli 1627 (weeskamer Strijen no. 2, fol. 16 v.—19 v.).

Aryen Cleysx. wordt in de jaren 1585-1589 en 1591 -1593 vermeld in de rekeningen van de polder het

Oudeland van Strijen, die zich te Puttershoek bevinden.
Domeinrekening Holland no. 2661 (jaar 1587) : Thienden van de clem: Dat eerste groote block is gecofft bij ***Arie Cleys*** *Hendricxs.*
idem no. 2663 (jaar 1589), fol. 48: In de clem: ***Adriaen*** *Claes* ***van Driel.***
idem, fol. 44 v.: Nyeuwelant van Cromstrijen: *Adriaen* ***Claes van*** Driel.
idem no. 2664 (jaar 1590), fol. 40 v.: ***Arien*** *Claessz. van Driel* koper van tienden in het Oudeland.
idem, fol. 48 v.: Thiende in de clem: ***Arien*** *Cleyssz.* van ***Driel.***
idem no. 2665 (jaar 1591), fol. 52: De Clem Tienden: ***Ariens Cbeysa. van Driel.***
idem no. 2666 (jaar 1592), fol. 34: *Arien Cleys* ***van Driel.***
Weeskamer Strijen no. 1, fol. 164, 21 januari 1610: *Adriaen* Claes van *Driel* is oom van Jacob, zoon van ***Arien Eeuwouts.***
Weeskamer Strijen no. 2, 16 v.—19 v., 14 juni 1630: Hendrick ***Adriaens van.*** *Driel, Cleys* ***Adriaens van*** *Driel, Cors Pieters* ***Spruyt*** weduwnaar van ***Emmetje*** *Aryens* ***als*** vader van ***Elisabeth*** *Corsen* en ***Aryaentje*** *Corssen* (de laatste gehuwd met Salomon *Jansz.* ***Houcxeweg), Engelbrecht Cornelisa.*** weduwnaar van Maritge *Aryens* als vader van *Lijntge* en Jan ***Engelbrechts,*** tesamen kinderen en kleinkinderen van wijlen ***Adriaen Claes van Drie1*** en wijlen *Pleuntge Aryens,* verdelen vele landerijen.
idem, fol. 33-34, 11 juli 1631: Kavelakte.

Kinderen:

1. ***Hendrick*** *van Driel,* volgt IIIc.
2. *Cleys van Driel, volgt* IIId.
3. *Emmefje Aryensdr. van Driel,* geb. ca. 1585, † vóór 27 nov. 1608, tr. ca. 1605 Cors *Piefers Spruyf.*

   Weeskamer Strijen no. 1, fol. 158-159, 27 november 1608: ***Adriaen Claes van*** *Driel,* grootvader van de twee kinderen van Cors *Pieters* ***Spruyt*** en wijlen ***Emmetje Ariens,*** geassisteerd met zijn zoon ***Hendrick Adriaens.***
4. *Maritge* ***Aryensdr. van Driel, † vóór 14*** juni 1630, tr. *Engelbrechf Cornelisz.*

IIIc *Hendrick Adriaensz. van Driel,* geb. ca. 1585, dijkgraaf van de Nieuwe Klem in 1652, 1653, † in 1654, tr. *Adriaenfje Spruyf,* † korte tijd vóór 29 mei 1674 (r.a. Strijen no. 58), dr. van *Pieter Corstiaens,* schepen van Strijen, en *Jorisje Woufers.*

Weeskamer Strijen no. 1, fol. 189-190, 29 februari 1612; idem no. 1, fol. 48, 14 juni 1615; idem no. 1, fol. 5, 19 april 1629; idem no. 2, fol. 74 v.—75, ca. 1636: ***Hendrik Adriaens van*** *Driel,* gehuwd met Aryaentie *Pieters,* dochter van ***Pieter Corstiaens Spruyt*** en *Jorisje Wouters.*
Hoge Vierschaar van Strijen, no. 9, 5 juli 1654: Gevisiteerd het dode lichaam van ***Hendrick*** Adriaens *van* ***Driel,*** verongelukt en verdronken in de Oude Haven.

Kinderen:

1. *Pieter van Driel,* volgt IVd.
2. *Adriaenfge Hendricksdr. van Driel,* † na *14 sept. 1691* (not. 7654), tr. 1° in 1649 *Huyg van Maasdam,* ged. Maasdam 7 dec. 1608, † tussen 31 maart 1654 en 5 sept. 1655, zn. van *Arien Leenderfsz.* en *Machtelt Piefers,* en weduwnaar van *Jannefje Jacobs Essenboom;* tr. 2° ca, 1656 *Isaak Craeyesfeyn,* geb. Strijen-Bonaventura in 1621, president-schepen van Strijen in 1685, † aldaar in 1709, zn. van *Gerrit* en *Jannigje Weda.*

   Het geslacht *Maasdam* is behandeld in de Nederlandsche Leeuw, jrg. 1963; het geslacht Craeyestein in De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1958.

3. *Pleunfgie Hendricksdr. van Driel,* tr. *Gerrif Maasdam,* geb. ca. *1625,* schepen van Strijen 1656, 1658, 1659, zn. van *Pieter Aryens* en *Jannegie Hendriks Weda:* hij hertr. 1° vóór 27 juli 1655 *Annefje Ingens Burgers,* 2° *Tanneken Ariens* en 3° *Neeltien Joosten.*

   Het eerste huwelijk van ***Gerrit Maasclam*** wordt niet vermeld in de genealogie *Maasdam* in De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1963, kol. 351.
4. *Emmerenfia (Emmetje) Hendriksdr. van Driel,* † na 10 mei 1660 (r.a. Strijen 58), tr. *Adriaen van Sfrijen,* secretaris van Strijen, † tussen 28 april 1660 (r.a. no. 58) en 10 mei 1660 (r.a. 58), zn. van *Claes Adriaansz. en Lijsbet Jacobs Goufswaard* (zie de stamboom van Doen Beyens).

   Hun zoon *Quirijn* was notaris te Strijen, in 1654 was *Quirijn* secretaris ald.
5. *Jorisgen Hendricksdr. van Driel,* † vóór *16* sept. 1654 (r.a. Strijen no. 58), tr. *Vas Thonisz. Timmer,* † vóór 16 sept. 1654 (r.a. no. 58).

   r.a. Strijen no. 58, 16 september 1654: Over hun kinderen is van de kant van de vader voogd Jan ***Corstiaens*** *van* der *Wercke* ***te*** Breda.
   r.a. Cromstrijen no. 76, 8 augustus 1655: Hun kinderen hebben te vorderen.
   Hoge Vierschaar Strijen no. 9, 6 september 1655: De voogden van de kinderen van ***Vas Thonis Timmer*** en *Jorisge* ***Hendriks van*** *Driel.*

IVd. *Pieter Hendriksz. van Driel,* geb. ca. *1615,* schepen van Strijen 1643, † vóór 3 maart 1654, tr. *Basfiaenfke Cornelisdr. Spruyf,* † vóór *3* maart 1654.

not. arch. Dordrecht no. 45, 26 maart 1649: *Pyeter* ***Henrycksa.*** *van Dryel* en ***Bastiaentke*** *Cornelis* ***Spruyt,*** wonende aan de Strijensche Westdijk, testeren.
r.a. Strijen no. 58, 3 maart 1654: ***Hendrick Adriaens*** *van* ***Driel,*** dijkgraaf van de nieuwe clem, grootvader van de kinderen van wijlen ***Pieter Henárix van*** Drie1 en ***Eastiaentgie Cornelis Spruyt*** benoemt *Quirijn van Strijen* tot voogd.
Weeskamer Strijen no. 2, fol. 127, 3 maart 1656: ***Hendrick*** *Adriaens* ***van Driel,*** grootvader van genoemde kinderen.
idem no. 2, fol. 154 v.-155, 19 september 1656: ***Gerrit*** *Cornelisz.* ***Spruyt,*** oom van de weeskinderen van wijlen ***Pieter Henáriks*** van ***Drie1*** en wijlen ***Bastiaentie*** *Cornelis.*

Zoon:

Cornelis Piefersz. van Driel, volgt Vc.

Vc. *Cornelis Piefersz. van Driel,* tr. 1° *Aartie Ofte d'Rijck;* tr. 2° ca. 1690 *Geertje Offen de Leeuw.*

not. arch. Klaaswaal no. 5098, 12 november 1678: *Cornelis Pieters* van ***Drie11*** en ***Aertien Otten*** testeren, wonende aan de Westdijk van Strijen.
r.a. Strijen no. 3, 18 mei 1678: *Cornelis Pieters* ***van Drie1*** koopt een huis aan de Westdijk van Strijen.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Basfiaenfie van Driel,* ged. Strijen 12 febr. 1679, † jong.
2. *Pieter van Driel,* ged. Strijen 13 juli 1680.
3. *Basfiaenfie van Driel,* ged. Strijen 15 febr. 1682, doopgetuige 21 maart 1704 te Strijen.
4. *Neeltie van Driel,* ged. Strijen 12 nov. 1684, † jong.
5. *Neeltie van Driel,* ged. Strijen 23 jan. 1689.

Uit het tweede huwelijk:

6. *Annefie van Driel, ged.* Strijen 11 nov. 1691.

7. *Otto van Driel,* **ged.** Strijen 14 maart 1694, tr. Westmaas 10 nov. 1715 (ondertr. 25 okt. als j.m. geb. te Strijen, wonende te Piershil) *Kommertje Cornelis Westdijk,* j.d. geb. te Group.
8. *Aartje van Driel,* ged. Strijen 25 nov. 1696.
9. *Arie van Driel,* ged. Strijen 23 aug. 1699.
10. *Gerrit van Driel,* ged. Strijen 21 maart 1704 (get. Bastiaentje Cornelis van Driel).
11. *Jan van Driel,* ged. Strijen 26 okt. 1707 (get. Aartje Teunis Dwarswaart).

IIId. Cleys *Adriaensz. van Driel,* geb. ca. 1587, schepen van Strijen 1625-1626, 1629-1633, 1638-1640, 1651—1652, dijkgraaf van de Oude Klem in 1651 en 1652, † tussen 28 febr. en 30 mei 1657, tr. *Maritge Anthonis,* † na 2 nov. 1654 (r.a. Strijen no. 58), dr. van *Antonis Bastiaens Verweel* (r.a. Strijen no. 1, 28 okt. 1651), schepen van Strijen 1605-1606, 1609-1615, 1617—1618, 1620-1623, 1625-1626, 1628-1631, 1633-1634, 1638.

r.a. Strijen no. 1 bevat vele gegevens over ***Cleys*** Adriaens van ***Driel.***
r.a. Strijen no. 58, 28 september 1656: Cleys ***Ariens van Driel,*** out omtrent 69 jaar,
idem no. 1, 2 februari 1657: ***Cleys*** Adriaens *van Driel* transporteert 2 morgen 360 roe in de Clem aan Cornelis Vos.
idem, 30 mei 1657: Cieys *van* ***Drie1*** is dood.

Kind:

Apolonia (Pleuntgie) Cleysdr. van Driel, † vóór 5 maart 1660, tr. korte tijd na 20 sept. 1650 (r.a. Strijen 1, 2 maart 1652) *Cornelis Vos,* schepen van Strijen 1651, 1659-1661, dijkgraaf van de Nieuwe Clem 1656, 1657, 1660, 1661, † tussen 27 april 1667 en 30 mei 1667, zn. van *Reynier* en *Maria van der Houck;* hij hertr. 1° *Maria Welborn* en 2° *Neeltje Corsse Spruyt,* weduwe van *Willem Jans Bosman.*

Cornelis ***Vos was*** een broer van ***Adryaen*** *Vos,* secretaris van Klaaswaal.
not. areh. Striien 7649. 31 augustus 1657: De Heer ***Cornelis Vos en"*** *Aplonia van Driel* testeren. Zie ook 7649. 5 maart 1660, en 7651. 28 maart 16'70.
idem 7650. 23 maart 1661: Testament van *Cornelis* ***Vos,*** dijkgraaf, en *Maria Welborn.*
idem. 4 mei 1664: *Cornelis* ***Vos,*** gehuwd met de weduwe van ***Willem Jans*** *Bosman.*
idem, 27 april 1667: Testament van Cornelis ***Vos*** en ***Neeltie Corsse Spruyt.***

IIc. *Jan Claesz. van Driel,* † vóór **17** mei 1611, tr. ca. 1597 *Maritge Jans; zij* hertr. te Strijen (ondertr. Ridderkerk le gebod 7 juni 1615) *Jop Everts;* j.m. van Ridderkerk+

Ik ben er niet geheel zeker van of ***Jan Claes*** van ***Drie1*** een zoon van Claes Hendricks is. Waarschijnlijk lijkt het mij wel, daar op 17 mei 1611 over zijn kinderen tot voogd van vaders zijde benoemd wordt *Adryaen* ***Claes wan Driel.*** Op 31 maart 1626 worden als voogden van Claes ***Jans van*** *Driel* vermeid *Hendrick* ***en*** *Claes* ***Adriaens van Drie1*** (zie sub IIIe). Het leek mij juist ***Jan Claes*** van *Driel* in deze genealogie op te nemen.
Weeskamer Strijen no. 1, fol. 16 v., ca. 1606: ***Jan Claes van*** *Driel* is erfgenaam van ***Pieter Eeuwoutsen*** en *Maritge* ***prs ?***
Weeskamer Strijen no. 1, fol. 1, 17 mei 1611: Benoeming van voogden over de weeskinderen van Jan Claes van *Driel* en ***Maritge Jans.*** Van vaderszijde ***Adryaen*** *Claes* ***van Driel, van*** moederszijde ***Pieter Jans Outraet.***
Idem, fol. 205 v., 4 april 1613: ***Maritge lans,*** weduwe van ***Jan Claes van Driel,*** geassisteerd met ***Antonis Bastiuens Verweel,*** Adriaen ***Claes*** van *Driel* en ***Pieter Jans Jonxte*** (!) voogden, op 17 mei 1611 aangesteld, over ***Ariaentje,*** oud 14 jaar, *Annetge,* oud 12 jaar, ***Claes,*** oud 11 jaar, *Lijsbeth,* oud 6 jaar, ***Jan,*** oud 5 jaar, en ***Ariaentge,*** oud 2 jaar.

Kinderen:

1. *Ariaentje van Driel,* geb. ca. 1598.
2. *Annetge van Driel,* geb. ca, 1600.
3. *Claes van Driel,* volgt IIIe.
4. *Lijsbeth van Driel,* geb. ca. 1606, tr. (met attestatie van Strijen, als *Elisabeth Jans van Drie1* j.d. van Strijen) Rotterdam (Geref.) 18 dec. 1640 *Herman Barents de Voocht,* j.m. van Bremen.

r.a. Strijen no. 59, 26 november 1667: *Lijsbeth* ***Jans wan*** *Driel* geeft procuratie in verband met de nalatenschap van wijlen haar broer ***Jan Jans van Driel.***

5. *Jan Jansz. van Driel,* geb. ca. 1607, coopman in granen te Strijen, † tussen 26 maart en 11 mei 1667, tr. 1° (als j.m. van Strijen) Zwijndrecht 28 febr. 1638 (ondertr. Dordrecht 14 febr.) *Adriaentje Hendricks,* van Dordrecht, weduwe van *Claes Ariense Molenaer,* wonende Vleeschhoudersstraat aldaar, hij wonende Nieuhaven aldaar: tr. 2° Rotterdam (Geref.) 10 sept. 1641 (ondertr. 11 aug.) *Grietje Jurriaens,* weduwe van *Engel Francken,* wonende op de Bierhaven, hij wonende op de Wijnhaven aldaar. Zij leeft 26 maart 1670 en † vóór 16 dec. 1673 (r.a. Strijen no. 58).

Jan Jans van *Driel* wordt vele malen vermeld in not. arch. Strijen 7649, 7650 en 7651. Wij noemen:
not. arch. Strijen 7649, 21 maart en 2 april 1656: ***Jan*** Jans van *Driel,* broeder van ***Maritgie Joppe, ge***huwd met ***Pieter Jans*** *Charlee* ***te*** Cannusvliet.
idem, 15 juli 1656: hij wordt vermeld als „coopman van graenen".
idem, 19 juli 1659: ***Griettie Juriaens,*** huisvrou van Jan Jans van ***Driel,*** testeert. Noemt haar jongste zuster ***Lijsbet Juriaens.*** de kinderen van Tomas *Juriaens, Tamar Juriaens* gehuwd met ***Willem*** *Crijnen* ***etc.***
Gemeentehuis te Strijen, doos no. 43, 1667: ***Griettie*** *Jurriaens,* weduwe van *Jan* ***Jans van*** *Driel,* ***Aerjaentgie*** Jans van Drie1 gehuwd met *Claes* ***Meesxe van der*** *Raet,* ***Jan Claes*** van *Driel,* de kinderen van ***Maeycke Joppe*** halfzuster van Jan Juns van ***Driel, Pieter Jans*** van ***Walevelt*** gehuwd met *Marijtge Pieters Charlee.*

6. *Ariaentge Jansdr. van Driel,* geb. ca, 1610, begr. Schiedam 9 febr. 1675, tr. (als. j.d. van Strijen) Rotterdam (Geref.) 23 mei 1645 (ondertr. 7 mei) *Claes Meesz. van den Raedt,* „j.m. van Schevelingen, beyde woonende in de Bogaertstraet", grootschipper in 1670, † na 9 febr. 1675.

not. arch. Schiedam, no. 770, 18 september 1650: ***Ariaentje*** Jans *van* ***Driel,*** huisvrouw van ***Claes*** *Meesz. van den Raet,* halfzuster van Engeltje ***Joppen,*** j.d. te Schiedam.
idem 754, 11 februari 1670: *Aryaentgen* ***Jans wan*** *Driel,* huisvrouw van ***Claes*** *Meesz.* van den *Raedt,* grootschipper, wonende te Schiedam, testeert. Zij verwijst naar een testament van 5 februari 1659 voor nots. Delphius te Rotterdam.

IIIe. *Claes Jansz. van Driel,* geb. ca. 1601, tr. 1 ° (als j.g.) Rotterdam (Geref.) 5 april 1626 *Merretje Ariens,* weduwe van *Fob Fobsoon van Driel,* „Woonen omtrent de Boomkens"; tr. 2° Rotterdam (Geref.) 24 febr. 1637 (ondertr. 8 febr.) *Maertje Koene,* weduwe van *Mees Jansse,* „beyde woonen op de Wijnhaven".

nots. van der Hagen te Rotterdam no. 105, 31 maart 1626: Claes *Jansz.* ***van Drie1*** Jongesel met zijn voogden

Hendrick en Claes Adriaens van Driel richt huwelijkse voorwaarden op met *Merretje Ariens, weduwe* van *Fop Foppens van Driel.* Haar oom is *Claes Dircxsz. Vos.* Zij erfde van *Adriaen Jansz.*, schipper van Nieuwerkerk.

Haar eerste huwelijk vond plaats Ridderkerk 22 januari 1612 (le gebod 1 januari), zij is dan j.d. van Nieuwerkerk. *Fop Foppens was* een zoon van Fop *Cleysz. van Driel,* schout van Ridderkerk.

Uit het tweede huwelijk:

1. *Jan Claesz. van Driel,* ged. Rotterdam 11 mei 1638 (get. Lijsbet Jans, Ary Schagen, Cornelis Langevelt), schippergast, tr. (als j.m. van Rotterdam) 's-Gravendeel 19 nov. 1666 (ondertr. Dordrecht 31 okt.) *Maria Pieters,* j.d. van 's-Gravendeel, beiden wonende te Dordrecht.
2. *Lijsbet Claesdr. van Driel* (ook uit het tweede huwelijk?).

r.a. Strijen no. 59. 26 november 1667: *Lijsbet Claes van Driel,* wonende *te* Rotterdam, geeft procuratie aan haar broer *Jan Claes van Driel,* wonende te Dordrecht; zij zijn erfgenamen van hun oom *Jan* Jans van *Driel.*

not. arch. Strijen 7651, 19 januari 1668: *Jan Claes van Driel,* zijn zuster *Lijsbet Claes van Driel, Marijtgie Pieters* weduwe van *Pieter Walevelt,* erfgenamen van *Jan Jans* van. *Driel.*

In de weeskamer van Strijen vond ik enkele gegevens over personen van de naam *Van Driel,* die ongetwijfeld met het behandelde geslacht in verband staan, doch die ik niet kan aansluiten.

a. *Cornelis Henricxsz. van Driel,* tr. *IJchie Pieters Aertmans,* zuster van *Jan Pieters Aertmans.*
Volgens Weeskamer Strijen no. 1, 274-274 v., 29 juli 1623 is hij alsdan reeds overleden en vader van de volgende kinderen. (Ook compareert *Adriaen Hendrix* van *Driel)* :
   1. *Hendrik Cornelis,* oud 11 jaar en 6 maanden,
   2. *Maritge Cornelis,* oud 10 jaar.
   3. *Pietertge Cornelis,* oud 5 jaar, tr. *Jan Cornelisz. Steenberg:* hij hertr. Hendrik Ido Ambacht 10 juli 1644 (ondertr. 4 juni als wedr. van *Pietertje Crelis van Driel,* wonende Strijen) *Henrixse Gerrits,* j.d. van Hendrik Ido Ambacht.
   4. *Emmetje Cornelis,* oud 3 jaar en 6 maanden.
   5. *Cornelia Cornelis,* oud 1 jaar.

b. *Barbara Henrixs,* weduwe van *Aryen Cornelisz. Kleyn is* volgens Weeskamer Strijen no. 1, 101-101 v., d.d. 4 maart 1621 een zuster van *Cornelis Henricks van Driel,*

c. In Weeskamer no. 1, fol. 101, 31 maart 1622 is sprake van *Jacob Coenraets,* gehuwd met *Maritge Cornelis van Driel,* weduwe van *Jan Obrecht,* die eerder gehuwd was met *Maritge Pieters.*

d. Not. arch. Oud-Beijerland no. 537, 6 febr. 1655: Mr. *Balten Baltens Bol,* chirurgijn te Strijen, richt, als weduwnaar van *Bastiaentje Ariens van Driel,* huwelijkse voorwaarden op met *Aefgie Pieters de Man.*
Misschien was *Bastiaentje* een dochter van *Aryen Hendriks van Driel,* † vóór 28 nov. 1634 volgens Weeskamer Strijen, no. 2, fol. 62.

e. Ik acht het waarschijnlijk, dat de onder 1 genoemde Claes *Hendricks* een zoon *Hendrik* had, die mogelijk de vader was van enige van de bovengenoemde personen. Inderdaad wordt in de domeinrekening van Holland (Strijen) no. 2660 over het jaar 1586 genoemd *Hendrick Cleyss* als bruycker van 25 morgen in Nieuw-Cromstrijen.

Het geslacht Draeck uit Varik,

door J. A. W. SWANE WZN.

1. *Jan Cornelisz. Draeck,* nabuur te Varik, † vóór 11 maart 1679, tr. *Neesken Lamberts,* † na 14 jan. 1686.

Zij wordt 11 maart 1679 vermeld als „weduwe *Jan Cornelissen Draeck* nabuer tot Varick" [1].

14 jan. 1686 worden als belending opgegeven „de weduwe en de Erfgenamen van *Jan Cornelissen Draeck*" [2].

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis,* volgt IIa.
2. *Lambert,* volgt IIb.
3. *Peter,* volgt IIc.
4. *Neesken Draeck,* geb. te Varik, † Herwijnen na 16 januari 1692, tr. *Govert Verploegh,* heer van Hellouw (sedert 1712), geb. te Hellouw, ged. Herwijnen 13 april 1656, collecteur der verpondingen te Herwijnen 1699, commissaris der artillerie-paarden ten dienste der Verenigde Nederlanden 1702—'06, schepen in het Hoge Gericht van Tuil 1708—'16, richter en Heemraad te Herwijnen 1712—'16, † Herwijnen 15 juni 1716, zn. van *Hendrick Hendricksz. Verploegh,* timmerman en molenmaker, nabuur en buurmeester te Hellouw, commissaris van de tochtpaarden, aannemer en contractant van kanonpaarden, en *Mariken Ariensdr. de Jongh.*

Zie Nederl. Patriciaat 1918. blz. 383. en Gens Nostra jrg. 1960, blz. 153 e.v.

Mutueel testament van het echtpaar *Verploegh-Draeck 16* jan. 1692 [3]. Zij laten te Varik kinderen dopen.

In een akte van 24 april 1703 wordt gesproken over „gecoghte legerwagens" van Govert *Verploegh, Cornelis Draeck* (IIa) en *Peter Draeck* (IIc) [4].

5. *Jenneke Draeck; zij* wordt herhaaldelijk als getuige genoemd bij dopen van kinderen van haar broeders en van haar zuster.
6. *Johan,* volgt IId.

IIa. *Cornelis Draeck,* schout van Varik, † na 2 juli 1716, tr. *Ercken Gecrits.*

Op 2 juli 1716 [5] wordt ter instantie van *„Cornelis Draeck,* Scholtis tot Varick in Thiel" een verklaring onder ede afgelegd door *Joost Lamberts Verhuysen,* inwoner van Tongelre, inhoudende, dat hij in 1709 als legerknecht voor die *Cornelis* Draeck met drie yaarden vonder de 48 paarden aangenomen door *Peter Draeck* van *Christiaen Verseyl* — had gediend te velde onder de Engelse legertrein; even verder in die verklaring is sprake van diezelfde „16 gespan wagepeerden, die *Peeter Draeck* in 1709 onder den commissaris *Verzeyl* hadde gelevert". Kennelijk was deze *Peter Draeck de* onder IIc genoemde broeder van *Cornelis.*

Heel wat vaker compareert hij als schout van Varick in de bescheiden van dat dorp zelf, zulks veelal met één

1) Varik C 190, f. 113, 135 en 136v.
2) Varik C 191, f. 256v.
3) Varik C 192, f. 1.
4) Varik C 24, f. 300.
5) Nuenen, R 59.

of meer van zijn zonen, Jan, ***Gerrit*** en/of ***Hendrick,*** of anders tezamen met zijn broeder ***Peter. Zo*** alleen in een acte van transport op 14 jan. 1680 [6]), als „*Cornelis* Jansen ***Draeck".*** Samen met *Cornelis Verploegh* op 12 juni 1692 [7]), wanneer er sprake is van een contract dd. 4 juni 1692 over levering van tien wagens, waarvan de ene helft met 4 paarden en de andere helft met 3 paarden besnannen. omme te dienen tot transport van bagagie. Een paar jaar eerder „*Cornelis Janszn. Draeck*" ***als*** borg op 1 jan. 1688 [8]). Met zijn zonen Jan en ***Gerrit,*** ca. 1700 [9]). Als vader van zijn toenmaals nog onmondige zoon Jan, als „*Cornelis Jansen* ***Draeck,*** Schout van Varick" in 1702 [10]). Met zijn broeder ***Peter Draeck*** in 1703 [11]). Wederom met die ***Peter Draeck,*** nu uitdrukkelijk zijn broeder genoemd, ontmoeten we hem als „*Cornelis* ***Draeck,*** Scholtis van Varick" op 22 mei 1703 [12]). Andermaal met ***Peter Draeck*** op 18 mei 1706 [13]). En voorts 26 maart 1707 [14]), ter zake van ingebod op hen met zijn beide zonen ***Gerrit*** en *Henricus* ***Draeck.*** Op 19 aug. 1707 [15]) compareert zijn zoon Gerard *Draeck,* bij wie hijzelf, *Cornelis Draeck,* als schout van Varik. zich voegt. Op 19 aug. 1707 [16]) compareert hij wederom, nu met zijn zoon *Henricus* ***Draeck.*** Op 20 sept. 1707 [17]) blijft hij borg voor zowel zijn zoon *Henricus* ***Draeck.*** als ook ziin zoon Gerard ***Draeck.***

Op 20 febr. 1708 [18]) is weer sprake van „30 gespan peerden in den train van Engelandt des jaars 1697", waarvoor uit zijn goederen, als uit die van Cornelis ***Draeck*** schout tot Varick, „coop gewesen" werd. Nogmaals compareren zijn beide zonen ***Hendrick*** en ***Gerrit Draeck,*** op 1 maart 1707 [19]), voor wie hun vader andermaal borg blijft in een volgende acte dd. 26 maart 1707 [20]).

Uit dit huwelijk:

1. Gerard, volgt IIIa.

2. *Arnold Draeck,* ged. (herv.) Varik 11 januari 1682, woonde in 1717 te Nuenen, † vóór 17 okt. 1744.

   Op 23 juli 1717 verleende hij, wonende te Nuenen, volmacht aan zijn broeder ***Johan Draeck,*** secretaris van Asten en Ommel, om in de stad Zaltbommel een som gelds te innen van *Peeter Draeck,* welke deze hem sinds juni 1706 schuldig was [21]).

   Op 17 okt. 1744 verleent ***Johan Draeck,*** oud-secretaris van Asten, wonende te Aarle-Rixtel, volmacht aan *Adriaen* ***Draeck.*** drossaard van Geldrop. om uit zijn naam te Varik van de verkoper der goederen van wijlen ***Arnold Draeck*** in te vorderen de som gelds, die hij, ***Johan Draeck,*** voor voornaemde ***Arnold Draeck*** betaald en voorgeschoten had [22]).

3. *Hendrik Draeck,* heer van Rixtel (sedert 1716), luit.-kolonel, ingenieur en directeur van 's Lands Fortificatiën in Ctatendienst, † ongehuwd, begr. Maastricht 18 april 1746 (zie ook de taxatie en spec. lijst voor de Collaterale Successie [23])).

   Als luitenant-kolonel, ingenieur en directeur van 's Lands Fortificatien en kapiteyn van een Compagnie

6) Varik C 191, f. 256v.
7) Varik C 192, f. 16.
8) Varik C 191, f. 337.
9) Varik C 24, f. 102.
10) Varik C 24, f. 255.
11) Varik C 24, f. 296.
12) Varik C 24, f. 309.
13) Varik C 26, f. 1.
14) Varik C 26, f. 50v.
15) Varik C 26, f. 90.
16) Varik C 26, f. 90.
17) Varik C 26, f. 95.
18) Varik C 26, f. 138.
19) Varik C 26, f. 49.
20) Varik C 26, f. 51.
21) Asten R 114. f. 230.
22) Aarle-Rixtel' R 109, f. 134v.
23) Aarle-Rixtel 131, dd. 10 jan. 1747.

Pontons komt hij verscheidene malen voor in de Bossche Stadsrekeningen. maar ook reeds. toen hij in Strick-Griffier [24]) op '22 dec. 1716 het Adellijk Huys van Rixtel — het „Gulden Huys" dus — verhief na dit van ***Hendrick*** *Vermeulen,* mulder van Aarle-Rixtel, met volmacht van *Adolph* ***van der*** *Meulen* gekocht te hebben. Opgevolgd werd hij in dit leen als „Heer van Rixtel" in Strick-Griffier [25]) op 22 juni 1747 door *Cornelis* ***Draeck,*** zijn neef en enige erfgenaam. Wat later zien we hem het leen verwerven van het Cijnsboek van Aerle-Rixtel en wel 11 febr. 1722 [26]), waarin hij al evenzeer 22 juni 1747 door genoemde Cornelis Draeck werd opgevolgd.

Op 22 febr. 1732 [27]) wordt van hem gezegd, dat hij 7 mei 1729 de hoeve „De Groote Bottel", gelegen te Deurne, maar voor een deel op Asten's gebied, bezocht zou hebben, zijnde deze hoeve toebehorende aan ***Johan Draeck.***

Een paar jaar later compareert hij 14 jan. 1736 [28]) als lasthebber van weer deze *Johan* ***Draeck,*** die nu „sijn broeder" heet, zulks in verband met kooppenningen te Asten (alwaar deze ***Johan Draeck*** secretaris was).

Op 1 aug. 1740 [29]) transporteert hij enig goed. Als crediteur in de boedel van wijlen Juffr. de weduwe ***Johan Draeck*** compareert hij 22 juli 1740 [30]), waarbij nevenbij blijkt, dat *reeds* voordien op 14 maart ***van*** dat jaar door *Adriaen* Draeck in qualiteit van „curateur" de huisgenoten der overledene waren aangemaand tot het inleveren van een inventaris harer goederen. (Als weduwe blijkt aldus deze stiefmoeder van *Adriaen* ***Draeck*** gewoond te hebben bij de Wed. Nicolaas *Verbeek* en ***Johan. Nicolaas*** *Verbeek* te Aarle-Rixtel.)

Hendrick Draeck, andermaal als „Directeur van 's Lands Fortificatieen en Capiteyn van een Compagnie Pontons", compareert ook begin maart 1743 [31]) bij een verhuur en slechts een paar dagen later op 15 maart 1743 [32]) compareert hij wederom, constituerende Gerrit de *Jode,* schout tot Varick. Op 6 jan. 1744 compareert hii in 5 diverse huur-acten [33]). Ook in het Schepenprotocol van Lierop [34]) ontmoet men hem.

In 's-Hertogenbosch ziet men hem als peter bij de doop op 15 jan. 1740 van een kind van *Peter* ***Ze*** *Fèvre.* En wijders aldaar op 2 mei 1741 [35]), als aan hem en twee anderen een kavel in de Boomse Hoeve te Lierop wordt overgedragen. In zijn testament voor een Bossche notaris op 28 aug. 1744 [36]), heet hij te 's-Hertogenbosch woonachtig en benoemt hij tot zijn erfgenaam zijn „Neef, de Heer *Cornelis* ***Draeck,*** Luitenant van de blekke pontons" onder gehoudenis aan des erflaters broeder, ***Johannes Draeck*** *f* ***600*** per jaar in 4 distincte termijnen uit te keren.

Ten slotte vindt men ter requisitie van „*A. Leempoel,* bloedverwant nomine uxoris van den overledene" nog de inventaris der goederen op het kasteel van wijlen ***Hendrick Draeck,*** „Heer van Rixtel, etc." [37]).

4. *Marycken Draeck,* ged. (herv.) Varik 5 sept. 1687, tr. ..... *Mels.*

   Uit dit huwelijk sproot slechts één dochter Cecilia ***Ercken*** *Mels,* nog minderjarig op 22 juni 1740, omtrent wie men nadere gegevens zal vinden in de aantekeningen bij Gerard ***Draeck*** (IIIa)

24) R.A. 's-Hertogenbosch R 1326, f. 368.
25) R.A. 's-Hertogenbosch R 1333. f. 99.
26) R.A. 's-Hertogenbosch R 1326, f. 344.
27) Aarle-Rixtel R 108, f. 12v.
28) Aarle-Rixtel R 108, f. 150.
29) Aarle-Rixtel R 109, f. 41v.
30) Aarle-Rixtel R 109, f. 39v.
31) Aarle-Rixtel R 109. f. 93.
32) Aarle-Rixtel R 109, f. 106v.
33) Aarle-Rixtel R 109, f. 121-127.
34) Lierop R 25, f. 10, dd. 17 maart 1744, R 29, dd. 9 okt. 1743, en R 29, dd. 25 nov. 1743.
35) 's-Hertogenbosch R 1735. f. 247.
36) N 3210.
37) Aarle-Rixtel R 109, f. 177, dd. 26 april 1746.

5. *Johan Draeck*, ged. (herv.) Varik 20 mei 1689, secretaris van Asten (1714—'28), kerkmeester aldaar (1716), daarna schepen van Aarle-Rixtel, collecteur der verpondigen aldaar, † ongehuwd, begr. Aarle-Rixtel 15 nov. 1746.

Deze *Johan Draeck* dient wel te worden onderscheiden van zijn gelijknamige neef *Johan Draeck* (IIIb). Van Sasse van IJsselt in zijn Oorkonden van Rixtel, blz. 17 e.v., identificeert ten onrechte deze *Johan* (IIa, 5) met zijn voormelde neef *Johan Draeck* (IIIb).

'Hij werd tot secretaris van Asten benoemd als opvolger van Pieter ven der *Lith* [38], *als* hoedanig hij niet eerder dan begin 1714 in het Schepenprotocol van Asten voorkomt. Hij bleef als zodanig te Asten in functie tot midden 1728. waarna hij al spoedig te Aarle-Rixtel als schepen optrad. In het Astense schepenprotocol tekent hij als secretaris laatstelijk op 10 maart 1728 (Asten R 116) en zijn opvolger Van Cotshausen voor het eerst op 6 dec. 1729.

Hij was ook kerkmeester te Asten, zo op 17 febr. 1716 [39].

In 1732 bleek hij ook nog buiten Aarle-Rixtel gegoed, zo in Deurne, waar hij, als hoger al aangestipt, de hoeve „De Groote Bottel" bezat [40].

Ook als Collecteur der Verpondinghe zien we hem optreden op 17 juli 1735 en 21 nov. 1737 [41]. Op 26 juli 173742) zien we hem in verband met de hoeve „De Groote Overbrugghe", toebehorende aan *Hendrick Draeck*. *Nog* altijd is hij schepen van Aarle-Rixtel op 2 aug. 1743 [43], doch zijn einde in 1746 is nabij. 18 Januari 1744 geeft hij als „out-Secretaris van Asten en tegenwoordigh regerend Schepen van Aarle-Rixtel opdracht tot een proces tegen zijn voormalige dienstmeid in Asten [44]. 19 Juni 1745 [45] verklaart hij de president en een zijner collega-schepenen tot ..„schelmen", met wie hij verklaart liever niet in één bank te willen zitten.

Op 15 nov. 1'746 [46] treft men dan de inventaris der goederen aan van „*Johan Draeck* ter requisitie van *Cornelis Draeck* en *Anthony Leempoel*". Tenslotte op 20 ian. 1747 [47] de Taxatie en Spec. Lijste van *Johan Draeck's* goederen, gelegen in Asten, Deurne, Helmond en Aarle-Rixtel, en op 23 dec. 1746 [48] dezelfde stukken omtrent zijn goed aldaar gelegen. Nog op 17 maart 1762 [49] wordt voor Cornelis *Draeck* verklaard, dat deze als erfgenaam van zijn overleden „Oom *Jan Draeck*" nog een en ander verschuldigd is te voldoen, alhoewel hij, Cornelis, maar voor een derde deel erfgenaam was; hij zou echter zelf beloofd hebben nochtans alles te betalen.

Een paar jaar voor zijn verscheiden huurde Johan *Draeck* op 31 dec. 1742 [50] nog een huis te Aarle-Rixtel.

Met zijn broer *Hendrik Draeck* werd *Johan* vermeld *op 6* sept. 1734 [51].

IIb. *Lambert Draeck*, secretaris van Varik, † tussen 12 febr. 1702 en 24 maart 1705, tr. *Mijntje Willems*.

Hij wordt als secretaris van Varik genoemd op 10 juli 1701 [52].

Hij verpandt enig goed op 12 febr. 1702 [53].

Op 24 maart 1705 blijkt hij te zijn overleden, want alsdan wordt aanspraak gemaakt op goederen, bij *Lambert Draeck* nagelaten [54].

Uit dit huwelijk:

1. *Johan, volgt* IIIb.
2. *Cornelis Draeck*, ged. Varik in maart 1690 (getuige: Jenneken Jansen Draeck).
3. *Mijntje Draeck*, ged. Varik 11 sept. 1691 (getuigen: de Heer Peeter Draeck en Johan Willems).
4. *Hendrick*, volgt IIIc.

IIc. *Peter Draeck*, vermeld als leverancier van paarden en wagens aan het leger, † na 18 mei 1706, tr. Varik 7 mei 1699 *Susanna van Couwenbergh*, geb. te Rumpt.

Men zie voor hem nader de akten, vermeld bij zijn broeder Cornelis *Draeck* (IIa).

Op 24 febr. 1703 is hij partij in een procedure in verband met legerdienst van Engeland [55].

Op 9 nov. 1703 blijft hij voor iemand borg [56].

Uit dit huwelijk:

Johannes Draeck, ged. Varik 26 nov. 1699 (getuigen: Jan Draeck en Jenneken Dsaeck).

IId. *Johan Draeck*, † vóór 22 aug. 1699, tr. *Wendelina van Kessel; zij* hertr. 's-Hertogenbosch (voor schepenen) 22 aug. 1699 *Johannes van Meerwijk*, koopman aldaar.

Op 22 aug. 1699 werd een boedelinventaris opgemaakt bij gelegenheid van het hertrouwen van zijn weduwe *Wendelina van Kessel* [57]; er waren uit het huwelijk toen drie kinderen in leven.

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Catharina Draeck*, woonde, ongehuwd, te 's-Hertogenbosch, † na 16 mei 1743.

   Zij compareert op 16 mei 1743 [58].

2. *Elisabeth Draeck*, † na 21 febr. 1759, tr. *Gerardus Deckers*, koopman in wijnen te 's-Hertogenbosch, † tussen 30 mei 1747 en 29 april 1749.

   Van 1725 tot 1735 laten zij te 's-Hertogenbosch acht kinderen dopen.

   Zij testeren op 30 mei 1747 [59].

   Zij compareert te 's-Hertogenbosch als weduwe in N 3213, f. 209 op 29 april 1749 [60] en verder op 8 april 1752 [61], waarin haar stiefvader *Johannes van Meerwijk* wordt genoemd.

   Zij testeert op 3 jan. 1752 [62]; ten slotte nog op 24 sept. 1754 [63] en op 21 febr. 1759 [64].

3. kind, in leven op 22 aug. 1699.

IIIa. *Gerard Draeck*, begr. Varik 6 nov. 1742, tr. N.N., begr. Varik 11 januari 1748.

Als te Verick woonachtig was hij één der administrerende voogden over *Cecilia Ercken Mels*, nog minderjarige dochter van *Marijcken Draeck* (IIa, 4) en haar man, zo 22 juli 1740 [65], als er sprake is van

38) *Pieter van der Lith* was de schoonvader van *Johan*'s gelijknamige neef *Johan Draeck* (IIIb) en werd te Asten begraven 12 april 1713 (blijkens Asten R. 113).
39) Asten R 114, f. 147v.
40) Deurne R 128, f. 215v, dd. 29 juli 1732, en 's-Hertogenbosch R 427, dd. 24 juli 1732.
41) Aarle-Rixtel R 108.
42) Aarle-Rixtel R 108.
43) Aarle-Rixtel R 109. f. 111.
44) Aarle-Rixtel R 10, f. 127.
45) Aarle-Rixtel R 109, f. 144v.
46) Aarle-Rixtel R 109. f. 193.
47) Aarle-Rixtel R 131.
48) Deurne R 132, f. 241.
49) Aarle-Rixtel R 110, f. 208v.
50) Aarle-Rixtel R 109, f. 91v.
51) N 1270.
52) Varik C 24, f. 196.
53) Varik C 24, f. 237.
54) Varik C 25, f. 12.
55) Varik C 24, f. 296.
56) Varik C 24, f. 337.
57) N 2876, f. 133.
58) N 3210, f. 91.
59) N 3212, f. 138.
60) N 3213, f. 209.
61) N 3216, f. 86.
62) N 3216, f. 1.
63) N 3217, f. 249.
64) N 3219.
65) Aarle-Rixtel R 109, f. 38.

Hendrick Draeck, heer tot Rixtel, enz. (IIa, 3) en diens broeder, Johan. ***Draeck*** (IIa, 5), als „bloet-oomen en toesiende voogden".

Uit dit huwelijk:

1. *Johan Draeck,* ged. Varik 2 sept. 1712, † vermoedelijk jong.

2. *Cornelis Draeck,* heer van Rixtel, luitenant der „blikken" pontonniers (1746). later president-schepen van Aarle-Rixtel, begr. Aarle-Rixtel 18 juli 1765, tr. *Maria Catharina Rachel,* † na 29 juli 1772.

   Op 28 sept. 1765 [66]) wordt zijn weduwe zijn erfgenaam-usufructair en zijn zuster ***Ercken Draeck,*** weduwe van ***Anthony Leempoel,*** zijn erfgenaam genoemd. Zijn huwelijk bleef dus kinderloos.

   Hij was enige erfgenaam van zijn oom ***Hendrik Draeck*** (IIa, 3) en één der drie erfgenamen van zijn eveneens kinderloze oom Johan ***Draeck*** (IIa, 5). Als erfgenaam van zijn oom ***Hendrick*** voornoemd was hij heer van Rixtel, weshalve hij dan ook als diens opvolger in zijn leengoederen vermeld staat in Strick-Griffier [67]).

   Als erfgenaam van zijn oom ***Hendrick Draeck*** heet hij luitenant van de „blikken Pontoniers" in 1744 [36]). Later was hij (president-)schepen van Aarle-Rixtel, zo 5 april 1753 [68]) en 5 febr. 1762 [69]).

   Op 21 juni 1'758 [70]) verstrekt zijn vrouw hem opdracht zekere goederen te Varik te verkopen.

   Zijn weduwe compareerde op 24 juli 1765 [71]) en op 3 sept. 1766 [72]). In 1766 en 1768 [73]) nog tal van verhuringan door zijn weduwe. Ten slotte op 29 juli 1772 [74]) harerzijds een missie naar 's-Gravenhage voor leenverheffing.

   Cornelis ***Draeck*** zelf had kort vóór zijn dood alles in Aarle-Rixtel verkocht te Helmond op 12 mei 1762.

3. *Ercken Draeck,* † na 16 dec. 1785, tr. *Anthony Leempoel,* schout van Varick, begr. aldaar 12 febr. 1761.

   Op 16 dec. 1785 transport door haar als weduwe [75]).

IIIb. *Johan Draeck,* ged.(herv.) Varik 18 juli 1683, drossaard van Geldrop, erfsecretaris van Nuenen, Gerwen, Tongelre en Opwetten en secretaris van Mierlo, † in 1733, begr. te Nuenen, tr. 1° Asten 12 aug. 1708 *Johanna van der Lith,* dr. van *Pieter van der Lith,* secretaris van Asten, en *Maria van Gils;* tr. 2° *Elisabeth Hendrina van Keppel Fox,* † tussen 19 okt. 1737 en 2 juni 1742.

   Volgens Strick-Griffier [76]) verhief hij de Erf-Secretary van Tongelre, gekocht voor schepenen van 's-Hertogenbosch, op 23 jan. 1705; tot 1733 bleef hij aldaar in functie [77]).

   Nog 27 nov. 1721 treedt hij op als voogd zijner beide kinderen uit zijn eerste echt.

   Op 15 jan. 1734 [78]) compareert zijn tweede vrouw als weduwe en verhuurt de „Heihoeve". Zij huurt enig goed op 19 aug. 1735 [79]).

   Hij, *Johan* ***Draeck,*** verwekt een natuurlijke dochter, ***Maria Draeck,*** die door zijn zoon met een legaat bedacht werd. Vermoedelijk is zij dezelfde als de ***Maria Draeck,*** die op 9 nov. 1735 [80]) als dienstmaagd van de deurwaarder ***Hendrik*** *Cleene* een verklaring aflegt.

   Elisabeth van Keppel Fox blijkt als weduwe van ***„Jan Draeck,*** in leven Drost van Geldrop", op 19 okt. 1737[81]) nog in leven te zijn; zij machtigt althans in dit stuk tot verkoop van boomgaarden te Varik. Op 2 juni 1742 [82]) blijkt zij echter overleden te zijn in een stuk, behelzende de Staat en Inventaris van Charteren, Pampieren ende Cleederen, nagelaten bij wijlen Juffr. ***Elisabeth Hendrina van Keppel Fox,*** weduwe van de heer ***„Johan Draeck,*** in leven Drossaard van Geldrop en Erfsecretaris van Nuenen", opgemaakt ter instantie van „*Adriaen* ***Draeck,*** Drossaard van Geldrop, als aangestelde curateur" over haar insolvente boedel. Tot de „pampieren" behoorden ook dezulken over de familie van de predikant *van* ***den Broeck,*** gehuwd met een *van* ***Keppel Fox,*** en omtrent een procedure van de schout ***Draeck*** contra de Vrouwe van Varick [83]).

Uit het eerste huwelijk:

1. *Adrianus Draeck,* ged. Mierlo 7 juli 1709 (getuigen: Juffr. Maria van Gils, huisvrouw van de Heer Pieter van der Lith, secretaris van Asten, en de Heer Adrianus van der Lith, Commies van het Zegel te Breda), drossaard van Geldrop, erfsecretaris van Nuenen, Gerwen, Nederwetten en Tongelre, collecteur der verpondingen te Aarle-Rixtel, † ongehuwd en „zonder oir" (blijkens de taxatie, resp. spec. lijsten van zijn goederen) [84]), begr. Nuenen 4 aug. 1750.

   Het door hem waargenomen ambt van collecteur der Verpondinghe in Aarle-Rixtel, zo over 1749 als '50, wordt genoemd even na zijn verscheiden op 27 april 1752 [85]).

   In Strick-Griffier [86]) staat vermeld, dat de Hoeve „ten Rullen" te Gerwen verheven werd op 18 mei 1734 door de wed. (Johan) ***Draeck,*** op 21 dec. 1740 door ***Adrianus Draeck,*** haar onderhavige zoon, ***en*** vervolgens op 3 mei 1774 door een van diens erfgenamen, ***Johannes Pieter van der Lith.*** Op 18 mei 1734 was *Adriaan*'s vader dus al overleden, hetgeen overeenkomt met de mededeling op 8 juni 1734 [87]) dat *A(driaen)* ***Draeck*** reeds 4 juni 1734 in functie was als secretaris van Nuenen.

   Als drossaard van Geldrop compareert hij herhaaldelijk in 1735 en '36 [88]). Als collecteur van de Verpondinghe in Aarlc-Rixtel wordt hij meermalen vermeld [89]). Op 13 maart 1749 [90]) „erfmangelt" hij te Nuenen.

   Het testament van deze te Nuenen woonachtige ***Adriaen Draeck*** op 7 juli 1750 [91]). Erfgenamen: Voor de ene helft de sous-lieutenant ***Jan Pieter van der Lith,*** vermoedelijk zijn neef, en voor de andere helft de kinderen van zijn nicht, *Hester* ***van der Lith,*** gehuwd met Joncker ***Johan de Zeelandt,*** onder gehoudenis hunnerzijds aan ***Maria Draeck.*** natuurliike zuster van de erflater, jaarlijks een bepaald bedrag uit te keren. Reeds 1 mei 1743 [92]) compareerde *Adriaen* ***Draeck*** tesamen met zijn voornoemde nicht, *Hester* van der ***Lith,*** toenmaals al weduwe van *Johan* ***van der Lith,*** Erfsecretaris

66) Aarle-Rixtel R 132.
67) R.A. 's-Hertogenbosch R 1333, f. 105 en 111.
68) Aarle-Rixtel R 109.
69) Aarle-Rixtel R 110, f. 206v.
70) Aarle-Rixtel R 110. f. 133.
71) Aarle-Rixtel R 111' f. 63.
72) Aarle-Rixtel R 111, f. 90v, 94 en 95.
73) Aarle-Rixtel R 111.
74) Aarle-Rixtel R 112, f. 46.
75) Äarle-Rixtel R 111.
76) R.A. 's-Hertogenbosch R 1326, f. 350.
77) Vgl. Nuenen R 55, f. 40, dd. 26 juli 1717, en R 59, dd. 23 nov. 1716.
78) Nuenen R 62, f. 115.
79) Nuenen R 63, f. 36.
80) Nuenen R 63, f. 45.
81) Aarle-Rixtel R 108. f. 108.
82) Aarle-Rixtel R 109, f. 78v.
83) Vgl. Aarle-Rixtel R 109, f. 86v, dd. 20 juni 1742.
84) Nuenen R 98, dd. 15, resp. 22 okt. 1750.
85) Aarle-Rixtel R 109.
86) R.A. 's-Hertogenbosch R 1333, f. 5.
87) Nuenen R 55, f. 107.
88) Geldrop R 61, f. 16v, 23, 51 en 34.
89) Aarle-Rixtel R 109, f. 3v, dd. 28 april 1738, f. 52, dd. 29 dec 1740, f. 77v, dd. 19 april 1742, en f. 179v, dd. 13 juni 1746.
90) Nuenen R 98, f. 27v.
91) Nuenen R 22, f. 92.
92) Nuenen R 55, f. 131.

MARIA VAN LELYVELD
(1725—1804),
weduwe van Ds. *Wilhelmus van* den *Broek*.
Doek door C(ornelis) T(roost).
Huidige verblijfplaats onbekend.

van Someren en Secretaris van Beek en Donk. Dezelfde erfgenamen andermaal op 23 okt. 1751 [93]).

In zijn jonge jaren fungeerde hij als „gesworen clercq" ter secretarie van Nuenen, zo op 6 maart 1733 [94]).

Op 11 april 1733 [95]) machtigt hij echter reeds tot verheffing der Erfsecretarie van Nuenen, enz., mitsgaders van Tongelre, vacant gekomen „vermits het overlijden van den Heer Johan. *Draeck*, in leven Erfsecretaris, en gedevolveert op hem, *Adriaen* **Draeck, als** deszelfs eenigsten zoon en kint". Op 14 sept. 1733 [96]) is hij reeds in functie. Voor zijn proces contra zijn stiefmoeder zie men in Nuenen's Schepenprotocol [97]).

2. *Cornelis Draeck, ged.* Mierlo in okt. 1710 (doopheffers: de vader en diens zuster), † (vermoedelijk op jeugdige leeftijd) na *23* nov. 1716.

Op 23 nov. 1716 [98]) verneemt men dat de jonge *Cornelis* ***Draeck*** al enige jaren aldaar bij meester *Christiaen* ***Cleene,*** ter schole ging en onderwijs genoot ook in de „Christelijke Gereformeerde Religie".

IIIc. *Hendrick Draeck,* tr. Varik 2 febr. 1710 *Joanna Smits,* geb. te 's-Hertogenbosch, † na 8 juli 1744, dr. van *Mathijs Smits* en *Francina Buys; zij* hertr. 's-Hertogenbosch 11 nov. 1724 ***Willem*** *Moringh.*

Zij compareert als weduwe nog op 8 juli 1744 [99]).

Uit dit huwelijk werden te 's-Hertogenbosch (Grote Kerk) gedoopt:

1. *Wilhelmina Draeck,* ged, 24 mei 1712.
2. *Mathijs Draeck,* ged. 15 juni 1714.
3. *Ida Francina Draeck,* ged. 19 febr. 1716.
4. *Lambertus Johannes Draeck,* ged. 23 januari 1718.
5. *Aletta Susanna Draeck,* gsd. 29 nov. 1720 [100]).

93) Aarle-Rixtel R 109.
94) Nuenen R 62, f. 87v.
95) Nuenen R 62. f. 92.
96) Nuenen R 62, f. 99.
97) Nuenen R 63. f. 114v, dd. 13 april 1737, en f. 123, dd. 3 juli 1737, en f. 120v, dd. 28 juni 1737, en f. 124v, dd. 8 juli 1737.
98) Nuenen R 59.
99) N 3113.
100) Onze erkentelijkheid voor zijn bijstand aan de heer J. Draak Jzn. te Utrecht.

Genealogische notities bij een portret van Maria van Lelyveld (1725—1804),

door MR. G. J. J. VAN WIMERSMA GREIDANUS.

Het hierbij afgebeelde portret, voorstellende *Maria van Lelyveld* (1725-1804)' als weduwe van Ds. *Wilhelmus van den Broek* († in 1777) en vervaardigd door C(ornelis) T(roost)(toeschrijving van Hofstede de Groot) werd destijds door de koster van de hervormde kerk in Tubbergen [1]) verkocht aan een antiquair te Almelo. In 1921 kwam het in het bezit van Mr. G. J. ter Kuile, zoals beschreven in diens boek Twentsche Eigenheimers, blz. 131. Uit zijn, nalatenschap wend het in 1954 te 's-Gravenhage geveild, waarna het in de kunsthandel terecht kwam. De huidige verblijfplaats is mij niet bekend.

Wat het schilderij voor de genealoog vooral interessant maakt is de lijst die behalve met een hoofdwapen *(Van den Broek-Van Lelyveld),* versierd is met acht kwartierwapens, blijkens de nog gedeeltelijk aanwezige onderschriften voorstellend de familiewapens *Van Lelyveld, Van Swieten, Van Doorn, Van der Valk, De Witt, Baelde, Van Dorp* en *Hogemorsch.* De acht overgrootouders van *Maria van Lelyveld* droegen inderdaad deze namen; zij was namelijk een dochter van *Pieter van Lelyveld* (1702—1777) en *Maria de Witt* (1701—1775), die te Leiden op 7 juni 1723 in het huwelijk waren getreden [2]). Haar grootouders heetten *Paulus van Lelyveld* (1658—1721), *Sara van Doorn* (1676—1722), *Jan de Witt* (1671-1718) en *Maria van Dorp* (1673-1757).

Omtrent hun voorouders is zoveel gepubliceerd dat een gedetailleerde behandeling thans gevoegelijk achterwege kan blijven [3]). Er blijken echter tot de in druk verschenen genealogische litteratuur zekere traditionele opvattingen te zijn doorgedrongen die de toets der kritiek niet kunnen doorstaan. Slechts voor een gedeelte zijn zij inmiddels rechtgezet: Hetgeen omtrent de oudste generaties *Van Lelyveld* onjuist vermeld staat in Naderland's Patriciaat, deel 2, werd door W. A. van Rijn gecorrigeerd in De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1954, kol. 347 e.v. Onjuiste overleveringen *De Witt* (Algemeen Nederlandsah Familieblad, 1883/'84, Nr. 111) werden gerectificeerd door J. E. Elias in De Vroedschap van Amsterdam. (Op heraldisch gebied kan ten aanzien van *De Witt* nog wonden opgemerkt, dat Dr. *Pieter Jansz. de Witt,* de grootvader van bovengenoemde *Jan de Witt,* als bezitter van het huis Rosenburg bij Voorschoten, over het afgebeelde wapen een gouden dwarsbalk beladen met een rode roos voerde.) Het kwartier *Baelde* wordt gepersonifieerd door de moeder van *Jan de Witt, Maria Baelde,* die niet — zoals de traditie wil — in 1637 kan zijn geboren, want haar doop vond plaats in de Hooglandse kerk te Leiden op 13 september 1635. Haar moeder was *Pieternella Tristram,* over wier ouders eveneens misverstanden bestaan hebben: zie laatstelijk De Nederl. Leeuw, jrg. 1962, kol. 34 [4]).

In De Nederl. Leeuw, jrg. 1962, kol. 176, heb ik gewezen op enkele onjuistheden, voorkomende in Vorsterman van Oyens Stam- en Wapenboek, terzake van de afkomst van het echtpaar *Van Dorp-Hogemorsch* [4a]). Er blijft hier nog een onduis-

1) Het schilderij was kennelijk afkomstig van ***Anna*** *Adriana Petronella* ***van Lelyveld,*** echtgenote van Ds. ***Pieter Jacob van der*** *Muelen,* predikant te Tubbergen rond de laatste eeuwwisseling. Zij was een afstammelinge van een broer van ***Maria*** van *Lelyveld* (verg. Nederl. Patriciaat, deel 2).

2) Over de gouden bruiloft van dit echtpaar (ter gelegenheid waarvan een feestzangenbundel werd gedrukt) leze men het desbetreffende artikel van Mr. W. C. Mees in de Kroniek van de Stichting Geslacht Mees nr. 14 (maart 1960). Ondanks de hierna te noemen publicatie van 1954 wordt in dit artikel nog gewag gemaakt van de onjuist overgeleverde gegevens omtrent de stamvader ***Van*** *Lelyveld* en diens echtgenote, terwijl de in het artikel genoemde jaartallen en data niet alle juist zijn.

3) Voor de onderlinge samenhang zij volledigheidshalve verwezen naar De Nederl. Leeuw, jrg. 1909, kol. 47-50, en naar Prof. Dr. J. F. van Bemmelen, Kwartierstaten en parenteelen, dl. 1.

4) Ter bevestiging van hetgeen ik daar mededeelde zij nop gewezen op twee akten in het Delftse weeskamerarchief van "na de brand, inv. nr. 2 fs. 364 en 512, waaruit blijkt dat de met ***Pieter*** *Baelde* gehuwde ***Petronella*** *Tristram* een dochter was van *Nicolaes Tristram* en van ***Aanetje*** *Carels,* die later getrouwd was met ***Joost*** *Schuurman* ***(27*** sept. 1631). *Annetje Carels* werd begraven te Leiden in de Hooglandse kerk op 20 dec. 1632. ***Pieter Baelde*** werd daar eveneens begraven, met zijn beide echtgenoten (hij was in 1640 — ondertr. Leiden 14 mei — hertrouwd met ***Rachel*** *Kersteman,* weduwe van Jan *de* ***Witte)*** ; hun grafzerk moet nog aanwezig zijn onder de in verband met de huidige restauratie tijdelijk gelegde tegelvloer. Van zijn ouders, ***Michiel Baelde*** en ***Isabella Bollengier,*** is de grafzerk nog aanwezig in het koor van de Nieuwe kerk te Delft.

4a) ***Gerrit van Dorp,*** de vader van de daar eenoemde ***Bouwen*** *Gerritsz.* en van ***Gijsbert Gerritsx.,*** generatie 1 in Nederland% Patriciaat, deel '14, wordt vermeld als drapenier te Leiden (1476 ***-1492).*** Zie over het wapen ***Van. Dorp:*** De Nederl. Leeuw, jrg. 1948, kol. 12.

delijkheid bestaan met betrekking tot het door de familie Hogemorsch gevoerde wapen: het portret toont: in rood drie gouden klimmende leeuwen, hetgeen allerminst in overeenstemming is met het wapen van *Cornelis Dirksz. Hogemorsch* dat in De Nederl. Leeuw, jrg. 1949, kol. 321, als volgt wordt beschreven [5]): in rood een blauwe dwarsbalk beladen met drie zilveren zwanen zonder poten naast elkaar en vergezeld van drie gouden klaverbladeren (1663). Blijkbaar was laatstbedoeld wapen ten tijde van de vervaardiging van het schilderij in vergetelheid geraakt.

Het afgebeelde *Van* Swieten-wapen (in rood drie zilveren violen met de 'hals omlaag) is dat van de bekende Leidse familie van die naam. In Nederl. Patriciaat, deel 2, lezen wij dat ***Pieter van** Lelyveld (Paulus'* vader) in 1656 gehuwd was met *Bellitie van Swieten* uit Nieuwveen, dochter van *Jacob* en *„Claes Jacobse Valk"*, terwijl Vorsterman van Oyen in zijn Stam- en Wapenboek (deel 11, blz. 216) als *Bellitie's* grootvader een zekere *Klaas Jacobse van Swieten* ten tonele voert die, afkomstig uit Leiden, raad, schepen en burgemeester van Amsterdam zou zijn geweest en aldaar zou zijn overleden in 1577. Noch in Amsterdam, noch in het rechterlijk archief van Nieuwveen, dat in 1638 aanvangt — juist vroeg genoeg om gedeeltelijke verificatie mogelijk te maken —, is van dit alles iets terug te vinden. Integendeel, uit de combinatie van een drietal aktes") valt op te maken dat *Bellitie van Swieten* een dochter was van *Jacob Erasmusz. van Swieten*, die gehuwd was met *Neeltje Thonisdr.* (deze kan de moeder van *Bellitie* zijn wier oudste dochter *Cornelia* heette). *Jacob Erasmusz. van Swieten* was bakker te Nieuwveen; hij komt tot eind 1642 voor en stierf in elk geval vóór 28 februari 1654 [6]). Of hij verwant was aan de Leidse naamgenoten zal wel niet meer kunnen worden vastgesteld: de naam *Erasmus* komt in die familie, voorzover ik kon nagaan, niet voor.

Voor *„Claes Jacobse Valk"* moet blijkbaar gelezen worden *„N. Claes Jacobszoonsdochter Valk"*, want deze vermeende moeder van *Bellitie van Swieten* was volgens Heraldieke Bibliotheek, jrg. 1880, blz. 282, een dochter van *Nicolaes Jacobi*, onderschout van Monsterambacht, die in 1549 een wapenbrief ontving van Karel V, waarbij hem het volgende wapen werd verleend: doorsneden, 1 in 'goud een rode uitkomende leeuw, 11 in blauw een zilveren valk, de rechterpoot opgeheven. Hij noemde zich daarna *(Van der) Valck*. Op grond van deze afstamming nam *Abraham van der Bell*, geboren in 1698 als zoon van *Jacobus* en *Maria van Lelyveld (Pietersdr. ex Bellitie van Swieten)*, in 1741 het wapen *Van der Valck* aan, nadat hij zich door de griffier van de rekeningen der domeinen een copie van de bewuste wapenbrief had laten verstrekken. Alleen reeds omdat *Nicolaes Jacobi* vóór 1562 'overleden was, behoeft het geen betoog, dat de afstamming, die *Abraham van der Bell* zich had voorgesteld, onhoudbaar is. Toch treffen wij op de lijst van het portret het zojuist beschreven wapen *Van der Valck* aan. Dit bomt doordat *Pieter van Lelyveld*'s grootmoeder (van moederskant) *Maria van der Valck* heette. Hij vierendeelde zijn oorspronkelijke familiewapen (dat nog kan worden aangetroffen in een gevelsteen van 1698, met initialen *PVLV* bij de firma Bennink te Leiderdorp, ter plaatse waar zich vroeger de kalkbranderij van *Paulus Pietersz. van Lelyveld* bevond) met het wapen van zijn grootmoeder zoals de linkerhelft van het hoofdwapen op het schilderij te zien geeft [7]). Het kwartier *Van Lelyveld* vertoont eveneens deze gevierendeelde versie, hoewel op deze plaats het oorspronkelijke wapen juister ware geweest.

„Hebbende *Maria van der Valck* door overlevering van haar oude Luyden wel verteld dat *Nicolaes Jacobsz.* den Keizer uitgeleide hadde gedaan met zes schoone hengsten van zijn stal" [8]) had *Pieter van Lelyveld* stellig betere gronden dan zijn neef *Abraham van der Bell* om het wapen *Van der Valck* aan te nemen. Toch moet betwijfeld worden of hij zich een duidelijke voorstelling heeft kunnen maken van de wijze, waarop zijn grootmoeder van *Nicolaes Jacobsz.* afstamde: hij wist zeer zeker dat haar vader *Cornelis Jansz. van der Valck* heette en hij moet als kind deze overgrootvader, die pas in 1713 schijnt te zijn overleden, zelfs nog gekend hebben. Zonder de wetenschap van verdere details zal hij wel hebben aangenomen dat betovergrootvader *Jan* een kleinzoon was van *Nicolaes Jacobi*. De werkelijkheid was 'echter anders en de archieven maken het ons mogelijk deze in de twintigste eeuw te achterhalen dankzij het feit, dat *Cornelis Jansz. van der Valck* door zijn moeder onterfd werd: Op 16 december 1653 testeerde te Delft *Claertje Cornelisdr. van der Valck*, weduwe van *Jan Jansz. Kock*, wonende te Naaldwijk; zij benoemt al haar na te laten kinderen tot erfgenamen, met de restrictie nochtans dat haar meerderjarige zoon *Cornelis Jansz. van der Valck*, kuiper te 's-Gravenzande, tevreden zal moeten zijn met de legitieme portie [9]). *Cornelis van der Valck* heeft dus de familienaam van zijn 'moeder aangenomen (zoals tevoren ook de kinderen van zijn moeders oudtante *Nyesgen Claesdr.* gedaan hadden [8])), en hiermede is het voorkomen van het in 1549 verleende wapen op het portret van *Maria van Lelyveld* verklaard, omdat *Claertje Cornelisdr, van der Valck* een achterkleindochter was van *Nicolaes Jacobi* [8]):

---

5) De genoemde bron, MS. Wapenboek G. van Rijckhuijsen, berust op het Gemeente-archief te Leiden. Zoals in De Nederl. Leeuw, jrg. 1962, kol. 176, opgemerkt, was de met Pieter *Quirijnsz. van* ***Dorp*** gehuwde ***Catharina Hogemorsch*** geen zuster, doch een dochter van Cornelis ***Dirksx. Hogemorsch.*** Aan de daar gedane mededelingen kan nog worden toegevoegd, dat laatstgenoemde na het overlijden van ***Catharina's*** moeder *Jannetje Jorisdr.* ***van Outshoorn, te*** Valkenburg (ondertr. Katwijk aan den Rijn 7 sept. 1664) hertrouwde met *Aeltje Ringelenbergh*, weduwe van *Albertus Harderwijk*, terwijl zijn schoonmoeder *Aeltje* ***Gerritsdr.*** tot tweede echtgenoot had *Reyer* ***Dirksx. van der Clyff, we***duwnaar van ***Claertje Leonarts*** (inlicht. Centr. Bur. v. Genealogie met verwijzing ***naar*** transportreg. Oudshoorn B XV 5 f. 203 vso., dd. 6 jan. 1654).

6) R.a. Nieuwveen 3 f. 151 dd. 13 juni 1658: ***Pieter*** *Paulusz.* ***van*** *Lelyveld* koopt een half stuk land van ***Erasmus Jacobsx. van Swieten;*** id. ***4*** f. ***156,*** dd. 5 april 1663: ***Pieter*** *Paulusz.* ***van*** *Lelyveld* en *Belitje Jacobsdr.* ***van Swieten*** verkopen hetzelfde stuk land in zijn geheel; id. 3 f. 50 dd. 28 febr. 1654: men is een losrente schuldig aan ***Erasmus Jacobsx. van Swieten,*** nagelaten weeskind van zal. ***Jacob Erasmusx.*** en ***Neeltge Thonisdr.***

7) De wapenbrief van 1549 heeft klaarblijkelijk door de eeuwen heen sterk tot de verbeelding gesproken: nog in 1815 vierendeelt Mr. ***Adriaon Willem Boele van Hensbroek*** (zoon van ***Pieter*** *Boele* en Maria *van* ***den Broek*** *Willemsdr.* ***ex Maria vun Lelyveld)*** zijn wapen met het ***Van der*** Valck-wapen omdat hij een afstammeling in de tiende generatie van ***Nicolaes Jacobi*** zou zijn (Bibl. van ons Genootschap, MS. Polvliet nr. 1505; verg. Alg. Ned. Familieblad, jrg. 1895, 73). Hij moet het portret van zijn grootmoeder natuurlijk gekend hebben.
Het origineel van de wapenbrief (beschadigd perkament) wordt — onder aanhaling van de latijnse tekst, doch zonder vindplaats — beschreven in Heraldieke Bibliotheek, jrg. 1880, blz. 175; waar het charter zich thans bevindt is mij niet bekend. De akte van registratie dd. 3 febr. 1550 (met wapentekening) bevindt zich in het Archief van de Grafelijkheidsrekenkamer te 's-Gravenhage, inv. nr. 9 („het Bresille Roode register") f. 190 vso.

8) Zie fragment-genealogie ***Van der Valck*** met bijlagen in Wapenheraut, jrg. 1920, blz. 73 e.v.

9) N.a. Delft 1850, No. 687.

1. *Nicolaes Jacobsz.* ('tevens stamvader van het in Nederl. Patriciaat, deel 12, behandelde geslacht *Van der Valk),* onderschout en ontvanger der gemene middelen in Monsterambacht, op 19 febr. 1526 beleend met een hofstede en 16 morgen land aldaar [10]), woont later in het dorp Monster, ontvangt op 7 dec. 1549 een wapenbrief van Karel V, † vóór 12 juli 1561, tr. *Stijntgen Pietersdr.,* † *vóór* 19 mei 1562 (r.a. Monster 108 (**A)** fs. 33, 65).

11. *Jacob Claesz. Valck alias jonge Meyssens,* vermeld als schepen van Monster 1569-1572, woont aan de Poeldijkseweg op het vaderlijk leengoed, doch draagt dit in 1588 over aan de kleinzoon van zijn zuster *Nyesgen Claesdr.,* verkoopt ook veel andere bezittingen in Monsterambacht, woont na 1586 te Naaldwijk, † na 12 jan. 1595, tr. N.N., † na 12 jan. 1595 (r.a. Monster inv. nrs. 51, 108, 109, r.a. Naaldwijk 5).

111. *Cornelis Jacobsz. (van der) Valck,* waard in de „Potswalvisch" (1592) en in de „Wilde Zee" (1596) in Ter Heijde bij Monster, tevoren en later wonende te Naaldwijk, tenslotte weer in Ter Heijde, † tussen 25 juli 1617 en 2 juni 1618, tr. Naaldwijk (ondertr. ald. 21 mei 1589) *Maritgen Dircksdr. Monick,* † vóór 5 jan. 1616, dr. van *Dirck Dircksz.,* vermeld in Ter Heijde 1560—1596, waard in de „Potswalvisch" aldaar (verkoopt deze herberg in 1592 aan zijn schoonzoon) en *Clara Jansdr.* (r.a. Monster inv. nrs. 21, 40, 51, 108, 109).

IV. *Claertje Cornelisdr. van der Valck,* ged. Naaldwijk 26 dec. 1597, verkoopt huizen in de Heerestraat te Naaldwijk in 1658 en 1660, testeert Delft 16 dec. 1653, † na 18 juni 1664, tr. ca. 1620 *Jan Jansz. (Kock/Cuyper/van der Valck),* geb. 1578? (volgens familie-overlevering), kuiper, aanvankelijk (1621-1636) in Ter Heijde, later te Naaldwijk, † tussen 27 mei 1646 en 16 dec. 1653 (volgens fam. overlevering in 1650) [11]).

V. *Cornelis Jansz. van der Valck,* geb. ca. 1620 (volgens fam. overlevering in 1616), aanvankelijk kuiper te 's-Gravenzande, sedert 1656 schuitevoerder te Leiden, poorter aldaar 6 maart 1662, † na 11 juni 1683 (volgens fam. overlevering in 1713; begr. Leiden, Hoogl. kerk 27 mei/3 juni 1713?), tr. ca. 1640 *Jannetje Cornelisdr. Parsant,* geb. Delft 1608/'09, † na 20 maart 1678, dr. van *Cornelis Jansz. Parsant,* metselaar te Delft († 27 okt., begr. Nieuwe kerk aldaar 30 okt. 1614) en (tr. Delft 27 jan. 1602) van *Maritgen Jansdr. van Setten (geb.* 1580/'81); zij tr. 1° Delft 3 febr. 1630 *Corsfiaen Cornelisz, van Rijp,* bakker te Delft [12]).

VI. *Maria van der Valck,* ged. 's-Gravenzande 9 nov. 1642, komt met haar ouders naar Leiden en woont daar in 1668 in de Haarlemmerstraat, in 1672 in de Oostvoldersteeg, begr. Leiden (Hoogl. kerk) 31 aug./7 sept. 1726, tr. 1° Oudshoorn 11 maart 1668 (ondeatr. Leiden 24 febr.) *Aernout van Raephorst,* ged. Leiden (Hoogl. kerk). 25 okt. 1643, zn. van *Dominicus Arentsz.* en *Trijntje Michielsdr;* tr. 2° Leiden (Hoogduitse kerk) 24 april 1672 (ondertr. 23 maart) *Willem van Doorn,* ged. Leiden (Hoogl. kerk) 20 sept. 1643, loodgieter te Leiden, † kort vóór 25 jan. 1697, zn. van *Cornelis Willemsz.* (geb. te Noordwijk aan Zee) en (ondertr. Leiden/Noordwijk 19/24 maart, tr. Leiden, Pieterskerk 7 april 1641) *Saertgen Zsaacksdr.* (geb. te Leiden) [12a]).

Als wapen *Van Doorn* zien wij op de lijst van het portret in zilver een rode burcht afgebeeld, hetgeen — naar ik vermoed — een 18de-eeuws verzinsel zal zijn, alhoewel ik een dergelijk wapen *Van Doorn* toch één maal in de litteratuur heb aangetroffen [13]). *Willem's* dochter *Sara van Doorn* (de moeder van *Pieter van Lelyveld*) werd te Leiden in de Marekerk gedoopt op 20 december 1676; zij kan dus niet, zoals de traditie wil, in 1677 te 's-Gravenzande zijn geboren.

Wonderlijk genoeg is er van *Pieter van Lelyveld* geen doopinschrijving te vinden, althans niet in de daarvoor in aanmerking komende plaatsen Leiden en Leiderdorp. Aangaande zijn geboorte op 3 januari 1702 zal de traditie het dit maal wel bij het rechte eind hebben, want blijkens een in die tijd gedrukt gedicht vierde hij op 3 januari 1736 zijn 34ste verjaardag [14]).

---

10) Dr. S. W. A. Drossaers, Het archief van den Nassauschen Domeinraad 1, Repert. Leenreg. Leck en Polanen, blz. 102, nr. 292, met verwijzing naar inv. nr. 46 (thans 6463) f. 166vso.

11) Bij zes van de in totaal tien kinderen van Cornelis *Jansz.* van der ***Valck en*** zijn broer ***Jacob*** *Jansz.* ***van der*** *Valck* komt *Claertje Cornelisdr.* als doopgetuige voor (te 's-Gravenzande en te Leiden 1642-1664). Op 5 jan. 1616 verschijnt Claertje *Cornelisdr.* met haar vader *Cornelis Jacobsz.* van der *Valck* voor de weeskamer van Monster; zij is dan nog ongehuwd. Op 14 april 1624 bedankt zij de weeskamer, ditmaal vergezeld van haar echtgenoot Jan *Jansz.* (Weesk.arch. Monster 5 f. 111; de boedelinventaris, eveneens gedateerd 5 jan. 1616, bevindt zich in inv. nr. 17). De boedelinventaris van 1616 en het testament van 1653 zijn door *Claertje Cornelisdr.* ondertekend met hetzelfde handmerk. Uit r.a. Monster 40, fs. 82 en 101 vso., blijkt, dat zij tussen 2 juni 1618 en 8 april 1621 in het huwelijk trad.

12) Haar grootouders waren:
Jan *Pietersz.* ***Parsant,*** metselaar te Delft, begr. aldaar (Nieuwe kerk) 28 juni 1622, tr. *Liedewij* Dircksdr., test. Delft 25 juni 1622 (n.a. Delft 1532 f. **249**), † Delft 19 april, begr. aldaar (Nieuwe kerk) 22 april 1624;
Jan *Ottensz. van Setten,* timmerman te Delft, begr. aldaar (Nieuwe kerk) 25 mei 162'7, tr. ***ca.*** 1575 *Katharina Roelantsdr.,* begr. Delft (Nieuwe kerk) 10 dec. 1598; hij tr. 2e Delft 13 aug. 1600 *Neeltgen* Cornelisdr., begr. Delft (Nieuwe kerk) 16 juli 1617.
(Weesk.arch. Delft vóór de brand 14 f. 248, na de brand 4 f. 251 e.v., 5 f. 219, boedel nr. 1306.)

12a) Zij was een dochter van *Isaack Fransz.* ***Doveyn,*** fusteinwerker te Leiden, en (ondertr. Leiden 26 juli 1608) ***Bette Lenaertsdr.*** ***(ex*** matre *Grietge Joosten*) uit Diksmuide. *Franchoys* ***Doveyn*** woonde in 1606 Zuid Rapenburg te Leiden (aanslag schoorsteengeld).

13) In Navorscher, jrg. 1866, blz. 316 wordt de vraag gesteld of *Alida* ***vun Doorn*** thuishoort in het geslacht, dat een burcht van natuurlijke kleur op een veld van goud als wapen voerde. Of de vraagsteller dit ontleend heeft aan ons portret? Het lijkt op het eerste gezicht onwaarschijnlijk, omdat hij andere kleuren noemt, maar mag m.i. toch niet uitgesloten worden geacht.

14) Ondertekend ***PVD,*** gedrukt te Leiden bij Gysbertus Langerak.

Familie-aantekeningen Heynis en Van den Broek,

medegedeeld door W. F. DEL CAMPO HARTMAN.

Copia van een oud afschrift rakende onze familie met het vervolg op het zelve.

Vaderszijde.

In het jaar 1668, den 27 January, zijn te Oostknollendam getrouwd: *Klaas Hendriks met Aafje Krelisz,* hebbende nagelaten de volgende kinderen:

Neltje Klaasz geboren 10 November 1668 ten 4 uren, zijnde de naam van *Neltje Gaauwers* huisvrouw van *Bart Jan,* mijn bestevaar, biersteker te Knollendam-Oost, welke jong gestorven is.

Krelis Klaasz Dik, geboren 1 Augustus 1671 ten ½ 3 uur 's morgens, zijnde de naam van *Krelis Pietersz Dik,* mijn wijfs vader te Oostknollendam.

Neltje Klaasz geboren 21 January 1673 ten 6 uur 's morgens, zijnde de naam van *Neltje Baerts* mijn peetje te Oostknollendam.

Jan Klaasz Vrijver, geboren 23 September 1674 ten ½ 12 uren 's nachts, zijnde de naam van *Jan Pietersz Vrijver,* mijn wijfs oom, deze den naam van *Hein* in plaats van *Vrijver* aangenomen hebbende heeft nagelaten 5 zoonen genaamd *Hendrik - Klaas - Teunis - Cornelis* en *Pieter Jansen Heyn.*

Pieter Klaasz Hein geboren 15 September 1676 ten 2 uren, zijnde de naam van *Pieter Hendriksz Hein,* mijn broeder, welke jong gestorven is.

Pieter Klaasz Hein, geboren 4 Maart 1678, zijn vàn in *Heynis* verandert hebbende is gehuwd geweest en overleden te Westgrafdijk, heeft de ondervolgende 2 kinderen nagelaten genaamd:

Aafje Pietersz gehuwd met *Adriaan Boon* in de Starnmeer overleden in den jare 1758 of 1759 en te Westgrafdijk begraven nalatende een zoon genaamd *Jan Adciaensz.*

Klaas Pietersz in Augustus 1731 gehuwd aan *Trijntje Michièlsz* die in 1758 is 'overleden en hij in 1771 nalatende 6 kinderen genaamd:

Trijntje Klaasz geboren den 28en January 1733 gehuwd met *Dirk Vet* te Westgrafdijk beiden aldaar overleden nalatende eene dochter genaamd *Jannetje* welke gehuwd is aan *Gerrit Ooyevaar* te Alkmaar.

Cornelis Klaasz geboren 16 Augustus 1734 gehuwd met *Trijntje Blaauw* nalatende bij haar overlijden een zoon genaamd *Klaas Heynis Cornelisz* welke gehuwd is aan *Johanna Goudbergen* te Enckhuyzen, genoemde *Cornelis Klaasz* is later hertrouwd met *Grietje lonker* die op den 19en January en hij op den 2 February 1803 is 'overleden, hebbende geene kinderen.

Maartje Klaasz geboren 2 November 1737 gehuwd met *Maarten Roos* te Westgrafdijk, hebben 2 kinderen genaamd *Jacob* aldaar gehuwd aan *Jobje* en *Trijntje* gehuwd te Winkel aan *Gerrit Butter.*

Grietje Klaasz geboren 16 January 1740 gehuwd met *Cornelis Willegrijp* te Westgrafdijk en beiden aldaar overleden nalatende een zoon genaamd *Pieter.*

Guurtje Klaasz geboren 21 July 1743 'gehuwd aan *Klaas Willegrijp* te Westgrafdijk beiden aldaar overleden nalatende een zoon *Pieter Klz* die ongehuwd gestorven is, en eene dochter *Trijntje Klaasz* welke gehuwd is aan *Cornelis Zemel* te Zaandam.

Pieter Klaasz geboren 15 November 1746 welke te Haarlem (in) 24 November 1773 te Haarlem gehuwd aan *Maria van den Broek,* van Woudenberg onder 't Sticht van Utrecht en op den 10 September 1784 overleden nalatende een zoon genaamd *Klaas Heynis Pietersz* geboren den 3 October 1776, de weduwe is later op den 6 February 1786 hertrouwd met *Johannes te Veltrup* geboren den 26 November 1755 op 't huis te Zwieten onder Leyden en overleden te Haarlem op den 29 Augustus 1800 en zijne weduwe op den 4 Mei 1805, zonder nalating van kinderen, haren zoon uit eersten huwelijk is op den 12 November 1810 te Batavia in den echt met *Cornelia Catharina van Putkamer Ras* geboren te Fort Frederik Hendrik op den 24 October 1775 dochter van *Jan Hendrik Ras* majoor in den dienst en Kommandant van dien post en *Magdalena Elizabeth van Putkamer,* en weduwe van wijlen *Jacobus Pluym,* bij haar overlijden op den 15 Juny 1815 zonder nalating van kinderen en is haren echtgenoot genoemde *Klaas Heynis Pietersz* te Batavia hertrouwd met *Jacoba Annetta Cornelisse* geboren den 24 November 1805 beiden aldaar overleden respectievelijk op den 8 September 1840 en 23 September 1868 en hebben nagelaten de kinderen genaamd:

Petronella Maria geboren ? in 1838 gehuwd met *Valentijn Oppermann* beiden overleden respectievelijk te Batavia in 1880 en te Losarang (Indramajoe) in 1883 nalatende 3 kinderen genaamd:

Ottilia geboren in 1841 en gehuwd met ..... *Vetter.*

Anthonie geboren in 1842 en gehuwd met *Helena Muller* geboren 29 Juny IS... heeft eene dochter genaamd *Annetta Johanna Diederika* geboren in 18.. . en gehuwd met *H. Kuyp.*

Johan geboren in 1848 en gehuwd met *Flora Leyder* geboren in 18..., heeft een zoon genaamd *Valentijn* geboren op den..... 18...

Klaas geboren 4 February 1823 en te Batavia in 1841 ongehuwd overleden.

Annetta geboren 14 January 1827 gehuwd met *M. I. Martens* beiden overleden, respectifelijk te Batavia op den 25 December 1881 en te Menado op den 3 November 1859 nalatende eene dochter genaamd *Johanna Antoinetta* geboren te Menado op den 11 December 1856 en te Batavia gehuwd op den 19 Augustus 1878 met *George IJsbrant Cornelis Mossel* geboren den 9 Juny 1849; uit dien echt zijn geboren de kinderen genaamd:

George den 5 January 1880
Mathias den 18 Mei 1883
Annetta den 19 October 1885.

Louisa Magdalena Elisabeth geboren den 28 January 1830 gehuwd op Batavia op den 22 December 1854 met *Charles de Nijs* geboren den 5 'October 1829 uit welk huwelijk zijn geboren de kinderen genaamd:

Charlotta Louisa Christina op den 14 November 1857 te Batavia, gehuwd op den 22 February 1886 met *Henry Stoltman* geboren den 1 September 18.. .

Urania geboren den 5 February 1872 en
Cornelia Magdalena op den 14 December 1873.

Pieter geboren den 21 April 1831 te Batavia (Meester Kornelis) op den 9 Mei 1863 aldaar gehuwd met *Maria Henriette Theodora Christina Beatrix van den Dungen Gronovius* te Meester Kornelis (Batavia) geboren op den 17 July 1836 en aldaar overleden op den 22 October 1882 nalatende 8 kinderen met name:

Klaas geboren te Meester Kornelis (Batavia) op den 11 Maart 1864 des voormiddags ten kwart voor Elf uren ongehuwd overleden te Makassar 26 idem 1889 ten 7 uren des morgens.

Annetta Eleonora geboren te idem op den 24 September 1865 des voormiddags ten 7 uren, gehuwd met *L. F. M. de Moulin* (later door naamsbijvoeging *L. F. M. Tiberghien de Moulin)* ; gescheiden 15 Juni 1927. 5 kinderen.

Henriette geboren in den Gang Halkema te Goenoeng Sarie (Batavia) op den 23 Augustus 1867 des morgens ten 5 uren.

Pieter geboren te Meester Kornelis (Batavia) op den 14 September 1868 des morgens ten ½ Vijf uren.

Maria Leonora geboren te idem op den 16 December 1869 des morgens ten 9 uren gehuwd met *Muller* (1 kind).

Henri geboren te idem op den 21 maart 1872 des nachts ten ½1 uren.

Christiaan geboren te idem op den 17 July 1873 des nachts ten ½ 2 uren.

Johanna Diederika geboren te idem op den 16 January 1875 des morgens ten 5 uren.

Lodewijk Cornelis geboren te idem op den le October 1832 gehuwd te Batavia in 1860 met *M. A. M. H. A. van den Dungen Gronovius* geboren den 11 December 1837 overleden te Meester Kornelis (Batavia) op den 13 Mei 1861 nalatende een zoon genaamd *Diederik Klaas Lodewijk* geboren te idem op den 28 Maart 1861, genoemde *Lodewijk Cornelis* is op den ..... 1868 hertrouwd te Meester Kornelis (Batavia) met *Theodora Angeliqeu* (sic) *Rosalie van den Dungen Gronovius* geboren te Timor Koepang op 6 July 1842, beiden te Batavia overleden respectivelijk op den 24 November 1878 en 16 Maart 1886 nalatende 4 kinderen met name:

Johannes Cornelis geboren te Meester Kornelis (Batavia) op den le Augustus 1868

Maria Eleonora geboren te Batavia op den 6 April 1869

Jacoba Annetta geboren te idem op den 28 Mei 1875.

Lodewijk Cornelis geboren te Meester Kornelis (Batavia) op den 26 November 1878.

(vervolg van de kinderen van *Klaas Hendriks* en *Aafje Krelisz*):

Maartje Klaasz Heyn is gehuwd geweest te Westknollendam aan *Maarten Blank* en heeft 2 kinderen nagelaten genaamd:

Cornelis overleden nalatende 2 kinderen genaamd *Maarten* overleden zonder nalating van kinderen en *Maartje* gehuwd geweest zijnde aan *Abr. Prins* op de Kooy.

Klaas overleden nalatende eene dochter welke gehuwd is geweest aan *Cornelis Naaijer te* Wormerveer.

Moederszijde.

In het jaar 1706 is te Barneveld geboren *Hendrik van den Broek,* welke gehuwd is geweest met *Stijntje van Ginkel* geboren onder Leerzum in 1709 zijnde beiden #overleden, uit het huwelijk verwekt de volgende kinderen:

Otto *Hendriksz* geboren onder Scherpenzeel in 1734 en ongehuwd overleden in 1753.

Jan Hendriksz geboren en gedoopt onder Scherpenzeel in 1736 gehuwd te Amerongen in 1764 met *Evertje Janzen* uit welk huwelijk is gesproten eene dochter genaamd *Stijntje* geboren en gedoopt te Amerongen in 1768 en gehuwd met *Geurt Kremer* te Doorn in 1785 die in 1794 is overleden nalatende een kind genaamd *Evert* geboren te Amersfoort in 1791.

Meelis Hendriksz geboren en gedoopt te Scherpenzeel in 1738 gehuwd te Nijkerk in 1771 met *Fijtje Jurgs Versteeg* en overleden in 1778 te Oud-Barneveld, nalatende de ondervolgende 4 kinderen genaamd:

Stijntje geboren te Barneveld Ao. 1772.
Jorden geboren te Barneveld Ao. 1774.
Jannefje geboren te Barneveld Ao. 1776.
Melisse geboren te Barneveld Ao. 1778,

de weduwe is Ao. 1779 hertrouwd met *Sel Hendriksz* die zonder kinderen na te laten in 1780 is overleden, daarna is de weduwe weder hertrouwd in Ao. 1781 met *Hendrik Aalbers* te Barneveld.

Beatrix of *Elizabeth Hendriksz* geboren in July 1740 gehuwd op den 10en April 1764 te Amsterdam met *Gerrit van Looij,* die op den 14 April 1781 is overleden nalatende eene dochter genaamd *Johanna* geboren en gedoopt te Amsterdam op den 12 Mei 1766, is in 1790 hertrouwd met *Harmen Brinkman* die in Ao. 1793 zonder kinderen na te laten is overleden, daarna is zij weder op den 26 November 1793 te Amsterdam hertrouwd met *Simon van Veen.*

Cornelis Hendriksz geboren en gedoopt te Scherpenzeel in 1741 en in 1774 te Woudenberg gehuwd met *Elizabeth Steenhoff* uit welk huwelijk zijn geboren de volgende kinderen:

Stijntje te Woudenberg in 1774 en gehuwd in 1802 met *Jan Breeschoten.*

Cornelia te Amersfoort in 1779.

Teunisje te idem in 1780 en in 1801 gehuwd met *Willem Kemp.*

Jannefje te Amersfoort in 1782.

Aaltje te idem in 1783.

Geertje te Woudenberg in 1787, en gehuwd in 1803 met *Louw Janse Velthuyzen.*

Meelis te Woudenberg in 1789.

Mietje te Doorn in 1794.

Willem Hendriksz geboren te Scherpenzeel in 1743 gehuwd te Woudenberg in 1772 met *Jannetje Velthuyzen* die Ao. 1785 is 'overleden nalatende eene dochter genaamd *Stijntje* geboren te Woudenberg in 1775, is daarna te Woudenberg hertrouwd met *Gerritje van Loevensteijn* uit welk huwelijk zijn geboren de kinderen genaamd:

Willemijntje te Amersfoort in 1787.
Neeltje te Soest in 1788.
Japikje te idem in 1790.
Stijntje te idem in 1795.
Hanna te idem in 1796.

Maria Hendriksz, later den naam *Hendriksz* weglatende, geboren te Scherpenzeel op den 24 November 1746 gehuwd in Haarlem op den 7e November 1773 met *Pieter Klaasz Heynis* die aldaar op den 10 September 1784 is overleden nalatende een zoon genaamd *Klaas Pietersz* geboren op den 3 October 1776 is op den 6 february 1786 hertrouwd met *Johannes te Veltrup* geboren op 't Huis te Zwieten onder Leyden die zonder nalating van kinderen op den 29 Augustus 1800 te Haarlem is overleden, en op den 4 Mei 1805 kwam zij te overlijden.

Johanna Hendriksz geboren op den 8 Maart 1747 te Scherpenzeel in 1773 gehuwd met *Evert van der Grift* onder 't Gerigt van Leusden uit welk huwelijk zijn geboren de ondervolgende kinderen met name:

Wulfert te Amersfoort in 1773 en gehuwd met *Timmetje.*
Chrisfina te Amersfoort in 1775.
Ernstje te idem in 1777.
Jannetje te idem in 1779.
Ernst te idem in 178 1.
Meelis te Renswouw in 1783.
Dirk te Doorn in 1785.
Willem te idem in 1787.
Hendrik te idem in 1790.

Rijk Hendriksz geboren te Scherpenzeel in 1749, gehuwd met *Antje* uit welk huwelijk zijn geboren de kinderen genaamd Otto - *Dirkje* - *Antje* - en *Jannetje.*

Jannetje Hendriksz geboren te Scherpenzeel in 1751 overleden in 1754.

„Verder geene aanteekeningen."

KORTE MEDEDELINGEN+

Het wapen van het waterschap „Boarnferd".

Op het grondgebied van de Friese gemeenten Haskerland, Heerenveen en Utingeradeel is een groot waterschap opgericht, dat in de plaats is gekomen van twee-en-twintig kleinere [1]). Het nieuwe waterschap heeft de naam „Boarnferd" gekregen, een naam waarmede in de middeleeuwen een gebied werd aangeduid, dat later uiteen gevallen is in drie grietenijen: Haskerland en Utingeradeel plus het bij de instelling der gemeente Heerenveen verdwenen Aengwirden. In deze streek heeft eertijds op zeer grote schaal laagveenontginning plaats 'gevonden, waarbij het veen tot beneden het groadwaterpeil wend weggebaggerd, hetgeen aanleiding gaf tot het ontstaan van poelen en meren, die een bedreiging ***gingen*** vormen voor de oeverlanden. De Haskerlandse grietman *Vegelin van Clearbergen* waarschuwde in 1766 met klem tegen dit gevaar, bepleitte het sparen van „ritten" in 't lang en 'overdwars om de golfslag te breken en hij wees er op, dat men behoorlijk afstand diende te houden van dijken, wegen, vaarten, poelen en andere wijde wateren. Het was aan dovemansoren gezegd: de Staten van Friesland besloten door te gaan op de vanouds gevolgde lucratieve manier. Eerst in 1822 werd op advies van de door Koning Willem 1 daarvoor naar Friesland gezonden staatsraad Jhr. ***E. de la Cosfe*** bij Koninklijk Besluit van 2 september 1822, No. 86 een complex van regelingen getroffen zoals de genoemde grietman meer dan een halve 'eeuw vroeger reeds had gewild.

Het bestuur van het waterschap overwoog dat 'het gewenst was, in zijn wapen 'herinneringen op te nemen aan de drie grietenijwapens, en verder verdiende het aanbeveling het wapen *Vegelin* ***van*** *Claerbergen* ***op*** te nemen, omdat de actie van de grietman van die naam in 1766 betrekking had op een zuiver waterstaatkundig gegeven en getuigde van een vooruitziende blik.

Het wapen *Vegelin* ***van*** *Claerbergen* gaf geen moeilijkheden, het leent zich zeer goed om de bovenste helft van het schild te vullen. Anders was het met de drie grietenijwapens. Het Haskerlandse wapen ademt een weinig heraldische sfeer en doelt meer denken aan een illustratie dan aan een wapen, het Aengwirder wapen is in 1816 onvolledig beschreven, omdat van „bomen" is gesproken zonder de soort nader te preciseren en zonder zelfs te vermelden of het naald- dan wel loofhout moest zijn. Het gevolg is dan ook dat men het wapen dan weer met loofbomen dan weer met op sparren gelijkende boompjes ziet afgebeeld. Het wapen van Utingeradeel tenslotte is nog ***het*** beste. Deze wapens, in hun geheel samenbrengen in een half schild zou een rommelige en onesthetische aanblik hebben gegeven, zodat daarvan moest worden afgezien. De onderste schildhelft werd nu aan de ene kant blauw gekleurd, omdat dit de voornaamste kleur ***is*** in het Haskerlandse wapen, en rood aan de andere kant, omdat dat de kleur is van het schild van Utingeradeel. Op de deellijn is een loofboom geplaatst die ontleend is aan het wapen van Aengwirden. Aan de ene kant is de rennende haas van Haskerland gezet, 'aan de andere de lelie van Utingeradeel. Een aardige bijzonderheid is nog dat de boom 'die, zoals in de heraldiek veelal gebeurt, „uitgerukt" is getekend, zeven wortels heeft. Dit herinnert aan het feit dat in 1823 volgens het advies van staatsraad ***de la*** *Coste* zeven veendistricten zijn gevormd waaruit later de vier grote veenpolders „de Haskerveenpolder", „de Grote Sint Johannesgaster Veenpolder", „het 4e en 5e Veendistrict" en „het 6e en 7e Veendistrict" zijn ontstaan, die nu alle weer in „Boarnferd" zijn opgegaan. Op het schild is de gebruikelijke kroon als versieringselement geplaatst.

Het wapen is vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 6 maart 1968, No. 9. De officiële beschrijving luidt:

„Doorsneden: 1. In goud drie naast elkaar geplaatste aaneengesloten spitsruiten van sabel, die de randen van het veld raken, en een versmalde gouden dwarsbalk over alles heen; TI. Gedeeld van azuur en keel. Over de deellijn een uitgerukte loofboom van goud met zeven wortels; in de schildvoet vergezeld ter rechterzijde van een rennende haas van zilver, ter linkerzijde van een lelie eveneens van zilver.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

Mr. G. A. Biontekoe.

Het wapen van het waterschap „Bijlmer".

Uit de samenvoeging van negen polders ten Zuidoosten van Amsterdam is een nieuw waterschap ontstaan, dat de naam „Bijlmer" kreeg.

Voor een wapen voor dit nieuwe waterschap ging de gedachte uiteraard in de eerste plaats uit naar het kasteel van de heren *van* ***Amstel,*** waarvan de ruïne in een heuvel verborgen ligt op de beroemde Portugees-Israëlitische begraafplaats te Ouderkerk aan de Amstel,

Verder trekt in dit eertijds zeer moerassige gebied het „Reigersbos" de aandacht, dat in „Bindelmerebroeck" moet hebben gelegen en bij de St. Elisabethsvloed van 1421 'teniet is gegaan. Dit Reigersbos was oudtijds een zeer begeerd bezit, dat de heren ***van Amstel,*** de graven ***van Holland*** en de bisschoppen van Utrecht elkaar vaak hebben betwist.

In de oude kronieken lezen wij ook dat de graven van Holland aanzienlijke inkomsten trokken van de „visscherien van der Bindermere". In het boek van Vander Loos „Geschiedenis van Amstelland" wordt van deze belangrijke bron van inkomsten meer dan eens gewag gemaakt.

Een ander motief, dat bruikbaar leek voor het waterschapswapen ***is*** de lage vervening. Niet minder dan drie der negen samengevoegde polders zijn volledig uitgeveend en de bekende Bijlmermeer met zijn bijna 600 hectare is vroeger ook water geweest, zoals de naam trouwens wel laat vermoeden. Bij de lage vervening wordt de veenspecie uitgebaggerd tot beneden het grondwater en uitgestort op aangrenzend terrein teneinde daar door de werking van wind en zon in te drogen om tot turf te kunnen worden verstoken. In de practijk gebeurt dit uitbaggeren practisch altijd op rechthoekig 'begrensde stukjes en het leek een acceptabele oplossing om dit symbolisch weer te geven met toepassing van een der meer zeldzame heraldische „pelswerken", het zgn. „krukkenvair". Dit „krukkenvair" wordt gewoonlijk blauw en zilver gekleurd maar in dit geval leek een kleuring van zwart en zilver (veen en water) meer aangewezen.

Met benutting van bovenstaande motieven werd het wapen horizontaal doorsneden, aan de ene zijde kwam bovenin het wapen van het beroemde geslacht ***Van Amstel,*** daarnaast op een rood veld 'drie vissen, als herinnering aan de eertijds zo

1) De boom in het wapen heeft in verband hiermede 22 schaduwboogjes, maar dit is een grapje zonder heraldische betekenis.

belangrijke visvangst. Deze vissen werden „gevlochten" omdat dit een veel fraaier effect geeft dan wanneer er een aantal naast of boven elkaar zouden zijn geplaatst.

De hele onderste helft van het schild is van zwart en zilver krukkenvair genomen, waarop een gouden' verticale baan is aangebracht die een zwarte reiger 'draagt: herinnering aan het eertijds roemruchte Reigersbos.

Op het schild is weer de gebruikelijke kroon geplaatst ter versiering.

Het wapen is vastgesteld bij Kon. Besluit van 7 juli 1967, no. 9. De officiële beschrijving luidt als volgt:

„Doorsneden: I. Gedeeld: a. gedwarsbalkt van acht stukken goud en sabel, waaroverheen een van zilver en keel geschakeerd Sint Andrieskruis; b. in keel drie in elkaar gevlochten vissen van zilver, de top van deze driehoekige figuur naar boven gericht; 11. in krukkenvair van sabel en zilver een paal van goud, beladen met een afgewende reiger van sabel, gebekt en gepoot van keel. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen van het waterschap „De Schipbeek",

Het riviertje De Schipbeek — de naam zegt het al — heeft in de Nederlandse scheepvaart een rol gespeeld. Men mag zelfs spreken van een vrij aanzienlijke rol. De dynamische handelsstad Deventer heeft al sedert het midden van de XIVde eeuw met grote 'energie getracht de Schipbeek te gebruiken om zich een achterland voor de handel te verschaffen. Voortdurend leest men van acties tot verbreding van het vaarwater en van het streven om privilegiën te krijgen op het stuk van scheepvaart. Toen koning Philips II in aanzienlijke mate bij de stad in het krijt stond heeft de magistraat van Deventer deze schone gelegenheid benut om de landvoogd Alva te vragen de Schipbeek te mogen verwijden en verdiepen en het water onder schouw te zetten. Deventer is in deze opzet geslaagd (octrooi van 17 maart 1.576).

De stad ontving via de Schipbeek zwaar hout uit Twente en het aangrenzende Munsterland en verder leem, ijzeroer, potten, zandsteen, o.m. voor de bouw van het Deventer stadhuis; in tegenovergestelde richting leverde de handelsstad weer, waaraan men aan de bovenloop van de Schipbeek behoefte had, in latere jaren vooral ook producten uit de koloniën. Behalve voor het transport maakte Deventer ook gebruik van de Schipbeek als krachtbron. Wij lezen van watermolens om de stadsgrachten meer water te geven, maar ook van pel-, sement-, olie- en ijzermolens.

Het spreekt van vanzelf dat voor een wapen voor het waterschap „De Schipbeek" de band met de stad Deventer, de scheepvaart op de beek en het gebruik van watermolens, evenzovele bruikbare motieven waren. Het bestuur stelde er echter ook prijs op in bet wapen tot uitdrukking te brengen, dat het waterschap thans een waterbeheersende rol speelt door vele stuwen in de beek te onderhouden. Daarbij kwam nog dat de omstandigheid dat het waterschap één van de niet zeer talrijke interprovinciale waterschappen in Nederland is, mede in het wapen tot uitdrukking behoorde te komen.

Er restte dus slechts 'deze vijf motieven een heraldische gestalte te [geven, ze op esthetisch acceptabele wijze samen te voegen en op aantrekkelijke wijze te kleuren.

Voor de band met de stad Deventer was dit niet moeilijk. De zwarte stadsadelaar op gouden veld was daarvoor het aangewezen motief.

Voor de scheepvaart lag het probleem iets lastiger, omdat de scheepjes waarmee in de middeleeuwen en later het handelsverkeer zich afspeelde, niet erg spectaculair van grootte geweest kunnen zijn. Het bestuurlid van het waterschap J. van der Veen, zeer geïnteresseerd in de plaatselijke geschiedenis, slaagde erin een oud lakstempel te vinden, dat eertijds gediend heeft voor de contracten die met de schippers werden gesloten, die hun watertol voor meerdere reizen tegelijk betaalden. Dit stempeltje vertoont een driemaster en daaronder het opschrift I.G.S.B. (één gulden Schipbeek) . Dit stempel werd overgelegd aan de Hoge Raad van Adel en op grond hiervan bleek het hoge college bereid aan H.M. de Koningin te adviseren als symbool voor de scheepvaart op het riviertje een driemaster met volle zeilen te aanvaarden.

Het gebruik van watermolens wordt in de heraldiek veelal weergegeven door een molenrad, dat dan weliswaar een vorm heeft die iets afwijkt van wat in de eigenlijke watermolens wordt gebruikt. maar dat zeer decoratief is van tekening.

De waterbeheersende functie van de beek kon op eenvoudige wijze tot uitdrukking worden gebracht door op een dwarsbalk een drietal kepers aan te brengen, waarvan de punt stroomopwaarts wijst. Het interprovinciale karakter van het waterschap tenslotte werd op eenvoudige wijze tot uitdrukking gebracht door twee gouden kroontjes op te nemen van vijf bladeren: de heraldische kroon die in Nederland op de meest provinciale wapens voorkomt.

Het Deventer stadswapen kwam nu in de bovenste helft van het schild aan de ene kant en daarnaast op zwarte ondergrond de gouden driemaster. Onder deze beide velden kwam een smalle zilveren dwarsbalk met drie rode kepers. Er restte nu nog om voor het molenrad en de beide kronen een aanvaardbare driedeling van de onderste schildhelft te vinden. Hiervoor is dit veld „gekapt", hetgeen betekent dat er een puntvormig veld ontstaat door links en rechts een driehoekig stuk weg te snijden. Op de punt die rood gekleurd werd kwam het gouden molenrad, op de driehoekige velden aan weerskanten die blauw wenden gekleurd kwam een gouden kroon.

Op het gehele wapen is dan nog de gebruikelijke kroon gezet die uitsluitend versieringselement is.

Het wapen is vastgesteld bij Kon. Besluit van 20 juli 1967, no. 12. De officiële beschrijving luidt als volgt :

„Doorsneden door middel van een versmalde dwarsbalk van zilver, beladen met drie kepers van keel; de punten naar links gewend; Boven gedeeld: rechts in goud een adelaar van sabel, gebekt, getongd en geklauwd van keel; links in sabel een. onder volle zeilen varend schip, met drie masten, alles van goud. Onder: van keel, gekapt van azuur, in- het midden een molenrad en aan weerskanten een kroon van vijf bladeren, alles van goud.

Het schild gedekt met een gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen".

MR. G. A. BONTEKOE.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

R. Specht, Die Matrikel des Gymnasium Illustre zu Zerbst in Anhalt 1582-1797. Leipzig, 1930.

Verschenen als nr. 5 in de serie „Sonderveröffentlichungen der Ostfälischen Familienkundlichen Kommission" bevat deze uitgave nà „Vorwort" en „Einleitung": 1. Die Handschrift, 11. Die Immatrikulationen, 111. Die Frequenz, IV. Die Studentenschaft, V. Bearbeitung des Textes en verder: Die Matrikel. Registers, op persoons- en plaatsnamen maken het album studiosorum toegankelijk. Men treft bij de ingeschrevenen o.a. de volgende namen aan: *Van Bashuysen, Bötticher, Copius, Cranach, Gürtlerus* (Deventer), *Heubel, Kühne, Mettingus* (Zutphen), *Mylius, Riel, Van der Slooten, Stubenrauch, Tabing* en, *Watrich* (Gron. Ommelanden).

Eigen Schoon en de Brabander, jrg. LI (1968), afl. 3-4.

R. Enckels, Het kasteeltje „Schoonbeek" te Rummen. Beschrijft de lotgevallen van „Schoonbeek", dat in 1717 in eigendom werd (bezeten door *Franciscus Wilhelmus de Fraiture* (geb. 1682 en 10 febr. 1717 te Rummen getrouwd met *Maria Boesmans).* De laatste De *Fraitures,* die het kasteeltje in eigendom hebben gehad zijn de zusters *Pabmyre Laure Marie Theresia de Fraiture,* wed. van *Emile Volckrick (zij* is geb. Berchem-Antwerpen 7 juli 1857) en *Valentine Marie Christine de Fraiture,* geb. 's-Hertogenbosch 29 okt. 1847. Een fragment-genealogie De *Fraiture,* opgenomen in het artikel, leert, dat het echtpaar *Joannes Wilhelmus de Fraifure* (overl. Breda 19 aug. 1863) en, (x St. Truiden 24 aug. 1809) *Maria Christina Gertrudis Fabry* (overl. Breda 31 aug. 1866) in 1811 naar Nederland zijn vertrokken. Hun nakomelingen zijn hier te lande 'gebleven, met uitzondering van hun zoon *Karolus Johannes Franciscus de Fraiture,* geb. Breda 10 april 1822, getr. Boxtel 5 sept. 1845 *Catharina Josephina Maria Loutermans,* geb. 's-Hertogenbosch 26 juni 1821. Laatstgenoemd echtpaar heeft 3 kinderen gehad: bovenvermelde *Palmyre L. M. Th., Valentine M. Chr.* en een in 1883 te Brussel ongehuwd overleden zoon *Charles. Zie* ook: Het Oude Land van Loon, XXI (1966), 53. — A. Meulemans, Genealogische sprokkelingen. Betreft Vlaamse kunstenaars als *Van Beethoven, Van Craesbeek, Keldermans* en *Van Voorst.*

Les lignages de Bruxelles, jrg. 11 (1963), nr. 8. Table onomastique des familles admises aux lignages de Bruxelles. Is een uittreksel uit het boek van D. van der Meulen getiteld „Liste des personnes et familles admises aux Lignages de Bruxelles depuis le XIVe sèciele jusqu'à 1793" (1869). Op de lijst onder meer de namen: *Beydaels, Van den Clooster, Doetinghem, Van der Dussen, De Launay, De Limpens, Mesdach, D' (Van) Oyenbrugghe, Smissaert* en *Van Zinnick.*

Le Parchemin, jan.-febr. 1968.

M. Wittock, La terre de Marselaer et ses derniers seigneurs. Met fragm.-gen. *Van Nuffel.* De heerlijkheid Marsdaer onder Malderen is sedert 1750 door vererving in bezit van leden van genoemd geslacht. *Madeleine Catherine Bosch* (dr. van *Jean* (1649-1694) en van *Françoise Hennekin* en kleindr. van *Pierre Bosch,* afkomstig van 's-Hertogenbosch, overl. Brussel 2 okt. 1692 en vàn *Catherine de Baertmaecker),* ongehuwd en ab intestato overleden 15 juni 1750, was vrouwe van Marselaer, Ohesnoy en Malmaison. Marselaer en Malmaison kwamen nà overlijden van *Mad. C. Bosch* in bezit van *Arnoul van Nuffel,* priester, overl. Harlebeke 1758. *Arnoul van Nuffel is* zoon van *François* (geb. *1640)* en (x *25* okt. 1666) *Barbe Bosch,* welke laatste een, dr. is van *Pierre Bosch* en *Catherine de Baertmaecker* bovengenoemd. — A. de Streel, Le procès *de* l'ancien duché de Bouillon 18 18-1825. Met fragm.-genealogie *De la Tour d'Auvergne.* — In de rubriek „Réponses" een antwoord van J. Bernard betr. „Titres napoléoniens." — Descendance de *Pierre-Paul Rubens.*

Le Parchemin, maart-april 1968.

X. du Bois de Vroylande, Notes généalogiques sur la famille *Thoíincx.* Stamvader van deze familie, die vele banden met Antwerpen heeft, is *Gisbert Tholincx* van 's-Hertogenbosch. Een kleindr. van *Gisbert* is: *Jeanne Tholincx,* ged. Antwerpen 23 maart 1576 en getr. met *Paul Coenen.* Uit dit huwelijk 3 kinderen w.o. *Catherine Coenen* gehuwd met *Antoine de Wilde te* 's-Hertogenbosch. — A. F. J. Karlovsky, L' ordre personnel de l'empereur *Maximilien du Mexique.*

Le Parchemin, mei-juni 1968.

B. Walckiers, *Charles Diercxsens.* Un grand généalogiste anversois. *Charles Aloïs Paul Marie Diercxsens (* 1842-1932) — ere-voorzitter Hof van Appel te Brussel — heeft zich in het bijzonder voor de geschiedenis van zijn geslacht en die van aanverwante families geïnteresseerd. In 1919 is bij Bruylant te Brussel een „Généalogie de la famille *Diercxsens"* van zijn hand verschenen. Na zijn (kinderloos) overlijden zijn de ms. aantekeningen omtrent de aanverwante geslachten door neven van den overledene aan de U.B. te Leuven geschonken. Bij de brand van mei 1940 zijn deze aantekeningen helaas verloren gegaan. De notities aangaande de geslachten, verwant aan de oudste tak van zijn geslacht — zelf stamde hij uit een jongere tak — zijn door *Charles Diercxsens* omstreeks 1925 aan zijn neef *Joseph Diercxsens* (1863-1945) ten geschenke gegeven. Deze gegevens zijn gespaard gebleven. De erfgenamen hebben de redactie van „Le Parchemin" toestemming verleend, deze aantekeningen in genoemd tijdschrift te publiceren. Een lijst met de namen van geslachten, waaromtrent t.z.t. publicaties zullen volgen is aan het slot van het onderhavige artikel opgenomen. Een, — niet-volledige — kwartierstaat (2048) van *Joseph A. M. Gh. Diercxsens* komt op blz. 121-131 van de mei-juni afl. voor. Hieruit blijkt, dat het geslacht afstamt van *Georges Diercxsens,* geb. Gouda, burger van Antwerpen 6 maart 1555, overl. aldaar 4 nov. 1578, x 5 febr. 1557 *Elisabeth Gobbaerts,* overl. Antwerpen 7 jan. 1617. Evengenoemde *Georges* is zn, van *Dierck Gerritsen* en *Emmeke N.N.,* afkomstig van Utrecht. Kwartier 11 is *Péfronille de Kuyper,* geb. Rotterdam 14 juni 1780, overl. Gent 19 febr. 1849 als wed, van *Emmanuel Paul Benoît de Cock* (kw. 10). *Pétronille de Kuyper is* kleindr. van *Joannes* (zie NAB. 1943-1948, blz. 215, sub 111) en *Catharina van de Polder.* Zie voor *Diercxsens* tevens: De Middelaar tussen de geneal, navorsers, 1959, 288. *Pétronille de Kuyper* heeft kwartieren: *Van der Drift, Van de Polder, Uytendoorn, Custers, Van der Valk, Keerom, Verhen.* Kwartier 59 is: *Marie Thérèse van Beemen,* overl. Brussel 15 jan. 1747, x aldaar 27 dec. 1736 *Eugène Thonnet.*

Bulletin de l'Institut archéologique liégeois, dl. LXXIX (1966).

F. Pirotte, L'industrie métadlique de la Terre de Durbuy de 1480 à 1625. Ses rapports avec la métallurgie liégeois. Hierin o.a. de namen *De Geer en Lardinois.*

Braunschweigisches Jahrbuch, dl. XLVIII (1967).

H. Schulze, Beiträge zur Geschichte der jüdischen Gemein-

de in Wolfenbüttel. Tl. 1.: Die wirtschaftliche und bürgerliche Stellung der Schutzjuden.

Des Deutsche Hugenott, jrg. XXX (1966), afl. 4.

W. Beuleke, Die Glorieuse Rentrée. Met: Personalien der Hauptbeteiligten. — E. Mengin, Ursprung und Etymologie des Wortes „Hugenotten." — In de rubriek „Familienforschung" vragen over Ds. *Jacques Agache,* nà 1651 te Zutphen, *Henry Blanchetesfe,* nà 1640 te Amsterdam, *Jacques de la Croix,* tot 1608 in Delft, *Jean Doucher,* van 1620 af in Amsterdam, aldaar gestorven 1629.

Der Deutsche Hugenott, jrg. XXXI (1967), afl. 4.

E. Mengin, Ursprung und Etymologie des Wortes „Hugenotten." — De rubriek „Familienforschunsfragen" bevat vragen o.a. over *Frederik Wefselaer,* lakendrapier, 1625 als „jongeman van Aecken" naar Leiden gekomen.

Der Deutsche Hugenott, jrg. XXXII (1968), afl. 1.

E. Mengin, Ursprung und Etymologie des Wortes „Hugenotten." — In de rubriek „Familienforschungsfragen" een vraag over ihet geslacht *Von Pommeau.* Een lid van deze familie t.w. *Marie Luise* was getr. mat *Hans Schimmelpfennig v. d. Oye* (auf Rutow en Dietrichswald, O.-Pruisen) (1700—1760).

Genealogie, jrg. XVI (1967), afl. 11.

M. Mitgau, Der Verwandtschaftskreis figurenherstellender Goldschmiede das 18. Jahrhunderts in Augsburg. (Geschlossene Heiratskreise sozialer Inzucht).

Genealogie, jrg. XVII (1968), afl. 2.

B. Elsner v. Gronow, Das Alte *Elsner*-Wappen mit dem Baum. Eine genealogisch-sphragistische Studie. Uit deze studie blijkt, dat de hier te lande levende familie *Elsnerus* afstamt van Dr. med. *Viktor Jan Elsnerus,* geb. Zeist 1752, overl. Wageningen 3 febr. 1794, x aldaar 1783 *Adriana Koning.* Uit dit huwelijk 7 kinderen. *Vikfor Jan is* zn. van Ds. *Theodor Bernhard Wilhelm Elsner,* ged. Goch 11 jan. 1708, prop. ord. te Heteren 1734, pred. te Zeist 1745-1785, overl. aldaar 15 nov. 1786, tr. Wageningen 1741 *Johanna de la Roque de Brinquier* en kleinzn. van *Albert Georg Elsner,* geb. Hamminkeln (Kr. Wesel) ± 1672, Schöffe 1703, Stadtrentmeister, ref. Kirchenältester, Accise-Controlleur te Goch, overl. aldaar 4 nov. 1742, tr. 2. Goch 1703 *Elisabeth Gesina Erpenbeck.*

Genealogie, jrg. XVII (1968), afl. 3.

H. Schieckel, Ahnengemeinschaft mit dem niederländischen Prinzenpaar über *Benedict Carpzov* (1565-1624) und seine Schwiegertochter *Sabina Elisabetha (von) Anckelmann* (1633-1696). Prins *Willem Alexander* stamt 1. door Z.K.H. de Prins *der Nederlanden* langs *Von Cramm, Von Griesheim, Von Biilow, Von Alemann* en *Geyer* af van *Benedicf Carpzov,* hoogleraar in Wittenberg en 2. langs vaderszijde over *Von Vieregge, Von Gutschmid, Von Burgsdorff, Senfft Von Pilsach, Von Wolffersdorff* van *Joachim (von) Anckelmann* (1592—1641), o.a. Ratsherr in Leipzig. *John. Ben. Carpzov* (1607—1657), hoogleraar in Leipzig en zn. van eerdergenoemde *Benedicf,* was getr. met *Elisabeth Wrieffpennig,* wier grootvader *Adam Wriefpenninck* in Amsterdam is geboren.

Heimatbuch des Landkreises Kempen-Krefeld, dl. XIX (1968).

Bevat o.a. artikels over: a. Die Burg Hüls — Inventar und Archiv 1565 door J. Lichtenberg; b. *Hendrick* und *Hubert Goltzius* und ihre Hinsbecker Künstlersippe *Goltz* door H. Föhl. Met geneal. tabel.

The coat of arms, jrg. IX (1967), no. 71.

G. D. Squibb. Heralds and pursuivants extraordinary. (Wordt vervolgd.) — T. R. Davies, The heralds in mediaeval warfare. Behandelt: a. The mediaeval battle, b. The army in the field, c. Extra-ordinary duties, d. Post-battle duties, e. „The doleful numbering", f. Heralds privileges, g. Who had heralds?, h. Heralds' dress, i. Heralds' journeys., j. Termination of military duties. Met afbn. van (wapen) herauten w.o. Gelre, Enghien, Arragon.

Family History, juli 1967.

Voor 'hen, die genealogisch zijn geïnteresseerd in Ierland kan dit nummer van belang zijn. Het bevat de volgende artikels: 1. Some aspects of Irish heraldry and genealogy door C. R. Humphery-Smith; 2. Tracing your Irish ancestors door B. O'Connell; 3. Problems of Irish genealogy door B. 0' Connell.

Familia, jrg. IV (1967), nr. 4.

C. Pama, Die afstamming van Dr. *Hendrik Verwoerd.* Geeft aan de hand van een door Dra. W. E. Smelt ingesteld archiefonderzoek de voorouders in rechte lijn van Dr. *Hendrik Frensch Verwoerd* (1901-1965). Stamvader is *Philips Jansz Verwoerf,* overl. na 4 juni 1680, tr. Bodegraven 23 jan. 1655 *Maertje Dircks,* wed. van *Heyndrick Janse Sluypeker.* In het r.a. van Woerden komen 2 acten van. 27 okt. 1637 voor, waaruit blijkt, dat de stamvader die bij zijn ondertrouw de naam *Verwoerf* draagt, de zoon is van *Jan Philips.* In het artikel zijn tevens de 32 kwartieren, van Dr. *H. F. Verwoerd* opgenomen. De kwartieren van de grootvader: *Leendert Verwoerd (1844-1909)* stammen uit dezelfde omgeving als de *Verwoerds* nl. Bodegraven, Oudewater, Breukelen enz. De kwartieren van vaderszijde van *Hendrika Johanna Lucrefia van Rynbach* (vrouw van *Leendert Verwoerd*), stammen uit Rotterdam. Het voorgeslacht van *Antje Sfrik* (1873—1940), moeder van Dr. *Verwoerd,* stamt uit Overijssel, Groningen en Friesland. — R. A. Rueb geeft een aanvulling op het in jrg. 111, blz. 45, van dit tijdschrift gepubliceerde artikel over het geslacht *Van Wijk.* — *Steenkamp* (11). Behandelt het nageslacht van de gebroeders Johannes *Harmen* (ged. 1790), *Thomas Ignafius, Philippus Lourens, Petrus Sfephanus, Barend Willem Jacobus* en *Roelof Chrisfiaan Sfeenkamp,* allen achterkleinkinderen van de Zuid-Afrikaanse stamvader. — F. G. L. O. van Kretschmar, Iconography, a two-way bridge between the art-historian and the genealogist. Overgenomen uit: Recueil du 7me Congres internat. des sciences gén. et hér. — H. C. Hopkins, Nogmaals die *Baftenbergs.*

Familia, jrg. IV (1967), nr. 5.

A. Hugo, Familia. In zijn 23 aug. 1967 voor de Alg. Jaarverg. van het „Genealogiese Genootskap van Suid-Afrika" gehouden en hier afgedrukte causerie belicht de Heer Hugo enkele aspecten van Qet woord „Familia": 1. Familia as slawetroep, II. Familia as huishouding, 111. Familia as familie. — J. A. Heese, Die kwartierstaat (16) van Dr. *D. F. Malan.* — H. B. Thom, Dr. *Malan se* familie. Dit artikel is

overgenomen uit „die Huisgenoot" van 25 mei 1951. — F. G. L. 0. van Kretschmar, Iconography, a two-way bridge between the art-historian and the genealogist. Oevrgenomen uit: Recueil du 7me Congrès internat. des sciences gén. et hér.

Tha. J. van Alff.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

van Bockhorst genaamd Kemerlinck, Gevraagd nadere gegevens betreffende de volgende personen en hun voorouders:

Johan van Bockhorst genaamd Kemerlinck, leenman van het Venemanstiend in het kerspel Herwen van 1509 tot aan zijn overlijden vóór 28 nov. 1517, tr. N.N., vermeld in 1517, weduwe van N. *van Wanray.* (Uit haar eerste huwelijk had zij een zoon *Johan van Wanray.)*

Zijn oudste broeder was:

Geryt van Bockhorst genaamd Kemerlinck, leenman van het Venemanstiend in het kerspel Herwen van 1517-1525, † vóór 1545, tr. *Catharyne N.,* vermeld te Herwen 1525, te Huissen 1545, † vóór 1550.

Zéér waarschijnlijk was hun zoon:

Johan Kemerlingh, geb. omstreeks 1490, grondeigenaar (van boomgaaaden), raad 1536 en schepen 1539 van de stad Huissen, † vóór 17 juni 1544, tr. omstreeks 1520 *Jennecke (Henricksdr. van Dolre),* † tussen 17 juni 1544 en 28 dec. 1545, weduwe van *Kerstgen Boennert.*

Uit dit huwelijk drie zonen: *Gerrit,* (burgemeester van Huissen 1577—1583), *Henrick* en *Peter Kemerling(h)(Camerlingh).*

Zie voor de bovengenoemde personen: Register op de Leenen van Huis Bergh, door Mr. A. P. van Schilfgaarde (1929), blz. 273 en Ned. Patriciaat 1960, jrg. 46, blz. 150 e.v.

Tot welk geslacht *Van Boekhorst, (Van Bo(i) ckhorst, Van Buckhorst, Van der Bouckhorst, Te Bockhorst)* behoorden zij? Bekleedde soms één der leden van die families het ambt van kamerling?

Hilversum. E. J. C. **KAMERLING.**

Bötticher. Gevraagd worden de voorouders van *Samuel Ernst Diderich Bötticher,* geb. te Perleburg (Pruissen), postmeester te Emmerik, later burgemeester van Zevenaar, † Zevenaar 3 febr. 1799, tr. Emmerik 7 mei 1767 *Maria Petronella Uhlenbruch.*

Utrecht. J.H. T. **WAGENVOORT.**

'Breur, *Willem Breur,* notaris te 's-Gravenhage 1681-1712, † 26 juni 1712, tr. Rotterdam 31 'okt. 1694 *Wijnanda van Waesberghe,* ged. Rotterdam 3 maart 1,665, begr. Rotterdam 28 okt. 1734, dr. van *Abraham van Waesberghe* en *Maria van Deyck.*

Kinderen (alle te 's-Gravenhage geboren):

1. *Johanna,* geb. 17 april 1696.
2. *Simon,* geb. 17 sept. 1697.
3. *Maria,* 'geb. 19 juli 1699.
4. *Alida,* geb. 17 okt. 1700.
5. *Willem,* geb. 14 aug. 1702.

Bij de doop te 's-Gravenhage van *Maria Breur* op 20 juli 1699 treedt als doopgetuige op *Jannetje Schim,* weduwe van. *Simon Breur.*

Kan iemand mij mededelen of *Simon Breur* en *Jannetje Schim* de ouders zijn van *Willem Breur?* Waar is deze laatste geboren?

Amsterdam. S. A. C. **DUDOK VAN HEEL.**

Dablijn (Dableyn, d'Ableyn, etc.). *Pieter Dablijn,* † 's-Gravenhage vóór 19 juni 1642, tr. (ondertr. 's-Gravenhage 24 mei 1638) *Josy na Harmens,* geb. te Delft; tr. 2° (ondertr. 's-Gravenhage 8 april 1640) *Anna de Ruyt,* dr. van *Eduward de Ruyt* en *Maycken Oliviers.*

Zoon uit het tweede huwelijk:

Jeremias Dablijn, ged. 's-Gravenhage 2 januari 1641, notaris 1670, klerk ten Comptoire van Johan de Witt, commissaris te Brielle (1672), † (Brielle?) 11 mei 1673, tr. 1° (ondertr. 's-Gravenhage 6 aug. 1662) *Maria van der Kemp;* tr. 2° 's-Gravenhage 9 juli 1666 *Elisabeth van der Hoeff gezegd van Dingenhoven,* gab, Delft 2 febr. 1643, † vóór 8 juli 1680, dr. van *Willem van der Hoeff gezegd van Dingenhoven* en *Jacomina van Lodesteyn.*

Uit dit tweede huwelijk vier kinderen.

Bovengenoemde *Pieter Dableijn* had als zusters:

1. *Barbara d'Ableyn,* tr. *Claes Stoffels* (1642).
2. *Margaretha d'Ableyn,* ongehuwd in 1642.

Wie kan gegevens versohaffen over de herkomst van dit geslacht *Dablyn (Dableyn, d'Ableyn,* etc.)?

Amsterdam. S. A. C. **DUDOK VAN HEEL.**

Hardonk, Hardongh, Hardonck, Hardung, Hardunck, Van Hordonck. Nadere 'gegevens gevraagd over de volgende personen:

Frans Casper Casimir baron *Hardung (Hardongh, Hardunck),* die van 1678 tot 1684 kolonel was van een cav. regiment.

Philip van Hordonck, die in 1709 tot kapt. regt. koi. Matta benoemd wend.

Jan Siegfriedsz. Hardonck, soldaat, tr. Maastricht in 1701 *Margriet Janssen.*

Philip Hardonck, geb. ca. 1720, gardesoldaat.

Jan Hardonk, geb. ca, 1745.

Tunbridge Wells, (Kent, Engeland). W. **HARDONK.**

van Oringen-van Poelgeest. *Cornelis van Oringen* tr. (geref.) Noordwijk 27 dec. 1643 *Neeltje Jansdr. van Poelgeest.* Gevraagd nadere gegevens over deze echtelieden en hun voorouders.

New *York (U.S.A.).* P. C. **ZWARTS.**

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Ledenvergadering, gehouden op zaterdag 25 mei 1968 in de Nederlands Hervormde O.L.Vrouwekerk te Tholen. — Jaarverslag 1967. — De heerlijkheid Abbenbroek en het geslacht Van Abbenbroec, door C. Hoek. — De Bocholtse Van Beynem's, door Ir. J. van Beynum. — De oudere generaties van het geslacht Van Drie1 te Strijen en Cromstrijen. door Dr. J. Mac Lean. — Het geslacht Draeck uit Varik, door J. A. W. Swane Wzn. — Genealogische notities bij een portret van Maria van Lelyveld (1725—1804), door Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus. — Familie-aantekeningen Heynis en Van den Broek, medegedeeld door W. F. del Campo Hartman. — Korte mededelingen: Het wapen van het waterschap „Boarnferd"; Het wapen van het waterschap „Bijlmer"; Het wapen van het waterschap „De Schipbeek". — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan* 70, ***Wassenaar.***

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise de Colignylaan*** 18, ***Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 10 **LXXXVe Jaargang** **oktober 1968**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr. J. J. A. H. Houben, Mevrouw M. A. L. van Lennep geb. van des Hey de n en Dr. Ir. D. de Waal, respectievelijk sedert 1953, 1954 en 1956 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd: **Voorgesteld door:**

J. A. EVENDIJK, ***Hoofdstraat la, Santpoort.*** — Drs. A. G. VOSDINGH BESSEM, ***Rijswijk (Z.-H.).***

B. BUITENRUST HETTEMA, Dennenweg 7, ***Doetinchem.*** — F. VAN HOOGSTRATEN, ***Lunteren.***

Adreswijzigingen:

Jhr. Mr. H. P. VAN BERESTEYN, Rotterdam-13, Van ***Beethovenlaan 83.***

Dr. H. BROERS, Zeist, ***Arnhemse Bovenweg*** 12, ***flat Gl.***

A. L. CARSTENS, Bilthoven, Ten ***Katelaan 24.***

Drs. J. H. A. HOELEN, Bussum 1, ***Koekoeklaan 132.***

Mejuffrouw Mr. Chr. KIK, 's-Gravenhage 2018, ***Wassenaarseweg 381.***

T. F. NOYON, Overijse (België), ***Zilverbeekdreef 21.***

J. J. C. baron TAETS VAN AMERONGEN, Renswoude, ***kasteel Renswoude.***

Mr. S. J. J. baron VAN VOORST TOT VOORST, 's-Gravenhage 2001, ***Min. v. Buitenlandse Zaken, afd. Koeriersdienst, Casuariestraat 16.***

Ir. P. M. VRIJLANDT, Amersfoort, ***Balistraat 38.***

J. H. Th. WAGENVOORT, Utrecht 7, ***Ina Boudier-Bakkerlaan*** 229. ***K. 1872.***

H. L. ZWITSER, Utrecht (veldpost), ***Napo*** 897.

Het doopsgezinde geslacht Sipkes,

door MR. O. SCHUTTE.

Inleiding.

Het hier behandelde geslacht *Sipkes* stamt van Ameland en is doopsgezind. Van de op Ameland bestaand hebbende doopsgezinde gemeentes (Waterlandse gemeente, Vlaamse of Groningse gemeente ook Foppe Oenes- of Laus Oomsgroep en Oude Vlamingen of Jan Jacobsgemeente), die lang een gescheiden bestaan voerden, is geen of zeer weinig archiefmateriaal aanwezig; zelfs geboorteboeken uit het laatst van de 18de eeuw ontbreken. Dit verklaart de late aanvang van deze genealogie. Een gelukkige omstandigheid was echter, dat de overlijdensacte van *Sipke Claes Keimpes* (gen. 11) zekerheid omtrent zijn ouders verschafte. Voor het overige waren wij dan ook aangewezen op de Reces- en Proclamatieboeken van Ameland en de actes van de Burgerlijke Stand met de bijlagen.

De naam *Sipkes is* het patronimicum van generatie 111, in de jaren vóór 1811 de leading generabion van de familie; merkwaardig is daarom op te merken 'dat, toen hun vader *Sipke Claas Keimpes* in 1816 op negentig-jarige leeftijd overleed, hij werd genoemd ***Sipke Claassen Sipkes,*** met een achternaam derhalve ontleend aan zijn eigen voornaam.

Het wapen der familie is: in zwart twee schuingekruisde

zilveren lansen, waaraan rode gespleten vaantjes, vergezeld boven van een zilveren vijfpuntige ster; wrong en dekkleden: zwart en zilver; helmteken: de ster op een zilveren zwaan. Dit wapen is kennelijk ontleend aan het Armorial Général van Rietstap. In een brief van 1958 van het Historisch-Genealogisch en Heraldisch Archief wordt vermeld, dat dit wapen is gevoerd door *Broer Sipkes*, schipper te Hindelopen in 1665, en *Claes Sipkes*, sahipper, in 1693 wonende op Terschelling. Hoewel deze personen niets, te maken hebben met het hier behandelde geslacht, is dit wapen toch door de familie aangenomen, onder meer door de kinderen van *Cornelis Sipkes* (Vj), die als fabrieksmerk de schuingekruisde zwarte lansen met rode vaantjes gebruikten, echter van boven vergezeld met een zwarte C, waarin de letters zn..

Van de andere geslachten *Sipkes*, die in Nederland leefden of nog leven noem ik:

A. Het geslacht *Sipkes* in Groningen (midden 17de tot midden 18de eeuw: zie C. Hoitsma, De drukkersgeslachten Sipkes-Van Hoitsema en de Groninger Courant, Groningen 1953);

B. Een bakkersgeslacht *Sipkes* te Amsterdam, afstammend van *Pieter Sipkes*, ca. 1796-1843;

C. Een nog levend geslacht *Sipkes* in Achtkarspelen en Dokkum;

D. Een familie *Sipkes* te Elburg.

In hoeverre deze families en andere naamdragenden verwant zijn, is mij onbekend.

Genealogie.

1. *Ceimpe Clasen*, † vóór maart 1739, tr. N.N.

Uit dit huwelijk:

Uit dit huwelijk zouden ook kunnen stammen: ***Hendrik* Keympes,** oudste 1730, '43, 1800, diaken 1741, '42, '58 en leraar 1'763, '66, '69, '71, '72, '89 der Vlaamse gemeente te Nes (onbekend of deze jaren alle op dezelfde persoon betrekking hebben) ; ***Pitter* Keympes,** diaken der Waterlandse gemeente te Nes en Hollum 1747; een Aaltje ***Kempes,*** ged. (Doopsgez.) Nes 7 dec. 1757, kreeg 22 febr. 1758 attestatie naar Amsterdam.

Klaas, volgt 11.

11. ***Klaas Keimpes,*** koopvaardijkapitein, tr. *Ake Douwes*, mogelijk dr. van *Douwe Abes Tichelaar*, diaken der Waterlandse gemeente te Nes en Hollum 1711, '20, '24, '26, ***'29, '33, '35, '41, '43,*** leraar der doopsgezinden 1706—'46.

In maart 1739 (Recesboek Ameland B 14) wordt *Claas* Ceimpes te Nes vermeld als erfgenaam van zijn vader ***Ceimpe Clasen;*** in aug. 1748 (Prokl.boek Ameland G 2) koopt *Claas Ceimpes*, commandeur te Ballum, huis en land ald. van Ceimpe Teunis voor *f* 300,—.

Uit dit huwelijk:

Sipke, volgt 111.

111. *Sipke Ctaas Keimpes*, later *Sipke Claas Sipkes*, geb. Ameland 1 aug. 1726, koopvaardijkapitein, † Amsterdam 25 aug. 1816, tr. *Jantje Feikes*.

Een zuster van haar zou kunnen zijn: ***Bregtje* Feykes,** geb. Ameland 11 aug. 1732, bij haar huwelijk gereformeerd, † Amsterdam 1 dec., begr. aldaar (Eilandsk.) 7 dec. 1790, tr. Amsterdam 19 nov. 1762 ***Abraham* Salm,** geb. aldaar 13 febr. 1718, loodgieter en koorndrager, burger van Amsterdam 30 mei 1741, † Amsterdam 10 dec., begr. aldaar (Eilandsk.) 14 dec. 1799, zn. van ***Isaac* Salm,** koorndrager, burger van Amsterdam 1 okt. 1716, en ***Aagje* Frederiks Boomkamp** en weduwnaar van ***Grietje* Veen** (cf. Bijblad Ned. Leeuw 1, pag. 118, en Familiearchief Salm).

Wit dit huwelijk:

1. *Saakje Sipkes*, geb. 1753/'54, † Ballum 27 okt. 1834, tr. *Pieter Jansen Mosterman*, zeeman, waarsch. zn. van *Jan Piersen Mosterman*, diaken der Vlaamse gemeente te Nes 1769.
2. *Claas*, volgt IVa.
3. *Feyke*, volgt IVc.
4. *Jan*, volgt IVo.

IVa. *Claas Sipkes*, geb. Ballum 3 aug. 1760, koopvaardijkapitein op Oost-Indië, † Nes 11 okt. 1844, tr. *Trijntje Jacobs Bakker*, geb. Ameland 1761/'62, † Nes 21 aug. 1829, dr. van *Jacob Sybrands Bakker*, landbouwer, en *Yemkje Cornelis*.

Uit dit huwelijk:

1. *Jemtje Klases Sipkes*, geb. Ameland 16 febr. 1788, † Haarlem 26 mei 1875, tr. Amsterdam 14 mei 1817 *Jan Sipkes Feykesz.* (zie nader onder Vc).
2. *Sipke*, volgt Va.
3. *Jacob*, volgt Vb.
4. *Jantje (Jansje, Johanna) Klases Sipkes*, geb. Nes 23 april 1794, † Bloemendaal 22 dec. 1870, tr. Ameland 3 maart 1824 *Engelbert Visser*, geb. Amsterdam 6 maart, ged. (Ev. Luth.) aldaar 31 maart 1799, koopvaardijkapitein, † op de rede van Pasoeroean a/b fregat „Palembang" 16 okt. 1843, zn. van *Gerrit Visser* en *Maria Elisabeth Munter*.
5. *Wytske Klases Sipkes*, geb. Nes 4 dec. 1798, † Holwerd 13 nov. 1877, tr. Ameland 14 nov. 1823 *Josephus Joannes Heep*, ged. (R.K.) Dokkum 25 juli 1797, griffier van het vredegerecht en het kantongerecht te Holwerd, † aldaar 26 mei 1881, zn. van *Joeke Heep*, winkelier te Dokkum, en *Maria Broekens*.

   Uit dit huwelijk o.a. ***Klaas Sipkes** Heep,* notaris te Anjum 1861 en Marrum 1863-1911.
6. *Aagje Klases Sipkes*, geb. Nes 17 aug. 1805, † Kralingen 25 juli 1878, tr. Ameland 15 sept. 1831 *Jacob Jacobs Klein*, geb. Nes 10 maart 1804, koopvaardijkapitein, † Kralingen 28 okt. 1878, zn. van *Jacob Gerrits Klein*, koopvaardijkapitein, en *Neke Jacobs*.

Va. *Sipke Claassen Sipkes*, geb. Nes 29 april 1789, koopvaardijkapitein, † Nes 4 febr. 1828, tr. Amsterdam 17 aug. 1816 *Antje Hanzes Schut*, ged. Den Hoorn (Texel) 28 sept. 1788, † Haarlem 14 jan. 1867, dr. van *Hans Hanzes Schut* en *Antje Ysbrands Vos*.

Uit dit huwelijk:

1. *Klaas Sipkes*, geb. Amsterdam 19 maart 1817, † aldaar 23 juli 1817.
2. *Trijntje Sipkes*, geb. Amsterdam 26 juli 1818, † Haarlem 7 maart 1871.
3. *Jacob Johannes Sipkes*, geb. Amsterdam 2 febr.. 1826, † (verdronken) bij het vergaan van de „Vriendschap" 30 okt. 1841.

Vb. *Jacob Klasen Sipkes*, geb. Nes? 13 aug. 1792, koopvaardijkapitein, † tussen Batavia en Japan a/b. „Ida Aleyda" 18 juli 1824, tr. Ameland 15 juli 1818 *Hanna Hanzes*

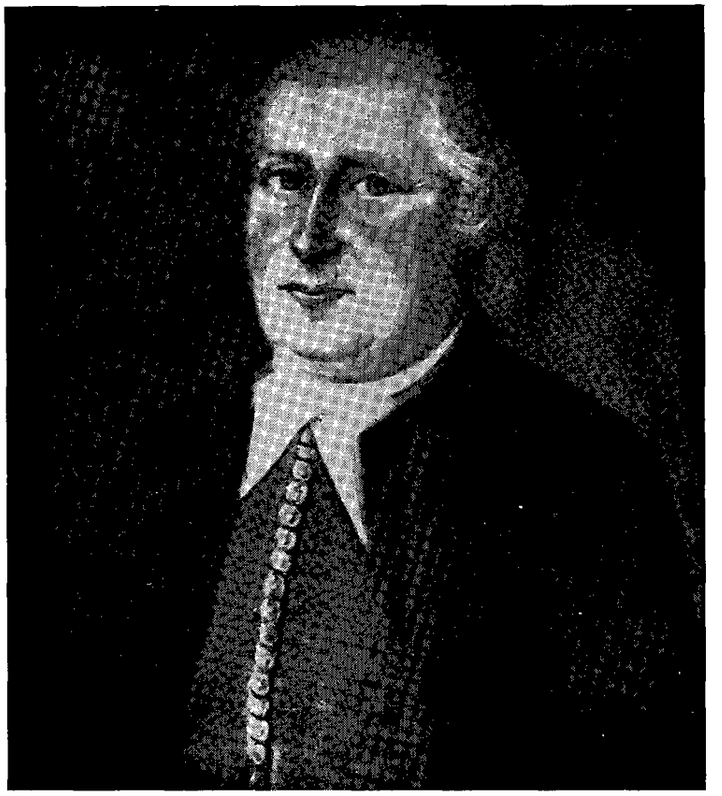

SIPKE CLAAS KEIMPES
(1726-1816)

Pastel (40 x 33 cm.) door Ceril Nelson te Koningsbergen,
19 juni 1784.
Coll. G. A. N. Sipkes te Deventer.

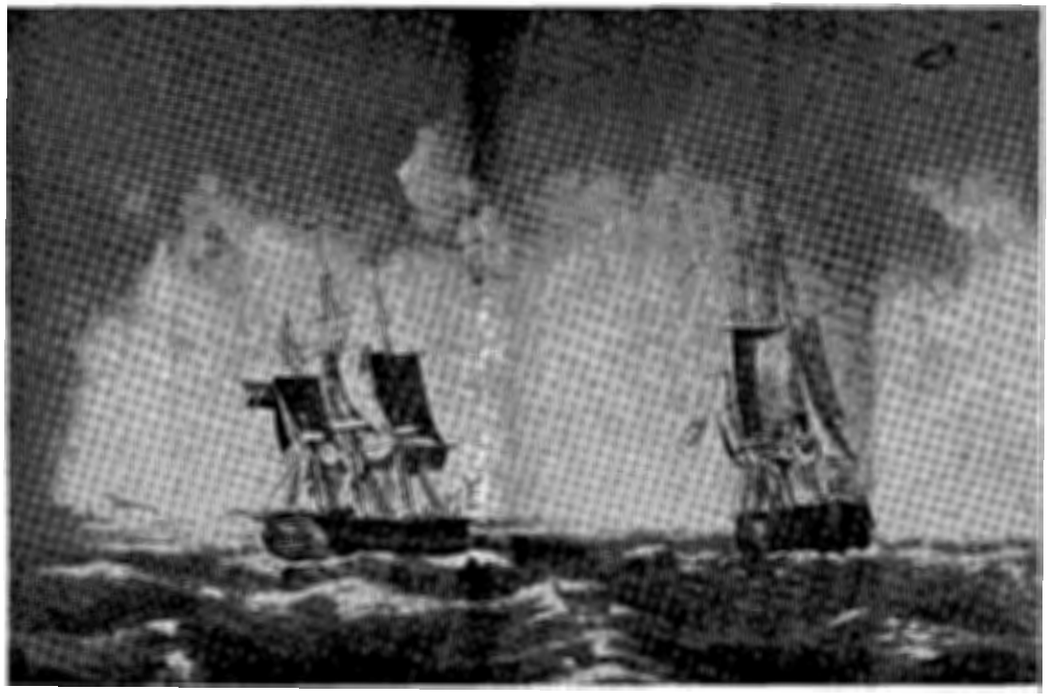

Het schip Ida Aleyda genomen door de Engelse korvet Satellite
op 20 december 1832.
Paneel (34,7 x 48,2 cm.) door Jan Sipkes Fzn. 1833.
Coll. G. A. N. Sipkes te Deventer.

Schut, ged. (geref.) Nes 3 juli 1796, † aldaar 17 febr. 1882, dr. van *Hans Hanzen Schut* en *Antje Ysbrands Vos; zij* hertr. Ameland 8 juni 1834 *Heere Heeres Schols*, schipper, gescheiden echtgenoot van *Risje Gerrits Burga*.

Uit dit huwelijk:'

'1. *Klaas Jacobs Sipkes, geb.* Amsterdam 18 maart 1820, zeeman, † ten zuiden van Sumatra a/b. bark „Suriname" 5 dec. 18751, tr. Ameland 30 jan. 1852 *Aaltje Everts de Vries*, geb. Nes 15 jan. 1832, dr. van *Evert Sipkes de Vries*, landbouwer, en *Grietje Leenderts Mosterman*.

2. *Johannes Sipkes*, geb. Amsterdam 23 maart 1822, lichtmatroos, † (van boord gevallen van de brik „Nickerie Baket" en verdronken) voor Kamperduin 17 aug. 1840.

3. *Catharina Jacobs Sipkes*, geb. Amsterdam 14 nov. 1823, winkelierster, † Nes 27 febr. 1867, tr. Ameland 25 dec. 1845 *Heere Jans Stuut*, geb. Nes 20 sept. 1821, zeeman, †1858/'67, zn. van *Jan Oetjes Stuut*, koopvaardijkapitein, en *Eelkje Heeres Schols*.

IVc. *Feyke Sipkes*, geb. Ballum 7 dec. 1762/14 mei 1763, ged. Amsterdam (doopsgez.) 19 nov. 1786, koopvaardijkapitein, directeur ener plantage op Ibiza (1802), consul der Bataafse Republiek op Ibiza en Formentera 1802—'06, † Amsterdam 17 juni 1850, tr. Sloterdijk (Ger. K.) 30 nom. 1787 *Maartje (Marretje) Jans Gerkes*, geb. West-Terschelling 1758/'59, † Amsterdam 25 juli 1818, dr. van *Jan Gerkes*, koopvaardijkapitein, en *Mamke (Marretje) Jelles*.

Uit dit huwelijk:

1. *Joseph Sipkes,'* geb. Amsterdam 4 dec. 1787, ged. aldaar (doopsgez.) 3 maart 18 11, kantoorbediende, later winkelier, † Amsterdam 4 nov,. 1852.
2. *Jannetje Sipkes*, geb. Terschelling 7 jan. 1789, ged. Amsterdam (doopsgez.) 3 maart 1811, † aldaar 21 febr. 1849.
3. *Jan*, volgt Vc.
4. *Neeltje Sipkes*, geb. Amsterdam 27 febr. 1792, ged. aldaar (doopsgez.) 3 maart 1811, † Dijkmanshuizen (Texel) 7 april 1831, tr. Amsterdam 18 mei 1820 *Arien Cornelisz. Boon*, geb. 30 aug., ged. De Waal (Texel) 2 sept. 1792, landman, later wagenaar, † Westergeest (Texel) 1 dec. 1855, zn. van *Kornefis Kornelisz. Boon*, <landman, en *Martje Ariens Spigt*.
5. *Pieter*, volgt Vf.
6. *Maartje (Marretje) Sipkes*, geb. Amsterdam 21 nov. 1794, ged. aldaar (doopsgez.)' 26 febr. 1815, † Zaandam 19 febr. 1831, tr. Amsterdam 20 nov. 1820 *Anthonie van der Wissel*, geb. Zierikzee 3 febr. 1797, ged. Haarlem (doopsgez.) 3 nov. 1816, heel- en vroedmr. te Zaandam, † aldaar 2 febr. 1848, zn. van *Tobias van der Wissel*, winkelier te Zierikzee en Goes, en *Elisabeth den Boer*.
7. *Cornelis*, volgt Vj.
8. *Grietje Sipkes;* geb. Amsterdam (?) 4 febr. 1798.
9. *Jacob Sipkes*, geb. Amsterdam (?) 7 nov. 1799.
10. *Jacob Sipkes*, geb. 29 april 1802.

Vc. *Jan Sipkes*, geb. Terschelling 1 augustus 1790, ged. Amsterdam ('doopsgez.) 3 maart 1811, koopvaardijkapitein, † Amsterdam 6 febr. 1849, tr. aldaar 14 mei 1817 *Jemtje Klases Sipkes* (zie onder IVa,1), geb. Ameland 16 febr. 1788, † Haarlem 26 mei 1875, dr. van *Claas Sipkes*, koopvaardijkapitein, en *Trijntje Jacobs Bakker*.

In het bezit van G. ***A. N. Sipkes*** te Deventer bevindt zich een vlot geschilderd olieverfschilderij op paneel (34,7 x 48,2 cm) met als onderschrift: „Het schip Ida Aleyda, kapitein Jan ***Sipkes*** Fz. op deszelfs terugreis van Batavia onder de Hollandsche kust genomen wordende door de Engelsche' korvet Satellite den 20 December 1832" en gesigneerd *J.* ***Sipkes*** 1833. Dit opbrengen van Nederlandse schepen was het gevolg van een Engelse maatregel om pressie uit te oefenen op de Nederlanders wegens de krijgsverrichtingen in België. 1 Januari 1833 schreef onze gezant te Londen Jhr. (later baron) W. G. *Dedel* hierover (Arch. Buitenl. Zaken in het Algemeen Rijksarchief, inv.nr. 926, 4 januari nr. 4): „De berigten echter dat ik alwederom nopens het aanranden onzer scheepvaart moet mededelen, zijn niet gunstig, daar sedert mijne laatste opnieuw twee Oost-Indische schepen, de Indiaan, ***Peters,*** van Batavia naar Rotterdam en de Ida Aleida, ***Sipkes,*** naar Amsterdam, door Britsche kruisers zijn aangehaald en opgebracht. De consul te Deal heeft zich tot de vrijlating van deze bodems onderhandt verwend, terwijl ik door het onbeantwoord blijven mijner algemeene aanvrage van 18 november, buiten het geval ben van gehoor te geven aan die handelaren hier ter stede, die nu weder mijne tusschenkomst tot het vrijverkrijgen der aangehaalde schepen inroepen in het geloof, dat de capitulatie van Antwerpen en het terugtrekken der Fransche troupen een einde màakt aan het dwangverdrag van 22 october tusschen Groot-Britanniën en Frankrijk."

Ook onze consul-generaal in Londen, *J. W. May*, spande zich voor de zaak in. Op 1 jan. 1833 schreef bij aan de Minister van Nationale Nijverheid: „Het smert mij, dat de eerste brief, die ik dit jaar aan U.Ex. adresseere, de onaangename tijding van verdere aanhoudingen van Nederlandsche koopvaarders moet mededeelen. Behalve de schepen Onderneming en Pauline bij mijn laatste no. 60 vermeld. ziin alweder de volgende opgebragt: de Ida Aleyda, capt. ***Sipkes,*** en de Indiaan, capt. ***Peters,*** beide van Java, en de Parimaribo. capt. ***Spiegetberg,*** van Suriname. Van regeringswege heeft men van den Maarschalk van het Admiraliteitshof, door wien de aangehoudene vaartuigen in beslag worden genomen, verzocht eene opgave der namen derzelve benevens eene begrooting der waarde. Noch deze ambtenaren, noch de Secretaris van de Admiraliteit wisten mij eenige bijzonderheden te melden omtrent het oogmerk, met welke dit geschiedde, maar volgens hetgene mij gebleken is, mag men iets goeds daarvan tegemoet zien. Sedert de berekening, welke ik de eer had U.Ex. te presenteeren, zijn er eenipe schepen vrijgegeven en weder andere bijgekomen, doch geloof ik, dat de waarde der thans in deze havens liggende schepen en derzelver ladingen niet boven £ 250 M Stg. te begrooten is. Ik zal in staat zijn om U.Ex. met de volgende post te kunnen melden het beloop der waardeering, die de gemelde Maarschalk op dit Nederlandsche eigendom zet." 4 Jan. 1833 schreef hij derhalve: „Het beloop der waardering van de Nederlandsche schepen en ladingen, welke, gelijk ik de eer had U bij mijne vorige te melden, voor de Regering gevraagd is geworden van den Maarschalk van het Admiraliteitshof, is mij vertrouwelijk door dezen ambtenaar bekend gemaakt; het zelve bedraagte voor alle de bodems slechts £ 25.750 St. en voor de ladingen £ 12'7.785, dus tesamen slechts £ 153.535. Het is moeyelijk te begrijpen hoe dat deze waarde zoo laag kan worden gesteld, maar wanneer men onder andere een schip (de Ida Aleyda) van 720 tonnen schat up £ 1500, welke ik weet dat alhier verzekerd is voor £ 12.000, kan men ook wel veronderstellen ***in*** hoeverre de geheele berekening beneden de waarheid moet zijn. Over het oogmerk, waarmede deze

begrooting geschiedt, heb ik alsnog niets vernomen." (Arch. Dep. van Nijverheid, inv.nr. 250, 2/11 6, afschrift 1 en 2). Blijkens een bijlage bij de brief van *J. W. May* van 14 febr. 1833 was de Ida Aleyda toen al vrijgegeven (Arch. Buitenl. Zaken, inv.nr. 930, 19 febr. nr. 29).

De juiste waarde van het schip Ida Aleyda en de lading ervan blijkt uit een brief van de vice-president der Kamer van Koophandel en Fabryken te Amsterdam aan de Staatsraad belast ad interim met de Directie van het Departement voor de Nationale Nijverheid en de Koloniën van 20 juli 1833 (Arch. Dep. Nat. Niiverheid. inv.nr. 250, exh. 2 aup. 1833, nr. 30A): Hierbij "bevindt 'zich als bijlage een brief van ***De Vries,*** cargadoor. aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam van 24 april 1833: „Manifest van het schip Ida Aleyda, kapitein ***Jan Sipkes Feykesx.*** bestemd van Batavia naar Amsterdam, opgebracht in Gillingham nabij Chattam den 4 january 1833." De waarde van de lading, die gespecificeerd wordt, maar ik hier niet in extenso zal vermelden, wordt geschat op *f* 126.380; „het schip, zijnde groot 586 tonnen volgens rijksmeeting wordt ons door de eigenaren J. H. Bagman & Zn. alhier opgegeven waardig te zijn benevens de gemiste zuivere vracht *f* 124.38ö."

Uit dit huwelijk:

1. *Feijke Sipkes,* geb. Amsterdam 12 nov. 1821, † Sloterdijk 29 juli 1844.
2. *Nikolaas,* volgt VIc.
3. *Jan,* volgt VIe.

VIc. *Nikolaas Sipkes,* geb. Amsterdam 25 nov. 1823, mr. timmerman, † Haarlem 15 jan. 1882, tr. Texel 14 mei 1851 *Jannetje Boon,* geb. Dijkmanshuizen (Texel) 24 febr. 1829, † Haarlem 4 nov. 1899, dr. van *Arien Cornelisz. Boon,* landman, later wagenaar, en *Neeltje Sipkes* (IVc, 4).

Uit dit huwelijk:

1. Levenloze dochter, geb. Amsterdam 17 febr. 1852.
2. Levenloze zoon, geb. Amsterdam 4 dec. 1852.
3. *Jan Feiko Adriaan Sipkes,* geb. Amsterdam 26 okt. 1853, † Haarlem 18 jan. 1863.
4. *Adriaan Cornelis,* volgt VIIc.
5. *Neelfje Sipkes, geb.* Haarlem 7 juli 1859, † aldaar 3 jan. 1933, tr. Haarlem 27 aug. 1884 *Petrus Valentinus Huberfus van den Heuvel,* geb. Boxmeer 14 febr. 1860, timmerman, † Haarlem 28 juli 1938, zn. van *Henricus Pefrus van den Heuvel* en *Johanna Maria Huberfina Gerrards.*
6. *Jacobus Sipkes,* geb. Haarlem 1 okt. 1862, † aldaar 15 nov. 1870.
7. *Emma Sipkes,* geb. Haarlem 7 nov. 1866, † aldaar 1 juli 1934, tr. Haarlem 26 juni 1890' *Jan Frederik Bekker,* geb. aldaar 3 dec. 1865, bloemkweker, † Haarlem 16 dec. 1927, zn. van *Jan Frederik Bekker,* spekslager, en *Maria Gezina Elisabefh van Nes.*

VIIc. *Adriaan Cornelis Sipkes,* geb. Amsterdam 6 jan. 1856, lid der firma Blitz & Co., handelsdrukker en koopman, employé Drukkerij G. J. Thieme N.V. te Nijmegen, chef drukkerij Nieuwsblad voor Deventer, † Deventer 4 maart 1909, tr. Rheden 8 mei 1895 *Jantje Slik,* geb. Dieren 15 mei 1868, † Twello 15 febr. 1949, dr. van *Gerhardus Slik,* schilder te Dieren, en *Jacoba Wilhelmina Jacobsen.*

Uit dit huwelijk:

1. *Gerhardus Adriaan Nicolaas,* volgt VIIIc.
2. *Jan Feiko Adriaan Sipkes,* geb. Deventer 10 juni 1901, † aldaar 29 juli 1908.

VIIIc. *Gerhardus Adriaan Nicolaas Sipkes,* geb. Rotterdam 21 febr. 1897, planter Rubber-Cultuur Mij. Amsterdam 1919—'32, verteg. Ned. Siemens Mij. N.V. 1933—'47, verteg. N. V. Gispen 1949—'62, tr. Deventer 11 mei 1926 *Cafharina Wilhelmina van Rhijn,* geb. Emst 22 juli 1903, dr. van Ds. *Gusfaaf van Rhijn,* Ned. Herv. predikant te Deventer, en *Henriette Alberfine Karseboom [Deventer].*

Uit dit huwelijk:

1. *Adriaan Cornelis,* volgt IXc.
2. *Henrieffe Alberfine Sipkes,* geb. Kisaran (S.O.K.) 14 april 1928, tr. Deventer 19 okt. 1947 *Aebele Everf Kluwer,* geb. aldaar 22 juni 1921, manager Genera1 Printers, zn. van *Everf Kluwer,* dir., later commissaris N.V. Uitgeversmij, Æ. E. Kluwer -N.V. Drukkerij Salland, en *Hermine Verwey* [St. Catharinus, Ontario, Canada].
3. *Gusfaaf Gerard,* volgt IXd.

IXc. *Adriaan Cornelis Sipkes,* geb. Onderneming Ramboetan, Tebing Tinggi (S.O.K.) 14 april 1927, employé National Cash Registers, tr. Gorssel 9 okt. 1954 *Lakmé Mossel,* geb. Lochem 11 mei 1932, dr. van *Annefje Mossel [Willemstad,* Curaçao].

Uit dit huwelijk:

1. *Eveline Sipkes,* geb. Amsterdam 29 aug. 1955.
2. *Erik Sipkes,* geb. Amsterdam 13 april 1960.
3. *Marjolijn Sipkes,* geb. Willemstad (Curaçao') 7 juni 1964.

IXd. Ir. *Guusfaaf Gerard Sipkes,* geb. Onderneming Sibaran, Tebing Tinggi (S.O.K.) 15 mei 1931, electrotechn. ing., manager Technical Support Group Products Planning, res.-le luit. Luchtmacht, tr. Deventer 24 okt. 1959 *Barfha Aleida Johanna Roetert,* geb. aldaar 4 mei 1930, dr. van *Gerrif Willem Roetert,* taxateur, en *Johanna Zwart* [Bunnik].

Uit dit huwelijk:

1. *Annemarie Sipkes,* geb. Delft 10 aug. 1960.
2. *Feico Gerard Sipkes,* geb. Speitenbách, A.G. (Zwits.) 31 dec. 1961.
3. *Elisabeth Sipkes,* geb. Utrecht 6 juni 1966.

VIe. *Jan Sipkes,* geb. Amsterdam 9 juli 1829, winkelier en agent van verzekeringsmij. 'en te Den Burg, tabaksfabrikant, † Haarlem 13 jan. 1893, tr. Texel 27 okt. 1853 *Naanfje Roeper,* geb. De Waal (Texel) 17 juni 1833, † Haarlem 16 sept. 1908, dr. van *Jacob Roeper,* veehouder, en *Guurfje Kuiper.*

Uit dit huwelijk:

Jan Nikolaas, volgt VIIe.

VIIe. *Jan Nikolaas Sipkes,* geb. Den Burg (Texel) 25 sept. 1858, emballeur, † Haarlem 12 jan. 1946, tr. Loosdrecht 14 okt. 1882 *Willemijntje Wingelaar,* geb. aldaar 24 dec. 1861, † Haarlem 5 aug. 1920, dr. van *Leendert Winge-*

laar, slager en kruidkundige, en *Willemijntje van der Vliet.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johan, volgt* VIIIe.
2. *Willemijntje Naantje Sipkes,* geb. Haarlem 8 april 1886, oud-pensionhoudster [Haarlem].
3. *Geertruida Emma Sipkes,* geb. Haarlem 6 okt. 1887, tr. aldaar 3 mei 1911 *Cornelis de Vos,* geb. Haarlem 30 okt. 1884, bouwkundige en timmerman, zn. van *Jacob de Vos* en *Herrewijntje Honig* [Haarlem].
4. *Jacoba Cornelia Sipkes,* geb. Haarlem 1 maart 1890, † Bloemendaal 19 jan. 1966, tr. Haarlem 19 mei 1915 *Frederik Ferwerda,* geb. Sneek 26 aug, 1886, verpleger Prov. Ziekenhuis te Santpoort, employé Prov. Electr. Bedrijf, † Alkmaar 23 aug. 1966, zn. van *Casper Ferwerda* en *Wijpkje Idzerda.*
5. *Helena Catharina Sipkes,* geb. Haarlem 23 mei 1891, werkz. geweest cantine Postkantoor [Haarlem].
6. *Maria Trijntje Sipkes,* geb. Haarlem 19 april 1894, tr. aldaar 8 maart 1923 *Jan de Boer,* geb. Haarlem 5 juli 1901, radiohandelaar, zn. van *Jetse de Boer* en *Catharina Maria Schaink [Haarlem].*
7. *Jan Nicolaas Sipkes,* geb. Haarlem 10 mei 1896, oud-chef controleur Gem. Vervoerbedrijf, tr. 1° Haarlem 16 juni 1921 *Johanna Geertruida Prosée,* geb. aldaar 31 juli 1892, † Haarlem 21 sept. 1946, dr. van *Sweitze Prosée* en *Roelofke Koning:* tr. 2° Haarlem 5 jan. 1949 (door echtsch. ontb., ingeschr. Haarlem 24 mei 1955) *Adriana Maria, Kool,* geb. Rotterdam 5 juni 1898, dr. van *Cornelis Kool* en *Alida van Galen* en wede. van *Gerard Peper* [Haarlem] ; tr, 3° Haarlem 14 juni 1961 *Grete Selma Schmidt,* geb. Moorrege (Duitsl.) 3 jan. 1911, dr. van *Wilhelm Karl Schmidt* en *Minna Schinkel* en gescheiden echtgenote van *Theodorus Sernee [Haarlem].*
8. *Naantje Anna Sipkes,* geb. Haarlem 16 juni 1898, tr. aldaar 10 maart 1920 *Johan Gotlieb Schaaf,* geb. Amsterdam 1 juni 1896, koopman in scheepsartikelen, † Ermelo 12 mei 1967, zn. van *Ludwig Carl Schaaf* en *Klasina Kiers [* Ermelo].

VIIIe. *Johan Sipkes,* geb. Haarlem 29 okt. 1884, markt- en waagmr, 1917 en gemeenteontvanger 1928—'45 te Hoorn, † aldaar 24 nov. 1948, tr. Haarlem 24 aug. 1911 *Elisabeth van Amerom, geb.* Westzaan 3 juli 1883, † Hoorn 29 maart 1947, dr. van *Dirk Jan van Amerom,* koster Waalse kerk te Haarlem, en *Elisabeth van Rossum.*

Uit dit huwelijk:

1. *Willemijntje Sipkes,* geb. Haarlem 17 juli 1913, tr. Hilversum 25 nov. 1959 Ds. *Jacob Bosch,* geb. Zwolle 14 mei 1908, Ned. Herv. predikant te 't Zandt (Gr.) 1949, Hoogkarspel 1953, dir. „Ons Huis" te Amsterdam 1956, Ned. Herv. predikant te Berkhout 1956, predikant-voorganger N.P.B. te Varsseveld 1960, zn. van *Jacob Bosch,* bakker, en *Gerrigje van Goor [*Varsseveld].
2. *Elisabeth Sipkes,* geb. Hoorn 20 nov. 1918, tr. aldaar 26. aug. 1948 *Klaas Feenstra,* geb. Grouw 17 febr. 1917, boekhouder bij Halbertsma's Fabriek van Houtbew. N.V., zn. van *Willem Feenstra,* houtbewerker, en *Geertje de Visser [* Grouw].

3. *Johanna Sipkes,* geb. Hoorn 25 aug. 1921, tr. Utrecht 13 sept. 1951 *Johan Frederik van Doornik,* geb. Amsterdam 16 dec. 1913, ambt. bij de Ned. Spoorwegen N.V., zn. van *Johan Frederik van Doornik,* ambt. bij de Ned. Spoorwegen N.V., en *Johanna Koelman [Rotterdam].*

Vf. *Pieter Sipkes,* geb. Amsterdam 8 april 1793, ged. aldaar (doopsgez.) 6 maart 1815, koopvaardijkapitein, † Dordrecht 6 april 1848, tr. Amsterdam 28 mei 1817 *Catharina van der Wissel,* geb. Zierikzee 6 febr. 1796, ged. Amsterdam (doopsgez.) 6 maart 1815, † Utrecht 22 okt. 1873, dr. van *Tobias van der Wissel,* winkelier te Zierikzee en Goes, en *Elisabeth den Boer.*

Uit dit huwelijk:

1. *Feijke Sipkes,* geb. Amsterdam 2 febr. 1818, † aldaar 18 febr. 1818.
2. *Maria Elisabeth Sipkes,* geb. Amsterdam 10 jan. 1820, † Rotterdam 17 dec. 1893, tr. Dordrecht 5 aug. 1846 *Johannes Maarten Kleeuwens,* geb. Goes 6 nov. 1814, rijksontv. te Ellemeet 1846, te Zierikzee 1849, te Renesse 1854, te Montfoort 1860 en te Rotterdam, † aldaar 27 dec. 1,901, zn. van *François Kleeuwens,* boekhandelaar en boekdrukker te Goes, en *Elisabeth Geertruy de Jongh.*
3. *Jacob, volgt* VIf.
4. *Elisabeth Sipkes,* geb. Amsterdam 12 mei 1824, † Buiksloot 13 dec. 1875, tr. Amsterdam 4 okt. 1853 *Adolphus Wilhelmus van Douwe,* geb. Rotterdam 1 april 18 14, geneesheer te Menaldum, Watergraafsmeer 1854, Nieuwer-Amstel 1855, Oostwoud (1861). Sneek (1873) en Buiksloot (1875), † aldaar 7 sept. 1883, zn. van *Franciscus Josephus van Douwe,* chirurgijn te Rotterdam, en *Saakje Datz.*
5. *Tobias Sipkes,* geb. Amsterdam 10 jan. 1826, † aldaar 11 jan. 1826.
6. *Tobias,* volgt VIb.
7. *Joseph Sipkes,* geb. Dordrecht 23 mei 1829, dir. Rijkstelegraafkantoor te Utrecht, † aldaar 24 mei 1893.
8. *Cornelia Sipkes,* geb. Dordrecht 1 juli 1831, † na 1854.
9. *Jan Sipkes,* geb. Dordrecht 28 april 1835, le luit. inf., † Utrecht 23 okt. 1870.

VIf. *Jacob Sipkes,* geb. Amsterdam 30 juli 1822, notaris te Domburg 1,859 en te Sint Maartensdijk 1861—'89, lid Prov. Staten van Zeeland, † Leiden 17 okt. 1892, tr. Sint Maartensdijk 11 sept. 1863 *Otteline Wilhelmine Was,* geb. aldaar 30 nov. 1842, † Arnhem 9 april 1906, dr. van Ds. *Marinus Was,* Ned. Herv. predikant te Stavenisse, en Jkvr. *Constance Justine Charlotte de Casembroot.*

Uit dit huwelijk:

1. *Otto Wilhelm,* volgt VIIf.
2. *Marinus Pieter,* volgt VIIg.
3. *Jacob Sipkes,* geb. Sint Maartensdijk 11 jan. 1869, † aldaar 18 juni 1875.
4. *Constance Justine Charlotte Sipkes,* geb. Sint Maartensdijk 2 okt. 1872, † aldaar 26 juli 1887.

VIIf. Mr. *Otto Wilhelm Sipkes,* geb. Sint Maartensdijk 24 juni 1864,. jur. doct., adv. en proc. te Leiden, kantonrechter plv. aldaar- 1892, rechter Arr.-Rechtbank te Rotterdam 1909 en 's-Gravenhage 1917, raadsheer Gerechtshof aldaar 1921, benoemd tot raadsheer in de Hoge Raad 1927, maar wegens ziekte op verzoek weer benoemd in het Gerechtshof, lid College van Regenten over de Strafgevangenissen te 's-Gravenhage, † Wassenaar 16 okt. 1928, tr. Vlissingen 8 sept. 1896 *Jacoba Maria Winkelman,* geb. aldaar 1 nov. 1870, † 's-Gravenhage 1 sept. 1958, dr. van *Robert Thomas. Winkelman,* apotheker te Vlissingen, en *Maria Neeltje van de Plassche.*

Uit dit huwelijk:

1. *Otto Wilhelm,* volgt VIIIf.
2. *Maria Cornelia Sipkes,* geb. Leiden 10 juni 1898, † Amsterdam 14 juli 1961, tr. 's-Gravenhage 26 sept. 1922 Mr. Dr. *Jan Casper Schreuder,* 'geb. Amsterdam 16 aug. 1891, jur. doct., secr. 'burgerlijk armbestuur aldaar, † Amsterdam 19 okt. 1937, zn. van *Jan Casper Schreuder,* houtkoper, en *Anfjè IJserinkhuijsen.*

VIIIE. Mr. *Otto Wilhelm Sipkes,* geb. Leiden 14 juli 1897, griffier kantongerecht te Schiedam' 1940 en kantonrechter plv. aldaar 1945—'67 en te Rotterdam 1961—'67, tr. Rotterdam 3 sept. 1931 *Jannette Coenelia Cafharina Moll van Charante,* geb. Voorschoten, huize Ter Wadding, 12 mei 191.1, dr. van Dr. *Jacob Moll van Charanfe,* chem. doct., chemicus lab. te Leiden, en *Cornelia Cafharina van Mens [* Nieuwerkerk aan den IJssel].

Uit dit huwelijk:

Maria Jeannette Sipkes, geb. Rotterdam 11 aug. 1932, directie-secr. Nieuwe Rott. Courant [Nieuwerkerk aan den IJssel].

VIIg. Mr. *Marinus Pieter Sipkes,* geb. Sint Maartensdijk 10 juni 1866, kantonrechter plv. te Leiden 1899, griffier kantongerecht te Vianen 1902, kantonrechter te Terneuzen 1907 en te Middelburg 1910, ridder Ned. Leeuw, † Middelburg 4 juli 1936, tr, Vlissingen 11 april 1902 *Elisabefh Cafharina Jansen,* geb. aldaar 31 aug. 1870, † 's-Gravenhage 18 aug. 1947, dr. van *Isaac Cornelis Jansen,* winkelier, en *Cornelia Elisabefh Massee.*

Uit dit huwelijk:

1. Doodgeborendochter, geb. Vianen 6 juli 1904.
2. *Jan;* volgt VIIIg.

VIIIg. Ir. *Jan Sipkes,* geb. Terneuzen 31 okt. 1908, chem. ing.,, hoofding. Octrooiraad, tr. Voorburg 23 jan. 1940 *Gerarda Catharina Wilhelmina Mulder,* geb. Nijehaske 16 aug. 1909, dr. van *Jan Wiebe Mulder,* dir. ener drukkerij, en *Cafharina Jacoba Brouwer* [Voorburg].

Uit dit huwelijk:

1. *Marinus Pieter Sipkes,* geb. Voorburg' 17 okt.' 1940, natuurk. stud. T.H. [Dèlft] .
2. *Jan Sipkes,* geb. Voorburg 29 juni 1943, employé Amsterdam-Rotterdam Bank te 's-Gravenhage [Voorburg].
3. *Cafharina Elisabefh Jacoba Sipkes,* geb. Voorburg 16 okt. 1948, doktersass. Diakonessenhuis [Leiden].

VIh. *Tobias Sipkes,* 'geb. Amsterdam 4 dec. 1826, scheepsgezagvoerder, † Amsterdam 18 dec. 1890, tr. Harlingen 16 april 1853 *Jefske Alfa,* geb. aldaar 9 dec. 1833, † Amsterdam 21 nov. 1868, dr. van *Durk Johannes Alfa,* scheepsbouwmeester, en *Albertina 'Cornelia van der Veer.,*

Uit dit huwelijk:

Pieter, volgt VIIh.

VIIh. *Pieter Sipkes,* geb. Harlingen, 8 febr. 1867, koopman, † Hilversum 6 nov. 1932, tr. Abcoude-Baambrugge 20 okt. 1892 *Anna Maria Eblé,* geb. Amsterdam 6 jan. 1868, † aldaar 2 dec. 1937, dr. van *Chrisfian Friedrich Eblé,* wijnkoper, en *Anna Maria Spohler.*

Uit dit huwelijk:

1. *Maria Johanna Sipkes,* geb. Amsterdam 19 juni 1892, tr. Amsterdam 5 dec. 1966 *Gerrif Plaat,* geb. aldaar 18 maart 1897, oud-directeur ener N.V., zn. van *Gerrif Johan Coenraad Plaaf en Sophia Maria Offen* en weduwnaar van- *Henriëtte Eduarda Jurgens [Amsterdam].*
2. *Henri,* volgt VIIIh.

VIIIh. *Henri Sipkes,* géb. Amsterdam 29 nov. 1893, administrateur, † Bussum 31 aug. 1966, tr. 1° Amsterdam 5 nov. 1918 (door echtsch. ontb., ingeschr. Amsterdam 27 aug. 1940) *Chrisfina Johanna Keller,* geb. Amsterdam 23 jan. 1897, † Hilversum 11 sept. 1959, dr. van *Dirk Keller,* koopman, en *Johanna Margarefha van den Aardweg;* tr. 2° Amsterdam 2 aug. '1952 *Maria Margarefha Kouwenberg,* geb. Soerabaja 17 dec. 1899, dr. van *Hendrik Sijme Kouwenberg* en *Maria Hendrika de la Rambelje,* en gescheiden echtgenote van *Hendrik Bousché [Bussum].*

Uit het eerste huwelijk:

Mary Sipkes, geb. Amsterdam 22 aug. 1921, tr. 1° aldaar 30 sept. 1948 (door echtsch. ontb. bij vonnis Arr.-Rb. 's-Gravenhage 4 maart 1964, ingeschr. Amsterdam 24 maart 1964) *Carel Sickesz,* geb. Amsterdam 4 sept. 1920, employé bij de K.L.M., salesmanager, reclamechef, zn. van *Huberf Carel Anthony Sickesz,* houtagent, en *Christina Aleida Pieper* [Delft]: tr. 2° N.N. [. . . . .].

Vj. *Cornelis Sipkes,* geb. Amsterdam 18 juni 1796, ged. aldaar (doopsgez.) 19 febr. 1819, scheepstagrijn, zaakwaarnemer, koopvaardijkapitein, † Dordrecht 8 mei 183 1, tr. Helder 14 april 1822 *Aaltje Korff,* geb. aldaar 1 mei 1802, † Helder 22 mei 1834, dr. van *Pieter Korff,* zaakgelastigde, commissionnair, en *Trijntje Willems Slof(h)* .

Uit dit huwelijk:

1. *Feike Sipkes,* geb. Helder 3 jan. 1823, tweede stuurman op de ,,Passaroeang'', † Helder. 2 dec. 1847.
2. *Pieter Sipkes,* geb. Helder 29 nov. 1824, † aldaar 21 aug. 1896.
3. *Corneiis,* volgt VIj.
4. *Andries,* volgt .VIn. .
5. *Jacob Sipkes,* geb. Helder 23 okt. 1830, † aldaar 19 okt. 1831.

VIj. *Cornelis Sipkes* Czn., geb. Helder *28* maart 1826, confiturier, koek-. en banketbakker te 's-Gravenhage *1852* en te Haarlem 1852, fabrikant van conserven en confituren aldaar 1865, † Haarlem, 21 nov. 1889, tr. 1° Rotterdam 5 mei 1852 *Catharina Margaretha Kater,* geb. Hendrik Ido Ambacht 20 juli 1827, † Haarlem 28 jan. 1857, dr. van Joost *Kater,* onderwijzer, en *Clasina Brandt;* tr. 2° Willescop 11 mei 1858 *Grietje Kater,* geb. Hendrik Ido Ambacht 7 dec. 1831, lid der Firma Corns. Sipkes, fabrikanten van conserven en confituren te Haarlem 1890, † Santpoort 9 mei 1919, zuster zijner eerste echtgenote.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Cornelis Hermanus Sipkes, geb.* Haarlem 18 juli 1854, † Rotterdam 14 april 1856.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Cornelis Sipkes,* geb. Haarlem 16 sept. 1859, adj.-commies ter gemeentesecretarie, † Haarlem 4 nov. 1893.
3. *Catharina Margaretha Sipkes,* geb. Haarlem 23 juli 1861, † aldaar 29 juni 1944.
4. *Feiko,* volgt VIIj.
5. *Joost,* volgt VII 1.
6. *Clasina Aleida Sipkes,* geb. Haarlem 8 febr. 1869, † aldaar 14 juli 1935.

VIIj. *Feiko Sipkes,* geb. Haarlem 19 dec. 1863, lid der Firma Corns. Sipkes, later employé Docter's Conservenfabriek te Beverwijk, † aldaar 10 april 1940, tr. Haarlem 10 jan. *1895 Thérèse Johanna Voet,* geb. Haarlem 13 okt. 1871, † aldaar 13 april 1945, dr. van, *Willem Hendrik Voet,* tabakshandelaar, en *Christina Sandrina Gehrels.*

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis,* volgt VIIIj.
2. *Christina Sandrina Sipkes,* geb. Haarlem 25 juni 1897, † Gerlingen (Württ.) ca. 1956, tr. in Duitsland 23 dec. 1922 *Eugen Stütz,* geb. 11 juni 1897 (?), Diploming., † (bedrijfsongeval) Teheran ca. 1934/5.

VIIIj. *Cornelis Sipkes,* geb., Haarlem 22 okt. 1895, bloemen- en vruchtenkweker te Haarlem, tuinarchitect, landschapkundige 'en rentmeester, tr. 1° Haarlem 11 okt. 1923 (door echtsch. ontb., ingeschr. Haarlem 24 nov. 1932) *Guurtje Max.* geb. Haarlem 21' febr. 1898, dr. van *Gerrit Max.* hoofdonderwijzer, en *Aleida Langendonk [Haarlem];* tr. 2° Haarlem 4 juli 1933 *Bertha Martens,* geb. aldaar 26 okt. 1898, lid Gem.-raad van Rockanje,. dr. van *Willem Frederik Martens* en *Bertha Koeijers* en gescheiden echtgenote van *Hermanus 'van Thiel [* Rockanje].

Uit het eerste huwelijk:

1. *Cornelis,* volgt IXj.
2. *Gerrit,* volgt IXk.

IXj. *Cornelis Sipkes,* geb. Haarlem 17 mei 1925, journalist, tr. Zwolle 19 maart 1953 *Janna Molenaar,* geb. Schoonhoven 7 juni 1932, dr. van *Hendrikus Molenaar* en *Gijsberta van der Sluis [Haarlem].*

Uit dit huwelijk:

1. *Max Sipkes,* geb. Eindhoven 2 dec. 1954.
2. *Merijn Sipkes,* geb. Eindhoven 2 maart 1957.
3. *ökke Sipkes,* geb. 'Renkum 8 sept. 1961.

IXk. *Gerrit Sipkes,* geb. Haarlem 22 dec.' 1929, leraar N.O., tr. 's-Gravenhage 29 okt. 1958 *Hermina Maria Blom,* geb. aldaar 3 mei 1937, dr. van *Jan Hendrik Blom* en *Martina Staats* [Pesse, gem. Ruinen].

Uit dit huwelijk:

1. *Gert Jan Sipkes,* geb. Wormerveer: 10 juni 1961.
2. *Frank Sipkes,* geb. Wormerveer 5 maart 1963.

VIIk. *Joost Sipkes,* geb. Haarlem 2 mei '1867; lid fa. Corns. Sipkes, ouderling Doopsgezinde gemeente, † Haarlem 15 febr. 1912, tr. aldaar 10 dec. 1896 *Wilhelmina Hendrika Voet,* geb. Haarlem 21 jan. 1872, † 's-Gravenhage 23 nov. 1956, dr. van *Willem Hendrik Voet;* tabakshandelaar, en *Christina Sandrina Gehrels.*

Uit dit huwelijk:

1. Joost, volgt VIII 1.
2. *Hendrik,* volgt VIIIm.
3. *Wilhelmina Hendrika Sipkes,* geb. Haarlem 10 febr. 1903, tr. aldaar 9 okt. 1929 *Jan Ubleus Dijkstra,* geb. Nieuwer-Amstel 20 maart 1896, tekenleraar, binnenhuisarchitect, † 's-Gravenhage 18 febr. 1962, zn. van *Jan Ubleus Dijkstra,* koopman, en *Jantina Willemina Deelman* ['s-Gravenhage] .

VIII 1. *Joost Sipkes,* geb. Haarlem 25' sept. 1897, employé B.P.M. op Ceram en Curaçao, lid der Firma Bódegom & *Co.* op Curaçao, † Barcelona 8 juli 1968, tr. 1° Heemstede 26 febr. 1927 (door echtsch. ontb., ingeschr. Curaçao 5 sept. 1937) *Maria Hendrica Braaf,* geb. Ouder-Amstel 31 jan. 1904, dr. van *Marinus Cornelis Braat,* 'gezagvoerder Stoomvaartmij. Nederland, en *Anna Willemina Braat;* zij hertr. Curaçao 19 okt. 1937 *Joseph Adrianus Anthonius van der Graaf* [Beekbergen]; tr. 2° Aruba 1 dec. 1945 *Johanna Maria Wilhelmina Anny Olava Augusta Georgine Specht Grijp,* geb. Arolsen (Waldeck) 21 nov. 1908, oud-verpleegster, dr. van *August Frederik Albrecht Specht Grijp,* planter in Ned.-Indië en Senegal, en *Olava Christiane Adriane Helene Bruinier* [Cartelldefels, Barcelona, Spanje].

Uit het eerste huwelijk:

1. *Annelie Sipkes,* geb. Ceram 26 okt. 1928; tr. 's-Gravenhage 5 sept. 1961 *Kenneth Arthur Smith,* geb. St. Helier (Jersey) 21 aug. 1922, piloot Bristow Helicopters Ltd. in Nigeria, zn. van *Arthur, Wallace Smith,* musicus, en *Gladys Myra Dumond* en gesch. echtg. van 1° *Constance Annie Herberts,* en 2° *Betty Millicent Sydney Catherine Casey [* Horley, Surrey, Engeland].
2. *Elly Sipkes,* geb. Emmastad (Curaçao) 10 maart 1932, onderwijzeres [Woerden].
3. *Maryke Sipkes,* geb. Emmastad 27 okt. 1935 [Rijswijk, Z.-H.], tr. 's-Gravenhage 1 aug. 1956 (door echtsch. ontb. bij, vonnis Arr.-Rb. Haarlem 20 nov. 1962, ingeschr. 's-Gravenhage 24 jan. 1963) *Marius Johan Vlierboom,* geb. Malang 19 sept. 1929, proc.-houder, zn. van *Guillaume Hubert Vlierboom* en *Nancy Hester Pel;* hij hertr. Baarn 2 dec. 1965 *Suardiena Rijkje Willemina Bukers* [Geldrop].

Uit het tweede huwelijk:

4. *Jan Joost Olaf Sipkes,* geb. Willemstad (Curaçao) 30 april 1946, econ. stud. [New-York, U.S.A.].

5. *Anny Ingrid Sipkes,* geb. Willemstad 31 okt. 1950 [Cartelldefels, Barcelona, Spanje].

VIIIm. Ir. *Hendrik Sipkes,* geb. Haarlem 7 nov. 1899, scheik. ing., proeftuinemployé H.V.A. in Ned.-Indië, chef technol. afd. MECOG N.V. te 1 Jmuiden, † Didam 30 juli 1968, tr. Haarlem 2 dec. 1924 (scheiding van tafel en bed uitgespr. 9 mei 1961) *Ellen Renée Koch,* geb. Bandoeng 11 juni 1904, dr. van Ir. *Carl Wilhelm Koch,* civ. ing., hoofding. Staatsspoorwegen in Ned.-Indië, en *Francina Sophia Verschuur [Amsterdam],*

Uit dit huwelijk:

1. *Joost,* volgt IXm.
2. Ir. *Karel Hendrik Sipkes,* geb. Paree (Ned.-Indië) 8 maart 1928, civ. ing., hoofdiag. bij het Technisch Bureau van de Unie van Waterschapsbonden N.V. te 'Haarlem, tr. Beverwijk 1 aug. 1959 *Anneke Hoogvorst,* geb. Den Oever 7 maart 1932, dr. van *Cornelis Hoogvorst,* proc.-houder Van Hattum en Blankevoort N.B. te Beverwijk, en *Cornelia Jacoba Veltrop* [Beverwijk].
   Uit dit huwelijk een doodgeboren dochter, Beverwijk 9 maart 1966.

IXm. *Joost Sipkes,* geb. Paaee 23 'okt. 1925, hoofd personeelszaken N.V. Philips Electrologica te Rijswijk (Z.-H.), tr. 1° Bloemendaal 1 sept. 1951 (door echtsch. ontb. bij vonnis Arr.-Rb. Haarlem 22 aug. 1961, ingeschr. Bloemendaal 19 sept. 1'961) *Nicotine Christine Schepers,* geb. Haarlem 5 juli 1926, dr. van *Goslik Schepers,* proc.-houder K.N.S.M, te Amsterdam, en *Chrisfine Nicoline Voet* [(Overveen] ; tr. 2° Amsterdam 1 dec. 1961 *Wilhelmina Frieda de Vries,* geb. Solo 31 dec. 1933, dr. van *Theodorus Casper Willem de Vries,* employé pandhuisdienst in Ned.-Indië 1930, boekhouder Academisch Ziekenhuis te Utrecht 1951—'63, en *Margaretha Jacoba Holt [Maassluis].*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Paula Katinka Sipkes,* geb. IJmuiden 14 febr. 1955 [Overveen].
2. *Marlies Anne Sipkes,* geb. Velzen-Noord 30 dec. 1956.

Uit het tweede huwelijk:

3. *Joost Theodoor Hendrik Sipkes,* geb. Amsterdam 2 dec. 1963.
4. *Wouter Bastiaan Sipkes,* geb. Amsterdam 25 dec. 1965.

VIn. *Andries Sipkes,* geb. Helder 8 febr. 1828, zeeman, timmerman bij de Marine, timmerman, † Amsterdam 7 aug. 1901, tr. 1° Helder 15 febr. 1855 *Stephana Bouman,* geb. Abcoude 17 maart 1829, † Helder 2 maart 1885, dr. van *Jan Bou(w)man* en *Elizabeth Geijsel;* tr. 2° Amsterdam 17 nov. 1886 *Magdalena Maria Moreu,* geb. Weesp 10 dec. 1839, † Amsterdam 13 april 19.16, dr. van *Jacob Moreu* en *Louise Jeanne van Ellinckhuysen.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Elisabeth Sipkes,* geb. Amsterdam 24 juni 1855, † aldaar 14 jan. 1856.
2. *Cornelis Sipkes,* geb. Vlissingen 12 mei 1861, militair O.-I. Leger, werkman. † Amsterdam 20 okt. 1945. tr. aldaar 26 juli 1911 *Johanna Maria van den Heuvel,* geb. Utrecht 3 april 1864, † Amsterdam 3 febr. 1925, dr. van *Gijsbert van den Heuvel* en *Geertruida van Eck* en weduwe van *Franciscus Ludovicus Fortunali.*
3. D o o d g e b o r e n d o c h t e r, geb. Helder 9 febr. 1870.

IVo. *Jan Sipkes,* geb. Ballum in nov./dec. 1766, koopvaardijkapitein, † Workum a/b. „Nederland" 18 sept. 1826, tr. *Antje Jacobs Bakker,* geb. Nes 1767/'68, † aldaar 23 febr. 1841, dr. van *Jacob Sybrands Bakker,* landbouwer, en *Yemkje Cornelis.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jantje Jans Sipkes,* geb. Nes 24 mei 1802, † aldaar 5 sept. 1836.
2. *Jacob,* volgt Vo.
3. *Jemkje Jans Sipkes,* geb. Nes 5 mei 1808, ged. (doopsgez.) Amsterdam 22 nov. 1829, † Nes 30 april 1844, tr. Ameland 1 juni 1834 *Minne Wietjes Zwart,* geb. Nes 23 juli 1809, koopvaardijkapitein, † Oosterbeek 8 nov. 1881, zn. van *Wietje Minnes Zwart,* koopvaardijkapitein, en *Rimkje Gerrits Burga;* hij hertr, Ameland 1 mei 1851 *Sophia Wilhelmina Joanna Glazener.*
4. *Agatha Jans Sipkes,* geb. Amsterdam a/b. „De Drie Gebroeders" 17 maart 1812, † Nes 28 maart 1885, tr. Ameland 29 mei 1831 *Gerko Wiardi Pieters Wiebenga,* geb. Ulrum 2 febr., ged. aldaar 2 maart 1806, onderwijzer te Burum, verver te Nes, † aldaar 20 okt. 1876, zn, van *Pieter Wiebes Wiebenga* en *Lammechien Gerko Wiardi.*

Vo. *Jacob Jansen Sipkes,* geb. Nes 6 dec. 1806, opperstuurman, † Havana (Cuba] (in het hospitaal) 29/30 juli 1835, tr, Ameland 17 sept. 1833 *Jemke Cornelis Bakker,* geb. Nes 4 mei 1806, † aldaar 21 okt. 1887, dr. van *Cornelis Jacobs Bakker,* landbouwer, en *Eliesabefh Pieters Schot.*

Uit dit 'huwelijk:

Antje Sipkes, geb. Nes 11 febr. 1835, † aldaar 21 febr. 1891, tr. Ameland 27. sept. 1861 *Gerrit Wijbrandszoon Rotgans,* geb. Terschelling 6 april 1826, † na 1893, zn. van *Wijbrand Rotgans,* landbouwer, en *Maamke Jans Doeksen.*

De „Raad vir Heraldiek" in Zuid-Afrika vijf jaren oud,

door C. PAMA.

Vijf jaar 'geleden werd de „Raad vir Heraldiek' van de Republiek van Zuid-Afrika in de kabinetszaal van het Uniegebouw te Pretoria plechtig geïnstalleerd. Hoewel er twaalf jaar van voorbereiding aan vooraf waren gegaan, durfde toch niemand toen nog te voorspellen hoe de reactie van het publiek hierop zou zijn. Zuid-Afrika is 'een nieuw en uiterst vooruitstrevend land en de heraldiek een wetenschap en een kunst die uit de middeleeuwen dateert. Zou het een met het ander verenigbaar zijn? Zou er zelfs ooit van de diensten van de Raad gebruik gemaakt gaan worden? De regering was in elk 'geval blijkbaar optimistisch en benoemde een rechter tot

voorzitter, iets wat alleen bij belangrijke raden gedaan wordt. De Raad kreeg ook een goed ambtelijk <apparaat tot zijn beschikking n.l. het „Buro vir Heraldiek" met een staatsheraldicus aan bet hoofd. Bovendien koos de Raad, die uit zeven leden bestaat, waaronder ambtshalve de Directeur van Archieven en de Staatsheraldicus, uit zijn midden nog weer een afzonderlijk „Wapenkomitee" van twee leden die met de Staatsheraldicus zuiver technische problemen moeten oplossen en alle voorgelegde wapens beoordelen, zodat men in totaal acht maal per jaar vergadert. Het ambtelijk raamwerk was dus uitstekend, doch zouden de aanvragen nu ook binnenkomen?

Die vraag kon al direct bevestigend beantwoord worden. Stadsraden en andere publiekrechtelijke lichamen, universiteiten, schollen (die in Zuid-Afrika ieder hun eigen wapen hebben), genootschappen, verenigingen en ten slotte ook grote maatschappijen en banken begonnen om wapenverleningen te vragen. Zo groot werd de toeloop, dat het bureau haast overweldigd werd. Kinderziekten moesten overwonnen worden, de wapentekenaars hadden nog maar weinig ervaring„ en voor de verschillen tussen de Britse en Nederlandse opvatting van heraldiek moesten oplossingen gevonden worden. Er werd echter stug doorgewerkt en men bleef de problemen altijd meester. Ten slotte groeide uit het geheel een vlot werkend apparaat dat zijn werk zo goed deed, dat alle leden onlangs, na een vijfjarige ambtsperiode weer voor een nieuwe vijf jaar henbenoemd werden. Het bestaansrecht was inderdaad bewezen, zij het ook op een andere manier dan men zich in 1951 had voorgesteld.

In dat jaar had de „Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns" een vergadering belegd, die besloten had de noodzaak van een heraldische organisatie onder de aandacht van de regering te brengen. Wat men in gedachten had, was vooral bescherming van familiewapens, waarmee toen overal — zelfs langs de deur -geleurd werd. Men beschouwde die wapens als een erfgoed dat bewaard en beschermd diende te worden.

In heraldische zaken haast men zich niet en zo had de regering daar pas vijf jaar later op gereageerd door een nieuwe vergadering te beleggen, deze keer van staatssecretarissen en provinciale administrateurs. Deze onderstreepten de bevindingen van de Akademie maar vroegen bovendien vooral aandacht voor de communale heraldiek. De diverse provincies waren n.l. al genoodzaakt geweest eigen heraldisehe regulaties af te kondigen voor de bescherming van gemeente-, school- en ziekenhuiswapens waarover zij het beheer voerden. Zij hadden echter niemand, die die wapens heraldisch kon beoordelen, en 'moesten dus noodgedwongen alles goedkeuren wat voorgelegd werd, mits, maar geen twee emblemen dezelfde waren. De regering begon nu ook de noodzaak van een wettelijke regeling in te zien en benoemde kort daarop, in 1956, een speciaal „Komitee van Qndersoek" wat aan de betrokken minister vakkundig advies zou moeten geven over de wenselijkheid van een wettelijke regeling en, zo ja, hoe die wetgeving zou moeten zijn en wat voor instantie voor de uitvoering ervan in het leven geroepen zou moeten worden. Het komitee informeerde bij alle landen hoe heraldische zaken daar behandeld werden en kwam na veel wikken en wegen tot welomlijnde voorstellen zowel voor wetgeving als voor de instelling van een officieel heraldisch bureau.

Weer gingen vijf jaar voorbij, Zuid-Afrika werd inmiddels in 1961 een republiek en men kon dus niet langer meer gebruik maken van de goede diensten die het Londense „College of Arms" in het verleden aan Zuid-Afrika had verleend. Men moest nu ook heraldisch gesproken op eigen benen gaan staan.

De reden voor de vertraging was hoofdzakelijk staatsrechtelijk, want volgens de Engelse denkwijze was de Koning (in) „the fountain of all honour" en behoorde de z.g. hoge heraldische macht tot de voorrechten van de Kroon. Die moest dus eerst op de nieuwe Staatspresident worden overgedragen, die daarmee het recht verkreeg de staats- en provinciale overheidssymbolen vast te stellen, Alle andere heraldisohe bevoegdheden werden overgedragen aan een nieuw in te stellen „Raad vir Heraldiek", die bovendien, de Staatspresident moest adviseren. In de practijk nam deze Raad dus eenvoudig de functies over, die voordien uitgeoefend waren door het „College of Arms". Een en ander werd vastgelegd in de „Heraldiek Wet" van 1962.

Het feit, dat de werkzaamheden van het „College of Arms" nu overgenomen waren, betekende echter niet dat de nieuwe Raad nu ook een soort Zuid-Afrikaanse afschaduwing van dit eeuwenoude Engelse College zou zijn geworden. Integendeel was door het voorgaande onderzoek komen vast te staan, dat de Engelse instelling voor een nieuw land wel wat erg feodaal zou zijn en dat Zweden een veel moderner organisatie bezat. Daar had men n.l. tien. jaar tevoren heraldische zaken op een volkomen nieuwe leest geschoeid en hierbij kon men beter aansluiting vinden. Dit Zweede raamwerk is dan ook in Zuid-Afrika in grote trekken gevolgd. Dáár zowel als in Zuid-Afrika is de heraldiek bij de archieven ondergebracht, ook dáár heeft men een semi-onafhankelijke Raad voor Heraldiek en een Staatsheraldicus, die met de dagelijkse leiding van een bureau belast is. Beide instellingen verschillen echter in zoverre, dat in Zweden genealogisch onderzoek ook een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van het bureau uitmaakt, terwijl zulks in Zuid-Afrika 'uitdrukkelijk en bewust is uitgesloten. Bovendien is de Zuid-Afrikaanse Raad in wezen onafhankelijker.

Opmerkelijk is dat de Raad in de vijf jaar van zijn bestaan betrekkelijk weinig aanvragen gekregen heeft voor registratie van familiewapens. De overweldigende [belangstelling kwam vooral uit de richting van openbare lichamen, scholen, verenigingen, maatschappijen e.d. Dit, is echter anderzijds geheel in overeenstemming met wat wij elders in de wereld zien, zelfs in de landen van West-Europa. De opleving, en zelfs bloei, die de heraldiek momenteel (beleeft, uit zich vooral op het gebied van de communale of, zo men wil, openbare heraldiek. Steeds meer gaat men inzien dat een goed-ontworpen wapen een 'passend en zinvol eenheidssymbool is dat tevens aan een gemeenschap de distinctie verleent die nu eenmaal door de eeuwen heen aan de heraldiek eigen was. De toekomst van de heraldiek ligt dan ook waarschijnlijk in deze richting.

Het zal Nederlandse lezers vooral interesseren dat het in Zuid-Afrika, onder het Romeins-Hollands recht, aan een ieder vrij staat een wapen aan te nemen. Wapenmerlening door de Raad geeft dus alleen waarborg van heraldisch-zuivere samenstelling en rechtelijke bescherming. De andere wapens missen die. In Engeland mag — theoretisch althans — niemand een wapen voeren zonder toestemming van het „College of Arms" en in Schotland zonder die van Lord Lyon. Een ander verschil in de Nederlandse en Engelse opvatting van heraldiek is dat in Nederland hetzelfde wapen voor alle leden van de familie meestal hetzelfde is terwijl in Brittanje — theoretisch althans — ieder lid van een familie zijn wapen individueel moet breken, omdat geen twee wapens

hetzelfde mogen zijn. Er zijn ook tal van andere, meestal kleinere verschillen, zoals het breken van schildhouders, het al dan niet plaatsen van, schildhouders op een grond, het rangonderscheid in helmen, het afzonderlijk voeren van wrong en: helmteken, het plaatsen van de wapenspreuk boven of onder het, wapen, en zo meer. In Zuid-Afrika, waar de Britse en Nederlandse heraldiek elkaar 'ontmoeten, moest voor dit alles een oplossing gevonden worden. Zelfs bestond er in het Afrikaans geen heraldische vaktaal en toen deze, op 'grondslag van de Nederlandse terminologie, vastgesteld was, kreeg men weer de moeilijkheid dat de Engelse en Nederlandse manier van wapenbeschrijving dikwijls verschilt. Dit alles heeft het werk van de Raad slechts des te interessanter gemaakt. Men had steeds het gevoel dat men iets nieuws schiep en dat elke beslissing, die men nam, bijzonder goed-gefundeerd en wel-doordacht moest zijn. Hierbij werd soms niet geschroomd om tot op de middeleeuwen terug te gaan.

Vijf jaar ambtelijke heraldiek heeft in Zuid-Afrika niet alleen een basis geschapen voor het in goede banen honden van, een stuk oude Europese erfenis en een aanpassing daarvan aan de toekomst, maar het mag ook in Nederland tot voldoening strekken dat dit erfgoed in grote mate van Nederlandse oorsprong is.

KORTE MEDEDELINGEN+

De Koninkliike besluiten, o.m. betreffende de titel, de geslachtsnaam 'en het wapen van de kinderen uit het huwelijk van H.K.H. Prinses Margriet met Mr. Pieter van Vollen? hoven, alsmede de vaststelling van het wapen van Mr. P. van Vollenhoven.

Besluit van 2 januari 1967 (Stbl. nr. 1), houdende voorzieningen in verband met het huwelijk van H.K.H. Prinses Margriet en Pieter van Vollenhoven.

Wij JULIANA, Bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses, van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Overwegende, dat' het wenselijk is te bepalen, dat Pieter van Vollenhoven na zijn huwelijk met Onze dochter Margriet lid ia van Ons Huis;

Verlangende, dat aan de kinderen die uit dit huwelijk mochten worden geboren de persoonlijke titel van Prins(es) van Oranje-Nassau wordt verleend en overwegende, dat dit verlangen door de aanstaande echtgenoten wordt gedeeld;

Op de voordracht van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, en van Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken dd. 19 december 1966, nr. 170639;

Gelét op artikel 74 van de Grondwet, artikel 63 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 3 van de Rijkswet van 21 juli 1966, Stb. 314;

De Hoge Raad van Adel gehoord:

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. Te rekenen van de voltrekking van het huwelijk met Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet is Pieter van Vollenhoven lid van Ons Huis.

Artikel 2. Aan de kinderen, die uit voormeld huwelijk mochten worden geboren, wordt de persoonlijke titel Prins(es) van Oranje-Nassau verleend met het predikaat „Hoogheid". Deze titel zal worden gevoerd voor de geslachtsnaam van de vader, zodat deze kinderen zullen zijn: Zijne (Hare,) Hoogheid Prins(es) ..... van Oranje-Nassau, van Vollenhoven.

Besluit van 16 april 1968 (Stbl. nr. 225), houdende vaststelling van het wapen van de kinderen uit hef. huwelijk van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet met mr, P. van Vollenhoven, alsmede vaststelling van het wapen van mr. P. van Vollenhoven.

Wij JULIANA, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses, van Oranje-Nassau, enz., enz.., enz.

Op de voordracht van Onze Minister-President, Minister van Algemene Zaken, en Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 10 april 1968, nr. 177294;

De Hoge Raad van Adel gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1. Aan de kinderen uit het huwelijk van Onze Dochter Prinses Margriet met mr. Pieter van Vollenhoven wordt het navolgende persoonlijk wapen. verleend:

Gevierendeeld:

1 en IV. In azuur, bezaaid met staande blokjes van goud, een klimmende rechtsgewende leeuw vaa goud, gekroond met een kroon van drie bladeren en twee parelpunten van hetzelfde, getongd en genageld van keel, in de rechtervoorklauw opgeheven houdende in schuinlinkse stand een ontbloot Romeins zwaard van zilver, met gevest van goud, en in de linker een bundel van zeven pijlen van zilver, met punten van goud, de punten omhoog, en de pijlen tezamen, gebonden met, een lint van goud:

11 en III. In goud een jachthoorn van azuur, gesnoerd en geopend van keel, beslagen van zilver.

Een gedeeld hartschild:

1. In azuur 'een 'zilveren zespuntige ster;

II. In goud een hert van keel, klimmend tegen de stam van een van de deellijn uitgaande geplante boom van sinopel.

Het schild gedekt met een gouden prinselijke kroon van vijf bladeren, vier parelpunten en twee diademen.

Schildhouders:

Rechts een leeuw van goud, getongd en genageld van keel, links een hert van keel, met halsband van azuur, omboord van zilver.

Alles geplaatst op een mantel van purper, geboord van goud, gevoerd met hermelijn opgebonden met koorden, eindigende in kwasten, beide van goud, en gedekt met de bovengenoemde prinselijke kroon.

De zonen zullen, in. plaats van met de prinselijke kroon, hun wapenschild mogen dekken met twee helmen:

De eerste helm getralied en gesierd van goud, gevoerd van keel, met dekkleden van goud en azuur, en gekroond met een gouden kroon van drie bladeren en twee parelpunten;

Helmteken:

Een vlucht van sabel, beladen met een gewelfde schuinbalk van zilver, waarop drie lindebladeren van sinopel met de stelen omhoog;

De tweede helm getralied en gesierd van goud ,gevoerd van keel, met dekkleden van zilver en azuur en gekroond met een gouden kroon van drie bladeren en twee parelpunten;

Helmteken,:

Een zilveren zespuntige ster tussen een, vlucht van azuur.

Artikel 2. Mr. Pieter van Vollenhoven bovengenoemd zal als wapen voeren het- hem aangeboren wapen:

Gedeeld:

1. In azuur een, zilveren zespuntige ster;

11. In gowd een hert van keel, klimmend tegen de stam van een van de deellijn uitgaande geplante boom -van sinopel.

Het schild gedekt door een, helm, getralied en versierd van goud, gevoerd van keel, met dekkleden van zilver en azuur en gekroond met een gouden kroon van drie bladeren en twee parelpunten.

Helmteken:

Een zilveren zespuntig ster tussen een vlucht van azuur.

Schildhouder:

Twee omziende herten van keel met halsbanden van azuur, omboord van zilwer.

Wapenspreuk:

SEMPER FIDELIS in Latijnse letters van zilver op een blauw lint.

Van **der Beke.**

(LXXIV, kol. 346 e.v.).

Door thans wijlen de heer A. H. Drijfhout van Hooff is in jaargang 1957 van dit maandblad aandacht gewijd aan „De nakomelingen van *Roelant van der Beke*, 1° deurwaarder van het Hof van Holland". Wie de ouders waren van deze. *Roelant van der Beke* bleef de heer Drijfhout van Hooff onbekend, wel wees hij er op (kol. 353), dat een in 1628 optredende doopgetuige, *Steven Groelars*, ongetwijfeld identiek was met degeen, die op 15 juli 1600 te 's-'Gravenhage huwde met *Johanna van der Beeke*, waarschijnlijk een zuster van voornoemde *Roelant van der Beke*.

Enig licht op de afkomst van die *Roelant van der Beke* wordt geworpen in een artikel in het Duitse tijdschrift „Hessische Familienkunde", Band 9, Heft 2 (april/juni 1968), blz. 70 e.v., getiteld „*Emilia Philippina Melander* (161 1—1651)". Deze laatste was — zoals reeds bekend was uit Nederl. Leeuw LIX (1941), kol, 386/387 — een kleindochter van de echtgenote' van *Steven Groulart*, aldaar abusievelijk genoemd *M a r i a* (lees *Johanna) van der Beecke*.

Het artikel in „Hessische Familienkunde" deelt mede, dat deze echtgenote van *Steven Groulart* niet alleen inderdaad de zuster was van onze *Roelant van der Beke*, doch ook van *Steven R o e l a n t s z. van der Beke*, die op 17 maart 1621 (oude stijl) overleed als oud-oom van *Emilia Philippina Melander*.

De 'oudste generaties van dit geslacht *Van der Beke* kunnen dus thaas als volgt luiden:

Roelant van der Beke.

Kinderen:

1. *Steven Roelantsz. van der Beke*, † na 17 maart 1621 (oude stijl).
2. *Johanna van der Beke*, † na 17 maart 1621 (o.s.), tr. 's-Gravenhage 15 juli 1600 *Steven Groulard*, heer van Surister, koopman te Middelburg, † na 15 april 1628, zn, van *Joan Groulard*, heer van Surister, en *Maria Racquet*.

   Uit de Haagse huwelijksinschrijving van dit echtpaar blijkt, dat de echtgenote van ***Steven** Groulard* niet Maria doch ***Joh** ann* a van der ***Beke*** heette. Dit wordt bevestigd door een in mijn bezit zijnde handschrift-parenteel *Van **Eyckelenbergh** genaamd Hooft*-man, waarin wordt medegedeeld: „D'Heer Steven *Groelart* trout Joffr. ***Joanne van der Beecke*** in den haeg" en waaraan ook de namen der ouders van ***Steven*** Groulard ziin ontleend.

   Voor de nakomelingschap van ***Johanna van der Beke*** uit haar 'verhouding mèt ***Philips*** graaf van ***Hohenlohe*** (1550—1606, later schoonzoon van ***Willem de Zwijger)*** zie men Nederl. Leeuw LIX (1941), kol. 386/387. Over haar nakomelingschap ***De Groulard*** zie men Ned. Leeuw XXIX (1911), kol. 205 e.v., en Geneal. en Heraldische Bladen Se jrg. (1914), blz. 395 e.v. Voor het geslacht ***De** Groulard* zie men voorts de genealogie in La Noblesse de Belgique.
3. *Roelant van der Beke* = <generatie I van de genealogie in Nederl. Leeuw 1957.

W. W. VAN VALKENBURG.

Van Essen.

(LXXXIV, kol. 2-23, 44-76, 85-108, 390/391, 434; LXXXV, kol. 61).

In mijn mededeling omtrent *Geertruidt van Essen*, echtgenote van *Alphert van Isselmuden, is* een zetfout geslopen. In de zesde regel van beneden van kol. 61 van deze jaargang leze men *Alfert van I s se l m u d e n* (i.p.v. A. van Ittersum).

JHR. N. C. VAN HEURN.

De kwartierstaat van Mr. **Guillaume** Groen van Prinsterer.

(LXXXV, kol. 20-23).

Aanvullingen en verbeteringen:

kol. 22, 1aatste regel dient vervangen te worden door:

„(Dor-)drecht 22 sept. 1638".

kol. 22, 48ste regel van boven:

Joanna van der Monde (kwartier 29), werd ged. Dordrecht 26 juni 1648 en begr. Dordrecht ('Grote K.) 7 april 1727.

kol. 23, 2e en 3e regel van boven te lezen als volgt:

***58. Laurens** Michielsz.*, ged. Dordrecht in sept. 1613, hoefsmid, tr. Dordrecht (Grote K.) 14 april 1643

59. Aerjaentje ***Jans.***

Het bewijs van het bovenstaande volgt uit de onderstaande fragment-genealogie *Van der Monde:*

Michiel Claesz., smid, van Gorinchem, tr. Dordrecht 7 aug. 1611 *Janneke Laurentsdr.*, van Dordrecht, weduwe van *Abraham Adriaensz*,, blokmaker.

Uit dit huwelijk:

1. *Laurens Michielsz.*, zie verder de hierboven vermelde gegevens over de kwartieren 58 en 59; uit zijn huwelijk met *Aerjaentje Jans* werden, behalve bovengenoemde *Janneke* (later *Joanna*) *van der Monde* (kwartier 29), nog zeven andere kinderen geboren, waarvan vijf met de naam *Johannes* gedoopt werden.
2. *Geertruyd*, ged. Dordrecht in dec. 1616.
3. *Claes*, ged. Dordrecht in juli 1619.
4. *Judith*, ged. Dordrecht in nov. 1620.
5. *Jeremias van der Monde*, ged. Dordrecht in november 1626, huistimmerman, vaandrager Krijgsraad te Dordrecht 1675, tr. Ridderkerk 6 sept. 1654 *Heyltge Staeckmans*.

De naam *Van der Monde* komt reeds eerder in Dordrecht voor: 25 april 1585 laten *Jeremias van der Monde.* en *Lintge van der Monde* een kind dopen.

Ook Mr. ***Guillaume Groen van Prinsterer*** behoort tot de afstammelingen van ***Karel de Grote,*** aangezien kwartier 38 (kol. 21), ***Arend Sonnemaens,*** een zoon is van de in de Nederl. Leeuw, jrg. 1968, kol. 46, vermelde echtelieden ***Jacob Sonnemans*** (nr. 28) en ***Elisabeth van Nederhoven*** (nr. 29).

IR. J. C. DEKNATEL.

De kanunnik Dr. Theodorus van Gulpen, zijn voor- en nageslacht+

(LXXXV, kol. 122 e.v.).

Op de in kol. 151 voorkomende gegevens over de ouders van bovengenoemde Dr. ***Theodorus van Gulpen*** kan ik de volgende aanvullingen geven:

Guillelmus ***van Gulpen*** (gedoopt in 1686) was koopman in stoffen en witmaker, hij overleed te Maastricht 16 nov. 1725; zijn vrouw, ***Gertrudis*** *Roocx,* werd gedoopt te Wijck (Maastricht) 3 juli 1689 en overleed te Maastricht 20 januari 1781.

Hun dochter ***Mechteld (Mechtilde) van Gulpen*** (die tot mijn voorouders behoort) werd gedoopt te Maastricht (St. Nicolaaskerk) 1 november 1709, zij overleed in 1780 of in 1783, tr. Maastricht (St. Nicolaaskerk) 19 februari 1732 ***Guillaume*** *Rietraet,* geb. te Wijck bij Maastricht 23 nov. 1702, lakenkoopman, † Maastricht 17 sept. 1772.

MR. DIR. DRS. J. P. D. VAN BANNING.

Pain et Vin+

De mededeling van J. P. H. Goossens in „De Brabantse Leeuw", jrg. 5, afl. 8, blz. 126/127, over Bossche en Maastrichtse dragers van de naam *Pain et Vin* kan als volgt worden aangevuld:

Het familie-archief Backer (in het Gemeentearchief te Amsterdam) geeft in portefeuille 42 de aanwijzing dat *Anna* ***Hamel,*** dochter van ***Johan Hamel*** de Jonge en ***Catharina*** *Vloots,* in juni 1681 overlijdt als ondertrouwde vrouw van de Heer ***Pin et Vin*** [1]. De registers van ondertrouw van de gereformeerde kerk te 's-Hertogenbosch bevestigen haar ondertrouw op 24 mei 1681 met kapitein *Lambert Pain et Vin,* jongeman van Maastricht [2]. De huwelijksafkondiging is in de laatste stad niet te vinden, ze is echter wel drie maal te 's-Hertogenbosch geschied.

Is dit huwelijk nu doorgegaan of niet? Uit 's-Gravenhage komt een bevestiging, dat de mededeling van het familiearchief Backer op dit punt betrouwbaar is. Op 14 oktober 1684 compareren voor de Haagse notaris, Jeremias Stael [3] *Lambert Pain et Vin,* kapitein onder het regiment van de generaal-majoor Lavergne, jongeman en. toekomende bruidegom, geassisteerd door ***Frederik Le Francreur,*** predikant van de Waalse Gemeente te Maastricht, als lasthebber van ***Anna Maria*** *Rietraet* weduwe *Pain et Vin,* bruidegomsmoeder, en van *Lambert Rietraet,* oud-burgemeester van Maastricht, zijn grootvader. Hij maakt dan huwelijkse voorwaarden met *Catharina Bisdommer,* weduwe van Mr. *Corn.* ***van der Vliet*** (bij wie zij een zoontje ***Hendrik Franco van der*** *Vliet* heeft), geassisteerd door haar vader ***Franco Bisdommer,*** „commissaris van de depesches van Hoogh Mog. heeren Staaten Generaal".

De bruidegom brengt dan o.a. aan „nogh twee hoeven ofte

1) De Nederl. Leeuw, aug. 1965, kol. 252 t/m. 261.
2) idem, sept. 1965, kol. 299.
3) Gemeentearchief 's-Gravenhage, not. archief no. 1228, ongefolieerd.

hoffsteden genaempt Zipstal, ende de thiende van boeckel daer onder behoorende gelegen, bij Helmont in de Meyerye van den Bosch met de landerijen, dependentien, provenues ende opcompsten van dien, jaarlyx renderende door den anderen gecalculeert, de somme van aghthondert gls., soo als mij deselve bij het laeste huywelycx contracht tusschen mij ende Juffr. ***Anna Hamel*** Salr is gecedeert ende getransporteert ende als nog h gecedeerte nde getransporteert b 1 ijft".

In 1688 zit de dan reeds met ***Catharina Bisdommer*** gehuwde *Lambert Pain et Vin* zodanig geldelijk in de knoei, dat hij zijn gehele aanbreng moet afstaan aan Mr. ***Jacob van der*** *Waeyen,* „commis ter griffie van hare Ho. Mo. van wegens de provincie Vrieslandt" 4). Bij die gelegenheid heet zijn moeder weduwe van de heer *Moyses Pain et Vin. Ze* is dus weduwe van de man, die volgens' mededeling van de heer Gooasens als kolonel en kwartiermeester-generaal wegens desertie in 1672 op last van Prins Willem 111 werd onthoofd. Wij hebben dus te doen met een en hetzelfde geslacht, zodat de veronderstelling van de heer Goossens, dat het gevierendeelde wapen bij Rietstap van de vader en het andere van de zoon zal zijn, wel niet juist zal zijn.

Hoe de dochters *Bisdommer* in 's-Gravenhage door een zekere ***Jacobus van der*** *Stael* in opspraak zijn gebracht, kan men nalezen, in de akten van 18 dec. 1684 en, 15 april 1685 in het notarieel archief no. 1228 der gemeente 's-Gravenhage.

J. L. HAMEL.

4) idem, not. archief no. 665 blz. 557, akte van 24 okt. 1688.

Het geslacht Vijfhuis,

(LXI, kol. 151-155).

Mr. H. Kronenberg, de samensteller van de genealogie ***Vijfhuis,*** deelde in dit maandblad, jrg. 1943, kol. 155, mede, dat *Victor Vijfhuis,* zoon van, *Adam Vijfhuis* (generatie VII) en ***Louisa Aletta*** *Heijligers,* gehuwd is geweest en dat van hem mogelijk nog nageslacht leefde.

Een, toevallige ontmoeting in 1966 met de heer *Desmond Vyfhuis,* alstoen wonende 249 East 52nd Street te New York, die mij welwillend gegevens over zijn familie verschafte, maken het mogelijk de volgende fragmentarische gegevens over dat nageslacht vast te leggen:

VII. *Adam* ***Vijfhuis,*** ged. Deventer 10 dec. 1790, koopman te Amsterdam, later te Demerary, tr. te Georgetown (Brits Guyana) *Louisa Aletta Heijligers.*
Uit dit huwelijk:
1-4, zie Nederl. Leeuw, jrg. 1943, kol. 155.
5. *Victor,* volgt VIII.

VIII. *Victor* ***Vyfhuis,*** tr. ..... ***Oveton.***
Uit dit huwelijk:
1. *Horace Reginald David,* volgt IX.
2. *Irene Vyfhuis,* † ongehuwd in Engeland,
3. *Ruby* ***Vyfhuis, zij*** † ongehuwd in Engeland.
4. ***Percy*** *Vyfhuis,* hij † ongehuwd in Brits Guyana.

IX. *Horace Reginald* ***David*** *Vyfhuis,* geb. in County Kent (Engeland) omstr. 1872, † Kingston on. Thames (Surrey, Engeland) in 1932, tr. *Olive* ***Mary Musgrave,*** geb.

Eaton Hall (Cumberland, Engeland) 9 dec. 18 . .,† Georgetown (Brits Guyana) in 1948.

Uit dit huwelijk:

1. *Cyril Vicfor,* volgt Xa.
2. *Musgrave,* volgt Xb.
3. *Oveton Vyfhuis,* geb. omstr. 1912, gehuwd met een Duitse vrouw, uit welk huwelijk nakomelingschap sproot.
4. *Desmond Vyfhuis,* geb. Georgetown (Brits Guyana) 30 nov. 1916 [New York, U.S.A.].

Xa. *Cyril Vicfor Vyfhuis,*† in Engeland, tr. N.N.

Uit dit huwelijk:

1. *Peter,* volgt XI.
2. *Sandra Vyfhuis,* tr. N.N.
3. *Michael Vyfhuis,* geb. omstr. 1946.

x1. *Peter Vyfhuis,* tr. N.N.
Uit dit huwelijk sproten twee kinderen.

Xb. *Musgrave Vyfhuis,* geb. omstr. 1909, tr. (door achtsch. ontb.) N.N. en woont East Hampstead (London, Engeland).

Uit dit huwelijk:

Keith Vyfhuis, geb. omstr. 1941.

W. W. 'VAN VALKENBURG.

Het voorgeslacht van Floris van Rijswijck, heer van Rijsoorde,

In 1946 publiceerde de heer J. P. de Man de geschiedenis van een vijftiende-eeuws familiedrama, welks hoofdpersoon, *Floris van Rijswijck,* van moederszijde uit de geslachten *Van Matenesse, Van der Goude, Van den Berghe, Van der Merwede* en *Van Rijsoorde* stamt. Over diens voorgeslacht van vaderszijde kon minder worden medegedeeld, al vermoedde de auteur dat deze vader, *Jan van Rijswijck,* een zoon was van *Beatrix van Roon* [1]. Dat dit inderdaad het geval is, blijkt uit de (bezitters van een tweetal leengoederen, n.l. een korentiende in de Poeldijk te Monster, leenroerig aan Wassenair, en een aantal percelen land te Rhoon, leenroerig aan Arckel.

Als eigenaar van het eerste leen wordt in een ongedateerde lijst van leenmannen van heer Dirc van Wassenair vermeld *Ghisebrechf haren Enghebrechtsz.,* welke vermelding te dateren valt in het eerste kwart van de veertiende eeuw [2].

Op 20 september 1305 wordt hij voor het eerst vermeld samen met zijn vader, heer *Egghebrechf van Rijswijc* ridder in verband met de overdracht van 5 morgen land te Monster [3]. Op 22 november 1309 blijkt hij eigenaar te zijn van een boerderij met *23* morgen land, ten noorden van de Breedeweg te Rijswijk, welk 'complex in de zestiende eeuw wordt aangeduid als „de hoffstede van Rijswijck" [4].

Op 16 mei 1347 draagt zijn echtgenote *Gheerfuyd* aan haar zoon *Ghisebrechf van den Poele 3* morgen land in Rieden, leenroerig aan Voorne, over met behoud van het vruchtgebruik"). Of zij de tweede vrouw van *Ghisebrecht is* en *Ghisebrecht* een voorkind uit een vroeger huwelijk valt niet uit te maken.

Op 8 september 1367 vindt een belening plaats door de heer van Wassenair van een aangrenzend blok tienden, hieruit [blijkt dat *Ghisebrecht* is opgevolgd door *Enghebrecht uit den Waerde* [6]); in een vrijwel gelijktijdig aangelegde lijst van leenmannen van heer Dirc van Wassenair, burggraaf van Leyden, wordt de leenman genoemd *Enghebrechf van Rijswijc,* zodat wij kennelijk met een en 'dezelfde persoon hebben te maken [7]).

Hij wordt na zijn overlijden opgevolgd door- zijn zoon *Jan van Rijswijck,* die op 9 november 1414 wordt beleend [8]).

De moeder van *Jan van Rijswijck* leren wij kennen uit het tweede leen:

Op 6 maart. 1372 draagt *Boudewijn van Roden* aan Otto heer van Arckel zijn landerijen op in zijn ambacht van Roden, gelegen buiten de oude dijk van de Riederwaard, bedijkt en onbedijkt, met de bepaling dat indien hij zonder kinderen zou komen te overlijden, het leen eerst zal komen op zijn moeder *Alverade van Windelnisse* en na haar op zijn zuster jonkvrouwe *Beatrisen van Rijswijck* [9]).

Op 30 november 1401 wordt *Ghijsbrechf van Rijswijc* na het overlijden van zijn oom *Boudewijn van Roden ermee* beleend. Als leenvrouwe treedt op Maagacetha van Cleef, echtgenote van hertog Aelbrecht van Beieren, die over het geconfiskeerde Van Arkel-bezit als duwariegoed de beschikking heeft [9]). Een lijst van haar leenmannen, na haar dood opgesteld, vermeldt dat *Jan van Rijswijck* het leen houdt, zoals hij het van zijn broer *Ghijsbrecht* had geërfd [10]). Een soortgelijke lijst van Arokelse leenmannen geeft op dat deze belening in 1403 heeft plaats gevonden [11]).

Jan van Rijswijck verzoekt met ledige hand de tiende in de Poeldijk op 12 mei 1421 [12]) en op 28 juli 1434 draagt hij een blok ervan over aan zijn dochter *Beatrijs,* gewonnen bij zijn vrouw *Adriaen,* bij kinderloos overlijden te versterven op de andere kinderen gewonnen bij deze echtgenote en bij gebreke hiervan op zijn dochter *Adriaen,* mits zij niet de oudste leenvolgster van haar moeder is; is dit wel het geval, dan zal het komen op *Joost van Rijswijck.* Deze laatste is kennelijk de oudste zoon van *Jan,* daar hij 'toestemming geeft tot deze overdracht [13]).

Jan is dus tenminste driemaal getrouwd geweest, uit een huwelijk een zoon *Joost,* uit een ander huwelijk meer kinderen, onder welke een jongere dochter *Adriaen,* en tenslotte een derde huwelijk met *Adriaen, dochter* van *Kerstant van den Berghe* en *Volcwijf van Rijsoorde* [14]).

Wie de eerste vrouw van *Jan van Rijswijck* was blijkt uit de volgende acte in de Leenkamer Holland, inv. no. 82, f. 67v:

15 april 1432: De heer van Putten beleent *Joost van Rijswijck Jansz.* bij dode van zijn moeder jonkvrouwe *Hadewych*

1) De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1945-1946, kolom 87-95.
2) Leenkamer Wassenair, register AA, f. 1.
3) Gemeentearchief Haarlem, Cartularium St. Jan, f. 22v en 23.
4) Leenkamer Holland, inv. no. 5, f. 9v. Zie over dit land: H. Hardenberg, De Hofstede van Rijswijk, in het jaarboek „Die Haghe", 1953, blz. 149-155.
5) Leenkamer Holland, inv. no. 90, f. 68 en 69.
6) Leenkamer Wassenair, register AA, f. 31 en 63v.
7) Idem, register AA, f. 64.
8) Idem, register A, f. 16 en B, f. 29v.
9) Afschrift aanwezig in het op 14 mei 1940 verbrande heerlijkheidsarchief van Rhoon en Pendrecht, gepubliceerd in De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1902, kolom 19-21. Jonkvrouwe *Alverade* wordt als weduwe van *Boudiin van Roden* vermeld op 3 januari 1347 in Leenkamer Holland, inv. no. 47, f. 8v.
10) Leenkamer Holland, inv. no. 56. f. 143.
11) Idem, inv. no. 281, f. 308.
12) Leenkamer Wassenair, register A, f. 16.
13) Idem, register B, f. 27v.
14) Haar voornaam blijkt o.a. uit een charter van 26 iuni 1467. dat in 1902 aanwezig was in het familiearchief van Matenesse, berustende bij de Hoge Raad van Adel, sedertdien is het verdwenen.

Harmans Vinkendochter van Brandenburgh met een tiende in heer Simonsambacht van Markenburch, genaamd Scadenkamp: bij kinderloos overlijden te versterven op zijn neef *Joost van Brandenburgh Harmen Vinckensz.*

Jan heeft een broer *Gerrit*, voor wiens zoon *Willem Gerritsz. van Rijswijck* hij op 26 juli 1425 hulde doet voor ruim 11 morgen land te Rijswijk, leenroerig aan Polaaen [14a]).

Op 4 februari 1435 wordt *Joost* na het overlijden van zijn vader beleend met de tiende in de Poeldijc [15]) en ook in het Arkelse leen is hij zijn vader opgevolgd, want op 3 mei 1437 draagt hij het over aan zijn achterneef, *Pieter van Roden* [16]). Op 24 januari 1452 blijkt zijn stiefmoeder jonkvrouwe *Adriaen* haar lijftocht aan 'deze tiende te (bezitten en behoort de helft ervan aan zijn zuster *Beatrijs* [17]).

De eerstvolgende belening vindt plaats op 4 april 1484, wanneer *Jan Dele van Rijsoort* ermee wordt beleend [18]). Deze is de oudste zoon uit het huwelijk van *Beatrijs van Rijswijck* en *Jan Dedel*, zodat *Joost* waarschijnlijk kinderloos is overleden. Het leen vererfde vervolgens op *Jan's* zuster jonkvrouwe *Machteld van Rijsoerde* en het 'uit haar stammende geslaoht *Van Valckensfeyn*.

Uit het bovenstaande blijkt, dat *Floris van Rijswijck* van vaderszijde stamt uit het Westlandse geslacht van die naam met de kwartieren *Van Roden* en *Van Wendelnesse*, geslachten van ambachtsheren in het gebied van de grote rivieren tussen Rotterdam en Dordrecht, die de zelfde maatschappelijke positie bekleden als de eveneens hier gegoede geslachten *Van Rijsoorde* en *Van der Merwede*.

De enige correctie, die op het antikel van de heer de Man dient te worden aangebracht, is dat jonkvrouw *Adriaen van Rijswijck* geen 'dochter, maar een stiefdochter is van jonkvrouwe *Adriaen van den Berghe*.

C. HOEK.

14a) Archief van de Nassause Domeinen, Raad en Rekenkamer van Breda, inv. no. 44, f. 359.
15) Leenkamer Wassenair, register B. f. 30.
16) Leenkamer Holland, inv. no. 114, f. 58v.
17) Leenkamer Wassenair, register C, f. 89.
18) Idem, register C, f. 29.

Hoog-bejaarde vaders.

1724 april 3, Beek gem. Bergh (R.A. Arnhem, DTB nr. 254):

Baptizatus est *Hermanus Berfoldus Tenholt*, pater *Bernardus Tenholt*, aetatis suae **85**, mater *Catharina Holthusen*, aetatis **51**. Patrini *Lambertus Bodde* et *Gertrudis Ketels*."

1799 mei **26**, Drongelen (R.A. 's-Hertogenbosch, DTB Eethen nr. 2):

„Den 26 May is gedoopt een zoon van *Lambert Boom* en *Kornelia Snoek*, echtelieden te Drongelen, geb. aldaar 22 May 1799 en genoemd *Gerrit*.

Zeer merkwaardig is bij de geboorte van dit kind, dat de vader reeds ongeveer 89 jaaren oud is en met zijne vrouw ongeveer 18 jaaren is getrouwd geweest, zonder kinderen erbij gewonnen te hebben."

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Heksenwaag te Oudewater.

In een der schepenprotocollen van Oudewater (A.R.A. 's-Gravenhage, r.a. Oudewater nr. 1901 XV 48)' vindt men de „relazen van weging" van na te noemen personen, die om aan een beschuldiging van hekserij te ontkomen zich aldaar lieten wegen:

1677 mei **2** (fol. **56 vso)** *Jacobie Paulus*, huisvrouw van Steve *Willemsz.*, wonende te Wapenveld,

1681 jan. 13 (fol. 77 vso) *Maritie Cornelis*, huisvrouw van *Thomas Bastiaensz.*, te Langerak.

1694 mei 23 (fol. 87) *Sybilla Essers Jacobsdr.*, te. Kleynenbroeck onder Beutsen bij Nuyts, oud 30 jaar (Kleinenbroich onder Büttgen bij Neuss, Rheinland).

1694 sept. 25 (fol. 88) *A eltien Brouwers*, huisvrouw van *Frans Franssen, te* Hybergen, Borculo, oud 45/46 jaar.

1710 sept. 17 (fol. 89) *Maegye Faessen*, huisvrouw van *Jan Aertsz.*, geb. te 't Waal, oud omtrent 45 jaar.

1711 maart 23 (fol, 90) *Geertruy Hendriks van Beek*, weduwe van *Christoffel Claes*, wonende te Utrecht op 't Sant, oud omtrent 72 jaar.

1713 mei 15 (fol. 91) *Lysbet Jans van Wout*, weduwe van *Pieter Ariens Vosmeer*, wonende te Montfoort, oud 49 jaar.

1728 mei 31 (fol. 110 vso) *Neeltje Paulus Pols*, geb. te Bergambacht, wonende te Honcop, oud 40 jaar.

1729 juni 21 (fol. 183) *Claes Ariensz. van den Dool*, geb. te Noordeloos, oud omtrent 37 jaar en *Neeltje Ariensz. Kersbergen, geb.* te Lakervelt, oud omtrent 31 jaar, hoogzwanger, man en vrouw, wonende aan Den Dool 'onder Meerkerk,

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

Het **wapen der gemeente Emmen,**

In juni 1923 heeft het gemeentebestuur van Emmen zich tot de Hoge Raad van Adel gewend met verzoek een wapen te mogen ontvangen. Er werd daarbij een tekening ingezonden, waarover in de brief werd gezegd: „waar vroeger! de „landbouw hier het hoofdbedrijf was, is, later daarnaast het „veenbedrijf op den voorgrond getreden. Het eerste bedrijf „is voorgesteld, door een ploegenden landman met geboomte „op den achtergrond en zwerfsteenen op den voorgrond, „het tweede door een turfstekenden veenarbeider met nog „een gedeelte van het geboomte, een turfkrooi en uitgestoken „turven, terwijl overigens de teekeningen vrijwel voor zich „zelf spreken."

De Hoge Raad van Adel had tegen dit ontwerp overwegend bezwaar „daar dit onheraldisch zou Zijn" en deelde mede een onderzoek naar de geschiedenis der gemeente te zullen instellen., waarna een advies zou (kunnen worden tegemoet geaien. Intussen wend gevraagd of' er bij de gemeente nog wensen leefden, doch dit bleek niet, het geval te zijn.

Het onderzoek naar de geschiedenis van Emmen leverde slechts het pover resultaat op dat de verdeling in vier marken (Emmen en Westenesch, Weerdinge, Roswinkel en Noorden Zuidbarge) een bruikbaar motief zouden opleveren. De Hoge Raad stelde nu voor om een wapen aan 'te vragen dat alsvolgt beschreven zou kunnen worden: „Schuinge„vierendeeld van, zilver en, sinopel, het eerste kwartier „beladen met een ploeg, het derde met een turfsteker, beiden „van natuurlijke kleur". De gemeenteraad ging daarmee accoord en bij Koninklijk Besluit van 27 maart 1926, No. 57 werd dit wapen aan Emmen verleend.

De schuine kwartilering was aardig gevonden en op dat ogenblik bestond er in Nederland nog geen tweede wapen dat deze schildverdeling had. De ploeg en de turfsteker waren beide als wapenfiguren wel passend voor Emmen, maar in elke andere gemeente met hoogveenontginningen zouden zij evenzeer dienst kunnen doen.

Na. 1926 zijn in Drenthe tal van nieuwe gemeentewapens vastgesteld en bij al deze nieuwe wapens werd een kroon op het schild geplaatst als versieringselement, terwijl een aantal gemeenten <daarenboven schildhouders van verschillende aard toegewezen hebben gekregen.

Tenslotte was het Emmer wapen het enige overgeblevene dat noch kroon noch schildhouders had. Voor de grootste gemeente in de provincie was dat wat zonderling.

Om hier een einde aan te maken werd door de gemeenteraad besloten zwarte paarden als schildhouders te vragen naast de gebruikelijke kroon. Juist zwarte paarden, omdat het oude Drentse paard, dat in deze gemeente in hoge ere stond, zwart van kleur was, terwijl het ook bij het z.g. St. Steffenrijden vroeger in het middelpunt der belangstelling stond.

De gelegenheid werd benut om de beschrijving van het schild te verbeteren door i.p.v. een ploeg te spreken van een „keerploeg", de z.g. „umsmieter" die oudtijds hier het gangbare type was en voorts door de „natuurlijke kleur" die in 1926 aan de beide wapenfiguren 'gegeven was te vervangen door zwart. Dit laatste geschiedde uit overweging dat zowel de ploeg als de turfsteker producten van de mens en niet van de natuur zijn, zodat hun kleur niet altijd vast staat. In feite behoort in de heraldiek de natuurlijke kleur eigenlijk alleen maar te wonden toegepast bij onbedekte delen van het menselijk lichaam.

Overeenkomstig de in de laatste tijd 'gevolgde praktijk werd het wapen op een wit voetstuk geplaatst. De vroeger veel voorkomende arabesk, waarop schildhouders in wat wankel evenwicht balanceerden, is daarmede uitdrukkelijk uitgebannen.

Bij Koninklijk Besluit van 4 juni 1968, No. 11 is het oude wapen ingetrokken en een nieuw vastgesteld. De officiële beschrijving luidt nu:

„Schuin gevierendeeld van zilver en sinopel; het bovenste „kwartier beleden met een keerploeg, het onderste met een „turfsteker, beide van sabel. Het schild gedekt met een „gouden kroon van drie bladeren en twee paarlen en ge„houden door tweè paarden van sabel met opgeslagen „staart. Het geheel geplaatst op een wit voetstuk".

MR. G. A. BONTEKOE.

Het (verbeterde) wapen der gemeente Norg.

Bij Koninklijk Besluit van 21 maart 1968, No. 36 is het in 1948 aan, de gemeente Norg toegekende wapen vervallen verklaard en is een nieuw wapen toegekend dat slechts weinig van het oude verschilt, maar waarmee toch in twee opzichten tegemoet is gekomen aan bedenkingen die tegen het in 1948 verleende wapen bestonden.

De officiële beschrijving luidt nu:

„Links geschuind van zilver en sabel; een „steigerende hengst van het ene in het andere, „in de rechterbovenhoek vergezeld van een „op de hoeken gebastionneerde vierkante „schans van keel, de hoofdlijnen van het be„loop evenwijdig aan de bovenrand, respec„tievelijk de zijkanten van het schild de bin„nenplaats van het veld. Het schild gedekt „met een gouden kroon van drie bladeren en „twee paarlen".

De herkomst der beide wapenfiguren spreekt duidelijk: het paard herinnert aan de bekende paardenmarkt, nu nog zo vermaand in Drenthe dat afspraken als „daags na Norger maakt" algemeen worden verstaan, De marktdag staat met een feestdag op de kalender gelijk. De schans is de Eener of Zwartendijksterschans, aangelegd in 1593/'94 door de Friese stadhouder Willem Lodewijk ter verdediging van de passage over het Mandeveld van Norg over Een naar Bakkeveen in Friesland+ De schans bestaat nog en is onlangs gerestaureerd. In 1948 heeft het gemeentebestuur gevraagd de schans rood gekleurd in het wapen te mogen voeren, doch de toenmalige Hoge Raad van Adel nam het standpunt in dat schansen met wallen van aarde groen behoorden te zijn. Ofschoon het gemeentebestuur hiertegen aanvoerde dat de schans in de tijd van de bloeiende heide rood is en 's winters geel door het vele bentegras, doch in geen enkele tijd van het jaar groen: het Koninklijk Besluit vermeldde groen en zo moest het wapen dus worden getekend.

Enige tijd geleden bleek dat de Hoge Raad van Adel op dit punt thans van een andere mening is en in verband hiermede werd een request tot H.M. de Koningin gericht waarin om een rode schans werd gevraagd. Hierop is dus nu een gunstige beschikking ontvangen.

Deze gelegenheid is benut om tegelijk tegemoet te komen aan het andere bezwaar dat tegen de beschikking van 1948 bestond. In afwijking van de aanvraag werd gesproken van een, hengst, waarvan „de voorhand van sabel en de achterhand van zilver" is. Voor de wijze van (kleuren die hier is toegepast: alle op het zilveren veld aangebrachte delen van de figuur zwart en de op het zwarte veld 'getekende delen zilver kent de heraldiek de algemeen gangbare aanduiding „van het een in het ander", Deze term is nu ook in de officiele beschrijving opgenomen.

MR. G. A. BONTEKOE.

Het wapen van het waterschap „De Aa of Weerijs",

Bij Koninklijk Besluit van 12 juni 1968, No. 8 is aan het waterschap „De Aa of Weerijs" een wapen verleend, waarvan de beschrijving luidt als volgt:

„In zilver een golvende paal van azuur, „waaroverheen een dwarsbalk van keel, beladen „met een tot de schildranden reikende ketting „van goud; rechts boven en links onder ver„gezeld van een molenrad van sabel, links boven „en rechts onder van een kort afgesneden ever„kop, eveneens van sabel met zilveren houwers „en getongd van keel. Een hartschild van keel, „beladen met drie Sint Andries kruisjes van „zilver. Het schild gedekt met een gouden kroon van drie „bladeren en twee- paarlen".

De golvende paal symboliseert het riviertje, dat via de Mark het overtollige water. naar het Hollands Diep afvoert

en waaraan het al op 5 juli 1878 opgerichte waterschap zijn naam ontleent. De dwarsbalk met #ketting, die deze paal snijdt, symboliseert de rijksgrens met België. De Aa of Weerijs ontspringt in België. Het daarvandaan afstromende water heeft steeds een groot probleem gevormd aan de benedenloop en ook vandaag de dag is dit nog het geval, Het bestuur vond het een aantrekkelijke gedachte om dit in Bet wapen tot uit-'drukking te doen komen.

De beide molenraderen herinneren aan de watermolens die in de streek hebben bestaan. In Noord-Brabant was dit type molen niet zo algemeen als elders wel het geval is 'geweest. De everkoppen herinneren aan de rijke wildstand, die hier vroeger bestond, De gouverneur van Breda vertrouwde er in augustus 1593 op, dat een wild zwijn direct leverbaar zou zijn, en hij bestelde dit alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. Het bleek toen echter dat er in plaats daarvan kapoenen op tafel 'moesten komen, een, ervaring die Prins Maurits enkele weken later met hem deelde.

Het feit van de ons overgeleverde bestelling bewijst echter dat wilde zwijnen in deze streek tot het standwild behoorden. Daar de everkop een aantrekkelijke, doch tot dusver in Nederland slechts weinig gebruikte wapenfiguur vormt werd besloten deze in tweevoud op te nemen en wel „kort afgesneden", De kop 'komt in de wapenkunde ook voor met nog een stuk hals eraan. Deze vorm werd minder aantrekkelijk gevonden en om deze reden werd in de beschrijving melding gemaakt van de manier waarop de kop van de romp is gescheiden ,

Het hartschild is het bekende wapen van Breda. Opgenomen omdat het waterschap ligt binnen de Baronie van Breda.

De kroon is uitsluitend versieringselement.

MR. G. A. BONTEKOE .

Het wapen van heit waterschap „De Brabantse Biesbosch".

Op **18** november 1421 heeft een catastrophale watervloed de „Grote Zuid-Hollandse Waard" verzwolgen en de toen verdronken polders zijn nog slechts zeer ten dele op het water heroverd. Het is het gebied van de Biesbosch, eertijds behorend tot het graafschap Holland, nu onderdeel van de provincie Noord-Brabant.

Het bestuur van het hier werkende waterschap wenste het recht te verkrijgen een eigen wapen te mogen voeren en, het lag wel voor de hand hierbij de overstroming van 1421 en meer in 'het algemeen de voortdurende sterke dreiging van het water als motief te gebruiken. Daarnaast leek het aardig een herinnering op te nemen aan de visserij, die na het ontstaan van de Biesboschzee een omvang heeft 'gehad die wij ons in deze tijd van vervuilde en vergiftigde rivieren en kanalen nauwelijks meer kunnen voorstellen. Ons is b.v. overgeleverd dat in 1650 „op eenen dagh wel 18000 Steuren, Salmen ende Elft gevangen zijn, daer in de Stadt St. Geertruydenberghe den Afslagh van is". In 1930 is nog een laatste steur in de Biesbosch gevangen, maar de naam „Steurgat" leeft nog voort, Om deze reden werd de steur als wapenfiguur gekozen binnen een „breed gewolkte" zoom. Deze zoom 'symboliseert het geweld van het water waardoor telkens stukken van de oeverlanden 'dreigen verloren te gaan.

Een zoom is „breed gewolkt" als de wolkvormige uitstulpingen vrij breed worden getekend. Het komt ook voor dat deze veel smaller worden genomen, dat zal „smal 'gewolkt" moeten heten. De Britse schrijver Fox Davies onderscheidt „deep" en „shallow" als hij de wolkvurmige („nebuly") deellijnen behandelt. Naar onze mening is dit niet zo gelukkig, immers niet zozeer de diepte der 'intervallen als wel de breedte der wolkvormige uitstulpingen bepalen het aanzien.

De gebruikelijke kroon werd gevraagd als versiering.

De aanvraag werd ingewilligd bij Koninklijk Besluit van 3 augustus. 1968, No. 17. De officiële beschrijving van het wapen luidt als volgt:

„Van zilver met drie boven elkaar geplaatste „even grote steuren van sabel, de vinnen en de „onderkant van de staarten van keel: het ge„heel omgeven door een breed gewolkte zoom „van azuur, Het schild gedekt met een gouden „kroon van drie bladeren en twee paarlen".

De deskundige lezer zal het opvallen dat hier gesproken wordt van „evengrote" steuren, het+ geen ongebruikelijk is, omdat in principe meerdere figuren van dezelfde soort steeds gelijk van grootte zijn tenzij zulks uitdrukkelijk wordt vermeld of de vorm dan wel grootte van het vlak dat ermee beladen wordt uit esthetische overwegingen (dwingt tot het doen van een kleine concessie. In de aanvraag had het waterschapsbestuur de grootte in het midden gelaten maar in de begeleidende tekening was de onderste steur wat kleiner genomen omdat er niet meer plaats was. De Hoge Raad van Adel heeft bevorderd dat de beschrijving spreekt van „evengrote" steuren, hetgeen de tekenaar, die het wapen b.v. op een schild moet overbrengen van een aan de voet ronde of min of meer spitse vorm, in moeilijkhelden zou brengen als hij zich hieraan gebonden zou voelen. Alleen op een schild met accoladevormige voet, dat door het aanvragende bestuur n i e t is gewenst, kan men evengrote steuren kwijt zonder met de vlakverdeling in het gedrang te komen. In alle bescheidenheid wil het ons voorkomen dat het hoge college hier afgeweken is van wat gebruikelijk (en o.i. goed) is.

MR. G. A. BONTEKOE .

Het wapen van het waterschap „De Haagsche Beemden",

Het bestuur van het waterschap „De Haagsche Beemden" kreeg bij Koninklijk Besluit van 3 augustus 1968, No. 19 het recht een eigen wapen te mogen voeren, De officiële beschrijving luidt als volgt:

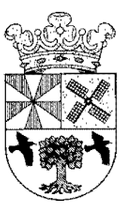

„Doorsneden: 1 gedeeld, a. 'doorsneden en „vervolgens gegeerd van tien stukken keel en „zilver, b. in goud vier molenwieken van sabel, „geplaatst in een schuin kruis: 11 in zilver een „uitgerukte lindeboom van sinopel, ter weers„zijden vergezeld van een 'omgewende vliegen„de kraai van sabel. Het schild (gedekt met een „gouden kroon van drie bladeren en twee paar„len".

De tien driehoekige velden (geren) in het eerste kwartier herinneren aan de tien kleinere waterschappen die tot het waterschap „De Haagsche Beemden" zijn samengevoegd. De kleuren zijn rood en wit genomen omdat dat de kleuren van de Baronie van Breda zijn, waarin het waterschap ligt.

De molenwieken in het tweede kwartier herinneren aan de historische bemalingsinrichtingen, waarvan thans nog één windwatermolen rest. Ofschoon dit gegeven bepaald niet specifiek is voor dit waterschap, omdat molens tot voor de komst van de moderne bemalingsinrichtingen overal in gebruik waren, vond het 'bestuur aanleiding om dit motief toch te gebrui-

ken daar de nog bestaande molen in gerestaureerde toestand een sieraad is in het landschap bij de Leurse Haven.

De lindeboom onder in het wapen is genomen uit 'het wapen der gemeente Prinsenhage, waarin het dorp Beek is opgenomen. De naam „Haagsche Beemden" is ontleend aan deze naam, de linde appeleert derhalve ook aan de naam van het waterschap.

De kraaien aan weerskanten herinneren aan het in 1963 in gebruik genomen gemaal „Het kraaiennest". Deze voor een bemalingswerktuig merkwaardige naam is #overgenomen van een oeroude polder, waarvan reeds ± 1500 gewaagd werd. De kraaien symboliseren in dit geval dus ook de moderne bemaling.

De kroon is alleen het gebruikelijke versieringselement.

MR. G. A. BONTEKOE.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Breur (LXXXV 303). In een in, 1826 opgemaakt „Geslachtregister van het Geslacht van *Van der Jagt",* dat, naar mij gebleken, is, verloren is gegaan, maar waarvan ik in 1899 een afschrift heb gemaakt '(mijn grootmoeder van moederszijde 'heette *Van der Jast)* komt het volgende voor:

„*Gerrit van der Jagt,* Reeder, Koopman, mitsgaders, Burgemeester van Maassluis, geboren te Maassluis den 24 Mei 1698, trouwt den 24 December 1722 voor den Geregte van Maassluis met Johanna *Breur* (lidmaat der toen nog in Maasland bestaande Remonstrantsche Gemeente) geboren te 's Gravenhage op Dinsdag den 17 April en gedoopt in de Remonstrantsche kerk te 's Gravenhage op woensdag den 18 April 1696 door Ds. Berghman, dochter van *Willem Breur,* Procureur voor den Hove van Holland, en van *Wijnanda van Waesbergen.* Zij overleed op den 26 Juny 1728 in den ouderdom van even 32 jaren en is 'begraven in, de Groote kerk te Maassluis den 1 July in het graf N 344".

A. Bijl Mz. vermeldt in zijn boek „Genealogische en heraldische gedenkwaardiglheden in en uit de Groote Kerk te Maassluis" op blz. 174 o.a. het volgende over graf 344:

„Opschrift langs de bovenrand der zerk:

D.G.H.T. 344 W.A.B.

(Dit Graf Hoort Toe — *Willem Aryensz Breur).*

Onder het wapenmedaillon vervolgens:

Hier leyt begraven / *Aeltge Willems* de dochter van *Willem* /

Aerensen Brevr / sterf int jaer 1642 / de 17 october en was / ontrent out 21 jaren /

ende haer	vader /
Willem	*Aryensen*
Brevr	sterf
den 19 m	ey 1660
ovdt 47	jaren".

Tusschen de laatste vijf regels een huismerk (zie afbeelding zerk) ".

Als eigenaars worden aldaar o.a. genoemd:

„*17* Dec. *1652 Willem Arensz. Breur (Willem Arensz van Opdam)* door koop van de kerk.

20 Sept. 1725 *Gerrit van der Jagt* door erving".

en als in dat graf 'begraven personen o.a.:

„Oct. 1642 *Aeltge Willemsd. Breur* ('t graf werd eerst 10 jaren, later gekocht, zie hierboven).

Mei 1660 *Willem Aryensz. Breur.*

1 Juli 1728 *Johanna Breur,* de vrouw van *Gerrit van der Jagt".*

Van belang is nog het volgende:

Mijn oudoom Mr. *Willem van der Jagt* (zie Ned. Patriciaat 1955, blz. 197, VIIIa,1) bezat verscheidene familieportretten, waarvan hij enkele aan mij heeft geschonken. Op een er van uit 1652 was op de achterkant een papiertje geplakt waarop vermeld stond, dat het *Symon Breur* was, die getrouwd was met *Jannetje Schim,* die de ouders waren van *Willem Breur.*

Het heeft mij ongeveer 70 jaren geleden heel wat moeite gekost de woorden te ontcijferen. Het papiertje is nog in mijn bezit, maar ik herken er zelfs geen enkele letter meer op. Het portret van *Jannetje Schim* is helaas verdwenen.

Uit bovenstaande mag men m.i. besluiten tot het volgende: *Willem Aryensen Breur* werd geboren in 1613 en stierf 19 mei 1660; hij was de vader van *Symon Breur,* die getrouwd was met *Jannetje Schim.* Deze laatsten waren de ouders van *Willem Breur,* die gehuwd was met *Wijnanda van Waesbergen.*

In bovengenoemd boek van A. Bijl is zeer veel over de familie *Schim* te vinden (zie o.m. blz. 181 /182); van betekenis is ook het boek van S. Blom „Geschiedenis van Maassluis".

Wassenaar. 'PROF. J. P. BIJL.

de Bruyn. *Pieter de Bruyn,* geb. te Dordrecht, notaris, secretaris van Bodegraven en de baljuwschap van Voshol (tot 1673). ontvanger van de 200ste penning te Dordrecht (1673); lid college van Veertigen aldaar (1680) en administrateur van de Weeskamer te Dordrecht, begr. Dordrecht 10 febr. 1714, tr. (ondertr. Dordrecht 15 januari 1668 en Bodegraven 22 januari 1668) Rijsoord 8 febr. 1668 *Elisabeth Sonnemans,* ged. Dordrecht 18 april 1640, begr. Dordrecht 8 mei 1713, dr. van *Govert Jacobsz Sonnemans* en *Maria van Akerlaken.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johanna,* ged. Dordrecht 6 maart 1673.
2. *Jacoba,* ged. Dordrecht 6 januari 1676.
3. *Jan,* ged. Dordrecht 8 april 1678.
4. *Govert,* ged. Dordrecht 5 april 1680.
5. *Elisabeth,* ged. Dordrecht 3 februari 1683.
6. *Elisabeth,* ged. Dordrecht 22 dec. 1683, begr. aldaar 17 aug. 1741, tr. Dordrecht 16 november 1711 *Simon Taay,* ged. Dordreoht 18 dec. 1678, begr. aldaar 11 aug. 1749, zn. van *Hendrik Taay* en *Anna van Wesel.*

Kan iemand mij helpen aan de ouders c.q. familieleden van *Pieter de Bruijn ?*

Amsterdam. S. A. C. DUDOK VAN HEEL.

Hooft. *Jacques Hooft,* geb. te Haarlem, begr. aldaar 6 febr. 1696, tr. *Jannetje Jans van der Voorn,* begr. Haarlem 15 dec. 1704.

Uit dit huwelijk:

Pefronella Hooft, ged. Haarlem 20 mei 1665 (doopget.: Pieter Jansz en Marijtje Jansz), tr. Haarlem 23 april 1685 *Hendrik de Vogel,* ged. Haarlem 25 nov. 1663, zn. van *Wouter de Vogel* en *Grietje Hendriksdr.*

Kan iemand mij mededelen tot welke familie Hooft genoemde *Jacques* ***Hooft*** behoort?

Amsterdam. S. A. C. DUDOK VAN HEEL.

van Soestdijk van Cloon-de Wijs (XXI 10; XXIII 76, 240, LXXXV 29-32).

Uit gegevens in mijn bezit kan ik het volgende mededelen naar aanleiding van de gegevens van de heer W. A. Wijburg jr. in de lopende jaargang van dit maandblad, kol. 29 e.v. (gaarne zal ik hierop aanvullingen en, correcties vernemen):

1. Mr. *Joannes* ***van Soesdijk*** ***(zoon*** van *Steven Jansz.* en ***Maria*** *Flaman),* gad. Utrecht 5 sept. 1652, drossaard van Vreeland, schout van Nederhorst den Berg en Nigtevecht, tr. 1° ***Beatrix*** *Junius,* dr. van, *Cornelis,* schout van Cothen, en *Agatha* ***de*** *Cock;* tr. 2° (ondertr. Amsterdam 15 aug. 1686) ***Henriëtte*** *van Rooijen,* geb. Groningen omstr. 1664, dr. van *Cornelis* ***van*** *Rooijen.*

   Uit het eerste huwelijk:

   1. *Geertruij* ***van*** *Soesdijk,* tr. ***Gerand van Beek.***
   2. ***Agatha van*** *Soesdijk,* geb. in 1677.

   Uit het tweede huwelijk:

   3. ***Johanna Helena van*** *Soesdijk,* tr. Nederhorst den -Berg 29 april 1734 Ds. *Cornelis* ***van der Haak,*** geb. te Est, predikant te Den Dungen.
   4. *Henriëtte Johanna van* ***Soesdijk,*** geb. te Nederhorst den Berg, tr. (ondertr. Amsterdam 18 april 1755 en Nederhorst den Berg 6 mei 1755) ***Gerrit van der Voort,*** ged. Amsterdam 26 aug. 1698, † aldaar 27 juni 1765, zn, van *Abraham* en ***Catharina*** *Turleij,* en weduwnaar van ***Anna*** *Boonen.*
   5. *Hendrik,* die volgt 11.
   6. ***Garcia Maria van*** *Soesdijk,* geb. omstr. 1701, tr. (ondertr. Amsterdam 11 dec. 1722 en Nederhorst den Berg 28 dec. 1722) *Barend* ***Cramer,*** geb. Amsterdam 19 juli 1697, † huize Vechtestein bij Maarssen in dec. 1778, zn. van *Jan* en ***Catharina*** *Ruijssenaars.*
   7. ***Sara van Soesdijk,*** geb. te Nederhorst den Berg, tr. Nederhorst den Berg 20 aug. 1744 Ds. *Isaacus Rijp-Zand,* predikant te Nederhorst den Berg.

II. *Hendrik van Soesdijk,* geb. te Nederhorst den Berg, drossaard en schout van Vreeland, tr. 1° (ondertr. Amsterdam 23 sept. 1718) *Geertruij Albring;* tr. 2° (als weduwnaar ondertr. Amsterdam 18 dec. 1733 en Nederhorst den Berg 8 jan. 1734) *Margaretha* ***Cornelia van Aalst,*** ged. Amsterdam 12 okt. 1710, dr. van *Dionysius* en ***Anna van Dijk.***

   Uit het tweede huwelijk:

   1. ***Helena Henriëtte van Soesdijk,*** geb. ***27*** okt., ged. Nederhorst den Berg 30 okt. 1735, tr. Nederhorst den Berg 3 okt. 1759 Mr. ***Willem*** *Versteegh,* geb. te Utrecht.
   2. ***Anna Margaretha*** *van Soesdijk,* geb. 26 jan., ged. Nederhorst den Berg 27 jan. 1737, † Haarlem 21 jan. 1792, tr. 1° Nederhorst den Berg 25 sept. 1755 *Jan Matthes,* ged. Amsterdam 29 nov. 1730, schepen en raad van Haarlem, † Amsterdam 21 dec. 1776, zn. van *Jan Georg* en, ***Johanna Tilburg:*** tr. 2° (ondertr. Amsterdam 3 maart 1778) ***Paul Christiaan*** *von* ***Fuchs,*** heer van Harencarspel en Dirkshoorn, geb. te Frankfurt, weduwnaar van ***Anna Margaretha*** *Goll van Franckenstein.*
   3. *Johan,* die volgt 111.
   4. *Catharina van Soesdijk,* ged. Nederhorst den Berg 13 dec. 1739, † in 1739.
   5. *Dionysius* ***Hendrik*** *van Soesdijk,* ged. Nederhorst den Berg 3 dec. 1741, † Nederhorst den Berg 5 februari 1744.
   6. ***Catharina van*** *Soesdijk,* geb. 19 febr., 1746, ged. Nederhorst den Berg 27 febr. 1746, tr. (ondertr. Amsterdam 5 jan. 1770 en Nederhorst den Berg 25 jan. 1770) *Christiaan Fraser,* ***geb.*** te Amsterdam.
   7. *Henriëtte Johanna* ***van*** *Soesdijk,* geb. 4 sept. 1747, ged. Nederhorst den Berg 7 sept. 1747, tr. (ondertr. Nederhorst den Berg 14 aug. 1774 en Utrecht 21 aug. 1774) Nederhorst den Berg 4 sept. 1774 Mr. ***Willem Jacobus*** *Renaud,* ged. 7 juni 1750 te Utrecht, rentmeester der Domeinen, burgemeester van Culemborg, lid der Provinciale Staten van Utrecht, zn. van ***Abraham*** en *Jacoba Theodora van* ***Oudenaller;*** hij hertr. Culemborg in 1785 ***Henriëtte Johanna van*** *Hoijtema.*

III. ***Johan*** *van Soesdijk,* ged. Nederhorst den Berg 23 maart 1738, † 6 sept. 1798, tr. (ondertr. Amsterdam 9 jan. 1767) *Geertruij Aletta Ploos van* ***Amstel,*** geb. *7* maart 1739, † 14 mei 1814, dr. van *Cornelis* en ***Margaretha*** *Nessing.*

   Uit, dit huwelijk:

   1. ***Margaretha*** *Cornelia van Soesdijk,* ged. Amsterdam 13 dec. 1767, † Utrecht 15 fdbr. 1795, tr. (ondertr. Amsterdam 28 april 1791) ***Johan Diederick*** *Boellaard,* heer van Zuilichem, geb. Tiel in 1761, † Utrecht 8 febr. 1840, zn. van Mr. *Johan,* heer van Zuilichem en de Braai, en ***Anna Geertruij Kuiper.***
   2. *Magdalena* ***Anna van Soesdijk,*** ged. Amsterdam 5 maart 1769, tr. (ondertr. Amsterdam 15 april 1790) ***Gaspar*** *Anthonij Beeldsnijder,* geb. Edam 12 maart 1755, † in december 1,816, zn. van Mr. ***Gerard*** **en** ***Catharina Johanna*** *Bost.*

Leiden, W. STORM VAN LEEUWEN.

Taat-Varkevisser. Gevraagd nadere gegevens en voorouders, van het echtpaar ***Willem Dirksz.*** *Taat-Jannetje Varkevisser,* dat in 1825 te Katwijk aan Zee woonde.

Lunteren. F. VAN HOOGSTRATEN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Het doopsgezinde geslacht Sipkes, door Mr. 0. Schutte. — De „Raad vir Heraldiek" in Zuid-Afrika vijf jaren oud, door C. Pama. — Korte mededelingen: De Koninklijke besluiten, o.m. betreffende de titel, de geslachtsnaam en het wapen van de kinderen uit het huwelijk van H.K.H. Prinses Margriet met Mr. Pieter van Vollenhoven, alsmede de vaststelling van het wapen van Mr. P. van Vollenhoven; Van der Beke; Van Essen; De kwartierstaat van Mr. Guillaume Groen van Prinsterer; De kanunnik Dr. Theodorus van Gulpen, zijn voor- en nageslacht; Pain et Vin; Het geslacht Vijfhuis; Het voorgeslacht van Floris van Rijswijck, heer van Rijsoorde; Hoog-bejaarde vaders; Heksenwaag te Oudewater; Het wapen der gemeente Emmen; Het (verbeterde) wapen der gemeente Norg; Het wapen van het waterschap „De Aa of Weerijs"; Het wapen van het waterschap „De Brabantse Biesbosch"; Het wapen van het waterschap „De Haagsche Beemden". — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegenlaan 70, Wassenaar.*

De jaarlijkse Contributie (abonnement) ad *f* 25,— gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester, van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise** de Colignylaan* 18, Oegstgeest.

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, Bleyenburg 5, *'s-Gravenhage.*

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 487073, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 11 LXXXVe **Jaargang** **november 1968**

BESTUURSBERICHTEN.

Het bestuur geeft met leedwezen kennis ven het overlijden van Mgr. Prof. Dr. R. R. Post, Mr, F. van Rossem en Jhr. Mr. G. A. Strick van Linschoten, resp. sedert 1956, 1920 en 1952 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid is benoemd:

H. BIERMA, *Brêgebuorren 7, Dronrijp.*

Drs. J. VISSER, ***Leeuwarden.***

Adreswijzigingen:

Mr. P. W. N. ARRIËNS, Arnhem-4, ***Veiperweg 86.***

F. W. A. baron VAN ASBECK, Amersfoort, *Van* Hogendorplaan 2.

C. P. BRIËT, 's-Gravenhage-2015, ***Kanaalweg 1-B.***

Ir. J. VAN DAM VAN ISSELT, Bergen op Zoom, ***Groot Molenbeek nr. 11.***

Mr. P. Ch. L. ESCHAUZIER, 1806 St. Légier (Vd.) (Zwitserland), *„Les **Rosiers".***

A. E. DUDOK VAN HEEL, Hummelo, ***Laarstraat 1.***

G. C. HELBERS, Amersfoort, ***Muurhuizen 177.***

C. KEIZER, Kwintsheul, Gele ***Kwikstaart 16.***

Mr. F. VAN DER MINNE, 's-Gravenhage-2016 ***Goetlijfstraat 120.***

Jhr. Mr. W. L. M. VAN DE POLL, 's-Gravenhage-2023, ***Koekoeklaan 2.***

P. DE RIDDER, Lisse, ***Johan Vermeerstraat 8.***

Jhr. Mr. P. Th. SIX, A 2500 Baden bij Wenen (Oostenrijk), *Helenenstrasse* 22.

Mr. A. STARING, Vorden, ***h. De Hoppenhof, De Wildenborch, D 61.***

W. WIJNAENDTS VAN RESANDT, 's-Gravenhage-2020, ***Ametisthorst 337.***

Van Bodegom,

door MR. G. VAN NIEKERKEN.

§1. Inleiding.

Reeds driemaal werd in dit maandblad het in de 16de en 17de eeuw in hoofdzaak in Delft bloeiende geslacht ***Van** Bodegom* behandeld [1]). Een volledige genealogie werd tot nu toe niet gepubliceerd; wel werd de mening geopperd, dat het geslacht reeds geruime tijd zou zijn uitgestorven.

Ook thans wordt geen volledige genealogie geboden: de opzet van dit artikel is slechts om aan te tonen dat uit een in de 16de eeuw levend lid van deze familie een omvangrijk nageslacht is gesproten, zij het waarschijnlijk niet langs wettige lijn, dat op de Zuid-Hollandse eilanden aanvankelijk be-

1) Nederl. Leeuw, jrg. 1894, kol. 27; jrg. 1896, kol. 136; jrg. 1936, kol. 371.

hoorde tot de gegoede boerenstand en daarna tot op heden zowel ten plattelande als' in de steden Rotterdam en 's-Gravenhage voortleefde in sterk väriërende 'maatschappelijke omstandigheden. In dit verband werden twee fragmentgenealogieën opgesteld, die thans gepubliceerd worden.

Ter inleiding volgt hier een schematisch overzicht van de kop van de stamreeks opgenomen in, de jaargang van 1894 van dit blad (hierna te noemen de stamreeks):

1. *Jacob Goverts,* tr. *Neeltje Gerritsdr. van der Seyst.*
   Uit dit huwelijk:
   1. *Jacob Jacobsz. van Bodegom,* preakheer te 's-Gravenhage, † 15 nov. 1512, begr. in de Nieuwe Kerk te Delft.
   2. *Willem,* volgt 11.

11. *Willem Jacobsz. van Bodegom,* † Delft in 1503/1504, tr. *Maria Jansdr. van Hogerwoert,* † in 1484.
    Uit dit huwelijk zeven kinderen, o.m.:
    1. *Frans van Bodegom,* tr. *Maria Cornelisdr. van der Seyst.*
    2. *Rochus van Bodegom,* tr. *Hillegond Cornelisdr,*

De gebroeders *Frans* en *Rochus van Bodegom* zijn in het Delftse archief gemakkelijk terug te vinden: hun ouders en verdere voorgeslacht niet; tot nu toe werd terzake in het Delftse archief, voor zover mij bekend, nog nimmer een diepgaand onderzoek ingesteld. Het geslacht stamt waarschijnlijk uit Bnabant, omdat daar alleen de plaatsnaam Bodegom voorkomt.

In het begin van de 15de eeuw waren in Brussel reeds *Van Bodegom's* woonachtig, ingeschreven in het „Métier des maçons, des tailleurs de pierres, des sculpteurs et des ardoissiers". Deze ambachtslieden-kunstenaars, wier onderlinge verwantschap niet vaststaat, ontleenden hun naam aan het dorp Bodeghem-St. Martin, gelegen nabij Brussel. Van hen verwierf *Lodewijk van Bodeghem (±1470—± 1540)* bekendheid. Hij was bouwmeester van de Hertog van Brabant en bouwde onder meer het paleis van de Nassau's te Brussel en de Basiliek te Brou, Bourg-en-Bresse; uit zijn zoon *François* stamt het geslacht van de burggraven *de Beughem,* thans nog in België gevestigd [2]).

Sinds wanneer de Delftse *Van Bodegom's* in Nederland zijn gevestigd is mij niet bekend. Gelijk gezegd krijgen wij pas vaste voet bij de gebroeders *Frans* en *Rochus,* die in de eerste helft van de 16de eeuw in Delft woonachtig waren. Blijkens een akte in het schepenarchief van Gorkum van 8 juli 1560 had *Frans Willemsz, van Bodegom* bezittingen en schulden in het land van Altena, het 'land van Heusden en in de heerlijkheid Daalhem. Mogelijk heeft de familie *Van Bodegom* haar weg naar Delft gevonden over het Land van Altena.

§ 2. Frans Willemsz, van Bodegoin en zijn directe nageslacht,

Frans Willemsz. van Bodegom wordt in de Delftse archieven, en ook in Boitet veelvuldig vermeld. Indien hij al een homo novus was, is hij in ieder geval spoedig ingeburgerd. Van beroep was hij brouwer. Daarnaast vervulde hij vele stedelijke functies t.w. ziekenmeester (1523—1524), 'keurmeester van de haring (1537, 1539—1545), watermeester

2) Biographie Nationale de Belgique II, 559.

(1537—1538), bewaarcler cellebroeders (1545—1559), idem oude vrouwen (tehuis) (1549—1551), idem oude mannen (tehuis) (1549—1559), idem H. Magdalena Gasthuis (1550—1556), meester van de armen (1546—1552), pontemaet (1544—1551), havenmeester van Delfshaven (1547, 1553), regent weeshuis (1546) en veertigraad (1 548)[3]).

Als hij een zoon is geweest van de in de stamreeks vermelde *Maria Jans van Hogerwoert* (overleden 1484), moet hij vóór 1484 zijn geboren. Hij overleed volgens Boitet[4]) 11 april 1560 en werd op 12 april 1560 overluid in de Nieuwe Kerk te Delft.

Dikwijls wordt hij vermeld als *Frans Willems Mijnheer.* Zijn eerste vrouw was *Maria Cornelisdr. van Sijst,* die als overleden werd vermeld, toen haar dochter *Lijsbeth Frans Willemsdr.* op 17 januari 1544 te Delft 'huwelijkse voorwaarden maakte met *Adriaan Jacob Jansz. Bruijnsz (van der Smaling).*

In of voor 1542 hertrouwde hij met *Lijsbeth Arents,* met wie hij op 12 febr. 1542 testeerde. Hij werd door vier kinderen overleefd: 1. *Jan* (ook genaamd *Johan); 2. Willem; 3. Lijsbeth,* en *4. Cornelis.*

Jan bekleedde, evenals zijn vader, tal van functies, evenwel voornamelijk buiten Delft. Hij wordt vermeld als dijkgraaf van Delfland (1556), baljuw van Delfland (1556—1559), rentmeester van Arkel, Putten en Strijen (1557), Raedt des Conincx (1560), Rentmeester-generaal van Zuydt Holland (1560), bewaarder van de Minderbroeders te Delft (1567—1572), en bezat voorts vele leengoederen, onder meer een deel van de goederen, voorheen toebehorend aan Willem Goudt[5]).

In Delft en te 's-Gravenhage had hij enige huizen. Vermoedelijk koos hij de Spaanse zijde, waardoor hij zijn functies en invloed na 1572 verloor. In 1575 was hij „fugitive" en werd zijn huis op het Marktveld te Delft door de Staten van Holland verkocht,

Volgens de stamreeks werd *Jan* op *4* mei 1514 te Delft geboren en op 14 nov. 1581 aldaar begraven. Dit sterfjaar wordt bevestigd door een inschrijving in de Hollandse Leenkamer, blijkens welke in 1581 bij dode van *Jan van Bodegom* een leen op zijn zoon *François* overging.

Jan was gehuwd met *Maria* (of *Margaretha) Dirck Godscalendr.* [6]), zeer waarschijnlijk een dochter van *Dirck Godschalk,* rentmeester-generaal van Noord-Holland. Haar zuster *Alijt* was gehuwd met *Jan Hanneman,* eveneens rentmeester-generaal van Noord-Holland [7]).

Jan's zuster *Lijsbeth* is door haar huwelijk met *Adriaan Jacob Jans Bruijnsz,* een lid van de later geadelde familie *Van der Dussen,* in de genealogische literatuur genoegzaam bekend. Zij was moeder van het Oude Mannen en Vrouwenhuis te Delft.

Jan's broeders *Willem en Cornelis* traden minder op de voorgrond. Van *Willem* is bekend dat hij huwde met *Maria van Diemen,* een dochter van de Delftse veertigraad *Bartholomeus Claesz. van Diemen* en *Margaretha van der Burch,* en dat hij een zoon had genaamd *Bartholomeus,* die naam maakte

3) Fiches collectie Gem. Archief Delft. „Diversen vóór 1572".
4) R. Boitet, Beschrijving van de Stad Delft, p. 82.
5) Ontvanger van de beden in Noord-Holland en rentmeester-generaal van Noord-Holland, overl. 1544; Haagsch Jaarboekje 1899, blz. 378.
6) Nederl. Leeuw, jrg. 1959, kol. 51.
7) Zie over Hanneman o.m.: Graswinckel: Het Paleis Kneuterdijk in de loop der eeuwen, 2de druk 1964.

als rechtsgeleerde, en raad en officiaal was van de bisschop van Trier [8]).

Cornelis, gehuwd met *Maartje Cornelis Uytenbroek*, was o.m. schout van het Hof van Delft (1564) ; rentmeester van alle conventen (1575-1578).

Jan Fransz. van Bodegom werd bij zijn overlijden in 1581 door vier kinderen overleefd n.l.: 1. *François: 2. Jan: 3. Willem*, en 4. *Maria*, Vaa hen is belangrijk minder bekend dan van hun vader,

Alleen *Maria*, die huwde met *Willem Hanneman* [7]), alweer een rentmeester-generaal van Noord-Holland, bleef aan de kring van hoge ambtenaren geparenteerd. Haar broers vindt men niet in openbare functies: mogelijk waren zij, omdat hun vader zich te zeer met de Spaanse zaak had vereenzelvigd en omdat zij wellicht nog niet met de Rooms-Katholieke Kerk hadden gebroken, voor de nieuwe machthebbers onaanvaardbaar.

Van *Jan* is tot nu toe slechts bekend dat hij grond bezat of in pacht had bij Geervliet en Schiedam: hij compareert een enkele maal gesierd met het predicaat „Joncker". Na 1605 treedt hij bij herhaling op als voogd van de kinderen van zijn broer *François*.

Willem overleed reeds op 28-jarige leeftijd.

François (of *Frans)*, de oudste zoon, huwde met *Françoise van Roon*, een lid van het adellijke geslaoht van die naam, dochter van Gerrit van *Roon*, [baljuw van Putten en Geervliet, en *Catharina van der Does;* in haar kwartieren is een goed deel der oud-Hollandse adel vertegenwoordigd [9]). *François* vestigde zich te Spijkenisse, alwaar hij 'goederen bezat, waarschijnlijk van zijn vader geërfd, Toen hij omstreeks 1604 was overleden, hertrouwde zijn weduwe al spoedig met *Gerrit van Backum*, stedehouder van de baljuw van Putten. Het beheer over de goederen van haar kinderen werd door haar en haar tweede man blijkbaar verwaarloosd, zodat op verzoek van de familie van *François van Bodegom*, met name van *Jan van Bodegom* en *Willem Hanneman*, op 17 november 1604 *Jacob Boot* door het Hof van Holland werd benoemd tot curator over diens nagelaten goederen.

Gerrit van Backum kwam reeds eind 1607, begin 1608 te overlijden: na zijn dood werden zijn goederen ter delging zijner schulden openbaar verkocht, zulks op verzoek van zijn broers *Heynderik* en *Joost* van *Backum*, zijn zwager *Jan van Bassen* en van *Willem de Hertoghe*, heer van Orsmalen en Steyn, zwager van *Françoise van Roon* [10]).

Françoise van Roon bleef na het overlijden van haar tweede echtgenoot in Spijkenisse wonen totdat zij vandaar in 1629, vergezeld van een dochter, met attestatie naar Antwerpen vertrok, alwaar zij in 1636 overleed [11]).

Bij het overlijden van *François van Bodegom* waren drie kinderen uit zijn huwelijk met *Francoise wan Roon* in leven: 1. *Gerrit: 2. Pieter*, en 3. *Anna*.

Gerrit, die zijn vader in enige lenen opvolgde, is reeds op jeugdige leeftijd — vóór 15 maart 1613 — overleden.

Anna, als zij compareert herhaaldelijk betiteld als „Joncvrouw", was in 1627 nog ongehuwd: in 1622 woonde zij in Schiedam; zij is wellicht de dochter met wie *Françoise van Roon* naar Antwerpen vertrok.

8) Boitet, 703.
9) Simon van Leeuwen, Batavia Illustrata i.v. van Roon.
10) R.A. Geervliet 5556, 19 maart 1608.
11) Archief Ned. Herv. Kerk Spijkenisse X594-1671 (fiches Centr. Bur. Gen.).

Pieter huwde op 6 oktober 1619 te Delft, met attestatie van Vlaardingen, *Neeltje Pieters*, jd. van Vlaardingen. In 1622 woonde hij in Vlaardingen, hij bezat onroerend goed in Delft en Spijkenisse. In 1639 weigerde hij in Vlaardingen de poorterseed af te leggen.

Behalve deze drie kinderen uit zijn huwelijk met *Françoise van Roon*, had *François van Bodegom* nog een zoon, *Frans* genaamd. Deze *Frans Fransz.* compareert reeds sinds 1604 zelfstandig voor schepenen te Spijkenisse, zodat hij waarschijnlijk vóór 1579 is geboren. Na het overlijden van zijn vader wordt hij in 1605 samen met zijn broer *Gerrit* vermeld.

In de archieven van Hekelingen en Spijkenisse wordt *Frans Fransz. van Bodegom* herhaaldelijk vermeld. Hij blijkt een niet onaanzienlijk grondbezitter te zijn, waarschijnlijk oefende hij het boerenbedrijf uit.

Enige aktes in het Vonnisboeck van Spijkenisse (R.A. Spijkenisse 1895 VIII) uit het jaar 1622, werpen een nader licht op hem. *Pieter Fransz. van Bodegom*, wonende te Vlaardingen, en Juffrouwe *Anna van Bodegom*, wonende te Schiedam, stellen blijkens deze akten een vordering in tegen *Frans wan Bodegom*, wonende in de jurisdictie van Hekelingen. Zij voeren aan dat zij enig erfgenaam zijn van wijlen *Frans wan Bodegom* hun vader, die grondbezit had in het Hongerlant onder Hekelingen, en dat hun natuurlijke broeder *Frans wan Bodegom*, terwijl zij nog minderjarig waren en niet voor hun belangen konden opkomen, dit land had geoccupeerd zonder recht of titel; „tot haar mondige dag gecomen" vorderen zij dit bezit thans voor schepenen op, nadat zij tevergeefs reeds eerder voor het Hof van Holland hadden geprocedeerd. *Frans van Bodegom* voert verweer en stelt een tegeneis in. Het proces eindigt met een afwijzing van de vorderingen en conventie en reconventie, zulks nadat schepenen rechtskundig advies hebben ingewonnen. Helaas worden de overwegingen, die tot de uitspraak leidden, niet vermeld.

Waarom de vordering van *Pieter* en *Anna* wordt afgewezen blijft dus onbekend, Misschien was *Frans* toch wel legitiem. Meer zekerheid hieromtrent zou pas kunnen worden verkregen nadat de inschrijving van het huwelijk van *François wan Bodegom* en *Françoise van Roon* of van de geboorte van *Frans Fransz. van Bodegom* zouden zijn gevonden, hetgeen wel onmogelijk zal zijn.

Enige tijd na het proces blijkt *Frans* met zijn halfzuster en -broeder vrede te hebben gesloten. In 1627 koopt hij van *Anna* haar „wooninge ende landen" in Putten gelegen voor 7000 ponden. In 1630 draagt *Pieter* hem een leen op in het Ambagt van Brabant (onder Putten). In 1637 stelt *Pieter van Bodegom* zich als oom borg voor de oudste zoon van *Frans:* in 1639 treedt *Pieter van Bodegom* op als oom en voogd van *Frans'* dochter *Angenieta*. *Pieter* bezat land in Spijkenisse dat grensde aan dat van *Frans*.

Frans Fransz. van Bodegom is nu degene uit wie een talrijk nageslacht is gesproten, dat thans nog voortleeft. Hierover zal in § 3 worden gehandeld.

Thans volgt het fragment, betreffende *Frans Willemsz. van Bodegom* te Delft en zijn nageslacht.

1. *Frans Willemsz. van Bodegom gezegd Mijnheer*, geb. te Delft, brouwer aldaar, sinds 1523 vermeld in stedelijke functies, onder meer in 1548 veertigraad te Delft, † Delft 11 april 1560, tr. 1° *Maria Cornelisdr, van Sijst*, † vóór 1542; tr. 2° *Lijsbeth Arents*.

Carth. 1565 A.R.A. 's-Gravenhage 3a, 8 okt. 1538: Frans *Willems mijnhere*, brouwere, koopt rente van

Dirck Pietersz, drapenierder; verkoopt deze rente in maart 1546 aan de Carthuisers.

Frans *Willemsz.* geeft geld voor orgel 1544 (arch. Bisdom Haarlem).

Frans Willemsx. aangeslagen in het cohier 1543 voor huis in de Molslaan, tezamen met Rochus Willemsx.

Huisraad van *Liisbeth.*, weduwe van Frans *Willemsz.*, in 1569 getaxeerd "op 225 lb.

Testamenten Delft 12 febr. 1542, fol. 49vo: *Lijsbeth Aerentsdr.*, huisvrouw van Frans *Willemsx.*, brouwer.

id. 14 mei 1549. fol. 79: Frans *Willemsx.* en *Lijsbeth Aerentsdr.*

id. 16 jan. 1554, fol. 98 vo: Frans Willemsx *mijnhere* „sieck *van* lichaam" herroept testament en vermaakt alsnog 2 morgen land te Rijswijk aan zijn kinderen, met levenslang vruchtgebruik voor zijn vrouw.

Delfts lijfrenteregister: 1523 *Frans van Bodegom* koopt lijfrente voor zijn zoon Jan; in 1524 voor zijn zoon *Willem.*

R.A. Gorinchem XIV 15, 667vo. 8 juli 1560 Jan *van Bodeghem,* Rentmeester-generaal van Zuydt-Holland, *Willem Fransz.* van *Bodegom, Adriaan Jacob Bruijnensz*, man van *Lijsbeth Fransdr. van Bodeghem*, tezamen tevens optredend voor *Cornelis Fransz. van Bodeghem*, erfgenamen van hun vader *Frans,* machtigen Martijn Dassegny, wonende te Woudrichem om de schulden, renten, pachten en al het andere waartoe zij gerechtigd zijn in het land van Altena, van Huesden en in de heerlijkheid Daelhem en hun belangen aldaar te behartigen.

Reg. 10e penning Delft anno 1561: Wed. *Frans Mijnheers,* Oude Delft O.Z.

Kinderen:

1. *Jan,* volgt IIa.
2. *Willem*, volgt IIb.
3. *Lijsbeth,* moeder van het *Oude* Mannen- en Vrouwenhuis te Delft 1580, tr. in 1544 *Adriaen Jacob Jansz Bruynsz,* veertigraad van Delft 1569, † in 1576.

   Huw. voorw. Delft fol. 31, 17 jan. 1544: *Adriaen Jacob Jansz. Bruijnsz van der Smaling,* vader dood, moeder *Claesgen Eewoutsdr. van der Dussen,* en *Lijsbeth Frans Willemsdr;* moeder Maria *Cornelisdr.* van *Seijst* is dood.
4. *Cornelis van Bodegom, schout* van het Hof van Delft, † 14 jan. 1585, tr. *Maria Cornelis Uyfenbroukxdr.*, † *2* mei 1613.

   Schout van het Hof van Delft 1564, thynsheer van Vrijenban 1560-1570, ontvangt van 1565-1571 8s. Graven huur van de huizen, die op het Heilige Geest Kerkhof hebben gestaan, rentmeester van alle conventen 1575-1578 (Drossaers, Delftse Statenkloosters. 557), gecommitteerde van het recht van Ieninge 1573.

   Wijkboek Herv. Gem. 1602, Oude Delft O.Z.: *Maartjen Cornelis* de Wed. van *Cornelis François.*

Uit dit huwelijk waarschijnlijk; *Margrieta Cornelisdr. van Bodegom,* die, als weduwe van *Jan Gerloffs*, van haar moeye *Elisabeth Ft-ansdr.* vijftig car. guldens erft (not. archief 's-Gravenhage 149a, fol. 7, 17 april 1635).

IIa. *Jan van Bodegom,* sinds 1556 o.m. vermeld als dijkgraaf van Delfland, rentmeester van Arkel, Putten en Strijen, rentmeester-generaal van Zuid-Holland, raad des Konings, † in 1581, tr. (na 24 januari 1541) *Maria* (of *Margaretha*) *Dirck Godscalendr.*, vermoedelijk dr. van *Dirck Godschalk,* rentmeester-generaal van Noord-Holland.

Gem. Archief Delft, Renteboek 1474 Kerkvoogdij 1562: *Johan François van Bodeghem* lost rente af op huis van Eelgis Heynrichsz.

Off.boek Delft 1567-1572: *Johan Francois van Bodegom,* bewaarder der Minderbroeders.

Het huis de Keijser, Marktveld, Westzijde te Delft wordt door de Staten van Holland op 18 okt. 1575 verkocht aan *Henrick Ontyt en Corstiaen Hendrix Cramer; 22* okt. 1575 *Johan F.* van *Bodegom* „fugitive".

Transportreg. 's-Gravenhage 1561—'70, 453: *J. F. v. Bodegom* bezit 2 „huysen" aan de Kneuterdijk te 's-Gravenhage.

Hofboek 's-Gravenhage: *J. F. v. Bodegom* bewoont het huis de Wolzak.

Repertorium op de lenen van Honingen (Ons Voorgeslacht febr. 1962) 23 april 1550: *Maria* Gerritsdr. (wed. van *Willem Goudt*) gehuwd met *Guillaume Grant* draagt over aan *Jan François* van *Bodeaom* de helft van een aantal leengoederen.

Klooster St. Elisabeth te Rugge: 30 juni 1570 *Johan François* van *Bodegom* verpacht10 gemeten, 1 lijn, 69 roeden lands in de Nieuwe Uytslagh van Putten aan Arent Joostensz. te Hekelingen voor de tijd van 13 jaar, tegen 133 lb. 10 schelling groot Vlaams "per jaar (Ons Voorgeslacht, no. 139, dec. 1965).

Holl. Leenkamer 232/49: 1545 Jan *François van Bodegom* wordt beleend met ñet land van de Korendijk en de helft *van* de tienden van Spijkenisse.

Delft, rek. grafm. O.K. 4" kw. 1581: eigen graf Jan *F. v. Bodegom* aan het Oude Delft.

Bijdragen Gemeene Saecke 1572—'76 le afd. inv. 1744: De huysvrouw van *Jan F. v. Bodegom* geeft in 1573 50 lb. voor Haarlem.

Kinderen (nog in leven in 1581):

1. *Frans*, volgt III.
2. *Jan van Bodegom.*

   R.A. Spijkenisse 1939 VI (4), 137: 1599 *Johan* wan *Bodegom* stelt zich borg voor zijn broeder Frans; 231: 21 jan. 1605 Jan wan *Bodegom* verkoopt als voogd van de kinderen van zijn overleden broeder *Frans* van *Bodegom,* mede optredend namens Willem Hanneman, getrouwd hebbende Maria van *Bodegom*, zijn zuster, mitsgaders *Gaart* van Baccum, getroud hebbende jonkvrouw *Françoise van Roon*, weduwe van voors. van *Bodeyom,* een huis te Spijkenisse.

   R.A. Geervliet, 32, afrekening Stedehouder en Schout van Geervliet, 1 aug. 1607 Joncker *Jan* wan *Bodegom*, voor verschenen pacht anno 1605; Daernaer *Johan van Bodeghem* met vier jaar rente, staende op drie gemeten lants leggende in Schiedam anno 1602, 1603, 1604 en dit jaar XXXII £.
3. *Willem van Bodegom,* † *29* nov. 1584.
4. *Maria van Bodegom,* † in 1598, begr. 29 april 1598 in de St. Jacobskerk te 's-Gravenhage, tr. *Willem Hanneman,* rentmeester-generaal van Noord-Holland.

   Willem Hanneman compareert enige malen ten behoeve van de nagelaten kinderen van zijn zwager *Frans wan Bodegom* (Memorieboek Hof van Holland nr. 51. 148).

III. *Frans van Bodegom,* † vóór 1605, tr. *Françoise van Roon,* † Antwerpen in 1636, dr. van *Gerrit van Roon,* baljuw van Putten en Geervliet, en *Catharina van der Does; zij* hertr. *Gerrit van Backum,* stedehouder van de baljuw van Putten († 1608).

Holl. Leenkamer 234/356: 1581. *Francois van Bodegom* volgt op bij dode ban Jan. zijn vader.

Holl. Leenkamer 232/49: 1582 id. id.

R.A. Spijkenisse 1939 VI (2) 32: 5 okt. 1591 *Frans van Bodegom,* tegenwoordig' Woonachtig in de dorpe van Spijkenis, verklaart 560 ponden van 40 st. Vlaams 't pont schuldig te zijn terzake van aankoop van een huijs ende erve mitsgaeders seker hoofken, staande en gelegen in het Ambacht van Brabant.

id. (4), 222: 7 sept. 1604 *Frans van Bodegom* vermeld als overleden.

Div. acten verleden voor notaris Turck te 's-Gravenhage:

20 april 1605 *Jacob Boot* curator over de boedel van za. *Frans van Bodegom* insinueert *Gerrit* van *Baccum,*

echtgenoot van *Françoise* van. *Roon,* weduwe van voorschreven van. *Bodegom,* om goederen te verkopen teneinde de crediteuren te kunnen voldoen.

25 april 1605, *Gerrit van Baccum* antwoordt dat de zaak nog in behandeling is bij commissarissen; hij heeft nog geen inzicht in de schulden.

Jacob *Boot* repliceert dat hij uit de mond van Gerrit en Frans *van Bodegom,* kinderen van de voorschr. Frans van *Bodegom,* alsook van *Jan Bosch* heeft verstaan dat er nog voor het overlijden van Frans *van Bodegom* een staat van zijn schulden is gemaakt, die *Gerrit van Baccum zou* hebben.

Memorieboek Hof van Holland nr. 51: op 17 nov. 1604 wordt *Jacob Boot tot* curator in de boedel van *Frans* van *Bodegom* aangesteld: „Alsoo de naeste vrinden en bloetverwanten van de weeskinderen van *François* van *Bodegom* de Hove aangetoont hebben dat deselve *Frans van Bodegom* voor enige tijt te Spijkenisse overleden is en naegelaten te hebben drie kinderen geprocreert bij joffr. *Françoise* van *Roon,* zonder dat tot noch toe op de reddinge van de boedel zeer is gelet en tot grote verachteringe van derselver kinderen regt."

26 juni 1605 *Jacob Boot* verkoopt na verkregen machtiging land voor tweeduizend achthonderd pond.

Kinderen uit het huwelijk met *Françoise van Roon:*

1. *Gerrit van Bodegom,* † omstreeks 1613.

   Holl. Leenkamer 234/356: 18 mei 1605 Gerrit volgt op bij dode van zijn vader *François:* id. 15 maart 1613 *Pieter van Bodegom volgt* op bij dode van *Gerrit,* zijn broer.

   Holl. Leenkamer 232/49 id. id. betr. land van Korendijk en de helft van de tienden van Spijkenisse.

2. *Pieter van Bodegom,* tr. Delft 6 okt. 1629 (ondertr. Spijkenisse 29 sept. 1629) *Neeltje Pieters,* j.d. van Vlaardingen.

   Huizen te Delft 2789/1289 Dl. 11 619: hii is eigenaar van een huis in de Aspurt als erfgenaam van *Jan Franchois.* Verponding Delft 1632. 194: hii heeft huis aan de Noordzijde Nieuwe Langedijk; is "een van de erven van de *Jan Franchoys van Bodegom* fundatie.

   In R.A. Hekelingen en Spijkenisse en Not. Archief Delft wordt hij vermeld als erfgenaam van percelen grenzende aan die van *Frans Fransz.* van *Bodegom* en als oom, borg en/of voogd van diens kinderen (zie fragment-genealogie hierna volgende in § 3, sub I).

   Oud R.A. Vlaardingen nr. 99 fol. 117. 125 en 218, transportakten dd. 29 mei 1642, mei 1642 en 2 augustus 1645.

   Oud R.A. Vlaardingen nr. 60, fol. 125, 3 dec. 1639, register van poorter- en burgereeden: Pieter *Fransz* van *Bodegom,* geboren te Spijkenisse „heeft geweygert" de poortereed af te leggen.

   Mogelijk was zijn dochter Neeltje *Pietersdr. van Bodegom,* vermeld in Not, Archief Delft 2104, fol. 40, dd. 17 dec. 1654.

3. *Anna van Bodegom,* herhaaldelijk vermeld in R.A. Spijkenisse en Hekelingen terzake van geschillen en transacties met *Frans Fransz. van Bodegom (zie* de hierna in § 3 volgende fragment-genealogie, sub 1); zij woonde in 1622 te Schiedam: in 1629 vertrok zij waarschijnlijk met haar moeder met attestatie van Spijkenisse naar Antwerpen.

Uit een eerder huwelijk of buiten echt had *Frans van Bodegom* nog een zoon:

4. *Frans van Bodegom,* te behandelen sub 1 in de hierna in § 3 volgende fragment-genealogie.

IIb. *Willem van Bodegom,* † vóór 1584, tr. *Maria Bartolomeusdr.,* dr. van *Bartolomeus Claesz. van Diemen,* veertigraad van Delft, en *Margaretha van der Burch.*

Blijkens het Camerboek Delft waren beiden in 1584 overleden. Holl. Leenkamer 234/356 1551, *Willem Franchois* van *Bodegom* wordt beleend met een „Houckmeetjen" in het Ambagt van Brabant. In 1556 draagt hij dit leen op aan zijn broeder *Jan Franchois van Bodegom,* Delft.

Willem Fransz. van Bodegom bezit 7 morgen weiland in de Zuidpolder, en gebruikt 2 morgen daarmee gemeen met *Cornelis van Soutelande.*

Maria Bartholomeusdochter wordt vermeld in Balen, 1039.

Kinderen:

1. *Frans Willemsz. van Bodegom,* † vóór 1594, tr. *Hendrikje Hendriks;* zij hertrouwt, als zijn weduwe Delft 28 mei 1594 *Barthout Willemsz. van den Heuvel,* brouwer in „De Flapkan" te Delft, weduwnr. van N.N. (Algemeen Ned, Familieblad 1, 136, 5).

   Uit dit huwelijk kinderen, die in 1603 nog in leven waren.

2. *Bartholomeus Willemsz van Bodegom,* raad en officaal van de Bisschop van Trier, vlgs. Boitet, 703, was hij rechtsgeleerde, † na 30 juni 1603.

3. *Aechtje (Agnieta) van Bodegom,* waarsch. ongehuwd, † na 30 juni 1603.

4. Griefje *Willemsdr. van Bodegom,* † na *30* juni 1603.

   Zij gebruikt 2 morgen lants genaamt de baghijn in Delfgaauw van. St. Anna (Kloosterlanden 1596).

   Not. Arch. Delft no. 1530, fol. 34, 30 juni 1603: *Grietje* van *Bodegom Willemsdr.,* oude vrijster, testeert: erfgenamen: zuster *Aechtje,* broeder *Bartholomeus* en kinderen van overleden broeder *Frans.*

§ 3. Frans Fransz. van Bodegom en zijn nageslacht.

Gelijk reeds opgemerkt, zette de hiervoor behandelde tak van het geslacht zich voort in de persoon van *Frans Fransz. van Bodegom, een* van de zoons van *Frans van Bodegom,* vermeld sub 111 in het voorgaande fragment (zie § 2).

Frans Fransz. van Bodegom was, gelijk reeds betoogd, waarschijnlijk een onwettig kind. Een aanwijzing daarvoor is ook dat hij, voor zover kan worden nagegaan, zijn vader in geen enkel leen 'opvolgde, hoewel bij blijkbaar diens oudste zoon was. Voor zijn legitimiteit pleit weer, dat *Frans* bij het geschil tussen de familie van *Frans van Bodegom Sr.* en *Gerrit van Backum,* de tweede echtgenoot van diens weduwe, zonder meer tezamen met zijn halfbroer *Gerrit* wordt vermeld als een kind van *Frans van Bodegom,* en dat de vordering van zijn halfbroer en halfzuster, in 1622 tegen hem ingesteld, wordt afgewezen; dit terwijl deze vordering was gebaseerd op de stelling dat *Frans* zich erfgoederen zou hebben toegeeigend, waartoe hij als onwettige zoon niet gerechtigd was. Voorts is het ook opvallend dat *Frans Fransz.* in dezelfde, zo niet betere, maatschappelijke situatie verkeerde als zijn vader en zijn halfbroer *Pieter.* Hij koopt ook belangrijke goederen van zijn halfzuster *Anna.* Zijn halfbroer *Pieter* treedt voorts op als borg voor en voogd van de kinderen van *Frans.*

Op *27* juni 1637 tekende hij een akte verleden voor notaris Spoors te Delft met het duidelijke regelmatige handschrift van een ontwikkeld man.

Totnutoe is omtrent een eerder huwelijk van zijn vader Frans niets gevonden. Trouwens ook het huwelijk van *Frans van Bodegom* met *Françoise* van Roon, dat omstreeks 1585 zal zijn gesloten, is nergens in de officiële bronnen, die in die tijd nog schaars zijn, gevonden. Wellicht zou het archief van de Heren van Rhoon en Pendrecht, dat vele gegevens bevatte betreffende het geslacht *Van Roon,* hier licht hebben kunnen verschaffen; dat archief is echter in de meidagen 1940 te Rotterdam teniet gegaan.

De welstand, waarin *Frans Fransz. van Bodegom* zich mooht verheugen, werd door zijn nakomelingen niet gedeeld. Zijn kinderen verkeerden waarschijnlijk, dank zij hun erfdeel, nog in redelijk goede doen; zijn oudste zoon *Cornelis* en ook diens zoon *Frans* hadden zitting in de schepenbank van Spijkenisse; het oorspronkelijke bezit zal daarna versnipperd zijn door kinderrijkdom; de leden van de tak die te Spijkenisse gevestigd bleef, worden in de gerechtelijke archieven van de 18de eeuw nog slechts zelden vermeld: aannemelijk is dat deze tegen het einde van de 18de **eeuw over** de gehele linie in bescheiden omstandigheden leefde.

'Deze tak zette zich ook in de 19de eeuw' in ruime mate voort en telt ook nu nog vele vertegenwoordigers. De tak die zich met *Arie Ariensz. van Bodegom,* een achterkleinzoon van *Frans Fransz.,* vestigde in Westmaas en daarna in Oud-Beierland en Strijen, bleef wat langer in enig aanzien. *Arie Ariensz. van Bodegom* was schepen in Westmaas, een functie die hij zal hebben gekregen als schoonzoon van *Simon Anthonisz. van der Ko (o) y,* die aldaar jarenlang als schepen optrad. Otmstreeks 1707 beleefde hij een financieel debacle; zijn goederen werden verkocht en hij moest 'opnieuw beginnen op heel wat kleiner schaal. Zijn zoon *Cornelis* bracht het nog tot schepen van Oud-Beierland. Zijn kleinzoon *Arie* vestigde zich als bouwman te Noordgouwe en was daar gegoed; diens zoon *Gillis* volgde hem echter niet op de boerderij op; bij zijn vroegtijdig overlijden op veertigjarige leeftijd in 1813 wordt *Gillis* vermeld als „matelot des douanes impériales", een nederige en in die tijd ongetwijfeld weinig populaire functie. Hij liet zijn vrouw *met vier* jeugdige dochtertjes achter, met hem stierf deze „Zeeuwse" tak *Van Bodegom* waarschijnlijk uit.

Het navolgende fragment betreffende het nageslacht van *Frans Fransz. van Bodegom* is allerminst volledig. De meeste takken zijn slechts uitgewerkt tot de tweede helft van de 18de eeuw; het betreft een familie van boeren en landlieden in de 17de en 18de eeuw, voornamelijk gevestigd langs de Maas en dus stammende uit het oude Delftse geslacht *Van Bodegom:*

I. *Frans Fransz. van Bodegom,* geb. vóór 1580, † Hekelingen in 1638, (natuurlijke? zoon van *Frans van Bodegom, zie* fragment-genealogie in § 2 onder 111), tr. *Grietje Joris,* † Hekelingen in 1633 (vermoedelijk dr. van *Joris Jobs,* vermeld 24 okt. 1598, R.A. Hekelingen 979, 9).

R.A. Spijkenisse 1895 VIII, 2, 24 sept. 1604: Frans *Fransz. van* **Bodeghem** eist van **Pieter** *Jansz.* 18 pond.

Id. 2 juni 1617 Frans *Fransz.* van *Bodegem* stelt aktie tot naasting in tegen **Willem** *Willemsz. Holy* betreffende 4 gemeten land, gelegen Moelenweg Spijkenisse.

Not. archief 's-Gravenhage, not. Turck 20 april 1605: **Frans van** *Bodegom* vermeld als zoon van *François* van *Bodegom.*

R.A. Spijkenissse 1895 VIII c, 26 febr. 1622 e.v.: proces tussen Frans van *Bodegom* enerzijds en **Pieter** en **Anna van** *Bodegom* anderzijds, resp. wonende te Vlaerdingen en Schiedam, in conventie en reconventie.

R.A. Hekelingen 979, 81, 20 okt. 1627. Joncvrouw **Anna van** *Bodegom* machtigt Jacob **Boot te** 's-Gravenhage om namens haar de koopsom ad zevenduizend ponden te ontvangen, door Frans *Fransz. van* **Bodegom** haar verschuldigd, wegens de koop van haar „wooninge en de landen" in Putten gelegen, volgens contract op 14 sept. 1627 opgemaakt op het huys te Rhoon, ten overstaan van de Heer van Rhoon en Mr. Jacob Spoor, procureur. De volmacht werd te 's-Gravenhage 20 okt. 1627 verleden t.o.v. notaris J. van Delden. Get. Jhr. Jacob van **der** *Wiele*, heer van der Werve. en *Johan Hanneman.*

R.A. Hekelingen 979, 94, 13 juni 1629: **Frans** *Fransz.* **van** *Bodegom* koopt 6 gemeten 9 roeden teellands in de Nieuwe Uytslag van Putten voor twaalfhonderd pond.

id. 101vo., 5 febr. 1631: Frans *Fransz.* van *Bodegom* koopt dertien gemeten, 61 roeden teellants in de Nieuwe Uytslag van Putten voor 1500 pond.

Holl. Leenkamer 2341356. 16 mei 1630: **Frans van** *Bodegom* wordt beleend met een „Houkmeetgen" in het Ambagt van Brabant bij opdracht van **Pieter van Bodegom.**

Not. Archief Delft no. 1672, 69, Notaris Spoors 27 mei 1637: **Frans** *Fransz. van Bodegom,* wedr. van sal. **Grietje Jorisdr.,** wonende in de Oude Uytslag van Putten, gaat boedelscheiding aan met **Borgert Beyens te** Hekelingen, echtgenoot van **Arjaantje** Fransdr., dochter van **Frans van** *Bodegom* en **Grietje Jorisdr.,** als erfgename van laatstgemelde. **Borgert Beyens** ontvangt onder meer de eigendom van 10 gemeten saayland, de bruickware van 8½ gemeten saayland en 9½ gemeten weyland in eigendom van de Graaflijkheid; de eigendom van een huis en erve te Hekelingen, 2 paarden, 6 melkkoeien; Borgert Beyens moet aan de boedel betalen zesduizend Car. guldens. Borgen: *Aeltje Cornelisdr.,* weduwe van *Beyen* Jans **Hasemoer,** zijn moeder, en Cornelis **Beyens,** zijn broer.

Idem, 142, 24 okt. 1637: **Frans** *Franz.* **van** *Bodegom* gaat boedelscheiding aan met zijn zoon Cornelis terzake van diens moederlijk erfdeel. *Cornelis* ontvangt onder meer 4 gemeten, 165 roe weyland met boomgaard in Brabant onder Spijkenisse, leenroerig aan de Grafelijkheid van Hollandt, 2 gemeten 43 roe saeylandt in het oude Hongerlant onder Spijkenisse, 1 gemet, 275 roe saeylandt in het nieuwe Hongerlant, 6 gemeten .. roe in de Nieuwe Uytslag van Putten onder Hekelingen, een huys en erve aan de Spijckenisserdijcke, 2 paarden, zes koeyen, de pacht van 2 gemeten, 106 roe weylandt onder de Korenmolen te Spijkenisse, alles tegen inbreng van 4250 Car. guldens. Borgen: **Pieter Frans van** *Boädegom* te Vlaardingen, zijn oom, en Cornelis *Jacobs,* oudschout te Spijkenisse.

R.A. Hekelingen 979, 163, 29 okt. 1639: de kinderen van wijlen Frans *Fransz.* van *Bodegom* en ***Grietje Jorisz*** verkopen een hofstede met ruim 25 gemeten teelen weiland aan Jeronimus Jacobs. De kinderen zijn Cornelis, **Jan, Job,** *Ariaantje* (gehuwd met *Burrit* **Beyens)** en **Angenieta,** geassisteerd met **Pieter van** *Bodegom,* haar oom en voogd in dezen.

Uit dit huwelijk:

1. *Cornelis,* volgt IIa.
2. *Jan,* volgt IIb.
3. *Jop,* volgt IIc.
4. *Aryaantje Bodegom,* tr. 1° vóór 1637 *Borgert Beyens Hasemoer*, schepen van Hekelingen 1639, 1641, 1642, zn. van *Beyen Jans Hasemoer* en *Aeltje Cornelisdr.;* tr. 2° Hekelingen 25 febr. 1657 **Pieter** *Gerritse Smit,* weduwnaar van *Angenietje Jans;* hij hertr. Hekelingen omstreeks 1664/1665 *Maertje lans.*

   Kinderen uit eerste huwelijk vermeld R.A. Hekelingen 1017, rk v. d. 200ste penning 1672.
5. *Agneta van Bodegom,* tr. 1° Hekelingen 19 febr. 1640 *Cornelis Pietersen op den Dijck,* van Mijnsherenland; tr. 2° (ondertr. Hekelingen 31 mei 1654) *Ingel Janse Backer,* j.m. van Hekelingen; hij hertr. (ondertr. Hekelingen 7 juli 1663) *Jannetje Leenderts van Geervliet.*

IIa. *Cornelis van Bodegom,* schepen van Spijkenisse 1649–1683, † in 1683, tr. 1° Spijkenisse 21 januari 1635 *Neeltje* ***Arriens:*** tr. 2° *Idetje Bouwens,* dr. van *Frans Bouwens.*

Holl. Leenkamer 234/356 1 jan. 1639: Cornelis *van Bodegom* wordt bij dode van zijn vader **Frans** beleend

met een „Houkmeetgen" in het Ambagt van Brabant.
R.A. Spijkenisse 1, 1642: schuldbrief gepasseerd bij *Cornelis* ***Frans van*** *Bodegom,* wonende te Spijkenisse, op ***Mees Beyens*** inzake koop van een huyske en erve aan de Brabants Geers Zeedijk.
Not. Archief 's-Gravenhage, 21 juli 1676, 7, 10, 21: Cornelis *Frans van Bodegom,* schepen van Spijkenisse en Brabant compareert terzake van een obligatie.
Staten van Holland vóór 1795, 1290, XXX Spijkenisse en Brabant 1646, fol. 39v.: Corn. ***Fr. van*** *Bodegom* gequotiseerd op XV £.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Ariën,* volgt IIIa.
2. *Joris,* ged. Spijkenisse 26 sept. 1638 (get. Agneta van Bodegom), † te Spijkenisse (aangeg. aldaar 5 maart 1701).
   R.A. Spijkenisse 1698: Joris *van Bodegom* heeft grond in Spijkenisse.
3. *Grietje,* ged, Spijkenisse 13 mei 1640.
4. Frans, ged. Spijkenisse 23 maart 1642.
5. *Janneke van Bodegom,* ged. Spijkenisse 8 aug. 1644, † (aang. Spijkenisse 6 april) 1712, tr. *Cornelis van der Mœyde.*
   R.A. Spijkenisse, 21, 21 april 1741: ***Willem*** *Corn. van* der *Meyde,* zoon van *Janneke* Cornelisdr. *van Bodegom,* en *Cornelis* ***Stevense van der Meyde*** procedeert met zijn tante Maria van *Bodegom,* wed. van *Leendert Stilbroer over 4* gemeten in de polder Oud Hongerlant.

Uit het tweede huwelijk:

6. *Frans van Bodegom,* ged. Spijkenisse 10 maart 1652, schepen van Spijkenisse 1691-1702, †(aangeg. Spijkenisse 25 mei) 1703, tr. *Ingetje Jans,* † (aangeg. Spijkenisse 14 juni) 1715, wed. van 1° *Jan Pieters Hoogewerff,* 2° *Jan Pieterse Noorden.*
   Holl. Leenkamer 234/356, 1 jan. 1684 Frans van. *Bodegom,* oud 29 jaar, wordt bij dode van zijn vader Cornelis beleend met „Houkmeetgen" in het Ambagt van Brabant.
   Idem 16 jan. 1704: ***Willem van*** *Bodegom,* oud 46 jaren, wordt bij dode van zijn broeder Frans beleend met voormeld leen.
   R.A. Spijkenisse coll. successie, 19: verklaring van *Ingetje* ***Jans*** in zake successie, zij is enig erfgename van wijlen *Frans Cornelisz. van Bodegom,* haar echtgenoot; hij heeft geen nakomelingen, doch wel hele en halve broers en zusters.
   Gaardersarch. Spijkenisse 25 mei 1703 aangifte van het overlijden van Frans van *Bodegom.*
   Het overlijden van ***Ingetje*** Jans werd aangegeven op 14 juni 1715 door haar zoon uit het eerste huwelijk ***Laurens Jans Hoogewerff*** (Gaardersarch. Spijkenisse).
7. *Annetje,* ged. Spijkenisse 2 april 1656 (get. Agniete Frans).
8. *Willem,* volgt IIIb.
9. *Neeltje,* ged. Spijkenisse 28 dec. 1659.
10. *Maria van Bodegom,* ged. Spijkenisse 26 nov. 1662 (get. Margrieta van Bodegom), tr. Spijkenisse 15 april 1696 *Leendert Aryense Stelbroer,* † vóór 21 april 1741 (zie hierboven bij IIa, 5).
11. *Pieter,* volgt IIIC.
12. *Lijsbeth,* ged. Spijkenisse 27 maart 1667.

IIb. *Jan van Bodegom,* † vóór 1649, tr. *Neeltje Jacobs; zij* hertr. Hekelingen 8 (?) mei 1649 *Cornelis Jans van Bleyenburch.*
R.A. Hekelingen 979, 178, 14 mei 1642: transport o.a. door ***Jan Frans van*** *Bodegom,* als getrout hebbende Neeltje ***Jacobs.***

Hekrlingen Weeskamer 2 : ***Neeltje Jacobs,*** weduwe van *Corn.* ***Jan*** *Bleyenburch* testeert.

Kinderen (volgorde onbekend) :

1. *Ariaantje van Bodegom,* tr. 1° (ondertr. Hekelingen 10 april) 1666 *Jacob Claes Oubaes,* j.m. van Hekelingen; tr. 2° *Cornelis Jans Block.*
   R.A. Hekelingen 968, 1 dec. 1674: ***Jacob*** *Claesz Oubaes* en ***Ariaantje*** Jans *van Bodegom* stellen aan tot voogden van hun na te laten kinderen: ***Jan Cornelis*** *Olijvens,* wonende polder Putten, haar halve broeder, en ***Pieter Huybrechts van der Vaeck,*** wonende te Nieuw-Beierland.
   Id. 31 dec. 1677: ***Ariaantje Jans van*** *Bodegom* ***en Jacob*** *Claes* ***Obaes,*** haar echtgenoot, testeren.
   Id. 969: inventaris van Cornelis ***Jans*** *Block,* ***we***duwnaar van *Ariaantje* ***Jans van*** *Bodegom,* ***29*** april 1713.
2. *Willem,* volgt IIId.
3. *Grietje van Bodegom,* tr. Hekelingen 6 maart 1667 *Isaek Maertense Vermaet,* j.m. van Spijkenisse (zie Nederl. Leeuw, jrg. 1963, kol. 369).
4. *Maria van Bodegom,* tr. (als j.d. van Putten) Hekelingen 27 mei 1657 *Willem Cornelisz. Hollaer,* j.m. van Out-Beyerland.

IIc. *Jop van Bodegom,* † vóór 18 april 1650, tr. *Neeltje Cornelisdr.; zij* hertr. Hekelingen 6 april 1654 *Jan Dirckx Block,* schepen van Hekelingen 1660.
R.A. Spijkenisse, XCII: 23 juni 1645 transport op Jop *Fransz.* van *Bodegom* van **5** gemeten weylant gelegen in Brabant (onder Spijkenisse).
R.A. Hekelingen 980, 18 april 1650: generale condities voor veiling van de goederen van de weeskinderen van ***Jop*** *Fransz.* ***van Bodegom*** sal.
Weeskamer Hekelingen nr. 2, 28 maart 1654: *Neeltje* Cornelisdr., ondertrouwd met ***Jan*** *Dirks Block,* repelt met de voogd Cornelis *Fransz.* ***van*** *Bodegom,* ***het*** erfdeel van de kinderen van sal. ***Jop*** *Fransz. van Bodegom.*

Uit dit huwelijk o.m.:

Grietje van Bodegom, tr. Hekelingen 14 febr. 1672 *Pieter Huybrechts van der Vaeck,* j.m. van Spijkenisse, impostmeester te Hekelingen, schepen aldaar 1696-1702, waarschijnlijk zn. van *Hubrecht Pieterse van der Vaeck,* schepen van Spijkenisse, 1645, 1653, 1656, en *Margrieta Gerrits Roest* (Ned. Leeuw, jrg. 1953, k. 172).
R.A. Hekelingen 971, 81vo, 13 dec. 1690: ***Pieter*** *Huybrechts van der Vaeck* koopt huisje te Hekelingen voor 36 car. guldens.
R.A. Hekelingen 954, 26 febr. 1697: ***Grietje Jobs van*** *Bodegom* stelt zich borg voor haar echtgenoot ***Pieter H. van der Vueck.***
idem 29 juni 1698: idem.
R.A. Hekelingen, 7 april 1708: idem.
Weeskamer Hekeiingen 15, 15 maart 1719: ***Grietje Jobs van*** *Bodegom,* weduwe van wijlen ***Pieter H. van der Vaeck*** legt voogdij-rekening af.

IIIa. *Ariën van Bodegom,* tr. *Maritjen Aryens,* † (aangifte Spijkenisse 11 aug.) 1700.
R.A. Spijkenisse D XIV 12, 1527, 24 juli 1690: *Ary* Corn. van *Bodegom* koopt in veiling twee meetjes.
id. 26 juli 1691: *Ary Bodegom* is borg.

Kinderen:

1. *Aryen,* volgt IVa.
2. *Aefje van Bodegom,* ged. Spijkenisse 21 maart 1666 (get. Wiesken Pieters).

3. *Annetje van Bodeyom,* ged. Spijkenisse 31 aug. 1670 (get. Idetje Bouwens) , tr. Zuidland 14 maart 1706 *Jacob Pietersz. de Gans,* weduwnaar van *Jannetje Giljams;* hij hertr. in oke. 1708 *Dorothea Butsen.*
4. *Neeltje van Bodegom,* † (aangeg. Spijkenisse 6 mei) 1717, tr. (als j.d.) Spijkenisse 12 juni 1699 *Engel Meerkoop,* schoolmeester aldaar, weduwnaar van *Marietje Assendelft.*
5. *Trijntje van Bodegom,* tr. 1° Oud-Beijerland 1 nov. 17 13 *Frank Pietersz. de Hoog:* tr. 2° Oud-Beijerland 12 febr. 1721 *Gabriel Breman.*

IVa. *Aryen van Bodeyom,* ged. Spijkenisse 4 mei 1664 (get. Grietje Cornelis van Bodegom), schepen van Westmaas 1698-1699, † Westmaas vóór 6 dec. 1716, tr. Westmaas le Pinksterdag (29 april) 1695 *Maria Simonsdr. van der Koy,* ged, Westmaas 20 febr. 1669, dr. van *Simon Anthonisz. van der Koy* [12]), bouwman te Westmaas, schepen aldaar 1659-1693, en *Helena Jacobsdr. Hordijk* [13]).

Kinderen, allen ged. te Westmaas:

1. *Simon van Bodeyom,* ged. 29 april 1696 (get. Aertje Pieters Roos).
2. *Arie, volgt* Va,
3. *Anfhonie van Bodeyom,* ged. 11 jan. 1699 (get. Pietertje van Dijk), tr. 1° *Ariaantje Simons Vrijland,* j.d. van Oud-Beijerland; tr. 2° Westmaas 28 okt. 1753 *Geertje Jacobs de Deugt,* j.d. van Mijnsherenland.
4. *Cornelis,* volgt Vb.
5. *Simon van Bodeyom,* ged. 26 april 1705.
6. *Helena van Bodeyom,* ged. 10 juli 1707, tr. Westmaas 23 mei 1734 *Cornelis Dirkse van Wijngaarden,* wonende te Mijnsherenland, weduwnaar van *Geertruy Leenderts Jongejan.*
7. *Maria van Bodeyom,* ged. 24 aug. 1710.

Aryen ***van*** *Bodegom* ***9*** okt. 1695 lidmaat Ned. Herv. Gem. te Westmaas.

Westmaas R.A. 29, blz. 16vo. 14 juni 1700: *Aryen van Bodegom* ***en*** *Maria van* der ***Koy*** verklaren terzake van geldlening schuldig te zijn aan haar neef *Jan* wan *Slingelandt,* koopman tot Dordrecht, 4000 car. guldens, terug te betalen over 4 jaar, rente' 4½%, onder verband van ***25*** morgen, 295 roeden saey- en weylandt gelegen in 't Munnickenlandt van Westmaas.

id. blz. 22 28 jan. 1701: *Aryen* van *Bodegom* verklaart schuldig te zijn aan Gerrit ***Wessels*** van ***Calcker 500*** Car. guldens; geroyeerd 15 febr. 1708.

id. blz. 57 1 juni 1706: *Aryen* ***van*** *Bodegom* en *Maria* van ***der Koy*** verklaren behalve 4000 car. guldens nog 675 car. guldens wegens geldlening van Jan van *Slingelandt* schuldig te zijn, onder verband van haar huys, schuur, beesten en erve met boomgaerden en griendingen gelegen aan de Maaskant in 't Munnickenlandt van Westmaas.

id. blz. 60: *Aryen* ***wan*** *Bodegom* verklaart schuldig te zijn aan *Gijsbert* ***Wessels van Kalcker 700*** car. guldens.

id. 68 het gehele bezit van *Aryen* van *Bodegom* wordt verkocht; als zijn gemachtigde treedt op notaris ***Cornelis van Aansurg te*** Dordrecht; alle schulden worden afgelost, achterstallige belastingen en proceskosten betaald.

12) zoon van ***Theunis Dirckse van der Koy, 1638,*** 1639 schepen en armmeester te Westmaas, en ***Aertgen*** *Sijmendr.*

13) dochter van ***Jacob*** *Adriaans Hordijk,* tussen 1613 en 1637 heemraad van Carnisse, schepen van West-Barendrecht, en Grietje *van Drie1 Joostendr.*

Blijkens O.N.A. Dordrecht 712, 584-591 werd verkocht: 4 morgen land in het oude land van Strijen en 25 morgen 122 roeden land in het Munnikenland van Westmaas met huis en schuur; koper was de Dordtse koopman ***Arnold Kloens*** die f 260,— per morgen betaalde (9 dec. 1707).

Va. *Arie van Bodeyom,* ged. Westmaas 16 juni 1697 (get. Janna Ariens) , tr. Oud-Beijerland 2 okt. 1735 *Jaapje Abrahams de Quartel,* geb. te Numansdorp.

Kinderen allen gedoopt te Westmaas:

1. *Arie,* ged. 30 dec. 1736.
2. *Arie,* volgt VIa.
3. *Abraham,* volgt VIb.
4. *Simon,* ged. 16 sept. 1742.
5. *Isaac,* ged. 10 nov. 1743.
6. *Marie,* ged. 19 april 1745.
7. *Maria,* ged. 28 aug. 1746.
8. *Simon,* ged. 1 jan. 1749.
9. *Cornelis,* ged. 22 nov. 1750.

VIa. *Arie van Bodeyom,* ged. Westmaas 29 juni 1738, tr. 1° Nieuw-Beijerland 23 april 1764 *Willempje Cornelis Faasse;* tr. 2° Nieuw-Beijerland 2 febr. 1766 *Adriana den Broeder,*

Uit beide huwelijken kinderen geboren te Nieuw-Beijerland.

VIb. *Abraham van Bodeyom,* ged. Westmaas 16 okt. 1740, tr. Oud-Beijerland 6 mei 1762 *Pietertje Schop.*

Uit dit huwelijk:

1. *Arie,* ged. Oud-Beijerland 13 febr. 1763.
2. *Rijn,* gad. Nieuw-Beijerland 13 jan. 1765.
3. *Aartje,* ged. Nieuw-Beijerland 22 nov. 1767.
4. *Aartje,* ged. Nieuw-Beijerland 3 dec. 1769.

Akten van Indemniteit Oud-Beyerland 1703-1811:
13 april 1762 akte naar Westmaas verleend aan ***Abraham*** van *Bodegom,* ***22*** jaar.
17 nov. 1763 akte voor hem naar Nieuw-Beyerland.

Vb. *Cornelis van Bodeyom,* ged. Westmaas 26 febr. 1702 (get. Aefje van Bodegom), schepen te Oud-Beijerland 1748, † Oud-Beijerland 25 maart 1749, tr. Oud-Beijerland 10 aug. 1732 *Maria Coomans,* ged. 'Goedereede 25 april 1706, † Oud-Beijerland 28 febr. 1776, dr. van *Andries Coomans* [14]), baljuw van Goeree en *Cornelia Beens* [15]), en weduwe van *Jacob van de Hoonaart.*

Kinderen, allen gedoopt te Oud-Beijerland:

1. *Andries,* ged. 24 juni 1736.
2. *Andreas van Bodeyom,* ged. 2 juli 1737, schoolmeester te Noordgouwe, tr. 1° *Jacomijntje Cornelisse Gaanderse;* tr. 2° Noordgouwe 7 mei 1767 *Krina Leendertse Imans,* j.d. van Elkerzee.

Transporten Noordgouwe (Zeeland) 4555:
5 dec. 1765 *Machiel Dalebout* en *Cornelis Hallijse* verkopen aan ***Andreas van*** *Bodegom,* schoolmeester en

14) zoon van ***Bastiaan*** *Andriesz.* ***Coomans,*** 1659 notaris te Oud Beierland, schout en rentmeester van Cromstrijen, en ***Cornelia Heyndricksdr. Hoogerwerff.***

15) dochter van ***Peter*** *Beens,* ***1676*** secretaris van Oud en Nieuw Gastel, contra-boekhouder Dijkage van Heer Jansland, en *Catharina Beliaerts.*

voorzanger te Noordgouwe, een huis en erve voor 65 pond.
id. 8 april 17'72 **Andreas van** *Bodegom* verkoopt huis aan **Pieter de** *Graeff* voor 116 pond 13 st.

3. *Arie, volgt* VIc.
4. *Andries,* ged. 19 maart 1741.
5. *Simon,* ged. *24* juni 1742.
6. *Anna,* ged. 6 sept. 1744.
7. *Simon,* ged. 1 mei 1746.
8. *Basfiaan,* ged. *24* dec. 1747.

VIc. *Arie van Bodegom,* gad. Oud-Beijerland *12* dec. *1738,* bouwman te Noordgouwe, tr. 1° te Noordgouwe *Lena den Dag,* ged. Dreischor 18 okt. 1744, † Noordgouwe 2 juli 1773, dr. van *Jillis den Dagh* [16]) en *Maria Pompoene* [17]); tr. 2° *Neelfje Jeras Handpoofe,* weduwe van *Cornelis Alegoed* en eerder weduwe van *Adriaan Bakker.*

Uit het eerste (huwelijk ged. te Noordgouwe:

1. *Gillis,* ged. *24* aug. 1766 (get. Jannetje van Dijke).
2. *Cornelia,* ged. *26* sept. 1767 (get. Crina Leendertse Imans).
3. *Dina,* ged. *7* nov. 1769 (get. Johanna Kloote).
4. *Jillis,* volgt VII.

Transporten Zeeland, Noordgouwe 4555:
10 maart 1774 ***Ary van Bodegom*** verkoopt de Brouwerie, staande en gelegen op het dorp van Noordgouwe aan Machiel Blok voor 500 pond Vlaams.
10 maart 17'74 Machiel Blok verklaart aan *Ary van Bodegom* schuldig te zijn onder verband van de brouwerij 650 pond.
4 mei 1775 *Ary* ***van*** *Bodegom* is schuldig aan Pieternella Jeras Handpoote 550 pond Vlaams onder verband van 93 roeden koren- en weiland tegen 3 % rente.
15 maart 1776 Jan Nieuwerkerk verkoopt hofstede in de Kleine Noordhoek aan *Ary* ***van*** *Bodegom* voor ***200*** pond Vlaams.
15 maart 1776 *Ary* ***van*** *Bodegom* is aan Dingeman van de Maas schuldig 200 p. Vlaams onder verband van voornoemde hofstede.
Notaris van der Zwaan, Zierikzee, 21 okt. 1773, antenuptiaal contract tussen *Ary* van Bodegona wednr. bouwman onder Noordgouwe en *Neeltje Jeras,* wed. van *Cornelis* ***Alegoed,*** wonende te Noordgouwe.
Akten van Indemniteit Oud Beyerland 1703—1811:
Akte verleend aan ***Arie van*** *Bodegom* op 29 april 1765 naar Noordgouwe.

VII. *Jillis van Bodegom,* geb. Noordgouwe 25 mei 1773, „matelot des douanes Impériales", † Steenbergen 30 sept. 1813, tr. Steenbergen 12 sept. 17916 *Jacomijna Beekee (Béké),* ged. St. Annaland 9 april 1775, † te Steenbergen, dr. van *Adriaan Béké* en *Jacomijnfje de Zwarte (de Swart).*

Uit dit huwelijk, allen geboren te Steenbergen:

1. *Aart,* geb. 19 juni 1797, † 9 nov. 1798.
2. docht er, geb. 12 febr. 1798, † 14 febr. 1798.
3. *Adriana,* geb. *25* jan. 1801, † 11 sept. 1832.
4. *Lena,* geb. 1 mei 1804.
5. *Jacomijna,* geb. 6 okt. 1806, † 20 april 1835.
6. *Maria,* geb. 18 mei, ged. Steenbergen 24 mei 1812, † 23 juni 1837 te Bergen op Zoom.

16) zoon van ***Andries*** *den* ***Dag,*** schepen van Noordgouwe 1731—1739, en Lena ***Bogaert.***
17) dochter van *Marinus Pompoene* te Dreischor, en *Janna* ***Frans.***

IIIb. *Willem van Bodegom,* ged. Spijkenisse 17 maart 1658, ouderling aldaar, † Spijkenisse in 1747, tr. 1° Spijkenisse 4 juli 1683 *Maerfgen Cornelisdr. Vermaef,* weduwe van *Maerfen Arenfse Bornklerk;* tr. 2° Spijkenisse 21 nov. 1706 *Adriaanfje Cornelisse Breekhout;* tr. 3° Spijkenisse 9 dec. 1714 *Lijsbeth Campers.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Ida,* ged. Spijkenisse 23 april 1684, tr. Spijkenisse 29 mei 1707 *Cornelis Philipse van der Mast.*

Uit het tweede huwelijk:

2. *Neelfje,* ged. Spijkenisse 25 sept. 1707.

R.A. Spijkenisse, 21, 1 mei 1718: resolutie van schout, schepenen en leden Kerkeraad Spijkenisse o.m. ondertekend door ***Willem van*** *Bodegom,* oud-ouderling.
R.A. Spijkenisse D XLV-5:
27 dec. 1718 Willem Cornelis *van Bodegom,* voogd van de nagelaten kinderen van sal. ***Hendrik*** *Philips van Wijngaarden.*

IIIc. *Pieter van Bodegom,* ged. Spijkenisse 10 mei 1665, tr. 1° Spijkenisse 23 febr. 1698 *Maertje Maerfens Bornklerk;* tr. 2° Spijkenisse 11 febr. 1714 *Jaapje Gerrits Romein.*

Uit het eerste huwelijk, gedoopt te Spijkenisse:

1. *Yda,* ged. 16 nov. 1698.
2. *Neeltje,* ged. 29 aug. 1700, aangifte begr. Spijkenisse 3 maart 1702.
3. *Cornelis,* ged. 11 febr. 1701, aangifte begr. Spijkenisse 20 mei 1702.
4. *Neelfje,* ged. 11 febr. 1703.
5. *Maerten,* ged. 1 jan. 1705.
6. *Neelken,* ged. 21 febr. 1706, tr. Spijkenisse 28 nov. 1728 *Claes Jansz. Hamburg* (vader van bruid weigert consent).
7. *Ida,* ged. 28 juli 1707.
8. *Ida,* ged. 6 juli 1708.
9. *Ida,* ged. *9* febr. 1710.
10. *Kornelis,* ged. 17 april 1712.

Uit het tweede huwelijk, gedoopt te Spijkenisse:

11. *Cornelis,* volgt IVb.
12. *Ari* ged. 16 mei 1717.
13. *Ida,* ged. 9 okt. 1718, tr. Spijkenisse 7 mei 1739 *Jacob Mols,* weduwnaar van *Teunfje Schippers.*
14. *Leysebefh,* ged. 16 dec. 1721.
15. *Gerrit,* ged. 21 nov. 1723.
16. *Ary,* ged. 28 okt. 1725.

R.A. Spijkenisse D XIV 12, 1527:
Openbare verkoop 23 maart 1707 ***Pieter van*** *Bodegom* koopt kavel 45; R.A. Spijkenisse D XLV 5, 26 juni 1718 *Pieter* ***van*** *Bodegom* draagt over aan Abraham ***Jacobse*** *Romein* huis en erve aan de Kerkstraat voor 265 car. guldens.
Id. 5 jan. 1714 ***Govert Arense*** *Schilperoort* verklaart aan ***Pieter*** van *Bodegom* schuldig te zijn 100 Car. guldens wegens geldlening.
R.A. Hekelingen 972/27, 15 mei 1695:
Pieter Cornelis van *Bodegom* compareert, zo voor zichzelf als zich sterk makende voor zijn verdere zusters en broeders, verklaart verkocht te hebben: 85 roeden land gelegen in de Nieuwe Uitleg van Putten aan de Droogendijck, afgestoken van een groter stuk,

alwaar de nieuwe molen op gezet is, en dat voor de som van vijftig car. guldens à contant.

IVb. *Cornelis van Bodegom,* ged. Spijkenisse 3 febr. 1715, tr. Spijkenisse 16 aug. 1733 *Neeltje Jans van 't Hoff.*

Uit dit huwelijk, geb. te Spijkenisse:

1. *Jaapje,* ged. 26 juli 1733 („onecht").
2. *Lysbeth,* ged. Oudenhoorn 28 april 1739, tr. Spijkenisse 25 mei 1766 (pro deo) *Bastiaan Steven van Luyk.*
3. *Ida,* ged. 8 mei 1740, tr. Spijkenisse 25 mei 1766 (pro deo) *Pieter Huysman.*
4. *Rijna,* ged. 27 okt. 1742.
5. *Pietertje,* ged. 24 juni 1745.
6. *Maria,* ged. 9 juli 1747, tr. 18 dec. 1767 N.N.
7. *Jan,* ged. 21 maart 1750.
8. *Pieter,* volgt Vc.
9. *Frans,* ged. 1 sept. 1754.

Vc. *Pieter van Bodegom,* ged. Spijkenisse 11 mei 1752, tr. (ondertr. Spijkenisse 10 april) 1778 *Jannetje Veerman.*

Uit dit huwelijk te Spijkenisse gedoopt:

1. *Annetje,* ged. 12 sept. 1778,
2. *Cornelis,* ged. 9 april 1780.
3. *Annetje,* ged. 13 januari 1782.
4. *Neeltje,* ged. 24 nov. 1783.
5. *Ietje,* ged. 30 nov. 1785.'
6. *Jan,* ged. 6 januari 1788.
7. *Willem,* ged. 30 mei 1790.
8. *Annetje,* ged. 27 mei 1792.
9. *Willempje,,* ged. 17 mei 1795.

IIId. *Willem van Bodegom,* schipper op de tol, † vóór 1694, tr. (ondertr. Dordrecht 15 juli) 1668 *Magdalena Kegelaars,* j.d. van Breda: zij hertr, *Meeuwis Iemants.*

Uit dit huwelijk:

Jan, volgt IVc.

IVc. *Jan van Bodegom.* geb. te Hekelingen, marktschipper op de tol, tr. Oud-Beijerland 20 febr. 1695 *Maria Bastiaens Gouman,* weduwe van *Aart Paling.*

Uit dit huwelijk ged. te Oud-Beijerland:

1. *Willem,* ged, 11 sept. 1695.
2. *Stijntje,* ged. 10 jan. 1698 (get. Meuws Gouman en Annigje Arriëns), tr. Oud-Beijerland 29 okt. 1721 *Geurt Gerrits.*
3. *Arie,* ged. 24 okt. 1700, tr. *Maria Arriens Vermaas.*
4. *Magdeleentje,* ged. 15 januari 1702.

R.A. Hekelingen 954, 25 maart 1694: *Arentje Aris* wijst *Jan de* ***Schipper,*** de oudste zoon van ***Willem Jans van*** *Bodegom* aan als de vader van het kind waarvan zij op 16 febr. 1694 is bevallen.

Id. 954, 4 mei 1694; 2 nov. 1697, vaderschapsakte; 6 dec. 1698 voor Jan ***Willem van*** *Bodegom* treedt op: ***Meeuwis Iemants,*** als in huwelijck hebbende Magdalena ***Kegelaars,*** moeder van haeren eerst minderjarige dog nu meerderjarige zoon Jan. ***Willem*** *van Bodegom.*

De nazaten van Mr. Gerrit Hamel,

door J. L. HAMEL.

(vervolg van LXXXI, kol. 426).

Voor de levensloop van de kinderen van het echtpaar *Gerrit Hamel* († 1633) *Maria van Meerwijck* († *1635)* werd reeds eerder in dit maandblad de aandacht gevraagd. Het betrof toen de zonen Mr. *Johan Hamel,* Mr. *Theodorus (Dirck) Hamel,* Mr. *Jacob Hamel, Frederick Hamel* en *Hendrik Hamel* en de dochters *Maria Hamel* en *Agatha Hamel* (zie De Nederl. Leeuw 1960, kol. 124-134, en jrg. 1964, kol. 422-426). Ook de nakomelingen van voornoemde Mr. *Theodorus (Dirck) Hamel* zijn reeds in dit maandblad besproken (De Nederl. Leeuw, jrg. 1964, kol. 419-422). Thans zal aandacht worden gewijd aan de staak van Mr. *Johan Hamel,* oudere broer van Mr. *Theodorus (Dirck) Hamel,* welke staak dus eigenlijk had moeten voorafgaan aan die, stammende uit *Theodorus.*

Uit het reeds besproken huwelijk in 1612 [50]) van Mr. *Johan Hamel* met *Maria de Wijs van Schevichouen* [51]) zijn diverse kinderen geboren. In het doopregister van de gereformeerde kerk te Amersfoort [52]) vinden wij achtereenvolgens: 1. *Nicolaus Hamel,* ged. 2 sept. 1613; 2. *Catrijntgen Hamel,* ged. 13 juni 1616; 3. *Nicolaus Hamel,* ged. 18 nov. 1617, en 4. *Johanna Hamel,* ged. 4 mei 1619, telkens met vermelding dat de vader secretaris is, Als deze op 27 juli 1635 in zijn woonhuis te Utrecht zijn testament maakt, vermeldt hij slechts *Nicolaes, Jannetjen* en *Johan* [53]). Wat er van *Catrijntgen* [54]) geworden is, blijkt nergens: de geboorte van *Johan is* niet gevonden. Dat er twee kinderen *Nicolaus* vlak achter elkaar geboren worden is veelal een teken, dat de oudste gestorven is. Er bestaat ook nog de mogelijkheid, dat de ouders met opzet twee keer dezelfde naam kiezen om bij het vernoemen verschillende ouders of grootouders tevreden te stellen. Vaak krijgen die kinderen dan achter hun naam het toevoegsel „de

---

50) De Nederl. Leeuw, jrg. 1960, kol. 131.

51) Vermeld moet worden een acte van 5 mei 1608 uit de transportregisters van Wijk bij Duurstede (Rijksarchief Utrecht inv. no. 582) waarin Aert Jacobsz In den Eng aan Maria de ***Wijs van.*** Schevichoven bekent schuldig te ziin „de somme van driehondert caroli guldens van geleende en aangetelde penningen." Het bewijs, dat dit dezelfde vrouw is, ontbreekt. Zij zal waarschijnlijk afstammen van het Amersfoortse schepengeslacht.

52) Rijksarchief Utrecht, deel C (1613-1629). Verder onderzoek tot 1636 (het jaar waarin Mr. ***Johan*** *Hamel* sterft) heeft niets opgeleverd. De aantekening in deel C op 8 augustus 1628: „heeft capiteyn ***Hamel*** syn kint ten doop ghehat ende kint is ghenaemt *Eduwaert*" past nog op geen enkele wijze bij de onderzochte familie. De vader zou natuurlijk Nicolaes ***Hamel,*** de kapitein van de trekpaarden, kunnen zijn, maar in die tijd waren er meer militairen van de geslachtsnaam *Hamel,* zodat een conclusie voorbarig is.

53) Hef: huis wordt niet nader aangeduid (Suppl. cat. van het archief der stad Utrecht, notaris Willem van Galen, no. 196 fol. 135, acte van 27 juli 1635).

54) Wel huwt gereformeerd tussen 12 maart en 2 april 1644 elders buiten Utrecht *Catharyne* Hamel. weduwe van ***Lenart*** *Cruuster,* met ***Harman*** *Hendricksen van* ***Essen*** (Register huwelijken gereformeerden Utrecht). Als dit dezelfde persoon is, dan heeft haar vader het in 1635 niet nodig gevonden haar in zijn testament te noemen.

Overzicht:

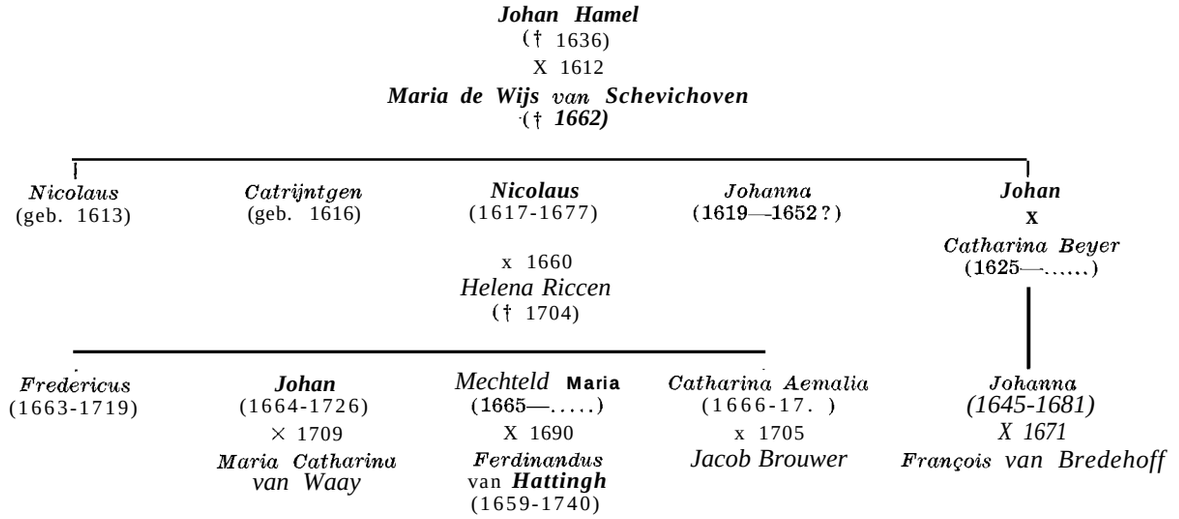

oude" of „de jonge" [55]). Aanduidingen dat dit bier het geval zou zijn geweest, zijn niet gevonden [56]).

De zoon *Nicolaas* wordt op *27* juni 1640 als 22-jarige in de faculteit der rechtsgeleerdheid ingeschreven te Leiden en wel als Ultraiectensis. Dit klopt alleen met de laatstgedoopte *Nicolaas;* zijn moeder woont dan n.l. te Utrecht in een huis aan het „St. Nicolaes kerckhoff" [57]). Van deze zoon *Nicolaas Hamel,* die later burgemeester van Utrecht zal worden, bestaat een wapenkaart met de kwartieren [58]):

Hamel	*De Wijs van Schevichoven*
Meerwijck	*Van Cleve*
Loige	*Blyestein*
Zuylen van Natewis	*Vermeer*

Hieruit blijkt dus, dat *Maria de Wijs van Schevichoven* een vader 'heeft, die stamt uit een huwelijk *De Wijs van Schevichoven-Blyestein,* en een moeder, die stamt uit een huwelijk *Van Cleve-Vermeer.* Meer valt helaas niet over haar te vermelden.

Als *Mechtelt Maria Hamel,* dochter van haar zoon *Nicolaes,* in 1681 haar testament maakt, doet zij dat ten huize van de #douairière *van Zuylen van Natewisch.* Dit huis, genaamd Lepelenburch, lag zuidelijk van de Brigittenstraat op de hoek bij het waterpoortje [59]).

Bij zijn huwelijk heeft Mr. *Johan Hamel* van zijn vader Mr. *Gerrit* twee rentebrieven gekregen „elx van twaalf honderd guldens hoofdsoms renthende de penningh sesthien 'gedateerd 18 januari en 5 februari 1610 door Mr. *Gerard Hamel* beleyt ben laste vañ Ridderschap, Edelen eñ Steden van Hollandt ende Westfrieslandt op de gemeene middelen tot Delff" [60]). In 1638 swhenkt zij haar oudste zoon (dit moet *Nicolaes* zijn) al de boeken „zijns za vaders ende voorts tgheen wes aen studien dependeert, een gouden medalie mettet effigie vañ prince van oraenien". Als dit alles meer waard mocht zijn dan zijn erfportie, dan krijgt hij het verschil als prelegaat [61]). Dan treedt zij op in 1639 (3 maart oude stijl) voor notaris Claes Verduyn te Utrecht als „moeder eñ mombersche over hare kinderen *Nicolaes, Johanna* eñ *Johan Hamell",* zodat de laatste twee in dit jaar nog in leven blijken te zijn.

Haar man, Mr. *Johan Hamel,* treedt verder nog op in 1619 (19 oktober) bij een #huwelijk te Amersfoort van *Rijck van de Wall* en *Maria van Zyll* (Index de Kruyff op Amersfoortse geslachten 1 73, Rijksarchief Utrecht). Ook is hij aangetroffen in de Acta van de provinciale en particuliere synoden, deel 6. Verder is er over hem niets gevonden.

Op dit alles is vrij uitvoerig ingegaan omdat er tot nu toe over de samenhang van deze verschillende 'geslachten weinig bekend is en omdat Wittert van Hoogland [62]) over de ver-

---

55) Voorbeelden in De Brabantse Leeuw, jaarg. 4, afl. 9.

56) Aan deze mogelijkheid is gedacht omdat in het Gemeentearchief van 's-Gravenhage een notariële acte voorkomt (inv. no. 62 pag. 461. acte van 20 december 1653), waarin Nicolaes ***Hamel,*** borgermr. der stadt Vianen, een schuldbekentenis aflegt. Deze burgemeester wordt ook vermeld op pag. 92 van „Een kleine geschiedenis van Het Land van Vianen", eigen uitgave van P. Horden Jzn. In een acte van 30 oktober 1658 is n.l. sprake van „*Anna Robberts,* voor dezen wede. van zaliger *Johannis* ***Vogebang*** (in Syn leven predikant alhier tot Vianen, die te vorens getrout is geweest van ***Janneken van Limborgh)*** ende jegenwoordig huysvrouw van Nicolaes ***Hamel,*** out burgemeester dezer voorsz stede". Zij ondertekent *Anna* ***Robbertson.***

57) Suppl. cat. van het archief der stad Utrecht, notaris Gerrit Houtman deel 5, fol. 235 ev. bevattende het geroyeeräe testament van ***Maria, de*** Wijs van ***Schevichoven.*** De volkomen onleesbaar gemaakte acte is van 21 november 1636. Haar man Mr. ***Johan Hamel*** was kort tevoren, op 13 november 1636, overleden (zie overluidingen Dom).

58) E. van Engelen, Grafs en wapen der kerken van Uytrecht, 3 dln, deel 1 pag. 135, in Gemeentearchief Utrecht.

59) Gemeentearchief Utrecht, notaris Leechburch, acte van 29 november 1681. Later blijkt Mr. ***Frederik Hamel*** zoon van de burgemeester ***Nicolaas*** op de noordhoek te wonen.

60) Bij de weinige acten waarin ***Maria de Wijs van Schevichoven*** optreedt, is er een (van 23 november 1638) waarin zij de „ordinaris merctschipper van Utrecht op Delff" machtigt om jaarlijks de renten te innen.

61) Suppl. cat. van het archief der stad Utrecht, notaris Gerrit Houtman, no. 206 fol. 87, 87vs, acte van 10 oktober 1638.

62) Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland „Bijdragen tot de geschiedenis der Utrechtsche Ridderhofsteden en heerlijkheden", deel 2, 's-Gravenhage 1912.

wantschap met het geslacht *Van Bredehoff* een verkeerde voorstelling van zaken geeft. Hij vermeldt n.l. dat Mr. *François van Bredehoff* in 1671 zijn eerste huwelijk sluit met *Johanna van Hamel,* overleden in 1681, dochter van N. *van Hamel* (burgemeester van Utrecht) en *Catharina de Beyer.* De burgemeester *Nicolaas Hamel is* echter niet gehuwd geweest met *Catharina de Beyer* en de genoemde *Johanna Hamel is* ongetwijfeld de dochter van zijn verder onbekend gebleven broer *Johan Hamel.* Op *7* juni 1657 compareert n.l. temidden van de gezamenlijke erfgenamen van Mr. *Jacob Hamel,* de reeds Besproken [63]) advocaat van de West-Indische Compagnie, voor notaris Pieter van Groenevelt in 's-Gravenhage voor de staak van Mr. *Johan Hamel:* „de Heer ende Mr. *Nicolaes Hamel* Burgemr. ende Raet der Stadt Utrecht voor hem selven ende als vooght van Juffr. *Johanna Hamels* syne voorover 1 e d e n íbroeders dochter" [64]). **Op** 25 mei 1678 compareren voor een Haagse notaris [65]): „Mr. *François van Bredenhoff,* hoofd officier der stad Hoorn, als in huwelijk hebbende vrouwe *Johanna Hamel* ter eenre en vrouwe *Helena Riccen,* weduwe en boedelhoudster van wijlen *Nicolaes Hamel,* als moeder en enige voogdesse van de minderjarige kinderen ter andere zijde". Zij hebben enkele geschillen op te lossen en besluiten drie arbiters aan te stellen. De geschillen betreffen „ten eerste een bedrag van 1200 guldens kapitaal die de burgemeester *Hamel* aan de eerste comparant en zijn huisvrouw heeft uitgekeerd ter voldoening aan een legaat van *Maria de Wijs van Schevichoven* en ten tweede een gerechte portie in een som van 5000 guldens kapitaal waarop de eerste comparant beweert dat zijn vrouw recht heeft uit de erfenis van Mr. *Jacob Hamel* en waartegenover de tweede camparante volhoudt, dat bij de testamenten van *Maria de Wijs van Schevichoven* of van *Agatha Hamels* verboden is iets te laten participeren".

Uit deze plaatsen tezamen met vroegere blijkt, dat er een *Johan Hamel* is geweest die in 1639 nog wel en in 1657 niet meer leefde. Het is wel stellig diens dochter *Johanna Hamel die* in het huwelijk is getreden met Mr. *François van Bredehoff.* Deze bewering kan als volgt aannemelijk gemaakt wonden:

Reeds is 'gebleken, dat de nog te bespreken Mr. *Nicolaus Hamel* in 1657 optreedt als voogd van *Johanna Hamel,* dochter van zijn dan reeds, overleden, niet bij name genoemde broer. Als *Helena Riccen* als weduwe van deze *Nicolaas* in diens sterfjaar 1677 een boedelinventaris opstelt [65a]), vermeldt zij dat haar man een staat van baten en schulden van de boedel van zijn moeder *Maria de Wijs van Schevichoven* had gemaakt bij haar overlijden op 16 december 1662. *Maria de Wijs van Schevichoven* had aan *Johanna Hamel* ƒ 60.000,— gelegateerd. *Nicolaas zou* de rente 'daarvan trekken tot *Johanna* de ouderdom van 24 jaar zou hebben bereikt, „mits haar in die tijd eerlijk onderhoudende". Deze rente bedraagt sedert 16 december 1,662 tot 7/17 september 1669 „(sijnde het 24e jaar des ouderdoms van de voorz. Jo[e] *Johanna Hamell*) wesende ses jaren en negen maanden en een dach a 4 percento, dus 16.200-0-0 waar van getoogen 6¾ jaren costgelt en onderhout van Juffr. *Johanna Hamel* 's jaars volgetoogen tot 800 bedragende 5400 zodat overschiet 't welck mede moet worden verstoort 10.800".

Het is dus aannemelijk dat *Johanna Hamel* van de datum van het overlijden van haar grootmoeder tot haar 24e jaar bij 'haar oom en tante *Hamel-Riccen* in huis gewoond zal hebben. Daarop wijzen die 6¾ jaren kostgeld en onderhoud. Zij huwde op 7 juni 1671 te Utrecht [65b]) met *François van Bredehoff:* uit Hoorn, zoon van *Adriaan van Bredehoff* en *Elisabeth Wybo* en stiefzoon van *Adriaan van Bredehoff's* tweede vrouw *Margrieta Riccen,* zuster van *Johanna's* tante *Helena Riccen.* Volgens een aantekening in dezelfde boedelinventaris is het legaat van ƒ 60.000,— op 25 juni 1671 stilo veteri voldaan aan *Johanna Hamel* „neffens haar man D Heer *Franchois van Bredenhoff". Johanna Hamel* moet blijkens het voorgaande geboren zijn op 7/17 september 1645.

Nu vermeldt nr. **718** van het familie-archief-Van Akerlaken, berustend op het West-Fries museum te Hoorn volgens vriendelijke mededeling van Dr. C. J. Matthijs te Gouda bij het alliantiewapen en de wapens van de acht kwartieren van *Johanna Hamel:* „Jonckvrouwe *Hamel* g e b o r e n i n B r a z i e l A° 1646 Obiit in den Haagh Den 2 February 1681 en begraven op De Heerlijckheyt van Oosthuysen". Van haar vaders zijde sijn het de reeds eerder vermelde wapens *Hamel, De Wijs van Schevichoven, Van Meerwijck* (afwijkend) en *Van Cleve,* van haar moeders zijde de wapens *Bayer, Van Os, Van der Horst* en *Blyesteyn.* Het zojuist vermelde geboortejaar 1646 lijkt minder aannemelijk dan dat van 1645, dat in de exacte geldelijke verantwoording van de voogdij voorkomt. Daar komt bij, dat de gedrukte doopregisters van de Hollanders in Brazilië [65c]) niet in 1646,' maar wel op 20 september 1645 een doop vermelden van een kind van *Jan Hamel* en *Catharina Hamels.* Gedoopt wordt dan een zoon *Johannes,* maar we zijn zo vrij aan te nemen, dat de naam hier fout ontcijferd is voor *Johanna* en dat de moeder *Catharina Beyer is geweest.* In de desbetreffende doopregisters wordt namelijk veel vaker de geslachtsnaam van de moeder door die van de vader vervangen. Wij vinden daarbij steun doordat als getuigen optreden Dhr *Henrick Hamel,* dhr secr. *Jac. Hamel* en ..... *Beyaerts.* Volgens mededeling van de eerdergenoemde Dr. C. J. Matthijs vermeldt pag. 14 van nr. 16 uit de collectie „Frieswijk" [65d]), dat kapitein *Christiaen van Benthem* in eerste huwelijk getrouwd is geweest met *Katharina Beyer* (ouders: *Cornelis Beyer,* majoor in Statendienst, in Brazilië overleden, en *Klaasje Klaass),* weduwevan *Hamel,* burgemeester van Utrecht, bij wie zij een 'dochter had. Genoemde *Van Benthem zou* op 21 oktober 1672 zijn overleden en op 25 oktober d.a.v. zijn begraven in het graf van wijlen Burgemeester *Hamel.* In 1672 was burgemeester *Nicolaas Hamel* echter nog niet wijlen en hij was dit helemaal nog niet toen *Cafharina Beyer* als weduwe van *Johan Hamel* met *Christiaan van Benthem* hertrouwde en op 27 augustus 1651 uit dit huwelijk op het Recife een dochter *Catrina* liet dopen. Het ziet er naar uit dat de heer Matthijs hier één van de oor+ sprongen heeft gevonden van het hardnekkige bericht, dat *Johanna Hamel* een 'dochter van bungameester *Nicolaas Hamel*

63) De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1960, kol. 127/128.
64) Notarieel archief der gemeente 's-Gravenhage, inv. no. 110, fol. 174.
65) idem, inv. no. 1020 pag. 5.
65a) Het archief van het huis Wickenburg inv. no. 5 (Rijksarchief te Utrecht) onder het hoofdstuk: Aanbestorven door 't overlijden van Marie de Wijs van Schevichoven.
65b) In Hoorn wordt daartoe tenminste op 23 mei 1671 attestatie afgegeven. Het huwelijk is echter te Utrecht niet gevonden.
65c) Publikatie van C. J. Wasch in Algemeen Nederlandsch Familieblad, Ve jrg. (1888). Zie ook Ned. Leeuw 1888, pag. 172 en 1960 kol. 130.
65d) Archief van het Kon. Ned. Genootschap v. Geslacht- en Wapenkunde te 's-Gravenhage.

is geweest [65e]). Hij deelt verder mede, dat op 27 mei 1617 te Amsterdam zijn getrouwd ***Cornelis Bastiaens*** *(Beyer),* adelborst liggende in garnizoen binnen Niervaert, weduwnaar van ***Jannefje Pouwels,*** en *Claesje* ***Claes.*** oud 22 jaar, wonende geen ouders hebbende in de Dirk van Asseltsteeg [65f]).

Als de bron nr. 16 van de collectie „Frieswijk" voor het overige wel betrouwbaar mocht zijn, lijkt het niet nodig naar andere kinderen dan ***Johanna*** te zoeken uit het echtpaar ***Johan Hamel-Catharina*** *Beyer:* „Bij wie zij een dochter had" wijst op een enig kind. Over de mysterieuze ***Johan Hamel*** zelf is verder niets aan het licht gekomen, Hij zal in Brazilië overleden zijn tussen 20 september 1645 en 27 augustus 1651 en hij zal wel kapitein geweest zijn. In de slag van San Anthonio van 2 augustus 1645 sneuvelt een luitenant ***Hamel*** jr. en vecht ook een kapitein ***Hamel*** sr. mee [65g]). Door dit betoog is o.a. antwoord gegeven op de vraag van Mr. E. P. Beversen in De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1954, kol. 354.

Dat ***François van Bredehoff*** in 1674 als burgemeester en raad der stad Hoorn tezamen met zijn vrouw ***Johanna Hamel*** compareert voor notaris J. van Paddenburgh te Utrecht [66]) is niet in strijd met de bewering van Wittert van Hoogland, dat ***Johanna Hamel*** in 1681 overlijdt. Vermeld kan nog worden een wapenbord in de Ned. Herv. Kerk te Oosthuizen van *Joan* ***van Bredehoff,*** president schepen van Hoorn, zoon van ***François*** en van ***Johanna Hamel*** [67]).

Van ***Johanna Hamel,*** de dochter van Mr. ***Johan Hamel*** en ***Maria de Wijs van Scheuichoven,*** die in 1619 geboren is en nog vermeld wordt in het testament van haar vader in 1635 en in een acte van 1639 waarin haar moeder optreedt, is niets gevonden of het moest zijn, dat op 29 november 1652 de Utrechtse dom anderhalf uur voor iemand van dezelfde naam „groot" geluid is. Dan wordt n.l. begraven juffr. ***Johanna Hamel*** „nalatende haer echte moeder tot erfgen. en een wapen opgehangen in de kerk (buurkerk, 16 gld.)" [67a]). Blois van Treslong Prins vermeldt dit wapen niet en ook Van Engelen spreekt er niet lover.

Op Dr. *Nicclaas Hamel* na. zijn hiermede alle kinderen van het echtpaar *Hamel-de Wijs van Schevichoven* behandeld. Vermeld is reeds, dat ***Nicolaas*** te Leiden heeft gestudeerd, niet dat hij op 6 april 1641 bij rector Gisbertus Voetius is gepromoveerd te Utrecht [68]). Als 42-jarige huwt hij als „oudtburgemr eñ Raedt van Utrecht" op 16 juni 1660 te 's-Gravenhage met „juffr. ***Helena*** *Riccen* won. alhier" [69]). Doordat zijn vader Mr. *Johan Hamel* Hagenaar van geboorte was en hijzelf te Amersfoort geboren is, was hij geen poorter van Utrecht. Dit poorterschap heeft hij verkregen op 14 maart 1640 [70]) of op 1 april 1,639. Deze laatste datum wordt genoemd in het „Alphabetisch Register op Vroedschaps Notulen beginnende met den jare 1599 tot 1783", Littera H-P no. 130 [71]). Wij lezen daar:

Hamel (Nicolaes) Burgerschap vereert 1 april 1639
Raad 27 maart 1652
Burgemr 1 Oct. 1656, 1657, 1662, 1663, 1666, 1667
In stads finantie 29 October 1655
Gecomm̃ ter beschrijvinge 28 April 1656
Een academische medaille vereert 21 Juni 1660
Heemraad op den Lekkendijk 15 July 1663
Thesaurier 1 Oct. 1664 en 1665
In Staaten finantie 5 Oct. 1668, 9do 1671
Uit der Regeering verlaten 15 April 1674
Overleden 14 May 1677.

In Van Engelen wordt hij als overleden op 9 mei 1677 vermeld [72]). De opgave van overledenen der stad Utrecht noemt 25 mei 1677,

Over zijn houding tijdens de Franse bezetting van Utrecht in 1672 en 1673 leze men S. C. J. Jessurun-ten Dam Ham „Utrecht in 1672 en 1673", ac. pr. Utrecht, 1934 en de daar genoemde bronnen [73]). Zij heeft ten gevolge gehad, dat hij „uit der Regeering werd verlaten", d.w.z. door de Prins van Oranje in april 1674 als burgemeester en raad in de vroedschap van Utrecht werd afgezet. In juni 1672 had hij zijn vrouw en kinderen bij de Catharijnepoort uitgeleide gedaan. Hij werd daarbij bedreigd en ternauwernood ontzet [74]). Zijn pro-Franse

---

65e) Bijv. bij Wittert *van* Hoogland en De Navorscher, jrg. 1891, pag. 459, en jrg. 1934, pag. 68. Volgens mijn zegsman is het wapen van *Catharina Beyer* bovendien geheel afwijkend van dat van het Nijmeegse geslacht *De Beyer.*

65f) Register 421 pag. 221. De volgende dopen zijn gevonden van kinderen van dit echtpaar te Amsterdam:
18 juni 1623 *Giertje* (Nieuwe kerk);
2 nov. 1625 *Trijntje* (reg. 40 pag. 320, Nieuwe kerk);
24 jan. 1627 *Bastejaen* (reg. 6 pag. 163, Oude kerk), de vader is dan kapitein;
22 april 1629 *Claes* (reg. 6 pag. 236, Oude kerk), idem;
en te Mauritsstad:
17 febr. 1638 *Nicolaes* (Doopregisters enz. In deze registers komt de naam *Cornelis Beyer voor* in 1636 (4 maal), in 1637 (3 maal), in 1638 (1 maal), in 1641 (1 maal), in 1648 (3 maal, waarvan één keer als majoor, en in 1649 ten slotte 2 maal).

65g) Peter Ringoir „Verzuymd Brazil", z.j. Amsterdam, deel 1 pag. 23/24. Het „Journael ofte Historiaelsche Beschrijvinge" van Matheus van den Broeck, inventarisnummer 60F35 van de bibliotheek van het Algemeen Rijksarchief, vermeldt volgens Dr. C. J. Matthijs op pag. 5 de vermelding: 2 Augustus 1645 . . . (den Luytenant *Jacob* ***Hamel*** doodt) .....

66) Suppl. cat. van het archief der stad Utrcht, inv. no. 267, acte van 23 juli 1674.

67) Het Hamel-wapen is op zwart een zilveren goudgehoornde klimmende bok (Gen. Her. Gedenkwaardigheden Noord-Holland IV p. 234). Niet geraadpleegd is een testament van de zoon van ***Adriaen van Bredehoff,*** vermeld op pag. 175 e.v. van een inventaris van het archief der vrije heerlijkheid Oosthuizen c.a. in de Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven deel XXXIII, 1910. Merkwaardig is overigens een (Rooms-Katholieke) doop op 8 november 1747 te Utrecht, van ***Johannes,*** zoon van ***Antonius Hamel*** en Agnes *Briesant* met de vermelding: matrina *Joanna* ***Hamel*** uxor *Joannis* ***Bayers.*** Kan Wittert van Hoogland dit laatste echtpaar op het oog gehad hebben, ondanks het tijdsverschil? Zie ook Alg. Ned. Familieblad 1883 no 8 onder 3b. Voor de kinderen van ***Johanna Hamel*** en Mr. *François* van *Bredehoff* en voor diens tweede en derde huwelijk zie het in noot 62 vermelde boekwerk. Voor haar portret zie Iconographia Batava, deel 1.

67a) Register overledenen te Utrecht.

68) Album promotorum Academiae Rheno-Trajectinae 1636-1815, Traiecti ad Rhenum, 1936. Zijn doctorsbul bevindt zich als inv. no. 4 in het „Archief van het huis Wickenburgh" in het rijksarchief te Utrecht. In dorso staat vermeld, dat hij op 24 mei 1641 in het „Collegie van de raede sHooffs van Utrecht als Advocaet vanden selven hove eedt gedaen" heeft.

69) D.T.B.-registers 's-Gravenhage 1660, legger 747:28.

70) Volgens de alphabetische lijst der nieuwe burgers 1580-1700, (1 deel) in het gemeentearchief te Utrecht.

71) Gemeentearchief Utrecht.

72) E. van Engelen „Grafs en wapen der kerken van Uytrecht" 3 dln, deel 1 pag. 135 in Gemeentearchief Utrecht.

73) Ook G. A. Evers „Utrechtsche Sleuteldragers" in Jaarboekje Oud-Utrecht, 1944, pag. 109 en een spotprent in het gemeentearchief te Utrecht, Bibl. suppl. no. 195.

74) Jessurun-ten Dam Ham, pag. 13.

houding bespaarde hem echter niet, dat hij met vele anderen in november 1673 als gijzelaar door de Fransen werd opgelicht en naar Arnhem en later naar Rees gevoerd. Op 4 februari 1674 kwamen deze ostagiers terug uit Rees [74a]). Op 22 december 1673 machtigen deze ostagiers, waaronder *Nicolaes Hamel*, Anna van Velthuysen om geld op te nemen [75]). Als Zijne Hoogheid op 16 april 1674 nieuwe regenten benoemt, vinden wij daartussen de eerder behandelde Dr. *Willem van der Sfrafen* als burgemeester en *Pieter van Haffingh*, wiens zoon Mr. *Ferdinand van Haffingh* later (in 1690) met een dochter van *Nicolaes Hamel* zal trouwen, als raad in de vroedschap. De wereld der eligeerbare regenten is blijkbaar maar klein [76]). „*Nicol* aes *Hamel* 't Utrecht" komt voor als hoofdparticipant van de W.I.C. in april 1658 (De Navorscher, 63e jrg., 1914, pag. 385/8).

Op 7 september 1659 wordt *Nicolaes Hamel* als oud-burgemeester en raad der stad Utrecht door de Staten van den Lande van Utrecht beleend met het „Geregt van Stoetwegen met de Tienden". Dit geschiedt door opdracht van „*Albert Achferveld* en *Lucrefia Sf. Amand* Egtel" [77]). Sedertdien zullen hij, zijn vrouw en hun nakomelingen zich steeds heer of vrouwe van Stoetwegen noemen [78]).

Van der Aa, deel 10 (1847). pagina 749, geeft de volgende beschrijving: „Stoetwegen, amb.heerlijkheid in het Overkwartier der prov. Utrecht, arr. Amersfoort, kant. Wijk bij Duurstede, 'gem. Zeyst, palende W, aan de heerl. Cattenbroek, O. aan Zeyst en Driebergen, Z. aan den Rijn, W. aan Bunnik en Vechten. Gehucht Stoetwegen: daartoe behoren heerlijkheden Schoonoord en Rijnwijk. Vroeger ook buitengoed Wulpenhorst. De amb.heerl.heid was vroeger leenroerig aan het Sticht van Utrecht. In 1741 beleend aan Vrouwe *Margareta van Suchfelen*, huisvrouw van Mr. *Hendrik Assuerus Wffewaal*".

Helena Riccen overleeft haar man Mr. *Nicolaas Hamel* *27* jaar. Zij sterft op 31 januari 1704 des avonds om half

zes [79]) op 74-jarige leeftijd [80]). Haar geboortejaar en -plaats zijn nog niet gevonden.

Constantyn Huygens, de zoon, heeft blijkens zijn journalen geen hoge dunk van haar (Werken van het Historisch Genootschap, Nieuwe *serie*, Utreoht 1888, derde deel, 20 oktober 1682 en vierde deel, 22 oktober 1673. Op de laatste plaats laat hij Zijne Hoogheid zeggen dat *Dyckvelf* de gehele pro*vincie* heeft geregeerd „par moyen de trois femmes, qu'il baisoit, a scavoir Mesdames *de Borneuall, Schadé* et *Hamel". Op* de eerste plaats in zijn oordeel van horen zeggen nog ongunstiger).

Haar geslaaht is wel bekend uit de in noot 80 vermelde bron. Als haar kwartieren worden daar opgegeven:

Blauveld	*Muylwyck*
Sael	*Veenland*
Riccen	*Cool*
Swarf	*De Wit*

Deze opgave is in strijd met de kwartieren van haar zoon Mr. *Frederik Hamel* vermeld in dezelfde Van Engelen, deel 1 pag. 135. Als kwartieren van moederszijde worden aldaar immers vermeld:

Blauveld
Muylwyck
Sael
Cool

Uit de literatuur 'blijkt, dat de eerste opgave onjuist is. Abraham Ferwerda [81]) deelt immers mede, dat *Jacob Cool*, burgemeester van Dordrecht, in het huwelijk treedt met *Petronella de Witt* en dat dit echtpaar een dochter *Helena Cool* krijgt, die eerst huwt met *Frank van Muylwyck* (waaruit een dochter *Katharina van Muylwyck)* en daarna met *Fenfo Rixen*, wiens voorzoon Mr. *Frederik Rixen* weer trouwt met genoemde *Kafharina van Muylwyck*. Uit dit laatste huwelijk komt onze *Helena Rixen* voort. Matthijs Balen deelt hetzelfde mede [82]). Wij krijgen dan de volgende opstelling:

74a) Zie ook De Navorscher, deel LII.

75) Index aanteekeningen protocollen Utrechtsche notarissen door C. A. de Kruyff, deel XXI, pag. 67.
Zie ook De Navorscher, deel LII.

76) Op bladzijde 123/124 van het aangehaalde werk vermeldt Jessurun-ten Dam Ham. dat de apostolische vicaris *Johannes van* Neerkassel kort na de overgave van Utrecht aan de Fransen zich daar als bisschop vestigde en na de aftocht der Fransen moest uitwijken. Hij is een zoon van ***Godfried van Neerkassel*** en daardoor verwant aan ***Lysbeth Claas van Neerkassel,*** die gehuwd was met ***Gerrit Frederiks*** *Hamel*, oom en tante van ***Hendrik Hamel,*** bekend door het verhaal van het vergaan van het jacht de Sperwer (Linschoten-vereeniging deel XVIII). Verwantschap met de Utrechtse *Hamel's* is nog niet aantoonbaar. Zij is wel waarschijnlijk door hetzelfde familiewapen. Nu wij toch in de anecdotische sfeer geraakt zijn: de Franse gouverneur der stad ***de*** *Stouppa* had blijkbaar in zijn regiment een kapitein de *Stouppa*, die gehuwd was met Dame ***Marte du Hamel*** (De Kruyff, XIX pag. 6)!

77) Rijksarchief Utrecht, Rechterl. archief, inv. no. 1867 fol. 294vs. Zie ook Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland „Bijdragen tot de geschiedenis der Utrechtsche Ridderhofsteden en heerlijkheden", deel 2, 's-Gravenhage, 1912, pag. 127, 128 en 170. Misschien is ***Johanna Hamel*** in 1671 vanuit Stoetwegen met *François* van ***Bredehoff*** gehuwd en is haar huwelijk daarom niet in Utrecht te vinden?

78) Zie over Mr. ***Nikolaas Hamel*** en zijn verwanten nog de fragmenten in Alg. 'Ned. Familiebl. 1894 p. 26. Gen. Her. Bladen 1907 (512) en 1908 (586). Een interessante acte bevindt zich in de protocollen van notaris Pieter Leechburch (Suppl. Cat. no. 283 fol. 25 in het gemeentearchief te Utrecht). Op 3 maart 1677 (oude stijl) compareert dan ***Nicolaes Hamel*** out burgemr deser stadt en ambachtsheer van Stoetwegen als speciale gemachtigde van de Heer Commandeur ***Josephus Vosch van*** *Wijck* te Duersteden vermogens procuratie den 30en Octob. 1674 voor Hendrick Schoock 3° Clercq ter secretarye van de heer Rijckloff van Goens de Jonge Raadt extraordinaris van India, gouverneur en directeur vant Eylant Ceylon, Madure, Negaputnam en desselffs annexen en seeckere getuygen int casteel Colombo gepasseert. De comparant machtigt dan ***Jurriaan Vosch,*** heer van Sevenhoven 't huis te Vliet, om bij de kamer Amsterdam van de O.I.C. een bedrag te ontvangen dat ***Josephus Vosch*** te goed heeft.
Kort tevoren (op 13 maart 1676) maakten deze Jurriaan Vosch en ***Nicolaas*** Hamel een acte op (Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, notaris Herman van Woudenberg, no. 279 fol. 8)waaruit blijkt, dat zij de directie hadden over de goederen van ***Josephus*** *Vosch*, die ten dienste van de O.I.C. in Indië was. Zij geven de administrateur der goederen, ***De Bruyn van*** *Amelant*, op diens verzoek ontslag uit zijn functie.

79) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, notaris Pieter Leechburch, ***no.*** 283a fol. 119.

80) In E. van Engelen, Grafs en wapen der kerken van Uytrecht, 3 dln, deel 1 vinden wij op pag. 139: „Vrouwe ***Helena Riccen*** wede de heer *Nicolaes* ***Hamel*** in syn weledel leven hr van Stoetwegen driemaal burgemeester ende raad in de vroedschap der stad Utrecht, Hoogheemraad van de Leckendijk beneden Dams gecoompareert hebbende ter vergaderinge van haar Mo:Mo:Heeren Staten Generaal der Vereenigde Nederlanden overleden out LXXIV jaren den 31 jan. 1704 's avonts omtrent 6 uuren".

81) Nederlandsch geslacht-, stam- en wapenboek, Amsterdam, 1785, deel 2 (letters C-E).

82) Mathijs Balen Janszoon, Beschrijvinge der stad Dordrecht, 1677. pag. 1012. Hii zal wel als bron gediend hebben voor Abraham Ferwerda." Ferwerda schrijft ten onrechte dat ***He***lena *Rixen Frederiksdr.* huwt met Mr. ***A d r i aan Hamel.*** burgemeester van Utrecht.

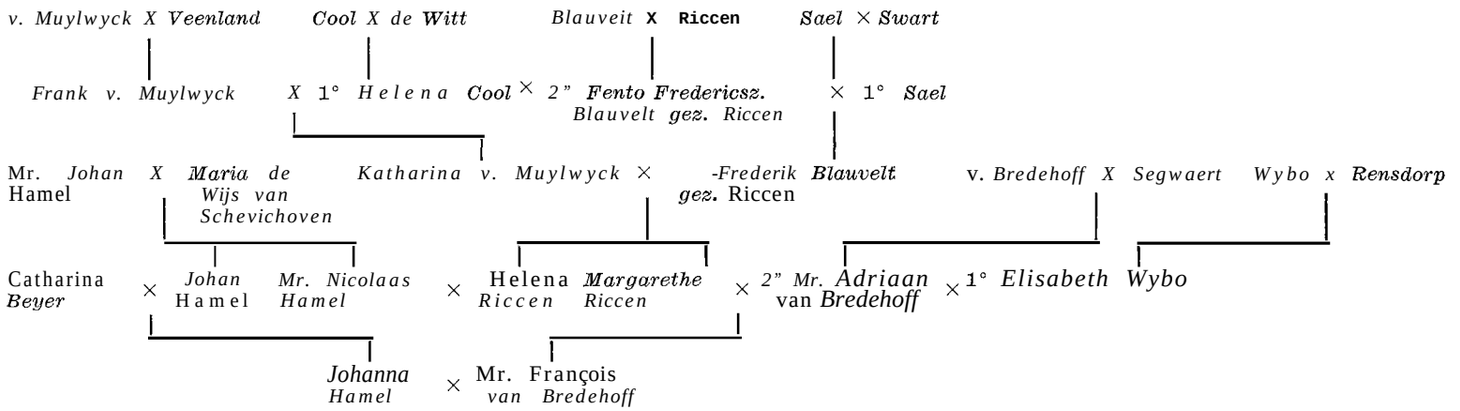

Het echtpaar *Hamel-Riccen* heeft vier kinderen gekregen. Achtereenvolgens worden te Utrecht gereformeerd gedoopt *Fredericus* (15 februari 1663, Nicolaaskerk), *Jan* (15 maart 1664, Catharijnekerk), *Mechtelt Maria (21* april 1665, Catharijnekerk) en *Catharina Aemalia* (16 april 1666, Catharijnekerk).

Van deze kinderen blijft *Fredericus Hamel* kinderloos en vrijgezel. Op 24 september 1685 promoveert hij te Utrecht na een disputatio publica op gezag van rector magnificus van Muijyden op een rechtsgeleerd onderwerp (de Pactis) [83]. In hetzelfde jaar was hij als student ingeschreven. Waar hij overigens voordien gestudeerd kan hebben, is niet duidelijk geworden. In een Utrechtse notarisacte van 15 maart 1689 wondt hij aangeduid als advocaat voor het Hof van Utrecht[84], later is die aanduiding niet meer aangetroffen. Een korte levensloop is te vinden in het Alphabetisch Register op Vroedschaps Notulen (van Utrecht) [85]:

Raad	1 Oct. 1697
Hooftman van de Oranjestam	30 Dec. 1697
Uts[a] van de Handuoetboog	20 Dec. 1714
Schepen	1 Oct. 1698
Gecommitteerd ter beschrijvinge	30 Nov 1705
Drossaart van de Vaart	29 Sept. 1716
Overleeden	17 July 1719

Na het overlijden van zijn vader, Mr. *Nicolaas Hamel,* wordt hij heer van Stoetwegen en wel op 30 maart 1678 [86]. Hij maakt verschillende keren zijn testament, o.a. op *23* juli 1690 (oude stijl) „ter woonstede van den Heer testateur staende aan de Noorthoeck van de brigittenstraat aant waterpoortje" [87]. Het testament, dat hij met zijn dood bevestigd heeft, is van 6 juli 1700 (oude stijl). Hij compareert dan als Mr. *Frederick Hamel,* Heer van Stoetwegen, Raed in de Ed. Vroedschap en Scheepen der stad Utrecht [88]. Tot erfgenamen benoemt hij zijn zuster, „vro[e] *Mechteld Maria Hamel,* huysvrouwe van de Heer *Ferdinand van Hatting* Heere van Wikkenburg meede-Raed in gem. Ed. Vroedschap en Oudsoheepen dezer stad", en zijn andere zuster *Catharina Aemilia Hamel.* Zijn broer *Johan Hamel* wordt in alle testamenten van hem en van alle verwanten steeds uitgesloten als zijnde 'geheel onbekwaam. Verderop zal blijken, dat hij wel huwt en niet ongeschikt geacht wordt voor raad en schepen der stad Utrecht! Hij zal wel spilziek geweest zijn.

Mr. *Frederik Hamel* bezat verschillende lenen, o.a. „Ses morgen lands met tins en tienden gelegen bij de Melaten bij Utrecht", een „Tiende geheten die Vierhoeven gelegen in den kerspel van Seyst", de „Hofstede genaamd Wijkenburg ende den smalen Tiend daar aan gehorende met een halve hoeve lands gelegen in 't Goy" [89]. Ook overigens is hij bijzonder gegoed. Wie de index op de protocollen van de Utrechtse notaris Pieter Leechburch doorkijkt, is daarvan snel overtuigd, Vermeld moet worden de hofstede Minsweerd met haar toebehoren gelegen onder Abstede en de Bilt, juist omdat die namen in Utrecht nog leven [90].

Op *27* maart 1704 doet hij als mede-erfgenaam van zijn moeder *Helena Riccen* afstand van het recht van voorkeur en naasting dat zij hem in haar testament van 31 januari daaraanvoorafgaand had verleend [91].

Tot slot dient vermeld te worden dat Mr. *Frederik* ***Hamel*** (met het jaar 1697) vermeld wordt bij „De Heeren Raden bij syn Hoogheyt als Erf Stad Houder der provincie Utrecht volgens het Reglement gearresteert den 16. April 1674 van tijd tot tijd aangestelt" met hetzelfde wapen als van zijn vader Mr. *Nicolaas Hamel* [92]. In De Nederlandsche Leeuw, jrg. 1964, kol. *425,* is reeds vermeld, dat Mr. *Frederik Hamel* hoofdparticipant van de West-Indische Compagnie is geweest.

Waarom zijn moeder *Helena Riccen* in 1683 een volmacht

83) Album Promotorum Academiae Rheno-Trajectinae 1636-1815, Traiecti ad Rhenum, MCMXXXVI.
84) Notaris Pieter Leechburch (de Kruyff XXII 39).
85) Beginnende met den jare 1599 tot 1783 Littera H-P no. 130 (Gemeente-archief van Utrecht).
86) Rechterhik archief inv. no. 187 pag. 461 (Rijksarchief te Utrecht): Zie ook Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland, Bijdragen tot de geschiedenis der Utrechtsche Ridderhofsteden en Heerlijkheden, 's-Gravenhage, 1912, deel 2, blz. 127, 128 en 170.
87) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht no. 283, fol. 155.
88) Notarieel archief der gemeente Utrecht, notaris Pieter Leechburch.
89) Als noot 86, pag. 49, resp. 461, 75. Zie ook pag. 32.
90) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283a, fol. 3 t/m. 8. Uit diverse verpachtingsakten blijkt, dat hij goederen heeft onder Achttienhoven, „onder de gerechte van de Hair", in Nieuwdorp en dat hij geld leent van de diaconie.
91) Notaris Pieter Leechburch, folio 127.
92) Vierde blad van de wapenkaart van Utrecht, uitgave Casper Specht 't Utrecht, 1708. Naar rechts een springende hamel van zilver op groen. E. van Engelen „Grafs en wapen der kerken van Uytrecht", deel 1, pag. 135 geeft van hen hetzelfde wapen en dezelfde kleuren. Van Mr. Gerard *Hamel* geeft hij echter een naar rechts stappende hamel van zilver- gaande op een ondergrond van groen tegen een veld van sabel.

afgeeft aan de heer Godin, heer van Boekesteyn, hooftofficier der Stadt Amersfoort, om van *Anfhony van Wyckerslooth te* Amersfoort of van de executeurs van het testament van diens overleden vrouw „te lichten alle soodanige chartres, papieren en documenten als totte voorsz. Heerlijckheyt van Stoetwegen met syne appendentien en dependentien van dien specteren uit gemelte sterffhuys off ebders anders tot Amersfoort berustende", is een mysterie gebleven [93]).

Johan Hamel, de tweede zoon van het echtpaar *Hamel-Riccen*, wordt in een groot aantal acten als onbekwaam behandeld. Toch vinden wij over hem in het Alphabetisch Register op Vroedschapsnotulen (van Utrecht) [85]):

Raad	26 Juli 1719
Hoofdtman van de Pekstokken	18 Dec. 1719
Gecomm̃ ter beschrijvinge	*25* Nov. *1720*
Schepen	*12* Oct. 1721
Heemraad van de Langevliet	22 Maart 1724
Overleed	30 Sept. 1726

Deze overlijdensdatum klopt niet met die van het register van overledenen te Utrecht 1725-1735, dat aangeeft dat *Johan Hamel* gestorven is op *17* september 1726. Als overladen wordt dan aangegeven de heer *Johan Hamel*, raad in de vroedschap ende schepen deser stadt, laet na syn vrouw, aen de Niauwegr. bij de Magdalenabruch, gesonken 180.

Die vrouw is *Maria Cafharina van Waay* uit Bunnik. Volgens de D.T.B. van Bunnik (no. 96 folio 93^{vs})[94]) vindt het huwelijk plaats op 6 mei 1709. In het huwelijksregister der Gereformeerden te Utrecht 'vinden wij in april 'd.a.v. de ondertrouw van *Johan Hamel* te Driebergen, volgens attestatie door Riemsdyk Eccles. te Bunnik. Het echtpaar maakt zijn huwelijkse voorwaarden voor de Utrechtse notaris Pieter Leechburch [95]). Bij die gelegenheid blijkt wel dat de bruidegom het beheer der goederen niet toevertrouwd kan worden. De bruid zal bijvoorbeeld niet aansprakelijk zijn voor de schuldens tijdens of voor het huwelijk gemaakt. Zij houdt de administratie van haar goederen, gemeenschap van goederen wordt uitgesloten en winst en verlies tijdens het huwelijk zijn geheel voor rekening van de bruidegom. De acte wordt gepasseerd ten huize van de bruid, op de plaats Blommenweert, in presentie van haar broer *Johan Carel van Waay. Zij* wordt geassisteerd door haar oudste zuster *Willemina Mechfelf van Waay*. Tussen deze (en andere?) kinderen is de boedel dan nog gemeen en onverdeeld.

Kort na hun huwelijk, n.l. op 11 juni 1709, maken zij een mutueel testament [96]); zij wonen dan te Bunnik.

In het testament van *Helena Riccen* van 1704 is Mr. *Frederik Hamel* tot voogd aangesteld over *Johan Hamel*, omdat deze onbekwaam is [97]). Zij had in een mutueel testament met haar man Mr. *Nicolaas Hamel* bepaald, dat de kinderen na haar eventueel overlijden onder zijn voogdij zouden komen en onder toeziende voogdij van „*Franco Riccen* raedsheer in den hoge rade van Hollandt en *Adriaen van Bredenhoff* hooftschout der stede Hoorn haere broeder en swager respective" [98]). Omtrent *Maria Cafharina van Waay is* reeds eerder (Nevorscher, 1903, 53" jrg., pag. 369) gerapporteerd, dat zij voorkomt op de Lijst van graven en kelders in de Catharijnekerk te Utrecht: „Een kelder Vrouwe *Maria Cafharina van Waay*, douarière wijlen de Heer *Jan Hamel*, volgens eigendomsbrief 23 May 1730. Overgeboekt ten name Mevr. de Douarière A. E. G. van Lynden tot Oldenaller, geboren d'Aulnis de Bourouill".

Van kinderen uit het echtpaar *Hamel-van Waay is* niet gebleken. Hun bestaan is ook onwaarschijnlijk, omdat bij het overlijden van *Johan Hamel* in 1726, blijkens het voorgaande, alleen wordt vermeld, dat hij zijn vrouw nalaat: van kinderen wordt dan niet gerept.

Het derde kind van het echtpaar *Hamel-Riccen* was, zoals vermeld, een dochter *Mechfelf Maria Hamel*, geboren in 1665 te Utrecht. Zij huwt op 25-jarige leeftijd te Utrecht in de Catharijnekerk met Mr. *Ferdinandus van Haffing* (13 mei 1690). Getuigen zijn dan *Helena Riccen*, bruidsmoader, en *Cafharina Winkelman*, moeder van de bruidegom [99]). Het echtpaar *Pefer van Haffing-Cafharina Winckelman* heeft volgens het Alphabetisch Register op de Doopboeken van alle gezindten te Utrecht [100]) 7 kinderen gehad, n.l. *Ann& Margareta van Haffingh (12* november 1655), weer een *Anna Margrifa van Haffingh (25* oktober 1657) en *Ferdinandus van Hatfingh (25* december 1659). De vader, *Pieter van Hatfingh* verwerft op 5 maart 1659 met zijn zonen *Pieter van Haffing* [101]) en *Ferdinandus van Haffingh* het burgerrecht van Utrecht [102]).

Als vreemdeling heeft deze *Pieter van Haffingh* het in Utrecht tot aanzienlijke posities gebracht: hij was raad in de vroedschap en schepen der stad en, volgens Wittert van Hoogland, raadsheer van Brandenburg. Zijn zoon *Pieter van Hattingh* was raadsheer in het Hof van Vlaanderen te Middelburg [103]).

De zoon Mr. *Ferdinandus van Haffingh* brengt het te Utrecht eveneens tot aanzien [104]).

93) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283a2, notaris Pieter Leechburch fol. 5vs en 6, acte van 2 febr. 1683. Vermelijk over de naam Godin ook noot 106.
94) Rijksarchief te Utrecht.
95) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283a13 fol. 30 acte van 14 april 1709.
96) Ibidem, folio 34.
97) Acte van 31 januari 1'704, Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht no. 2544 pag. 135.

98) Zie o.a. acte van 15 augustus 1677 pag. 99 van Weeskamer nr. II/1385, Gemeente-archief te Utrecht.
99) Alph. Register huwelijken Gereformeerden in het Gemeentearchief van Utrecht.
100) Gemeente-archief. Zie ook Gen. Her. Bladen, jrg. 1907, p. 512, en jrg. 1908, p. 586, en Alg. Ned. Familieblad, jrg. 1894, p. 26.
101) Wiens geboorte te Utrecht niet blijkt.
102) Alphabetische lijst der nieuwe burgers 1580-1700. De data maken een vreemde indruk; op 5 maart is *Ferdinandus* nog niet geboren. Misschien zijn er meer kinderen geweest?
103) Acte van 19 maart 1700 voor notaris Woertman te Utrecht. Op folio 81 komt het mutueel testament voor van *Ferdinand van Hattingh* en zijn vrouw *Mechtelt Maria Hamel.*
104) Het Alph. Register op Vroedschaps Notulen beginnende 1599 tot 1783, Littera H-P no. 130 vermeldt van hem:

Raad	1 Oct. 1684
Schepen	2 Oct. 1690
Hooftman van Turkyen	19 Oct. 1692, 5 May 1704
Gecomm. ter beschrijvinge	23 Febr. 1705
Thesaurier	12 Oct. 1708 en 1709
In de Generaliteits Rekenkamer	20 Nov. 1709
Burgem.	12 Oct. 1710, 1711, 1723, 1724, 1733, 1734
Ontvanger van de 20" en 40" penning	12 Oct. 1718
In de admiraalt van Noordholland	5 Nov. 1719
Gecommt tot de Posterye	1 May 1722, 12 Oct. 1726 en 1737
Gecommt tot de deputaten schouw	8 Juny 1722 tot 10 Oct. 1735
In de Raad van State	18 Nov. 1727'
In Staaten finantie	12 Oct. 1732 en 1738
Viert zijn jubile als Raad	25 Oct. 1734
Overleeden	8 Febr. 1740.

In 1700 maakt het echtpaar *van Hattingh-Hamel* een mutueel testament [105]) en herroept daarbij een eerder van 1691. Van kinderen is nergens gebleken, ook niet in 1704 als zij opnieuw testeren [106]). *Ferdinand van Hattingh* wordt in 1700 heer van Wickenburgh genoemd [107]).

Vóór haar huwelijk, n.l. op 29 november 1681, had *Mechtelt Maria Hamel* al getesteerd [108]).

Na het overlijden van Mr. *Frederik Hamel* wordt Mr. *Ferdinand van Hattingh* door zijn huwelijk heer van Stoetwegen en wel op 22 december 1719 [109]). Volgens Wittert van Hoogland sterft hij op 20 januari 1740 (anders: noot 104). Hij is verder gegoed te Werkhaven, waar hij sedert de dood van zijn vader (1 maart 1681) in het bezit is van „Een halve hoeve met een steene huys dat daer op staet met allen zijnen toebehoren geheeten die roode kamer" [110]), in 't Goy, sedert 27 september 1697 met „de Hofstede genaamd Wijkenburg ende den smalen Tiend daar aen gehorende met een halve hoeve lands" [110]).

In verschillende acten is ook van ander onroerend goed sprake, n.l. onder Galecop (Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283[a] fol. 32, notariële acte van 25 maart 1713) en Williscop (idem, folio 138, acte van 23 juni 1708). Grappig is het, te ontdekken dat het echtpaar meespeelt „in de loterye van Groot Brittanien" [111]).

Mechtelt Maria Hamel blijkt op 21 januari 1741 reeds gestorven te zijn, want dan gaat de heerlijkheid Stoetwegen over op haar nicht *Margareta van Suchtelen*, vrouw van *Hendrik Assuerus Wttewaal* [110]).

Vermeld kan nog worden, dat *Ferdinand van Hatting* en zijn vader *Pieter* voorkomen op de in noot 92 vermelde wapenkaart van Utrecht.

Het vierde, reeds eerder genoemde kind van het echtpaar *Hamel-Riccen* rheet *Catarina Aemilia Hamel* en is, zoals vermeld, 16 april 1666 in de Catharijnekerk te Utrecht gedoopt. Pas op haar 40ste jaar, op 26 februari 1705, huwt zij aan De Meern, na proclamatien te Amsterdam, Utrecht en Velsen, met *Jacob Brouwer* uit Amsterdam, weduwnaar van *Barbara de Harder* [112]).

105) zie noot 103.

106) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283a, folio 185, notariële acte van 7 augustus 1704. Uit deze plaats blijkt dat *Catharina Winckelmans* ook gehuwd geweest is met een *Godin*, want Ferdinand van *Hattingh* spreekt over „*Anthony Godin*, Heer van Cockengen en Spengen, zijns Heer Testateurs Broeder van S. moeder syde". (Zie ook acte van 17 september 1707, no. 283a folio 37—38vs). Zie verder noot 93. In het mutuele testament wijst *Mechtelt* Maria ***Hamel*** als erfgename aan haar zuster *Catharina* Aemilia *Hamel*.

107) In het testament van Mr. *Frederik Hamel* van 6 juli 1700 voor notaris Pieter Leechburch. (Zie noot 88).

108) zie noot 59.

109) zie de vindplaatsen van noot 86.

110) Rijksarchief te Utrecht, Rechterl. archief, inv. no. 18'72 en 1871 p. 233.

111) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283a, folio 121, acte van 12 juni 1710.

112) Huwelijken Gereformeerden Utrecht. In D.T.B. 538 van Amsterdam komt op folio 40 voor: „Syn op acte van de Petrus van Breen predikant tot Uytrecht jngetekent Jacob *Brouwer* wedr *barbara de harder* woont onder Velsz en *Catrina Amelia* ***hamel*** j.d. woont tot uytrecht. Acte verleent den 23-2-1705 om tot Uytrecht te trouwen. In een latere bijdrage over de staak van *Henrick Hamel* zal aangetoond worden dat *Jacob Brouwer* een zoon is van *Adriaan* Brouwer en ***Elisabeth Hamel*** en daardoor een volle neef van de bruid.

113) zie noot 88.

In 1700 benoemt Mr. *Frederik Hamel* zijn beide zusters (met uitsluiting van zijn broer *Johan)* tot universele erfgenamen [113]). Na zijn dood in 1719, treedt *Mechteld Maria* alleen op, omdat *Catarina Aemilia* dan vooroverleden huisvrouw van *Jacob Brouwer is* [114]). Haar overlijden moet dus vóór 1721 gezocht worden. In 1711 is zij nog in leven, want dan treedt zij met haar broers en zuster op in een Utrechtse notarisacte [115]). Zij blijkt dan de administratie van haar eigen goederen te bezitten. Op 12 oktober 1709 geeft zij — wonend te Amsterdam — haar man *Jacob Brouwer* volmacht om achterstallige pachten te innen te Klaaswaal, Cromstrijen en daaromtrent [116]). Op 10 november 1707 ligt *Jacob Brouwer* ziek te bed. Hij stelt dan zijn vrouw aan tot voogdesse over zijn onmondige kind of kinderen reeds geprocreëerd of nog te procreëren. *Johannes van Cuyck*, boekhouder te Amsterdam wordt dan administratieve voogd [117]). Deze formulering wijst er op, dat hij uit zijn eerste of tweede huwelijk kinderen gehad zal hebben. Bij de [behandeling van de staak van *Hendrik Hamel* en diens vrouw *Aeltgen Drijvers*, zal de naam *Brouwer* nog eens optreden, en een verklaring van de verwantschap gegeven worden. Volledigheidshalve zij vermeld, dat *Catharina Aemilia Hamel* reeds op 23 januari 1699 heeft getesteerd [118]).

114) Utrechtse notarisarchief, inv. no. 297 folio 209-212, acte van 28 mei 1721.

115) Acte van 16 september 1711, suppl. cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283al4, folio 73.

116) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283a, folio 53. Zij blijkt ook elders gegoed te zijn, want op 2 juni 1704 (Utrecht no. 2544 pag. 143) machtigt zij notaris Leechburch om te innen ..alle revenuen van renten, pachten, huyshueren. thienden, actien als andersints" zowel in Holland en Westfriesland als binnen de stad en de provincie Utrecht.

117) Suppl. Cat. van het archief der stad Utrecht, no. 283a, fol. 90.

118) Notarieel archief der gemeente Utrecht, notaris Leechburch.

KORTE MEDEDELINGEN,

Het geslacht Draeck uit Varik,

(LXXXV, kol. 278-285).

Aan de heer B. J. Buma te Wassenaar dank ik onderstaande aanvullingen, ontleend aan de Gelderse trouwaantekeningen, aanwezig op het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage:

kol. 278, IIa: *Cornelis Jansz. Draeck*, j.m., scholtus te Varick, ondertr. Heerewaarden 23 maart, trouwt aldaar 8 april 1672 *Maria Vernimmen*, j.d. Het betreft hier dus een eerste huwelijk van *Cornelis Jansz. Draeck* (IIa).

kol. 282, IIIa. Ophemert 30 aug. 1711 „is ons toegezonden attestatie van Varick om te proclameeren als ondertrouwt *Garit Draeck*, j.m. van Varick, en *Aeltje van der Hack* j.d. van Ophemert".

kol. 283, IIIa, 3: *Ercken Draeck*, j.d., geb. te Varick, tr. (ondertr. aldaar 18 juli en te Nijmegen 4 juli 1745) Nijmegen 23 juli 1745 *Antony Leempoel*, j.m., geb. aldaar, schout.

J. A. W. SWANE WZN.

De Hertoghe.

(LI, kol. 249-254.)

De in dit maandblad jrg. 1933, kol. 25 1, onder V genoemde George de *Hertoghe* is gedoopt te Orange (réf.) 8 juli 1625 (get. o.a. Olympe de Barry, dr. van de president van het parlement van Orange Jean de Barry).

Te Orange zijn ook de twee volgende kinderen uit het huwelijk van *Jan de Hertoghe van Orsmael* en *Josina de Bye* gedoopt (réf.):

Guillaume de Hertoghe, geb. 21 maart 162.1, ged. 11 april 1621 (get. o.a. Philips de Gruytere, heer van Dirksland).

Guillaumette de' Hertoghe, ged. 27 sept. 1623 (get. o.a. Guillaume Jean de Gruytere van Dirksland).

Men zie ook Jaarboek „Die Haghe" 1967, blz. 85-86.

DR. W. F. LEEMANS.

Genealogische notities bij een portret van Maria van Lelyveld (1725—1804).

(LXXXV, kol. 285-290).

Het bovengenoemde artikel van Mr. G. J. J. van Wimersma Greidanus geeft mij aanleiding tot de volgende opmerkingen:

Het portret, dat het [onderwerp van het artikel vormt, stelt een weduwe voor, wier echtgenoot in 1777 'overleed. Alleen daarom al kan het bezwaarlijk worden toegeschreven aan *Cornelis Troost*, die al in 1750 was overleden. Naar de stijl van het werk, de kleding en de leeftijd van de vrouw te (oor-delen is het portret ontstaan in de laatste decennium van de 18de eeuw, en het is nauwelijks aan te nemen, dat een kenner als Hofstede de Gnoot zich dat niet bewust zou zijn geweest. De opgave: *C(ornelis) T (roost)* wekt de suggestie, dat het portret met die initialen is gemerkt. Wanneer dat zo mocht zijn, is wellicht te denken aan een latere toevoeging. Ik 'geloof het schilderij te mogen beschouwen als een vroeg werk van de Rotterdamse portretschilder *Taco Scheltema* (1760—1837), van wie het Rott. Hist. Museum een tweetal pendants uit 1794 bezit, waarvan de vrouw, *Eva van der Geer*, frappante stylistische overeenkomst met het portret van *Maria van Lelyveld* bezit.

J. W. NIEMEIJER.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften+

G. Beterams, Inventaris van de gemeentearchieven van Brecht. Brussel, 1968.

Bij de „Gerechtelijke afdeling", sub 3: „Procesbundel" de namen: *Van Amstel, Braspenninck, Van Breughel, Bruynzeels, Ghijben, Van Immerseel, Keldermans, Van Lanschof, Nelemans, Van Piel, Van Rijckevorsel* en, *Van Spangen* en bij de afd. „Sterfhuizen: Staat en inventarissen" o.a. de namen *Huyben* en *Schinne*.

J. Buntinx, Inventaris, van het archief van de Raad van Vlaanderen, Brussel, 1968, dl. IV.

Dit deel bevat het vervolg van „Processen in eerste aanleg (1690—1795)" en „Fiscale processen (1481/1483—1793/1794)." Hierin de namen *Bollée* (23239), *Cabbiliau* (18949), *Della Faille* (19011; met bijlagen: talrijke tekeningen van grafzerken en kwartieren van *Della Faille en* aanverwante families), *Fierens* (19782), *Van der Meersch* (20740), *Van de Moortel (23157,* 23296), *Murray (23034,* 20545), *Van Pee* (Middelburg, Ned., 20808), *Plasschaert* (19891), De *Rouck* (2272), *Snouckaert* (22488), *De Souza* (23599), *Suys* (20274), *Tanghe* (22638), *Verberckmoes* (20312), *Van Waesberghe* (189165) en *Wittevronghel (22860).* Een persoonsregister op deze inventaris is nog niet verschenen.

J. v[on] Roy, Die Familie von Roy in Danzig und Preussen. Lüneburg enz., 1968, offsetdruk.

Tot dit geslacht behoort een kleine tak *Van Roy* te Amsterdam (18de/19de eeuw). Deze stamt af van *Jacob von Roy* (zn. van *Karl* en zijn 2de vrouw *Christine de Wahl),* geb. 1731, doopsgez. ged. Danzig 1753, overl. Haarlem 13 dec. 1807, tr. Amsterdam 1759 *Maria Haan.* Met allianties *Van Assen, Bouman, Bnouwer, Cornelissen, Oedekerk* en *Swartse.*

Deutsches Familienarchiv, Neustadt/Aisch, 1967. bd. 34/35.

Dit deel, getiteld: „*Siebold.* Beiträge zur Familiengeschichte", behandelt: „Die Würzburger *Siebold.* Eine Gelehrtenfamilie des 18. und 19. Jahrhunderts", in 1945 in mannelijke lijn uitgestorven. Auteur van de studie, die van vele illustraties w.o. portretten is voorzien, is H. Körner. 548 Bladzijden van dit werk bevatten uitvoerige biografieën van *Carl Caspar von Siebold, Christoph Siebold, Damian von Siebold* und Dr. *Josepha von Siebold* geb. *Henning,* Dr. *Charlotte Heidenreich gen. von Siebold,* geb. *Heiland, Carl von Siebold, Barthel von Siebold, Elias von Siebold, Eduard von Siebold, Carl Theodor von Siebold, Philipp Franz von Siebold* (=„Japanforscher"), *Alexander* Freiherr *von Siebold* en *Heinrich* Freiherr *von Siebold.* Hierna volgen: „Genealogie der Würzburger *Siebold* und ihrer Nachkommen" en „Ahnentafeln." Laatstgenoemde geven o.a. de 8 kwartieren van Dr. *Johann Georg Christoph Siebold* (1767-1798) en van zijn vrouw *Maria Apollonia Josepha Lotz* = ouders van Jhr. Dr. *Philipp Franz Balthasar von Siebold,* beroemd ethnograaf en ontdekkingsreiziger in Japan. Helaas heeft Schrijver het predikaat Jonkheer (Jonkvrouwe) tussen voor- en achternaam i.p.v. vóór de voornaam en vóór alle andere titels geplaatst.

Deutsches Familienarchiv, Neustadt/Aisch, 1968. bd. 37.

Hierin o.a. het artikel „Nachkommen des *Daniel von der Heydt* und seiner Frau *Bertha Wülfing*" van de hand van G. de Weerth met medew. van G. Schniewind. Tot de nakomelingen van genoemd echtpaar behoren o.m. *Selma von der Heydt* (1833-1885) tr. *Carel Willem Emile Catharinus* baron *de Geer* (**1820-1900)** (door de samenstelsters abusievelijk met het predikaat Jonkheer vermeld). Laatstgenoemde is zn. van Jhr. *J. F. A. de Geer van Oudegein* en Jkvr. *Regina Cath. Huyghens.* Wat de plaatsing van het predikaat Jonkheer betreft moge naar hetgeen daaromtrent bij het artikel *Von Siebold* in dl. 34/35 van het DFA is gezegd, worden verwezen. Bij de beide uit het huwelijk *De Geer-Von der Heydt* geboren 'dochters is ten onrechte het predikaat Jonkvrouwe weggelaten. Evenals bij *Von Sdebold* heeft men, bij *De Geer* geen kennis genomen van hetgeen „Ned. Adelsboek" over de behandelde personen mededeelt. Het in NAB 1961, blz. 170, sub XIII, 4 gepubliceerde kan met gegevens *Nillius* uit het artikel *Von der Heydt* worden aangevuld.

Handelingen van de Kon. Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen, dl. LXXI (1967).

A. Goetstouwers, De *Berthouts* en het Waverwoud. Schrijver spreekt het vermoeden uit, dat wellicht daar de bakermat van de *Berthouts* gezocht zal moeten worden. — C. de Clercq, De miniaturen van de XIVe-eeuwse *Anjou*-Bijbel, nu te Mechelen bewaard. Vestigt de aandacht op de miniaturen en op enkele vergelijkingspunten. Met afbn. De bijbel, afkomstig uit het Arras-college te Leuven, berust thans op het Grootseminarie in Mechelen. — I. Bakelants, De Mechelse glazeniers *Pluys* en hun atelier. Geeft een beschrijving van het leven van de glasschilder *Jean François Pluys* (1810-1873) en van de groei en ondergang van het door hem opgerichte atelier. Na zijn overlijden heeft zijn zoon *Leopold Pluys* (1844—1911?) — 4de kind uit het gezin van ***Jean Franpois*** en *Victorine* ***Josephine*** *Bertiaux* — het atelier overgenomen. Hij miste evenwel de gave het atelier uit te breiden en op hoger artistiek niveau te brengen, teerde op het verleden. Nog vóór zijn overlijden was het atelier opgeheven. Behalve een chronologisrh overzicht van leven en werken van vader en zoon *Pluys* behelst het artikel een overzicht in tabelvorm van de door het atelier uitgevoerde glas-in-lood-ramen etc. Hieruit blijkt, dat men ook Nederlandse opdrachten heeft gehad nl. voor de St.-Jozefkerk te Amersfoort/Hamersvelt en de E.P. Jezuietenkapel te Oosterhout. Dit werk is echter vernield.

De Middelaar tussen de genealogische navorsers, sept. 1968.

P. E. Claessens behandelt onder het hoofd „Familles d'artistes": ***François Duchastel,*** sa fille Marie, son gendre *Eglon* ***van der Neer,*** et leurs descendants (XVIIe—XIX **siècles) .**

Vlaamse Stam, jrg. IV 1968), afl. 3.

A. Maris, De Wase geslachten ***Vermarien, Marien, Verberckmoes,*** *Maris, Mares* ***en Mariman.*** Vestigt de aandacht op het artikel *„Maris* uit ***Marien"*** in Ned. Leeuw 1965 en 1967 van ons lid Mr. J. C. Maris van Sandelingenambacht en geeft in beknopte vorm aan, dat genoemde families takken zijn van het geslacht oer ***Marien genaamd van der Bercmoesf.*** — C. Roodenburg, Vlaamse emigratie naar Engeland. (Vervolg.) Noemt *Busken* (van Dover), *Buijs* (van Solingen in het Land van Berg), *Calf, Cambier, Bartholomeus Cornelissen* (van Vlissingen), ***Van den*** *Cornput* (van Breda), ***Van*** *Delft* (van Colchester), ***Van*** *Domselaer* („van bij Amersfoort"). — J. Grauwels, Limburgse soldaten. (Vervolg en slot.) Noemt ***Van Nerum, Rubens,*** *Schreurs,* ***Van Sichem en Tans.*** — A. van Marcke, Oadertrouw en huwelijken uit de trouwboek van de Gereformeerde Nederlandse Kerke binnen de stad Meenen in Vlaanderen 1.707-1727. Met de namen *Best* ('s-Hertogenbosch), *Cabeljau, Calone, Coenengracht* (Valkenburg), *Obijn* (Sluis), *Gilpaart* ('s-Gravenhage), *Herbrinck* (Nijmegen), *Hop* ('Nijmegen), *Matile* (Neuchâtel) x ***Van Bensum*** (Arnhem), *Nocker* (Maastricht).

Vlaamse Stam, jrg. IV (1968), afl. 4.

A. van Marcke, Ondertrouw en huwelijken uit de trouwboek van de Gereformeerde Nederlandse Kerke binnen de stad Meenen in Vlaanderen 1707-1727. (Vervolg en slot.) Heirin de namen ***Van Oldenzee*** ('s-Hertogenbosch), *Schothooft* (Amersfoort), ***Van Sittert*** (Bergen op Zoom), *Veen* (Amersfoort), ***Vredenburg*** (Utrecht), Van ***de Weg*** (Nijmegen), ***Van Woerde, Wolfesperger.*** — L. van Acker, De erfenis -van ***Isabetta van*** *Renterghem* te Brugge in 1779. Met genealogische gegevens ***Van*** *Renterghem.*

Hessische Familienkunde, bd. IX (1968), afl. 2.

B. Kratz, *Johann Philipp Sipman* (1666—1725), Gouverneur von Macassar. Na een inleiding volgen de 16 kwartieren (niet volledig) van de beide kinderen van de gouverneur t.w. 1. ***Philipp Angelus*** *Sipman,* ***geb.*** (volgens Weeskamerarch. van Leiden) op het eiland Haroco bij Amboina 22 mei 1701 of (volgens aantekening op 2 omstreeks 1750 vervaardigde olieverf-schilderijen) 4 mei 1702 en overl. Darmstadt 13 febr. 1751, en 2. ***Adrian*** *Sipman,* geb. Makassar 24 aug. 1715, overl. Langenschwalbach 2 juli 1739. *Johann Philipp* ***Sipman is*** getr. met ***Anna Maria van Heemskerk,*** overl. verm. nà 1719 in Makassar en vóór 30 juni 1725. Zij is dr. van *Maarten van* ***Heemskerk*** en *Hillegonda van Cranendonk.* Het artikel sluit met een overzicht van de levensloop van *Johann* ***Philipp*** *Sipman* en met een verkort overzicht van de rouwplechtigheid w.o. vermelding van enige personen uit de rouwstoet. Dr. B. Kratz was zo welwillend ons Genootschap een afschrift van de volledige lijst met namen der personen, die de begrafenisstoet volgden ter beschikking te stellen. Vier portretten zijn in het artikel afgebeeld. — E. Bartholomäus, *Emilia Philippina Melander* (1621—1651). — J. Pannekoek, Die Einwohner von Wettesingen. (Slot.) Met gegevens ***Pfankuch.***

Hessische Familienkunde, bd. IX (1968), afl. 3.

Bevat in hoofdzaak artikels over hugenoten (geslachten): 1. W. Beuleke, Die Hugenottenkolonie Wolfhagen-Leckringhausen. Na een 'algemene inleiding en een beknopte „Gründungsgeschichte" volgt de naamlijst van deze kolonie, die behalve de namen veelal de functies en beroepen, plaats van herkomst, huwelijk enz. noemt. Op de lijst de namen: ***Arnaud,*** *Bert, Borel, Cuchet dit Jouuencel, Faucher, Faure, Imbert, Picard, Quien, Roux, Tissot* en *Toussaint.* Na de naamlijst volgen nog: „Übersicht über den Personalbestand in der Gründungszeit," Die Vornamen der Siedler," „Das Durchschnittslebensalter," „Ihreszeiten und Sterblichkeit," „Berufliche Gliederung," „Die Heimatzugehörigkeit der Hugenotten"; 2. W. Seibert, Zu Herkunft der ersten Einwanderer der Hugenotten-Kolonien Schwabendorf und Hertinghausen. Noemt *Beck, Chabrier, Grisail* en *Sechehaye;* **3.** H. W. Wagner, Auswärtige im französischen Kirchenbuch der Hugenotten-Kolonie Mariendorf 1709-1750. De aantekeningen van 1686—sept. 1709 in de kerkelijke registers van de Franse kolonie in Mariendorf (Kr, Hofgeismar) zijn helaas verloren. Schrijver beoogt met het samenstellen van de onderhavige lijst te komen tot een reconstructie van het verloren geraakte kerkelijke register van 1686-1709. Met de namen *Challiol, Guiot, Julien,* ***Ougier,*** ***Du Puy,*** *Renaud,* ***De*** *Rochemont,* ***Vaudré*** e.a.

Quellen und Forschungen zur ostfriesischen Familien- und Wappenkunde, jrg. XVII (1968), afl. 6/7.

De rubriek „Zufallsfunde" geeft enige notities uit het begrafenisregister van Werdum, trouwregister van Larrelt en von Logumer-Vorwerk. Hierin gegevens ***Brandwijk*** uit Holland, De *Groot* uit Termuaten, *Hekmann* uit Scheemda, *Kooyman vit* Amsterdam en *De Wit* uit Zwartsluis.

Saarländische Familienkunde, jrg. I (1968), afl. 1.

G. Müller, Mittel- und Oberbexbach. überlebende und erste Bewohner nach dem Dreissigjährigen Kriege. Noemt o.a. *Schmelzer*.

Saarländische Familienkunde, jrg. 1 (1968), afl. 3.

H. Greuling, Wer forscht wo? Is een lexicografische lijst van de actieve genealogische onderzoekers, voor zover aangesloten bij de „Arbeitsgemeinschaft f. Saarländische Familienkunde." Bij elke persoon is het gebied/stad aangegeven, waar de genealogische belangstelling naar uitgaat en waarover genealogisohe gegevens worden gewenst en verstrekt. Op deze wijze wordt men ingelicht, tot wie men zich in voorkomend geval het beste kan wenden. — F. Kirchner, Zur Bevölkerungsgeschichte von Hirzweiler. Akten dér Waisenschreiberei Ottweiler als genealogische Quelle. Met gegevens *Brill*.

Archiv für Sippenforschung, jrg. XXXIII (1967), nr. 28.

F. Ebrard, Das Flüchtlingsschicksal der Hugenotten in der Sicht unserer Zeit. — A. H. Kuby, Die französisch reformierte Gemeinde zu Zweibrücken. In het lidmatenregister van 21 jan. 1727 o.m. de namen *Braconnier, Julien.* — H. Cellarius, Einführung in, Wege und Probleme der Hugenottenforschung. (Ein Versuch.) (Wordt vervolgd.) Geeft een overzicht van werken, artikels, archieven, bibliotheken enz., die voor onderzoek naar refugiés in aanmerking kunnen komen te worden geraadpleegd. De indeling is als volgt: A. Forschung, 1. Bibliographie, 11, Forschungsstätten, 111, Organisationen, IV. Zeitschriften; B. Länder, I. Allgemein, 11. Europa, III. Amerika, IV. Afrika; C. Probleme, 1, Etymologie und Begriffsbestimmung, II. Hugenotten und Wirtschaft, III. Hugenotten und Kultur, IV. Hugenotten und Politik, V. Hugenotten und Gesellschaft, VI. Hugenotten und Genealogie. — K. E. Schultze, Die Vorläufer der Hamburger Hugenotten. Bausteine zu einer wahren Geschichte der Hamburger Französisoh-reformierten Gemeinde. Op de lijst „Atteste 1622—1657" o.a. *Berting, Boucher, Van Neuville* en *D'Orville;* op de lijst „Väter (Müter) 1622-1671": *Beliarf, Du Hamel, Perin, Pollet, Du Pré;* op de lijst „Paten 1622-1671" o.a. *Boursse, Marion, Orange;* op de lijst „Neumitglieder 1657-1671" o.a. *Carmichel, Carré, Hubrechf: op* de lijst „Neue französische Väter 1672—1686" o.a. *Jolly, Lucas, Thibauf;* op de lijst „Paten 1672—1686" o.a. *De Bordes, Godin, Malapert, De Marees, Le Sage, Sechehaye.* — W. Beukele, Eine lebhaft sprudelnde Fehlerquelle der Hugenottenforschung. Von der Gleichsetzung urkundlioher Heimatbelege mit den althergebrachten Landschaftsbezeiahnungen und den heutigen Ortsnamen.

Archivfür Sippenforschun g, jrg. XXXIV (1968), nr. 29.

H. v [on] Bötticher. Die Vorfahren der Halberstädter Stiftkanzlers Dr. *Pefrus (von) Bötticher* und der *Margaretha Ernsf. Met* wapenafb. — L. Schieble, Bevölkerungsabgänge in fürstlich fürstenbergischen und benachbarten Orten 1720—1806. (Vervolg.) Noemt o.m. *Eisele, Haag* en *Morailler.* — Nachruf *Hans-Friedrich v. Ehrenkrook † 1* Febr. 1968.

Jahrbuch des Heimatvereins der Grafschaft Bentheim, 1968.

H. Götker, Haus Welbergen. Geschichte und kulturelle Bedeutung um die Wende des 18. Jahrhunderts. Met afbn. In 1929 heeft *Jan Jordaan* Welbergen gekocht, dat thans een stichting: *Berfa van Heek-Jordaan*-Stichting is. — H. Hagels, Die Gemälde der niederländischen Maler *Jacob van Ruisdael* und *Nicolaas van Berchem* vom Schloss Bentheim im Verhältnis zur Natur des Bentheimer Landes. Met afbn. — R, D. Kamp, *Jacob van Ruisdael, Nicolaes Berchem* und Schloss Bentheim. Ein kunshistorischer Beitrag über zwei holländische Landschaftsmaler des 17. Jahrhunderts, Met afbn. — H. Holtmeier, Apotheker und Apotheken in Bentheim im 17. und 18. Jshrhundert. In 1654 was *Wilhelm Heessens,* die in 2de huwelijk met een predikantsdochter uit Ootmarsum nl. met *Magdalene Homoet* was getrouwd, 'aldaar apotheker. Nadien is deze apotheek in bezit gekomen van *Bernhard Drees* († 1744), die met een dochter van apotheker *Heessens* was getrouwd. *Bernhard Drees* wordt in de apotheek door zijn neef *Bernhard Samuel Drees* opgevolgd. — W. Tenfelde, Grafschafter Söhne auf der Lateinschule in Linge'n. De 'gegevens voor dit artikel zijn aan „Catalogus Discipulorum scholae Lingensis" ontleend. Onder de leerlingen treft men de namen *Averes, Dankelmann, Hugenholtz, Lubeley, Metelerkamp, Miquel, Palfhe* en *Zwitsers* aan, — H. Voort, Drie gräflich bentheimschen Bergmeister. Ein Beitrag zur Geschichte des Sandsteinbruchs in der Grafschaft Bentheim. — W. Friedrich, 100 Jahre reformierte Kirche in Georgsdorf. Zwei Könige unterstützten die Moorsiedler. Van de 18 predikanten, die tot heden in deze gemeente hebben gestaan zijn thans nog 5 in leven. Opvallend is, dat 11 geestelijken uit Oost-Friesland zijn gekomen. Onder de predikanten de namen *Houtrouw, Huizinga, Ifes, Leemhuis* en *Wiarda.* — G. Bramer, Das Vossche Haus in Gildehaus. Met afbn. Behelst de geschiede& van het ± 1750 verbouwde huis. Aan de hand van „Häuserlisten" en „Schatzungsregister" zijn volgende bewoners c.q. eigenaren vast te stellen: *Lübbert Hagen,* overl. 1721, zijn zoon *Johann Heinrich Hagen* nà 1721. Dr. *Sylvesfer Diefrich Hanau* 1779, in 1749 getrouwd met *Margarefe Hagen* (kleindr. van *Liibberf* voornoemd), *Alexander Jackson* 1804 en 1807, J. *B. Krabbe* 1850 en *H. Vos 1936.* Met genealogische tabellen *Hagen* (*Lambert Hagen,* ged. 1701 als zn. van *Lübberf* en *Chrisfine fer Horst,* was pred. te Hengelo 1726-1758 en getr. met *Anna Sophia Werning*), *Hanau, Jackson* (*Alexander Jackson,* kapt. Ned. dienst, tr. 1797 *Margaretha Sybilla Sloet* (tak Everlo), *Krabbe* en *Vos.* Schrijver eindigt zijn publicatie *met* de woorden: „Lasst uns diesen gesamten Komplex genau so, wie er uns seit mindestens 1750 von unseren Vorfahren überliefert wurde, erhalten!" — A. P. Kreggemeyer, Volk van de Moderspråke. In memoriam *Willem Dingeldein* un *Jan Jans.* Met portretten en afb. van Singraven.

THA. J. VAN ALFF

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Van Bodegom, door Mr. G. van Niekerken. — De nazaten van Mr. Gerrit Hamel, door J. L. Hamel (vervolg). — Korte mededelingen: Het geslacht Draeck uit Varick; De Hertoghe; Genealogische notities bij een portret van Maria van Lelyveld (1725—1804). — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

BESCHERMHEER Z.K.H. DE PRINS DER NEDERLANDEN

Dit blad verschijnt maandelijks en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.

Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het M a a n d b l a d, gelieve men te richten tot de Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, *„Nijenstede", Backershaegen*laan 70, Wassenaar.

De jaarlijkse contributie (abonnement) ad **ƒ 25,—** gelieve men steeds vóór 1 februari te voldoen door storting op postrekening no. 20910 ten name van de penningmeester van het Genootschap te 's-Gravenhage.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot de Secretaris Dipl. Ing. A. Corts, ***Louise de Colignylaan 18, Oegstgeest.***

Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie), zomede opgaven van adresverandering, te richten aan het Bureau van het Genootschap, ***Bleyenburg 5, 's-Gravenhage.***

Betalingen aan de Bibliotheek dienen te geschieden op postrekening no. 4870'73, ten name van de Bibliotheek van het Genootschap te 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of de inhoud der ondertekende stukken.

No. 12 **LXXXVe Jaargang** **december 1968**

BESTUURSBERICHTEN.

Graaf Thierry de Limburg Stirum †

Op 13 december j.l. overleed onverwacht in de ouderdom van 63 jaar te Huldenberg, België, graaf Thierry de Limburg Stirum, sedert ruim 30 jaar lid van het Genootschap.

Niet alleen in België doch ook in talrijke andere landen had hij 'vele vrienden, met wie hij een nauw contact onderhield over genealogische en ikonografische onderwerpen.

De bibliotheek, handschriftencollecties en wapenboeken in zijn fraaie kasteel Huldenberg zijn ver over de Belgische grenzen beroemd. Met de meeste hulpvaardigheid gaf hij anderen daaruit inlichtingen.

Sedert jaren hield hij zich bezig met de voorbereiding van een uitgave van portretten van ridders van het Gulden Vlies, van welke hoge orde hij zelf deel uitmaakte. Indrukwekkend was de documentatie, die hij uit vele particuliere collecties en musea in de gehele wereld had verzameld. Geregeld was hij daarover in correspondentie met het Iconographisch Bureau te 's-Gravenhage, dat ook belangrijke aanwijzingen aan hem dankt over Nederlandse portretten in Belgisch bezit.

Met veel belangstelling volgde hij het tot stand komen van het standaardwerk „De Graven van Limburg Stirum", waarvan onder supervisie van zijn Nederlandse neef W. J. H. graaf van Limburg Stirum nu reeds aaht delen zijn verschenen.

In zijn land was hij een zeer bekende persoonlijkheid: lid van de Conseil Héraldique, een aantal jaren president van de Office Généalogique et Héraldique de Belgique en tevens burgemeester van zijn woonplaats Huldenberg naast talrijke andere functies. Bij de internationale genealogische en heraldische congressen was Comte Thierry de Limbourg, zoals hij in België werd 'genoemd, een der centrale figuren.

Hij en de zijnen kwamen in het licht der publiciteit, toen in 1957 zijn oudste zoon een dochter van de Graaf van Parijs huwde. In dat jaar heeft het maandblad „Gens Nostra" met zijn medewerking het november-nummer aan de Limburg Stirum's gewijd.

Deze Belgische Stirum was allerminst van Nederland vervreemd, al was zijn tak reeds 150 jaar in België gevestigd. Zijn Nederlandse vrienden zullen hem niet vergeten.

C. C. VAN VALKENBURG.

De nakomelingen van Johan van Oldenbarnevelt,

door D. VAM DUIJN.

EERSTE GENERATIE.

Mr. *Johan van Oldenbarnevelt,* ridder, heer van Gunterstein 1611, Backum en (sedert 1600) Berkel en Rodenrijs, geb. Amersfoort 14 september 1547, pensionaris van Rotterdam 1576—'86, raad en advocaat van den Lande en bewaarder van het Grootzegel en de Charters van Holland en West-Friesland sedert 1586, hoogheemraad van Delfland 1595, tot ridder verheven door de Koning van Engeland, † (#onthoofd) 's-Gravenhage 13 mei 1619, tr. najaar 1575 *Maria van Utrecht,* geb. omstreeks 1552, † Amersfoort 19 maart 1629, bij resolutie van het Hof van Holland d.d. 14 november 1575 gelegitimeerde 'dochter van *Adriaen Willemsz. Plas* en *Magdalena Jansdr. van Utrecht.*

De kinderen uit dit huwelijk volgen generatie **11.**

TWEEDE GENERATIE.

II.

(kinderen van Mr. Johan van Oldenbarnevelt, ridder, en Maria van Utrecht; gen, 1.).

1. *Jan van Oldenbarnevelt,* ged. Delft 11 febr. 1577, † te Rotterdam, begr. Delft in mei 1584.

2. *Geertruyd van Oldenbarnevelt,* † 25 juni 1601, tr. 23 sept. 1597 *Reinout van Brederode* des Zweedsen Rijksbaron *van Wesenberg,* heer van Veenhuizen, Spanbroek Oosthuizen, Etershem, Hobreede en Kwadijck, geb. in 1567, president van de Hoge Raad van Holland en Zeeland sedert 1602, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland 1603—'19 en sedert 1632, gezant naar Rusland en Zweden 1615—'16, verheven tot Friherre *till Wesenberg* door de Koning van Zweden 12 juni 1616, † 's-Gravenhage 7 januari 1633, begr. te Veenhuizen, zn, van *Lancelot* en *Adriana van Treslong,* vrouwe van Veenhuizen; hij hertr. te Rijswijk (Z.H.) (ondertr. 's-Gravenhage 16 aug.) 1603 *Maria van der Duyn;* hij hertr. daarna (ondertr. 's-Gravenhage 6 mei 1612) *Anna van Lynden,* vrouwe van de Musschenberg, kanonikes van het Stift Rijnsburg, weduwe van *Pieter van Berchem,* en hertr. ten slotte 's-Gravenhage 29 mei 1630 *Petronella de Hinojosa.*

Hun kinderen volgengeneratie 111 **1.**

3. *Maria van Oldenbarnevelt,* begr. 's-Gravenhage (Grote K.) 23 febr. 1,657, tr. 's-Gravenhage (Grote K.) 4 febr. 1603 Mr. *Cornelis van der Mijle,* ridder, heer van de Mijle, Dubbeldam, Backum, Alblas, Bleskensgraaf en St. Anthonispolder, geb. 's-Gravenhage in 1578, raad van Prins Maurits 1603, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland 1613, gecommitteerde in de Raad van State 1614, gecommitteerde ter Staten van Holland en West-Friesland, gecommitteerde ter Generaliteits-Rekenkamer, ambassadeur te Venetië en te Parijs, hoogheemraad van Schieland, curator der Leidse Hogeschool 1603—'19 en sedert 1640, verheven tot ridder door de Koning van Frankrijk 1609, † 21 nov., begr. 's-Gravenhage (Hofkapel) 25 nov. 1642, zn. van 'Mr. *Adriaen,* heer van Bleskensgraaf en Dubbeldam, en *Magdalena van Egmond van de Nyenburg.*

Hun kinderen volgen generatie 111 **2.**

4. *Reinier van Oldenbarnevelf,* ridder, heer van Groenevelt en den Tempel 1592, geb. omstr, 1583, houtvester van Holland en West-Friesland, boogheemraad van Delfland, uit zijn ambten ontzet in 1619, verheven tot ridder door de Koning van Engeland in 1603 en door de Koning van Frankrijk 7 mei 1608, verschafte in 1623 geld aan zijn broeder Willem tot het uitvoeren van diens aanslag op Prins Maurits, tijdens zijn vlucht aangehouden op Vlieland, † (onthoofd) 's-Gravenhage 29 maart 1623, tr, Delft 20 juli 1608 *Anna Weytsen,* vrouwe van Brandwijk en Gybeland, † in 1647, begr. te Amersfoort, dr. van *Jacob,* heer van Brandwijk en Gybeland, en *Francisca van, Steelant;* zij hertr. (R.K.) Loosduinen 10 september 1625 Dr. *Jacob Westerbaen,* ridder van St. Michiel, med. doctor, en dichter, eigenaar van het landgoed Ockenburg bij Kijkduin.

Hun kinderen volgen generatie 111 3.

5. *Willem van Oldenbarnevelt,* ridder, heer van Stoutenburg en Stormpolder 1592—1623, ged. 's-Gravenhage (Hofkapel) 13 nov, 1590, edelman van Koning Hendrik IV van Frankrijk 1609, ritmeester in Statendienst, gouverneur van Bergen op Zoom 1617, uit zijn ambten 'ontslagen in 1619; verheven tot ridder door de Koning van Engeland 17 mei 1611, beraamde een mislukte aanslag op Prins Maurits 1623, vluchtte daarna naar Brussel, † (kinderloos) Brussel in 1634, tr. kasteel Souburg in mei 1616 *Walburg van Marnix,* vrouwe van Mont St. Aldegonde 1610 en Souburg 1618—'38, † in april 1693, dr. van *Jacob,* heer van Mont St. Aldegonde en Souburg, en *Veronica van der Lippe gend. Hoen;* zij hertr. Rijswijk (Z.H.) 19 september 1638 *Willem van Dorth,* heer van Pesch, Horst en Oolde, kap. der inf. in Statendienst, lid der Ridderschap van Zutphen.

DERDE GENERATIE.

111 **1.**

(kinderen van Geertruyd van Oldenbarnevelt en Reinout van Brederode des Zweedsen Rijksbaron van Wesenberg; gen. 11, 2).

1. *Elisabeth Adriana van Brederode* des Zweedsen Rijksbarones *van Wesenberg,* vrouwe van Veenhuizen 1633 en Maasland en Maassluis 1670, † in maart 1677.

2. *Deliana van Brederode* des Zweedsen Rijksbarones *van Wesenberg,* vrouwe van Gunsterstein 1625 en Stoutenburg, † 'tussen 30 juni 1625 en 2 juni 1632 (waarschijnlijk begraven te 's-Gravenhage 11 jan. 1631), tr. (ondertr. 's-Gravenhage 14 okt. 1618) *Theophilus van Cats,* heer van Cats, Maelstede, Simonspolder, Ruyven, Heilo, Oesdom en ter Coulster, hoogheemraad van Schieland, † 's-Gravenhage 1 juli 1655, zn. van *Willem,* heer van Cats, Capelle en Biezelinge, en *Catharina Sandelijn van Herenthout;* hij hertr. 's-Gravenhage (Grote K.) 6 juni 1632 *Maria de Bye.*

Hun kinderen volgen generatie IV **1.**

111 **2.**

(<kinderen van Maria van Oldenbarnevelt en Cornelis van der Mijle, ridder; gen. 11, 3).

1. *Adriaen van der Mijle,* heer van de Mijle, Backum, Dubbeldam, Alblas, Bleskensgraaf en Sint Anthonispolder, kapitein der inf. 1629 en kolonel van het Noord-Hollandse Regiment 1654 in Statendienst, gouverneur van Willemstad, hoogheemraad van Delfland, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland, † 29 april 1664, tr. le Wassenaar 3 juli 1634 *Agatha van Raephorst,* dr. van *Hendrik,* heer van Raephorst en *Cornelia van den Eynde;* tr. 2e (ondertr. 's-Gravenhage 25 nov.) 9 december 1646 *Petronella van Wassenaer,* vrouwe van Andelst 1662—'93 en Marquette sinds 1.665, † Rijswijk (Z.H.) (impost begr. betaald 's-Gravenhage 16 febr.) 1702, dr. van *Johan,* heer van Duivenvoorde, 't Woud, Starrenbung, Veur en Voorschoten, en *Clara de Hinoiosa.*

Het kind uit zijn eerste huwelijk volgt generatie IV **2.**

De kinderen uit zijn tweede huwelijk volgen generatie IV **3.**

2. *Johan van der Mijle,* † te Brussel, begr. 's-Gravenhage (Grote K.) 1 mei 11633.

3. *Magdalena van der Mijle,* † vóór 20 juli 1655 (waarschijnlijk † 's-Gravenhage in januari 1649), tr. 's-Gravenhage (Walenk.) 31 maart 1633 *Charles de Rechignevoisin,* seigneur des Loges, kolonel in Statendienst, † in 1649, zn. van *Charles* en *Marie Bruneau.*

Hun kinderen volgengeneratie IV **4.**

4. *Geertruyd van der Mijle,* † vóór 20 juli 1655.

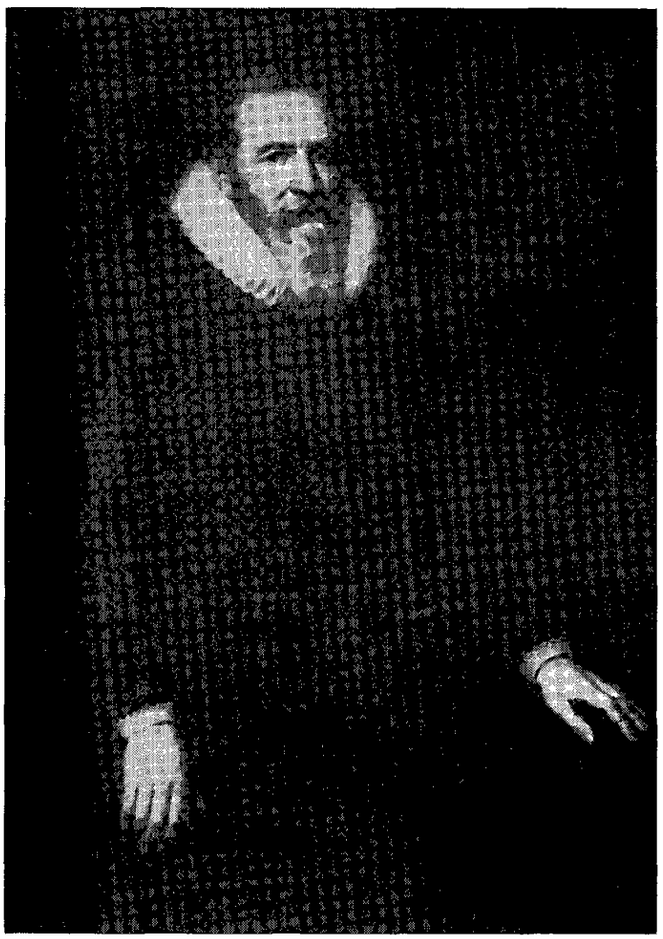

Mr. JOHAN VAN OLDENBARNEVELT, ridder
(1547-1619).
Paneel door Michiel van Mierevelt 1616.
Huidige verblijfplaats onbekend.

MARIA VAN UTRECHT
(† 1575),
echtgenote van Mr. *Johan van Oldenbarnevelt,* ridder.
Paneel door Paulus Moreelse 1615.
Rijksmuseum te Amsterdam.

5. *Arent van der Mijle,* heer in Alblas, geb. in 1613, litt. stud. te Leiden 1626, daarna officier in Statendienst, † vóór 1640.

6. *Cornelia van der Mijle,* † jong.

111 3,

(kinderen van Reinier van Oldenbarnevelt, ridder, en Anna Weytsen: gen. 11, 4).

1. *Jacoba Francina van Oldenbarnevelt,* vrouwe van den Tempel 1633, Berkel en Rodenrijs, geb. In 1610, † vóór 7 april 1645, tr. (R.K.) Loosduinen 8 febr. 1628 *Adriaen van Naeltwijck,* heer van den Tempel 1659, Berkel en Rodenrijs 11644, ged. 's-Gravenhage (R.K. Kerk Oude Molstraat) 16 dec. 1605, drost van stad en graafschap Leerdam, erfmaarschalk van Holland, † Leerdam tussen 8 en 27 april 1660, zn. van *Johan* en *Anna van Culemborch.*

Hun kinderenvolgen generatie IV 5.

2. *Johan van Oldenbarnevelt,* heer van Berkel en Rodenrijs, † in 1633.

3. *Jacob van Oldenbarnevelt,* † jong.

VIERDE GENERATIE,

IV 1,

(kinderen van Deliana van Brederode des Zweedsen Rijksbarones van Wesenberg en Theophilus van Cats: gen. III 1,2).

1. *Willem van Cats,* heer van Gunterstein 1635, † in 1636.

2. *Catharina van Cats,* vrouwe van Gunsterstein 1636 en Spanbroek, † kinderloos in 1649, tr. 's-Gravenhage 25 mei 1642 *Albert van Raephorst,* geb. in 1611, gecommitteerde ter Admiraliteit te Amsterdam 1645, † in 1648, zn. van *Hendrik,* 'heer van Raephorst, en *Cornelia van den Eynde.*

3. *Geertruyd van Cats,* † ongehuwd.

4. *Anna van Cats,* vrouwe van Gunterstein 1649—'53, ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 20 april 1625, † aldaar 5 februari 1657, tr. 's-Gravenhage 19 nov. 1647 *Pieter van Wassenaer,* heer van Starrenburg, Ruyven en Spanbroek, geb. in 1616, kolonel der Hollandse Gardes, gouverneur van Willemstad, hoogheemraad van Delfland 1655, commandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht, † Leiden 25 sept. 1669, zn. van *Johan,* heer van Duivenvoorde, 't Woud, Starrenburg, Veur en Voorschoten, en *Clara de Hinojosa;* hij hertr. (ondertr. 's-Gravenhage 11 september 1661) *Anna van Aerssen.*

Hun kinderenvolgen generatie V **1** .

IV 2.

(kind van Adriaen van der Mijle en Agatha van Raephorst; gen. 111 2, 1).

Maria Cornelia van der Mijle, vrouwe van Raephorst sedert 1650 en Haemstede 1678—'79, ged. Willemstad 28 november 1635, † 24 juni 1703, tr. 's-Gravenhage (Grote K.) 12 januari 1656 *Philips Jacob* des H.R. Rijksbaron *van den Boetzelaer,* heer van Asperen, Hoog- en Aartswoud, geb. 's-Gravenhage 5 augustus, ged. aldaar (Kloosterk.) 11 augustus 1634, gecommitteerde ter Admiraliteit te Amsterdam 1660, president van de Ridderschap van Holland en West-Friesland, lid van het College van Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, hoogheemraad van Delfland, † 's-Gravenhage 24 maart 1688, zn. van des H.R. Rijksbaron *Phitips Jacob,* heer van Asperen, en *Anna van der Noot,* vrouwe van Hoog- en Aartswoud.

Hun kinderen volgen generatie V 2,

IV 3.

(kinderen van Adriaen van der Mijle en Petronella van Wassenaer; gen. 111 2, 1).

1. *Cornelis van der Mijle,* ged. 's-#Gravenhage (Grote K.) 15 sept. 1649, † vóór 29 april 1664.

2. *Jan van der Mijle,* heer van de Mijle, Backum, Dubbeldam, Abblas, Bleskensgraaf en St. Anthonispolder 1664, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 18 aug. 1651, † (gedood in een duel door Wilhelm Albrecht graaf van Dohna) in oktober of november 1671.

3. *Clara Elisabeth van der Mijle,* ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 11 sept. 1652, † (impost begr. (betaald 's-Gravenhage 3 mei) 1709, tr. 's-Gravenhage (op het Oude Hof) 9 maart 1676 *Frederik Hendrik van Reede,* heer van Schonauwen en de Lier, luit.-kolonel der infanterie in Statendienst, geëligeerde raad der Staten van Utrecht, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland, † 's-Gravenhage 23 aug. 1715, zn. van *Johan,* (Engels) Baron *Reede,* heer van Renswoude en Emmickhuysen, en *Jacoba van Eede,*

Hun kinderen volgen generatie V3.

4. *Maria Agatha van der Mijle,* vrouwe van de Mijle, Bleskensgraaf, Alblas en (sedert 1702) Marquette, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 26 maart 1655, † (impost begr. betaald 's-Gravenhage 10 aug.) 1712.

5. *Anna Magdalena van der Mijle,* ged, 's-Gravenhage (Kloosterk.) 13 juli 1657, begr. aldaar (Grote K.) 28 oktober 1689.

IV 4,

(kinderen van Magdalena van der Mijle en Charles de Rechignevoisin; gen. 111 2, 3).

1. *Amélie de Rechignevoisin,* ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 19 april 1635, † jong.

2. *Charles de Rechignevoisin,* ged, 's-Gravenhage (Walenk.) 20 juli 1636, † jong.

3. *Amelia de Rechignevoisin des Loges,* ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 24 aug. 1638, † tussen 3 juli 1662 en 27 juni 1665.

4. *Marie de Rechignevoisin des Loges,* vrouwe van den Dam 1675 (verkocht 1701), ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 8 dec. 1639, † 22 aug. 1720, tr. 's-Gravenhage 22 januari 1660 *Philips van Goltstein,* heer van Doorn 1644 (verkocht 1649) en den Dam 1646, geb. Eefde, huize den Dam, 12 sept. 1630, lid der Ridderschap van Zutphen 1660, extraordinanis gecommitteerde ter Staten-Generaal 1666, rekenmr. van Gelre en Zutphen 1667, gecommitteerde ter Generaliteits-Rekenkamer 1672, † 4 november 1,675, zn. van *Reinier,* heer van Doorn, en *Geertruid van der Capellen,* vrouwe van den Dam.

Hun kinderen volgen generatie **V 4.**

5. *Henry de Rechignevoisin des Loges,* seigneur des Loges, ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 3 januari 1641, ritmeester in Statendienst, † (gesneuveld) bij Lowestoft 13 juni 1665.

IV 5,

(#kinderen van Jacoba Francina van Oldenbarnevelt en Adriaen van Naeltwijck; gen. 111 3, 1).

1. *Anna Maria van Naeltwijck,* vrouwe van Berkel en Rodenrijs, gad. (R.K.) 's-Gravenhage 30 maart 1629, † 3 januari 1,665, tr. le *Hendrik Losecaef,* drost van Heukelom, † vóór 21 januari 1658; tr. 2e (ondertr. Giethoorn 6 november 1659) *Boudewijn van Renoy,* vaandrig in Statendienst, † vóór 14 november 1662, zn. van *Boudewijn* en *Machfelt Sloet,* en weduwnaar van *Johanna Coops.*

Het kind uit haar eerste huwelijk volgt generatie **V 5.**

Het kind uit haar tweede huwelijk volgt generatie **V** 6.

2. *Johan van Naelfwijck,* heer van Berkel, Rodenrijs, Brandwijk, Gybeland en (sedert 1645) den Tempel en in Grijsoord, † tussen 27 juni 1658 en 30 januari 1660.

3. *Reinier van Naeltwijck,* heer van den Tempel, erfmaarschalk van Holland, † 12 januari 1663, tr. (ondertr. 's-Gravenhage 18 juli 1660) *Maria Doublet,* ged. 's-Gravenhage 17 september 1636, † Berlijn tussen 1681 en 1687, dr. van *Pieter* en *Jacoba Spronssen;* zij hertr. *Hans Craft* Freiherr *von Milendonck,* Herr auf Pley.

Hun kind volgt generatie **V 7.**

4. *Adriana Catharina van Naeltwijck,* vrouwe van den Tempel en in Grijsoord, erfde in 1670 het landgoed Ockenburg, tr. le (ondertr. Gorinchem 25 juni 1656) *Johannes Theodorus van Dam,* heer van Moriansart, † tussen 27 april 1660 en 1 juli 1664 (waarschijnlijk begr. te Gorinchem 18 okt. 1663), zn. van *Johan* en *Maria van Paffenrode;* tr. 2e 's-Gravenhage (ten stadhuize) 15 oktober 1666 *Jacques de Ferrand,* seigneur du Thil, ritmeester in Statendienst, † 2 juni 1674, weduwnaar van .... *de Bonnefoy;* tr. 3e (ondertr. 's-Gravenhage 7 aug. 1678) *Joachim Louwyck,* ged. 's-Gravenhage 3 maant 1638, zn. van *Philip* en *Maria Houckgeest.*

De kinderen uit haar eerste huwelijk volgen generatie **V 8.**

De kinderen uit haar tweede huwelijk volgen generatie **V 9.**

VIJFDE GENERATIE+

v 1.

(kinderen **van** Anna van Cats en Pieter van Wassenaer; gen, IV 1, 4).

1. *Jan Theophilus Pieter van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 29 maart 1648, † jong.

2, *Willem van Wassenaer,* heer van Starnenburg, Ruyven, Maasland en Maassluis, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 6 juni 1649, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland, bewaarder van het Grootzegel, stadhouder van de Lenen van Holland en West-Friesland, voorzitter van het College van Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, ambassadeur te Parijs, hoogheemraad van Schieland, curator der Leidse Hogeschool, † 's-Gravenhage 6 aug. 1723, tr. Voorsohoten 2 mei 1668 *Josina van der Does,* geb. Noordwijk 26 aug., ged. aldaar 30 aug. 1648, † 21 oktober 1677, dr. van *Wigbold,* heer van de beide Noordwijken, en *Anna van den Kerchove gezegd Polyander.*

Hun kinderen volgen generatie **VI 1.**

3. *Pieter van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 12 juli 1650, † jong.

4. *Arent van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 20 aug. 1651, † jong.

5. *Theophilus van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 24 aug. 1653, † in Portugal.

6. *Achilles Bernhard van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 5 aug. 1654, † jong.

7. *George van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage (Walen-' k.) 17 febr. 1656, † jong.

v 2.

(kinderen van Maria Cornelia van der Mijle en Philips Jacob des H.R. Rijksbaron van den Boetzelaer; gen. IV 2).

1. *Philips Jacob* des H.R. Rijksbaron *van den Boetzelaer,* geb. 9 sept., ged. Wassenaar 10 sept. 1656, gecommitteerde ter Admiraliteit te Amsterdam 1678, † 16 maart 1686, tr. Rijswijk (Z.H.) 8 nov. 1678 *Jacoba Margarefha van Hardenbroek,* ged. (als „*Jacomyna Margriet*") Arnhem 19 november 1646, † 9 sept. 1709, dr. van *Gijsbert* heer van Heerjansdam, en *Jacoba van Reede* (of the Barons *Reede*); *zij* hertr. Utrecht 22 febr. 1691 *Wilt van Broeckhuysen,* heer van de Lathmer en Wilp, lid der Ridderschap van de Veluwe, ambtsjonker van Voorst, gecommitteerde ter Staten-Generaal.

Hun 'kind volgt generatie **VI 2.**

2. *Agatha Petronella* des H.R. Rijksbarones *van den Boefzelaer,* ged. Wassenaar 10 februari 1658, † 16 juni 1721.

3. *Anna Adriana* des H.R. Rijksbarones *van den Boetzelaer,* ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 18 juli 1659, † 6 nov. 1659.

4. *Anna Magdalena* des H.R. Rijksbarones *van den Boetzelaer,* vrouwe van Asperen en half-Raephorst, geb. 11 november 1661, † 12 juli 1721.

5. *Maria Cornelia* des H.R. Rijksbarones *van den Boetzelaer,* vrouwe van half-Raephorst, Hoog- en Aartswoud, ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 16 'dec. 1663, † 's-Gravenhage 8 sept. 1714, tr. 's-Gravenhage (Hoogduitse K.) 15 aug. 1688 *Lamoraal* des Zweedsen Rijksbaron *van der Noot,* geb. in 1663, eerst kolonel der {infanterie in Statendienst, daarna generaalmajoor der infanterie in Zweedse dienst, † (gesneuveld) Helsingborg 28 febr. 1710, zn. van des Zweedsen Rijksbaron *Thomas* en *Maria Hägerstjerna.*

Hun kinderen volgen generatie **VI 3.**

6. *Anna Charlotte* des H.R. Rijksbarones *van den Boetzelaer,* geb. 2 aug., ged. 's-Gravenhage ('Grote K.) 5 aug. 1665, † 21 juli 1666.

7. *Adriana Charlotte* des H.R. Rijksbarones *van den Boetzelaer,* geb. 21 mei, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 23 mei 1670, † 18 'maart 1676.

8. *Aemilia Florentina* des H.R. Rijksbarones *van den Boetzelaer,* geb. 19 januari, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 20 jan. 1672, † 20 januari 1672.

v 3.

(kinderen van Clara Elisabeth van der Mijle en Frederik Hendrik van Reede; gen. IV 3, 3).

1. *Wilhelmina Henriëtte* (ook voorkomende als *Maria Henriëtte*) *van Reede,* vrouwe van Marquette, Alblas, Bles-

kensgraaf, de Lier en St. Anthonispolder, † 26 april (impost begr. betaald 's-#Gravenhage 4 mei) 1716, tr. Rijswijk (Z.H.) 3 febr. 1699 *Wigbold van der Does*, heer van de beide Noordwijken, Offem, Langeveld, enz., ged, 's-Gravenhage (Hoogduitse K.) 30 april 1676, luitenant-houtvester van Holland en West-Friesland 1720—'24, [baljuw en dijkgraaf van Rijnland, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland 1702, gecommitteerde ter Staten-Generaal, lid van het College van Gecommitteerde Raden van Holland en West-Friesland, † 24 april 1725, zn, van *Steven*, heer van de beide Noordwijken en Offem, en *Louise de Tailleſer de Moriac*, vrouwe van Middelharnis, Langeveld en ter Lugt.

Hun kinderen volgen generatie VI **4.**

2. *Johan Anthoni van Reede*, ged. 's-Gravenhage 28 maart 1684, † jong.

v **4.**

(kinderen van Marie de Rechignevoisin des Loges en Philips van Goltstein; 'gen. IV 4, 4).

1. *Reinier Carel van Goltstein*, ged. Zutphen 28 april 1661, landrentmeester van Gelderland 1675, ambtsjonker van Nijkerk 1685, lid der Ridderschap van de Veluwe 1687, kolonel der cavalerie tin Statendienst, † in 1705.

2. *Cornelia Amalia van Goltstein*, ged. Zutphen 3 april 1662, † na 5 oktober 1720.

3. *Evert Jan Benjamin van Goltstein*, heer van Grunsfoort en Appel, geb. Eefde, huize den Dam, 11 april 1665, burgemeester van Zutphen, eerste raad in den Hove en rekenmr. 1706 van Gelre en Zutphen, gecommitteerde in de Raad van State 1717, '19, landcommandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht 1732, curator der Gelderse Hogeschool, † Zutphen 18 maart 1744, begr. aldaar, tr. Hoevelaken 29 januari 1706 *Charlotte Agnes van Essen*, geb. te Barneveld, huize de Sahaffelaer, ged. Zutphen 18 febr. 16.83, † huize Grunsfoort 25 aug., begr. Zutphen 1 sept. 1748, dr. van *Lucas Wilhelm*, heer van Helbergen en Oldenhave, en *Geertruid Agnes Vijgh*, vrouwe van de Schaffelaer.

Hun kinderen volgen generatie VI **5.**

4. *Geertruid Magdalena van Goltstein*, geb. in 1666, kanonikes van het Stift ter Hunnepe, † Deventer 28 april 1729.

5. *Frederik Hendrik van Goltstein*, ged. Arnhem 4 maart 1668, † jong.

6. *Wilhelmina Catharina van Goltstein*, ged. Arnhem 22 juli 1669, † jong.

7. *Frederik Hendrik van Goltstein*, ged. Arnhem 21 juli 1670, † jong.

8. *Judith Frederica van Goltstein*, ged. Arnhem 12 mei 1672, † jong.

9. *Adriana Janna van Goltstein*, ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 16 nov. 1673, † ná 5 okt. 1720.

10. *Judith Frederica van Goltstein*, vrouwe van Oud-Alblas, ged. Warnsveld 2 mei 1675, † na 5 okt. 1720.

v **5.**

(kind van Anna Maria van Naeltwijck en Hendrik Losecaet; gen. IV 5, 1).

Ida Margaretha Losecaet, vrouwe van Berkel en Rodenrijs, † tussen 7 oktober 1665 en 3 april 1669.

V **6.**

(kind van Anna Maria van Naeltwijck en Boudewijn van Renoy: gen. IV 5, 1).

Mechteld Adriana van Renoy, vrouwe van Berkel en Rodenrijs (verkocht in 1687), geb. in 1660/1661, † Gennep, kasteel Heyen, 28 dec. 1694, begr. te Gennep, tr. 8 november 1682 *Jacob* des H.R. Rijksridder *Snouckaert*, heer van den Binckhorst, geb. Gorinchem 16 juni 1648, begr. Etten 8 nov. 1719, zn, van des H.R. Rijksridder *Jacob*, heer van den Binckhorst, en *Anna van Paffenrode*, en weduwnaar van *Magdalena de Perponcher Sedlnitsky de Maisonneuve;* hij hertr. (ondertr. 's-Hertogenbosch 20 juli 1697) *Margaretha Vermeer*.

Hun kinderen volgengeneratie VI 6.

v **7.**

(kind van Reinier van Naeltwijck en Maria Doublet: gen. IV 5, 3).

Adriaen van Naeltwijck, heer van den Tempel, geb. in 1661, erfmaarschalk van Holland, † Voorburg in 1666.

v **8.**

('kinderen van Adriana Catharina van Naeltwijck en Johannes Theodorus van Dam; gen. IV 5, 4) [1]).

1. *Adrien van Dam*, seigneur de Moriansart, baljuw van Berlaimont, gentilhomme de la Chambre de la Noblesse du Pays et Comté de Hainaut, † ongehuwd in Henegouwen na 30 okt. 1690.

2. k in d, begr. Gorinchem 16 april 1658.

v **9.**

(kinderen van Adriana Catharina van Naeltwijck en Jacques de Ferrand; gen. IV 5, 4).

1. *Eléonore de Ferrand*, ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 23 juni 1667.

2. *Françoise de Ferrand*, ged. 's-Gnavenhage (Walenk.) 15 nov. 1668.

ZESDE GENERATIE,

VI 1.

(kinderen van Willem van Wassenaer en Josina van der Does; gen. V 1, 2).

1. *Wichbold van Wassenaer*, ged. Rotterdam 11 okt. 1669, begr. aldaar 22 sept. 1670.

2. *Pieter van Wassenaer*, ged. Rotterdam 2 juni 1671, kapitein der Hollandse Gardes, † (impost begraven betaald 's-Gravenhage 27 dec.) 1700.

3. *Steven van Wassenaer*, geb. in 1672, † jong.

4. *Josina van Wassenaer*, geb. in 1673, † jong.

---

1) De Navorscher, jrg. 1873, blz. 345, verwijst naar Annuaire de la noblesse de Belgique, jrg. 1862, blz. 86, waar als dochter van het echtpaar van *Dam-van* ***Naeltwijck*** ook nog wordt genoemd: Anne *Marie van Dam* „chanoinesse du chapitre de Reynsberg en 1675", tr. Jean *van Paeffenrode*, seigneur de Ghisignies, etc.
Uit de genealogie *Van Paeffenrode* in dezelfde jaargang van Annuaire de la noblesse de Belgique, blz. 140, blijkt echter, dat zij niet een dochter, doch een zuster was van ***Johannes Theodorus van Dam*** (gehuwd met ***A. C. van*** *Naeltwijck*), hetgeen ook beter overeenkomt met de aldaar vermelde levensdata van haarzelf en haar nageslacht.

5. *Jean Théophile van Wassenaer,* heer van Ruyven, ged. 's-Gravenhage (Nieuw K.) 22 mei 1674, hoogheemraad van Delfland, † 's-Gravenhage 11 febr., impost begr. betaald aldaar 14 febr. 1711,

6. *Wilhelm Lodewijk van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 24 nov. 1675, kap. ter zee tot 1707, lid der Riddersdhap van Holland en West-Friesland, gecommitteerde ter Admiraliteit op de Maas 1711, baljuw van 's-Gravenhage 1714—'20, hoogheemraad van Delfland sedert 1711, † 's-Gravenhage 27 januari, begr. aldaar (Kloosterk.) 5 februari 1720, tr. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 20 febr. 1707 *Maria Cornelia van Aerssen,* vrouwe van Maasland en Maassluis sedert 1723, geb. 's-Gravenhage 16 maart, ged. aldaar (Grote K.) 18 maant 1691, † 's-Gravenhage 28 januari, begr. aldaar (Kloosterk.) 4 febr. 1760, dr. van *Cornelis,* heer van Hogerheyden, half-Ossendrecht, Meeteren, Vashol en Triangel, en *Maria Pauw.*

Hun kinderen volgen generatie **VII 1,**

7. *Anna Jacoba van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage 30 juni 1677, † jong.

VI 2.

(kind van Philips Jacob des H.R. Rijksbaron van den Boetzelaer en Jacoba Margaretha van Hardenbroek; gen. V 2, 1).

kind, † ongedoopt.

VI 3,

(kindenen van Maria Cornelia des H.R. Rijksbarones van den Boetzelaer en Lamoraal des Zweedsen Rijksbaron van der Noot; gen. V 2, 5).

1. *Lamoraal* des Zweedsen Rijksbaron *van der Noot,* ged. 's-Gravenhage (Grote k.) 24 sept. 1690, † jong.

2. *Willem Hendrik* des Zweedsen Rijksbaron *van der Noot,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 30 sept. 1691, † jong.

3. *Fredrik Hendrik* des Zweadsen Rijksbaron *van der Noot,* ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 24 sept. 1692, † jong.

4. *Philippina Jacoba* des Zweedsen Rijksbarones *van der Noot,* ged. 's-Gravenhage **(Nieuwe** K.) 6 sept. 1695, † (impost begr. betaald 's-Gravenhage 23 oktober) 1703.

5. *Catharina* des Zweedsen Rijksbarones *van der Noot,* vrouwe van Hoog- en Aartswoud sedert 1716, geb. 's-Gravenhage 31 mei, ged. ald. (Grote K.) 3 juni 1699, † kinderloos 29 sept. 1727, tr. 's-Gravenhage (Scheveningse K.) 5 maart 1719 *Willem Maurits van Cats,* heer van Cats, Heilo, Oesdom en ter Coulster sedert 1697, Oosthuizen en Veenhuizen sedert 1693, Maasland en Maassluis 1693-1712, Hoog- en Aartswoud sedert 1727, geb. in 1655, luit-kol. in Statendienst, lid Ridderschap van Holland en West-Friesland, gecommitteerde ter Generaliteits-Rekenkamer 1716, extra-ordinaris ambassadeur te Madrid, hoogheemraad van Schieland, † 19 december 1743, zn. van George, heer van Cats, Schagen, Heilo, Oesdom en ter Coulster, en *Justina van Nassau.*

VI 4.

(kinderen van Wilhelmina Henriette van Reede en Wigbold van der Does; gen. V 3, 1).

1. *Steven van der Does,* heer van de beide Noordwijken, Offem en Langeveld 1725, de Lier en St. Anthonispolder 1716 en Marquette 1716 (verkocht 1717), geb. 's-Gravenhage 27 mei, ged. aldaar (Kloosterk.) 28 mei 1700, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland, gecommitteerde ter Admiraliteit te Amsterdam, baljuw van Hulst en Hulsterambacht, hoogheemraad van Schieland, hoofdingeland van Rijnland, † Noordwijk 10 oktober 1732, tr. 's-Gravenhage (Hoogduitse K.) 7 jan. 1725 *Theodora Odilia van Doys,* geb. 8 nov. 1707, † 's-Gravenhage (impost begr. betaald aldaar 11 januari) 1774, dr. van *Willem Maurits* en *Catharina* des H.R. Rijksbarones *van Friesheim.*

Hun kinderen volgen generatie VII **2.**

2. *Maria Elizabeth van der Does,* geb. 's-Gravenhage (Nieuwe K.) 3 mei 1701, † jong.

3. *Adriana Petronella van der Does,* vrouwe van Alblas, ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 19 april 1703, † (aangegeven Bergen (N.H.) 12 dec.) 1770, tr. Bergen (N.H.) 14 januari 1725 *Willem Adriaan* des H.R. Rijksgraaf *van Nassau,* heer van Zeist en Driebergen 1742—'45, Bergen, Cortgene, Mijlpolder, Crabbe en Middelharnis sedert 1742, geb. Utrecht 13 febr., ged. aldaar (Domk.) 15 febr. 1704, † Bergen (N.H.) 21 okt. 1759, zn van des H.R. Rijksgraaf *Lodewijk Adriaan,* heer van Odijck, Zeist, Blikkenburg, Driebergen en Cortgene, en *Susanna Cornelia Studler van Zurck,* vrouwe van Bergen.

Hun kinderen volgengeneratie VII **3.**

4. *Frederik Adriaan van der Does,* gad. 's-Gravenhage (Nieuwe K.) 28 april 1705, † ('impost begr. betaald 's-Gravenhage 17 febr.) 1707.

5. *Frederik van der Does,* heer van Heemstede (U.) sedert 1734, Alblas en Emmichuysen, ged. Noordwijk-Binnen 17 iuli 1707, eerst cornet in Statendienst, later baliuw van Rijnsburg, hoofdingeland van Rijnland, † ([aangegeven Bergen (N.H.) 19 dec.) 1779.

VI 5.

(kinderen van Evert Jan Benjamin van Goltstein en Charlotte Agnes van Essen; gen. V 4, 3).

1. *Reiniera Charlotte van Goltstein,* vrouwe van Helbergen, geb. Zutphen 3 febr., ged. aldaar (Grote K.) 6 febr. 1710, begr. Zutphen 9 maart 1772, tr. Warnsveld 19 januari 1734 *Allard Philip van der Borch,* heer van Verwolde (sedert 1738) en Langendreer (Graafschap Marck), ged. Groningen 4 mei 1690, opgezworen als jonker en hoveling in de Ommelanden 1721, lid der Ridderschap van Zutphen 1740, gecommitteerde in de Raad van State, ter Staten-Generaal en ter Generaliteits-Rekenkamer, raad en eerste rekenmr. van Gelne en Zutphen 1743, bewindhebber der West-Indische Compagnie, commandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht, † Arnhem 13 sept., begr. Zutphen 19 sept. 1766, zn. van *Friedrich Wilhelm,* heer van Langendreer en Holzhausen, en *Josina Clant tot Stedum.*

Hun kinderen volgen generatie VII **4.**

2. dochter, geb. en † Zutphen 23 juli 1711.

3. doch ter, geb. en † Zutphen 5 aug. 1712.

4. do c h t er, doodgeboren Zutphen 7 februari 1714.

5. *Philips Hendrik van Goltstein,* heer van Grunsfoort (tot 1777), Appel en Oldenhave, geb. Arnhem 8 nov., ged. aldaar (Broederenk.) 12 nov. 1715, ambtsjonker van Nijkerk 1736, lid der Ridderschap van de Veluwe 1738, gecommitteerde ter Generaliteits-Rekenkamer 1767, gecommitteerde ter Admira-

liteit op de Maas 17'69, rekenmr. van Gelre en Zutphen, burgemeester van Wageningen, 'drossaard van Hedel, over-rentmeester der Geestelijke Goederen, rentmeester en raad in het Hof van Gelderland, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie 1765, commandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht, † Putten, huize Vanenburg, 28 sept., begr. Arnhem (Grote K.) 2 okt. 1775, tr. Putten 4 mei 1745 Judith *Margaretha van Essen*, vrouwe van Vanenburg, geb. 5 juli, ged. Wageningen 6 juli 1720, † Arnhem 24 april, begr. aldaar (Grote K.) 27 april 1793, dr. van *Lucas Willem*, heer van Vanenburg, en *Wilhelmina Johanna Torck*.

Hun kinderen volgen generatie VII 5.

6. *Geertruid Agnes van Goltstein*, geb. Zutphen 24 juli, ged. aldaar (Grote K.) 28 juli 1720, † ('aangegeven Arnhem 16 december) 1798.

7. zoon, geb. en † Arnhem 11 dec. 1723.

VI 6.

(kinderen van Mechteld Adriana van Renoy en Jacob des H.R. Rijksridder Snouckaert; gen. V 6).

1. *Anna Maria Wilhelmina Snouckaerf*, † 25 sept. 1725, tr. 10 sept. 1713 *François Louis Bruno y Caracciolo*, vicomte de Ghelin, seigneur de Beaudroit, zn. van *Josse Louis* en *Jeanne Evrard de Beaurain*, en weduwnaar van *Cyprienne Theresia Nelis*.

Hun kind volgt generatie VII 6.

2. *Justus Wilhelmus* des H.R. Rijksridder *Snouckaert*, vertrok in 1710 als adelborst naar Oost-Indië, † aldaar in 1714.

3. *Margaretha Christina Snouckaert*, tr. Gennep (ondertr. Nijmegen 3 mei) 1716 *Michael Peele*, luitenant in Statendienst.

Hun kinderen volgen generatie VII **7.**

ZEVENDE GENERATIE.

VII 1.

(kinderen van Wilhelm Lodewijk van Wassenaer en Maria Cornelia van Aerssen: gen. VI 1, 6).

1. *Josina Maria van Wassenaer*, ged. 's-Gravenhage 16 aug. 1708, begr. aldaar 9 januari 1778.

2. *Pieter van Wassenaer*, heer van Starrenburg, Maasland en Maassluis 1760 en Hoog- en Aartswoud 1757, ged. 's-Gravenhage 18 febr. 1712, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland, baljuw van Brielle, gecommitteerde ter Admiraliteit te Amsterdam 1748, † 's-Gravenhage 25 mei, begr. aldaar 30 mei 1761, tr. 's-Gravenhage (Hoogduitse K.) 9 november 1734 *Anna Arnaudina* des H.R. Rijksbarones *van (den) Boetzelaer*, vrouwe van Maasland en Maassluis 1761—'95, geb. Amsterdam 31 jan., ged. aldaar 5 februari 1713, † 's-Gravenhage 31 juli, begr. aldaar 6 augustus 1795, dr. van des H.R. Rijkstbaron *Jacob Godefroy*, heer van Nieuwveen, en *Magdalena Elisabeth de Jonge van Ellemeet*, vrouwe van Cranenbrouck en Kloetinge.

Hun kinderen volgen generatie VIII **1**.

3. *Willem van Wassenaer*, heer van Ruyven, ged. 's-Gravenhage 16 nov. 1713, gecommitteerde ter Admiraliteit op de Maas, † kinderloos 's-Gravenhage 12 april, begr. aldaar 17 april 1764, tr. 's-Gravenhage 21 november 1747 *Susanna Louise Huygens*, vrouwe van Zelhem, Zuylichem en St. Annaland, ged. 's-Gravenhage 12 sept. 1714, eigenares van het (thans afgebroken) Huygenshuis op het Plein te 's-Gravenhage, † aldaar 21 dec., begr. 's-Gravenhage 28 dec. 1785, dr. van *Constantijn* en *Philippina Doublet*.

4. Isabella van Wassenaer, ged. 's-Gravenhage 25 januari 1715, † Zwolle 4 sept. 1793, tr. 's-Gravenhage 21 dec. 1734 *Carel Augustus Emanuel* des H.R. Rijksgraaf *van Rechteren*, heer van de Vellenaer (Raalte), geb. 3 nov. 1708, luit.-generaal der cav. in Statendienst 1785, commandeur van Venlo, lid der Ridderschap en gecommitteerde ten Landdage 1733 van 'Overijssel, † Zwolle 15 mei 1789, zn. van des H.R. Rijksgraaf *Adolph Hendrik*, heer van Almelo, Vriezenveen, de Vellenaer, Noorddeuringen, Gramsbergen en Westervelt, en *Sophia Juliana* des H.R. Rijksgravin *zu Castell-Rüdenhausen*.

Hun kinderen volgen generatie VIII **2.**

5. *Anna van Wassenaer*, ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 26 aug. 1716, † kinderloos aldaar 17 oktober 1801, tr. 's-Gravenhage 4 juni 1758 *Wilhem van Wassenaer*, geb. 's-Gravenhage 11 dec., gad. aldaar 13 dec. 17.12, cornet in Statendienst 1724—'26, later luitenant-admiraal van Holland en West-Friesland 1768 en kolonel der mariniers, hoogheemraad van Schieland, † huize Echteld 19 aug. 1783, zn. van *Willem* en *Harmeline Pieternelle Schaep*, vrouwe van den Dam, Maelstede, Capelle, Biezelinge, Schore, Vlake en Eversdijck, en weduwnaar van *Johanna Wilda van Wijhe*, vrouwe van Echteld.

6. *Cornelis van Wassenaer*, ged. 's-Gravenhage 27 mei 1717, † (impost begr. betaald 's-Gravenhage 5 mei) 1719.

7. *Johan Lodewijk Haganus van Wassenaer*, heer van Ruyven, ged. 's-Gravenhage 26 nov. 1719, gezant te Madrid, † 's-Gravenhage 1 april, begr. aldaar 6 april 1796.

VII 2.

(kinderen van Steven van der Does en Theodora Odilia van Doys; gen. VI 4, 1).

1. *Wigbold Jan Theodoor van der Does*, heer van de beide Noordwijken, Offem, Langeveld en (1780—'81) Heemstede (Utr.), geb. 's-Gravenhage 20 juli, ged. Noordwijk-Binnen 4 aug. 1726, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland, voorzitster van de Raad van State, baljuw en schout van 's-Gravenhage, kastelein en drossaard van Heusden, commissaris-generaal van 's Lands Posterijen, raad en rentmeester-generaal der Abdijen Leeuwenhorst en Rijnsburg, luitenant-houtvester en opperjagermeester van Holland en West-Friesland, baljuw en dijkgraaf van Rijnland, hoofdingeland van Delfland, [bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, curator van de Leidse Hogeschool, † 's-Gravenhage 31 maart, begr. Noordwijk 4 april 1787, tr. 's-Gravenhage (Grote K.) 31 okt. 1751 *Wilhelmina Margaretha van Wassenaer*, ged. 's-Hertogenbosch 11 juni 1723, † 's-Gravenhage 6 maart 1789, begr. te Noordwijk, dr. van *Carel Lodewijk*, heer van Doeveren, en *Marie Louise des Villattes*.

Hun kinderen volgen generatie VIII 3,

2. *Wilhelmina Henriëtta van der Does*, ged. Noordwijk-Binnen 20 juni 1728, † 's-Gravenhage 5 januari 1811, tr. 's-Gravenhage (ten Hove) 16 nov. 1757 *Carl August von Wülcknitz*, geb. 20 augustus 1720, generaal-majoor der cav. in Statendienst, kamerheer en opperstalmeester van de Prins. van Oranje, † 's-Gravenhage 18 maart 1780, zn. van *Lebrecht Heinrich* en *Christiane Charlotte von Baumbach*.

Hun kinderen volgen generatie VIII **4.**

3, *Frederica Louisa van der Does*, geb. 's-Gravenhage 21 febr., ged. aldaar (Kloosterk.) 24 febr. 1730, † kinderloos (aangeg. 's-Gravenhage 14 mei) 1811, tr. Noordwijk-Binnen 11 juni 1754 *Otto Frederik* des H.R. Rijksgraaf *van Lynden*, heer van Nederhemert 1752, de Voorst 1759, Delwijnen en half-Kerkwijk 1781, geb. 18 jan. 1716, richter en dijkgraaf van het Rijk van Nijmegen 1734, raad en rentmeester-generaal der Beden van Brabant en het Kwartier der Meijerij van 's-Hertogenbosch, lid der Ridderschap van Nijmegen 1738, ambtman van de Overbetuwe 1769, burggraaf van Nijmegen 1787, curator der Academie te Harderwijk, † Nijmegen 21 mei 1788, zn. van des H.R. Rijksgraaf *Adriaan*, heer van de Poll en Bering, en *Stephanie Anna Amaranthe von Vietinghoff genannf Schell*, vrouwe van Nederhemert.

4. Mr. *Gerlach Jan Doys van der Does*, heer van de beide Noordwijken, Offem en Langeveld, geb. 's-Gravenhage 13 juli, ged. aldaar (Nieuwe K.) 15 juli 1732, lid der Ridderschap van Holland en West-Friesland, president van de Hollandse Rekenkamer, raadsheer in het Hof van Holland, lid der Commissie van Toevoorzicht op de Indiën, hoogheemraad van Delfland, † kinderloos 's-Gravenhage 27 juli 1810, begr. te Noordwijk, tr. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 20 juni 1758 *Herbertina van der Heim*, geb. 's-Gravenhage 29 jan. 1731, † aldaar 9 april 1789, dr. van Mr. *Anthony* en *Catharina van der Waeyen*.

VII 3.

(kinderen van Adriana Petronella van der Does en Willem Adriaan des H.R. Rijksgraaf van Nassau; gen. VI 4,3).

1. *Louise Susanna* des H.R. Rijksgravin *van Nassau*, ged. Bergen (N.H.) 13 oktober 1726, † kinderloos Wenen 2 aug. 1803, tr. 's-Gravenhage (Walenk,) 27 januari 1750 *Friedrich Chrisfoph* des H.R. Rijksgraaf *von Degenfeld-Schomburg*, geb. 'Londen (?) 12 dec. 1721, generaal-majoor der infanterie in Statendienst, gezant te Wenen, † Wenen 10 maart 1781, zn. van des H.R. Rijksgraaf *Chrisfoph Martin* en Lady *Mary* des H.R. Rijksgravin *von Schönburg* (of the Dukes of *Schomberg and Leinster*).

2. *Willem Lodewijk* des H.R. 'Rijksgraaf *van Nassau*, heer van Bergen en Cortgene, ged. Bergen (N.H.) 14 dec. 1727, hoogheemraad van de uitwaterende Sluizen van Noord-Holland, † Bergen 26 juni, begr, aldaar 6 juli 1792.

3. *Wigbold Adriaan* des H.R. Rijksgraaf *van Nassau*, heer van Woudenberg 1753, Bergen en Cortgene 1792, ged. Bergen (N.H.) 26 juni 1729, raad en burgemeester van Alkmaar, saad en rentmeester der Staten, Domeinen en Espargnes in West-Friesland en het Noorderkwartier, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, dijkgraaf van Geestmerambacht, Schager- en Niedorperkoggen, † Bergen 24 okt. 1797, tr. Hoorn 23 mei 1756 *Hester van Foreest*, ged. Hoorn 21 febr. 1736, † te Alkmaar 23 mei, aangegeven Bergen (N.H.) 10 juni 1785, dr. van Mr. *Nanning*, heer van de Egmonden, Petten en Nolmerban, en *Jacoba de Vries*.

Hun kinderen volgen generatie VIII 5,

VII 4.

(kinderen van Reiniera Charlotte van Goltstein en Allard Philip van der Borch; gen. VI 5, 1).

1. *Jan Carel van der Borch*, heer van Langendreer, geb. Arnhem 3 dec. 1734, domeinraad en kamerheer van de Prins van (Oranje, gecommitteerde ter Staten-Generaal, gecommitteerde ter Admiraliteit te Amsterdam 1777, gezant te Stockholm, commandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht, † Stockholm 1 mei 1797, tr. 's-Gravenhage 29 maart 1761 *Anna de Villegas*, ged. Breda 8 april 1745, † na 1808, dr. van *George* en *Maria de Bye*.

Hun kinderen volgen 'generatie VIII 6,

2. *Josina Amelia van der Borch*, ged. Arnhem 15 dec. 1735, kanonikes van het Stift Clarenberg, † Breda 8 januari 1812.

3. *Frederik Wilhelm van der Borch*, heer van Verwolde (1766), Marhulsen, en de Leemcuijl (1771), geb. Zutphen 10 febr., ged. aldaar 12 febr. 1737, ritmeester in Pruisische dienst 1763, † Laren (Gld.), huize Verwolde, 8 aug., begr. Laren (Gld.) 15 aug. 1781, tr. Rozendaal 3 febr. 1765 *Sophia Juliana* des H.R. Rijksgravin *van Rechteren*, vrouwe van Vorden, gad, Wageningen 12 nov. 1730, kanonikes van het Stift ter Hunnepe, † Zutphen 6 mei, bagr. Vorden 10 mei 1793, dr. van des H.R. Rijksgraaf *Rudolph Bernard Volkier*, heer van de Vellenaer, en *Maria Margaretha Torck*.

Hun kinderen volgen generatie VIII 7.

4. *Lucas Willem Philip* baron [2]) *van der Borch*, ged. Zutphen 2 maart 1738, generaal-majoor in Statendienst 1787, commandeur van Bourtange, later generaal-majoor in Zweedse dienst, adjudant van de Prins van Oranje, kamerheer van de Hertog van Saksen-Gotha, eigenaar van huize Hondsdonk onder Ginneken, † kinderloos aldaar 16 juli 1820, tr. 1 e Zwolle 8 april 1771 *Johanna Helena Geertruid de Famars*, ged. Zwolle 28 maart 1753, begr. aldaar 28 maart 1774, dr. van *Johan Willem* en *Machteld Johanna Geertruid Vriesen;* tr. 2e *Françoise Agnes Sfephania Henriëtta van Goor*, ged. Norg 21 april 1752, † na 1820, dr. van *Frederik Willem* en *Stephania Reiniera van der Linden*, en weduwe van .... *Erberfeld*.

5. *Maria Elisabeth van der Borch*, ged. Zutphen 20 sept. 1739, abdis van het Stift Herdicke, † Dortmund 24 mei 1805, tr. Westhusen (Kreis Dortmund) 12 dec. 1769 *Wilhelm Carl Ehrenreich von Sydow*, Herr auf Weshusen und Krengeldanz, geb. Westhusen 9 sept. 1744, † Dortmund 2 oktober 1805, zn. van *Friedrich Wilhelm*, Herr auf Westhusen und Krengeldanz, en *Sophie Auguste Wilhelmine* Freiin *von Geuder genannf Rabensteiner*.

Hun zoon volgt generatie VIII **8.**

6. *Christiaan Carel Maurits Benjamin van der Borch*, ged. Zutphen 23 okt. 1740, † aldaar in 1740.

7. *Benjamin van der Borch*, heer van Hazerswoude en Hoogeveen, geb. Zutphen 12 nov., ged. aldaar 16 nov. 1741, ontvanger der gemene middelen te Etten 1770—'85, in de Baronie van Breda en Prinseland 1776—'97 en over Dinteloord en Prinseland 1797, burgemeester van Breda 1766—'85, drossaard, schout en stadhouder der Lenen der Stad en Baronie van Breda 1785—'94, 's Lands ontvanger te Breda 1797, curator der Latijnse School aldaar 1776—'84, † Breda 28 dec. 1804, begr. aldaar (Grote K.) 2 januari 1805, tr. le 's-Gravenhage (Walenk.) 29 mei 1769 *Carolina Jacoba van* Wassenaer, vrouwe van Hazerswoude en Hoogeveen 1767, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 29 juni 1749, † Breda 28

2) Bij Kon. Besluit d.d. 8 januari 1820, no. 14, werd voor alle leden, wettig uit het geslacht *Van der Borch* gesproten, die binnen het Rijk zijn gevestigd, erkend de hun van ouds competerende titel van baron.

maart, begr. aldaar 31 maart 1789, dr. van Jacob *Arent,* heer van Hazerswoude, Zuid-Waddinxveen en Hoogeveen, en Lady *Amelia Catharina Bentinck* (of the Dukes of *Portland);* tr. 2e Rijswijk (Z.H.) 23 juni 1790 *Herbertina van der Heim,* geb. Rotterdam 22 april, ged. abdaar 28 april 1750, † Breda 12 januari 1801, dr. van Mr. *Jacob* en *Maria Arnoudina Gevaerts,*

De kinderen uit zijn eerste huwelijk volgen generatie **VIII 9.**

8. *Charlotte Agnes* barones [2]) *van der Borch,* ged. Zutphen 7 februari 1743, abdis van het Stift Clarenberg, † Breda 17 januari 182 1.

9. *Geertruida Hendriëtte Agnes van der Borch,* beb Zutphen 24 sept., ged. aldaar 30 september 1744, † Weitmar (Kreis Bochum) 15 'oktober 1807, tr, Westhusen (Kreis Dortmund) 12 nov. 1771 *Franz Andreas Friedrich Wilhelm von Berswoldt-Wallrabe,* Herr auf Weitmar und Ellinghausen, geb. Dortmund 8 sept. 1745, † Weitmar 15 oktober 1807, zn. van *Maximilaan Conrad,* Herr auf Listerhof und Witteburg, en *Josine Isabella von Syberg.*

Hun kinderen volgen generatie VIII **10.**

VII 5.

(kinderen van Philips Hendrik van Goltstein en Judith Margaretha van Essen: gen. VI 5, 5).

1. *Evert Jan Benjamin van Goltstein,* geb. Arnhem 17 jan., ged. aldaar (Grote K.) 20 januari 1746, † Arnhem 15 mei 1746, begr. aldaar.

2. *Wilhelmina Johanna Cornelia Amelia van Goltstein,* geb. Arnhem 16 sept., ged. aldaar **(Grote** K.) 18 sept. 1749, † Renkum, huize Grunsfoort, 17 sept. 1751, begr. te Arnhem.

3. Jhr. *Evert Jan Benjamin van Goltstein,* heer van Grunsfoort, Appel en Vanenburg, geb. Arnhem 21 juni, ged. aldaar (Grote K.) 24 juni 1751, lid der Ridderschap van de Veluwe, ambtsjonker van Nijkerk 1771, later ambtsjonker van Renkum, drost van Hedel, burgemeester van Wageningen, gecommitteerde ter Generaliteits-Rekenkamer en in de Raad van State, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, dijkgraaf en richter vaa 't Nijbroek, commandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht, benoemd in de Ridderschap van Gelderland bij Org. Besluit d.d. 28 aug. 1814, no. 14, † Utrecht 3 dec. 1816, tr. Gorssel 30 april 1782 *Frederica Everdina Anna* barones [3]) *van der Capellen,* geb. Eefde, huize den Dam, 8 mei, ged. Warnsveld 11 mei 1759, † Utrecht 13 aug. 1847, dr. van *Alexander Hendrik,* heer van den Dam en den Boedelhoff, en *Reiniera Adolphina Charlotta van Nagell,* vrouwe van Marhulsen.

Hun kinderen volgen generatie VIII **11.**

4. *Lucas Willem Adolph van Goltstein,* geb. Arnhem 7 febr., ged. aldaar (Grote K.) 11 febr. 1753, † Arnhem 25 febr., begr. aldaar 27 febr. 1753.

5. *Lubbert Adolph Wilhelm van Goltstein,* geb. Arnhem 5 juni, ged. abdaar (Grote K.) 8 juni 1755, † Arnhem 12 juli, begr. aldaar 14 juli 1755.

[3]) Bij Kon. Besluit d.d. 1 aug. 1830. no. 11, werd bepaald, dat de titel van baron voortaan zal worden gegeven aan alle wettige afstammelingen van (haar grootouders) ***F. R. E. van der Capellen en*** diens echtgenote ***A. M. E. van Lynden.***

VII 6.

(kind van Anna Maria Wilhelmina Snouckaert en François Louis Bruno y Caracciolo; gen. VI 6, 1).

André Jean Jacques Bruno y Caracciolo, kapitein der infanterie in het regiment Mercy-Argenteau in Oostenrijkse dienst.

VII 7 [4]).

(kinderen van Margaretha Christina Snouckaert en Michael Peele (Pellee); gen. VI 6, 3).

1. *Anna Mechtildis Pellee,* ged. (R.K.) Gennep 18 dec. 1717.

2. *Jacobus Joannes Pellee,* ged. (R.K.) Gennep 24 juli 1719.

3. *Geertruid Christina Pellee,* ged. Gennep (R.K.) 6 juni 1720.

4. *Hermannus Pellee,* ged. (R.K.) Gennep 26 sept. 1721.

5. *Joannes Pellee,* ged. (R.K.) Gennep 9 okt. 1724.

GENERATIE VIII.

VIII 1.

(kinderen van Pieter van Wassenaer en Anna Arnaudina des H.R. Rijksbarones van (den) Boetzelaer; gen. VII 1, 2).

1. *Willem Lodewijk van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage (Nieuwe K.) 16 oktober 1735, begr. aldaar 2 sept. 1743.

2. *Johanna Juliana van Wassenaer,* geb. 's-Gravenhage 24 dec., ged. aldaar (Kloosterk.) 27 december 1739, † kasteel Ruurlo 12 nov. 1811, tr. 's-Gravenhage (ten Hove) 20 nov. 1771 *Jacob Derk Carel van Heeckeren,* heer van Ruurlo, Lichtenberg, Engelenburg en Kell, 'geb. Zutphen 31 okt., ged. aldaar 1 nov. 1730, lid der Ridderschap van Zutphen 1752, ordin. raad in het Hof van Gelderland, burgemeester van Zutphen, landdrost van de Graafschap Zutphen, gecommitt. ter Staten-Generaal, hoogschout van Sluis, commandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht, opperstalmeester en kamerheer van de Prins van Oranje, † Zutphen 11 juli 1795, zn. van *Assueer,* heer van Ruurlo, en *Henriëtte Johanna Elisabeth Agatha Walrave van Laer,* vrouwe van Kell, Engelenburg en Lichtenberg.

Hun kinderen volgen generatie **IX 1,**

3. *Isabella Jacoba Elisabeth van Wassenaer,* ged. 's-Gravenhage 14 dec. 1742, hofdame van de Prinses van Oranje, † Londen 13 november 1798.

4. *Willem Lodewijk* graaf *van Wassenaer,* heer van Starrenburg, Ruyven, Maasland en Maassluis 1795, geb. 's-Gravenhage 23 sept., ged. aldaar (Grote K.) 27 sept. 1744, lid Ridderschap van Holland en West-Friesland, baljuw van Holland, meesterknaap van Holland en West-Friesland, rentmeester-generaal van Leeuwenhorst, bewindhebber der Oost-Indische Compagnie, gezant te St. Petersburg en te Wenen, lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal 18 16—'33, verheven tot graaf des H.R. Rijks bij decreet van Keizer Frans 11 d.d. 12 december 1792, benoemd tot lid der Ridderschap van Holland bij Kon. Besluit d.d. 17 nov. 1815, no. 43; op de Adelslijst, vastgesteld bij Kon. Besluit d.d. 26 juli 1825, no. 61, ingeschreven met de titel van 'graaf, † 's-Gravenhage 25 maart 1833.

[4]) Verdere gegevens over dit gezin ontbreken; het is ongetwijfeld naar elders (België ?) vertrokken.

Zijn gewettigde zoon, gesproten uit zijn verbintenis met *Johanna Margaretha Cannette*, alias *Mareuille*, alias *de Vorbert*, volgt generatie **IX 2.**

5. *Josina Maria van Wassenaer*, ged. 's-Gravenhage 16 juni 1747, † aldaar 9 maart 1816.

6. *Carolina van Wassenaer*, ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 30 maart 1749, † aldaar 28 februari 1824, tr. 's-Gravenhage (Walenk.) 16 sept. 1781 *Otto Willem Hendrik* graaf *van Bylandt*, heer van Ooy, Persingen en Mariënweerd, geb. 's-Gravenhage 4 febr., ged. ald. 5 februari 1750, lid Ridderschap van Nijmegen 1772, ambtman van Beesd en Renoy, lid der Prov. Staten van Gelderland, staatsraad i.b.d., benoemd tot lid der Ridderschap van Gelderland met de titel van 'graaf op alle bij Org. Besluit d.d. 28 aug. 1814, no. 14, † 's-Gravenhage 2 juni 1818, zn. van des H.R. Rijksgraaf *Frederik Christoffel Willem Lodewijk*, heer van Mariënweerd, Ooy en Persingen, en *Maria Johanna Munter*.

Hun kinderen volgen generatie **IX 3.**

VIII 2.

(kinderen van Isabella van Wassenaer en Carel Augustus Emanuel des H.R. Rijksgraaf van Rechteren: gen. VII 1,4).

1, *Sophia Maria* des H.R. Rijksgravin *van Rechteren*, ged. Almelo 27 nov. 1735, † 1747,

2. *Isabella Albertina Augusta Philippina* des H.R. Rijksgravin *van Rechteren*, geb. Zwolle 9 nov., ged. aldaar 12 nov. 1739, † Raalte 10 aug. 1765.

3. *Wilhelmina Louise Charlotte des* H.R. Rijksgravin *van Rechteren*, ged. Raalte 24 sept. 1741, † jong.

4. *Juliana Reiniera Florentina* des H.R. Rijksgravin *van Rechteren*, geb. Voorburg 20 juli 1743, † Venlo 14 jan. 1768, tr. ald. 11 juni 1765 *Ludwig Balthasar von Weitolshausen genannt Schrautenbach*, geb. Rheinfels (Hessen) omstreeks 1740, kol. der cav. in Statendienst, † (in Duitsland?) na 1791, zn. van *Ludwig Balthasar* en *Sophia Friderica von Kameitsky*.

Hun kinderen volgen generatie **IX 4.**

VIII 3.

(kinderen van Wigbold Jan Theodoor van der Does en Wilhelmina Margaretha van Wassenaer; gen. VII 2, 1).

1. *Carolina Wilhelmina van der Does*, ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 20 aug. 1752, † (impost begr. betaald 's-Gravenhege 18 mei) 1753.

2. *Theodora Odilia Carolina Louisa van der Does*, vrouwe van de beide Noordwijken, Offem, Langeveld, ter Lugt en St. Anthonispolder, geb. 's-Gravenhage 12 april ,ged. aldaar (Grote K.) 16 april 1758, † 's-Hertogenbosch 3 mei 1793, tr. 's-Gravenhage (Walenk.) 28 april 1782 *Leopold* graaf *van Limburg Stirum*, geb. huize Hoogeveen 12 maart, gad. Hoogeveen 19 maant 1758, raad en rentmeester des episcopale en andere geestelijke goederen der Stad en Meijerij van 's-Hertogenbosch 1782—'94, lid van het Provisioneel Bewind en één der grondleggers van Nederlands onafhankelijkheid 1813, generaal der #infanterie 1828, gouverneur der Residentie, lid der Eerste Kamer der Staten-Generaal 1833—'40, lid der Provinciale Staten van Holland, benoemd tot lid der Ridderschap van Holland met de titel graaf op alle bij Souv. Besl. 'd.d. 28 aug. 1814, no. 14, ridder-grootkruis der Orde van de Nederlandse Leeuw, † 's-Gravenhage 25 juni 1840, zn. van des H.R. Rijksgraaf *Albert Dominicus*, heer van den Wildenborch, en *Elisabeth Gratiana Sayer;* hij hertr. 's-Gravenhage 24 nov. 1801 *Maria Jacoba van Styrùm.*

Hun kinderen volgen generatie **IX** 5.

3. *Johanna Jacoba Herbertina Mauritia van der Does*, geb. 's-Gravenhage 7 okt., ged. aldaar (Kloosterk.) 9 oktober 1763, † Rijssel 22 januari 1815, tr. 's-Gravenhage (Scheveningse Kerk) 10 maart 1782 (door echtsch. ontbonden door contract van echtscheiding voor Richter en Assessoren van, Kedingen ('Overijssel) 'd.d. 12 juli 1795, geapprobeerd bij resolutie van de Provisionele Representanten van het Volk van Overijssel d.d. 13 okt. 1795) *Thimon Cornelis* graaf *van Heerdt tot Eversberg*, heer van Eversberg, geb. Kampen 22 januari, ged. aldaar 25 januari 17161, ritmeester des gardes du corps van de Prins van Oranje, lid der Ridderschap van Overijssel 1786, extra-ordinair gecommitteerde ter Staten-Generaal 1786—'94, gecommitteerde ter Admiraliteit op de Maas 1790 en ter Admiraliteit te Amsterdam 1793, kamerheer en opperstalmeester van de Prins van Oranje, diens Bofmaarschalk op Oranienstein te Dietz 1801—'06, lid der Staten-Generaal 18 14—'15, lid van de Tweede Kamer 1815—'24 en van de Eerste Kamer 1824—'44 der Staten-Generaal, opperstalmeester en kamerheer, later opper-hofmaarschalk des Konings, benoemd tot lid der Ridderschap van Overijssel bij Organiek Besluit d.d. 28 aug. 1814, no. 14, verheven tot graaf bij eerstgeboorte bij Kon. Besluit d.d. 16 sept. 1815, L[a] FF, ridder-grootkruis der Orde van de Nederl. Leeuw, † 's-Gravenhage 28 januari 1844, zn. van *Johan Adriaan*, heer van Eversberg, en *Cornelia Charlotta Boey;* hij hertr. Hampton (Middlesex, Engeland) in 1796, overgetrouwd 's-Gravenhage 20 nov. 1822 *Esther Renouf*.

Hun kinderen volgen generatie **IX** 6.

VIII 4.

(kinderen van Wilhelmina Henriëtta van der Does en Carl August von Wülcknitz; gen. VII 2, 2).

1. *Anne Guillaume Charles von Wülcknitz*, geb. 1 dec., ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 3 dec. 1758, † (impost begr. betaald 's-Gravenhage 8 'maart) 1770.

2. *Stephania Theodora Odilia von Wülcknitz*, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 24 aug. 1760, † kinderloos Cleve 18 jan. 1803, tr. 's-Gravenhage (ten Hove) 20 mei 1783 Jhr.. *Willem Zelandus van Borssele*, heer van Borssele en ter Hooghe, 'geb. Kowdekerke, kasteel ter Hooghe, 13 aug. 1757,. gecommitteerde ter Staten-Generaal, lid der Provinciale Staten van Zeeland, benoemd tot lid der Ridderschap van Zeeland bij Souverein Besluit d.d. 7 okt. 1814, no. 53, † Cleve 8. januari 1837, zn. van *Jan*, heer van Borssele en ter Hooghe, en *Anna Margriet Elisabeth Coninck*, vrouwe van Ritthem, Lemhove en St. Pietersdamme.

3. *Frédérique Louise von Wülcknitz*, geb. 8 sept., ged. 's-Gravenhage (Walenk.) 15 sept. 1763, † (impost begr. betaald 's-Gravenhage 11 januari) 1804.

4. *Joanna Herbertine Augusta Wilhelmine von Wülcknitz*, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 9 febr. 1766, † aldaar 21 sept. 1839.

5. *Gustave Frédéric von Wülcknitz*, geb. 7 nov., ged, 's-Gravenhage (Walenk. 11 nov. 1770, † Marburg (Hessen) 26 nov. 1791.

VIII 5.

(kind van Wigbold Adriaan des H.R. Rijksgraaf van Nassau en Hester van Foreest; gen. VII 3, 3).

Adriana Petronella des H.R. Rijksgravin *van Nassau*, vrouwe van Bergen en Cortgene, geb. Alkmaar 21 febr., ged. aldaar 22 febr. 1757, † Alkmaar 5 april, uitgevoerd naar Bergen (N.H.) 9 april 1789, tr. Bergen (N.H.) 22 mei 1777 (door echtsch. ontbonden)' Jhr. *Joachim Ernst Mulert tot de Leemcule*, heer van de Leemcule, geb. Dalfsen, huize de Leemcule 8 mei, gad. Dalfsen 17 mei 1750, lid der Ridderschap van Overijssel, gecommitteerde ten Landdage van Overijssel 1775, lid der Vergadering van Provisionele Representanten van het Volk van Overijssel 1795, dijkgraaf van Salland 1795, benoemd tot lid der Ridderschap van 'Overijssel bij Organiek Besluit d.d. 28 aug. 1814, no. 14, † Amsterdam 12 jan. 1828, zn. van *Boldewijn Jacob*, heer van de Leemcule, en *Fosca Catharina Johanna van Raesfelt*.

Hun kinderen volgen generatie **IX 7.**

VIII 6.

(kinderen van Jan Carel van der Borch en Anna de Villegas; gen. VII 4, 1).

1. *Wilhelmina van der Borch*, ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 23 juni 1762, abdis van het Stift St. Walpurgis, † 3 febr. 1805.

2. *Alhard Philip van der Borch*, gad. 's-Gravenhage (Grote K.) 21 sept. 1763, † (impost begr. betaald 's-Gravenhage 31 dec.) 1763.

3. *Georgette Maria Rebecca Frederica van der Borch*, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 7 maart 1766, tr. Bochum 28 febr. 1791 *Ferdinand Carl* Freiherr *von Raesfeldt*, Herr auf Tervoort, ged. Wesel 2 dec. 1751, officier der Dragonders, † 18 dec. 1822, begr. te Tervoort (bij Meurs), zn. van *Friedrich Samuel* en *Susanna ter Hellen*.

Hun kinderen volgen generatie **IX 8.**

4. Adriaen Alhard van der Borch, Herr auf Langendreer, ged. 's-Gravenhage (Grote K.) 12 april 1769, Königl. preuss. Landrat, † Holzhausen (Kreis Höxter, Westfalen) 28 dec. 1832, tr. in 1791 *Friederike Hippolite Chrisfine Melusine von der Borch*, Herrin auf Holzhausen und Schönebeck, ged. Schönebeck (Kreis Blumenthal, Hannover) 28 juni 1770, † Holzhausen 28 juni 1840, dr. van *Friedrich Christian August*, Herr auf Holzhausen und Schönebeck, en *Friederike Charlotte Juliane* Freiin *von Albedyll*.

Hun kinderen volgen generatie **IX 9.**

5. *Wilhelm Friedrich* Freiherr *von der Borch*, geb. 's-Gravenhage 17 dec., ged. (als „*Guillaume Frédéric*") aldaar (Walenk.) 22 dec. 1771, Königl. Bayer. Forstmeister, kamerheer van de Koning van Beieren, in de Beierse adel „immatriculiert bei der Fraiherrenklasse".

VIII 7.

(kinderen van Frederik Wilhelm van der Borch en Sophia Juliana des H.R. Rijksgravin van Rechteren; gen. VII 4, 3).

1. Mr. *Allard Philip Reinier Carel* baron [2]) *van der Borch*, heer van Verwolde 1787, Vorden, Helbergen en Lugtenberg, geb. Arnhem 11 febr., ged. aldaar 16 febr. 1766, representant ter Staten-Generaal 1795—'96, lid van het Departementaal Bestuur van Gelderland 1802, staatsraad i.b.d. 1806, sous-prefect van het Arrondissement Zutphen 1811, benoemd tot lid der Ridderschap van Gelderland bij Organiek Besluit d.d. 28 aug. 1814, no. 14: kwartiercommissaris en hoofdschout 1817 van Lochem, staatsraad i.b.d. 1820, curator der Utrechtse Hogeschool 1828, commandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht, ridder der Orden van de Unie, van de Reunie, van het Legioen van Eer en van de Nederlandse Leeuw, † Laren (Gld.), huize Verwolde, 7 oktober 1836, tr. Groningen 22 maart 1790 *Johanna Philippina Helena Gerardina* barones [5]) *Sloet*, ged. Vollenhove 19 juli 1772, † Laren (Gld.) huize Verwolde 5 januari 1826, dr. van *Arent*, heer van Tweenijenhuizen, Hagensdorp, Oldruitenborgh, Toutenburg en ter Heyll, en *Johanna Philippina van Dedem*,

Hun kinderen volgen generatie **IX 10.**

2. *Rudolf Bernard Volkier van der Borch*, ged. Arnhem 30 aug. 1767, bsgr. aldaar 11 'september 1767.

3. *Frederik Willem van der Borch*, ged. Arnhem 28 september 1768.

4. *Charlotte Anna van der Borch*, ged. Arnhem 17 okt. 1771.

VIII 8.

(kind van Maria Elisabeth van der Boroh en Wilhelm Carl Ehrenreich von Sydow; gen. VII 4, 5).

Friedrich Christian von Sydow, Herr auf Westhusen, ged. Westhusen (Kreis Dortmund) 10 nov. 1773, majoor der art. in Nederl. 'dienst, † Westhusen 23 april 1846, tr. Dortmund 2 okt. 1798 *Elisabeth Chrisfine Henriette Philippine Franzisca von Berswordt-Wallrabe*, geb. Dortmund 11 dec. 1774, † Westhusen 4 maart 1858, dr. van *Dietrich Conrad*, Herr auf Listerhof, en *Philippine Franzeline Sophie von Syberg*.

Hun kinderen volgen generatie **IX 11,**

VIII 9,

(kinderen van Benjamin van der Borch en Carolina Jacoba van Wassenaer; gen. VII 4, 7).

1. *Allard Philip Reinier Carel van der Borch*, ged. Breda (Walenk.) 6 mei 1770, ontvanger der Gemene Middelen van het Land van Breda, † aldaar 3 1 juli 1804.

2. *Anna Henriette Arnoldine van der Borch*, geb. Breda 9 aug. 1772, † aldaar 8 febr. 1778.

3. *Anna Carolina Lucile* barones [2]) *van der Borch*, geb. Breda 14 dec. 1778, † aldaar kinderloos 25 mei 1847, tr. Gilze-Rijen 28 april 1814 Mr. *Stephanus Bernardus Jantzon*, heer van Nieuwland, geb. Breda 4 nov., ged. aldaar 6 nov. 1766, advocaat aldaar 1787, raadsheer in het Departementaal Gerechtshof van Brabant te Breda 1805—'10, rechter in de Rechtbank van Eersten Aanleg te Breda 181 1—'12, lid der Vergadering van Notabelen tot Stemming over de Grondwet 18 14, burgemeester 1815 en pres. burgemeester 18 16—'20 van Breda, lid der Provinciale Staten van Noord-Brabant 1816, curator der Latijnse Scholen te Breda, † aldaar 19 juli 1828, zn. van Mr. *Nicolaas Johannes* en *Anna Geertruy Noortbergh*.

4. kind, † ongedoopt, begr. Breda 26 aug. 1781.

---

[5]) Voor de leden van de tak van het geslacht *Sloet*, waartoe zij behoorde, werd bij Kon. Besluit d.d. 29 aug. 1819, no. 2, erkend de hun competerende titel van baron.

VIII 10.

(kinderen van Geertruida Hendriëtte Agnes van der Borch en Franz Andreas Friedrich Wilhelm von Berswordt- Wallrabe; gen. VII 4, 9).

1. *Henriette Conradine Dorothea Marie von Berswordf-Wallrabe,* geb. Ellinghausen (Kreis Soest) 6 aug. 1772, † aldaar 29 aug. 1773.

2, *Ludwig Philipp Christian Friedrich von Berswordf-Wallrabe,* geb. Ellinghausen (Kreis Soest) 22 januari 1775, † aldaar 2 oktober 1776.

3. *Carl Conrad Emit Theodor Ludwig von Berswordt-Wallrabe,* Fideikommissherr auf Waitmar, 'geb. Weitmar (Kreis Bochum) 10 dec. 1781, Erbsälzer zu Sassendorf, ereridder der Johanniter-Orde, † Waitmar 20 juli 1860, tr. Dortmund 27 febr. 1804 *Atbertine von Berswordf- Wallrabe,* geb. Dortmund 20 april 1781, † Weitmar 26 januari 1854, dr. van *Dietrich Conrad,* Herr auf Listerhof, en *Philippine Franzetine Sophie von Syberg.*

Hun kinderen volgen generatie **IX 12.**

VIII 11.

(kinderen van Jhr. Evert Jan Benjamin van Goltstein en Frederica Everdina Anna barones van der Capellen: gen, VII 5, 3).

1. *Philip Hendrik van Goltstein,* geb. Arnhem 5 april, ged. aldaar (Broederenk.) 10 april 1783, † Utrecht 22 november 1800.

2, *Alexander Adolf Hendrik Carel van Goltstein,* geb. Arnhem 14 aug., ged. aldaar (Broederenk.) 26 aug. 1784, † Utrecht 11 maart *1813.*

3. Lucas Willem Benjamin Carel van Goltstein, 'geb. Putten (Gld.), huize Oldenaller, 17 sept., ged. Putten 25 sept. 1785, † Putten 6 okt., begr. aldaar 8 okt. 1785.

4. zoon, geb. 24 okt. 1787, begr. Putten 11 nov. 1787.

5. *Hendrik Rudolph Willem* baron [6]) *van Goltstein,* heer van Oldenaller, geb. Arnhem 10 maart, ged. aldaar (Grote K.) 21 maart 1790, benoemd tot lid der Ridderschap van Gelderland bij Organiek Besluit d.d. 28 aug. 1814, no. 14, minister-resident te Hamburg, lid der Eerste Kamer der Staten-Generaal 1853—'62, opper-jagermeester des Konings, landcommandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht 1865, commandeur der Orde van de Nederlandse Leeuw, † Putten (Gld.), huize Oldenaller, 24 okt. 1868, tr. Hamburg 24 april 1828 *Emma von Hildebrandt,* 'geb. Hamburg 3 september 1810, † aldaar 26 juni 1833, dr. van *Friedrich* en *Marianne Ellermann.*

Hun kinderen volgen generatie **IX** 13.

6. *Frederik Constant Carel Benjamin van Goltstein,* geb. Arnhem 2 juni, ged. aldaar (Grote K.) 6 juni 1793, † Utrecht 30 maart 1802.

7. Mr. *Jan Karel,* baron [6]) *van Goltstein,* geb. Arnhem 31 mei, ged. aldaar (Grote K.) 16 juni 1794, bij Souverein Besluit d.d. 14 jan. 1815, no. 18, benoemd tot lid der Ridderschap van Utrecht, lid 1840—'58, '60—'69 en voorzitter 1849 der Tweede Kamer en lid der Eerste Kamer 1870—'72 der

6) Bij Kon. Besluit d.d. 1 april 1820, no. 100, werd bepaald, dat voortaan aan alle wettige afstammelingen van het geslacht ***Van Goltstein,*** binnen het Rijk gevestigd, zal worden gegeven de hun competerende titel van baron.

Staten-Generaal, minister van Buitenlandse Zaken 1858—'60, minister van Staat 1860, curator der Utrechte Hogeschool 1841—'59, coadjutor der Duitse Orde Balije van Utrecht 1869, commandeur der Orde van de Nederlandse Leeuw, grootofficier der Orde van de Eikenkroon, † kinderloos 's-Gravenhage 17 februari 1872, tr. Ambt Ommen, huize Eerde, 24 september 1828 *Adolphine Wernardine* barones *van Pallandt,* geb. Arnhem 29 november 1806, † 's-Gravenhage 27 maart 1853, dr. van baron *Andries,* heer van Eerde, en *Albertine Euphrosine Thalie Eglée van Neukirchen genaamd Nyvenheim.*

8. Mr. *Philip Hendrik Benjamin* baron [6]) ***van*** *Goltstein,* geb. Utrecht 30 mei 1802, ridder-expectant der Duitse Orde Balije van Utrecht, † Parijs 16 mei 1879, tr. Utrecht 6 oktober 1825 Jkvr. *Anna Everhardina Johanna Mock,* geb. Dusseldorp 2 januari 1805, † Utrecht 2 juli 1879, dr. van Jhr. *Gabriël* en *Isabella Pesters.*

Hun kind volgt generatie **IX 14.**

NEGENDE GENERATIE,

IX 1,

(kinderen van Johanna Juliana van Wassenaer en Jacob Derk Carel van Heeckeren; gen. VIII 1, 2).

1. *Sophia Wilhelmina Petronella* barones [7]) ***van*** *Heeckeren van Kelt,* geb. 's-Gravenhage 19 sept., ged. aldaar (Walenk.) 27 september 1772, grootmeesteres der Koninginnen Wilhelmina en Anna Paulowna, † 's-Gravenhage 13 januari 1847, tr. Ruurlo 24 april 1805 *Jacob Unico Wilhelm* des H.R. Rijksgraaf *van Wassenaer Obdam,* baanderheer van Wassenaar, vrijheer van Lage, heer van Twickel, Obdam, Spierdijk, Wogmeer, Hensbroek, Zuidwijk, Kernheim, Weldam en Olidam, ged. 's-Gravenhage (Kloosterk.) 23 juli 1769, lid der Ridderschap van Hodland en West-Friesland, grietman van Franekeradeel, gedeputeerde ter Raad van State, gecommitteerde ter Admiraliteit op de Maas, 'eigenaar van het huis Wassenaer-Obdam (later bekend als het Paleis aan de Kneuterdijk) te 's-Gravenhage, † Ambt Delden, kasteel Twickel 31 aug. 1812, zn. van des H.R. Rijksgraaf *Caret George,* baanderheer van Wassenaer, vrijheer van Lage, heer van Twickel, Obdam, Hensbroek, Spierdijk, Wogmeer, Zuidwijk, Weldam en Olidam, en *Jacoba Elisabeth van Strijen,* en weduwnaar laatstelijk van *Margaretha Helena Alewijn* en eerder van *Adriana Margaretha Clifford.*

Dit huwelijk was kinderloos.

2. *Willem Hendrik Alexander Caret* baron [7]) ***van*** *Heeckeren,* heer van Ruurlo en Kell, geb. 's-Gravenhage 12 aug., ged. aldaar (Walenk.) 21 aug. 1774, gouverneur van Gelderland 1825—'46, minister van Staat, lid der Ridderschap van Gelderland 1814, lid der Staten-Generaal 1814—'15, lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal 1815—'23, kamerheer i.b.d., commandeur der Duitse Orde, ridder-grootkruis der Orde van de Nederlandse Leeuw, † kasteel Ruurlo 24 juli 1847, tr. Oldenburg 1 oktober 1800 Jkvr. *Geertruid Sara Agatha van Pabst,* vrouwe van Bingerden, geb. Amsterdam 4 april, ged. aldaar (Nieuwe K.) 10 april 1774, † kasteel Ruurlo 15 januari 1866, dr. van Jhr. Mr. *Johan Maurits,* vrij-

7) Bij Souverein Besluit d.d. 26 februari 1819, no. 96, werd voor alle leden, wettig uit het oud-adellijk geslacht ***Van Heeckeren*** gesproten, erkend de hun van ouds competerende titel van baron.

heer van Wolfswaard, heer van Bingerden en Hoencoop, en *Sara Agatha* des H.R. Rijksbarones *Hop*.

Uit dit huwelijk sproten acht kinderen.

3. *Louise Wilhelmine Frédérique* barones [7]) *van Heeckeren*, geb. 's-Gravenhage 3 okt., ged. aldaar (Walenk.) 11 okt. 1778, † Roosendaal (N.Br.) 17 okt. 185 1, tr. Vorden 13 sept. 1814 Ds. *Herman Johannes Woldringh*, ged. Dokkum 28 nov. 1771, Herv. predikant te Ruurlo 1797-1814, rentmeester van het Kroondomein te Roosendaal (N.Br.) sedert 1819, † Roosendaal (N.Br.) 16 febr. 1833, zn. van Ds. *Conradus* en *Ida Hiska Hesse*.

Uit dit huwelijk sproten drie kinderen.

1x **2.**

(zoon van Willem Lodewijk graaf van Wassenaer en Johanna Margaretha Cannette, alias Mareuille, alias de Vorbert; gen. VIII 1, 4).

Lodewijk Jan Worbert graaf *van Wassenaer Starrenburg*, heer van Starrenburg, Ruyven, Maasland en Maassluis, geb. 's-Gravenhage 11 febr., ged. aldaar (Grote K.) 15 febr. 1778, gewettigd bij Kon, Besluit d.d. 26 juli 1834, no. 99, luitenant-kolonel der art., † Delft 14 juni 1836, tr. le Zwolle 21 nov. 1810 *Megtilda Kaper*, geb. aldaar 3 dec. 1786, † Antwerpen 25 april 1829, dr. van *Thijs* en *Dievertje Huibers Bos;* tr. 2e Voorburg 26 febr. 1835 *Maria Diderica Schouten*, geb. Middelburg 21 nov. 1794, † Nijmegen 19 sept. 1874, dr. van *Gerard* en *Johanna Elisabeth Symonsen*.

Uit het eerste huwelijk sproten drie kinderen; het tweede huwelijk was kinderloos.

1x *3*,

(kinderen van Carolina van Wassenaer en Otto Willem Hendrik graaf van Bylandt; gen. VIII 1, 6).

1. *Frederica Maria* gravin *van Bylandt*, geb. Nijmegen 25 nov. 1782, † Neerlangbroek, huize Hinderstein 1 sept. 1859, tr. le 's-Gravenhage 19 april 1807 *Willem* des H.R. Rijksbaron *van Spaen*, geb. Arnhem 5 juli, ged. aldaar 10 juli 1774, burgemeester van Elburg 1793, ambtsjonker van Ede 1794, officier van de Jacht in Gelderland, † 's-Gravenhage 5 oktober 1808, zn. van Mr. *Willem Anne* baron *van Spaen la Lecq*, heer van Hardenstein, en *Anna Bentinck*, vrouwe van Buckhorst, Zalk en Veecaten; tr. 2e 's-Gravenhage 18 aug. 1814 Jhr. *Maarten Adriaan Jacob van Brakell*, geb. Rijswijk (Gld.) huize Hoekenburg, 2 januari 1786, luitenant-kolonel der kozakken in Russische 'dienst, houtvester in het eerste district van Gelderland, lid der Provinciale Staten van Gelderland, kamerheer honorair des Konings, benoemd tot lid van de Ridderschap van Gelderland bij Souverein Besluit d.d. 9 dec. 1814, no. 3, ridder der Orde van St. Wladimir van Rusland, † (verdronken) Scheveningen 7 juli 1822, zn. van *Jacob Derk*, heer van Hoekenburg en Doornik, en *Seyna Alexandrina van Neukirchen genaamd Nyvenheim;* tr. 3e 's-Gravenhage 13 juni 1827 *Philip Julius* baron *van Zuylen van Nyevelt*, heer van Hinderstein, geb. Rotterdam 21 april, ged. aldaar (Walenk.) 8 mei 1785, resident van Banjoewangi, luitenant-kolonel bij de Generale Staf, lid van de Provinciale Staten en van de Ridderschap van Utrecht, kamerheer i.b.d. 1844, ridder Militaire Willemsorde 4e klasse, bij Kon. Besluit d.d. 20 sept. 1822, no. 117, erkend met de titel van baron, † Utrecht 1 juni 1864, zn. van Mr. *Jacob* en *Adriana Maria Cornets de Groot*.

Uit het tweede huwelijk sproot één dochter; het eerste en het derde huwelijk waren kinderloos.

2. *Willem Arnold* des H.R. Rijksgraaf *van Bylandt*, geb. 's-Gravenhage 26 juni, ged, aldaar 8 juli 1792, † 's-Gravenhage 7 januari 1793.

3. *Otto Willem Arnold* graaf *van Bylandt*, heer van Mariënweerd, Enspijk, Ooy en Persingen, geb. 's-Gravenhage 15 juli, ged. aldaar 20 juli 1794, lid der Provinciale Staten en van de Ridderschap van Gelderland, kamerheer i.b.d., ridder der Orde van de Nederlandse Leeuw, † Beesd (Gld.), huize Mariënweerd, 2 nov. 1882, tr. 's-Gravenhage 19 maart 1817 *Otteline Marie* barones [7a]) *Sirtema van Grovestins*, geb. Rotterdam 2 juni 1794, † Beerd, huize Mariënweerd, 19 juli 1851, dr. van Jhr. *Douwe Theodoor* en *Adriana Maria Groeninx van Zoelen*.

Uit dit huwelijk sproten zeven kinderen.

1x **4.**

(kinderen van Juliana Reiniera Florentina des H.R. Rijksgravin van Rechteren en Ludwig Balthasar von Weitolshausen genannt Schrautenbach; gen. VIII 2, 4).

1. *Lodewijk Christiaan Frederik von Weitolshausen genannt Schrautenbach*, heer van de Vellenaer (verkocht 1797), ged. Venlo 13 maart 1766, ritmeester der cav., † 's-Gravenhage 18 aug. 1831, tr. Utrecht 26 juli 1790 *Jacoba Geertruida Wilhelmina van Utenhove*, ged. Utrecht 28 juli 1771, † De Bilt (U.), huize het Klooster, 14 aug. 1813, dr. van *Maurits Carel*, heer van Bottenstein, Munnikenland, Amelisweerd, de Hegge, Colenberg, Heeswijk en Achttienhoven, en *Johanna Hermina Ivoi*.

Dit huwelijk was kinderloos.

2. *Isabella Carolina Sophia Willemina von Weitolshausen genannt Schrautenbach*, ged. Venlo 29 januari 1767, † Zuidlaren, huize Laarwoud, 4 'december 1850, tr. Zwolle 25 febr. 1788 *Anne Willem Carel* des H.R. Rijksgraaf *van Heiden Hompesch*, heer van Ootmarsum, geb. Ohé en Laak, kasteel Walburg, 15 sept. 1755, luitenant-kolonel in Statendienst, lid der Ridderschap van Overijssel 1799, gecommitteerde ter Admiraliteit te Amsterdam 1793, † Bentheim 5 juni 1807, zn. van des H.R. Rijksgraaf *Sigismund Vincent Lodewijk Gustaaf*, heer van Ootmarsum, Walburg, Stevensweert, Ohé en Laak, en *Anna Sophia Dorothea von Riedesel* Freiin *zu Eisenbach*.

Uit dit huwelijk sproot één kind.

1x **5.**

(kinderen van Theodora Odilia Carolina Louisa van der Does en Leopold graaf van Limburg Stirum: gen. VIII 3, 2).

1. dochter, † ongedoopt te 's-Gravenhage, aangeg. Noordwijk 17 febr. 1783.

2. *Wilhelmina Frederica Sophia* gravin *van Limburg Stirum*, geb. 'huize Baerschot bij Esch (N.Br.) 13 juli 1784, † Bonn 27 juli 1870.

[7a]) Bij Kon. Besluit d.d. 5 april 1819, *no.* 2, werd aan alle wettige afstammelingen van wijlen de luitenant-generaal en opperstalmeester *Douwe Sirtema* van *Grovestins* (haar overgrootvader) verleend de titel van baron.

3, *Wigbold Albert Willem van der Does* graaf *van Limburg Stirum, heer* van de beide Nooadwijken, Offem, Langeveld, ter Lugt, St. Anthonispolder en Noordwijkerhout, geb. 's-Hertogenbosch 16 april, ged. aldaar 30 april 1786, lid der Vergadering van Notabelen tot Stemming over de Grondwet 1814, lid der Ridderschap van Holland 1818, lid der Provinciale en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, lid der Eerste Kamer der Staten-Generaal 1840—'49, kamerheer en ceremoniemeester des Konings, ridder der Orde van de Nederlandse Leeuw, † 's-Gravenhage 15 januari 1855, tr. aldaar 16 juli 1811 *Maria Elizabeth Margrita* des H.R. Rijksbarones *van Slingelandt,* geb. 's-Gravenhage 31 januari, ged. aldaar (Kloosterk.) 7 februari 1790, † 's-Gravenhage 13 dec. 1834, dr. van des H.R. Rijksbaron Mr. *Barthout,* heer van Slingelandt en Goidschalxoord, en *Magdalena Anna Elisabeth* des H.R. Rijksbarones *van Boetzelaer.*

Uit dit huwelijk sproten vijf kinderen.

4. *Otto Jan Herbert* graaf *van Limburg Stirum,* geb. 's-Hertogenbosah 29 januari, ged. ald, 8 febr. 1789, kapitein der infanterie in Franse dienst (18 12), luitenant-generaal der infanterie en opperbevelhebber der vesting Maastricht en der troepen in Limburg 1845, #opperstalmeester 1850 en adjudant i.b.d. des Konings, ridder der Militaire Willemsorde 3e klasse, ridder-grootkruis der Orde van de Nederlandse Leeuw, commandeur der Orde van de Eikenkroon en commandeur der Orde van het Legioen van Eer, † Maastricht 4 februari 1851, tr. le 's-Gravenhage 5 oktober 1814 *Josephine Arnoldine* [barones [8]) *Rengers,* geb. 's-Gravenhage 26 juli, ged. aldaar (Walenk.) 2 aug. 1789, † Ginneken, huize Hondsdonk, 9 juni 1839, dr. van *Lodewijk* en *Agatha van der Goes;* tr. 2e Weimar 6 sept. 1843 *Sophie Auguste Friederike Ferdinande Louise von Buchwald,* geb. Weimar 16 aug. 1814, dame du palais van, de Koningin-Weduwe Anna Paulowna 1851, later grootmeesteres van Sophie Groothertogin van Saksen, † 's-Gravenhage, huize Buitenrust, 7 sept. 1890, dr. van *Carl Wilhelm* en *Sophie Caroline Juliane von Buchwald.*

Uit het eerste huwelijk sproten zeven kinderen; het tweede huwelijk was kinderloos.

5. *Frederik Govert* des H.R. Rijksgraaf *van Limburg Stirum,* geb. 's-Hertogenbosch 30 juli, ged. aldaar (Walenk.) 8 aug. 1790, luitenant in Franse dienst, † (sneuvelt) in de slag bij Leipzig 16 'oktober 1813.

6. *Louis* des H.R. Rijksgraaf *van Limburg Stirum,* ged. 's-Hertogenbosch (Walenk.) 2 dec. 1792, begr. aldaar 27 mei 1793.

IX 6.

(kinderen van Johanna Jacoba Herbertina Mauritia van der Does en Thimon Cornelis graaf van Heerdt tot Eversberg; gen, VIII 3, 3).

1. *Willem Hendrik* graaf *van Heerdt tot Eversberg,* heer van Eversberg, geb. 's-Gravenhage 17 april, ged. 'aldaar (als *„Guillaume Henry"*) (Walenk.) 27 april 1783, generaal-majoor der infanterie, lid der Vergadering van Notabelen tot Stemming over de Grondwet 1814, lid der Ridderschap en der Provinciale Staten van #Overijssel, kamerheer i.b.d. des Konings, ridder der Orde van de Nederl. Leeuw en ridder der Militaire Willemsorde 3e klasse, † Wierden, huize Eversberg, 25 augustus 1864, tr. Voonburg 24 januari 1821 *Maria Elisa Gevers Leuven,* geb. Londen 17 maart 1799, † Wierden, huize Eversberg, 15 juni 1864, dr. van *Aarnout Johannes* en *Louisa Elisabeth Parker.*

Uit dit huwelijk sproten zeven kinderen.

2. kind, † ongadoopt, begr. 's-Gravenhage 19 nov. 1785.

3. *Theodora Johanna Wilhelmina Herbertina* barones [9]) *van Heerdt,* geb. Voorhout, huize Teylingen, 13 sept., ged. Sassenheim 24 sept. 1786, † St. Omer (dep. Pas-de-Calais) 3 maant 1866, tr. le Kampen 27 oktober 1806 *Hendrik Cornelis Mollerus,* geb. 's-Gravenhage 5 febr., ged. aldaar 8 febr. 1778, † Kampen 2 nov., begr. aldaar 7 nov. 1806, zn, van Mr. *Adriaan,* heer van Westkerke en Wulpendaal, en *Martina Wilhelmina van Dongen;* tr. 2e Breda 6 aug. 1812 *Servile Adrien Blanvillain,* geb. Maligny 2 juli 1775, chirurgijn-majoor in Franse dienst, ridder der Orde van het Legioen van Eer, † St. Omer 22 april 1850, zn. van *Jean* en *Marguérite Cottier.*

Het eerste huwelijk was kinderloos: uit het tweede huwelijk sproot nakomelingschap.

4. doodgeboren kind, begr. 's-Gravenhage 24 november 1787.

5. kind, † ongedoopt, begr. 's-Gravenhage 7 nov. 1788.

6. *Johan Carel van Heerdt,* geb. 's-Gravenhage 2 okt., ged. aldaar 10 oktober 1790, begr. 's-Gravenhage 24 nov. 1790.

7. *Frederika Louise* barones [9]) *van Heerdt,* geb. 's-Gravenhage 24 maart, ged. aldaar 1 april 1792, † Dordrecht 12 april 1858, tr. 1 e 's-Gravenhage 26 juli 1815 (door echtsch. ontbonden bij vs. van de Rechtbank van Eersten Aanleg te 's-Gravenhage d.d. 27 febr. 1829, ingeschreven 11 maart 1829) Jhr. *Anthony Cornelis Twent,* geb. Amsterdam 26 sept. 1771, ordonnans-officier van Koning Lodewijk Napoleon, vice-admiraal en inspecteur-generaal van het Loodswezen, commandeur der Orde van de Nederlandse Leeuw, ridder der Orde van de Eikenkcoon, verheven in de Nederl. adel bij Kon. Besluit d.d. 16 sept. 1815, L[a] V.V., † 's-Gravenhage 3 januari 1852, en. van *Abraham Catharinus van Gelé Twent* en *Jacoba Judith van Wesele,* vrouwe van Cortenbosch; tr. 2e Emmerik 24 maart 1827 Jhr. *Archibald van de Poll,* geb. Amsterdam 16 febr. 1796, referendaris bij het Departement van Binnenlandse Zakten, † Arnhem 12 maart 1850, zn. van Jhr. Mr. *Willem Gerrit* en Jkvr. *Agnes Johanna Henriette Graafland.*

Uit het eerste huwelijk sproot één kind: uit het 'tweede huwelijk sproten vier kinderen.

1x 7.

(kinderen van Adriana Petronella des H.R. Rijksgravin van Nassau en Jhr. Joachim Ernst Mulert tot de Leemcule; gen. VIII 5).

8) Bij Kon. Besluit d.d. 8 juli 1822, no. 145, werd voor de wettige nakomelingen van (haar grootvader) wijlen ***Hans Willem van Aylva Rengers*** erkend de door hen van ouds gevoerde titel van baron.

9) Bij Kon. Besluit d.d. 3 mei 1821, werd bepaald, dat aan alle wettige afstammelingen van de graaf van. ***Heerdt tot Eversberg*** de hun competerende titel van baron zal worden gegeven, voorzover de titel van graaf niet op hen is gedevolveerd.

1. *Jacob Adriaan* baron [10]) *Mulert fof de Leemcule,* heer in Cortgene (verkocht 1842), geb. Alkmaar 15 febr. 1778, † Brummen 25 nov. 1852, tr. Bergen (N.H.) 13 aug. 1813 *Anna Jacoba Adriana Tholen,* geb. Emmerik 31 maart 1794, † Zwolle 28 nov. 1839, dr. van *Otto Nicolaas* en *Gerarda Huygens.*

Uit dit huwelijk sproten elf kinderen.

2. *Wigbolf Adriaan Mulert,* geb. 's-Gravenhage 24 mei, ged. Bergen (N.H.) 20 juni 1779, † te Alkmaar, uitgevoerd naar Bergen (N.H.) 6 januari 1780.

3. *Willem Jan* baron [10]) *Mulert fof de Leemcule,* heer in Cortgene (verkocht 1842), geb. Dalfsen, huize de Leemcule, ged. Dalfsen 1 april 1782, le luitenant der cavalerie, buitengewoon lid der Staten-Generaal 1815, lid van de Raad van Alkmaar, † IJsselmuiden 2 juni 1857, tr. le Bergen (N.H.) 30 dec. 1804 *Margaretha Jacoba Consfanfia Sfierling,* geb. 11 maart, ged. Maarssen 14 maart 1779, † Cleve 9 april 1851, dr. van *Johan George* en *Cornelia Wilhelmina Schuffrup,* en weduwe van *Nicolaas van der Stengh;* tr. 2e *Charloffa Marianna Heintzen,* geb. 'Charleston (Mass., U.S.A.) 31 maart 1791, † Kampen 20 juli 1866, dr. van *Gabriël Willem* en *Wilhelmina Sainf,*

Uit het eerste 'huwelijk sproten vier kinderen; het 'tweede huwelijk was kinderloos.

4. *Frederik Chrisfiaan* baron [10]) *Mulert,* heer van de Leemcule en in Cortgene (verkocht 1842), geb. Dalfsen, huize de Leemcule, 21 januari, ged. Dalfsen 1 febr. 1784, benoemd tot lid der Ridderschap van Overijssel bij Organiek Besluit d.d. 28 aug. 1814, no. 14, burgemeester van Dalfsen, lid der Provinciale Staten van Overijssel, † Dalfsen, huize de Leemcule, 25 aug. 1849, tr. Dalfsen 30 juli 1812 *Henrieffe Margarefha Dorothea Reyniera van Omphal,* geb. Tiel 31 okt., ged. aldaar 8 nom. 1789, † Zwolle 6 januari 1875, dr. van *Alexander Diederik,* heer van IJzendoorn, en *Wilhelmina Anna Cornelia de Pagnief.*

Uit dit huwelijk sproten twaalf kinderen.

IX 8.

(kinderen van Georgette Maria Rebecca Frederica van der Borch en Ferdinand Carl Freiherr von Raesfeldt; gen. VIII 6, 3).

1. *Carl Anfon Friedrich* Freiherr *von Raesfeldf,* Herr auf Tervoort und Burg (Reg. Bezirk Düsseldorf), geb. 30 november 1792, Königl. preuss. Landrat te Meurs, † 19 juli 1857, tr. 16 mei 18 17 *Chrisfiane von der Mosel,* geb. 2 oktober 1790, † 5 april 1882, dr. van *Leopold Franz Carl Bogislaw,* Herr auf Rosendahl, en *Susanne Christine Rebecca* Freiin *von Raesfeldt.*

Uit dit huwelijk sproot één kind.

2. *Johanna Adelheid* Freiin *von Raesfeldt,* geb. 5 april 1796, † 2 mei 1863, tr. *Johann Bapfisf Franz Xaver Maria Zech von Deybach* Freiherr *zu Sulz,* geb. 17 aug. 1784, majoor in Beierse dienst, Herr und Landmann in Tirol, † 9 augustus 1854.

Uit dit 'huwelijk sproot één kind.

3. *Ludwig Reinhard* Freiherr ***von*** *Raesfeldf,* geb. Tervoort 5 januari 1800, Königl. bayer. Ministerialrat und Vorstand der Gen.-Bergwerks- und Salinen-Administration, bij Besluit van de Koning van Beieren d.d. 25 juli 1841 werd hij in de Beierse adel „immatriculiert bei der Freiherrenklasse", † Kissingen 11 juli 1864, tr. Ansbach 21 mei 1834 *Franzisca Magdalene von Sfichaner,* geb. Straubing 4 sept. 1810, † München 14 januari 1891, dr. van Dr. *Franz Joseph Wigand* en *Margarefha* Freiin *Bauer von Heppensfein.*

Uit dit huwelijk sproten tien kinderen.

1x 9.

(kinderen van Adriaen Alhard van der Borch en Friederike Hippolite Christine Melusine von der Borch; gen. VIII 6, 4).

1. *Wilhelmine* Freiin [11]) *von der Borch,* geb. 25 juli 1793, † Dortmund in febr. 1868.

2. *Carl Alhard Diefrich Franz Offo* Freiherr [11]) *von der Borch,* Fideikommissherr auf Holzhausen, Bömbsen und Schönebeck, geb. 4 oktober 1795, † Holzhausen (Kreis Höxter, Westfalen) 27 okt. 1866, tr. le Overdyk bei Bochum in sept. 1826 *Jenny Gräfin von der Recke von Volmersfein,* geb. 12 april 1797, † Holzhausen in 1828, dr. van Graf *Philipp Heinrich Chrisfian,* Herr auf Overdyk, Volmerstein, Werdingen, Mallinckrodt und Werse-Brockhausen, en *Louise Alexandrine Johanna Chrisfine* (Freiin) *von der Recke;* tr. 2e 21 mei 1844 *Ludmilla* Gräfin *von der Recke von Volmersfein,* geb. 27 nov. 1821, † Holzhausen 2 mei 1858, dr. van Graf *Ottomar,* Herr auf Berge, Münsterhausen, Mallinckrodt und Werdringen, en *Therese Henrieffe Hedwig* Prinzessin *zu Bentheim-Tecklenburg-Rheda,* Durchlaucht, Mitbesitzerin der Herrschaft Ober-Sontheim; tr. 3e 29 september 1859 *Emma* Gräfin *von der Recke von Volmersfein,* geb. 27 maart 1829, hanonikes van het Stift Fulda, † Holzhausen 17 juli 1889, zuster van zijn tweede echtgenote.

Uit het eerste huwelijk sproot één kind; uit het tweede huwelijk sproten elf kinderen; uit het derde huwelijk sproten twee kinderen.

3. *Ludwig Ferdinand* Freiherr [11]) *von der Borch,* Herr auf Langendreer und Friedeburg, geb. 23 'december 1797, Königl. preuss. Forstmeister, rechtsridder der Johanniter-Orde, † Friedeburg an der Saale (Saksen) 5 april 1863, tr. Giebichenstein bei Halle an der Saale (Saksen) 18 febr. 1842 *Anna Bartels,* geb. aldaar 22 maart 1812, † Halle an der Saale in 1894, dr. van *Ludwig,* Herr auf Domäne Giebichenstein, en *Wilhelmine von Steltzer.*

Uit dit huwelijk sproten drie kinderen.

4. *Amalie* Freiin [11]) *von der Borch,* geb. 19 okt. 1800, † Detmold 17 nov. 1867.

10) Bij Kon. Besluit d.d. 5 juli 1822, no. 295, werd voor *Jacob* ***Adriaan, Willem Jan*** en ***Frederik*** *Christiaan Mulert tot de Leemcule* bepaald, dat voortaan aan hen en hun wettige nakomelingen zal gegeven worden de door hen van ouds' gevoerde titel van baron.

11) Bij Besluit van de Koning van Pruisen d.d. 31 juli 1847 werd aan *„Carl Alhard von der Borch,* Herr auf Holzhausen, und seine Geschwister" verleend „Genehmigung zur Fortführung des Freiherrentitels".

5. *Philipp* Freiherr [11]) von der *Borch*, geb. in 1803, ritmeester in dienst der Vrije Hansestad Bremen, † 9 mei 1863, tr. *Doris Engelken*, geb. in 1807, † Auerbach 12 juni 1885.

Uit dit huwelijk sproten vijf kinderen.

6. *Caroline Adrianette* Freiin [11]) *von der Borch*, geb. 23 aug. 1804, † 20 febr. 1875.

7. *Hertnann* Freiherr [11]) *von der Borch*, † in 1850.

1x 10.

(kinderen van Mr. Allard Philip Reinier Carel baron van der Borch en Johanna Philippina Helena Gerardina barones Sloet; gen. VIII 7, 1).

1. *Frederik Wilhelm* baron *van der Borch* heer van Helbergen, geb. Laren (Gld.), huize Verwolde, 21 mei, ged. Laren (Gld.) 29 mei 1791, kanunnik te Oldenzaal, houtvester van Gelderland, lid der Ridderschap 1814 en lid der Prov. en Gedeputeerde Staten van Gelderland, commandeur der Duitse Orde Balije van Utrecht, † Arnhem 2 jan. 1866, tr. Hoog-Keppel 16 dec. 1812 Jkvr. *Wilhelmina Maria van Rouwenoort,* vrouwe van den Ulenpas, geb. Hoog-Keppel, huize den Ulepas, 6 januari, ged. Oldenkeppel 11 jan. 1794, † Doesburg 30 januari 1874, dr. van Jhr. *Hendrik Adriaan Willem*, heer van den Ulenpas en Langen, en *Johanna Clara van der Dussen.*

Uit dit huwelijk sproten vijf kinderen.

2. *Arend* baron *van der Borch*, heer van Vorden, geb. Laren (Gld.), huize Verwolde, 18 juni 1792, burgemeester van Verwolde, † huize Verwolde 9 maart 1871.

3. *Sophia Juliana* barones *van der Borch*, 'geb. Laren (Gld.), huize Verwolde, 15 okt. 1793, kanonikes van het Stift Almelo, † huize Verwolde 17 febr. 1890.

4. *Johanna Philippina Wilhelmina* barones *van der Borch*, geb. Laren (Gld.), huize Verwolde, 27 aug., ged. Laren (Gld.) 4 sept. 1796, † Zutphen 5 febr. 1885, tr. Gorssel 15 dec. 1838 *Gerhard Carel* baron *Sloet,* heer van Warmelo, geb. Vollenhove 5 jan., ged. aldaar 12 jan. 1800, rijksontvanger achtereenvolgens te Elst, Zwolle en Zutphen, † Zutphen 5 juni 1872, zn. van baron *Floris Willem*, heer van Warmelo en Kersbergen, en *Johanna Catharina Sloet,* en weduwnaar van *Cornelia Charlotte* barones *van Heerdt.*

Dit huwelijk was kinderloos.

5. Mr. *Willem François Emile* baron *van der Borch van Verwolde*, heer van Verwolde, geb. Laren (Gld.), huize Verwolde, 16 mei, ged. Laren (Gld.) 23 mei 1802, rentmeester der Domeinen van Prins Frederik der Nederlanden, lid der Ridderschap van Noord-Brabant 1847, † 's-Gravenhage 18 juni 1849, tr. 's-Gravenhage 6 maart 1839 Jkvr. *Hendrica Pauline van der Heim*, geb. Rotterdam 20 aug. 1806, † Ginneken, huize Hondsdonk, 24 mei 1884, dr. van Jhr. Mr. *Paulus* en *Maria Aletta van der Hoeven.*

Uit dit huwelijk sproten zes kinderen.

6. *Isabella Johanna Adriana* barones *van der Borch*, geb. Laren (Gld.), huize Verwolde, 4 juli 1807, † Zutphen 18 oktober 1896.

1x 11.

(kinderen van Friedrich Christian von Sydow en Elisabeth Christine Henriette Philippine Franzisca von Berswordt-Wallrabe: gen. VIII 8).

1. *Elise Lucie Friederike Helene von Sydow*, geb. Westhusen 16 nov. 1800, † aldaar in 1851.

2. *Carl Ehrenreich Dietrich Ludwig Conrad von Sydow*, Herr auf Westhusen und Wischelingen, geb. Westhusen 24 juli 1802, † Wischelingen 20 maart 1885, tr. ald. 15 dec. 1825 *Friderike von Syberg*, geb. Wischelingen 18 juni 1805, † aldaar 27 jan. 1883.

Dit huwelijk was kinderloos.

3. *Friedrich Ludwig Leopold von Sydow*, geb. Westhusen 15 dec. 1805, Königl. preuss. Kreisgerichtsdirektor, † Lüdenscheid 3 april 1865, tr. aldaar 5 dec. 1839 *Julie Funcke*, geb. auf der Laake bij Hagen i. Westf. 5 april 1817, † Dortmund 11 mei 1892, dr. van *Georg Friedrich*, Herr auf der Laake, en *Clara Sybille Arnoldine Kuithan.*

Uit dit huwelijk sproten tien kinderen.

4. *Amalie Luise Theodore von Sydow*, geb. Westhusen 3 juli 1808, † Hamm in Westfalen 22 mei 1886, tr. Westhusen 2 dec. 1829 *Wilhelm Christian Friedrich Ludwig Julius* Freiherr von *der Recke*, Herr auf Uentrop und Haaren, geb. 2 dec. 1802, luitenant, † Uentrop 9 juni 1839, zn. van Freiherr *Ferdinand Johann Ludwig Wilhelm Gisbert,* Herr auf Uentrop und Haaren, en *Henriette Friederica von Maltitz.*

Uit dit huwelijk sproten vier kinderen.

5. *Heinrich Albert Ludwig von Sydow*, geb. Westhusen 23 mei 1811, Königl. preuss. Gerichtsassessor, Stadtrat te Dortmund, † aldaar 23 mei 1'877, tr, Niederhofen 3 mei 1844 *Elfriede* Freiin *von Hauss,* geb. aldaar 4 mei 1821, † Hannover 8 aug. 1891, dr. van Freiherr *Friedrich* en *Julie von Hobe.*

Uit dit huwelijk sproten vijf kinderen.

1x 12.

(kinderen van Carl Conrad Emil Theodor Ludwig von Berswordt-Wallrabe en Albertine von Berswordt-Wallrabe; gen. VIII 10, 3).

1. *Wilhelm Friedrich von Berswordt-Wallrabe,* Herr auf Weitmar und Witteburg, geb. Dortmund 2 dec. 1804, † Weitmar 20 maart 1880, tr. Bochum 17 juni 1848 *Philippine von Syberg*, Herrin auf Kemnade, geb. Kemnade 1 okt. 1810, † Bad Nauheim 24 juli 1875.

Dit #huwelijk was kinderloos.

2. *Heinrich Dietrich Christian von Berswordt- Wallrabe*, geb. Dortmund 5 maart 1806, luitenant in Pruisische dienst, Ambtmann te Rheda, † aldaar 27 nov. 1866, tr. Bielefeld 20 april 1852 *Gertrud Marie Meyberg*, geb. Munster i. Westfalen 9 dec. 1813, † Rheda 7 dec. 1899.

Uit dit huwelijk sproten twee kinderen.

3, *Wilhelm Ludwig Ferdinand von Berswordt- Wallrabe*, geb. Weitmar 28 maart 1807, majoor der Westfaalse Jagers in Pruiaisohe dienst, † Wetzlar 28 okt. 1888, tr. Hermannstein 6 juni 1843 *Therese Eleonore Luise Charlotte* Freiin *Schenck zu Schweinsberg*, geb. Sorge *26* okt. 1814, † Wetzlar 19 febr. 1877, dr. van Fraiherr *Ludwig Ernst Karl*, Herr auf Sorge und Hermannstein, en *Amalie Henriette* Freiin *von Zwierlein.*

Uit dit huwelijk sproten twee kinderen.

4. *Amalie Henriette Luise von Berswordt-Wallrabe,* geb. Weitmar *17* juli *1808,* † aldaar 22 aug. 1808.

5. *Amalie Henriette Friederike Eleonore von Berswordt-Wallrabe,* geb. Weitmar 21 dec. 1809, † aldaar 12 juni 1852, tr. Ds..... *Ludolph,* predikant te Weitmar.

Uit dit huwelijk sproten mogelijk kinderen.

6. *Albrecht Philipp von Berswordt-Wallrabe,* geb. Weitmar 5 dec. 1812, majoor der inf. in Pruisische dienst, † Minden 5 maart 1885, tr. Polzin 25 nov. 1845 *Auguste Deetz,* geb. Neu-Brandenburg 30 nov. 1819, † Schöneberg bij Berlijn 6 mei 1902.

Uit dit huwelijk sproten drie kinderen.

7. *Lucile von Berswordt-Wallrabe,* geb. Weitmar (?) in 1820, tr. *Gustav Bauer.*

Uit dit huwelijk sproten mogelijk kinderen.

8. *Agnete von Berswordt-Wallrabe,* geb. in 1824, † in 1825.

1x **13.**

(kinderen van Hendrik Rudolph Willem baron van Goltstein en Emma von Hildebrandt; gen. VIII 11, 5).

1. *Anna Frederica Everdina* barones *van Goltstein,* vrouwe van Vanenburg, geb. Hamburg 29 maart 1829, † Putten, huize Vanenburg, 19 april 1917, tr. 's-Gravenhage 6 maart 1856 *Frederik Willem Jacob van Aylva* baron *van Pallandt,* geb. Oudwoude, huize Vaartzicht, 20 sept. 1826, lid der Provinciale Staten van Gelderland 1875-1901, lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal 1884—'88, kamerheer en ceremoniemeester des Konings 1856, ridder der Orde van de Nederl. Leeuw, commandeur der Orde van de Eikenkroon, † Putten, huize Vanenburg, 27 januari 1906, zn. van *Hans Willem van Aylva* baron *van Pallandt,* heer van Waardenburg en Neerijnen, en *Constantia Catharina Wilhelmina van Scheltinga.*

Dit huwelijk was kinderloos.

2. Mr. *Willem* baron *van Goltstein,* heer van Oldenaller, geb. Hamburg 13 mei 1831, minister van Koloniën 1874—'76, 1879—'82, gezant te Londen, lid der Tweede Kamer 1864—'71 en der Eerste Kamer 1872—'74, der Staten-Generaal, lid van de Hoge Raad van Adel, † Putten, huize Oldenaller, 9 sept. 1901, tr. Velsen 12 aug. 1863 Jkvr. *Agneta Cornelia Hugonia Boreel,* geb. 's-Gravenhage 23 maart 1839, dame du palais van Koningin Emma, † Putten, huize Oldenaller, 17 dec. 1924, dr. van Jhr. Mr. *Willem, 9e* Baronet, heer van Hogelanden, en Jkvr. *Margaretha Jacoba Maria Paulina Boreel.*

Dit huwelijk was kinderloos.

1x **14.**

(kind van Mr. Philip Hendrik Benjamin baron van Goltstein en Jkvr. Anna Everhardina Johanna Mock; gen. VIII 11, 8).

Benjamina Anna Frederica Alexandrina barones van *Goltstein,* geb. Utrecht 17 sept. 1826, † aldaar 21 febr. 1868, tr. Utrecht 21 juni 1855 Mr. *Antoine Jacob Willem Farncombe Sanders,* geb. Medemblik 21 juli 1833, inspecteur van het Lager Oederwijs, lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal sedert 1886, † 's-Gravenhage 7 september 1896, zn. van *Samuel* en *Wilhelmina Aletta Coenradina* barones *van Boetzelaer.*

Uit dit huwelijk sproot één kind.

KORTE MEDEDELING,

Genealogische notities bij een portret van

Maria van **Lelyveld** (1725-1804).

(LXXXV, kol. 285-290, 375,)

Het is mij gelukt de verblijfplaats van het portret van *Maria van Lelyveld* op te sporen. Dit portret is eerder afgebeeld in de Kroniek van de Stichting Geslacht Mees. De administrateur van deze stichting kon mij echter ook niet de huidige verblijfplaats van het portret mededelen, maar gaf mij wel een paar adressen om navraag te dolen. Zodoende kwam ik tenslotte terecht bij Ir. H. van Lelyveld, Marthalaan 7 te Enschede, die mij mededeelde, dat het portret van *Maria van Lelyveld* bij hem thuis hangt. Het werd indertijd, zo schrijft hij, gevonden bij de antiquair Catz in Dieren.

J. M. VOORHOEVE.

Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften.

Bulletin [de la] Société de l'Histoire du Protestantisme français, jrg. CXIV (1968). afl. jan.-maart.

S. Mours, Les pasteurs à la révocation de l'édit de Nantes. Bij de réfugiés uit Ile-de-France — Champagne — Picardie naar Nederland: *Delforterie, Gantois, (De) Lambermont,* naar Duitsland: *Ancillon,* uit Normandië naar Nederland: *Galand, Jansse,* naar Engeland: *Faucon, Du Mesnil-Jembelin,* uit Anjou-Touraine-Maine naar Nederland: *Philipponeau, (De) Superville, Du Vidal,* uit Orléanais-Berry naar Nederland: *Certon, Gantois, Girard,* uit Poitou naar Nederland: *Changuion, (De) Chauffepied,* naar Engeland: *Testas,* uit Saintonge-Aunis-Angoumois naar Nederland: *Aubin, Du Prat,* naar Engeland: *Brevet, Carré, Sausay,* uit Basse-Guyenne naar Nederland: *Cartier, Faucher, Frescarode, Philippot, Pichot,* naar Engeland: *Testas,* uit Béarn naar Nederland: *Campagne, Du Sart.* — M. Cauvin, Le protestantisme dans le Cotentin. (Vervolg.) — Ch. d'Eszlary, Relations des protestants hongrois avec la Franse d'après *Pierre Bod.* Vermeld is o.a. *Molnar.*

Bulletin [de la] Société de l'Histoire du Protestantisme français, jrg. CXIV (1968). afl. april-juni.

G. E. de Falguerolles, La Tour de Constance dans la lutte pour le rétablissement des libertés de pensée et de réunion. Met deze uitvoerige verhandeling, waarvan 65 blz. gegevens over nà de herroeping van het Edict van Nantes in de Tour de Constance gevangen gezette persone bevatten, beoogt de Schrijver een, bijdrage tot de geschiedenis van de „martelaren van Aigues-Mortes" te leveren. Deze studie, waaraan een systematisch (archief) onderzoek ten grondslag ligt, strekt zich uit over de jaren 1685-1768. De lijsten met aantekeningen vermelden de namen van de gevangenen (veroordeelden), in

vele gevallen geboorteplaatsen en -data, de namen en beroepen van de echtgenoten enz. Met de namen: *Bussière, Cazals, De La Farg(u)e, Fournier(r) (e), Nogarette, De Rouville, Vey* en *Vidal(e)*. — S. Mours, Les pasteurs à la révocation de l'édit de Nantes. (Vervolg.) Onder de uitgewekenen uit Haut-Languedoc — Haute-Guyenne naar Nederland: *Imbert, De Jaussaud* en *Rey,* naar Engeland: *Bardon, La Mothe, De Rouffignac,* naar Zwitserland: *Bonnet, Perrin* en *Pradalis,* naar Duitsland: *Martel* en *De Petit.* Onder de réfugiés uit Bas-Languedoc naar Nederland: *D'Albus, Arnaud* en *Raoux,* naar Engeland: *Duval* en *Sartre,* naar Zwitserland: *Chambon, Clarion, Durand, Laborie* en *Peyrol,* naar Duitsland: *Crouzet* en *Faucher.* Onder de uitgewekenen uit Cévennes naar Nederland: *Mazel,* naar Zwitserland: *Alméras, Fraissinet* en, *Des Marets,* uit Vivarais-*Velay-Forez* naar Zwitserland: *Janvier* en, *Morel,* uit Dauphiné naar Nederland: *Bec, Chabrier, Corrège* en *Jordan,* naar Zwitserland: *Borel, Guyon, Thiers,* naar Duitsland: *Gauthier,* uit Bourgogne naar Nederland: *Graverot,* naar Zwitserland: *Perrault* en *Sarrasin.* — Ch. Deleuze, Les réfugiés protestants de quatre panoisses des Hautes-Cévennes après la révocation de l'édit de Nantes. Noemt *Baudet* en *Redon (Reydon)* in de parochie Vialas. — P. Romane-Musculus, Les *Hallberger* ascendants protestants du Prince *Henrik de Danemark,* Is aanvulling op het gepubliceerde in het onderhavige tijdschrift jrg. 1967, 263 vv.

Bulletin du Cercle généalogique d'Alsace, jrg. 1968, nr. 1.

C. Wolff, Notes généalogiques tirées d'un registre du grand choeur de la Cathédrale de Strasbourg (1499-1523). Hierin o.a. de namen *Storck* en *Swytzer.* — La collection *Henri Suss. Ds. Henri Suss* (1869-1929) heeft de kerkelijke registers alsmede die van de burgerlijke stand van ruim 20 plaatsen bewerkt, van het oudste af tot — in sommige gevallen — 1918. De aan de akten ontleende gegevens zijn in de vorm van genealogische tabellen in alfabetische volgorde op de familienaam verwerkt. De gehele uit 44 delen met aantekeningen in hs. bestaande verzameling is door de zoons van Ds. Suss in 1967 aan het archief te Straatsburg aangeboden. Het artikel bevat een opsomming van de — genealogisch — bewerkte plaatsen. — „Travaux et recherches' des membres du Cercle" licht ons in over het werkterrein en de geslachten, waarvoor leden van de kring — onder opgave van hun adressen — zich interesseren. Zo blijkt hier o.m. uit, dat Ds. P. Romane-Musculus te Toulouse gegevens, over prot. geslachten uit Toulouse en Bas-Poitou, prot. geslachten in de Elzas, prot. geslachten van kunstenaars en „ouvriers d'art" verzamelt, Op de alfabetische lijst van kunstenaarsgeslachten enz. komen de namen *Arnaud* (geweermakers), *Barthélemy* (schilders en emailleurs), *Briot* (tinnegieters en graveurs), *Chardron* (lakenwevers), *Cuper* (klokkenmakers), *Gobelin (* ververs), *Van Loo* (schilders), *Marot* (architecten, graveurs en schilders), *Mollet* (tuinarchitecten), *Richier* (beeldhouwers) en *Vaillant* (schilders,) voor

THA. J. VAN ALFF.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

Lulofs-Taaks. Nadere gegevens en voorouders gevraagd van de echtelieden, *Jan Doekes Lulofs — Dorothea Catharina Helena Christina Taaks,* uit wie omstreeks de jaren 1840-1845 te Amsterdam kinderen werden, geboren.

Lunteren. F. 'VAN HOOGSTRATEN.

Rotgans. Wie waren de voorouders van *Gerrit Rotgans,* geb. te West-Terschelling, kapitein ter koopvaardij, later loodscommissaris op Terschelling, gehuwd met *Trijntje Jacobsdr. Tjebbes,* geb. West-Terschelling 21 juni 1782, † West-Terschelling 10 jan. 1835? Bestaat er een genealogie van deze familie *Rotgans?*

Leiden. W. STORM VAN LEEUWEN.

Rumpeus (Rompeus). Gevraagd wordt herkomst en voorgeslacht van *Godfried Rompeus,* ondertr. Amsterdam 4 sept. 1711, als j.m. van Onna, oud 29 jaar, ouders dood, met *Anna Grebber,* ged. Amsterdam 14 okt. 1685, dr. van *Jan Claesz. Grebber* en *Petronella Martens de Jongh.* Bij de doop op 22 sept. 1715 van hun dochter *Catharina Elisabeth Rumpeus'* traden op als getuigen *Justus Wesselius Rumpeus* en *Rebecca Schutte.*

Voorburg. J. A. RIEL.

Stenfert **(Steinfurt).** *Harmen Stenfert,* ged. Leeuwarden 19 febr. 1744, notaris te 's-Gravenhage, † 's-Gravenhage 4 febr. 1815.

Het wapen van de Haagse notaris *Harmen Stenfert is* mij alleen uit lakzegels bekend, waarvan enkele details onduidelijk bleven. Zijn er gegevens van zijn wapen blekend uit andere bron dan lakstempel-afdrukken? Is er iets bekend over zijn persoon, bestaat zijn portret? Heeft hij een genealogie van zijn familie gemaakt?

Zijn vader was *Willem Steinfurt,* „braedmeester" van Prins Willem IV. Hij ging met het hof in 1747 van Leeuwarden naar 's-Gravenhage.

Willem Steinfurt was een van de 10 kinderen van *Harmen Steinfurt* uit Dieren.

Hilversum. IR. W. D. P. STENFERT.

Swart-Kramer, Nadere gegevens en voorouders gevraagd van het echtpaar *Klaas Jan Swart-Trijntje Kramer,* dat, in *1849* op Terschelling woonde.

Lunteren. F. 'VAN HOOGSTRATEN.

Veraart-Verhaert. In familie-aantekeningen wordt als wapen van het geslacht *Veraarf* vermeld: Doorsneden: een boom op grond; 11. 3 molenijzers naast elkaar. Helmteken: een klimmend, rechtsziend klauwend paard.

Terzijde van de R.K. kerk te Zundert (N.B.) ligt een grafsteen van *Adriaen Cornelis Philips Verhaert,* gestorven 1 april 1632, deze zerk vertoont een schild aan touw. 't Schild is beladen met 2 naast elkander geplaatste lelies met daaronder 3 ruiten in positie 2 .1.

Kan iemand mij nadere gegevens verschaffen over de omsdhreven wapens en omtrent de bovenvermelde *Adriaen Cornelis Philips Verhaert?*

's-Gravenhage. H. A. DE REIGER.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten: Graaf Thierry de Limburg Stirum †. — De nakomelingen van Johan van Oldenbarnevelt, door D. van Duijn. — Korte mededeling: Genealogische notities bij een portret van Maria van Lelyveld (1725—1804) — Inhoud van buitenlandse boeken en tijdschriften. — Vragen en antwoorden.

LEXICOGRAFISCH NAAMREGISTER

Jaargang 1968.

Het teken * wil zeggen dat in het artikel ook aantekeningen van wapenkundige aard voorkomen.

A

Aalbers 293.
Aaldrings (Aelerink, Alering) 37.
Aalst, van 339.
Aansurg, van 355.
Aardweg, van den 316.
Abbenbroec (Abbenbroke) (, van) 161, 240-253 *.
Abbring 106.
Ableyn, d' (Dableyn, Dablijn) 304.
Achterveld 367.
Adam 219.
Adama 66.
Adorne, d' 136.
Aelerink (Alering, Aaldrings) 37.
Aemilius 15, 16.
Aemstel. van 230.
Aensorge, van 67.
Aerden 229.
Aerssen, van 355, 391.
Aerssen van Sommelsdijck, van 151.
Aertmans 277.
Agache 301.
Ailts (Avolts) 104, 105.
Aken, van 7, 32.
Akerlaken, van 45 *—47, 335.
Albedyll, von 401.
Alberda van Ekenstein 40.
Ablas, van 47.
Albout 245, 251, 253.
Albring 339.
Albus, d' 415.
Al(c)kemade, van 51-59 *.
Al(c) kemade van Berckenrode, van 58.
Alckemade van Paffenrode, van 55.
Aldegonde, Sainte- 225.
Aldringa 174.
Alegoed 357.
Alemann, von 301.
Alen, van 65.
Alendorn. van Leeuwenberg gezegd' van 136.
Alering (Aelerink, Aaldrings) 37.
Alewijn 404.
Alfteren genaamd d'Hamal, Pentecoste d' 135.
Alméras 415.
Alta 316.
Alteren, van 47.
Alting 174.
Amelant, de Bruyn van 365.
America 229.
Amerom, van 313.
Amsberg (, von) 68, 110, 231.
Amsing(h) 104, 105, 105.
Amstel, heren van 296.
Amstel, van 375.
Amstel, Ploos van 340.
Amsterdam, van 21, 22.
Ancillon 414.
Anckarhielm 73.
Anckelmann (, von) 301.
Anhalt 159.
Anjou 377.
Annoc(k)que 191.
Anthonijs 219.
Apollinaire 67.
Arckenbout 270.
Arkel (Arckel), van 50, 58, 59 *, 241.
Armel (Ermel(en)), van 114, 115 *.
Arnaud 375, 415.
Aronds 223.
Arpin 201, 205.
Asperen, van 23.
Aspremont-Lynden 171.
Asselage 137.
Assen, van 376.
Assendelft 355.
Asten, van 261.
Aubin 414.
Audier 25.
Auvergne, de la Tour d' 159, 300.
Aux Brebis 171.
Averes 350.
Aylva van Pallandt, van 413.
Aylva Rengers, van 407.
Ayolts (Ailts) 104, 105.

B

Baarlo, van 37.
Backer (Bakker) 27.
Backum (Baccum), van 345, 348—350.
Baden, van 110.
Baecxem, van 260.
Baelde 256 *.
Baertmaecker, de 299.
Baes 265.
Bailleul (Baliol) 105.
Bake, de 115.
Bakker 36, 200, 305, 310, 320, 357.
Bakker (Backer) 27.
Baliol (Bailleul) 105.
Balk 176.
Bam 69.
Bamps 229.
Banuarli 226.
Banynghe off anders ther Borch 210.
Bardon 415.
Barendrest 129.
Barge 111.
Barmentlo, van 115.
Baroen 16.
Barre 222.
Barry, de 375.
Bartels 410.
Bartens 30.
Barthélemy 415.
Bas 229.
Bashuysen, van 299.
Bassen, van 345.
Battenberg 302.
Baubert (sic!) de Puiseau 79.
Baudet 415.
Bauer 413.
Bauer von Hennenstein 410.
Baumbach, von 394.
Baumgarten 218—220, 224.
Baumont 229.
Bay, de 171, 172.
Bayer (Beyer)* 364.
Bayers 366.
Beaurain, Evrard de 393.
Beauvois. de 65.
Bec 415.
Beck 175, 375.
Beck, van Holstein- 112.
Beckers 45.
Becx 230.
Beeckman(s) (Beeckmann) 230.
Beek. van 332.
Be(e)ke, van der 325, 326.
Beekee (Béké) 357.
Beeldsnijder 340.
Beemen, van 300.
Been 65.
Beens 356.
Beest, van 134.
Beethoven, van 299.
Beetz 221.
Behagel 230.
Beinhem tot Bocholt 264.
Bek 115.
Be(e)ke, van der 325, 326.
Bekker 311.
Bekooy 27.
Belderbusch, van der Heijden gend. 135.
Beliaerts 356.
Beliart 379.
Belkmeer 135, 142-144.
Bell, van der 257 *, 258.
Belzen, van 26.
Bemelman 221.
Bemmelen, van 175.
Bensum, van 377.
Bentheim 159.
Bentheim-Tecklenburg-Rheda, zu 410.
Benthem, van 364.
Bentinck 110, 171, 397, 405.
Berch, van den 32.
Berchem, van 350, 353.
Berckel, van 230.
Bercmoest, ver Marien genaamd van der 377.
Berentzen 111.
Berg, van den 133. 160. 156 *.
Berg; v. d. 25.
Bergamin 221, 222.
Berge, van den 7.
Bergen, van (van Glymes) * 150, 155, 159.
Bergen op Zoom, van * 150.
Bergh, graaf van den 151.
Bergh, van den 162.
Berghe, van (den) 49-51. 90. 91, 94, 329—331.
Beringen, van 262.
Bernadotte 225.
Berner Schilden Holsten 231.
Bernicia, van 95.
Berswoldt-Wallrabe, von 397, 402, 403, 412, 413.
Bert 375.
Berthout 98, 377.
Bertiaux 377.
Berting 379.
Bessel (, von) 231.
Best 377.
Beuningen, van 174.
Beunje, de 27.
Beurden, van 221.
Beusdael, van Eys gend. 135.
Beveren. van 173.
Beveren; heren van * 157.
Beverweerd, van Nassau- 153, 155.
Beverwijck, van 47, 45.
Bex 49, 229.
Beyaerts 364.
Beydaels 299.
Beyens 191.
Beyer 362, 365 *, 369.
Beyer (Bayer)* 364.
Beyer. de 363. 365 *.
Beyn(h) em, (ten Appelenburg) van 253-266.
Bicker Raye 196.
Bierman 124.
Bigod 105.
Biljouw 65.
Bilt, van Ewijck van de 73.
Bisdommer 327, 328.
Blaauw 291.
Blaeck 102.
Blancheteste 301.
Blank 293.
Blankenberg, van 97.
Blankenheim, van 54, 56.
Blanvillain 405.
Blas, le 172.
Blauveld 365.
Blauvelt (gez. Riccen) 369.
Bleyenburch (, van) 353, 354.
Block 354.
Bloemberg 35.
Blok 223, 357.
Blom 315.
Blommaert 230.
Blommestein Stewart 69.
Blotius 196.
Blyesteyn (, v.) 245, 251, 253, 361, 364 *.
Bockhorst, te 303.
Bockhorst genaamà Kemerlinck, van 303.
Bod 414.
Bodde 331.
Bodegom (Bodeghem), van 342-359.

Bodegom gezegd Mijnheer, van 346.
Boeckholt 196, 198.
Boekhorst (Bo (i) ckhorst, Buckhorst), van 303.
Boekhoudt 128.
Boele (van Hensbroek) 288 *.
Boelen 229.
Boellaard 340.
Boender 102, 161.
Boennert 303.
Boer, de 267, 269, 313.
Boer, den 309, 314.
Boerhavens 230.
Boesmans 299.
Boetbergen 110.
Bo(e)tzelaer, van (den) 110, 385, 386, 388, 393, 407, 414.
Boetzler, van den 262.
Boey 230, 400.
Boeye 229.
Boggen, van 59.
Bokelman 203.
Bol 277.
Bollée 375.
Bollengier 286.
Bolzée 228.
Bommel 68.
Bon, de 68.
Boneschans 69.
Bongert (Bongarts, Bungardt, (van den) Bongart) 32, 253; '255, 260, 261, 263—266.
Bonnefoy, de 387.
Bonnekes (Buntkens) 105, 107.
Bonnet 415.
Bont, de 29.
Boolmans 174.
Boom 331.
Boomkamp 307.
Boon 291. 309. 361.
Boonen 339.
Boot 199, 345, 348, 349, 351.
Booy 223, 224.
Borch, ter 206-216 *.
Borch; de Sigers ter 171.
Borch, Banynghe off anders ther 210.
Borch, van der 207, 214, 392, 395-397, 401, 402, 414.
Borch alias van Guedesing, van der 207.
Borch van Verwolde, van der 411.
Boch, von der 401, 410, 411.
Borchgrevingk 231.
Borcht, van der 230.
Bordes, de 379.
Boreel 413.
Borel 378, 415.
Borgell 197.
Borgh, van der 110.
Bormans 49, 50, 85, 90, 91, 94, 169.
Bornevall, de 368.
Bornklerk 358.
Borse 258.
Bors(s)ele(n), van 108, 249, 252, 400.
Bos 25, 405.
Bosch 44, 45 *, 68, 299, 313, 349.
Bosch, van Elderen gezegd van den 85, 170.
Bosman 275.
Bosschaert 29.
Bosser 22.
Bost 340.
Bottema 69.
Bötticher (, von) 299, 303, 379.
Bouchelaet 230.
Boucher 171. 379.
Bouckhorst, 'van der 303.
Boucquet 48.
Bouillon, hertog van 159.
Boulogne, van 97.
Bouman 58, 376.
Bourgondië-Ivrea, van 98.
Bourguignon 228.
Boursette 125.
Boursse 379.
Bousché 316.
Boutershem * 189.
Boutmy 171, 172.
Bouwens 352.
Bou(w)man 319.
Braat 318.
Brabant *. (hertogen) van 181, 189.
Braber (, de) 193.
Braber van **Sorgen** 194.
Braconnier 379.
Braë (Brahe) 62, 195, 196.
Brakel, van 47.
Brakell. van 405.
Brakenburg 232.
Brandenburgh, van 331.
Brandt 317.
Brandwijk 378.
Brans 228.
Braspenninck 375.
Brauns 66.
Brecht (de Dommelsbergh) , van 114.
Breda, van 122, 124, 125.
Breda, heren van * 179, 186—188.
Brede(n)hoff, van 362-367, 369-371.
Bredero 116.
Brederode, van 108.
Brederode van Wesenberg, van 383, 384.
Bree, van 230.
Breekhout 358.
Breemen, van 68.
Breen, van 230.
Breeschoten 294.
Breman 355.
Brembt 264.
Bremser 172.
Breughel, van 375.
Breur 271, 303, 304, 337, 338.
Brevet 414.
Breyl 229.
Briesant 366.
Briët 217-227.
Brill 379.
Brinkman 294.
Brinquier, de la Roque de 301.
Briot 415.
Britten de Jong, van 65.
Broeck, ten 68.
Broeck, van den 284.
Broecke, van der 247.
Broeckhuisen, van Hoya en 260.
Broeckhuysen, van 388.
Broeckhuysen (to Kell), van 264, 265.
Broeder, den 356.
Broek, van den 102, 285, 286 288, 290—294.
Broeke (Broec), van den 244, 246.
Broekens 308.
Broer, de 66.
Broers 229.
Broersma 224.
Bronckhorst (, van) 65, 110, 253, 256, 258, 260.
Bronckhorst en Borculo, van 256.
Bronckhorst, Limburg en 110.
Brouwer 127, 130,137, 138, 141--146, 315, 362, 373, 374, 376.
Brouwers 22, 332.
Broy, de 232.
Brühns 225.
Bruinier 318.
Bruins (Bruyns) 37.
Brummelcamp 196, 198.
Bruneau 384.
Brunesheim, van 70.
Brunis 261.
Bruno v Caracciolo 393, 398.
Bruijn 130.
Bruyn, de 338.
Bruyn van Amelant, de 368.
Bruijnensz (Bruynsz) 347.
Bruyns (Bruins) 37.
Bruynsz (Bruijnensz) 347.
Bruijnsz (van der Smaling) 344, 347.
Bruynzeels 375.
Buchell, van 166.
Buchwald, von 407.
Buckhorst (Boekhorst, Bo(i)ckhorst), van 61, 303.
Bucquoy (, de (du Bu(c)quoy) 27, 28, 80, 114, 232.
Buere(n), van 21, 22.
Buisseret 229.
Bukers 318.
Bülow, von 301.
Buning 69, 196.
Buntkens (Bonnekes) 105, 107.
Burch, van der 22, 192, 344, 349.
Burga 309, 320.
Burger 69.
Burgsdorff, von 301.
Eusken 377.
Bussière 415.
Butsen 355.
Butter 291.
Buwalda 176.
Buylaert, van 23.
Buijren, van 15.
Buys 68, 285, 377.
Bye, de 375, 384, 396.
Bijl 6, 15, 271.
Bylandt, van 110, 399, 405, 406.
Bijler(t), van 29.
Bijma 204.

C

Caan 20, 23.
Cabbiliau 375.
Cabeljau 377.
Cachopin ,de (Cassiopyn) 230.
Cadde, de Poictier gend. 263.
Cal(c)k 200.
Calcker (Kalckerj, van 355.
Calf 377.
Calone 377.
Cambier 171,172, 377.
Camerlingh (Kemerling (h)) 303.
Camp 45, 46.
Campagne 414.
Camp(en) (Kampen) van 11.
Campers 358.
Yannette, alias Mareuille, alias de Vorbert 399.
Capellen, van der 386, 397.
Cappendijck 194.
Carabain 219.
Caracciolo, Bruno y 393, 398.
Carbentus 66.
Carels 286.
Carmichel 379.
Carpentier 28.
Carpentier, de 22.
Carpzov 301.
Carré 379. 414.
Cartier 414.
Casembroot, de 65, 314.
Casey 318.
Cassiopyn (de Cachopin) 230.
Castell-Rüdenhausen, zu 394.
Cater (Kater) 206, 209, 317.
Cats, van 151, 384, 385, 391.
Catzenelnbogen 108.
Cazals 415.
Cerf, de 230.
Certon 414.
Chabrier 378, 415.
Challiol 378.
Chalon, van 66.
Chambon 415.
Changuion 414.
Charante, Moll van 315.
Chardron 415.
Charisia 172.
Charlee 276.
Chaufepié, de 27.
Chauffepied (, de) 414.
Chin(e)y, van 49—51, 81—98*, 169, 170*.
Chiny-Heinsberg, Loon *- 82, 83, 88.
Chiny, van Loon en 83, 84, 87, 92, 96.
Chrijte 105.
Claerbergen, Vegelin van 295.
Claes (Klaass) 364, 365.
Clant 171.
Clant tot Stedum 392.
Clarion 415.
Claij 129.
Clebolt 197.
Cleene 284, 285.
Cleve. van 361. 364 *.
Clifford 404.
Cloon, van 29-32, 339, 340
Clooster 61.
Clooster, van den (van Kloister) 212, 213, 299.
Clyff, van 'der 287.
Cnoop 137-142, 144-146.
Cnoop Middagten 137.
Cock, de 175. 176. 300. 339.
Cock van Delwijnen, de 253, 255. 256, 259, 260, 264.
Coenen 300.
Coene (n) gracht 229, 377.
Coenraad 223.
Coevenhove, van 21.
Colckman 176.
Colerus 176.
Coninck 400.
Conincx 23.
Coninq 22.
Conninckpeters 256.
Cool 368, 369.
Coomans 356.
Coop 134.
Coopmans 141.
Coops 387.
Coornhart 6, 15.
Cop, van de 116.
Copius 299.
Coppens 172.
Coppieters 73, 74.
Corbet 224, 226, 230.
Cornelis 308, 320.
Cornelisse 292.

Cornelissen 376, 377.
Cornets de Groot 406.
Cornput. van den 377.
Corrdge' 415.
Cortenbach (, van) 86, 135.
Corver 141, 142.
Corvincx (Corvijns) 191, 192.
Coste. de la 295. 296.
Costenoble, van 230.
Cotshausen, van 281.
Cottier 408.
Courtenay, van 98.
Cousebant 56.
Couwenbergh, van 282.
cox 15.
Coyer (Kooyer, Koeyer) 161, 162.
Craesbeek, van 299.
Craeyestein 273.
Craffordt 68.
Craft von Milendonck 387.
Craken, van der 251.
Cramer 339, 348.
Cramers 116.
Cramm, *von* 301.
Cranach 299.
Crane, de 172.
Cranendoncq (Cranendonck) 102, 190, 268.
Cranendonk, van 378.
Cremer 136--146.
Cremer, de la Lande 136-146.
Creton 171.
Creutz * 232.
Croix, de la 301.
Croix, du 116.
Crombreucq, van 232.
Croocken 32.
Croon 228.
Crossé 131.
Crouzet 415.
Cruninghen, van 244, 248, 249, 252.
Cruyssemee 23.
Cruyster 360.
Cryets 262.
Cubens (Kubbens) 133.
Cuchet dit Jouvencel 378.
Culemann 231.
Culemborch, van 385.
Cumptich, de Vicq de 75.
Cupêr 415.
Cuperus 139, 140.
Custers 300.
Custers alias Karydder 170.
Cuyck van Meteren 259.
Cuyck, van 108, 374.
Cu(y)lenburgh (Cuilenburg) van 32, 53.
Cuyper 289.

D

Dablijn (Dableyn, d'Ableyn) 304.
Dag(h), den 357.
Dale, van 230.
Dalebout 356.
Dam, van 72. 387. 390.
Dam van Isselt, van 71-73.
Damen 230.
Daniels 134.
Dankelmann 380.
Dassegny 347.
Datama 107.
Datz 314.
Daulmerie 229.
Daun 159.
Deckers 282.
Dedel 331.
Dedem, van 402.
Deelman 318.
Deetz 413.
Degenfeld-Schomburg, von 395.
Dekens 172.
Dekker 26.
Dele van Riisoort 331.
Delff, van 230.
Delforterie 414.
Delfosse 75.
Delft, van 377.
Della Faille 375.
Deugt, de 355.
Deyck, van 303.
Diddens 76, 77.
Dieleman 26.
Diemen. van 344. 349.
Diepenberg, van 249.
Diepenbroich, van 257, 258.
Diercxsens 300.
Diert 47.
Dietz, van Nassau- 152, 157.
Dik 291.
Dilft, van der * 186.
Dillenburg, van Nassau- 151, 157.
Dilsheim 228.
Dingede, van * 163.
Dingeldem 380.
Dingenhoven, van Hoeff gezegd van 304.
Diurcken 197.
Doeksen 320
Does, van der 345, 348, 387, 389, 391, 392, 394, 395, 399, 400, 407.
Does. Dovs van der 395.
Doesburch, van 230.
Doessen van Koningsburgh 44.
Doetinchem de Bande, von 109.
Doetinghem 299.
Dolre, van 303.
Dom 220.
Dommelsbergh, van Brecht de 114.
Domselaer. van 377.
Donck, van 199.
Doncker(s) 22. 44. 45 *.
Dongen, 'van 408.
Donjou, van 98.
Dool, van den 332.
Doorns 228.
Dooremans 28.
Doorn van 25 286 *, 290 *.
Doornik, van 314.
Dopff (, von) (d'Off) 67.
Dordt. van 175.
Dornick, van 194.
Dorp, van 286 *, 287.
Dorssen, van 31.
Dorst 231.
Dorsten. van 129.
Dorth, van 384.
Dossin (de Saint Georges) 75.
Doublet 387, 394.
Doucher 301.
Douglas 171.
Douwe, van 314.
Doveyn 290.
Doys, van 392.
Doys van der Does 395.
Drabbe 27, 114.
Draeck 278-285, 374.
Draeck. de 135. 136.
Drees 229, 380.
Dreesmann 111.
Driel(len), van 59-61, 99—103, 160-162, 190-195 *, 266-278.
Drift, van der 300.
Droogleever, Fortuyn 131.
Druif 3.
Drijflo 27, 114.
Drijvers 374.
Duchastel 377.
Duffelaer 193.
Duicker (Duycker) (tho Loy) 264, 265.
Dullaert 229.
Dulmen (Dulman), van 206, 207, 214-216.
Dumond 318.
Dumoulin 133.
Dungen Gronovius, van den 292, 293.
Dupont de Nemours 23.
Dupré 218.
Durand 415.
Durieu 228.
Dusercy 23.
Dussen, van der 229, 299, 344, 347, 411.
Duurkoop 68.
Duval 229, 415.
Duycker (Duicker) (tho Lov) 264, 265.
Duyckingh 69.
Duyn, van 46. 68.
Duyn, van der 383.
Dwarswaart 275.
Dijck, op den 352.
Dijckvelt 368.
Dijk, van 25. 129, 134. 339. 355.
Dijke, van 357.
Dijkstra. Ubleus 318.
Dijlzen, 'van 80

E

Eblé 316.
Echten, van 207, 208, 216.
Eck, van 32, 69, 320.
Eeckenhorst 104.
Eeckhout, van den 228.
Eede, van 386.
Eelen, van 49.
Egekinck 261.
Egeren, van (von) 260, 263.
Eggeri (c) ks (Eggerigs) 104, 105, 107, 198.
Egmond van de Nyenburg, van 383.
Egter van Wissekerke 130, 226.
Ehrenkrook, von 379.
Eichout (Eijckhout), van 29,
Eindhoven 141.
Eisele 379.
Elburch, van der 31.
Elderen, van 171.
Elderen gezegd van den Bosch, van 85. 170.
Ellermann 403.
Ellinckhuysen, van 319.
Elsevier 230.
Elshout 175, 176.
Elshout(- Heusden), van 176.
Elsner (us) 301 *.
Elsrack, van 50, 169.
Elst, van (der) 114.
Elzas-Vlaanderen 97, 98.
Empel, van der 257.
Emsinge 77.
Eng, in den 360.
Engelken 411.
Engels 60.
Enschedé 232.
Ensse 110.
Enthoven 130.
Erberfeld 396.
Ermel (Ermelen, Armel), van 114, 115 *.
Ernst 379.
Erpenbeck 301.
Eskens 229.
Essen, van 61, 326, 360, 389, 393.
Essenboom 273.
Essers 332.
Eversdiick 22.
Evertsen 69.
Evrard de Beaurain 393.
Ewijck, van 114.
Ewijck (van de Bilt), van 73.
Eijck, van 15, 136.
Eijckelbeeck, van 32.
Eyckelenbergh genaamd Hooftman, van 325.
Eycken, van der 110.
Eijckhout (Eichout), van 29.
Eijnatten, van 135.
Eynde, van den 384, 385.
Eynthout (Eyndtholt), van 262.
Eys gend. Beusdael, van 135.

F

Faasse 356.
Fabers (Fabri) 133.
Fabry 299.
Fafié (Favier) 28.
Faille, della 375.
Famars, de 396.
Farg(u)e, de la 415.
Farncombe Sanders 414.
Farnese 67.
Faucher 378, 414, 415.
Faucon 414.
Faure 378.
Favier (Fafié) 28.
Feenstra 199, 313.
Feikes (Feykesz) 307, 308.
Pennema Y15.
Fernehout (Varnhout) 36.
Ferrand, de 387, 390.
Ferwerda 313.
Fèvre, le 280.
Fewen 174.
Feykesz (Feikes) 307. 308.
Fierens 376.
Flaman 30. 339.
Flikkenschild 222.
Flor * 232.
Fockema 176.
Fockens 142—144.
Fon(c)kert(s) (Fonckaerts) 102, 194, 267, 268.
Fondery 229.
Fonteyn 68.
Foreest (, van) 68, 395.
Fortunali 320.
Fortuyn Droogleever 131.
Fournier 171, 229.
Fournier (r)(e) 415.
Fox, van Keppel 283, 284.
Fraissinet 415.
Fraiture, de 299.
Francken 276.
Franckenstein, Goll van 340.
Francreur. le 327.
Frankrijk,. van 96, 98.
Franquen 228.
Franquinet 131.
Frans 357.
Fraser 340.
Frederici 104.

Erescarode 414.
Freytagh 264.
Friesheim, van 392.
Frölich 219.
Fuchs, von 339.
Funcke 412.
Fürstenberg, von 110.
Fijnje 139, 140, 146.

G

Gaanderse 356.
Gaauwers 291.
Gaini, van 96.
Galand 414.
Galen, van 313.
Gales 200.
Gans 249.
Gans, de 355.
Gansneb genaamd Tengnagel 62, 195, 196.
Gantois 414.
Gatsonides 220.
Gauguin 231.
Gauthier 415.
Geen, van 27.
Geenen 99.
Geer. de 300. 376.
Geer' van Oudegein, de 376.
Geer, van der 375.
Geervliet. van 352.
Geest, van der * 186.
Gehrels 317, 318.
Geiselbach 67.
Gelder tot Arcen 110.
Gelder, van 65.
Gelderen, van 28.
Gelé Twent, van 408.
Geleynse 72.
Geloes de 85.
Gelre, van 83.
Gelre en Zutphen, van 108.
Gendt, van 114, 115.
Gennep, van 84.
Gerdes(ius) 67.
Gerkes 309.
Gerleffs 104.
Gerrards 311.
Gerritzen 65.
Gerwen, van 229.
Geubels 229.
Geuder genannt Rabensteiner, von 396.
Geus, de 27.
Geusau, von 67.
Gevaerts 397.
Gevers Leuven 408.
Geyer 301.
Geijsel 319.
Ghijben 375.
Gibout 173.
Gielissen 134.
Giljams 355.
Gilpaart 377.
Gils, van 283.
Ginkel, van 293.
Girard 414.
Glazener 320.
Glimmerus 31, 32.
Glymes, van (van Bergen)* 180, 188, 189.
Gobbaerts 300.
Gobelin 415.
Godesing (Guedesing, Guesing) 207.
Godin 371, 373, 379.
Godschalk 344, 347.
Goeman 229.
Goes, van der 220, 407.
Goll van Franckenstein 340.
Goltfus 173.
Goltstein. van 386. 389, 392, 393, 397, 403, 404, 413.
Goltz(ius) 302.
Goor, van 313. 396.
Goslings 176.
Goudbergen 291.
Goude, van der 329.
Goudsmith 222.
Goudt 348.
Gouman 359.
Goutswaard 274.
Gouwelus 218.
Goye, van *164.
Graaf, van de 175.
Graaf, van der 313.
Graafland 408.
Graat, van der 175.
Gracht. van der 3. 228.
Gradenigo 108.
Graeff., de 357.
Graeve. ten 206.
Grant 348.
Grantham. earl of 153.
Grave 134.
Graverol 415.
Grebber 416.
Grevenraedt 68.
Grevinck 105.
Griesheim, von 301.
Grift, van der 294.
Grisail 378.
Gritters 39.
Grobbendonck, Schetz van 135.
Groelars (Groulart, Groulard) (, de) 325, 326.
Groen (van Prinsterer) 20—23, 167, 168, 326, 327.
Groenesteyn, van 43.
Groenewerf 101., 102.
Groenhout 28.
Groeninx van Zoelen 496.
Groesbeek 228.
Groningen, van 172.
Gronovius, van den Dungen 292, 293.
Groot, de 378.
Groot, Cornets de 406.
Grotenfelt 24.
Grotenhielm 24.
Grothe (van Schellach) 73.
Groulart (Groulard, Groelars) (, de) 325, 326.
Grovestins, Sirtema van 406.
Gruijssen 48.
Gruytere, de 375.
Gryp 210.
Grijp, Specht 318.
Guedesing (Guesing, Godesing) 207.
Guedesing, van der Borch alias van 207.
Gueldre, le 228.
Guericke, von 67.
Guiot 378.
Gulik, van 84, 98.
Gulikers 172.
Gulpen 65, 228.
Gulpen, van 122-136 *, 327.
Gürtlerus 299.
Gutschmid. von 301.
Guyon 415.

H

Haag 379.
Haak 224.
Haak, van der 339.
Haamingen, van 39.
Haan 376.
Haar, ter 130.
Haarlem, van 161.
Habsburg, van 108.
Hack, van der 374.
Hacké 199.
Hackfort 253, 254, 256, 260-263.
Hacvort tot Weel 262.
Hadamar, van Nassau- 152, 158.
Hadders 68.
Haecx 67, 229.
Haeften(, van) 175, 176, 260.
Haeften, von 109.
Haemstede, van 174.
Haen, de 67.
Haersolte, van 171.
Haes 199.
Haes, de 43-45 *, 168.
Hagedorn 264.
Hagen 380.
Hagenaar 221.
Hägerstjerna 338.
Halbertsma 143.
Hall, van 141.
Hallberger 415.
Hallincq 44.
Hallijse 356.
Halmale, van 230.
Ham, in den 204.
Ham, van der 223.
Hamal, van 53.
Hamal, Pentecoste d'Alfteren genaamd d' 935.
Hambroeck. van 23.
Hamburg 353.
Hamel(, van) 224, 226, 327, 328, 360-374 *.
Hamel, du 367, 379.
Hammers 124.
Hanau 389.
Hanau, graaf van 159.
Handpoote 357.
Hanneman 344, 345, 343, 351.
Ransemekers 74.
Hardenberg 173.
Hardenbroek. van 388.
Harder, de 373.
Harderwijk 287.
Hardon(c)k (Hardongh, Hardung, Hardunck, van Hordonck) 304.
Haren, van 23, 24.
Haren Nerha, van (of: de) 23.
Harmens 33—40, 143, 304.
Harpen, van 22.
Hartelust 223.
Rartmann 174.
Hartog 27.
Hartung 224.
Hasbaert 230.
Hasemoer 160, 352.
Hattem, van 30.
Hatting(h), van 361, 362, 367, 370, 372, 373.
Haulterive 67.
Hauss, von 412.
Head 147.
Heathcote 232.
He(e)(c)keren (, van) 110, 259, 264, 398, 404, 405.
Heeckeren van Kell, van 404.
He(e) ckeren, de Rode van 110, 260.
Heek, van 380.
Heemskerck, van 26, 27, 109.
Heemskerk, van 378.
Heenvliet, v. 245, 251, 253.
Heep 308.
Heer, de 28.
Heerdt, van 408, 411.
Heerdt tot Eversberg, van 400, 407, 408.
Heere 60.
Heereman van Zuijd(t) wij (c) k 28 *, 109.
Heeren 171.
Heerma, de 58.
Heermans (Heremans (z)) 28, 29.
Heessens 380.
Heesterbeke. van 50.
Hefting 69.
Hegh 174.
Heiden, van 260.
Heiden Hompesch, van 406.
Heidenreich gen. von Siebold 376.
Heiland 376.
Heilmayer 219.
Heim, van der 395, 397, 411.
Hein (Heyn) 291.
Hein * 20.
Heinsberg, van 81—98 *, 108, 170 *.
Heinsberg en Blankenberg, van 83. 34.
Heinsberg, Loon-Chiny- * 82, 83, 38.
Heintzen 409.
Bekeren. zu Winkelhausen, van 261.
Hekmann 373.
Helduwier 229.
Hellen, ter 401.
Hellincx 22.
Helm, van den (der) 29.
Helst, van der 229.
Hemmes 107.
Hendriks 223.
Hendriksz 293, 294.
Henegouwen, van 98.
Hennekin 299.
Henning 376.
Henny 66.
Hensbroek, Boele van 288 *.
Heppenstein, Bauer von 410.
Herberts 318.
Herbrinck 377.
Heremans (z) (Heermans) 28, 29.
Herenmont 135.
Herenthout, van 384.
Hermiin 227.
Herp, "van der 223.
Herpen, van 66.
Hert, die 245, 252.
Hertogh 55.
Hertoghe, de 345.
Hertoghe(van Orsmael), de 375.
Hertzog 69.
Herweyer 161, 194.
Herwijne 161.
Hesse 405.
Hesse, van 191.
Hesseling 137, 143.
Hesselsen 22.
Hessen 108.
Hessen-Homburg, zu 67.
Meubel 299.
Heusch, de 74.
Heusch, van Scherpenzeel 74.
Heusch de la Zangrye, de 74.
Heusden, van Elshout- 176.
Heuvel, ten 33, 34 *.
Heuvel, van den 311, 320, 350.
Heijde, van der 221.
Heijden gend. Belderbusch, van der 135.

Heydt, von der 376.
Heijligers 328.
Heyn (Hein) 291.
Heynis 290-294.
Heynsberg, van Mewen genaamd 82.
Higt 176.
Hildebrandt, von 403.
Hinjossa, d' 69.
Hinojosa, de 383-385.
Hinsdael, van 230.
Hirschig 66.
Hobe, von 412.
Hoderman 257.
Hoe(c)k (Houck) van der 161.
Hoefel (Hövel) 258, 260.
Hoeff, van (Houf) 58 *, 59 *.
Hoeff gezegd van Dingenhoven, van der 304.
Hoefft (Hooft) 245, 251.
Hoefnagel 230.
Hoekman 36.
Hoen, van der Lippe gend. 384.
Hoensbroeck 171.
Hoensbroeck, von und zu 109.
Hoesen, Kuysten van 174.
Hoesselt, Kellener van 93.
Hoeve, van der 246, 252.
Hoevel, van 256, 258, 259.
Hoevel (Hövel), van 175, 176 *.
Hoevel(l), ten 40 *.
Höevell (Hövell), van 176 *.
Hoeven, van der 254, 263, 411.
Hoevenaar 21, 22.
Hoff, van 't 359.
Hofker 222.
Hofstede 219.
Hogemorsch 286 *, 287 *.
Hogerwoert, van 343, 344.
Hohenlohe (, van) 159, 326.
Hoier 61.
Hollaer 354.
Holland, van 96.
Holland' en Henegouwen, van 108.
Holstein-Beek, van 112.
Holsten, Berner Schilden 231.
Holt 111. 319.
Holten, van 116.
Holthusen 331.
Holtrop, van 49.
Holy 351.
Homans 35.
Homburg, zu Hessen- 67.
Homoet 380.
Hompesch, van Heiden 406.
Honig 313.
Hoochwerf 270.
Hoofd 115.
Hooft 3, 115, 338, 339.
Hooft (Hoefft) 245, 251.
Hooftman, van Eyckelenbergh genaamd 325.
Hoog, de 16, 355.
Ho(o)ge(r)werf(f) 101, 102, 353, 356.
Hoogerwoude 160.
Hoogstraten, van 66.
Hoogvorst 319.
Hoogwerf alias van Pelt 272.
Hoonaart, van de 356.
Hoop, van der 109.
Hoorenbeeck 68.
Hoorne, van 108.
Hop 377, 405.
Hoppel 102.
Hordonck, van (Hardon(c)k, Hardongh, Hardung, Hardunck) 304.
Hordijk 271, 355.
Horenkens 209.
Horion, de 171.
Horne, van 88. 92. 93.
Horsman 230.
Horst, ter 380.
Horst, van der 154, 260, 264, 364 *.
Horst (tot Diervoort), van der 253-255, 264, 265.
Houben 172, 229.
Houck van der 275
Houck' (Hoe(c)k), van der 161.
Houckgeest 387.
Houcxeweg 273.
Houf (van Hoeff) 58 *, 59 *.
Houkema 176.
Houtrouw 380.
Houve, van der 262
Houven, van 263.
Houweningen, van 21.
Houwink 231.
Hove 264.
Hövel (Hoefel) 258, 260.
Hovel, ten 39, 40.
Hövel (Hoevel), van 175, 176 *.
Hövell (Höevell), van 176 *.
Hoya en Broeckhuisen, van 260.
Hoytema, van 340.
Hubrecht 379.
Huckriede 222.
Hudde 69.
Huer 111.
Huesen, van 259.
Hugenholtz 380.
Hugenpo(e)t 110.
Hnisinge 208.
Huisman (Huysman) 270, 271.
Huizinga 380.
Hulsthout 103.
Hunt 220.
Huve zu Poilwick, van der 265.
Huyben 375.
Huygens 66, 230, 393, 409.
Huyghens 376.
Huynge 214.
Huysman 222, 359.
Huysman (Huisman) 270, 271.

I

Idzerda 313.
Iemants 359.
Imans 356. 357.
Imbert 378, 415.
Immerseel 110.
Immerseel, van 375.
Impens 66.
Isenburg 159.
Isendoren, van 262.
Isselmuden, van 61. 326.
Isselt, van 'Dam van 71-73.
Ites 380.
Itteren, van 48.
Ittersum, van 61, 112, 113.
Ivoi 406.
Ivoy 154.
Ivrea, van Bourgondië- 98.

J

Jackson 380.
Jacobi 287 *, 288.
Jacobs 308.
Jacobsen 311.
Jager 222.
Jagt, van der 337, 338.
Jans 380.
Jansen 25, 315.
Jansen Verplanke 67.
Jansonius 174.
Jansse 414.
Janssen 304.
Jantzon 402.
Janvier 415.
Janzen 293.
Jappe 231.
Jardon 133.
Jarges 217.
Jaussaud, de 415.
Jehu 228.
Jelles 309.
Jembelin, du Mesnil- 414
Jeras 357.
Jode, de 280.
Jolly 379.
Jolijns alias Kermans (Karremans) 164, 165.
Jong, de 25.
Jong, van Britten de 65.
Jonge, de 26, 153.
Joage van Ellemeet, de 393.
Jongejan 355.
Jcageswaen 268.
Jongh 3.
Jongh, de 278, 314, 41.6.
Jongkind(t) 36, 39.
Jonker 291.
Jonxte 276.
Joppe 102, 103.
Jordaan 380.
Jordan 415.
Jouvencel, Cuchet dit 378.
Julien 378, 379.
Junius 339.
Jurgens 316.
Jur(r)iaens 276,

K

Kalcker (Calcker), van 355.
Kalen 256.
Kameitsky, von 399.
Kampen (Camp(en)), van ll.
Kaper 405.
Karreman (Kermans), Jolijns alias 164, 165.
Karseboom 312.
Karydder, Custers alias 170.
Kater (Cater) 206, 209, 317.
Kattestaert 59.
Keer 262.
Keermans 164.
Keerom 300.
Kegelaars 359.
Keimpes (Ke(y)mpes) 306, 307.
Kelder, van de 152.
Keldermans 299. 375.
Kellener van Hoesselt 93.
Keller 316.
Kemerlinck, van Bockhorst genaamd 303.
Kemerling(h) (Camerlingh) 303.
Kemp 294.
Kemp, van der 304.
Kempenaer, de 67.
Kennis 172.
Keppel, van 264.
Keppel Fox, van 283, 284.
Kerchove gezegd Polyander, van den 387.
Kerckhoff 111.
Kerckhooven, van 55.
Kermans 166.
Kermans (Karremans), Jolijns alias 164, 165.
Kersbergen 332.
Kersten& 286.
Kessel, van 282.
Kestner 105, 199.
Ketels 331.
Keverberg, van 83. 88, 92 *, 93.
Keverberg, van Meeuwen gezegd 83 *.
Key(e) 253, 262, 263.
Ke(y)mpes (Keimpes) 306, 307.
Kiers 313.
Kiers, van 34.
Kierstede 69.
Kiev, van 98.
Kievit 147, 154.
Kievith (Kievits) 59.
Kins, van 221.
Kip 69.
Kirchhof 172.
Kirckharten i Kirkherten), van 30, 31.
Klaass (Claes) 364, 365.
Klatt 219.
Kleef 97.
Kleeuwens 314.
Kleffens, van 176.
Klein 174, 308.
Kleszenaar (Klessner) 174.
Kleyn 276, 277.
Kleyn, de 69.
Klinckenberg 52.
Kloens 356.
Kloister, van (van den Cloester) 212. 213, 299.
Kloote 357.
Kluwer 312.
Knobelsdorf, von 67.
Knoppert (Knoppers) 201, 203-205. 216.
Knorring, von 24.
Knyff, de 228.
Knijnnendijk 162.
Koch 319.
Koek 288, 289.
Kock van Leeuwen, de 65.
Koelewijn 25.
Koelman 314.
Koene 276.
Koeiiers 317.
Kok" 231.
Kok, de 143.
Kollenaars 37.
Koning 301, 313.
Koningsburgh, Doessen van 44.
Kool 313.
Ko(o)y, van der 351, 355.
Kooyer (Koeyer, Coyer) 161, 162.
Kooyman 378.
Korff 316.
Kouwenberg 316.
Kouwenhoven 43.
Kov. van der 102.
Krabbe 380.
Kramer 416.
Krantz 199.
Kraus 144.
Kremer 293.
Kreynck, de 73.
Kreytier, van den 257.
Kröcker 63.
Kroes 138, 146.
Krüger 228.
Krijthe 198.
Kubbens (Cubens) 133.
Kuen 105, 106, 108.

Kueskens (Kuyskens) 50, 51, 169.
Kuffeler, van 72.
Kühne 299.
Kuil, van de 129.
Kuiper 39, 128, 312, 340.
Kuithan 412.
Kunst 68.
Kuyp 292.
Kuyper, de 300.
Kuyskens (Kueskens) 50, 51, 169.
Kuysten van Hoesen 174.

L

Laansma 79, 80.
Laar, van de 199.
Labée 199.
Laborie 415.
Ladewichs 258.
Laer, van 398.
Laer (tot Hardenstein), van 254, 263, 264.
Lafayette 23.
Lakervelt, van 29.
Lalaing, de 66.
Lalecq, van Nassau- 151-155, 159.
Lambermont (, de) 414.
Lambert 232.
Lamberts 232.
Landas, de 171.
Landas, Sweerts de 62.
Lande, de la 139-142, 146.
Lande Cremer, de la 136-146.
Lange, de 106, 223.
Langen 111.
Langen, van 61.
Langendonk 317.
Langevelt 277.
Lannoy dit de Maingoval, de 65.
Lans 128.
Lanschot, van 375.
La(ns)wick 110.
Laon, van 96.
Lapra 221.
Lardinois 300.
Lastdrager 116, 174, 375.
Latour 228.
Launay, de 299.
Lebeau 228.
Lebens 133.
Lecq, van Spaen la 405.
Ledebur, von 112, 113.
Ledoulx 172.
Leefdael, van 114.
Leemhuis 380.
Leempoel 280, 281, 283, 374.
Leeuw, de 31, 274.
Leeuwen, van 55, 68, 106, 219.
Leeuwen, de Kock van 65.
Leeuwenberg gezegd van Alendorp, van 136.
Leidelmeyer 221.
Lelyveld, van 285 "-290, 375, 414.
Lem 100, 270.
Lemaire 229.
Lemmers 154, 174.
Leonarts 287.
Lessen, van 146.
Lesterhuis 174.
Leuven, van 70, 71, 95, 97, 98.
Leuven, Gevers 408.
Leuwe (Lewe) 147, 206-209, 212-217.
Leuwen (tot Nieuwenhuis), van der 264.
Levy 69.
Lewe (Leuwe) 147, 206—209, 212-217.
Leyder 292.
Leys 160, 161.
Liebaert 230.
Liebrecht 175.
Lies, de 174.
Lievens 171.
Ligtenberg 138, 144-146.
Ligthart 271.
Lilioo, van * 186.
Limborgh, van 361.
Limburg, van 97.
Limburg en Bronckhorst 110.
Limburg Stirum, van 399, 406, 407.
Limburg-Styrum 110.
Limpens, de 299.
Linden, van der 67, 396.
Lindsay 108.
Lintelo, van 260.
Lippe 110, 159.
Lippe van (der) (tot de) 109, 162 *, 164.
Lippe gend. Hoen, van der 384.
Lisart 230.
Lith, van der 281, 283, 284.
Lobbezoo 221.
Lodesteyn, van 304.
Lo(dew)ijcx 99, 100, 103.
Loe 110.
Loerop 231.
Loevensteijn, van 294.
Loges, de Rechignevoisin des 384, 386.
Loige 361.
Loo, van 415.
Loon, van 86, 94, 170 *.
Loon en Chiny, van 83, 84, 87, 92, 96.
Loon-Chiny-Heinsberg * 82, 83, 88.
Looseweert, Pietersz alias * 18.
Loosie 194.
Looij, van 294.
Lops 75.
Losecaet 387, 389.
Loth 222.
Lotz 376.
Loutermans 299.
Louwerens 105.
Louwyck 387.
Loyck 190.
Lubeck 69.
Lubeley 380.
Lucas 172, 379.
Luchtenburg 101.
Lucq 232.
Ludolph 413.
Lulofs 465.
Luocher 160.
Luttik 223, 224.
Luxemburg, van 96.
Luyckx 229.
Luyk, van 359.
Lycklama à Nijeholt 143.
Lycops 229.
Lynden, van 108, 383, 395, 397.
Lynden, Aspremont- 171.

M

Maarlevelt 54.
Maas 227.
Maas, van de 357.
Maasdam (, van) 273, 274.
Maelstede, van (der) 19, 244, 248.
Maingoval, de Lannoy dit de 65.
Malan 302.
Malapert 228. 229, 379.
Malespina 108.
Maltitz, von 412.
Man, de 277.
Manger 116.
Marees, de 379.
Marel, van der 129, 130.
Mares 377.
Marets, des 415.
Mareuille, alias de Vorbert, Cannette. alias 399.
Marien 377.
Mariman 377.
Marion 379.
Maris 229, 377.
Mark, van der 83.
Marke, van 174.
Marnix, van 384.
Marot 415.
Martel 415.
Martens 59 *, 173, 292, 317.
Martherus 227.
Marwitz, von der 111, 112.
Marijnen 74.
Massee 315.
Mast, van der 100, 358.
Matenesse, van 329.
Matile 377.
Matthes 339.
Maulde. de 171.
Mauritz 130.
Mauve 65.
Max 317.
Mazel 415.
Mazure 228.
Mechelen, van 152, 153, 255.
Meckvnck 255.
Medici, Nipho de 67.
Me(ec) keren, van 253. 259, 260, 263.
Meer, van der 22, 30, 32.
Meerburg 116.
Meerkoop 355.
Meersch, van der 376.
Meerwij(c) k, van 282, 360, 361, 364 *.
Meester, de 229, 230.
Me(eu)wen, van 21, 48-51, 81—98 *, 169 *.
Meeuwen gezegd Keverberg, van 83 *.
Meeven, de 85.
Meier 77.
Meinertzhagen (, von) 116.
Melander 325, 378.
Melckert 191.
Meliskercke, van 248, 249.
Mels 280, 282.
Melse 272.
Mendoza 229.
Mennes 231.
Mens, van 315.
Mense(n)s 105, 106.
Mensinck 261.
Mepsche, de 208, 212.
Merckx 230.
Merg(h)art 221.
Merlen, van 167, 168.
Merlo, van * 163, 164.
Merode, van 49.
Merwede. van der 329, 331.
Mesdach 299.
Mesdag 137, 144.
Mesdag, Roos van 144.
Mesnil-Jembelin, du 414.
Mesterinck 105, 198.
Metelerkamn 380.
Meteren, van 259, 260.
Meteren, Cuyck van 259.
Mettecoven 228.
Mettingus 299.
Meulen, van der 200, 280.
Meulengracht 231.
Meurs, van 83.
Meuwissen 229.
Mewen genaamd Heynsberg, van 82.
Meyberg 412.
Meyde. van der 353.
Meijer 105.
Meyssens. Valck alias jonge 289.
Middachten 110.
Middag 68.
Middagten, Cnoop 137.
Middelburch, van 27.
Miedema 176.
Mierop 223.
Mildt, van der 21.
Milendonck, Craft von 387.
Millingen, van 29.
Miquel 380.
Mirabeau 23.
Miranda, de 65.
Mobben 170.
Mock 404.
Moerker(c)ke(n) 22, 269, 270, 272.
Molenaar 317.
Molenaer 276.
Molengraeff (, de) 46, 47, 168.
Molin, de 263.
Moli van Charante 315.
Moll, de 110.
Möller 65.
Mollerus 408.
Mollet 415.
Molnar 414.
Mols 358.
Moltke, von 112.
Monchy, de 42—51, 81-98, 168—170.
Monde, van der 22, 326.
Monick 289.
Monneken, van de 49.
Mons. de 99.
Monsantofils 227.
Mönster zu Meinhövel, von 262.
Montfoort 69.
Montfoort, van * 163, 164, 166.
Montschoeu, van 53.
Moor 175, 176.
Moortel, van de 376.
Morailler 379.
Morel. 236, 415.
Moreu 319.
Moriac, Taillefer de 389.
Moringh 285.
Morren, 171.
Mortel, van de 67.
Mosel, von der 409.
Moselaer 198.
Mossel 292, 312.
Mosterman 308, 309.
Mothe, la 415.
Moucheron. de 230.
Moulin, de 292.
Moulin, Tiberghien de 292.
Mouton 171.
Muelen, van der 285.
Muinck, de 105.
Mulart 61.
Mulder 25, 315.
Mulert 211.

Mulert (tot de Leemcule) 401, 409.
Mulhovius 27.
Mulicx. van 28.
Mul(l)' 44-46 *.
Mullem, van 68.
Muller ill. ,221.,292, 293.
Muller (Müller) 146, 147.
Muller, Statius 147.
Müller 225.
Münchhausen, von 231.
Munick 173.
Munni(c)k, de 7.
Munster, van 206, 213—216.
Munter 308, 399.
Murray 376.
Musch 230.
Musch(e) 132.
Musgrave 328.
Musschenbroeck, van 67.
Muylwyck (, van) 28, 368, 369.
Muijters 125.
Mye, van der 243-245, 247.
Mijle, van der 383-386.
Mylius 299.
Mijnheer (Mijnhere, Mijnheers) 344, 346, 347.
Mijnheer, van Bodegom gezegd 346.
Myss 256.

N

Naaijer 293.
Naeltwijck, van 385, 387, 390.
Nagel (1) 110.
Nagell, van 397.
Nagtglas Versteeg 32.
Namen, van 97.
Nantkes 198.
Nassau (, van) 65, 66, 108, 228, 391, 392, 395, 401.
Nassau-Beverweerd, van 153, 155.
Nassau-Dietz, van 152, 157.
Nassau-Dillenburg, van 151, 157.
Nassau-Hadamar, van 152, 158.
Nassau-Lalecq, van 151-155, 159.
Nassau-Odijk, van 151, 153, 155.
Nassau, Oranje- 150-159.
Nassau-Ottweiler, van 153.
Nassau-Saarbrücken, van 152, 158.
Nassau-Siegen, zu (van) 67, 68, 151-154, 156.
Nassau-Weilburg, van 151, 158.
Nassouw, van 259.
Natalis (, de) 23, 24.
Nau 173.
Naus 133.
Nederhoven (, van) 21, 46—49, 82, 168, 169 *, 230, 327.
Nederlotharingen, van 97.
Neefjes 68.
Neer, van der 377.
Neerkassel, van 367.
Nek, van 47.
Nelemans 375.
Nelis 393.
Nelson 228.
Nemours, Dupont de 23.
Nerée, de 65.
Nerha ,van (of: de) Haren 23.
Nerum, van 377.
Nes, van 311.
Nessels 48.
Nessing 340.
Nessink 37.
Neuerburg, van de 98.
Neufchâteau en Wodémont, van 135.
Neukirchen genaamd Nyvenheim, van 404, 405.
Neuville, van 379.
Neve, de 267, 269.
Neyenhuys, then 261.
Neytz 197.
Nibbrich (Nibbrig) 173.
Nicolaï 172.
Niel, van 31.
Niermeijer 76.
Nieuwerkerk 357.
Nillius 376.
Nipho de Medici 67.
Nocker 377.
Noest 30.
Nogarette 415.
Noorden 353.
Noordmark, van de 98.
Noortbergh 402.
Noot, van der 386, 388, 391.
Nootstock 171.
Nortwien 134.
Nuffel, van 299.
Nuil, van 34.
Nuvel, van 230.
Nijeholt, Lycklama à 1.43.
Nijenhuis 37.
Nijhoff 131.
Nypels 133.
Nijs, de 292.
Nysingh (Nijsinge) 35.
Nyst 133.
Nijsten, van 116, 175.
Nyvenheim, van Neukirchen genaamd. 404, 405.

O

Obdam, van Wassenaer 404.
Obermeyer 66.
Obrecht 277.
Obijn 377.
Odenhoven, van 88, 93.
Odijk, van Nassau- 151, 153, 155.
Oedekerk 376.
Oemkin. 244, 250.
Oesgeest, van 59.
Oestwolt (Oistenwoldt), van 211-216.
Off, d' ((von) Dopff) 67.
Offerhaus 130.
Offhuys, van 110.
Oistenwoldt, van (Oestwolt) 211—216.
Qldenbarnevel (d) t, van 40, 191. 382-414.
Oldenzee, van 377.
Oliviers 304.
Olmen (, van) 110.
Olijvens 354.
Ommeren, van 146, 147.
Omphal, van 409.
Ong 220.
Ontyt 348.
Oortjes 231.
Oostbroe(c)k, van 105, 108.
Oosting 25.
Ooyevaar 291.
Opdam, van 337.
Opgenoy 81.
op100 110.
Oppermann 292.
Orange 379.
Oranje-Nassau 150-159.
Oringen, van 304.
Orleans, van 95.
Orsmael, de Hertoghe van 375.
Orville, d' 379.
Os, van * 364.
Otten 316.
Ottweiler, van Nassau- 153.
O(u)baes 354.
Oud-Amelisweerd * 163.
Ouden, den 190, 194.
Oudenaarde, van, 97.
Oudenaller, van 340.
Oudendijk Pieterse, van den 131.
Oudenrijn, van den 224.
Ougier 378.
Outraet 275.
Outshoorn, van 287.
Ouwe(n)s 103, 104.
Ouwerkerk 151, 155.
Overbeek, van 173.
Oveton 328.
Oving(h) (Ovinge, Ovinck, Owingh) 201-217.
Oye 110.
Oye tot Engelenburg, Schimmelpenninck van der 264.
Oyenbrugghe, d' (van) 299.

P

Pa(a)uw 69.
Paauwe 221.
Pabst, van 404.
Padde 13, 14.
Paelhugs 56.
Paeschen, van 172.
Paffenrode, van 387, 390.
Pagenstecher 228.
Pagniet, de 409.
Paignet 45, 47.
P(a)in et Vin 327, 328.
Palinck 67.
Paling 359.
Pallaes 47.
Pa(1) landt 110.
Pallandt, van 404.
Pallandt, van Aylva van 413.
Pallencau 222.
Palm (Plan) 160.
Palthe 173, 380.
Palts, van de 159.
Palts-Sulzbach, van * 188.
Parien 60.
Parker 408.
Parsant 289, 290.
Parijs, van 95.
Pastoors 132.
Paternotte 229.
Pattyn 230.
Pauw 391.
Pauw van Darthuijsen * 164.
Pee, van 376.
Peel, van der 3, 15.
Peele (Pellee) 393. 398.
Pekelharing 65, 66.
Pel 318.
Pellee (Peele) 393, 398.
Pelt, van 272.
Pelt. Hoogwerf alias van 272.
Pensaert * 186.
Pentecoste d'Alfteren genaamd d'Hamal 135.
Peper 313.
Pepin 232.
Per, le 21.
Pereira 225.
Perin 379.
Perponcher-Sedlnitzky, von 109.
Perponcher Sedlnitsky de Maisonneuve, de 390.
Perrault 415.
Perrin 415.
Persijn 55.
Perwez, van 98.
Pesman 69.
Pesser 3, 8-10.
Pesters 404.
Peters 310.
Petit, de 415.
Petrejus 174 *.
Peyrol 415.
Pfankuch 378.
Philipponeau. 414.
Philippot 414.
Picard 378.
Piccardt 103-105.
Piccardt (Piccaert) 147.
Pichot 414.
Pieck 260.
Pieper 316.
Piepers 227.
Pieplenbosch 226.
Pierson 172.
Pieterman 106.
Pieterse, van den Oudendijk 131.
Pietersz alias Loosewert * 18.
Pilsach, Senfft von 301.
Pinéda, de 221.
Pipelaer 230.
Piso 67.
Plaat 316.
Plan (Palm) 160.
Planten 256.
Planteijdt 130.
Plas 382.
Plasschaert 376.
Plassche, van de 315.
Ploegh, van der 154.
Ploos van Amstel 340.
Pluvier 69.
Pluym 292.
Pluys 377.
Poederoyen, Swaen van 65.
Poele, van den 329.
Poelgeest 57.
Poelgeest, van 304.
Poictier gend. Cadde, de 263.
Poilwick, van der Huve zu 265.
Pol, van de 218, 220, 221.
Polanen, van 108.
Polder, van de 270, 271, 300.
Polderdijck 272.
Poley 147.
Polfliet 229.
Poll, van de 408.
Pol(l), van de 262.
Poll van Gerestein. van de 259.
Pollet 172, 379.
Polman(s) 208-210, 213, 216.
Polnaja 224.
Pols 332.
Polyander, van den Kerchove gezegd 387.
Pommeau, von 301.
Pompoene 357.
Pontier 199.
Poolsum, van 32.
Poortugael (Poortegaell) 101.
Poot 5.
Portland, dukes of 397.
Pos 68.
Posthumus 176.
Pot(h), (Podt)(, van der) 2-16.
Potter 176.

Pover(s) 59, 60.
Pracken (Prakke) 69.
Pradalis 415.
Prakke (Pracken) 69.
Prat, du 414.
Pré, du 379.
Prins 36, 293.
Prinster 21.
Prinsterer, Groen van 20—23, 167, 168, 326, 327.
Printhagen, de (van der) 85, 93, 170.
Pronk 134, 231.
Prosée 313.
Proye(n) (Puroye), van 59—61.
Puiseau, Baubert (sic!) de 79.
Puiseau. Waubert de 79.
Puroye (Proye(n)), van 59-61.
Puteanus 67.
Putkamer (Ras), van 292.
Putten, van 108.
Puy, du 378.
Pijl 3.
Pijlmans 48.

Q

Quadt zu Wyckradt und Isny, *von* 109.
Quandt 172.
Quartel, de 356.
Quat, de 114.
Quesne, de 172.
Quickelborre, van 230.
Quien 378.
Quint, 30, 31.

R

Raalte, van 130.
Rabensteiner, von Geuder genannt 396.
Rachel 283.
Rachman 222.
Racquet 3 2 5 .
Rademaecker 22.
Raedt, de 99.
Rae(d)t, van der (den) 276.
Raemdonck, van 66.
Raephorst, van 290, 384, 385.
Raesfel(d)t, van 258, 261, 401.
Raesfeldt, von 401, 409, 410.
Rambelje, de la 316.
Rande, von Doetinchem de 109.
Raoux 415.
Rappard, von 109.
Ras 292.
Ras, van Putkamer 292.
Ravensberg, van 109.
Ravenswaay 130.
Ravesteyn (, van) 54-56.
Raye, Bicker 196.
Raymond 223.
Rechignevoisin (des Loges), de 384. 386.
Recht, de 192.
Rechteren, van 394, 396. 399.
Recke (von Volmerstein), von der 410, 412.
Recker (Rekker,' Richerts) 199, 200.
Redon (Reydon) 415.
Re(e)de, van 58, 110, 257, 259, 260, 386, 388, 389.
Regter 106.
Reigart 200.
Rekker (Recker, Richerts) 199, 200.
Remmers 31.
Remmerzwale, van 249.
Renaud 340, 378.
Renesse. van 19, 262.
Rengers' 147, 210, 407.
Rengers, van Aylva 407.
Renouf 400.
Renoy (Reynoy), van 259, 387. 390.
Rensdorp 370.
Rensing 228.
Rensselaer, van 69.
Renterghem, van 229, 378.
Repen * 170.
Rey 415.
Reijden, vander 6.
Reydon (Redon) 415.
Reijnars 132.
Reijne 129.
Reynoy (Renoy), van 259, 387, 390.
Reynst 230.
Rheda, zu Bentheim-Tecklenburg- 410.
Rhenen, van 31.
Rhijn, van 148, 312.
Ribbius 30-32.
Riccen (Rixen) 361-364, 366 -373
Riccen, 'Blauvelt gez. 369.
Richerts (Recker, Rekker) 199, 200.
Richier 415.
Ridder, de 133.
Riedesel zu Eisenbach, von 406.
Riel 299.
Riel, van 375.
Riemer, de 15.
Riemsdijck, van 262.
Rietberg, van 109.
Rietraat 123, 327.
Rietwijck, van 57.
Ringelenbergh 287.
Ripops 85.
Ripperda 213.
Ripperda van Wirdum 58.
Ritter zu Groenesteyn, von 109.
Rixen (Riccen) 361-364, 366 -373.
Robbe 161.
Robberts(on) 361.
Rochemont, de 378.
Rochford, earl of 154, 156.
Rode van He(e)ckeren 110, 260.
Roden, van 330, 331.
Rodenbroek 220, 221.
Roëll, von 109.
Roeper 312.
Roest 354.
Roest, de 31.
Roest, van der 218, 221.
Roetert 312.
Roloff 231.
Romein 358.
Rømeling (, von) (Römeling(h)) 201-205, 207, 216.
Rompeus (Rumpeus) 416.
Roobol 271.
Roocx 123, 131, 327.
Roon, van 329, 345, 346, 348-350.
Roos 69, 291, 355.
Roos van Mesdag 144.
Rooijen, van 339.
Roque de Brinquier, de la 301
Rosenmöller 111.
Rosoy, van 97.
Rossillon 68.
Rossum, van 313.
Rotgans 320, 416.
Rottermond (, *van)* 43-46
Rottermond, Taalman genaamd 46.
Rouck, de 376.
Rouffignac, de 415.
Rouville, de 415.
Rouwenoort, van 411.
Roux 378.
Rover, de * 164.
Roy, le 21.
Roy, von (van) 63, 376.
Royen, van 116.
Rubens 300, 377.
Rüdenhaussen, zu Castell- 394.
Ruempst, van 29.
Rügebregt 223.
Ruinen, heren van 207.
Ruisdael, van 380.
Ruiter (Ruijt(t)er), de 3, 4, 6, 12, 15.
Rumpeus (Rompeus) 416.
Ruys(ch) 31, 32, 115.
Ruijssenaars 339.
Ruyt, de 304.
Ruijter, de 127, 128.
Ruijt(t)er (Ruiter), de 3, 4, 6, 12. 15.
Ruyven, van 69.
Rychard 200.
Rijchart 200.
Rijck, d' 274.
Rijcken 134.
Rijckert 199.
Rijckevorsel, van 375.
Rynbach, van 302.
Rijp, van 290.'
Rijpland 339.
Rijsoorde, van 329-331.
Rijsoort, Dele van 331.
Rijswijck, van 263, 329-331.
Rijswijk (Rijswick), van * 19, 20.

S

Saarbrücken, van Nassau- 152, 158.
Sadelboger 246, 252.
Sael 368, 370.
Saffenberg, van 97.
Sage, le 379.
Saint 409.
Saint Georges, Dossin de 75.
Sainte-Aldegonde 228.
Saksen, van 95, 98. 150, 151. 159.
Salaindre 218.
Salm 65, 68, 200, 307.
Salviati (, von) 231.
Sanders, Farncombe 414.
San(?)gers 160.
Sanvan(?) 160.
Sarrasin 415.
Sart, du 67, 414.
Sartre 415.
Sausay 414.
Sauvage 171.
Savelkoul 224.
Savoye, van 98.
Sayer 400.
Scalla, della 108.
Schaaf 313.
Schadé 368.
Schadt (Schat) 147, 148.
Schaep 394.
Sc(h)affer(s) 204, 206, 209, 217.
Schagen 277.
Schaink 313.
Schat (Schadt) 147, 148.
Schauman 24.
Scheepers 69.
Scheers van Harencarspel 127.
Schefer 222.
Schelfhout 229.
Schell, von Vietinghoff genannt 395.
Sc(h)ellach(t), van 248, 249.
Sehellach, Grothe van 73.
Schellekens 230.
Scheltema 375.
Scheltinga, van 413.
Schenck zu Schweinsberg 412.
Schenckinck 255, 257, 259, 260.
Schenekinck 258.
Schenk 223.
Schenk von Stauffenberg 109.
Schenken 261.
Schepers 319.
Scheris 47.
Schermer 221.
Scherpenzeel Heusch, van 74.
Schetz van Grobbendonck 135.
Schiermann 111.
Schilden, van der 148.
Schilden Holsten, Berner 231.
Schildt 24.
Schilperoort 358.
Schim 303, 304, 338.
Schimmeloenninck van der Oye tot Engelenburg 264.
Schimmelpfennig v. d. Oye 301.
Schinkel 313.
Schinne 375.
Schipper, de 359.
Schippers 358.
Schirmer 26.
Schlatmann 111.
Schlencker 227.
Schlieper 66.
Schmelzer 379.
Schmiddes 172.
Schmidt 313.
S(ch)mulling 263, 264.
Schols 309.
Scholteten 170.
Scholting 219.
Schomberg and Leinster, dukes of 395.
Schomburg, von Degenfeld- 395.
Schönburg, von 395.
Schoor, van (der) 101, 191, 192, 272.
Schop 356.
Schot 320.
Schoten, van * 185,
Schoten, heren van Breda en 179, 180, 182 *, 186.
Schothooft 377.
Schouhamer 160.
Schoult * 163, 164. 166.
Schouten 405.
Schrassert 228.
Schrautenbach, von Weitolshausen genannt 399, 406.
Schreuder 134, 315.
Schreurs 377.
Schulte 147.
Schultynghe 210, 216.
Schut 308, 309.
Schutte 223, 416.
Schuttrup 409.

Schuurman 286.
Schuyl 67.
Schwarzenberg, van 136.
Schweinfurt, van 98.
Scouteten 50.
Scouwen, van 249.
Scultinck 207, 208.
Sebel 228.
Sechehaye 378, 379.
Sedlnitzky, von Perponcher- 109.
Sedlnitzky de Maisonneuve, de Perponcher 398.
Segers 128.
Segvelt, van 228.
Segwaert 370.
Segwaert, van 47.
Senfft von Pilsach 301.
Serclaes, de t' 75.
Sernee 313.
Setten. van 289. 290.
Seydendaal 65.
Seye 139, 140, 146.
S(e)ijst, van (der) 343, 344, 346, 347.
Sichem, van 377.
Sickesz 316.
Siebold (, von) 376.
Siebold, Heidenreich gen. von 376.
Siegen, zu (van) Nassau- 67, 68, 151-154, 156.
Sigers 210.
Sigers ter Borch, de 171.
Sileziën (Sleesen), van der (Sleeser) 175.
Sille, de 69.
Simon 227.
Sinay, von 86.
Sipkes 306 *-320.
Sipman 378.
Sira 229.
Sirtema van Grovestins 406.
Sittert, van 377.
Slecht 68.
Sleesen (Sileziën), van der (Sleeser) 175.
Slevde(n), van der 21, 22.
Slik 311.
Slingelandt, van 355, 407.
Sloet 380, 387, 402, 411.
Slooten, van der 299.
Slooter 103.
Slot(h) 316.
Sluis, van der 317.
Sluypeker 302.
Sluys, van der 160.
Smaant 37.
Smaling, Bruijnsz van der 344, 347.
Smedema 176.
Smedes 69.
Smet. della 135. 136.
Smid' (Smit) 36.
Smissaert 299.
Smit 25. 352.
Smit (Smid) 36.
Smith 221, 227, 318.
Smit (s) 272.
Smits 285.
Smoor 191, 192.
Snelleman 40.
Snip 176.
Snoek 331.
Snouck 46,
Snouckaert 376, 390, 393.
Snyders 228.
Soest, van 125.
Soes(t)dij(c)k (Soesterdijck), van 29-32, 339, 340.
Soeters 222.
Soisson 68.
Solms 159.
Solomon 223.
Somer 139.
Somer, van 230.
Sonnema(e)ns 21, 4448 *, 327, 338.
Sorgen, Braber van 194.
Sorghe, van 193.
Soutelande, van 350.
Souza, de 376.
Spaen (la Lecq), van 405.
Spangen, van 375.
Sparre 195.
Specht Grijp 318.
Speelman, 147.
Spek, van der 125.
Speyaert 243, 246-248, 250.
Spiegelberg 310.
Spier 224.
Spiering (Spierinck) 29.
Spigt 309.
Spohler 316.
Sponheim, van 97.
Spoor(s) 269, 270.
Spronk 68.
Spronssen 387.
Spruyt 161, 175, 268, 273-275.
Staats 318.
Staeckmans 326.
Stael, van der 328.
Stam 222.
St. Amand 367.
Standaerd * 186.
Stapensea 199.
Staperda 199.
Staphorst, van 20.
Staring 173.
Stark 218.
Starreman 15.
Starrenburg, van Wassenaer 405.
Statius Muller 147.
Steelant, van 383.
Steen 129.
Ste(e)nberch (Steenbergen) 33-40. 148.
Steenberg 277.
Steenbergen (Ste(e)nberch) 33—40, 148.
Steenbergen, van 223.
Steenhoff 294.
Steenkamp 69, 302.
Steinwick, Vos (van) 110.
Steenwinckel, van 172.
Steenwijk, de Vos van 208, 210.
Steinfurt (Stenfert) 416.
Stel, van der 59, 60.
Stelbroer 353.
Stelling 211.
Steltzer, von 410.
Stenersloot 67.
Stenfert (Steinfurt) 416.
Stengh, van der 409.
Sterenborch 104.
Steuyerls 190.
Stevin 80.
Stewart, Blommestein 69.
Stheeman 107.
Stichaner, von 410.
Stielen 172.
Stierling 409.
Stirum, van Limburg 399, 406, 407.
Stockius 80.
Stockmans 66.
Stoey(e) 267, 268.
Stoffels 304.
Stoffregen 231.
Stolberg. van 108.
Stolk 127.
Stoltman 292.
Storck 415.
Stouppa, de 367.
Strack(ius) (Straks) 105—108, 199.
Strale 207.
Stralendorff, von 224.
Straten, van der 367.
Stricker, de 231.
Strik 302.
Struys 29.
Strijen, van 108, 274, 404.
Strijen, (heer) van *185—187.
Strijp, van 30.
Stuart 115.
Stubenrauch 299.
Studler van Zurck 392.
Stuffken 127.
Stultjens 224.
Stütz 317.
Stuut 309.
Stuyvesandt 69.
Styrum, van 400.
Styrum, Limburg- 110.
Suchtelen, van 367, 373.
Sueten, van 246.
Sulzbach, van 97.
Sulzbach, van Palts- * 188.
Sunen 115.
Superville (, de) 414.
suss 415.
Suylen, van 260.
Suys 376.
Swaefken (Zwaeffken) 265.
Swaen (van Poederoyen) 65.
Swanenburch, van 249.
Swart 368, 370, 416.
Swart (Zwarte), de 357.
Swartendijck 16.
Swartse 376.
Swaven 264, 265.
Sweerts de Landas 62.
Sweerts de Weert 62.
Swens 130.
Swieten, van 67, 286 *, 287 *.
Swytzer 415.
Syberg, von 397, 402, 403, 412.
Sydow, von 396, 402, 412.
Sijl, van 268.
Symonsen 405.

T

Taaks 415.
Taalman genaamd Rottermond 46.
Taat 340.
Taay 338.
Tabing 299.
Tack (Taco) 29-32.
Taillefer de Moriac, de 389.
Tak 200.
Talens 69.
Tanghe 376.
Tans 377.
Tap 231.
Taphorn 111.
Tecklenburg-Rheda, zu Bentheim- 410.
Teckmannus 30.
Teel 231.
Teisterbant, van 97.
Tenckinck 257-260.
Tengnagel 114.
Tengnagel, Gansneb genaamd 62, 195, 196.
Tenholt 331.
Testas 414.
Tezens 207.
Theissling 111.
Thibaut 379.
Thiel, van 32, 317.
Thiers 415.
Thoen 6, 15.
Tholen 409.
Tholincx 300.
Thonnet 300.
Thooll (Tol) 160.
Thijssen 73.
Tiberghien de Moulin 292.
Tichelaar 307.
Tielman 222-224.
Tienhoven, van 69.
Tilburg 339.
Timmer 274.
Tissot 378.
Tjebbes 416.
Tjioe 220.
Többen 111.
Tol (Thooll) 160.
Tol, van * 148.
Tombrock 111.
Toms 132. 133.
Tongeren,' van 21, 23, 175.
Tongerloo, van 49.
Toorop 219.
Torck 110, 393, 396.
Tortel(s) 37, 39.
Touns 131.
Tour d'Auvergne, de la 159, 300.
Toussaint 378.
Toxopaeus 174.
Traegaard 231.
Traphagel 68.
Treslong, van 383.
Trieu, du 228.
Tright, van 69.
Tristram 286.
Tromp 44, 154.
Troost 66. 375.
Troyes, van 95.
Tu(e)r(e)nhout, van 126.
Turleij 339.
Tutein 231.
Twent 408.
Twent, van Gelé 408.
Twickelo, van 262.
Tyabbens 197.
Typots 85.
Tythoff 228.

U

Ubbena 171.
Ubleus Dijkstra 318.
Udens 32, 106.
Ufflingen, d' 136.
Uhlenbruch 303.
Ulcken 205.
Ulpich, van 89.
Ummesen, van 47.
Urdeman 258.
Utenbrouck 164-166.
Utenhove, van 406.
Utrecht, van 382.
Uijtenberg 133.
Uytenbroek 345, 347.
Uytendoorn 300.

V

Vaeck, van der 354.
Vaillant 415.
Val(c)k(, van der) 286—289*, 300.

Valck alias jonge Meyssens 289.
Valkenborch, van 69.
Valckensteyn, van 331.
Valckius 102.
Varkevisser 340.
Varnhout (Fernehout) 36.
Vasseur, le 230.
Vaudré 378.
Veen 308, 377.
Veen, van 294.
Veenland 368, 369.
Veer, de 63.
Veer, van der 68, 316.
Veerman 19, 359.
Vega, de 264.
Vegelin van Claerbergen 295.
Vehmeyer 111.
Velde, van de 66.
Velde, van der 55, 56.
Velde, vande(r) 10, 11, 15.
Velde(n), van de(r) (van den) 25, 26.
Vellekoop 130.
Velsen, van 134.
Velt, in 't 101, 102.
Velthuysen, van 30, 31, 367.
Velthuyzen 294.
Veltrop 319.
Veltrup, te 291, 294.
Veninge 35.
Venne, van de 230.
Veraart * 416.
Verbeek 280.
Verberckmoes 229, 376, 377.
Verberne 66.
Verbies 102.
Verdelff 22.
Verdoes 11, 12.
Ven-e, van der 249.
Verhaert * 416.
Verhage 60.
Verhen 300.
Verheijen 75.
Verhoutert 46.
Verhuysen 278.
Vermaas 359.
Vermaes 269.
Vermaet 271, 354, 358.
Vermandois. van 96.
ver Marien (genaamd van der Eercmoest) 377.
Vermeer 361, 390.
Vermeulen 102, 280.
Verniers 46, 47, 168.
Vernimmen 374.
Verplanck 69.
Verplanke, Jansen 67.
Verploegh 278, 279.
Verriet 29.
Verschuer, von 109.
Verschueren 66.
Verschuur 319.
Verschuyl 47.
Verseyl (Verzeyl) 278.
Versteech (Versteeg (h), Verstegen) 22, 31, 32.
Versteeg 293.
Versteeg, Nagtglas 32.
Versteegh 339.
Verstegen (Versteeg(Versteech) 22, 31, 32.
Verthint 32.
Verweel 275, 276.
Verwey 69, 312.
Verwoerd (Verwoert) 302.
Verzeyl (Verseÿl) 278.
Vet 291.
Vetter 292.
Vey 415.
Vianden, van 98.
Vicq de Cumptich, de 75.
Vidal(e) 415.
Vidal. du 414.
Vieregge, von 301.
Vierhuizen, van 3.
Vierkant 33.
Vietinghoff genannt Schell, von 395.
Vilain 228.
Villattes, des 394.
Villegas, de 396.
Vinck 99, 100.
Vinjer 27.
Vinju 27.
Vink 124.
Vinke 111.
Vinzgouw, van de 95.
Viron, de 135.
Vis 69.
Visconti 108.
Visscher 7.
Viss(ch)er (de Visscher) 268-271.
Visser 69, 102, 308.
Visser, de 26, 313.
Vissering 137.
Vitriarius 27.
Vlaanderen 55, 56.
Vlaanderen, van 96, 98.
Vlaanderen, Elzas- 97, 98.
Vladeracken, van 74.
Vlassenbaert 160.
Vlieger, de 116.
Vlierboom 318.
Vliet, van 125, 130.
Vliet, van Woerden van 166.
Vliet, van der 313, 327.
Vliethoorn 80.
Vloots 327.
Voerst 110.
Voet 317-319.
Vogel, de 338.
Vogel(s) (de Vogel) 59, 60.
Vogelsang 361.
Volckrick 299.
Vollenhooff, van 32.
Vollenhoven. van 150, 158, 159, 323-325 *.
Volmerstein. von der Recke von 410; 412.
Voncken 172.
Voocht, de 276.
Vo(o)gelaer 271.
Voorn, van der 338.
Voorne, van 241.
Voorneman 224.
Voornenburg, van 84.
Voorst, van 264, 299.
Voort, van der 68, 339.
Voorthuijsen, van 126.
Voorthuijzen, van 130.
Vorbert, Cannette, alias Mareuille, alias de 399.
Vörst, van 265.
Vorstelman 106.
Vos 25, 47, 275, 277, 308, 309, 380.
Vos, de 65, 232, 313.
Vos van Steenwijk, de 208, 210.
Vos (van) Steinwick 110.
Vosch 368.
Vosch van Wijck 367, 368.
Vosmeer 332.
Vredenburg 377.
Vrenckinck 259.
Vries, de 25, 45, 46, 176, 309, 319, 395.
Vriesen 396.
Vriesendorp 66.
Vroom 68, 111.
Vrijland 355.
Vrijlings 174.
Vrijver 291.
Vijfhuis 328, 329.
Vijgh 389.

W

Waal (Wael), van der 101, 102, 194.
Waay, van 361, 371, 372.
Wael (Waal), van der 101, 102, 194.
Waerde, uit den 330.
Waesbergen, van 337, 338.
Waesberghe, van 303, 376.
Waeyen, van der 328, 395.
Wagenere 183.
Wagner 65.
Wahl, de 376.
Waldeck 159.
Waldrix 104, 105, 198.
Walevelt (, van) 276, 277.
Wall, van de 362.
Wallrabe, von Eerswoldt- 397, 402, 403, 412, 413.
Walop 42-45 *.
Walrich 299.
Walsem (Walsum), van 26, 27.
Walstra 222.
Wanray, van 303.
Was 314.
Wassenaer, van 52, 58, 108, 384, 385, 387, 388, 390, 391, 393, 394, 396, 398, 399.
Wassenaer Obdam, van 404.
Wassenaer Starrenburg, van 405.
Waterhont 7.
Waubert de Puiseau 79.
Weda 273, 274.
Weekman (Weegmans, Weyckmans) 172.
Weemhof(f) (Wemhof(f)) 103 *—108, 196 *—199.
Weerd. van de 128.
Weert, van 173.
Weert. Sweerts de 62.
Weg, van de 377.
Weg(h)e, ter 257, 260.
Weichs zur Wenne, von 109.
Weilburg, van Nassau- 151, 158.
Weitolshausen genannt Schrautenbach, von 399, 406.
Wel, van der 7.
Welborn 275.
Welf van Altorf 95.
Welhoeck (Welhoecq, Welhouck) 160-162.
Welvelde, van 212.
Wemhof(f) (Weemhof(f)) 103 *-108, 196 *-199.
Wendelnesse (Windelnisse), van 339, 331.
Wends 230.
Wener 221.
Wenss(en) 195.
Wentrup ill.
Wercke, van der 274.
Wercken, van der 248, 249.
Werde, van * 163, 164, 166.
Werf, van der 23.
Werning 380.
Werve, van der (den) 247.
Wéry 229.
Wesel, van 338.
Wesele, van 408.
Wesemale, van 180 *.
Wesenberg, till 383.
Weslingh 112.
Wesselman van Helmond 75.
Wessem, van 51.
Wessex, van 95, 96.
Westdijk 275.
Westerbaen 383.
Westerhol(d)t, van 211, 261.
Westerman 75.
Westerwolt 105.
Westfalen, van 95.
Wetselaer 301.
Wetters 114, 220.
Weyckmans (Weekmans, Weegmans) 172.
Weyde(n), van der 102.
Weyshaupt (Wishout) 199.
Weytsen 383.
Wiarda 380.
Wiardi 320.
Wibaut 228.
Wiebenga 320.
Wi(e)ck, van der 260. 261.
Wied' 159.
Wiel (genaamd van Zeeland), van den 74.
Wiele, van der 351.
Wieringen, van 16.
Wiggers 172.
Wilde, de 300.
Willegrijp 291.
Willekens 3.
Willemaers 75.
Willems 281, 282.
Wilson 219.
Win(c)kelman(s) 372, 373.
Windelnisse (Wendelnesse), van 330, 331.
Winderbeeck, van 47.
Winderkerck 47.
Wingaarden, van 123.
Wingelaar 312.
Winkel 130.
Winkel, te 219.
Winkelman 315.
Wisch, van 253-255, 261, 263, 264, 266.
Wisch tot de Lichtenberg, van 263.
Wishout (Weyshaupt) 199.
Wissel, van der 309, 314.
Wit, de 378.
Witsen 65.
Wit(t). de 368. 369.
Witt, de 23, 286 *.
Witte 111.
Witte, de 286.
Wittevronghel 376.
Woensdrecht. van 230.
Woerde, van' 377.
Woerden. van 67. 163 *, 164 *.
Woerden' van Vliet., van 166.
Woertman 68.
Woldeken 256.
Woldendorp 69.
'Woldringh 405.
Wolf von Lüdinghausen 195.
Wolfesperper 377.
Wolffersdorff, von 301.
Wolf(f)s 172.
Wolfratshausen, van 97.
Worcum (Worcom), van, 175, 176.
Worm, van den 226.
Wouda, van 59.
Woudenberg, van 130.
Wout, van 332.
Wriefpennig (Wriefpenninck) 301.

Wttenwael(l) 31.
Wttewaal 367. 373,
Wülcknitz, von 394, 400.
Wülfing 66, 376,
Wullen 110.
Wullen, van 256, 258.
Wybo 364, 3'70.
Wijck, Vosch van 367, 368.
Wijck, van der 68 109.
Wyckerslooth, van 371.
Wyer, van de 85.
Wijhe, van 394.
Wijk, van 302.
Wijlaaker 125.
Wynants 261.
Wijngaarden, van 355, 358.
Wynkoop 68.
Wijs, de 29-32, 116, 339, 340.
Wïis van Schevichoven. de 360 -365 *, 369.
Wysen, de 255.
Wijthooghe 229

IJ

IJperen, van 45.
IJserinkhuijsen 315.
IJsseldych, “van 228.

Z

Zandvliet, van * 186.
Zangrye, de Heusch de la 74.
Zantvoort. van 229.
Zech von Deybach zu Sulz 409.
Zeeland, van den Wiel genaamd van 74.
Zeeland(t), van. (of: de) 74—76, 284.
Zeeuw, de 66.
Zemel 291.
Zinnick, van 299.
Zoelen, Groenins van 406.
Zurck, Studler van 392.
Zuylen van Natewisch, van 361.
Zuylen van Nyevelt, van 405.
Zuylenstein 156.
Zwaeffken (Swaefken) 265.
Zwaerdecroon 29.
Zwart 312, 320.
Zwarte (Swart), de 357.
Zwierlein, von 412.
Zwieten, van 166.
Zwitsers 380.
Zyll, van 362.
Zijlmans 129.
Zijverden, van 1.29.